VERZAMELING VAN TWINTIG OEFENINGEN

over onderscheiden KEURSTOFFEN

zowel uit het Oude als Nieuwe Testament; weleer bij onderscheiden gelegenheden uitgesproken, en nu uitgegeven ter bevordering van de heiligheid en troost van Gods begenadigd en gelovig volk; en inzonderheid van diegenen onder hen, die zich bevinden in diepe druk- en proefwegen, alsook onder zware ziels- en geloofsstrijden en aanhoudende benauwde omstandigheden.
En verder
Ter uitlokking en bestuur van ware heilbegerige en Jezus zoekende zielen, die door onkunde van het Evangelie onder het ongeloof als besloten zitten, en tevens ook ter ontdekking van onbekeerde, zorgeloze en zichzelf bedriegende mond- en naamchristenen.

DOOR

HENDRIK VAN LIS

Eerste uitgaven 1758, 1765

2 delen. 20 oefeningen. Groningen 1846

Gebr. Huge Rotterdam

J. J. H. Kemmer Utrecht 1872

UITGEVERIJ P. STUUT - RIJSSEN 1979

Boekbinderij Snoek, Ermelo

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2022

Levensschets Hendrik van Lis

Grootvader Wouter Bartholomeusen van Lis huwt als gereformeerd lid te Rotterdam op 31 mei 1671 met Jacomijntje Claes van Bergen (H 1727), maar laten vijf kinderen remonstrants (in huis) dopen: Aeltie (14-08-1672); *Bartholomeus* (08-04-1674); Claes (28-22-1677; deze Nicolaes stond als predikant te Vlaardingen van 1703 tot 1720); Cornelis (10-10-1679) en Jacob (15-08-1681).
De personen hierna genoemd zijn allen Gereformeerd lid of dooplid.
Vader Bartholomeus van Lis huwt ook te Rotterdam op 8 augustus 1696 met Catharina van der Bel (gedoopt op 4 april 1677 en dochter van Jan van den Bel en Catarina Pieters). Zij laten elf kinderen dopen, waarvan het merendeel zeer jong overlijdt, terwijl er ook twee levenloos geboren worden. Bartholomeus stierf op 9 mei 1747; te Delfshaven begraven.
Heindricus is hun zevende kind; hij wordt op 20 november 1704 gedoopt te Rotterdam.

Het eerste huwelijk van **Hendrik van Lis** wordt te Rotterdam en gesloten in september 1732 (ondertrouw 7 september 1732) met Catharina van der Stoppel. Zij is op 9 januari 1688 te Rotterdam gedoopt. Het huwelijk met Hendrik van Lis is haar derde huwelijk. Zij huwde eerder met Ernst van Deijnsen (23-11-1707) en Willem van der Swart (19-02-1710). Catharina is na 14 september 1741 overleden, want toen is zij met Hendrik doopgetuige geweest bij een naamgenoot van Hendrik, een zoon van zijn broer Wouter van Lis. Kinderen uit dit eerste huwelijk van Hendrik van Lis zijn niet bekend.

Hendrik huwt voor de tweede keer te Leiden, Hervormd (na 1741, maar vóór 1755) met Hillegonda van den Heuvel. Zij is gedoopt op 7 augustus 1715 te Schiedam en was een dochter van de burgemeester van Leiden Pieter Janse van den Heuvel. Hillegonda is overleden in 's Gravenhage.
Uit dit huwelijk zijn twee kinderen in Leiden gedoopt, namelijk Catharina Hillegonda van Lis, Hervormd gedoopt op 28 mei 1755; en **Petrus** Hendricus van Lis, die op 6 februari 1757 is gedoopt te Leiden en overleden 18 september 1809 te Middelburg.
Hendrik van Lis is eind 1757 of begin 1758 van Leiden naar Den Haag verhuisd. Hier schreef hij de beide voorwoorden voor zijn oefeningen; de eerste voorrede (**20-tal preken**, 'De grote Van Lis') op *28 augustus 1758,* en de tweede voorrede (**12-tal preken**, 'De kleine Van Lis') op 16 juli 1764.
De oefeningen zijn door Van Lis zelf persklaar gemaakt. Het is niet bekend of en waar hij gestudeerd heeft, mogelijk bij zijn oom Nicolaes van Lis, predikant te Vlaardingen. Hij had een grote Schriftkennis en een voorliefde voor gedichten, waar zijn oefeningen veel mee versierd zijn. Hij was geen predikant en waarschijnlijk is hij in Rotterdam begonnen met oefenen, omdat hij 'de oefenaar uit Rotterdam' genoemd werd. Hendrik van Lis is op 68-jarige leeftijd overleden op 25 april 1773 in Den Haag.

Zijn zoon **Petrus** is gehuwd op zaterdag 1 januari 1780 te Vlaardingen met Luidwina van Linden van den Heuvel (1765-??). Petrus kreeg een attestatie vanuit Utrecht om in Vlaardingen te trouwen; hij was toen reeds predikant te Stad aan 't Haringvliet, waar hij in 1779 werd bevestigd. In 1782 nam hij een beroep aan naar Burcht in Schouwen, in 1788 naar Tholen en in 1803 naar Middelburg. Hij was een van de uitnemendste predikers van zijn tijd, wiens leerredenen 'éblonissant' (schitterend) genoemd werden. Diverse prekenbundels verscheen van zijn hand. In 1786, 1796, 1800, 1801, 1804, 1805 en De eer en het gezag der Formulieren van eenigheid en van den Heidelb. Catech. verdedigd, Utrecht.

Petrus van Lis

APPROBATIE

De ondergeschreven professoren, uitmakende de Theologische Faculteit van Hollands Hoge School te Leiden hebben zoveel hun menigvuldige bezigheden toelieten, gelezen het werk van **Hendrik van Lis**, ten titel voerende 'Nieuwe verzameling van enige oefeningen over verscheidene keurstoffen zowel uit het Oude als uit het Nieuwe Testament', enz. En verklaren daarin niets gevonden te hebben, hetwelk tegen de leer der waarheid, in Gods heilig Woord vervat, uitgedrukt in de Formulieren van enigheid van onze Kerk, strijdig is.
Derhalve het boven vermelde werk wat hen betreft, wel het licht mag zien, terwijl zij wensen, dat hetzelve onder de zegen des Almachtigen tot nuttige stichting van de lezers verstrekken mogen.

BERNHARDINUS DE MOOR,
Theoloog Doct. & Professor

J. J. SCHULTENS,
Theoloog & Leraar O. P.

EWALDUS HOLLEBEEK,
Theoloog, Dr. & Professor & Fac. in h. a. Decanus.

Gegeven te Leiden, den 27e maart 1765

Inhoud van de twee tientallen keurstoffen zoals gedrukt in 1765

1. Hooglied 8: 13
2. Johannes 12: 21
3. Psalm 56: 9
4. Psalm 62: 2
5. Klaagliederen 3: 27, 28
6. Psalm 62: 6
7. Genesis 32: 24
8. Psalm 119: 26
9. Jesaja 40: 27
10. Psalm 63: 2

11. Psalm 130: 5
12. Romeinen 4: 20
13. Psalm 85: 9
14. Openbaring 1: 17
15. Romeinen 8: 31, 32
16. Psalm 37: 18
17. Mattheüs 8: 23 – 27
18. Psalm 62: 9
19. Philippensen 1: 27
20. Jesaja 46: 3, 4, 5

De inhoud werd om overzichtelijk te maken is de laatste publicatie gerangschikt naar volgorde van Bijbelboeken. Ook werd de vaak lastige oude Nederlandse spelling gecorrigeerd naar het huidig taalgebruik. Deze correcties doen niets af van de oorspronkelijke bedoeling. De gevoelswaarde is niet aangetast maar verbeterd. Boekbinderij Snoek te Ermelo heeft prima werk geleverd.
In de onderhavige digitale uitgave zijn de oude vorm van *gij* met de daarbij gepaste werkwoorden aangepast naar hedendaags taalgebruik in de literatuur.

Het voorwoord van het 3e deel is van ds. A. van de Meer, Oud Gereformeerd predikant. Het tweede voorwoord is van Ds. Gerrit Maliepaard. Geb. Hoofddorp 1862. Hij sprak met singuliere gaven in diverse groepen en gemeenten en werd bevestigd als predikant in 's Gravenhage bij de Oud Geref. Gemeenten in 1889; vertrok naar Kampen 1894. "God riep hem tot Zich," 10 februari 1897.

INHOUD DEEL 1 OUDE TESTAMENT

Approbatie

Eerste voorwoord

1.De zwaarste en gezegendste strijd
Genesis 32:24: *En een Man worstelde met hem, totdat de dageraad opging.*

2.Een koninklijke weldadigheid aan de onwaardigste betoond
2 Samuël 9:6-8: *Als nu Mefibóseth, de zoon van Jonathan, de zoon van Saul, tot David inkwam, zo viel hij op zijn aangezicht en boog zich neder. En David zeide: Mefibóseth! En hij zeide: Zie hier is uw knecht. En David zeide tot hem: Vrees niet, want ik zal zekerlijk weldadigheid bij u doen om uws vaders Jónathans wil; en ik zal u alle akkers van uw vader Saul wedergeven, en gij zult geduriglijk brood eten aan mijn tafel. Toen boog hij zich en zeide: Wat is uw knecht, dat gij omgezien hebt naar een doden hond, als ik ben?*
Voorbereiding heilig Avondmaal.

3.Der gelovigen arbeid gezegend bekroond
Psalm 37:5: *Wentel uw weg op de HEERE, vertrouw op Hem, Hij zal het maken.*

4.Gods tedere Vaderzorg over Zijn volk
Psalm 37:18a: *De HEERE kent de dagen der oprechten.*

5.De gelovige pleiter onder aanhoudende drukwegen
Psalm 56:9: *Gij hebt mijn omzwerven geteld; leg mijn tranen in Uw fles; zijn zij niet in Uw register?*

6.De gezegendste stilte gelovig geroemd
Psalm 62:2: *Immers is mijn ziel stil tot God; van Hem is mijn heil.*

7.De Gode eergevende zelfbestraffing
Psalm 62:6: *Maar gij, o mijn ziel, zwijg Gode; want van Hem is mijn verwachting.*

8.Het verhevenste gedrag en voorrecht van Gods volk
Psalm 62:9: *Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk; stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht; God is ons een Toevlucht. Sela.*

9. De volijverige, God zoekende worstelaar
Psalm 63:2: *O God, Gij zijt mijn God, ik zoek U in den dageraad; mijn ziel dorst naar U, mijn vlees verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water.*

10. De standvastige wandelaar naar Sion
Psalm 84:7: *Als zij door het dal der moerbeziebomen doorgaan, stellen zij Hem tot een Fontein. Ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken.*

11. De gelovige hoorder naar Gods heilswoorden
Psalm 85:9: *Ik zal horen wat God de HEERE spreken zal; want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken; maar dat zij niet weder tot dwaasheid keren.*

INHOUD DEEL 2 OUDE TESTAMENT. Blz. 323

Tweede voorwoord

12. De gelovige noodklager roemende de Goddelijke verhoring
Psalm 119:26: *Ik heb U mijn wegen verteld, en Gij hebt mij verhoord; leer mij Uw inzettingen.*

13. De smekende bondgenoot onder zijn omringende ellende
Psalm 119:153: *Zie mijn ellende aan en help mij uit, want Uw wet heb ik niet vergeten.*

14. De God verwachtende erfgenaam der beloften
Psalm 130:5: *Ik verwacht den HEERE, mijn ziel verwacht, en ik hoop op Zijn woord.*

15. Des Heeren Jezus liefdeseis aan Zijn bruidskerk
Hooglied 8:13: *O gij bewoonster der hoven, de metgezellen merken op uw stem; doe ze Mij horen.*

16. Het heerlijkste Voorwerp gelovig aanschouwd
Jesaja 33:17a: *Uw ogen zullen den Koning zien in Zijn schoonheid.*

17. Het zalig vergezicht van het bovenhemels Kanaän
Jesaja 33:17b: *Zij zullen een vergelegen land zien.*

18. Gods tedere en zielsbeschamende vraag aan Zijn ongelovig volk
Jesaja 40:27: *Waarom zegt u dan, o Jakob, en spreekt, o Israël: Mijn weg is voor den HEERE verborgen, en mijn recht gaat van mijn God voorbij?*

19. Der zondaren heilkomst tot Jehovah Jezus
Jesaja 45:24: *Tot Hem zal men komen.*

20. De Goddelijke verbondsgunst verklaard aan Zijn geliefd erfvolk
Jesaja 46:3-5: *Hoort naar Mij, o huis Jakobs, en het ganse overblijfsel van het huis Israëls, gij die van Mij gedragen zijt van den buik aan, en opgenomen van de baarmoeder af. En tot den ouderdom toe zal Ik Dezelfde zijn, ja, tot de grijsheid toe zal Ik ulieden dragen; Ik heb het gedaan, en Ik zal u opnemen en Ik zal dragen en redden. Wien zou gijlieden Mij nabeelden en gelijk maken, en Mij vergelijken, dat wij elkander gelijken zouden?*

21. Het gezegend heilgoed van de lijdzaam hopende bondgenoot
Klaagliederen 3:26: *Het is goed dat men hope en stil zij op het heil des HEEREN.*

22. De ootmoedig lijdzame en jukdragende man

Klaagliederen 3:27,28: *Het is goed voor een man dat hij het juk in zijn jeugd draagt. Hij zitte eenzaam en zwijge stil, omdat Hij het hem opgelegd heeft.*

23. Der gelovigen juichmaal na zware zielenstrijd
Zacharia 9:15: *De HEERE der heirscharen zal hen beschutten, en zij zullen eten, nadat zij de slingerstenen zullen ten onder gebracht hebben; zij zullen ook drinken en een gedruis maken als de wijn; en zij zullen vervuld worden, gelijk het bekken, gelijk de hoeken des altaars.*

INHOUD DEEL 3.

NIEUWE TESTAMENT. Bladzij 680

Voorwoord ds. A. van de Meer en ds. G. Maliepaard Czn.

24. Het gezegend reisgezelschap uit een dreigend gevaar Goddelijk gered
Mattheüs 8:23-27: *En als Hij in het schip gegaan was, zijn Hem Zijn discipelen gevolgd. En zie, er ontstond een grote onstuimigheid in de zee, alzo dat het schip van de golven bedekt werd; Maar Hij sliep. En Zijn discipelen bij Hem komende, hebben Hem opgewekt, zeggende: Heere, behoed ons, wij vergaan. En Hij zeide tot hen: Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen? Toen stond Hij op en bestrafte de winden en de zee; en er werd grote stilte. En de mensen verwonderden zich, zeggende: Hoedanig een is Deze, dat ook de winden en de zee Hem gehoorzaam zijn?*

26. Het onzalig ongeloof benevens het zielszaligend geloof in haar zo onderscheiden werkingen en vruchten van nabij beschouwd, als ook het onderscheid van het groot en klein geloof en de zowel heilvolle als gepaste inhoud en Goddelijke aanbieding van het heilig Evangelie aan zondaren
Johannes 3:18: *Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alreeds veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in den Naam van den eniggeboren Zone Gods.*

26. Het allernodigst en Gode welbehaaglijk verzoek
Johannes 12:21b: *Heer, wij wilden Jezus wel zien.*

27. De God eergevende bondgenoot door het geloof versterkt
Romeinen 4:20: *En hij heeft aan de beloftenis Gods niet getwijfeld door ongeloof; maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer.*

28. De gegronde geloofsroem in de Goddelijke liefde des Vaders
Romeinen 8:31-32: *Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?*

29. Het hoogste doel van Jezus duur gekochte bondsvolk

1 Korinthe 6:20: *Want gij zijt duur gekocht; zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn.*
Nabetrachting Heilig Avondmaal.

30. De betamelijke wandel van Jezus bondsvolk
Filippensen 1:27: *Alleenlijk wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus, opdat hetzij ik kom en u zie, hetzij ik afwezig ben, ik van uw zaken moge horen, dat gij staat in één geest, met één gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof des Evangelies.*

31. Der gelovigen wangedrag onder de Goddelijke Vadertucht
Hebreeën 12:5-6: *En gij hebt vergeten de vermaning die tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht niet klein de kastijding des Heeren, en bezwijk niet als gij van Hem bestraft wordt; want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijken zoon dien Hij aanneemt.*

32. Het heerlijkste Voorwerp zalig aanschouwd
Openbaring 1:17: *En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten; en Hij legde Zijn rechterhand op mij, zeggende tot mij: Vrees niet; Ik ben de Eerste en de Laatste.*

Naschrift deel 3

EERSTE VOORAFSPRAAK

Aan al Gods dierbare gunstgenoten, die de Heere Jezus in onverderfelijkheid wensen lief te hebben en werkzaam begerig zijn om meer één plant met Hem te worden, in de gelijkmaking Zijns doods en Zijner opstanding, tot heerlijkheid Gods des Vaders, door de kracht des Heiligen Geestes.

Geliefde vrienden in de Heere Jezus Christus!

Wanneer de man Gods David, bij de afloop zijner dagen onder een gelovig en levendig inzicht met zijn ziel staan mocht bij de verhevenheid en al-waardigheid, majesteit en heerlijkheid Gods; en tevens bij de alleszins aanbiddelijke regering, en zo zeer verhogende wonderweg van de Jehovah, zijn Verbonds-God, die Hij met en over hem gehouden heeft, zodat hij, die weleer de kleinste was en de geringste en de verachtste in zijns vaders huis, en tevens onder Israëls volk maar een arm en verachtzaam man gerekend werd, zoals hij nederig erkende, 1 Sam. 18:23, door de God zijns heils daarna verhoogd werd tot zo'n grote trap van genade, eer en rijkdom, zo moest zijn ziel onder diepe verwondering en verlegen erkentenis uitroepen voor des Heeren aangezicht: "Uwe, o HEERE, is de grootheid en de macht en de heerlijkheid en de overwinning en de majesteit. Want alles, wat in de hemel en op de aarde is, is Uwe. Uwe, o HEERE, is het Koninkrijk. En Gij hebt U verhoogd tot een Hoofd boven alles. En in Uw hand is kracht en macht. Ook staat het in Uw hand alles groot te maken en sterk te maken. Want wie ben ik, en wat is mijn volk, dat wij de macht zouden verkregen hebben, om vrijwillig te geven, als dit is? Want het is alles van U, en wij geven het U uit Uw hand"; zoals men vindt aangetekend in 1 Kron. 29:11, 12, 14. Zodat David alles wat hij van de Heere ontvangen had, in verlegen zielsaandoening, vrijwillig aan de Heere wedergaf, en ten dienste van de God Israëls wilde afzonderen.

En waarlijk, dat is de genade eigen in de zielen van al Gods ware gelovige kinderen. Als zij op hun plaats zijn met hun harten, o ja, dan wensen zij met alles wat zij zijn en van de Heere ontvangen hebben, in natuur en in genade, in de Heere te eindigen, en dat over te geven en aan te leggen tot Zijn heerlijkheid, eer en dienst, en ter bevordering en opbouw van des Heeren volk en begenadigd erfdeel, als Zijn geestelijk huis en ware tegenbeeldige tempel. En nooit vinden hun zielen ook zaliger gestalte voor de Heere, als even dan, wanneer zij gelovig en kinderlijk, onder liefdesdrang en innige hoogschatting voor God en de alles waardige Heere Jezus, hun volheerlijke Verbonds-God en Heilkoning, betuigen mogen: "Want het is alles van U, en wij geven het U uit Uw hand." Makende alzo ook deze verlegen zielserkentenis de hunne, ter nederige roemvermelding van de Jehovah, hun eeuwig levende Vorst, Die het sieraad Israëls is en de God van volkomen zaligheid, in Wiens gemeenschap en dienst alleen het heil en de roem hunner zielen te vinden is. En Die het dus oneindig waardig is, dat alle tongen Hem belijden en verheffen, om Zijn grootheid, al-waardigheid, vriendelijkheid en onbezweken trouw uit te roepen, ten einde Zijn Naam en waarheid van kind tot kind wordt voortgeplant, en Zijn genadeluister verkondigd, als de God der liefde en der trouw, over de ganse aarde.

En om daaraan ook enigszins dienstbaar te zijn, naar de genade Gods, die mij gegeven is, zo heb ik mij reeds meer dan vijf en twintig jaren daartoe wensen over te geven, aan mijn zo wonderdoende Ontfermer, en vrijmachtig zegenende Verbonds-God, Die mij zo Goddelijk behaagde te leiden op geheel mijn weg, op een tedere, zegenende, ja, verhogende wijze, onder een teder ontfermend verschonen, zoals een man zijn zoon verschoont, volgens de heilsbelofte, Mal. 3:17, verwaardigende mij, onwaardigste en onbekwaamste, om in al die jaren mondeling

aan vele plaatsen Zijner heerschappij in dit gezegende Immanuëlsland Zijn getuige te zijn, dat Hij God is, en goed is degenen die Hem verwachten, en der ziele die Hem zoekt, en in tijd en in eeuwigheid oneindig waardig om geliefd, gediend, vertrouwd en verheerlijkt te worden. En om des Heeren gelovig beproefd erfdeel en volk, dat mij ontmoette, tevens op te wekken tot een onbekommerd betrouwen op God in Christus, in en onder al hun weedom en de velerlei proef- en drukwegen, langs en door welke de Heere hen behaagde te leiden, door dit moerbeziëndal naar het bovenhemelse Sion, de plaats van de ware rust, dat Jeruzalem daar boven, waar de gehele familie Gods en al de gelovige kruisdragers eens tezamen elkander ontmoeten zullen, in de storeloze en vlekkeloze genietingen Gods, en onder de leiding des Lams aan de levende fontein der wateren, geheel ontslagen van alle rouw, zonde, moeite, gekrijt, vijanden en weedom, zowel lichamelijk als geestelijk. Hen vele malen broederlijk toeroepende de woorden van de apostel, 2 Kor. 4:17: "Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbij gaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid." Alsook de aanmaning van de apostel: "Daarom waakt, staat in het geloof, houdt u mannelijk, zijt sterk." Want Die met u is, is meer dan die tegen u zijn. Nee, de nooddruftige zal niet voor altijd vergeten worden, noch de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn; maar de rouwdragende zal God door Zijn heil doen verheven worden, en de behoeftigen onder de mensen zullen zich in de Heilige Israëls verheugen. De Heere wil Zijn volk doen ondervinden, dat Hij God is, Die wederbrengen wil uit Basan en uit de diepten der zee. En Hij is die God, Die hen uitvoeren zal aan het licht, ten einde zij hun lust zien mogen aan Zijn gerechtigheid.

En daar ik mij nu enige tijd in stille eenzaamheid buiten de beoefening van dat zo zalig werk mijns Heeren bevind, werd ik door de liefde, tot de eer van mijn dierbare Heiland, en tot de roem van de God van alle genade, zeer gevoelig gedrongen en innig opgewekt in mijn ziel, om nu ook met de pen deze mijn stille uren werkzaam aan te leggen, ten einde de Naam mijn Konings te vermelden en de heerlijkheid van de eer van Zijn majesteit met dit mijn geschrift openlijk uit te roepen, bereidende daartoe enige weinige stoffen en verhandelingen. Veel van die verhandelingen behaagde de gezegende Christus mij in stille plaatsen weleer te leren en al verzuchtende op te stellen, onder verscheidene overdenkende en gezegende zielsgestalten. Maar ook tevens al veelszins in en onder diepe en zeer donkere proef- en strijdwegen, die soms langdurig waren, waarin Hij mij naar Zijn Goddelijke volwijze raad heeft believen te leiden, en waarin soms de ene afgrond riep tot de andere afgrond. Terwijl ik ging als in de schaduwen des doods, en mijn ziel zich bevond in zeer diepe wateren, en onder golven van zielsstrijden en benauwdheden die over mij heengingen.

Terwijl onder dit menigmaal een hevige storm van verscheidene helse verzoekingen en zielsbestrijdingen ook omtrent de Goddelijke geloofsvoorwerpen mij scheen te zullen overweldigen en te doen omkomen. Maar geloofd zij God, Die mijn Bewaarder en Schaduw is en mij tot een Toevlucht wilde blijven. Hij heeft mij vele malen stof gegeven om met David te betuigen: "Ik zal mij verheugen en verblijden in Uw goedertierenheid, omdat Gij mijn ellende hebt aangezien, en mijn ziel in benauwdheden gekend; en mij niet hebt overgeleverd in de hand des vijands. Gij hebt mijn voeten doen staan in de ruimte", volgens Ps. 31:8-9; Ps. 40:2-4; Joël 2:26-27. Ja, de Heere zij eeuwig alleen de eer, Die de zo benauwde druk-, proef- en strijdwegen door Zijn Goddelijke goedertierenheid mij veelszins deed bevonden zijn, tot zeer gezegende leerscholen, om zó iets te leren kennen van het hoge en soevereine en rechtvaardige van God, en van Zijn oneindige, grondeloze zondaarsliefde in Christus, alsook van het diep rampzalige van ons zielsbestaan door de zondeval, en hoe ver de verzoekingen van de duivel al gaan kunnen. Maar tevens ook van de oneindige rijkdom van de grondeloze en over alles

triomferende Goddelijke vrije genade in Christus, zodat ik nederig moet erkennen, dat als ik vele van die proefwegen niet had doorwandeld, dan zou ik nimmer vele van Gods dierbare Bijbelwoorden in haar nadruk en kracht zo hebben kunnen leren verstaan in de bevinding als nu. Dan zouden verscheiden delen van dezelve door mij ook nimmer zijn behandeld, en had ik ze op die wijze als nu, niet hebben kunnen bespreken, tot sterkte van Gods bestreden en beproefde kinderen, met de aanwijzing van de rampzalige diepten van het God verloochenende en God beledigende zielsbestaan, en onze diepe vijandschap tegen Christus en het Evangelie, wat wij omdragen. Maar nu is mij dit meerdere malen door de vrije ontfermingen Gods gegeven geworden, en dat onder herhaalde bevinding van de zielszegenende bewijzen, dat de vol-dierbare Christus onder ons legerde met de tekenen van Zijn genade en almachtig werkende Geest, tot heil van de zielen van Zijn beproefd en heilbegerig volk en erfdeel. En de eeuwige liefde Gods hebbe de dank, dat er ook in Gods dierbaar Bijbelrol een boek van Job en van Jona door de Heilige Geest is opgesteld geworden, voor zielen die weten wat het is, als in afgronden en diepten, enz. om te zwerven.

Onder die voor mij gezegende heilslessen, welke mijn ziel ontvangen mocht van de Heere Jezus in en door Zijn Woord, gepaard met het licht van de Heilige Geest, in mijn woestijnen en onder mijn drukwegen, zijn ook enige in deze bladeren vervat. Deze wil ik mededelen aan Gods erfdeel en de begenadigde kinderen van de Heere Jezus, die al veelszins hun weg onder strijd, druk en vele geloofsbeproevingen bewandelen. Ten einde hun handen in God te sterken en hen broederlijk toe te roepen: "Vrees niet, want gij zult niet beschaamd worden, en word niet schaamrood, want gij zult niet te schande worden; maar gij zult de schaamte uwer jonkheid vergeten en den smaad uws weduwschaps zult gij niet meer gedenken. Want uw Maker is uw Man, HEERE der heirscharen is Zijn Naam; en de Heilige Israëls is uw Verlosser; Hij zal de God des gansen aardbodems genoemd worden. Want de HEERE heeft u geroepen als een verlaten vrouw en bedroefde van geest; nochtans zijt gij de huisvrouw der jeugd, hoewel gij versmaad zijt geweest, zegt uw God. Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten, maar met grote ontfermingen zal Ik u vergaderen", Jes. 54:4-7. Voor een klein ogenblik mag Hij u verlaten, maar met grote, ja, eeuwige ontferming zal Hij u vergaderen. Geloof alleenlijk.

Mijn vrienden, het behaagde de Heere om mijn gemoed gevoelig op te wekken, ten einde velen van u nu niet zo zeer mondeling zoals wel voorheen, maar bij dezen nu schriftelijk aan te sporen tot een tedere en ootmoedige geloofswandel met en voor de Heere, in de gemeenschap met Jezus, onder een inroepen van de Goddelijke Geest, als een Geest des geloofs, onder een broederlijke toeroep aan ulieden, om toch veel uw heilbegerige en Jezus= roem vermeldende stemmen aan Hem, uw Goddelijke Zielsvriend en Heiland te doen horen, volgens Hoogl. 8:3, met herhaalde ootmoedige zielsbegeerten voor de Heere, om veel van Jezus uw dierbare Zielsvriend, die Schoonste aller mensenkinderen, in Wiens lippen genade is uitgestort, te mogen zien, Joh. 12:21. En dat onder de gelovige indruk dat de Heere al uw omzwerven telt, en ja, al uw tranen vergadert in Zijn fles, Ps. 56:9, en dat met een gedurig jagen om toch een stille ziel tot God te bezitten, onder al de stormen van verzoeking en afleidende voorkomingen die vele malen uw zielen omringen, omdat toch van Hem, als uw Verbonds-Ontfermer alleen al uw heil is, Ps. 62:2.

En dus is het voor u zo alleszins nodig, om toch met en onder uw proef- en kruisjuk eenzaam bij God te zitten, onder een Gode zwijgen, omdat het Zijn Goddelijke Vaderliefde is, die u het kwam op te leggen, en u daaronder vele malen behaagt te houden, Klaagl. 3:27-28. En zoek dan steeds genade, om de ongelovige en God beledigende woelingen van uw eigen hart te bestraffen en toe te roepen: Zwijgt Gode. Want daar is voor u een gegronde en gezegende verwachting,

Ps. 62:6. Ja, dit te doen, zelfs dan als gij onder zware worstelingen Gods uzelf gebracht vindt, in eenzame diepe donkerheden, alzo dan nog bij God het licht woont, Gen. 32:24, en Hij lust heeft aan de ootmoedige biddingen en vertellende smekingen van Zijn kinderen, die hun wegen en hun noden voor Hem openleggen, onder nederige begeerten naar vermeerdering van de kennis van God en de meerdere kennis van Zijn wil, die in alles rechtvaardig, heilig en goed is, en in welker betrachting de zaligheid uwer zielen gevonden wordt, Ps. 119:26. En de Heere heeft daar alleszins lust in, dat men gelovig vertrouwend omtrent Hem leeft en verkeert, zelfs in de donkerste proefwegen. Hij betuigt daarom dat Hij een innige afkeer heeft van al het ongelovig en moedeloos handelen, dat vele malen in het hart en de wandel van Zijn volk omtrent Hem plaats heeft, ter ontkenning van Zijn liefdeszorg en onveranderlijke trouw en waarheid, Jes. 40:27.

Terwijl integendeel een heildorstig zielsbestaan en het aanklevend geloofsverkeer van Zijn kinderen omtrent Hem, zelfs ook in woestijnen en dorre plaatsen, Hem aangenaam en welgevallig is, Ps. 63:2, onder een ootmoedig, gelovig verwachten van de Heere en Zijn gezegende heilsgoederen in het woord der belofte aan Zijn gelovig erfdeel toegezegd, Ps. 130:5. Voedende ondertussen veel hun zielen met geloof, om alzo de God der trouw eer te geven in Zijn al-waardige verheven deugden en onveranderlijke waarheid, met een biddend strijden tegen alle twijfelingen en ongeloof, Rom. 4:20, en integendeel zich benaarstigende om door genade in een horend en luisterend gelovig zielsbestaan omtrent God als de God des vredes te verkeren. En opmerkend te leven omtrent Zijn gezegende heilsstem, terwijl er zegen en vrede is toegezegd aan de zodanigen, ja, een overvloed van vrede en waarheid, ten einde de ziel de Heere teder zou leren nawandelen, met een vlieden van alle zondige dwaasheid, die geenszins den heiligen betaamt, Ps. 85:9.

Alzo zouden zij eindelijk ondervinden dat de nadere heilsontdekking en openbaring van de Goddelijke Middelaarsluister van Jezus, hen zal geschonken worden, met zielszaligende bevindingen van de tedere, ondersteunende en oprichtende liefdeshand van Christus, als de Eerste en de Laatste, zodat voor hen geen reden van vreze overblijft, Openb. 1:17, en daarbij hun geloofsroem in de Goddelijke liefde des Vaders zich mag verheffen. Omdat God, ja, al wat God is, voor hen is, en niets hen kan beschadigen, alzo Hij door soevereine en eeuwige Goddelijke Vaderliefde zelfs het dierbaarste dat Hij had, voor hen niet wilde sparen, maar voor en aan hen wilde overgeven, met toezegging van veel meer uit die vrijwillige Goddelijke liefde hun alles te zullen schenken, in en op hun strijdweg, Rom. 8:31-32, hetwelk de God der zegeningen hen ook reeds zo menigmaal heeft doen ondervinden, wanneer Hij op een Goddelijke en ontfermende wijze toonde dat Hij hun dagen kende, en met Zijn heil hen voorkwam als Zijn oprechten, Ps. 37:18. Maar tevens doet Hij hen ondervinden, dat Hij hen naar Zijn zo heilige en onbetwistbare Goddelijke vrijmacht en wijsheid soms hun reis en weg behaagt te doen verrichten, onder zware stormen en golven van strijd en verzoeking, tot zeer heilzame einden voor hun zielen, en ten roem van Zijn aanbiddelijke en heilwerkende wonderarm en volheerlijke deugden, Matth. 8:23-27. Alsook om hun vertrouwen op God meer aanhoudend te leren oefenen door genade en het gedurig gebed hun dierbaar te maken, omdat Hij een hoog Vertrek en een zielsbeveiligende Toevlucht bevonden is ten dage der benauwdheid, Ps. 62:9.

Ten einde de talloze bevindingen van de Goddelijke genade en Zijn liefdeszorg omtrent hen, alsook Zijn oneindige al-waardige bevelmacht, hen heilig dringen en aansporen mocht, om deze hun Verbonds-God en liefde waardige Zielsborg Jezus Christus als de God hunner zaligheid aan te nemen en Zijn eeuwig dierbaar Evangelie waardig te wandelen, Fil. 1:27, als waarin de alleen zalige God aan al Zijn volk en ontfermde kinderen zo teder en zielsdoorgrievend met de

dierbaarste beloften heeft verzekerd, hen te zullen blijven zegenen en te zullen blijven weldoen, als een liefhebbend Voedstervader, onder een gedurig opnemen, dragen en redden, en dat zelfs tot den ouderdom en de grijsheid toe, volgens Jes. 46:3-5.

Zie, mijn vrienden, dit zijn de zaken die ik in deze volgende keurstoffen uw zielen ter geloofsbevordering en ter opbouw in de genade en de verborgen gemeenschap met Christus en God mededeel, met een biddend uitzien, dat de God aller genade de inhoud van deze zaken en deze mijn eenvoudige pogingen aan uw zielen onder al uw wegen van strijd en worsteling, druk en beproeving, zal behagen te zegenen, ten einde daardoor onder de medewerkende genade van de Heilige Geest nog vele zilverlingen van lof en stille aanbidding van uw zielen voor de Goddelijke Salomo mochten worden voortgebracht, met vernieuwd geloofswerk, liefde, smeekzucht, stille berusting, zielssterkte en vertrouwen, onder verlegen dankzegging aan God en Christus, gepaard met bemoedigde en kinderlijke overgave van uzelf en al uw zaken en noden, aan Hem en Zijn volwijze en heilige onderscheiden leidingen omtrent u, die toch alle zullen uitlopen tot hoogste verheerlijking van Gods deugden, raad en leiding, en tot meeste bevordering van uw geloofsleven met Christus en God, als uw Herder, Vader, Vriend en de tedere Leidsman uwer jeugd.

En daarom, vrienden, gij die onder des Heeren geroepen en gelovig volk en vrijwillig ontfermden zijt, en echter uw weg al veelszins bewandelt, naar het vlekkeloze van Gods raad en welbehagen, langs en door een donker moerbeziëndal van vele ellenden, druk en zware beproevingen, o weet, voor u hebben wij inzonderheid dit boek en derzelver inhoud en stof bearbeid, om u in en door hetzelve toe te roepen: Vreest niet, want de Heere zal met uw hoop wezen, alzo al de deugden Gods tot heil uwer zielen in uw beker gevonden worden. En ja, Hij zal nog uw weeklagen eens in een blijde rei veranderen, en de Geest Gods zal Davids loflied nog eens in uw hart en mond leggen, wat wij vinden in Ps. 40:2-6 en Ps. 30:6. (*)

(Deze Schriftuurplaatsen zijn hier van mij niet uitgeschreven, gelijk ook vele malen in deze voorafspraak, alsook in de verhandelde Keurstoffen van mij geschied is, welker nadruk het echter wel vereist had. Maar dit is van mij alleen nagelaten, om mij in het schrijven te bekorten. Waarom ik de heilbegerige lezer van deze bladeren vriendelijk verzoek, toch de van mij aangehaalde Goddelijke Schriftuurplaatsen, die in dit boek telkens voorkomen, onder het lezen te willen nazien in Gods heilig Woord, wat tot veel zielsnut en sterkte des geloofs, wegens de Goddelijke nadruk die in de woorden bevonden wordt, zal kunnen dienen.)*

Ja, weet en geloof, uw hemelse Vader en de zielszaligende Heiland Christus Jezus, als uw Man en Vriend, heeft tot u even veel tedere liefde onder uw kastijding en geseling, die Hij u soms toezendt ter tucht, als Hij heeft tot de zodanigen van Zijn volk, die Hij meer naar het hart spreekt, en op de zijde draagt en troetelt, en die hun gangen in boter wassen, en over wiens tent Gods licht schijnt. O gewis, de Geest Gods noemt u welgelukzalig, volgens Job 5:17. Wel dan, weet en geloof, Gods hart is voor u, ook dan wanneer Zijn Vaderlijke hand een roede ter tucht over u uitstrekt, ter meerdere zielsbevordering en genezing van u, zie Hebr. 12:10, en om u meer heilige en goede zeden te leren in het huisgezin Gods, overeenkomstig uw verheven staat en betrekking.

Ja, weet en geloof, gij zult zowel in de hemel een loflied zingen over al de Goddelijke Vaderslagen, die gij hebt ondergaan hier in uw uitwonen, als over de vriendelijke Godsomhelzingen en de kussen van Christus, op uw weg ondervonden. O, laat dan het lied der gelovige Kerk hier op aarde toch meer van u gezongen worden, tot roem van uw volwijze

Verbonds-God, dat wij vinden in Jes. 12:1-2: "En te dienzelven dage zult gij zeggen: Ik dank U, HEERE, dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij. Zie, God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen; want de HEERE HEERE is mijn Sterkte en Psalm, en Hij is mij tot Heil geworden." En laat tevens uw kinderlijke zielsbede en zucht veel zijn, onder al uw diepe en soms aanhoudende drukwegen, met de zalige Van Lodensteijn:

Wijze God, Uw wille goed,
Billijk maar geschieden moet,
Zalig is het ons, als wij onze wil,
Buigen onder d' Uwe en zwijgen stil.

En zoals uw grote Bidmeester Christus Jezus u heeft leren bidden: "Onze Vader, Die in de hemelen zijt, Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde." Dus is mijn wens, dat die dierbare Leraar der gerechtigheid, Die een tong der geleerden heeft en een Geest van kracht en sterkte bezit, aan u mijn vrienden, in dit geschrift tot heil uwer zielen, nog een en ander woord geve aan te treffen, dat uw geest in den Heere uw God mag sterken, ten einde gij mag uitroepen met een verlevendigd geloof: "Dit weet ik, dat God met mij is", Ps. 56:10. En waarlijk, het is alzo, Heere, mijn Ontfermer, Ps. 138:7: "Als ik wandel in het midden der benauwdheid, maakt Gij mij levend; Uw hand strekt Gij uit tegen de toorn mijner vijanden, en Uw rechterhand behoudt mij." Wetende en gelovende, dat de Geest Gods ook voor u heeft laten aantekenen ter zielsbemoediging op uw weg, die zielsversterkende heilswoorden, die wij lezen in Ps. 37:18: " De HEERE kent de dagen der oprechten, en hun erfenis zal in eeuwigheid blijven." Ten einde gij in een werkzame geloofsroem met Asaf mag erkennen: "Ik zal dan geduriglijk bij U zijn; Gij hebt mijn rechterhand gevat; Gij zult mij leiden door Uw raad; en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen", Ps. 73:23-24.

Wel dan, heb geloof in God. Nee, de benauwdheid zal niet tweemaal oprijzen. De Heere roept het Zelf u toe, Nah. 1:9: "Wat denkt gijlieden tegen den HEERE? Hij zal Zelf een voleinding maken; de benauwdheid zal niet tweemaal oprijzen." Och, weet en gelooft, Godzaligen, uw hemelse, alwijze, ontfermende, almachtige en alles bestierende Vader zit aan het roer der regering, zowel in het rijk der natuur, Ps. 103:19; Dan. 4:35, als ook in het rijk der genade, Ps. 45:7; Jes. 16:5. En ja, ook betreffende al uw zaken, wegen, lotgevallen en ontmoetingen heeft Hij een bijzondere heerschappij volgens Ps. 146:7-10: "Die den verdrukten recht doet, Die den hongerigen brood geeft; de HEERE maakt de gevangenen los. De HEERE opent de ogen der blinden; de HEERE richt de gebogenen op; de HEERE heeft de rechtvaardigen lief. De HEERE bewaart de vreemdelingen; Hij houdt den wees en de weduwe staande; maar der goddelozen weg keert Hij om. De HEERE zal in eeuwigheid regeren; uw God, o Sion, is van geslacht tot geslacht. Hallelujah." En o ja, uw ganse pad is bij God afgewogen, Jes. 26:7; Ps. 31:16; Job 23:14. En juist naar die weegschaal des heiligdoms zal Gods Vaderlijke weg met u zijn in duister en licht, in u te doden en levend te maken, ten einde gij hier op uw weg in uw uren en dagen der verkoeling met Hanna kunt zingen, 1 Sam. 2:2 en 6: "Er is niemand heilig gelijk de HEERE, want er is niemand dan Gij, en er is geen Rotssteen gelijk onze God. De HEERE doodt en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen en Hij doet weder opkomen."

O mijn vrienden, zoekt dan veel genade om meer uw gehele persoon, weg en noden op de Heere te wentelen, en in handen van de getrouwe, alwijze en almachtige Heere Jezus over te geven, en daar meer te laten, in een vol vertrouwen dat Hij het met en voor u maken zal, ja, wel en heerlijk maken zal, volgens Zijn onfeilbaar Woord, en zo herhaalde voldierbare heilsbeloften daarin aan u gedaan. O, de Heere geve u veel gelovig in te zien in het register der

ootmoedige kruisdragers, die in de geloofsweg en in de geloofsstrijd u al zijn voorgegaan, waarvan wij lezen in Hebr. 11. En zie, hoe overwinnend en heerlijk is het met hen allen uitgekomen.
O, gewis, het zal met al Gods kinderen vervolgens ook wel zijn, want hun erve zal zekerlijk bevonden zijn, volgens de Godsspraak, Jes. 63:14: "Gelijk een beest dat afgaat in de valleien, heeft hun de Geest des HEEREN rust gegeven. Alzo hebt ge uw volk geleid, opdat ge u een heerlijke Naam zou maken." Nee, mijn vrienden, gij zult met God en Zijn woorden niet bedrogen uitkomen. De Heere roept u daarom zo nadrukkelijk toe, Jes. 34:16: "Zoekt in het boek des HEEREN en leest; niet één van deze zal er feilen, het een noch het ander zal men missen; want Mijn mond zelf heeft het geboden; en Zijn Geest Zelf zal ze samenbrengen." Vergeleken met 1 Kor. 1:9: "God is getrouw, door Welken gij geroepen zijt tot de gemeenschap van Zijn Zoon Jezus Christus." Is dit dan alzo, kom aan, sterk u dan in God, gelovig volk, dat nu veelszins verdrukt, ongetroost en door onweder voortgedreven leeft, en uw weg soms vindt door zeeën en afgronden. O weet, hoe donker het soms met u zijn mag, en hoe ondoorzienlijk uw drukwegen zijn, de heerlijkheid des Heeren zal evenwel de achtertocht van die alle zijn, en uw lofzang zal achteraf nog bevonden zijn als die van de man Gods Mozes, Ex. 15:2: "De HEERE is mijn Kracht en Lied, en Hij is mij tot een Heil geweest. Deze is mijn God, daarom zal ik Hem een liefelijke woning maken. Hij is mijns vaders God, dies zal ik Hem verheffen."

En ontmoette ik met dit mijn geschrift onder Gods volk de zodanigen, wiens stand en weg meer is onder diepe gemoedszwarigheden, achterdocht, ongeloof, bekommering en diepe zielsstrijden en aanvallen van de vijand, wegens zware en langdurige beproevingen des geloofs, na deze en die Goddelijke belofte en heilstoezegging te hebben genoten en ondervonden, en vindende nu nadien tijden lang op hun weg tegenwerkende en donkere afsnijdende voorzienigheden, ja, zelfs zodanige, die, zo het schijnt, geheel afbrekend en alleszins verzegelend zijn. O gij, de zodanigen, weet, dat is dan juist een weg Gods met u, volgens Zijn heilig Woord. Was het zo ook niet met de gelovige Abraham en Sara, en met een Godvruchtige Jozef, die zo diep, ja, zo langdurig zwaar beproefde jongeling, en die, hoe getrouwer hij aan God was en aan Zijn wil in geloofsgehoorzaamheid, hoe zwaarder zijn beproevingen werden. Maar zie, hoe heerlijk kwam het achteraf met hem uit, zoals wij door de pen des Geestes vinden aangetekend, Gen. 41:38-46.
O, al was dan ook, Godzaligen, uw weg al eens vol weedom, kuilen en geweld van nijdige, onbarmhartige en goddeloze broeders, en ja, onderdrukking, banden, gevangenis en ijzers, volgens Ps. 105:17-19, zoals de weg van Jozef was, en dat een tijd van dertien jaren achter elkander, in een vreemd land, o weet en gelooft, de God van Jozef leeft nog. En Hij is nog Dezelfde in goedertierenheid en waarheid. Ja, Hij is de Amen, de getrouwe Jehovah, volgens Num. 23:19; Jer. 32:40-41. Blijft gij maar getrouw aan God en aan Zijn wil, met een lijdzaam, gelovig en wachtend uitzien op de Heere, en Zijn heilswoorden aan u gedaan, zoals wij van de gelovigen aangetekend vinden in Micha 7:7-10. En waarlijk, de Heere zal verschijnen tot ulieder vreugde; want Hij is machtig en gewillig om u de zodanige, die nu in het stof en onder smaad woont, en gedrukt zijt met een geslingerde ziel, die zich vele malen in u neerbuigt, ook dadelijk te doen ondervinden, de kracht van Zijn Goddelijke belofte, gedaan in Jes. 61:7: "Voor uw dubbele schaamte en schande zullen zij juichen over hun deel; daarom zullen zij in hun land erfelijk het dubbele bezitten; zij zullen eeuwige vreugde hebben."

Of zo in de voorzienige weg van God dit mijn geschrift in handen mocht komen van zodanige oprechte Godzaligen en begenadigde kinderen van God, die in hun zielsbestaan voor

God vele malen zijn als omzwervende gevangenen, volgens Jes. 51:14, en als gebondenen in een kuil zonder water, naar Zach. 9:11-12. Of levend inwendig onder een macht van zielsverdringende en God en Jezus honende vijanden, waaronder zij meerdere malen met Hizkia moeten betuigen: "Deze dag is een dag der benauwdheid, en der schelding en der lastering", Jes. 37:3. En waaronder zij moeten uitroepen: "O HEERE, ik word onderdrukt; wees Gij mijn Borg", Jes. 38:14. Ja, waarin zij wegens smartelijke zielendorst amechtig voor de Heere moeten bidden en uitkermen: Och Heere, zou ik dan nu van dorst sterven, en nog eenmaal vallen in de handen van de onbesnedenen, ja, van die helse Filistijnen? O, mijne vrienden, de vriendelijke Heilvorst Jezus doe dan door grondeloze ontferming de ene of andere stof, hier door ons verhandeld, voor uw zielen bevonden worden, door de medewerkende genade van de Heilige Geest, als een ander Lechi, waar God een holle plaats kloofde, ten einde er genadewater voor uw zielen in bevonden zij, en gij mag drinken, zodat uw amechtige geest weder levendig mag worden, volgens Richt. 15:18-19. En gij tot uw sterkte mag wederkeren, Zach. 9:12, en van de hand des Heeren door onverwachte voorkomende genade dubbel mag ontvangen, en gij bij vernieuwing uit uw kuilen mag worden verlost en uitgevoerd door het bloed des verbonds, ervarende alzo dat de Heere de nooddruftigen hoort, en Zijn gevangenen niet veracht, Ps, 69:34. Maar dat Hij hen, o wonder!, zelfs dubbel wil doen ontvangen. En dat, o grondeloze genade!, niet voor deugd, getrouwheid en heiligheid.
O nee, maar voor uw zonden. O, soevereine Goddelijke ontferming in Christus, vergeleken met Jes. 43:22-25. En waarlijk, zo veel gij het eigendom van Jezus zijt, dit is des Heeren Jezus= hoogste genoegen en het welgevallen van de Middelaar, dat Hij door vernieuwde genade aan u te schenken, uw gebogen zielen opricht en de gevangenen van Zijn volk losmaakt en Zijn hand tot de kleinen wendt, het kranke heelt, het zwakke sterkt en het weggedrevene wederbrengt, en de kinderen des doods verlost, om hen in kracht te doen verstaan Zijn zielssterkende heilswoorden, Ezech. 34:31: "Gij nu, o Mijn schapen, schapen Mijner weide, gij zijt mensen, maar Ik ben uw God, spreekt de Heere HEERE."

O, mijn vrienden, is dit alzo, gelijk het is, o, staat dan toch daarnaar, dat gij mag leven in een werkzaam, aanklevend en omhelzend geloof met de gezegende en zielszegenende Heere Jezus als uw Vriend, Man en Koning, Die u steeds ten goede leeft in Zijn troon. Och, dan hebt u alles en gij vermoogt alles, Num. 23:21; Fil. 4:13. Ja, gij hebt dan reeds alles in de geloofsgemeenschap en geloofswandel met Christus en de bevinding en in de belofte en in recht en in de eerstelingen en in de verwachting. En gij mag in vrijmoedigheid en geloof zeggen: Het is genoeg, mijn Goddelijke Jozef leeft, en Hij leeft ja, voor mij ten goede. Hij zal daarom ook alles wel aan mij voleinden, omdat Zijn goedertierenheid in der eeuwigheid is, en Hij zal nimmer laten varen de werken Zijner handen. O nee! Hij, de Heere, heeft het recht lief. Hij zal Zijn gunstgenoten niet verlaten. In eeuwigheid worden zij van Hem bewaard. Terwijl des Heeren genadewoord aan hen, als Zijn ontfermd volk is, onder alle druk en zielslijden, Jes. 54:10-11: "Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer. Gij verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste: Zie, Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten."

Och, dat uw zielen dan eens meer leerden uitroepen: "Zie, God verhoogt door Zijn kracht; wie is een Leraar (en Leidsman en een Rotssteen) gelijk Hij?" Job 36:22; Jes. 44:8. En, wie heeft God gesteld over Zijn weg? Of wie zou zeggen, onder de diepste donkerheden en wegen der ellende, beproevingen en zielsstrijden, Gij hebt onrecht gewrocht? Zie, God is groot en wij begrijpen het niet. Daar is ook geen doorgronding van het getal Zijner jaren. Of van het diepe van Zijn raad of van het volwijze van Zijn bedoeling en oogmerken, of ook van het vlekkeloze,

heilige en ondoorgrondelijke van Zijn zielszaligende leiding. En waarlijk, als wij hier zien, weten, redeneren en peilen willen, zo komt de Heere ons billijk tegen, en vraagt: "Is het twisten met de Almachtige onderrichten? Wie God bestraft, die antwoorde daarop", Job 39:35. "Zijn de vertroostingen Gods u te klein? En schuilt er enige zaak bij u? Waarom rukt uw hart u weg?" Daar de toezegging Gods toch is, zelfs ook onder de diepste donkerheden en wegen van rouw en weedom, Job 11:16-18: "Want gij zult de moeite vergeten, en aan haar gedenken als aan de wateren die voorbijgegaan zijn. Ja, uw tijd zal klaarder dan de middag oprijzen; gij zult uitvliegen, als de morgenstond zult gij zijn. En gij zult vertrouwen, omdat er verwachting zijn zal; en gij zult graven, gerust zult gij slapen."
Wel, wie van ons zou dan niet trachten door genade te leren uitroepen, met dat grote voorbeeld van lijdzaamheid, Job 13:15-16: "Zie, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen? Evenwel zal ik mijn wegen voor Zijn aangezicht verdedigen. Ook zal Hij mij tot zaligheid zijn, maar een huichelaar zal voor Zijn aangezicht niet komen."

O, mijne vrienden in den Heere, ja, de Heere heeft uw rechterhand gevat. Gij zijt Zijn ontfermde en bij Hem dierbaar, Jes. 43:4. En daarom zal Hij in vuur en in water bij u zijn, en zelfs een oven des vuurs zal maar dienen om uw banden te verbranden, Jes. 43:2-3; Dan. 3:23-28. Wel dan, Godzaligen, al zijn er nog enige korte woestijnen voor u over, om te doorwandelen, weet en gelooft, daar zal de Heere ook met uw hoop wezen, volgens Zijn woord, Hos. 2:13; Ps. 94:14. En daarom, laten uw zielen maar steeds en vooral daarnaar jagen, om in en op al uw volgende weg deze zes zaken te beoefenen in de kracht van de Heere Jezus:

a. Uzelf dicht en nabij dit uw gezegend Verbondshoofd, de dierbare Leidsman Jezus Christus te houden.

b. Meer en meer te staan naar een afhankelijk verbondsleven met Hem, stellende u veel als leem in Zijn hand.

c. Veel te waken tegen dat redeneren over Gods weg en handelingen en Zijn bedoelingen, gelijk gij zo dikwijls doet, buiten het heiligdom zijnde.

d. U meer onbepaald door Christus te laten leren, leiden, bewerken en behandelen, om in kracht te ondervinden de heilsbelofte, Hos. 14:5-9: "Ik zal hunlieder afkering genezen, Ik zal hen vrijwillig liefhebben; want Mijn toorn is van hem gekeerd. Ik zal Israël zijn als de dauw, hij zal bloeien als de lelie; en hij zal zijn wortelen uitslaan als de Libanon. Zijn scheuten zullen zich uitspreiden, en zijn heerlijkheid zal zijn als des olijfbooms; en hij zal een reuk hebben als de Libanon. Zij zullen wederkeren, zittende onder zijn schaduw; zij zullen ten leven voortbrengen als koren, en bloeien als de wijnstok; zijn gedachtenis zal zijn als de wijn van Libanon. Efraïm, wat heb Ik meer met de afgoden te doen? Ik heb hem verhoord en zal op hem zien, Ik zal hem zijn als een groenende dennenboom; uw vrucht is uit Mij gevonden."

e. Ja, kroont Christus, aanbidt Christus, verheft Christus, belijdt Christus, en vertrouwt Christus, roemende in het geloof met de Kerk, Ps. 48:15: "Want deze God is onze God, eeuwig en altijd; Hij zal ons geleiden tot den dood toe." Ten einde Hij Zelf voor uw zielen meer een heerlijke Kroon en een sierlijke Krans bevonden zij, volgens de belofte, Jes. 28:5.

f. En onder alle proef-, druk- en strijdwegen, zowel lichamelijk als geestelijk, die smartelijk en zielsverwondend zijn; zoekt veel uw geloofsoog te hebben op de woorden van de apostel, Rom. 8:28: "Want wij weten, dat degenen die God liefhebben, alle dingen moeten medewerken ten goede, namelijk degenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn."

En laat vervolgens uw belangrijkste bedoeling zijn, om steeds te staan naar werkelijke geloofsgenade, ten einde gij in de dadelijke beoefening van deze vier zaken veel leven, en gij alzo Gods heil over uw zielen ondervinden moogt, te weten:

a. Om veel te zien met aanbidding op uw zielszaligend deel, wat God u geschonken heeft in grondeloze genade en vrije liefde, volgens Hos. 2:18-19, 22; Jer. 31:3; Ef. 2:4-5, waardoor gij roemen mag met al Gods heilig en begenadigd volk in Christus, Ps. 16:5-6: "De HEERE is het Deel mijner erve en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot. De snoeren zijn mij in lieflijke plaatsen gevallen; ja, een schone erfenis is mij geworden." Gelovende, dat de Heere uw zielen ter bemoediging ook toeroept, volgens Deut. 31:8: "De HEERE nu is Degene, Die voor uw aangezicht gaat; Die zal met u zijn, Hij zal u niet begeven noch u verlaten; vrees niet, en ontzet u niet." Vergelijk met Matth. 28:20.

b. Geheel af te zien van uzelf en van alles buiten God, hoegenaamd, ten einde alleen te leven in een berustend vertrouwen in en op de Heere en Zijn Verbond, volgens Jer. 17:7-8; 2 Sam. 23:5.

c. Veel gelovig en ootmoedig na te denken Gods weg met u inwendig en uitwendig gehouden, volgens Deut. 8:2 en 5; en te zien wat God al aan u deed van Sittim af tot Gilgal toe, om alzo de gerechtigheden des Heeren meer te kennen, ja, te erkennen, volgens Micha 6:3-5.

d. Veel verwonderd na te gaan, hoe de Heere aan u vele malen in grondeloze ontferming bevestigd heeft Zijn heilswoorden, Deut. 32:10-12; Jes. 58:11. Ten einde veel uw nederige uitroep zijn mag, naar des Heeren eigen bevel aan u gedaan, Jer. 3:4: "Mijn Vader, Gij zijt de Leidsman mijner jeugd!" En met de man Gods David, Ps. 18:47: "De HEERE leeft, en geloofd zij mijn Rotssteen, en verhoogd zij de God mijns heils."

Och, dat deze van mij behandelde zaken en waarheden daartoe in de hand van Christus een gezegend middel voor uw zielen bevonden mochten zijn, tot roem van de grondeloze vrije genade van de Drie-enige God, en meerdere bevordering van uw kinderlijk geloofsvertrouwen en hoop op God, als uw getrouwe Vader in de hemelen, en tot meerdere geloofssterkte in uw verborgen geestelijk leven met Christus, uw Heere. Teneinde gij ook meer met de dichter in een volle geloofsroem mag betuigen, volgens Ps. 62:8: "In God is mijn heil en mijn eer; de rotssteen mijner sterkte, mijn toevlucht is in God." Ja, om uw bedrukte medegelovigen veel toe te roepen, en ook vooral uw eigen zielen, volgens vers 9: "Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk; stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht; God is ons een Toevlucht, Sela."

Verder is mijn hartelijke wens en bede, dat dit mijn geschrift onder de zegenende genade van de Geest van Jezus nog een middel mocht zijn om ware, God zoekende en heilbegerige, naar Jezus en Zijn eeuwige gerechtigheid vragende zielen eens geheel uit te leiden uit zichzelf en uit haar wettische werken, verbeteren en vruchteloos woelen, ten einde zij eens dadelijk met een afzien en afgaan van alles, als geheel arme, ontblote en rondom verloren kinderen des doods, tot de gezegende Heere Jezus mochten komen, om van de Goddelijke Christus ook ondertrouwd te worden in barmhartigheid, in goedertierenheid en in geloof, volgens Hos. 2:18-19. En om eens onbepaald hun hart en hand onberouwelijk aan Christus te geven, op Zijn eigen heilsstem, die wij lezen in Spr. 23:26: "Mijn zoon, geef mij uw hart, en laat uw ogen mijn wegen bewaren." En Openb. 3:20: "Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij." Zeggende en schrijvende met hun hand en hart: "Ik ben des HEEREN", Jes. 44:5. Om alzo de God des heils te worden toegevoegd met een eeuwig verbond, Jer. 50:4-5. En te ontvangen een zalig aandeel in de erve der heiligen in het licht. O, had dit geschrift aan de een of ander te dien einde nog eens een gezegende en zielszaligende boodschap, door de kracht van Jezus' alles overwinnende genade, als een pijl in eenvoudigheid geschoten onder hoger beleid, opdat hun zielen met een vrijwillige verbondsinstemming uitriepen: "HEERE, Gij hebt mij overreed, en ik ben overreed geworden; Gij zijt mij te sterk geweest; en hebt overmocht", Jer.

20:7.

Ja, was het ook nog bevonden tot een gescherpte zielswondende en overtuigende genadepijl, in de hand van de zegepralende Heere Jezus, om te treffen in het hart van deze of gene van Zijn vijanden, die nog wederhorig heengaan in de weg huns harten, hetzij meer zorgeloos als wandelaars naar de eeuw dezer wereld, en staande onder de oversten der macht des luchts, die krachtig in hen werkt als kinderen der ongehoorzaamheid, vergaderende zichzelf toorn als een schat. Of wandelende meer in een jammerlijk zelf- en zielsbedrog, met een leugen in hun rechterhand, en voedende hun zielen met as, wanende te behoren onder de kleingelovigen, terwijl zij nog nimmer waarachtig vreesachtig voor God in hun zielsbestaan bevonden zijn, en hebbende daarom nog nooit in waarheid leren wanhopen aan zichzelf, en aan alles buiten God en Jezus. En daarom zijn zij ook nooit geestelijk ziek geworden, ten einde zij de genezing voor hun eeuwig verloren zielen ernstig mochten leren zoeken in de heilswonden van Gods Zoon, en in Zijn Borg- en zoenstriemen hunner eeuwige zielsbehoudenis.

Och, dat de Geest van Christus door het een of ander woord in dit geschrift voorkomende, eens de een of de andere onbekeerde ziel mocht voorkomen, met een Goddelijke en zielszaligende ontdekking en overtuiging, die achtervolgd werd met een droefheid naar God, en een onberouwelijke bekering tot zaligheid. Ten einde de zodanigen eens wandelende en wenende naar Sion mochten vragen, en in der waarheid toevlucht nemen tot en in het verborgene van Gods vleugelen, om alzo ook een plaats en naam te krijgen onder Gods zonen en dochteren, ja, een eeuwige naam die niet uitgeroeid zal worden, volgens Jes. 56:3, 5. En opdat zij dus eenmaal mochten bevonden worden onder dat ontfermd volk, dat tot de Goddelijke Immanuël en Heilvorst zou lopen, en deel ontvangen aan de gewisse weldadigheden Davids, die getrouw zijn, volgens Jes. 55:3, 5.

Onbegenadigde en onvernieuwde zondaar, haast u toch om uws levens wil, terwijl des Heeren genadetroon nog voor u openstaat, en des Heeren woord en eedzwerende betuiging nog is: "Zeg tot hen: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zou u sterven, o huis Israëls?" Ezech. 33:11. Onder die genadige toezegging dat Hij Zelf de bekering ten leven geven wil, Hand. 11:18; Hand. 26:18. O, de Heere Jezus zie op u, arm, verloren en doodschuldige sterveling, met een soevereine ontferming, om u nog als een vuurbrand uit het vuur te rukken, tot uw eeuwige behoudenis en zaligheid.

Verder is mijn wens en bede aan u allen, die de Heere vreest, en gij die gekomen zijt om toevlucht te nemen onder de vleugelen van de God Israëls: O, de Heere bewerke uw harten, om toch meer en meer als rechtvaardigen door uw geloof te leven, en om met vernieuwde lust en kracht en geloofsverkleefdheid, te jagen naar dat ootmoedig geloofswandelen in Christus, u aanbevolen door de Heilige Geest, Kol. 2:6-7. Als wetende en gelovende dat in Hem, dat Goddelijke Verbondshoofd, alle schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn, tot heil van u die Zijn geestelijke leden zijt, ten einde u zou gaan van geloof tot geloof, en opwassen met een Goddelijke wasdom, en meer en meer op uw weg ondervinden, dat gij Hem tot uw Fontein stellen moogt, Ps. 84:7. Om alzo meer met vreugde heilswateren uit Hem te mogen scheppen, Jes. 12:3. En alzo levende steeds onder al uw onmacht, in een lieflijk gelovig leunen op Hem als uw Liefste, en uw Koning veel bindende op de galerijen van uw gelovige zielswerkzaamheden, en ondervindende meer en meer kracht om tot uw Heiland op te klimmen uit uw zondige, smartelijke en smadelijke treurwoestijnen, en uw zielswoning makende op die

mirreberg en wierookheuvel, de hemel der heerlijkheid, waar uw Heere, Man en Vriend nu is, als Koning en Priester op Zijn troon en in Zijn hemelse tempel, totdat eindelijk op Gods volwijze tijd, ook eens al uw schaduwen vlieden zullen, Hoogl. 4:6. En gij eens altijd bij de Heere zult zijn boven alle rouw, zonde, strijd en moeite, met eeuwige blijdschap op uw hoofden, in een bestendig zitten met uw Koning aan Zijn ronde tafel, waar dan uw liefdesnardus zijn reuk voor eeuwig geven zal.

Ondertussen, vrienden, op deze wijze levende en handelende in uw uitwonen van de Heere, zo zou dit de weg voor u bevonden worden, om meer een eer van Christus te zijn op aarde. Ja, langs deze weg zou ook, tot roem van Christus en al Zijn wijze handelingen omtrent u, meer honing en melk onder uw tong bevonden worden, en de reuk uwer klederen zou zijn als de reuk van Libanon, Hoogl. 4:11. Ja, ongemerkt werden uw zielen, door een ootmoedig geloofsleven met de dierbare Heere Jezus, deelachtig, een sierlijke halsketen van evangelische Godzaligheid, waarmee gij Hem het hart innam en Hij u veel toeriep: "Geheel zijt gij schoon, Mijn vriendin; uw lippen, o bruid, druppen van honingzeem. Ja, bij Mij van de Libanon af, o zuster, o bruid, kom bij Mij van de Libanon af." Want buiten Hem zijn alle plaatsen, waar ge u in ophoudt, alleen woningen der leeuwinnen en bergen der luipaarden, die voor uw zielen en genadeleven nadelig en verdervend zijn.

Nu, mijn hartelijke zielsbede is, dat de goede Geest van Christus dit geschrift daartoe aan uw zielen dienstbaar en vruchtbaar maakt, alsook ter verhoging van de roem van Gods dierbare en geliefde Zoon, Sions Vorst, de zielszaligende Leidsman Christus Jezus, ten einde uw zielen veel op uw weg mogen zingen, tot roem van uw Koninklijke Leidsman en Goddelijke Ontfermer.

Gij zijt, o Heer', zeer wonderbaar!
In al de plaatsen daar Gij klaar,
Uw heerlijkheid toont krachtig;
Israëls toeverlaat Gij zijt
En Uwes volks kracht; dies altijd,
Looft men U, Heer', almachtig.

O, wat zou het mij een allergrootste eer zijn, mocht ik onze Goddelijke Jozua, en alles waardige Hogepriester Jezus Christus, door dit mijn eenvoudig geschrift nog kronen, volgens het Goddelijk bevel, Zach. 6:11, en Zijn verheerlijkte Goddelijke Middelaarspersoon, en de rijkdom Zijner oneindige genade, doen gedenken, erkennen en roemen tot in verre plaatsen. En dat de een en ander van Gods matte erfenis door middel van dit geschrift onder hun weedom mochten gesterkt worden, zodat hun neergebogen zielen in een verlevendigd geloof mochten uitroepen: "De Heere is mijn Deel, zegt mijn ziel, daarom zal ik op Hem hopen", Klaagl. 3:24.

En ja, dat ook u versterkt mag worden, onder des Heeren begenadigd volk, welker zielsbestaan nu zo zeer niet meer is, als wel in het begin van uw genadeweg, om zo zeer onder gevoelige en vertroostende genade geleid te worden, en onder de verruimde uitlating van Jezus' liefde en de zielsverblijdende heilskussen van Zijn mond te leven. Maar wiens weg en leiding nu meer is in de weg des geloofs, op en langs het getuigenis van God en het welgeordineerde genadeverbond en in de ziel levendig makende toezeggingen en beloften Gods, vindende daarin al uw lust en heil.

O, mijn vrienden, heeft de Heere uw weg verwisseld en uw gevoelig vertroostend leven, onder vele en herhaalde uitlatingen van de Goddelijke liefde aan uw zielen, en uw wandelen in

het gevoelig verblijdend licht van het Koninklijk en gezegend aangezicht van de Heere Jezus, doen veranderen in een weg des geloofs zonder zien? Dat is, opdat gij nu meer leren mocht met Mozes te zien in het geloof op de Onzienlijke en door dat geloof aan de Heere, als uw getrouwe Verbonds-Ontfermer vast te houden, ook onder strijd, Hebr. 11:27. En om in uw donkere gevallen met Abraham te leren vertrouwen, op hoop tegen hoop, op die God, Die uw Schild en uw Loon is, en Die de doden opwekt. En om zelfs, wanneer uw zielen in de duisternissen wandelen zonder licht te zien, dan, ja, dan te blijven vertrouwen op de Naam des Heeren, en te steunen op uw God. En God alzo gelovig eer te geven, en gesterkt in de Heere, in Zijn Naam te wandelen, Zach. 10:12. En om tevens onder ootmoedige bidden om gedurig geloofslicht, bij Gods waarheid, nu alleen meer bij de vertroosting der geschriften met uw zielen in het geloof te leven en alzo uw hoop op God te hebben, volgens Rom. 15:4: Ps. 78:7.

Waarlijk, deze weg is een gezegende weg. Het is de weg des heiligdoms, waardoor God het meest verheerlijkt wordt en die voor uw zielen het meest bestendig is. Ja, die uw zielen op het nauwst verenigt met, en doet gebouwd zijn en worden op, het enige Fundament Christus Jezus, volgens Joh. 15:1-16; Jes. 28:16. Ja, de gezegendste en enige weg waarin God waarlijk en dadelijk in en voor onze zielen alles, en wij in waarheid niets worden, zowel in gevoel als in achting; zodat al de roem alleen is in de Heere, Jes. 45:25. En het genadeleven werkelijk geoefend wordt met Christus, verborgen in God, Kol. 3:3. Ja, waardoor men in kracht bevindelijk leert verstaan en uitroepen met de Kerk, Jes. 45:15: "Voorwaar, Gij zijt een God, Die Zich verborgen houdt." Nochtans zijt Gij de God Israëls, de Heiland. O ja, dat is onze hoofdles in de genade en heilschool van Christus. "De rechtvaardige zal door zijn geloof leven", Hab. 2:4, met een 'amen' zeggen op het woord van de apostel, 2 Kor. 5:7: "Want wij wandelen door geloof en niet door aanschouwen."

Aan u, de zodanigen onder Gods keurvolk en van de Heere Jezus gekochte bloedprijzen en erfdeel, is mijn innige wens der ziel, dat die grote Leraar der gerechtigheid, bij en door het licht van de Heilige Geest, onder het lezen van deze bladeren, (want ja, voor de zodanigen is dit geschrift ook bijzonder door mij bereid), uw zielen herhaald wil zegenen, en het tot nieuwe sterkte van uw geloof en hoop op God en op Zijn onfeilbare woorden wil doen strekken. Bedelende uw zielen in grondeloze ontferming vele malen, onder het lezen van deze stoffen, met een profetische heilles, met een priesterlijke zegen en met een koninklijke Godsweldadigheid. Teneinde gij meer en meer in en uit Hem als uw algenoegzaam Verbondshoofd leven, en ook op Hem, als uw enige Fundament en Grondsteun, leunen en rusten moogt, om alzo in de kracht van Christus, waardoor gij alleen alles vermoogt, uw weg naar Sion boven bemoedigd voort te zetten, in een gedurig gelovig omhelzen van de beloften Gods, waarin al de gezegende voorraad voor uw zielen en voor uw ontbloot werkzaam geloofsleven ligt opgesloten. Mochten uw zielen alzo gevoed worden met de getrouwheden Gods, Ps. 37:3, onder een kinderlijk betrouwen op de Jehovah, uw Ontfermer, teneinde Zijn goedertierenheid u voortdurend mag omringen, Ps. 32:10, en het goede en weldadige van God u verder zal achtervolgen, Ps. 23:6.

Het is waar, het geloofsleven is een strijdend leven, zich op Gods deugden en heilswoorden grondend en vasthoudend. Het geloofsleven ondergaat vele beproevingen, ja, de ganse macht der hel is er tegen gewapend, zoals uw zielen dikwijls ondervinden. Daarom wordt er in des Heeren Woord gemeld van een strijd des geloofs. Ja soms worden er zelfs wel eens vurige pijlen op dat dierbaar en zo beproefde schild afgeschoten. Maar het geloof is tevens ook een edelmoedige en God eerbiedigende genade, werkende een bemoedigend, gesterkt en vertrouwend leven in de zielen, en wel dan en zo dikwijls, als de Geest van Christus en Zijn verborgen invloeden, ter opwekking, ter verlevendiging en ondersteuning van hetzelve, uw

zielen komen te beademen. En o ja, zo dikwijls als gij door genade werkelijk geloof mag oefenen, op God en Zijn getuigenis, zo gaat gij in de rust, volgens het woord van de apostel, Hebr. 4:3. Ja, uw geloof zal u ook eens leiden in de eeuwige en storeloze rust der heerlijkheid daar boven, die voor u en al Gods volk overblijft, volgens Hebr. 4:9; 1 Petrus 1:9. Trouwens, het ware geloof zegepraalt en overwint over alle vijanden, beproevingen en ondoorzienlijke zwarigheden, volgens 1 Petrus 1:6-7. En ja, door dit geloof kunt gij met God door een bende van zielsvijanden lopen, en over een muur van grote zwarigheden heen springen. Want het strijdt, leeft en werkt in de sterkte van de Machtige Jakobs, en in de kracht van de alles vermogende Heere Jezus, Jes. 12:2; Fil. 4:13. Het vestigt zich alleen en geheel op God en Zijn roeping, en de waarachtige beloften Gods, die vaster zijn dan de hemel en de aarde, Jer. 31:37. En dus, zo treedt het geloof zelfs de Jordaan in, ook dan, als die vol is aan al zijn oevers, en die moet daar voor wijken ter doortocht, Jozua 3:13-16. Het werpt neer de hoogste muren ter ingang, zo wanneer alle poorten gesloten zijn, Jozua 6. En het behoeft altijd geen sleutels van gewone middelen, maar het werkt ook dan, als alle middelen ontbreken. Ja, aan ledige kruiken en aan fakkelen heeft het wapens genoeg tot de strijd, zelfs tegen de machtige en verdervende vijanden, en het behaalt op een Goddelijke wijze de zegen, in geloofsroem, voor de Heere en voor onze Goddelijke Gideon. O wonderlijk geloof! En waarlijk, het is alzo, het vermag alles, zie Hebr. 11; 1 Joh. 5:4. Ja, het leert de zielen in de school van Gods heiligdom, dat als de Heere Zijn licht belooft, zo sluit het voorafgaande zware donkerheden in. En als de Jehovah overwinning en zegen belooft, dan moet er eerst strijd, ja, zware strijd met vele en machtige vijanden, en vele en diepe beproevingen vooraf verwacht worden. En Gods Woord leert ons dat tussen de tijd van de Goddelijke beloften te ontvangen, en de tijd van de vervulling daarvan te zien, soms zeer vele dagen, ja, jaren kunnen verlopen, en dat ondertussen de diepste wegen en valleien moeten doorwandeld worden, ter beproeving van het geloof, om alzo te leren wat het is, op de alles vermogende God te hopen. Ja, op Hem, de eeuwig levende en alles waardige God Zelf, en niet op Gods gave of op enige waarschijnlijkheden. Want de Heere wil vele malen een afgesneden zaak doen, en Zijn volk leren in bevinding Zijn Woord te verstaan, Zach. 8:6: "Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Omdat het wonderlijk is in de ogen van het overblijfsel dezes volks in deze dagen, zou het daarom ook in Mijn ogen wonderlijk zijn? spreekt de HEERE der heirscharen."

O ja, het geloof wandelt veilig met God en onder geleide van de Verbondsengel, Christus Jezus, door afgronden heen, Ex. 14, en drijft heirlegers van zielsvijanden en twijfelingen op de vlucht, en doet in de strijd sterk worden, Hebr. 11:34. Ja, o wonderlijk geloof! Het doet lofzangen zingen in de kerker, Hand. 16:25, en berooft de vorst der duisternis van zijn geboeide slaven bij nacht, om hen deel te geven in de erve der heiligen in het licht; en doet ze aan Jezus' voeten vallen, en Hem als de God der zaligheid, verlegen hulde doen en onder Zijn liefdesbanier overgebracht worden, vers 27-34. Ja, het geloof en een werkzaam leven daarin, doet het mes ter slachting op de keel van de geliefde Izaks zetten, om die geheel gewillig aan God te offeren, Gen. 22, en het doet met een dubbele zegen van God van de berg Moría wederkeren.

Waarlijk, mijn geliefde vrienden in de Heere Jezus Christus, de geloofsweg is meest strekkende ter verheerlijking van de deugden, waarheid en onveranderlijke trouw Gods, en doet de zielen ook tevens de meeste bevinding ontvangen van de Goddelijke goedheid, macht, hulp, genade en zegeningen. En het doet de stenen afwentelen van de graven, zodat men betuigen moet: "Al mijn beenderen zullen zeggen: HEERE, wie is U gelijk!" Ps. 35:10. Ja, de geloofsweg is de meest zielsheiligende weg, waarin God meest vertrouwd, geëerbiedigd en gevreesd wordt. Ja, waarin Hij gewillig, onderworpen en stilzwijgend gevolgd en lijdzaam verbeid wordt, in en uit liefde, omdat Hij God is, ja, zo'n verheven, al-waardige en algenoegzaam God is. Het trekt

de gehele ziel af van alles, hoegenaamd, wat buiten Hem gevonden wordt, en het doet de ziel oprecht op God steunen en alles bij Hem zoeken, ja, dubbel van Hem ontvangen. Zie dit in 1 Kron. 5:19-22; Ps. 40:2-4; Ps. 52:10-11. Ja, het doet de ziel in de Almachtige zich verlustigen, Job 22:26, en hier op haar weg naar het hemels Vaderland zingen, zelfs in de wegen van strijd:

O kostelijk geloof! Dat in
Dit pand ons geeft genoegen;
Laat vrij de wereld lachen in
De lust, die na zal wroegen.
Wij zingen onbekommerd heen,
In 't wankeloos vertrouwen,
En vrezen voor geen naslag van geween,
Die op een rotssteen bouwen.
O Rots! O Rust! Doet hart en lust en hand en mond,
Dien Gij verzadigt, U ten dienst staan eeuwig in 't Verbond.

En waarlijk, het geloof doet de gehele wereld met al haar verleidende aanloksels en geweldige en listige verzoekingen, ja, ook al haar zielsdrukkende zwarigheden en verlokkingen, overwinnen, 1 Joh. 5:4. En soms doet het de satan met al zijn zielsberoerend geweld, als een bliksem uit de zielen vallen, en gescholden vinden door de Jehovah Jezus, als de Verbondsengel, Zach. 3:2. Het schenkt de zielen op en uit te vliegen uit al haar stof en halsbanden, Job 11:17; Jes. 52:1-2. En het geeft de zielen een wandel in de hemelen, onder verkleefde heilzucht, bij en met Christus, Fil. 3:20, doende het gehele hart met innige voldaanheid uitroepen met Asaf, Ps. 73:25-26: "Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde. Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid."

Veelgeliefde vrienden, verwaardigde de Heere u reeds met menige gezegende dag op aarde in een werkzaam geloofsleven met en voor uw Ontfermer, de God der goedertierenheid? O geeft er de Geest des geloofs toch meer de eer van onder voortdurende ootmoedige bidding: *Heere, vermeerder ons het geloof en maak onze zielen meer rijk in kennis en in geloof en in de Geest, ter verhoging van de rijkdom Uwer genade.*
En, mijn vrienden, leidt u de Heere al veelszins als een blinde door wegen die gij niet weet, en door paden die gij niet kent? O, wat heil is het voor u! Het is immers in liefde. Het is altijd naar Zijn raad en met een volwijs teder oogmerk, waarvan het einde eens heerlijkheid zal bevonden zijn. Och, de Heere doe u meer gelovende Zijn heerlijkheid zien. En weet, geen van uw krankheden zullen immers u ter dood bevonden zijn. O nee, maar alle ter heerlijkheid Gods, en opdat Gods Zoon er door verheerlijkt zou worden. Nu, de Heere doe voor uw zielen deze en gene stof en verhandeling bevonden zijn, tot sterkte van uw geloof en van uw geloofsleven, op God en Zijn waarheid, en om met David te betuigen: Heere, ik heb Uw getuigenissen genomen tot Mijn eeuwige eer; zij zijn mijns harten vrolijkheid. En ja, die zijn mijn gezangen en geloofsvoedsel.

O, waardeer toch Gods dierbaar Bijbelwoord en haar geloofssterkende inhoud meer en meer. En heb toch de waarheid van het Evangelie lief, Kol. 3:16. De oneindig volheerlijke Heere Jezus zij uw zielen boven alles dierbaar, 1 Petrus 2:7; 1 Kor. 1:30, als zijnde Christus en Zijn getuigenis, de Geest der profetieën, en de heerlijkheid van uw genadeleven. En ja, zo is Jezus ook alleen de Geest en de Kracht van alle genademiddelen en werkzaamheden. O, gewis,

alle godsdienst, alle prediking, alle verborgen werkzaamheid, alle gebeden en alle samensprekingen, waarin de Heere Jezus niet de Eerste en de Laatste gevonden wordt, en waardoor de zielen van arme, verloren zondaren op die Goddelijke Hoofd- en Hoeksteen niet zuiver gegrond en neergezet worden, of waardoor Gods reeds begenadigd gelovig volk op die kostelijke beproefde Steen niet verder wordt opgebouwd, langs de zuivere geloofsweg in Christus, volgens Joh. 15, enz. . O weet, dat alles moet voor uw zielen altijd bevonden zijn als vreemde stemmen, die gij te vlieden hebt, en waar uw zielen van moeten uitroepen: "Zij hebben mijn Heere weggenomen." *Het is Ikabod, de eer van Israël, de Goddelijke Verbondsark en deszelfs verzoendeksel is van hier weggevoerd*.
En toch, wat zijn tempel, altaar, priesters, wetboek, offerande en alles zonder Christus, Die alleen de Hoop der heerlijkheid en Sions Schild en Koning is? En waarlijk, al die godsvrucht en godsdiensten zijn maar als schade en drek te achten, waarin Christus het enige Fundament niet is. En o, nee, daar is ook geen geest of leven, noch enige dauw der genade bij te vinden. Maar waar Christus is en woont, en tussen de kandelaren wandelt, ja, daar, en daar alleen, is licht, majesteit, genade, leven en vrede, en alleen ware geestelijke vruchtbaarheid te ervaren, volgens Rom. 7:4; Hos. 14:6-4. En zo wordt men in de geloofsgemeenschap met Jezus gebouwd tot levende stenen, tot een geestelijk huis, tot een geestelijk Priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus, 1 Petrus 2:5; en vervuld met vruchten der gerechtigheid, Fil. 1:11. Wel dan, mijn vrienden, uw leven zij veel verborgen met Christus in God. De zalving die gij ontvangen hebt, doe u in Christus langs een ootmoedige geloofswandel blijven en voortgaan op uw weg, 1 Joh. 2:27-28.

En is uw geloof nog veelszins zwak en onvolmaakt, o, weet en geloof dat Christus ook Zelf voor u geloofd heeft. En ja, ook voor u ten goede vertrouwd, zelfs tot in Zijn dood, en dat gij allen geschat, gerekend, gezegend en aangezien wordt van en bij God, in Zijn geliefde Zoon Jezus Christus, en Zijn dadelijke en lijdelijke gehoorzaamheid, en dus in Hem volmaakt zijt, Kol. 2:10; Ef. 1:3.
Nu, geliefde vrienden, Gods dierbaar Woord zij steeds uw lamp in de duisternis, en het volle heilverbond van uw geestelijke spijskamer. En de Geest van Christus verwaardige en bekwame u, om voorts uw overige tijd te leven door het geloof van de Zoon van God, en te strijden in Zijn kracht en mogendheid, onder Zijn heil- en liefdesbanier, met een gesterkt geloof. En dit zal u dan waarlijk een zeker onderpand der ziel zijn, van Gods eeuwige verkiezende liefde tot u, volgens Hand. 13:48. En daarom, mijn vrienden, hebt grote achting voor uw geloof en wandelt met deze uw staf bemoedigd naar uw eeuwige rust en juichplaats, dat vaderland van de eeuwige klaarheid, waar de kronen van de overwinning voor het verheerlijkte Troonlam zullen worden neergeworpen, ziende veel ter navolging op Hebr. 11:13-14, 16, levende steeds in uw uitwonen onder een ontbloot biddend aankleven en met een gesterkte hoop op de genade die u toegebracht wordt, in de openbaring van Jezus Christus. Onderwerpende u in alles kinderlijk aan God, uw volwijze Vader in de hemelen, en aan Zijn heilige wil; volgende Hem meer blind in al Zijn weg met u, ziende in het geloof op Hem, Gen. 22:14; Ps. 55:23. Als wetende, dat gij nog eens zingen zult van al de wegen des Heeren. Ja vrienden, laat toch het levende en eeuwig blijvende Woord van God alleszins bij u dierbaar en hoog geschat zijn.
O, die kostelijke Bijbel! En leeft en legert veel bij uw stenen van Mizpa en Eben-Haëzer, tot roem van uw Verbonds-God. Ondertussen, verheft, roemt en eerbiedigt veel uw tedere en medelijdende Heiland en overste Leidsman der zaligheid, Jezus Christus. Doe dit in uw verborgen eenzame plaatsen met David, Ps. 145:1, 5, en ook openbaar voor God, engelen en mensen, volgens Ps. 71:15-16. En gelijk uw geloofsschild u bewaard zal hebben, 1 Petrus 1:5, zo zal het u ook zaligen bij uw afsterven in den Heere, Openb. 14:13. Wel dan, sterf in dit uw

schild, en het zal u de kroon der eeuwige heerlijkheid op uw onwaardige hoofden bezorgen. Dit is toch de toezegging van God en Christus, Openb. 21:7: "Die overwint, zal alles beërven; en Ik zal hem een God zijn, en hij zal Mij een zoon zijn." Vergeleken met die zo verheven belofte, Openb. 3:11-12: "Zie, Ik kom haastelijk; houd wat gij hebt, opdat niemand uw kroon neme. Die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in den tempel Mijns Gods, en hij zal niet meer daaruit gaan; en Ik zal op hem schrijven den Naam Mijns Gods, en den naam der stad Mijns Gods, namelijk des nieuwen Jeruzalems, dat uit den hemel van Mijn God afdaalt, en ook Mijn nieuwen Naam."
Om dan met en onder die talloze gezaligde en volheerlijke gemeente voor de troon van God en van het Lam, en dat tot in een eindeloze eeuwigheid der eeuwigheden, uw verheerlijkte stemmen te paren en op te heffen op volmaakte hemeltonen, ten einde het verheerlijkte Troonlam Christus toe te juichen, volgens Openb. 5:9, 10, 14: *"En zij zongen een nieuw lied, zeggende: Gij zijt waardig het boek te nemen en zijn zegelen te openen; want Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, uit alle geslacht en taal en volk en natie. En de vier dieren zeiden: Amen. En de vier en twintig ouderlingen vielen neder en aanbaden Dengene Die leeft in alle eeuwigheid."*

Dit is de heilwens van uw dienaar en broeder in de Heere Christus,

Hendrik van Lis.

's Gravenhage de 28e augustus 1758.

1. De zwaarste en gezegendste strijd

"En een Man worstelde met hem, totdat de dageraad opging."
Genesis 32:24

Het is een gegrond en canoniek woord, alhoewel geschreven in het apocriefe boek van Jezus Sirach, kapittel 2:1: "Mijn kind, indien gij komt om den Heere te dienen, zo bereid uw ziel tot aanvechtingen." Het is ook alleszins de leer van Gods heilig Woord, dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods, Hand. 14:22. En de Heere Jezus heeft Zijn discipelen en al Zijn volk, als met stervende lippen toegeroepen en geleerd: "In de wereld zult gij verdrukking hebben", Joh. 16:33. Dit was zo, en het zal zo blijven. Het lot van des Heeren getrouwe navolgers, ja, hoe teerder, gezetter en ijveriger zij zijn in de vreze en liefdedienst van God en Jezus, hoe meerder hun verdrukkingen veelszins zijn.
Zolang als toch een mens in de wereld en in de natuurstaat leeft, heeft hij geen vijanden, omdat hij een vriend der wereld en een van de lieden dezer wereld is, Ps. 17:14. Maar begint hij lust te krijgen in de waarheid en met ernst werkzaam te worden, om het naar God en Jezus en Zijn dienst te wenden, en om een zalig deel aan Hem te krijgen, en wordt hij een uitgeledigde bij zichzelf, en tevens heilig en vrijwillig gedrongen, om met een afzien van alles, wat en hoegenaamd, de Goddelijke en alleswaardige Heere Jezus aan te grijpen, en Hem als Gods sterkte te eigenen tot de God van zaligheid voor zijn ziel, en om zo ook voor Hem en Zijn liefdedienst afgezonderd te leven en te wandelen, Gewis, dan mag en moet men al de zodanigen, met Jezus Sirach toeroepen: "Zet u nu tot den strijd en aanvechting, zowel lichamelijk als geestelijk, want veel bestrijders zullen op u aanvallen." Zoals:

a. De satan zal u kwellen met verschrikkingen en soms met God honende aanvallen.
b. De wereld, met smaad en verachting en beroving van alles, zoveel zij kunnen.
c. Uw boos en zondig hart en verdorven vlees, met listige verleidingen en zondige verzoekingen en verlokkingen.
d. Ja, het zwaarste is wel, soms zal het schijnen (ik zeg schijnen), alsof God Zelf en de dierbare Heere Jezus, de Verbondsengel, in Wiens vriendschap alleen alle heil gelegen is, en alle ware zielsbemoediging in en onder uw strijd, uw ziel als in een Vijand verkeerd was, en Zich vreemd tegen u aanstelt, even alsof Hij Zelf u te niet wilde maken, en Hij Zich uwer niet zou ontfermen, gelijk de man Gods Job zo eens moest klagen: "Gij zijt veranderd in een Wrede tegen mij."

Dat Gods handelingen met Zijn geliefde volk en kinderen dikwijls dusdanig vreemd waren, en van rondom donker en benauwend, dat leert ons Gods ganse Woord omtrent vele gelovigen, zowel onder het Oude Testament als ook onder het Nieuwe Testament.

Wij willen ons nu eens bepalen bij het geval van de Godvruchtige aartsvader Jakob, hetwelk Gods Geest heeft laten beschrijven met deze woorden, Gen. 32:24: "*En een Man worstelde met hem, totdat de dageraad opging."*

Eer ik tot de behandeling van deze woorden overga, zo moet ik hier vooraf deze aanmerking maken, namelijk: hoe onderscheiden zijn Gods wegen en handelingen met Zijn volk en kinderen, en ja, soms met een en dezelfde gelovige. Zie dit in onze Jakob.

Want wanneer hij vluchtende uitging uit het huis van zijn ouders, Gen. 28, omdat zijn broeder Ezau een voornemen had om hem te doden, zo vond hij zich ontbloot van alles. Hij had geen vrouw, geen kinderen, geen vee, geen knechten en geen maagden, noch enige tijdelijke bezittingen met en bij zich. O nee! Hij bevond zich geheel eenzaam. Hij bezat of had niets, dan

alleen een geringe staf, hetwelk hij de Heere voordroeg, vers 10. En deze staf diende voor Jakob ter herinnering aan zijn vorige geringheid en de arme toestand, waarmee hij twintig jaren tevoren uit zijns vaders huis was uitgegaan.
O, wat kon die staf aan Jakob al niet doen terugdenken, en hem de trouw, ja, al de zegenende en verhogende wonderen Gods aan hem bewezen, als voor ogen stellen, als Jakob dan zijn tegenwoordige gezegende en vermeerderde toestand daar eens bij neerlegde, en die tezamen zou vergelijken. O, dan kon hij niet anders doen dan uitroepen: "Ik ben geringer dan al deze weldadigheden, en dan al deze trouw, die Gij aan Uw knecht gedaan hebt; want ik ben met mijn staf over deze Jordaan gegaan, en nu ben ik tot twee heiren geworden", zoals hij ootmoedig deed in vers 10. En daarom bewaarde Jakob overal die staf zo nauwkeurig en hield die zo overal bij zich, zelfs op zijn ziek- en doodsbed zoveel jaren daarna, daarop leunende en zijn zonen zegenende, voor hij stierf en de heerlijkheid instapte, Gen. 49; Hebr. 11:21. O, voorbeeldige Jakob, die zo uw geringe staf bewaarde als een gedenkteken van uw vorige arme, eenzame en gevaarlijke toestand, en ter herinnering aan de trouw en almachtige wonderen, waardoor de Heere Zelf u zo almachtig gezegend, en tot twee heiren had doen uitbreken.

Maar in die drukweg en onder die diepe armoede, en in het gemis van zijn geliefde Godvruchtige ouders, en hun godsdienstig samenwonen, genoot Jakob ook zo een onverwacht en heerlijk nachtgezicht in dat open veld, en slapende op een hoofdpeluw van een harde steen, Gen. 28:18, tot zijn gezegende zielssterkte en bemoediging en ter staving, dat niet alleen zijn vader hem met woorden de zegen Abrahams, dat is de verbondszegen, gegeven had, Gen. 28:4; maar dat de Heere Zelf die in genade kwam te bekrachtigen en bevestigen, Gen. 28:13-15. Daarbij genoot hij zo'n aangenaam hemels gezelschap en begeleiding van engelen op zijn eenzame weg, nu hij als van alle mensen verlaten was, en eenzaam vluchtte naar een vreemd en afgodisch land en volk. O ja, toen bedeelde en zegende de Heere hem tot sterkte van zijn ziel, en ter geloofsverwondering voor Gods aangezicht:

1. Met een aangename open hemel.
2. Met de klimmende en dalende engelen Gods, die hem als gemeenzame vrienden gezelschap hielden.
3. Ja, de Heere der engelen, Die al de engelen Gods aanbidden, de Goddelijke Verbondsengel zag hij staan op het opperste des ladders, Gen. 28:11-13.

Door deze gezegende en Goddelijke heilsontmoeting kon Jakob toenmaals ook al zijn druk en armoede vergeten, en zijn vaders huis, ja, alles achterlaten en gewillig aan God overgeven. Want toen was de Heere hem alles, en waarlijk als God komt in en tot de ziel van Zijn volk, en de Heere Jezus openbaart Zich aan hun hart, dan kunnen zij volkomen gewillig aan des Heeren wil, vergeten en overgeven hun volk en vaders huis, Ps. 45:11. En toen kon Jakob ook voor het toekomende zowel zijn gehele persoon, als al zijn zaken en nog volgende ontmoetingen en drukwegen, die hij wel zien kon, dat hem nakende waren in Labans afgodisch huis, wel onbepaald overgeven aan den Heere, zijn Verbonds-Ontfermer en Leidsman, Die hem geheel voor Zijn Goddelijke rekening, leiding en zorg had aangeslagen, Gen. 29:1-2. En hij ondervond ook aanstonds, dat God zijn weg en gangen bevestigde en zegende, zie Gen. 29:4-11.

Maar o, wat een onderscheid vinden wij hier in Gods weg met Jakob. Hij was deze keer in gans geen mindere benauwdheid en dodelijk gevaar dan toen. Maar zie, hoe geheel anders is Gods weg met hem voor het tegenwoordige, want hier is van buiten voor hem niets anders dan schrik, en van binnen rondom bange vrees. En dat nu, wanneer hij zo veel hem aanklevende en liefhebbende echtgenoten, kinderen en dienstbare huisgenoten, met en bij zich heeft, en hij zich bedeeld, ja, als overladen vindt, met vele tijdelijke goederen en bezittingen.

O nee, die allen kunnen nu niets, ja, niets, aan Jakobs ziel geven, van zo'n zalig zielsversterkend Godsgezicht, dat hij tevoren in zijn eenzame rouw- en drukstaat, Gen. 28, van de Heere zo vrijwillig en ontfermende mocht ondervinden. Maar hier moest hij nu in het duister wandelen, zonder iets van dat heuglijke licht Gods te zien of aan zijn gemoed te ondervinden, Jes. 50:10.

Alleen moest Jakob nu zijn sterkte en troost zoeken in de oude Goddelijke beloften, die al voor twintig jaren geleden aan hem gedaan waren, zie vers 12, en de Heere ootmoedig wijzen op de Goddelijke roeping aan hem gedaan, van weder te keren, Gen. 31:3. En waardoor Hij hem met Zijn Goddelijke hand zelf in deze zo benauwde weg had gelieven te brengen, zie vers 9. En of de Heere dan zou toelaten, dat hij in deze zijn geloofsgehoorzaamheid aan God, nu in deze weg om zou komen, en dat alzo al de beloften en zegeningen Gods, op de aarde vallen en verloren gaan zouden? Dat was immers eeuwig onmogelijk, en dat kwam ook niet overeen met Gods rechtvaardigheid, noch waarheid, goedheid en trouw, en met die vrijwillige zondaarsliefde, die de volzalige God aan Jakob toedroeg. Vrienden, deze zaak merk ik op, opdat Gods volk hieruit kan leren:

a. Toch nooit hun staat in de genade te gronden op hun bevindingen en bijzondere gestalten, ja, zelfs niet op de grootste. Want die alle zijn verwisselend en gaan voorbij. En die bevindingen kunnen in een nieuwe weg van beproeving Gods geen kracht geven aan de ziel. O nee! Maar dat zij zich alleen en geheel gronden en funderen op de Verbonds-Jehovah Zelf, en op de onveranderlijkheid van Gods Verbond en belofte, zoals hier Jakob deed, vers 9 en 12 in dit kapittel. Want waarlijk, alleen in de Goddelijke deugden, ontdekt en verbonden in Christus, ligt de enige grondrust en sterkte voor al Gods volk, onder al hun druk en wederwaardigheden. Daar vond de man Gods Job het ook alleen, zie Job 19:25-27 en Asaf, Ps. 73:24-26. En ja, de Heere wijst al Zijn volk Zelf daarheen, Mal. 3:6: "Ik de HEERE, word niet veranderd; daarom zijt gij, o kinderen Jakobs, niet verteerd. Zie ook Jes. 48:11-12; Jer. 31:35-37.

b. En dan ook dit meer leren gelovig vast te houden, dat de Heere Zijn volk in en door zeer vele en onderscheiden wegen komt te leiden, naar Zijn volwijs, heilig en altijd Vaderlijk welbehagen. Nu eens laat Hij hen wandelen in het licht van Zijn aangezicht, Ps. 89:16, en dan weder in het duister, zonder licht te zien, Jes. 50:10. En dat alles om zo Zijn woord te bevestigen, Jes. 42:16: "En Ik zal de blinden leiden door den weg dien zij niet geweten hebben, Ik zal hen doen treden door de paden die zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken en het kromme tot recht; deze dingen zal Ik hun doen en Ik zal hen niet verlaten."

c. Als ook, dat des Heeren weg wel meermalen zo is, dat als Hij Zijn volk bedeelt met vele ruime uitwendige zegeningen en bezittingen hier in het aardse, dat Hij hen dan die geestelijke ontdekkingen en voorkomingen aan de ziel wel eens doet missen en ontberen, Jer. 2:2-3, 5.

d. En dan hebben wij ook dit hieruit te leren, dat een Godzalige waarlijk in gehoorzaamheid aan de roeping Gods, zich in een weg kan begeven, en zich daarin naar de wil Gods gedragen, zoals hier onze Godvruchtige Jakob deed. Want Hij had de Goddelijke roepstem wel verstaan, die aan hem en dat herhaald, van de Heere geschied was, zoals wij zien kunnen in Gen. 31:3 en 13. En dat dan de Heere echter aan zo'n gehoorzame Godzalige doet ondervinden, naar Zijn hoge wijsheid en tot hoge en heerlijke einden, dat het in zo'n weg in het begin zeer eng en benauwd, en rondom geheel donker, en alles als geheel afsnijdend wordt. Ja, dat soms voor tijden lang, zodat hij ondervindt nachten en dagen vol zielsstrijden en zware worstelingen met de Heere, die uit verscheidene beginselen zijn oorsprong hebben. En dat dan

achteraf, na en op al die benauwdheden, strijden en donkere voorzienigheden, en na al die ondervonden gemoedsangsten, de Heere Zijn vertroostend licht en heil, naar ziel en lichaam over die ziel en over haar weg, als een aangename dageraad doet opgaan, zoals de belofte is, Job 11:15-17. Zodat nadien zo'n ziel moet uitroepen met Hizkia, Jes. 38:15: "Wat zal ik spreken? Gelijk Hij het mij heeft toegezegd, alzo heeft Hij het gedaan." Of met Asaf: "O God, Uw weg is in het heiligdom; wie is een groot God gelijk God? Uw weg was in de zee, en Uw pad in grote wateren, en Uw voetstappen werden niet bekend", Ps. 77:14 en 20.

Dus, zo is het dan de plicht van zodanige, beproefde Godzaligen om, zolang zij in die donkerheden en beproevingen besloten zitten, en niet alleen alle licht van vertroosting missen, maar zelfs alle licht in God en in de Goddelijke geloofsvoorwerpen, te geloven en niet te haasten, Gode te zwijgen, eenzaam met hun opgelegde juk te zitten. En in die donkerheden en nachten van strijd, een oog te hebben in het geloof op Jes. 50:10. En gelovig zonder zien, te betuigen: "Voorwaar, Gij zijt een God, Die Zich verborgen houdt, (maar nochtans) de God Israëls, de Heiland", Jes. 45:15, zoekende in het geloof te zingen:

Maar ik wil, HEER', op U bouwen,
Mijn vertrouwen
en verwachten Uwen bijstand,
Gij zult ook mijn God verkoren,
mij verhoren,
En mij bieden Uwe hand.

Laat ons nu tot de stof zelf overgaan en de tekst inzien.
Vrienden, als wij het vorige deel van dit ons hoofdstuk inzien, dan vinden wij daar, hoe Jakob eerst een geschenk bereidde, om met zijn broeder Ezau te verzoenen, vers 13-21. En hoe hij vervolgens geheel zijn huisgezin en bezitting over de beek Jabbok deed trekken en veilig aan de overkant bezorgde, vers 22-23. Hij gebruikte alzo alle middelen die de voorzienigheid Gods hem aan de hand gaf, nadat hij eerst des Heeren aangezicht zeer ernstig gezocht, en Hem ootmoedig vragende, en manende gebeden, ja, als een waterstroom aangelopen had, zoals wij zien in vers 9-12.

En dus begon vader Jakob al biddende zijn werk en gebruikte al biddende de middelen. Alzo toonde hij dat zijn oefening en zijn praktijk was, om bidden en werken samen te voegen. Maar echter blijkt het, dat zijn ziel onder dit alles met vele benauwde beklemdheid en zielsstrijden bleef worstelen. En daarom, o, hij kan het bij dat reeds gedane bidden niet laten. O nee! Hij moet andermaal zijn bange ziel voor de Heere uitstorten. En geheel onbelemmerd buiten het oog van al zijn huisgezin. En daarom, Jakob blijft alleen over aan deze zijde van de beek, om zijn gehele ziel, en al zijn smart en zielsangsten, voor de Heere onbepaald bloeit te leggen en bekend te maken, en om zo al biddende van druk bevrijd te worden. Want o ja, Jakob moet God Zelf hebben tot zijn Troost en Uitvoerder uit deze zijn angsten en doodsschaduw, en de Heere zijn Verbonds-God moet zijn ziel bij vernieuwing nabijkomen en voorkomen. Zijn noden te gevoelen, ernstig en vurig te kunnen bidden, ja, op de Goddelijke belofte te kunnen pleiten, dat alles kon thans Jakobs ziel niet redden, noch zijn persoon bevrijden uit deze zijn diep beproevende weg. O nee, en al die werkzaamheden gaven thans zijn ziel ook geen rechte omzetting of de ware sterkte, die zij miste en nodig had in deze zijn zo dodelijke benauwdheden. Want zijn nood en de beproevende weg Gods met hem, waren heden buitengewoon en daarom moest de voorkoming Gods in en aan zijn ziel ook buitengewoon zijn.

Ach ja, zijn biddende werkzaamheden tot God konden hem thans niet helpen, maar de

vrijmachtige en almachtige uitlatende en voorkomende genade Gods alleen, was hem genoeg. En daarom, Jakob moet het nogmaals tot God wenden, om al biddende de Jehovah en Zijn nieuwe genade-ontmoetingen in te zuchten en te smeken, dat Hij als de God der goedertierenheid hem toch voorkwam, dan zou zijn ziel gered zijn.

En waarlijk, Godzaligen, het is alzo; in bijzondere benauwde gevallen en wegen, en onder meer buitengewone benauwdheden en ontmoetingen naar binnen of naar buiten, of wel naar beide, zo is dit voor u betamelijk, om dan dubbel in de worsteling met God te zijn, niet alleen in navolging van vader Jakob, maar ook in navolging van uw grote Meester en dierbare Zielenlosser, de Heere Jezus, Die u ook daarin voorging, Matth. 26:44: "En Zijn discipelen latende, ging Hij wederom heen, en bad ten derde male, zeggende dezelfde woorden." En zo was ook de praktijk van de apostel, 2 Kor. 12:8: "Hierover heb ik den Heere driemaal gebeden, opdat hij van mij zou wijken"; namelijk een engel des satans, die hem met vuisten sloeg.

En dan waarlijk, ja, dan zeg ik: In zodanige zeer zware en benauwde toestanden, heeft de ziel ten uiterste nodig, dat de Heere Zelf op een Goddelijke wijze met almachtige genade haar voorkomt en zegent, ja, de ziel toeroept: "Zie hier ben Ik, vrees niet. Ik ben bij u, en Ik zal u niet begeven noch verlaten." En zoals staat in Jes. 51:12: "Ik, Ik ben het, Die u troost; wie zijt gij, dat gij vreest voor de mens, die sterven zal? En voor eens mensen kind, dat hooi worden zal?" Of zoals Jes. 41:10 en 13: "Vrees niet, want Ik ben met u; zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God; Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met de rechterhand Mijner gerechtigheid. Want Ik, de HEERE uw God, grijp uw rechterhand aan, Die tot u zeg: Vrees niet, Ik help u."

En om in de bevinding hiervan te komen, zo is alleen het gezegendste middel daartoe, het herhaald eenzaam en worstelend bidden, volgens Jes. 26:20. Want toch op zodanige tijden is men niet vatbaar, om alleen met vorige beloften of met een gelovige sluitrede te werken. O nee, de volzalige Verbonds-God, de Goddelijke Heere Jezus Zelf, moet dan de ziel voorkomen, en verschijnen tot haar kalmering en vreugde, Jes. 66:5.

Maar wat een vreemde en ongehoorde zaak ontmoet Jakob in de zoete eenzaamheid, waarin hij zijn zielsverademing meende te vinden en zijn hart in den gebede tot God onbelemmerd dacht uit te storten. O, daar ontmoet hem de zwaarste strijd en worsteling, want de tekst zegt, Genesis 32:24:

"En een Man worstelde met hem, totdat de dageraad opging."

Wij zullen acht geven op deze twee hoofdzaken:

I. De strijd zelf: "En een Man worstelde met hem."
II. De langdurigheid ervan: "Totdat de dageraad opging."

I. De strijd zelf: *"En een Man worstelde met hem."*

Wat het eerste aangaat, namelijk Jakobs worstelende werkzaamheid zelf, daarin zullen wij eerst letten op de personen die hier strijden, en dan op de strijd zelf.

1. De twee partijen die hier met elkander in het worstelperk getreden zijn:
Jakob, een gering mensenkind, een worm, een made, wiens grondslag in het stof was. Ja, maar tevens ook een van rondom bedrukte, Maar boetvaardige ziel, die in natuur en in genade het leem en het handenwerk van de God des Verbonds was. Ja, hij was een ontfermd maaksel Gods, in Christus Jezus, en een teder geliefde bond- en gunstgenoot, waaraan de volzalige Jehovah God, Zichzelf voor tijd en eeuwigheid gegeven en verbonden had, volgens Gen. 28:13-15.

Maar wie is hier nu Jakobs tegenpartij, die Zich met hem in de strijd vermengt? Wij antwoorden: Het was geen bloeit mens. Ook was het geen geschapen engel, een van de troondienaren Gods, die duizendmaal duizenden, die voor Gods troon zijn, Dan. 7:10.
Maar het was de grote en Goddelijke Verbonds-Engel, de Jehovah Zelf, Gods enige, eigen en eeuwige Schootzoon, de tweede Zelfstandigheid in het aanbiddelijk Drie-enig Wezen, de God van volkomen zaligheid, de eeuwige gezalfde Middelaar Gods en der mensen, de Heere HEERE, bij Wien uitkomsten zijn tegen de dood, Ps. 68:20-21. Want vader Jakob smeekte Hem de zegen af, wat hij anders niet mocht gedaan hebben en wat een engel hem zou verboden hebben, zoals die engel deed aan de apostel, Openb. 19:10.

Deze Tegenworstelaar van Jakob, doet aan hem een Goddelijk werk:

A. Hij zegent hem, vers 29: "En Hij zegende hem aldaar."

B. Hij verandert de naam van Jakob in Israël, vers 28: "Zeggende, uw naam zal voortaan niet Jakob heten, maar Israël, want gij hebt u vorstelijk gedragen met God en met de mensen en hebt overmocht." Welke naam Israël de Heere zelfs heeft doen overgaan op al zijn nakomelingen, en op alle ware gelovigen, die in alle tijden leven, Gal. 6:16. En dat ook wel onder andere tot een eeuwige herinnering aan deze zo wonderbare kamp en worstelstrijd met God, en het hier gehouden voorbeeldig gedrag en vorstelijk strijden van deze Godvruchtige aartsvader Jakob.

C. Het blijkt uit de mond van Jakob zelf, als hij zegt in vers 30: "Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht, en mijn ziel is gered geweest." En de Geest Gods stelt het buiten alle tegenspraak, dat dit geen algemene engel was, maar alleen de Goddelijke Verbonds-Engel, Hos. 2:5-6. Ja, hij gedroeg zich vorstelijk tegen de Engel en overmocht Hem, namelijk de HEERE, de God der heirscharen. HEERE is Zijn Gedenknaam.

Deze nu kwam hier aan Jakob voor, in de gedaante als een Man. Want de tekst zegt: "Een Man worstelde met hem." Namelijk omdat Hij in een mannelijke gedaante hier aan vader Jakob voorkwam, en Zich in zo'n lichamelijke gedaante aan hem vertoonde. Dit was vele malen het werk van Gods Zoon geweest, Zichzelf onder verscheidene gedaanten aan de heiligen in de oude dag te ontdekken, om toen al daarbij aan te tonen, dat Hij was spelende in de wereld Zijns aardrijks, en dat Zijn vermakingen zijn met der mensen kinderen, volgens Spreuk. 8:31. Zo ontdekt de Goddelijke Heere Jezus Zich:

a. In een mannelijke gedaante aan vader Abraham, Gen. 18:13-14.

b. In de gedaante van een mensenzoon aan Daniël, in kapittel 7:13. Zoals Hij Zich naderhand ook ontdekt heeft aan de apostel Johannes, Openb. 1:13.

c. En wederom aan de held Jozua, Israëls heirvoerder, als een Man, Die een uitgetogen zwaard in Zijn hand had, makende Zichzelf aan hem aanstonds bekend als de Vorst van het heir des Heeren, Jozua 5:13-14.

d. Als een Engel aan Hagar, Gen. 16:7 en 13. Aan Abraham, Gen. 22:11, 15-19. En aan Mozes in dat zo doorluchtig gezicht aan de berg Gods Horeb, Ex. 3:2, 6 en 7.

De Heere Jezus, de Verbonds-Engel komt hier aan Jakob voor en wordt genoemd een Man, om die eerwaardigheid die Hij vertoonde, en die Jakob ook in Hem zag. O, wat een achtbaarheid zal er op deze Man, die Tegenworstelaar van Jakob gelegen hebben. En geen wonder, want Hij was de Verbonds-God Zelf, de Vorst van het heir des Heeren. Hij, Die de banier draagt boven tienduizend, die Held en Uitverkorene, Die uit het volk verhoogd is. Hij Die de Overwinning Israëls is, de Schepper Israëls, de Koning, de Heiligheid der heiligheden. O, wat een eerwaardige en verheven Man. Maar o, wat oneindig ongelijke partijen worstelen

hier, het Al met het niet, de Almachtige met een onmachtige, de Koning der koningen met een arm onderdaan van Hem. Ja, de God en Vader der eeuwigheid, met een tijdstondig schepsel en een weerloos, beangst en bedrukt gelovige.

2. Daarop komt ons nu de strijd zelf voor. Want de tekst zegt: "En een Man worstelde met hem." Worstelen zegt, een afmattende oefening tussen twee partijen. Sommigen willen door dit worstelen alleen verstaan, dat het lichamelijk is geschied.
Anderen integendeel willen hierdoor alleen en geheel verstaan hebben, dat het geestelijk is, als een zielsworsteling. En zij ontkennen alle lichamelijke worsteling en verklaren dat als onnodig, ja, als onbetamelijk voor de Heere. Maar dit zijn niet anders dan hoogmoedige redeneringen van het verstand des vleses.
Maar weer anderen zijn er, en daarbij voegen wij ons, die het opvatten én als een lichamelijke én als een geestelijke worsteling, tussen Jakob en deze Man, de Goddelijke Verbonds-Engel, Jezus Christus.

Dat deze worsteling waarlijk lichamelijk is geweest, blijkt:
a. Omdat wij lezen dat deze Man met Zijn hand het gewricht van Jakobs heup aanroerde, zodat het gewricht van Jakobs heup verwrongen werd, als Hij met hem worstelde, vers 25. En in vers 31 zien wij dat het gevolg daarvan was, dat Jakob was hinkende aan zijn heup. En ja, Jakob hield ook al worstelende deze zijn Tegenpartij met zijn lichaamshanden vast, zodat Hij niet kon weggaan, Zich aan hem ontworstelen kon, vers 26.
b. Omdat de overwinnende Jakob verlegen en verwonderd zegt in vers 30: "Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht." Te weten onder dit zijn worstelen en samenspreken, vers 26-29.

En dat deze worsteling ook geestelijk geweest is, en dus lichamelijk en geestelijk beide, blijkt:

a. Omdat Jakob zegt in vers 26: "Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent." Maar o, wonder! Zijn Zegenaar is hem hier tot een worstelende Tegenpartij. O, wat al strijdige gedachten en zielsworstelingen zullen er al in het gemoed van Jakob zijn omgegaan, met diep benauwde zielsstrijden. Daarom kon Jakob nooit vergeten, noch deze nacht en worsteling, noch de drukkende benauwdheid van zijn ziel zoals hij die heden had ondervonden. Daarom zegt hij nog tijden daarna: "Laat ons ons opmaken en optrekken naar Bethel en ik zal daar een altaar maken voor dien God, Die mij antwoordt ten dage mijner benauwdheid, en met mij geweest is op de weg, dien ik gewandeld heb", Gen. 35:3.

b. Het blijkt uit de wapenen zijner ziel, die de Geest Gods ons heeft gemeld en uitdrukkelijk geboekt, Hos. 12:5-6, namelijk geween en smeking. Want de Geest Gods zegt: Hij weende en smeekte Hem. En ach ja, gelovige, worstelende tranen en smekingen zijn het zo beproefd, gelukkig en altijd overwinnend wapen- en krijgstuig in de strijd des Heeren, gelijk Paulus' vermaning en betrachting was, Ef. 6:18; Hand. 20:31, in navolging van zijn Heere en Heirvorst Jezus Christus Zelf; "Die in de dagen Zijns vleses gebeden en smekingen tot Dengene Die Hem uit de dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen geofferd hebbende, en verhoord zijnde uit de vreze", Hebr. 5:7.

O! Wat zullen deze tranen van Jakob tranen van droefheid, tranen van boetvaardigheid, tranen van geloof, tranen van ootmoed en liefde, tranen van eerbiedige hoogachting en tranen van beklemde gemoedsaandoeningen geweest zijn. Die tranen kwamen voort uit een innige zucht en verlangende begeerte:

1. Om de dadelijke genieting van de Goddelijke zegen

2. Om de Goddelijke redding uit de hand van zijn broeder Ezau.

3. Om de vergeving van de schuld, die hij voor enige jaren gemaakt had, door het listig wegnemen van Ezau's zegen en eerstgeboorte, Gen. 27:18-24.

4. En om de verschoning en bewaring van zijn huisgezin, have en goederen, die hij bij zich had, en die hij voor de Heere erkent als twee heiren te zijn, vers 10.

5. Om in zijn beklemde ziel te mogen gewaarworden, de dadelijke bevinding en uitlating van Zijn Goddelijke verzoende vriendschap en liefde, welke toch beter is dan het tijdelijk leven, Ps. 63:4. O, deze tranen van Jakob werden zekerlijk wel gelegd in de fles van Jehovah, en zij waren wel in Gods register, Ps. 56:9. En daarom, O gewis, laat onze God lievende Jakob nu al zeer overvloedig daarmee zaaien. Ja, hij zal nog wel, eer het morgen is, met gejuich maaien, en zijn volle roemschoven dragen, wederkerende van deze strijd, Ps. 126:5-6.

En wat zullen ook deze smekingen niet geweest zijn, dan van een arme, die smeking spreekt, vol droefheid in een vertonen van zijn onmacht, weerloosheid en van al die benauwde en zielsnederdrukkende gedachten, die in zijn ziel thans plaats hadden. Als vertonende aan deze zijn Tegenworstelaar, die Goddelijke Man, al smekende:

1. Hoe zijn leven als een aaneenschakeling was van ellende en rouw.

2. Hoe hij eerst voor twintig jaren om zijns levens wil had moeten vluchten uit zijns vaders huis, vanwege de bloeddorst van zijn broeder.

3. Wat een twintig jarige onderdrukkende mishandeling hij daarop onder al zijn trouwe dienst in het huis van Laban had moeten ondergaan, en met God doorworstelen, zodat hem bij dag de hitte had verteerd, en bij nacht de vorst, Gen. 31:40.

4. Zijn zo even weer ondervonden vervolging van zijn schoonvader Laban, om hem te verderven, zo de Heere het niet almachtig, Goddelijk en onmiddellijk had voorzien.

5. Zijn zo dodelijke zwarigheid en benauwde omstandigheid, die hij nu weer onderging door het zo even ontvangen bericht van het bloeddorstig tegentrekken van zijn toornige broeder Ezau, met vierhonderd gewapende mannen, vers 6. Om hem en al het zijne te verslaan en te verderven van de aarde, vers 7, 8 en 11. En of dan de Heere, zijn ontfermende Verbonds-God en Deel, zou verbreken Zijn belofte, die Hij zo vrijwillig, onverwacht en zielsaandoenend aan hem gedaan had, met zodanige Goddelijke en zielssterkende omstandigheden vergezeld, zie Gen. 28:13-15, 10-12.

6. Hij zal wenende voorgedragen hebben, dat zijn bestraffingen vele waren, ja, alle morgen nieuw; dat hij een man was die de ellende zag en zo tranenbrood tot spijze had, en dat zijn tegenspoeden en verdrukkingen zeer vele waren.

7. Dat hij, hoe ellendig hij ook was, echter door vrijwillige genade en door eeuwig opnemende ontferming zulk een was, die een zalige verbondsbetrekking op God had, als de God zijns vaders Abraham, en de God zijns vaders Izak, vers 9. En of Die hem dan niet in genade en door liefde had geroepen en bevolen uit te gaan. En ja, Die nu dadelijk reeds zo wonderlijk hem had uitgeleid uit dat druk- en diensthuis van zijn onderdrukkende schoonvader Laban, tot zijn verkwikking, verlossing en verdere toedeling Zijner Goddelijke zegening, als hebbende hem beloofd, bij hem te zullen weldoen, zie dit in vers 9 door hem zo erkend.

Maar zo dan de Heere met hem was, en hij in deze weg de Heere als zijn Verbonds-God en Gebieder had gehoorzaamd en gevolgd, als een gehoorzaam knecht en bondgenoot Gods, waarom ontmoette en bejegende hem evenwel al dit kwaad in en op deze weg? Zou dan de Heere zijn geloofsgehoorzaamheid niet bekronen? Ja, zou dan Gods belofte, zo Goddelijk en herhaald aan hem gedaan, wegvallen? En wat zou de Heere dan met Zijn grote Naam doen? Alzo de Heere immers een Rotssteen was, Wiens werk volkomen is? En hoe zou de Heere het dan toelaten, dat een vijandige, onheilige Ezau de moeder met de zonen zou slaan en doden,

volgens vers 11?

8. Ook zal hij deze Man en Goddelijke Tegenworstelaar vertoond hebben (want Jakob gedroeg zich hier vorstelijk met God, gelijk de Verbonds-Engel nadien tot zijn geloofsroem getuigde, vers 28), indien de Heere zulks mocht toelaten, hoe hij dan daarmee zou kunnen overeenbrengen de weg Gods met en omtrent hem, door:

1. Hem in genade te hebben op- en aangenomen, als een geliefde, Mal. 1:2, en dat van oude dagen af, zettende hem onder de verbondskinderen.

2. Hem zo wonderlijk te hebben verlost, uit de bloeddorstige handen van Ezau voor twintig jaren, en hem zo te hebben verschoond als een man zijn zoon, die hem dient.

3. Hem zo wonderdadig onder vele bestierende voorzienigheden te hebben geleid tot in Labans huis, en dat in zo'n tijd der benauwdheid, zodat toen dat huis voor hem was als een Zoar ter beveiliging, en daarbij ook tot velerlei zegening en verhoging.

4. Hem nog daarbij zo Goddelijk te hebben ondersteund en staande gehouden en bemoedigd, en getrouw gemaakt in zijn plicht, onder al die langdurige mishandelingen van Laban. En dat de Heere hem zo tot een Schild en Toevlucht was bevonden geweest, zo'n reeks van jaren.

5. Dat de Heere God hem zo kort tevoren nog weer zo almachtig, ja, onmiddellijk had verlost uit de vervolgende woede van zijn schoonvader Laban, en hem belet aan Jakob enig kwaad te doen, of iets van het zijne, dat de Heere hem geschonken had, aan te roeren ten verderve, zoals Laban aan Jakob zelf had moeten belijden, Gen. 31:29.

6. Ja, hem had verwaardigd op deze zijn weg, eer de benauwde tijding van Ezau's komst zijn ziel had aangegrepen, tot zijn zielsbemoediging, verkwikking en geloofssterkte met zo'n gezegende ontmoeting van een heirleger van engelen Gods, als zijn gedienstige vrienden en zijn reisgezelschap, Gen. 32:1-2.

7. Of de Heere hem niet al zegenende, en ten bewijze van Zijn onberouwelijke liefde tot hem, dit alles had geschonken als zovele onderpanden, dat Hij lust aan hem had? Ja, daarbij nog geschonken had zulke herhaalde Goddelijke ontdekkingen aan zijn ziel, in dat veld of plaats, Bethel genaamd, Gen. 28:11-15, als ook wederom Gen. 31:3, 5. Welke gemeenzame ontmoetingen Gods hem zo klaar bewust waren, dat hij die ook zo vrijmoedig aan zijn vrouwen kon vermelden, Gen. 31:11-13.

Nu, dit alles dan zo zijnde, en waarlijk van de Heere aan hem geschonken, zo mocht hij deze Man en Goddelijke Verbonds-Engel nederig voordragen, of de Heere nu zoveel aan hem gedaan zou hebben, en dan nu het werk Zijner handen zou laten varen? Ja, dat de Heere, zo Hij lust gehad had om hem te doden, immers hem dat alles niet zou hebben doen ondervinden. Dat de Heere immers geen God van ja en nee ware, maar de Amen, de Waarachtige, de Getrouwe, Die in der eeuwigheid aan Zijn verbond gedenkt. En hoe het Hem dan van Zijn Goddelijke hart zou kunnen, hem zo over te geven ter verwoesting, in de hand van zijn wraakgierige en bloeddorstige broeder Ezau, met al zijn gezegend huisgezin en dierbare bezittingen? En hem zo te doen vallen in zijn sterke poten ter verwoesting, Ps. 10:10? Ja, hoe dit zou overeen te brengen zijn met Gods volmaaktheden en deugden, en met Zijn dierbare beloften, en met Zijn zo vele bewezen genadehandelingen omtrent hem?

Zie, zo zal de Man Gods Jakob al pleitende, smekende, en wenende hebben geworsteld met deze Man, zijn Goddelijke Tegenworstelaar.

Ja, Jakob zal ook, merkende en ondervindende, wat een machtige en Goddelijke Tegenpartij hij hier had, als een tegenworstelaar, onder zijn pleitend smeken en wenen, zich met zijn lichaamshanden aan Hem hebben vastgehouden, totdat hij ondervond, en van Hem ontving een tweeërlei zegen, zoals hij betuigt in vers 26, namelijk:

1. Belofte van overwinning en bevrijding van zijn boze broeder, die nu gewapend met zijn bende tegen hem aankwam.

2. Dadelijke en nieuwe bevindingen van de tedere gunst van God tot hem, en de gevoelige betoning daarvan.

Dit kunnen wij klaar opmaken uit Jakobs zeggen, vers 26: "Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent", en het antwoord en zeggen van de Verbonds-Engel op deze zijn gelovige betuiging in vers 28-29: "Toen zeide Hij: Uw naam zal voortaan niet Jakob heten, maar Israël; want gij hebt u vorstelijk gedragen met God en met de mensen, en hebt overmocht. En Jakob vraagde en zeide: Geef toch Uw Naam te kennen. En Hij zeide: Waarom is het dat gij naar Mijn Naam vraagt? En Hij zegende hem aldaar."

O, wat is God een teder, getrouw en mild Beloner van die Hem standvastig zoeken. En wat ondervinden zij meer van de Heere te ontvangen, dan zij bidden of denken kunnen, gelijk het hier ook zo van vader Jakob in deze zijn zo hooggaande benauwde strijd, Goddelijk ondervonden werd, zodat hij roemen moest: "Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht (en dat in verbondsliefde, vriendschap en zegenende verhoring) en mijn ziel is gered geweest." Wandelende nu dit worstelperk uit, met de heilstralen van de Zon der gerechtigheid in zijn ziel, en met de natuurzon over zijn hoofd, terwijl hij die plaats zelf voor hem en al zijn nageslacht tot een gedenkteken maakte, van de aan hem bewezen wonderen, veranderende derzelver naam en noemende die Pniël, vers 30-31.

Maar vrienden, wij zien tevens zeer klaar uit al het gemelde, en uit het geschiedverhaal van Mozes, dat deze worsteling tussen Jakob en deze Man, Gods lieve Zoon, de Verbonds-Engel, is toegegaan, onder een onderling gemeenzaam mondgesprek tussen elkander.

En waarlijk, hierin vinden wij dan een recht vertoog, en een zeer aangename schilderij van de verborgen zielsvoldoenende geloofswerkzaamheden, en de innigste geloofsworstelingen van Gods volk, het ware nakroost van deze Godvruchtige Jakob, met en omtrent de verheerlijkte Heere Jezus, die Man, Gods Metgezel, Zach. 13:7; dien Man en Maker van Zijn volk, Jes. 54:5. Als zij met Hem zoal samensprekende mogen worstelen, gelijk hier Jakob deed. O ja, dan smeekt de ziel en de Heere maakt soms als afslaande weigeringen, maar dat verdubbelt dan de ernst der ziel en de ziel houdt de Heere te sterker vast, ja, dringt met meerdere pleitredenen aan, om het afgesmeekte te ontvangen. En hetgeen de Heere Jezus tot afslag van haar verzoek gebruikt, dat weet die ziel dan, in de kracht van haar geloof, te veranderen in pleitgronden, om de Heere des te sterker te manen en te smeken om de verzochte zegen. Ja, zij wordt daaronder al meer en meer vrijmoedig tot en voor de Heere. Zo was het met die sterkgelovige Kanaänese vrouw, Matth. 15:22-28. En zo handelde hier ook onze Godvruchtige Jakob.

En ja, de handelwijze van de Heere Jezus is al vele malen zo met Zijn bedrukte kinderen, dat Hij hen afslaat, maar waartoe? Is het om hetgeen zij begeren, te weigeren, of om hun het nodige te onthouden? O nee! Maar het is:

1. Om hen des te verkleefder en aanhoudender te maken.
2. Om hun liefde en geloof te beproeven en uit te halen.
3. En om hen dan ook een meer gemeenzaam samensprekend verkeer met Hem te schenken en bevindelijk te leren, wat zaligheid dat onderling spreken tussen Jezus en de ziel al in zich behelst.
4. Om hen dan daarop de verzochte zegen ook dadelijk te geven, en ja, zelfs veel meer dan zij ooit verwachten konden, zie dit in Luk. 24:13-32, en hier in de aartsvader Jakob.

Maar ik moet hier vragen, hoe kan vader Jakob, zo'n zwak mensenkind, en die men meent, dat

hij heden omtrent 97 jaren oud was, worstelen en dat zo aanhoudend, en dat met Hem, Die de sterke God is, en Die Jakob met maar één aanraking het gewricht van heup verwrong, volgens vers 25?

Maar wij antwoorden hierop:

1. Dat de Verbonds-Engel aan vader Jakob onder dit worstelen met hem, al meer en meer kracht zal hebben bijgezet, ja, zelfs meer dan gewone kracht en sterkte, omdat deze worsteling ook ongewoon was, en het liefdesoogmerk van de Verbonds-Engel was alleen om Jakob de overwinning te doen wegdragen en zijn geloof voor de ganse wereld openbaar te maken. Ja, hem als een patroon van navolging te stellen in de Kerk Gods, en voor al zijn geestelijk zaad. En dus zeggen wij, terwijl deze Man tot Jakob zeide, vers 26: "Laat Mij gaan, want de dageraad is opgegaan", zo bleef Hij tevens Jakob vasthouden. Ja, Hij gaf Jakob daaronder al meerder krachten om Hem ook al worstelende vast te houden. En tevens schonk Hij hem ook naar de ziel al meer en meer geloofssterkte, verkleefdheid, heilige vrijmoedigheid en gelovig inzicht in het liefdeshart van zijn Goddelijke Tegenpartij. En toen was het Jakob onmogelijk om Hem ongezegend los te laten, want Jakobs ziel verstond toen wel door het geloof, dat Zijn zeggen: "Laat Mij gaan, want de dageraad is opgegaan", zo veel gezegd ware, als: Houd Mij te meer vast, want gij zult meer dan overwinnaar zijn, door Mij, Die u heeft liefgehad. O ja, zo werkt het geloof als het sterk is omtrent de Heere en omtrent al zijn afslag aan de ziel. Het gebruikt alles ten voordeel van hen, en zo ondervinden zij die geloven, soms nog wel eens hetgeen men leest in Hebr. 11:33-34: "Welke door het geloof koninkrijken hebben overwonnen, gerechtigheid geoefend, de beloftenissen verkregen, de muilen der leeuwen toegestopt, De kracht des vuurs hebben uitgeblust, de scherpte des zwaards zijn ontvloden, uit zwakheid krachten hebben gekregen, in den krijg sterk geworden zijn, heirlegers der vreemden op de vlucht hebben gebracht."

Jakob dan ondervond door de Heilige Geest al meer en meer gebedskracht, om zich in deze strijd en worsteling vorstelijk met God te gedragen, en om deze Man, Die de Almachtige, de Algenoegzame, de Verhevene en de eeuwig levende God Zijns verbonds was, te overmogen. O, wondere strijd en overwinning, door een man als Jakob, die een nietige, lage, onmachtige, weerloze, bedrukte, beangste, ja, een bevlekt, zondig sterveling en made was, van wie door een geringe aanraking het gewricht der heup verwrongen werd, en hij dus voor de rest van zijn leven zijn volkomen gang verloor, volgens vers 31: "En Jakob was hinkende aan zijn heup". O wonderlijke worsteling van zeer ongelijke partijen! O, wonderlijke overwinning! De onmachtige overwint de Almachtige, Maar alleen door Zijn Eigen invloed en verborgen genadekracht, volgens Zach. 10:12.

O, hoe bevindelijk is dit nog niet dikwijls voor Gods ware begenadigde kinderen, dat tussen deze zelfde Man, de Goddelijke Verbonds-Engel, Jezus Christus, Die ook hun Man en Maker is, Jes. 54:5, en tussen hun zielen worstelingen zijn, waaronder zij in hun geloofssmekingen met Hem kunnen handelen, evenals hier de Godvruchtige Jakob deed. En zij gevoelen dat hun ziel Hem achteraan kleeft, terwijl Zijn rechterhand hen ondersteunt, en de ijver hard is als het graf. Zij houden Hem vast en laten Hem niet gaan. Zoals de bruidskerk betuigt in Hoogl. 3:4: "Toen ik een weinigje van hen weggegaan was, vond ik Hem Dien mijn ziel liefheeft; ik hield Hem vast en liet Hem niet gaan, totdat ik Hem in mijner moeders huis gebracht had, en in de binnenste kamer van degene die mij gebaard heeft." En David in Ps. 63:9: "Mijn ziel kleeft U achteraan; Uw rechterhand ondersteunt mij."

Zodat zij de Heere Jezus ook overwinnen door Zijn Eigen aan hun medegedeelde invloeden van de Heilige Geest, en Hij tot hen zeggen moet: "Gij hebt Mij het hart genomen, Mijn zuster, o bruid. Gij hebt Mij het hart genomen", Hoogl. 4:9. "Wend uw ogen van Mij af, want zij doen

Mij geweld aan", Hoogl. 6:5. En terwijl hun ziel de Koning vastgebonden houdt op de galerijen, Hoogl. 7:5. En de vriendelijke Jezus de ziel met kracht toeroept: "O ziel, groot is uw geloof! U geschiede gelijk gij wilt." O, zoete zielsstrijden. O, heerlijke overwinningen!

2. Wij zeggen dat deze Goddelijke Man in het worstelen met Jakob handelde als een vader, die in liefde met zijn zwak kind eens worstelen wil, zo maakt hij een schijnbeweging of hij het kind omver wil werpen. En evenwel maakt hij, dat het kind staande blijft, en het van de vader wint. O ja, zo was het ook hier. De worsteling met Jakob begon aan de zijde van deze Vader der eeuwigheid en God der liefde, en soevereine ontferming, en daaronder ging zij voort en daarmee werd dezelve lieflijk beëindigd, volgens vers 27-30. En zeer nadrukkelijk zegt ook de man Gods Job in dit opzicht, in kapittel 23:6-7: "Zou Hij naar de grootheid Zijner macht met mij twisten? Neen; maar Hij zou acht op mij slaan. Daar zou de oprechte met Hem pleiten, en ik zou mij in eeuwigheid van mijn Rechter vrijmaken."

II
De langdurigheid ervan: "**Totdat de dageraad opging."**

Aangaande nu het tweede deel van de tekstwoorden, behelzende de langdurigheid van deze strijd; de tekst zegt: "Totdat de dageraad opging." Dat duidt dan aan en geeft te kennen drie dingen:

1. Dat het een zeer benauwde worsteling geweest is. Het was inwendig nacht in de ziel van Jakob. En er was ook een diep donkere nacht uitwendig, in de natuur. Dus er was van buiten schrik van binnen vrees. Nu, nachtworstelingen zijn de zwaarste, de drukkendste en meest treffende. Ze zijn ook met de meeste schrik vergezeld. En de Geest Gods meldt geenszins tevergeefs tot tweemaal toe, van een schrik des nachts, Ps. 91:5, Hoogl. 3:8.

2. Dat deze worsteling zeer langdurig was. Zij duurde verscheidene uren aan elkander, en dus was het een wandelen in de benauwdheid, Ps. 138:7, en een wandelen en worstelen in de duisternis, Jes. 50:10.

3. Zij duurde echter maar een bepaalde tijd, totdat de dageraad opging. En dus werd dezelve verwisseld met een heerlijke morgenstond in de natuur, en een opgaande aangename zonneglans, volgens vers 31. En inwendig naar de ziel met het heuglijke genadelicht van Gods gunstrijk aanschijn, waarin Jakob toen verruimd, verwonderd en aanbiddend mocht wandelen, vers 28, 30. En dus triomfeerde Jakob heerlijk in deze zijn worstelstrijd. En het mocht hem ook strekken tot een zeker onderpand, dat hij in al zijn nog volgende worstelingen, die hij óf bij dag óf bij nacht, nog te strijden zou hebben, in zijn nog volgende leeftijd, ook altijd overwinnaar zou gemaakt en bevonden worden, in en door de kracht zijns Gods, Die hem behoeden zou, en met hem zijn zou, en hem zegenen zou, overal waar hij trekken zou, volgens de belofte in Gen. 28:25, die aan hem gedaan was, en welke ook tot het laatst van zijn leven toe, Goddelijk aan hem is bevestigd geworden, zie Gen. 46:2-4.

O Godzalig volk, wat is het niet eeuwig waarheid, volgens Ps. 97:11: "Het licht is voor de rechtvaardige gezaaid en vrolijkheid voor de oprechten van hart." En Ps. 30:6: "Een ogenblik is er in Zijn toorn, maar een leven in Zijn goedgunstigheid. Des avonds vernacht het geween, maar des morgens is er gejuich." En Jes. 54:7: "Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten, maar met grote ontfermingen zal Ik u vergaderen." Ja, ook die tedere belofte des verbonds, aan des Heeren diep beproefde kinderen, Jes. 57:16 en 18: "Want Ik zal niet eeuwig twisten en Ik zal niet geduriglijk verbolgen zijn; want de geest zou van voor Mijn aangezicht overstelpt worden, en de zielen die Ik gemaakt heb. Ik zie hun wegen en Ik zal hen genezen, en Ik zal hen geleiden

en hun vertroostingen wedergeven, namelijk aan hun treurigen."
En zo geeft de volzalige Verbonds-God aan Zijn arm bedrukt volk, dikwijls op hun weg, bevindelijk stof om te zingen:

De avond komt met veel geween,
Met wenen gaat de nacht wel heen.
Maar als de morgen is verschenen,
Dan komt gejuich, in plaats van wenen.

En zo ondervond het ook hier onze voorbeeldige Jakob. Ook merk ik hieromtrent nog dit volgende op:

a. Deze worsteling had niet Jakob bepaald. O nee, maar alleen de Heere, zijn Verbonds-Ontfermer. Jakob wist van te voren daar niets van. O, hierin liggen lessen voor Gods kinderen.

b. Deze worsteling en bange nacht was van de Heere aan hem niet in toorn maar in soevereine liefde toegedacht en geschonken. O ja, het is nog dikwijls zo.

c. Hoe donker het van te voren ook voor Jakob scheen en hoe veel het in het begin ook tot slingering en schudding van zijn geloof zijn mocht; dezelve was ook tot vele hoge, Goddelijke en aanbiddelijke einden hem van de Heere toegekomen, als:

1. Om aan hem weder nieuwe bijzondere bevindingen te geven van de Goddelijke liefde tot hem, en ja, ook de gezegendste gemeenschap en nabijheid met hem.

2. Om zijn ziel te versterken en te vergewissen, ja, krachtig te verzekeren, dat hij nimmermeer van enige vijanden, noch van Ezau, noch van andere, zou overwonnen of eigenlijk beschadigd worden, zoals hij ook Goddelijk vrijmachtig ondervinden zou in dat ontzaglijk gevaar, waar hij in gebracht werd, door de goddeloze en moorddadige handel van zijn zonen, Simeon en Levi, omtrent de arme, besneden Sichemieten, Gen. 34. Want de Geest Gods meldt: "En zij reisden heen en Gods verschrikking was over de steden, die rondom hen waren, zodat zij de zonen van Jakob niet achterna jaagden", Gen. 35:5.

3. Om Jakobs ziel te redden uit alle ongelovige beroering, mensenvrees en zwakheden des geloofs, als anderszins, waarvan hij volgens vers 7 was aangegrepen geweest; en hem ook een nieuw inzien te geven in de Goddelijke aan hem van ouds gedane beloften, en hem die weder ten volle te doen opklaren en verlevendigen met nieuwe geloofssterkte en vertrouwenskracht, dat die alle "ja en amen" zouden worden, zoals de Heere hem wederom zo plechtig staafde en opnieuw toezegde, Gen. 35:9-12. Tonende hem alzo, dat Hij eeuwig aan Zijn verbond gedenkt, Ps. 111:5; Ps. 105:8-10.

Maar laat mij hier nog een aanmerking maken op vers 25 en 31. De Goddelijke Verbonds-Vorst, Jakobs Tegenpartij, toen Hij zag dat Hij Jakob niet overmocht, roerde het gewricht van Jakobs heup aan, zodat het verwrongen werd. En daardoor was Jakob hinkende aan zijn heup, al zijn volgende dagen op aarde. Waarom toch deed deze Man en Goddelijke Worstelaar dit hier aan Jakob, zodat Jakob nu voor geheel zijn leven, een gedenkteken in zijn vlees moest dragen van deze nacht, en van deze zijn worsteling?

a. Hierop kan men antwoorden en zeggen: Wie zal den Heere redenen van Zijn doen vragen? Het was alzo het vrijwillig, wijs en heilig welgevallen van de Heere Jezus en de Drie-enige God, Die Jakobs God en soevereine Heere was.

b. Maar men kan hier benevens ook nog zeggen, dat de Verbonds-Engel het gedaan zal hebben:

a. Om Jakob daardoor voor altijd een onderpand te doen hebben, om aan deze hoge en

Goddelijke bevinding achteraf nooit te twijfelen, alsof die niet waarachtig van hem zo ondervonden ware. Ach, zijn verwrongen heup was de sterkste stem tot mondstopping van al zijn ongeloof, redeneren en achterdocht, die hem nadien aanvallen mochten, omtrent de waarheid van dezelve. Ja, ook als een zegelteken van de onveranderlijke liefde Gods tot hem, en dat hij die al zijn dagen, ja, tot in der eeuwigheid toe, zou blijven ondervinden, als Gods gunst- en bondgenoot. En dat die God, Die hem hier uit zulk een grote nood en dood verlost had, hem verder uit alle volgende noden en doden redden zou.

b. En om hem veel, ja, gedurig te leiden en te doen gedenken;

1. Aan deze nare en benauwde nacht, alsook aan zijn ernstig en wonderlijk smeken en wenen, dat hij daarin geoefend en ondervonden had.

2. Aan zijn vorstelijk, gelovig gedrag omtrent deze Man, de God des heils, door de verborgen invloeden van de Geest Gods.

3. Aan de zo heerlijke overwinning en de gunstrijke bevinding der Goddelijke liefde en genade, met de dierbare naamsverandering van Jakob in Israël. Hij had immers zijn nieuwe naam Israël en zijn verwrongen heup, als gelijktijdig ontvangen van zijn Tegenworstelaar en zegenende Verbonds-God.

(1) Uit deze worsteling van Jakob kunnen wij leren, dat wij ons niet vreemd moeten houden, als de weg van de Heere Jezus ook omtrent ons zelven, of omtrent andere mede-Godzaligen, soms zodanig zijn mocht, namelijk, dat de Heere als een Tegenworstelaar of Tegenpartij ons tegenkomt, om dan de zodanigen of ons zelven, geen smart tot smart toe te doen. Want Gods daad en werk kan soms zeer vreemd zijn met Zijn ware volk, zodat men dan daarop niet aanstonds moet gaan toepassen de woorden Gods, Ps. 18:27: "Bij den verkeerden bewijst ge u een Worstelaar", even alsof er bij de zodanigen dan bijzondere zonden en schulden moesten plaats hebben. O, hoe liefdeloos en uit wettische grondbeginselen, wordt in dezen niet dikwijls gehandeld omtrent de beproefde Godzaligen, in navolging van de onvoorzichtige vrienden van Job, omdat zij zelf nooit bevindelijk leerden, hetgeen er staat, Job 5:17 en Hebr. 12:5-6. En daarom, zo er onder de degenen die dit lezen, zulke bedrukte, door onweder voortgedreven, en troosteloze Godzaligen mochten zijn, die ook klagen moeten: "Mijn vrienden zijn mijn bespotters, maar mijn oog druipt tot God." O vrienden, wij roepen u toe: *Werpt uw vrijmoedigheid niet weg, die een grote vergelding des loons heeft.* Ja, zoekt genade om Jakob na te volgen, en in het geloof te blijven worstelen, betuigende: Zie, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen? Ook zal Hij mij tot zaligheid zijn, Job 13:15-16.

(2) Ook kunnen wij uit dit geval van Jakob leren, dat de soevereine en heilige weg van de Heere Jezus nu nog wel eens is, om zo met deze en gene van Zijn uitverkorenen, die Hij tot het volzalige van Zijn gemeenschap overbrengt, te handelen. Ik bedoel zulke zielen, die enige tijd, hetzij langer of korter, in een weg van ontdekking en overtuiging hebben gestaan en geleefd, en daarop vervolgens meerder of minder tijd hebben gewerkt, omtrent deze gezegende Zone Gods, in vele toevluchtnemende geloofswerkzaamheden, en ja, soms ook met verscheidene bevindelijke ruime en levendige gestalten, ja, onder verscheidene voorkomende vertroostende beloften in hun zielen. Maar die dan weder voorbij gingen en afwisselden, en met nieuwe donkerheden, strijden en ongeloof achtervolgd werden, zodat zij vol vreze voor zelfbedrog, enz. omtrent hun eeuwige staat zijn.

Als het nu de Goddelijke Middelaar en Bloedbruidegom Christus Jezus behaagt, Zijn tijd der minne voor die ziel te doen aanlichten en naderen, in welke Hij de ziel wil doen deelachtig worden, dat komen met haar in het verbond, Ezech. 16:8, dat ondertrouwen met haar in

eeuwigheid, in goedertierenheid en in geloof, Hos. 2:18-19, en dat toevoegen van de ziel aan de Heere, als haar Maker en haar Man, Jer. 50:4-4; Jes. 54:5. En wanneer Hij dan die ziel zo'n dadelijk vol recht en aandeel aan en op Hem wil schenken, en op al Zijn heerlijke algenoegzaamheden, zo geschiedt het al dikwijls:

a. Dat Hij dan van die ziel dat levendige, werkzame en bevindelijke licht, en dat uitgaan der ziel naar Christus wat wegneemt, en zo haar verborgen steunsels en gronden van hoop die zij had, haar ontneemt en wegrukt, zodat die levendigheid, hartelijkheid en oprechtheid, die als haar welmenend koopgeld is, haar begint te ontvallen, en zij zo recht arm en geldeloos van tijd tot tijd gemaakt wordt door Zijn Geest.

b. Dat die ziel dan beangst en bevreesd wordt over al haar ondervonden werk, welmenendheid en hartelijke betuigingen voor en tot de Heere, die zij dacht in vorige dagen wel ondervonden te hebben.

c. Dat het met en voor die ziel even als het hier voor Jakob was, wel eens van rondom nacht en geheel donker wordt, van binnen en van buiten, ja, overal, zowel in haar verborgen eenzaamheid, in haar plichten, als in het openbaar onder de genademiddelen en onder het gezelschap der vromen, zodat alles krachteloos en vruchteloos bevonden wordt, en dat de ziel vreest aan een gehele verharding en afwijking van God en Christus te zijn overgegeven, zodat zij moet klagen: "Mij is bang". En met Job, in kapittel 23:8-9: "Zie, ga ik voorwaarts, zo is Hij er niet, of achterwaarts, zo verneem ik Hem niet. Als Hij ter linkerhand werkt, zo aanschouw ik Hem niet; bedekt Hij Zich ter rechterhand, zo zie ik Hem niet." Ja, moedeloos en angstvallig vreest zij dan, zichzelf tot heden te hebben bedrogen, met al haar ondervonden werk en met de verwachting op de Goddelijke genade in Christus.

d. Dat dan de zondaarslievende Heiland Jezus, om die ziel dadelijk *onder de roede te doen doorgaan, en haar te brengen onder de band des verbonds,* zo handelt, volgens Jes. 56:5 en 7.

1. Hij brengt dan de zodanigen veel met hun beklemde en beangste zielen in eenzame en verborgen plaatsen, zoals hier Jakob.

2. Hij bedeelt hen opnieuw met veel geest des gebeds en aanhoudende worstelingen, Maar als geheel armen en ontbloten, die nergens op kunnen of durven zien of rusten, dan op Christus' eeuwige gerechtigheid en de soevereine Goddelijke, vrije genade.

3. Hij brengt hen Zijn Goddelijke beloften, en de aanbieding der genade, met ontsluitend licht op het hart, en met toepassing en toe-eigenend licht; ja, dat Hij hen roept als goddelozen en zondaars, zo slecht en zondig als zij zijn.

4. Zij zien nu met ander licht dan ooit tevoren, de inhoud van het Evangelie omtrent hen, en haar Goddelijk voorstel, zodat zij nu zien en geloven, dat zij niet de eersten zijn, die werken, maar Christus. En dat zij Hem met hun hartelijkheid en bidden niet te bewegen hebben. Maar dat Hij hen moet overreden en zoekt te bewegen, om als een wederhorige bij Hem te wonen. Zodat Hij, de Goddelijke Jezus, hen komt te lokken, en dat alleen, omdat Hem zulks behaagt, uit grondeloze zondaarsliefde, en dat zij maar "amen" te zeggen hebben, en onbepaald in te stemmen met Zijn genade- en verbondsvoorstel, om zo te schrijven: "Ik ben des HEEREN", Jes. 44:5. En met de heilige moedermaagd Maria maar te zeggen: "Zie, de dienstmaagd des Heeren; mij geschiede naar uw woord", Luk. 1:38.

5. Hierop, als de enige grond van de ware geloofsvrijmoedigheid, treden nu die zielen zo ellendig en zondig als zij zijn, tot den Heere Jezus toe, en komen met Hem in onderhandelende geloofsworstelingen. Want een gelovig inzien in het aanbod van het Goddelijk Evangelie, werkt de vurigste, de tederste en de zuiverste gebeden en liefdesdrang in de ziel. Daar komt dan wel

dikwijls bij, waken en worstelen des nachts; die zielen kunnen niet aflaten. Zij moeten nu Jezus hebben tot haar eeuwig, zalig Zielendeel. Ja, zij moeten Zijn Persoon hebben, en dan ook al Zijn Middelaarsheil- en volheid. O nee, geen hartelijke zielskeus, geen levendige gestalte, geen voorbijgaande belofte of verruiming kan haar nu meer voldoen. O nee, zij moeten in Christus zijn, en in Hem gevonden worden, ja, in Hem gerekend en gezegend worden van God de Vader, met geestelijke zegeningen in den hemel in Christus Jezus. Ja, zij moeten rechtvaardigheid Gods in Hem zijn, 2 Kor. 5:21. Zij moeten één plant met Hem zijn, Rom. 6:5. Hij haar vette Olijfboom, en zij ware ingeënte takken door geloof in Hem, Hij haar Wijnstok, en zij ware ranken in Hem, Joh. 15:5.
Och nee, zij worstelen nu niet om een gave van de Heilige Geest, maar om de Goddelijke Geest Zelf, en om Christus te ontvangen, op Zijn eigen genade-aanbod en genadewoord, tot de Borg van hun ziel, Broeder, Man en Vriend, zodat zij zeggen kunnen, volgens Hoogl. 3:4: "Ik vond Hem, Die mijn ziel liefheeft; ik hield Hem vast en liet Hem niet gaan, totdat ik Hem in mijner moeders huis gebracht had, en in de binnenste kamer van degene die mij gebaard heeft." En volgens Hoogl. 2:16: "Mijn Liefste is mijne en ik ben Zijne, Die weidt onder de leliën." Ja, als Hoogl. 2:3: "Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen; Ik heb grote lust in Zijn schaduw, en zit er onder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet." Dan pas kunnen zij roemen met de Kerk, Jes. 12:1-2: "En te dienzelven dage zult gij zeggen: Ik dank U, HEERE, dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij. Zie, God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen; want de HEERE HEERE is mijn Sterkte en Psalm, en Hij is mij tot Heil geworden."
En o, dan zinken die zielen op de Goddelijke Heere Jezus en op Zijn eeuwige, volwichtige Borggerechtigheid als haar Rustgrond en Hoeksteen neder. Zij raken haar hart en woord aan Jezus kwijt, en worden voor eeuwig Zijn ondertrouwd eigendom, ja, zuster en bruid, Hoogl. 4:9.
O, zalig worstelen! O, hoe zalig overwinnen zij dan, en hoe gelovig en vorstelijk gedragen zij zich dan met God, zodat haar staat en naam dan verwisseld wordt, en de Heere Jezus haar zegenend toeroept, Hoogl. 7:1: "Hoe schoon zijn uw gangen in de schoenen, gij prinsendochter! De omdraaiingen uwer heupen zijn als kostelijke ketens, zijnde het werk van de handen eens kunstenaars, (namelijk van de Goddelijke Geest, Die daartoe bekwaamde en verhief). O ja, dan ondervinden die zielen geestelijk, wat hier Jakob erkende in verlegen verwondering, vers 30: "Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht." Ik heb God gezien, voor mij gezien in betrekkelijke verbondsgemeenschap en vereniging, ja, Hem gezien als voor Wiens rekening ik nu ben, om mij te zaligen, te heiligen en te versieren, te bewaren en te verheerlijken. "En mijn ziel is gered geworden."

Maar vrienden, nu voeg ik hierbij, dat het soms zodanige zielen, in en na die worstelende en overwinnende werkzaamheden gaat, als hier de Godvruchtige Jakob, wiens heup verwrongen werd, vers 25, zodat hij geheel zijn leven hinkende ging, vers 31. Ik bedoel hiermee dit, dat zij dan ook wel eens naar het lichaam zodanige gevolgen ondervinden, die zij als een teken omdragen tot hun dood toe, hetzij de een of andere ongestalte in het lichaam, of zwakheid, enz. ter gedachtenis van hun worstelende overgang tot en werkelijke verbondsvereniging en geloofsvereniging met de al-waardige Zone Gods, Jezus Christus, als hun Heere en Man.
En waarlijk, de zodanigen mag het nadien in hun weg, die zij nog hebben af te wandelen, vele malen zeer hinderlijk, smartelijk en opbindend zijn, naar ziel en lichaam, gelijk Jakob zijn hinken was; maar tevens zijn het voor de zodanigen zalige lid- en eretekenen, van hun zo vorstelijk gedrag met de Heere, en van hun zalige overwinning van God, de God der liefde, Die

aan hen ook verder zal bevestigen, hetgeen er staat in Rom. 8:37: "Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft." En zo zullen zij ook de satan, alle vijanden, en nachten van ellende, door het bloed des Lams overwinnen, Openb. 12:11. Als hebbende hun leven niet lief tot den dood toe, omdat Christus hun Leven is, Die hun het sterven tot een eeuwig gewin zal maken, Kol. 3:3-4; Fil. 1:21.
O, dat dan de zodanigen, die in dit opzicht lichamelijke ellenden omdragen, die hun soms veel tot smart en tot verhindering in het volbrengen van hun zielsbegeerten bevonden zijn, een recht gebruik van deze hun smart en zwakheden maken, tot roem van de hen bewezen grondeloze genade Gods, want de Heere heeft er Zijn grote einden in, gelijk onder anderen ook deze:

a. Om hen te tonen, dat zij niets ontvangen om hun werk voor de Heere. O nee, het gaat met hen als met de onvermogende Mefibóseth, 2 Sam. 9:3-8.

b. Opdat al hun eigen roem zou uitgesloten zijn, en zij alleen roemen zouden in den Heere, en in de grondeloze soevereine opnemende genade van God en Christus, 1 Kor. 1:31; 2 Tim. 1:9.

c. Om te leren meer in Christus te leven, en in Hem te staan, te leven, te wandelen en te werken. O, wat is dit een zalige, verheven werkzaamheid, die velen niet eens vatten kunnen, die anderen tegenspreken door onkunde, maar die de Heere aan machteloze kinderkens openbaart. Ja, u, gij die zo gelooft en leeft, o, dien is Christus oneindig dierbaar!
O, zalig leven! O, Christus verheerlijkend leven! Daar leert die ziel dan, dat haar leven voor Christus en God, alleen het zalige vruchtgevolg is van haar leven in Christus, zijnde dit laatste de bron en het heil van het eerste, volgens Joh. 15:1-6. O ja, de Persoon van de Heere Jezus, in Hem staat zij en wordt zij bij God aangemerkt en wenst zij alleen aangemerkt te zijn bij de Vader. Ja, zij schuilt en leeft met geloofstoe-eigening in al wat Jezus leed en deed, als Zijn Middelaarsgeloof, liefde, gehoorzaamheid, smekingen, tranen en sabbat houden, in Zijn lofzangen zingen, Zijn vervullen van alle gerechtigheid, Zijn komen onder de wet, en de volmaakte gehoorzaamheid daaraan, als hebbende die in Zijn ingewand, Ps. 40:8-9, Zijn onderdanige gehoorzaamheid aan Zijn ouders, Luk. 2:57.
In somma, alles wat Jezus is, was, leed, deed en nog doet voor de troon, als Bedienaar des heiligdoms, daar leeft zij in en op en door, en uit kracht van haar geloofsvereniging met Christus, oefent zij gemeenschap in Hem, met God de Vader door de Geest. En die ziel gevoelt telkens al haar beekjes ledig van al haar geestelijk goed. O, zij gaat ootmoedig en vrijmoedig naar Hem toe, als haar Hoofdgoed en Schat, en verzoekt daar nieuwe vervulling in haar ledigheid, terwijl zij op Hem, als haar Liefste, liefelijk gelovig leunt, Hoogl. 8:5.

Zo vindt zij:

1. Al haar gronden buiten haar zelf in Christus, enz.

2. En alle volheid en zaligheid in de Goddelijke geloofsvoorwerpen buiten zich.

3. En haar levendige gestalten en zoete bevindingen, dan en zoveel en zolang, als zij in geloof omtrent die Goddelijke zalige voorwerpen werkelijk verkeert.

4. En dan is zij dadelijk sierlijk, teder, eerbiedig en nabij God en Christus, en ondervindt zij de kracht van 2 Kor. 3:18; Ezech. 16:19; 43:12.

5. Mag de ziel nu veel werkzaam geloof oefenen omtrent de Goddelijke geloofsvoorwerpen, zo ontvangt zij veel heiligende, overdrukkende genade. En naar Rom. 8:29, wordt zij dadelijk het beeld van Gods Zoon, ja, der Goddelijke natuur deelachtig, 2 Petrus 1:4. En wordt haar gelovig werkzaam leven weder minder, dan wordt haar sieraad minder in haar hart en daden.

6. Maar aan de zijde Gods in Christus, zo blijft zij volmaakt, en het geliefd Efraïm Gods, daar Hij in liefde aan denkt, om haar te geven het einde en de verwachting, Jer. 31:20; 29:11.

TOEPASSING

Zie daar, vrienden, deze dingen en aanmerkingen hadden wij u over deze stof te melden. Laat mij nog om te sluiten, een kort woord ter toe-eigening hierbij voegen.

Och, hoe ware het te wensen, dat er in Nederland en in vele huisgezinnen zodanige Jakobs en zulke waarachtige worstelaars waren, die met geween en smekingen tot de Heere Jezus geleid en gevoerd werden, en die wandelende en wenende naar Sion kwamen vragen, met hun aangezichten derwaarts gekeerd, volgens de belofte in Jer. 50:4-5. Och, dat de beloofde Geest eens velen waarachtig overtuigde, en tot een droefheid naar en om God bearbeidde, die van een onberouwelijke bekering tot zaligheid achtervolgd wordt, Joh. 16:8; 2 Kor. 7:10-11.

Maar ach, hoe weinig ziet en hoort men in deze dagen van zodanige worstelaars met en om God en Jezus. Och mens, hoe is het met u, die dit leest en hoort lezen, kent gij die zaak wel in bevinding?

O, hoe velen zijn er, waar men soms van zou gedacht hebben, dat zij met hun ziel tot een waarachtig worstelen om hun zaligheid zouden gekomen zijn, om het behoud van hun zondige en verdoemelijke ziel voor God te behartigen en deelachtig te worden. Maar helaas! het is bij velen gesmoord en afgewend, of de kloppingen des Geestes zijn geheel verzondigd. Anderen viel het te benauwd, en hun genegenheden bleven gekoppeld aan hun zonden, aan de zondige wereld, en aan hun zondige gezelschappen en gewoonten, en dus is het verdwenen. Of men is een huis geworden, dat met bezemen wat luchtig gekeerd is. Of men is alleen de grove besmetting der wereld ontvloden. Of men is de wereld weder diep ingezonken, en met de hond tot zijn uitbraaksel gekeerd en met de zeug tot de wenteling des slijks. Of anderen geven hun consciëntie aan dode plichten. Dan is die wat stil, maar hun liefde en genegenheden geven zij aan hetgeen God mishaagt en wat zonde is. En dus blijven zij hinkende op twee gedachten, voor Baäl wat en voor God wat.

Bij sommigen is wel veel overtuigend werk geweest, maar het is overgeslagen tot een burgerlijk en godsdienstig leven; die mensen zoeken zo nauwkeurig godsdienstig en onberispelijk te zijn en te leven als hun mogelijk is. En daar rusten zij dan waarlijk op, en worden aangemerkt als Joden, volgens Rom. 10:3, of dankende Farizeeërs, Luk. 18:11-12. En o, hoe vele arme mensen zijn zo, die in hun ogen rein zijn, en nochtans nooit van hun drek en bloed zijn gewassen; ja, die nog nimmer zichzelf met zielsaandoening leerden kennen, als liggende in hun bloed, op de vlakte des velds, walgelijk weggeworpen, volgens Ezech. 16:5-6. Och mens! Leerde ge uzelf zo eens kennen en mocht God u in genade voorbijgaan, en tot u zeggen: *'Leef, in uw bloed, ja, leef!'*

Och, arm mens, die nu zo met al uw schijngoed en schijndeugden verloren ligt, en uw arme ziel bedriegt, gij ligt onder een verbroken werkverbond, en onder een toegerekende schuld van Adam. En al hadt gij zelf nooit ene zonde meer gehad of gedaan, zo zult gij eeuwig onder de toorn Gods zijn en verloren gaan, zo gij blijft zonder Christus en een zalig aandeel aan Hem door het geloof. O, hoe ver gij het zonder Christus ook brengen moogt, daar blijft niets voor u overig dan verdoemenis en vloek. Lees eens die nadrukkelijke woorden na, Gal. 3:10-11, vergelijk met Joh. 3:36; 2 Thesss. 1:8-9. Woorden die de Geest Gods voor sommige zielen wel behaagde te gebruiken tot haar zalige overtuiging, en een verliezen van al haar valse droggronden, en haar deed uitroepen: "Lieve heren, wat moet ik doen om zalig te worden?"

Hand. 16:30.

Och mensen, die u nog wat verbeeldt van uzelf en van uw doen, daar gij echter zonder Jezus zijt, en buiten alle ware staats- en hartsvernieuwing. O, ga eens met uw bedrogen zielen in Gethsémané, en ziet en merkt eens op de worstelende Zone Gods, als de schuldbetalende en toorndragende Borg voor Zijn uitverkorenen. Ja, ziet eens wat aan dat groene hout geschied is, als Hij ondervinden moest de waarheid van Jes. 53:5 en 10: "Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf die ons den vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden. Maar het behaagde den HEERE Hem te verbrijzelen, Hij heeft Hem krank gemaakt; als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien, Hij zal de dagen verlengen; en het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan." En Ps. 22:2, 3 en 15: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten, verre zijnde van Mijn verlossing, van de woorden Mijns brullens? Mijn God, ik roep des daags, maar Gij antwoordt niet; en des nachts, en ik heb geen stilte. Ik ben uitgestort als water, en al mijn beenderen hebben zich vaneengescheiden; mijn hart is als was, het is gesmolten in het midden mijns ingewands."

Och mens, bedenk eens, wat zal dan uw deel zijn, als gij met een openstaande schuld en zonder een waarachtig aandeel aan Jezus komt te sterven. O, gij gaat naar zo'n ontzaglijke eeuwigheid, en die nacht des doods kan u zo ras overvallen. Och, waag het op geen inbeelding of op een vals geloof, of op Gods barmhartigheid buiten de Middelaar. En voldoe uw ziel ook met geen redenerende verstandsopvattingen omtrent deze dingen. O, die zouden u misleiden en doden.

Er is nog een ander soort van onzalige gereformeerden, maar dat is een heidens volk in hun hart en wandel. En zodanigen zijn nog al dikwijls ledematen en Avondmaalgangers. O, wat een ontheiliging van de dienst Gods! Mensen, die geheel van geen biddend worstelen weten en die om een gehele zaligheid in hun ganse leven nog geen één nacht met God en Jezus hebben geworsteld, gelijk Jakob, om ook genade bij en verzoening met God in de Middelaar Jezus te ontvangen, en een veranderd hart en een nieuwe geest deelachtig te worden. Ja, om nog eens voor God als een gezegende Gods te mogen leven.

Ellendige mensen, welker huizen en harten als een Gerar zijn, waarin de vreze Gods niet is te vinden, maar integendeel, geheel uitgebannen is. Daar men geheel van geen bidden en worstelen weet. Ja, die zich schamen zouden te bidden tot en voor God. Ze liggen dikwijls als de dieren op hun bed, half slapende, zo wat te prevelen, en dat noemen zij bidden. Of die hun kinderen, zo zij die hebben, een formulier laten bidden, waarin men voor God liegt. Of die anders het zelf binnensmonds God toetellen en opzeggen, waarin men zo maar wat woorden klapt, en zoal zegt: "Onze Vader!" En zie, God is hen nog een verterend Vuur en een toornige Rechter. Of men dankt God voor de verlossing in Christus Jezus, en men zit ondertussen geboeid in de banden van de satan en de zonden en in de ketenen van de duisternis. Ja, men wandelt met een volkomen genoegen naar de eeuw dezer wereld. En men is een vijand van God en van Zijn ware volk en dienst. Is dat geen liegen voor God? Zou de Heere Zich niet wreken aan zodanige God onterende bidders, die met daden tot de Almachtige zeggen: "Nochtans zeggen zij tot God: Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust. Wat is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen? En wat baat zullen wij hebben, dat wij Hem aanlopen zouden?" Job 21:14-15. En van wie hun naam en weg door de Geest Gods gebrandmerkt staat, als hoogmoedigen en goddelozen, Mal. 3:14-15.

O mensen, gij die zodanigen zijt en leeft, wat is u dat ge uw zielen, personen en huisgezinnen zo aan de satan en de nare zondedienst overgeeft? En dezelve aan God uw Maker,

die al-waardige God, Die u zo lankmoedig gedragen heeft, en tot op heden een Weldoener geweest is, zo goddeloos ontsteelt? O, hoe vreselijk is het te vallen in de handen van de levende God. Een Wreker is de Heere, en zeer grimmig, Hebr. 10:31; Nah. 1:2. En Die, zo gij dus blijft, door u voor eeuwig zo zal ondervonden worden, Matth. 25:41.

Och, werd de een of de ander eens tot zichzelf gebracht met de verloren zoon, en met zodanige overtuiging, droefheid en schaamte en heilzucht aangedaan, dat hij ernstig worstelende werd om van weg, hart en staat te veranderen in dit heden van genade. En alzo op te staan en het naar God en Zijn genadetroon te wenden, om genade, barmhartigheid, verzoening en een nieuw hart deelachtig te worden. O, arme mens, gij die voor een eeuwigheid zijt geschapen, wij roepen u toe: *Haast u, ja, haast u om uws levens wil.* Nog roept de Heere u toe: "Zeg tot hen: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zou u sterven, o huis Israëls?" Ezech. 33:11; vergelijk met Jes. 55:6-7. Ja, de Heere Jezus betuigt nog, Joh. 6:37: "Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen; en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen." En weet daarbij, niemand is een te grote zondaar voor Christus, als hij zich maar in waarheid naar de Goddelijke, zielszaligende Heiland wendt, volgens Jes. 45:22-23. Och, dat zulke dierbare nodigingen en zulke grote beloften aan arme hellewichten en verloren zondaren, u nog eens tot een aanhoudend zielsworstelen met en een gelovig aangrijpen van Christus bewegen mogen.

Dan is er nog een soort mensen, onder de bediening van het Evangelie levende, en in onze kerk, die wij met innerlijk zielsmedelijden nog wensen te behandelen. Of het hen tot zegen mocht zijn, in de hand van de Geest Gods, en dat zij eenmaal mochten doorbreken, en komen tot een dadelijk deel aan Christus.

Te weten: het zijn zodanige mensen, die misschien jaren lang onder veel overtuiging, benauwdheid, angst en bekommering wegens hun verloren zielstoestand hebben geleefd. Nu eens meer en dan eens minder beroerd en naar zijn, Maar dat blijft zo met hen als een deur op zijn scharnier. Zij bidden, ja, worstelen, vele malen in verborgen gebeden, met tranen, ja, vele tranen, en soms met smekingen om genade, verzoening en de voorkoming van de Heere Jezus aan hun zielen, Maar zij vorderen niet. Dat blijft daar zo altijd staan.

Waar komt het bij velen van de zodanigen vandaan? Wij antwoorden hierop:

1. Hun bidden, tranen, smeken en hun welmenende begeerte en zucht om voor God te leven, die zijn hun Christus, en hun stille gronden, waar zij op bouwen, en waarom zij veel hoop op God hebben. Want als zij daarin ernstig zijn, dan hebben zij veel hoop en verwachting op den Heere. Ja, ze zijn zelfs geheel voldaan, en bouwen daar al stil hun staat op. Maar als dat alles weer weg is, en zij harteloos zijn, en in nieuwe zonden vallen, dan ligt alles in hun ziel omver geworpen, en de vorige benauwdheden komen weer en zij moeten weer met een onreine, zondige, schuldige en van God nog afgescheiden ziel komen. En geen wonder, want daar is nog geen ontdekking van Christus in die zielen. En zij zijn ook nog nooit in een ware onderhandeling met Hem geweest. En met de vrije aanbieding van de Goddelijke Heere Jezus hebben zij nog nooit waarlijk leren werken voor zichzelf. O nee, dat pardonschrift van de Heere aan hun doodschuldige zielen aangeboden, hebben zij nog nooit recht gekend, gelezen noch omhelsd, noch zich daarop naar Jezus begeven. En daarom is de grond van hun vrijmoedigheid om tot de Heere en Zijn genadetroon te komen, niet het Goddelijk Evangelie en Christus' roeping, maar hun ernst, hun hartelijk bidden, ja, hun troost en bevinding, die zij nu en dan menen te hebben. En daarop werken zij dan heen en bouwen zij hun vrijmoedigheid. O, hoe

velen handelen en werken zoal bezijden het Fundament, Jezus Christus.

2. Zij worstelen en smeken, eigenlijk gezegd, meer om de goederen van Christus deelachtig te zijn, dan om een zalig aandeel aan de Persoon van Christus Zelf. Zijn Persoon zien zij voorbij; dat stuk laten zij daar. Zo keren zij de weg Gods om. En daarom is het, dat zij ook nooit kunnen vorderen. Zij willen de vruchten van Jezus Middelaarsverdiensten plukken, en zij verwaarlozen de Boom des levens eerst aan te grijpen. Zij willen voor Christus leven, en voor Hem vruchten van heiligheid dragen, en de zonde ontvlieden en bestrijden, en God liefhebben en dienen. En zij werken de waarachtige geloofsinenting en overplanting in Christus voorbij.

O, arme, verdwaalde zielen! En, hoe velen dolen in deze weg soms jaren om, eer zij dit leren zien en vatten, om alzo te komen tot een waar, ontbloot en werkzaam worstelen, op de aanbieding van de Evangelie-stem van Gods Zoon, tot ware vereniging met Hem, en tot een dadelijk aannemen van Hem, Joh. 1:12, om zo de ondertrouwde bruid te worden van Gods Zoon, Hos. 2:19. Och, deed een zalig God dit aan gemelde verwarde, wettische en duistere zielen eens verstaan, om alzo eens recht aan haar plaats te leren werken, opdat zij een zalig aandeel aan de Verbonds-Engel en de God des heils, Jezus Christus, zouden verkrijgen. O, gewis, vrienden, wie Jezus als zijn Zielenbruidegom deelachtig wordt, die ziel zal de bruidsschat en de algenoegzame verbondsgoederen vervolgens niet onthouden worden. O nee. En daarom, lieve zielen, leert eens met Maria naar en om die Goddelijke Rabbouni Zelf te zoeken, tot gij Hem, ja, Hem Zelf, in Zijn Persoon vindt, Joh. 20. En weet zielen, Jezus moet ook uw persoon hebben, en voor Zich eigenen, met al uw rampzaligheid. En gij moet ook de Persoon Jezus als de Middelaar hebben en omhelzen, met al Zijn volzalige schatten, en dan zal uw ziel waarlijk rust vinden, Matth. 11:28.

3. Maar ook ten derde, het komt al veel daar vandaan, dat zulke mensen, die het waarlijk om de behoudenis van hun zielen te doen is geworden, dan dikwijls zo lang omzwerven buiten de Heere Jezus, en zo lang vervreemd blijven van een nederig, gelovig en vrijmoedig komen tot Hem, om alzo een waar en zalig aandeel aan Hem te ontvangen, namelijk uit de diepe onkunde die er in iedere ziel is, omtrent het Evangelie Gods. O, geen zaak is een mens meer verborgen dan het Evangelie. De natuur kent er niets van. De overtuiging van de wet leert het niet. Maar de Geest van Jezus Zelf moet het de zielen openbaren, zie dit van de apostel zo nadrukkelijk bewezen, 2 Kor. 4:3-6.

4. Een ieder mens zit vol van ongeloof aan God, en aan alles wat God zegt. En daarom gelooft hij God niet, en is er achterdocht omtrent hetgeen God en Christus zeggen in het Evangelie en haar aanbieding. O nee, zij verstaat het niet, en dus gelooft zij het niet. Een arm, verdoemelijk mens, ja, die gelooft men wel, maar God niet. O, wat een versmading van God is dit niet! Maar tevens zien wij hieruit, hoe diep de mens bij God vandaan is gevallen, en hoe jammerlijk dat hij alle kennis van en geloof aan God en Jezus verloren heeft. Ja, het ongeloof is zijn hoofdzonde, en hij weet het niet. En het is een van zijn rampzaligste boeien, en hij gevoelt die niet. Daarom is er ook aan een mens zoveel werk niet, om hem tot deugden aan te zetten, en daarop te wijzen. Want dat kon de heidense zedenleer wel doen, te weten natuurlijk en stoffelijk. Maar o, wat voor een werk is er niet nodig, ja, een almacht Gods, om hem het Evangelie te doen verstaan, en daar gebruik van te leren maken. En wel inzonderheid dan, als hij diep door de wet onder de veroordeling gebonden zit.

5. Daar is geen zaak, waar de satan ook grotere toorn tegen heeft en oefent, dan tegen het Goddelijk Evangelie. En daarom tracht hij dat voor de ziel te verdonkeren, zo lang het mogelijk is, omdat hij weet dat, wanneer de ziel daar licht in krijgt, dan kan hij die ziel niet meer gebonden houden. O nee, dan verliest hij die ziel, en zij ontvangt een zalig aandeel aan die

krachtdadige trekking uit de macht der duisternis en de overbrenging in het Koninkrijk van Christus, volgens Kol. 12:12-14. O ja, als het Evangelie van Christus met licht in de ziel opgaat, en de ziel mag de roepstem van de Heere Jezus als aan haar gedaan, ja, aan haar in het bijzonder gedaan, geloven, en van de gewilligheid van de Heere Jezus voor haar overreed worden, o, al had zij dan duizend zielen, en nog oneindig meer schulden dan zij heeft, zij kan haar zelf dan niet meer onthouden van Jezus of achterblijven. O nee! Maar zij zegt: "Amen, amen, Heere Jezus! O, zegt u tot mij: "Laat u met God verzoenen?" O ja, zegt de Heere Jezus dan tot zulke zielen: "Ik, de zielszaligende Heiland, bid en belast u, o arme, verloren en verdoemelijke ziel in uzelf, zo vertreden in uw bloed als gij zijt, ja, Ik raad u, Mij te kussen als de Zone Gods en de God van zaligheid. Ik heb voor u goud, beproefd komende uit het vuur. Ogenzalf en wisselklederen, koop het van Mij, en dat om niet. Ja, om niet, om zo rechtvaardigheid Gods in Mij te worden, volgens 2 Kor. 5:20-21. Openb. 3:18-20: "Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij." En die ziel mag dat dan gelovig voor zich verstaan.
O, wat gaat die ziel dan niet uit, vanwege dit spreken van Christus. Wat roept zij niet uit: HEERE, Gij hebt mij overreed, en ik ben overreed geworden; Gij zijt mij te sterk geweest, en hebt overmocht", Jer. 20:7. Ja, wat raakt die ziel zichzelf dan niet in Jezus' handen kwijt, en werpt zich als in Zijn Goddelijke liefdesarmen, en schrijft, ja, zweert: "Ik ben des HEEREN", Jes. 44:5. O, zalige tijden en heuglijke stonden, waarin zij zo overwinnen mag. Of ik zeg liever, zich laat overwinnen en zaligen, opdat de Heere Jezus alleen en geheel de eer van haar zaligheid wordt toegebracht, in de tijd en in de eeuwigheid. O ja, dan mag zij God zien, en Zijn verzoend aangezicht in Christus Jezus, terwijl de Heere in het Evangelie haar toeroept, en die ziel dat Goddelijk getuigenis onder instraling van de Heilige Geest in het geloof omhelst, als tot haar gezegd: "Want uw Maker is uw Man, HEERE der heirscharen is Zijn Naam; en de Heilige Israëls is uw Verlosser; Hij zal de God des gansen aardbodems genoemd worden. Want dat zal Mij zijn als de wateren Noachs, toen Ik zwoer dat de wateren Noachs niet meer over de aarde zouden gaan; alzo heb Ik gezworen dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal. Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer", Jes. 54:5, 9 en 10. En zo ondervindt die ziel, dat de goederen van Jezus' Koninkrijk zijn gerechtigheid, vrede en blijdschap door de Heilige Geest, Rom. 14:17. En daarin dient die ziel dan de Heere Christus. O, zalige verheven en wonderlijke dienst! En zo is die ziel Gode welbehaaglijk en aangenaam den mensen, vers 18. O, kostelijk Evangelie!

6. Ook is dit nog een reden, waardoor die zielen zo lang buiten Christus en het Evangelie omzwerven, namelijk het verkeerd bestuur dat aan zulke zielen wordt gegeven door onervaren of blinde en zelf bedrogen mensen, die het Evangelie zelf niet kennen en zelf in de wet staan en leven, en daarom die zielen ook zo bestieren, geheel buiten het Evangelie en buiten Christus. Ja, die zulke arme zielen wijzen, óf tot de plichten óf tot haar oprecht zoeken, of haar voorhouden of zij dit en dat niet wel hebben ondervonden en daar troost men dan die arme verloren zielen mede. Ja, men bouwt hen daarop, en men maakt dezelve zo onbekwaam, om als armen en goddelozen het naar Jezus te wenden, om een zalig verbonds-aandeel aan Hem te ontvangen, en door Hem verzoend te worden met God. Och, wat is Christus verborgen! En wat is het Evangelie, dat oneindig dierbaar geschenk Gods voor zondaren, toch jammerlijk bedekt! O, wij verliezen de Heere Jezus en de Heilige Geest en Zijn dierbare genadewerking en inwoning uit onze kerk, en daarom is er zo'n dood wezen op en over vele middelen. En de mensen zijn in Gods huis al zo verhard als de stenen, waar zij op nederzitten. En zij zijn zo zorgeloos onder het Woord en de genademiddelen. En nog is het bij velen: Des Heeren tempel,

des Heeren tempel zijn deze! O geesteloze tijden! O, de ark Gods geraakt weg, en hoe kan het dan anders zijn dan Ikabod?

Och, dat die weinige getekende lieden in ons Nederlands Jeruzalem, en die weinige getrouwe leraars in de kerk Gods, die God daar een oog in geeft, en daar wakende houdt, veel mochten zuchten, dat de Heere ook nog eens Zijn dierbare belofte onder ons wilde vervullen, Zach. 14:8-9: "Ook zal het te dien dage geschieden dat er levende wateren uit Jeruzalem vlieten zullen: de helft van die naar de Oostzee, en de helft van die naar de achterste zee aan; zij zullen des zomers en des winters zijn. En de HEERE zal tot Koning over de ganse aarde zijn; te dien dage zal de HEERE één zijn, en Zijn Naam één." Nu, de beloften liggen daar voor de Kerk. En Godzaligen, pleit er veel op.

Maar ach, vrienden, die dit leest of hoort, zo uw ziel nog in een van God vervreemde natuurstaat biddeloos, genadeloos en zonder worsteling tot en om Jezus is, en leeft, och, wat is uw staat onzalig, naar en eeuwig gevaarlijk. Ja, God versmadend en Zijn eer berovend. Gij hebt nog geen deel, noch gedachtenis in Jeruzalem. Gij vernietigt de vrees en gij neemt het gebed weg voor Gods aangezicht. O, gij behoort niet onder dat geslacht dat naar de Heere vraagt en Zijn aangezicht zoekt, om zegen van Hem te ontvangen en gerechtigheid van die God des heils, Ps. 24:5-6. Gij behoort nog niet onder de ernstige aanbidders, Zef. 3:10. O nee, noch onder dat Morenland, dat zich haasten zou, zijn handen tot God uit te strekken, Ps. 68:32.
O, arme, ongelukkige zondaars en zondaressen, wat zal het u bang en beangst vallen, in een donkere eeuwigheid te worstelen onder de toorn des Almachtigen en onder de toorn des Lams, Wiens bloed des eeuwige Testaments gij hier zo moedwillig versmaad hebt, onder haar gezegende aanbieding. O, wilt gij hier uw zielen en uw knieën voor de genadetroon van de Heere Jezus niet buigen, noch worstelende naar Christus en Zijn Goddelijk Borgbloed en naar Zijn Geest der genade uitzien, weet, gij zult dan eens veroordeeld moeten vallen voor Zijn rechterstoel, volgens 2 Kor. 5:10, vergelijk met Openb. 20:11-15. O, wat zal de ijzeren scepter van de Heere Jezus dan vermorzelend zijn voor een ieder die onboetvaardig en onveranderd en zonder geloof in zijn zonden gestorven is! Och mensen, hoe lang zult gij nog tegen God aan worstelen, en tegen de heilsaanbiedende ontfermingen van de Heere Jezus en tegen alle woorden Gods, en tegen alle kloppingen en overtuigingen van de Heilige Geest? O, arme stervelingen, wat zal u de nacht des doods, als u zó blijft voortgaan, een nare nacht zijn, onder een inzien in een donkere, en eeuwige nacht der verdoemenis. O, *wie is er onder ons, die bij een verterend Vuur wonen kan? Wie is er onder ons die bij een eeuwige Gloed wonen kan?,* Jes. 33:14. En waarlijk, zo is God, en zo zal Hij zijn, buiten Christus, voor iedere onbekeerde. O, nare eeuwigheid! O, dat eeuwig, eeuwig verloren zijn! Wiens ziel moet niet beven, als het op het hart komt?

Wel dan, weet het, en och mocht gij het eens geloven, en met aandoening uwer ziel beseffen; zult gij immermeer verlost worden van de toekomende toorn, en uit uw zondige en vervreemde natuurstaat, en uit uw oude familie van de duivel en van de goddelozen en van de onbekeerden, daar gij nu onder behoort, en aan verbonden leeft en zult gij eens waarlijk overgebracht worden tot het ware Jakob en Israël, dat biddende leeft in den Geest. O, dan zal er bij u ook geworsteld moeten worden, gelijk Jakob deed, om de zegen en om genade voor uw ziel, en dat wel terwijl het nog de vindenstijd is. "Want de Engel zwoer bij Dien, Die leeft in alle eeuwigheid, dat er na deze tijd geen tijd meer zijn zal", Openb. 10:5-6.
En wordt deze tijd door u verwaarloosd, dan is er voor u in plaats van overwinning niet anders dan een eeuwige nederlaag en ondergang te wachten. Kom, genadeloze zielen, is dit nu alzo:

1. Laat dan geen satan, of uw hart, of goddeloze mensen, u van dit worstelen meer zo afschrikken. O, de dienst van de Heere Jezus is een heilige, vrolijke en zalige dienst.

2. Smeek eens redelijk, zo goed als gij kunt, om genade. Begin het eens, en zie eens of gij achteraf ook niet zult moeten zeggen: O, door welk een leugengeest en door wat voor valse begrippen heb ik mijn ziel laten afschrikken. Nee, neen! Nu ondervind ik ook, dat de Goddelijke al-waardige Jezus een goedertieren Koning is, Wiens zalige dienst leven, vrede, vrijheid, blijheid en alle zegeningen mededeelt.

3. Denk en geloof, dat de Heere Jezus Zijn genade u nu nog aanbiedt, ja, door Zijn Goddelijk Persoon Zelf, met al Zijn Middelaars schoonheden en volheden. Och, werden uw zielsogen eens geopend. Waarom wilt gij sterven, mens? Waarom versmaadt gij langer zo'n al-waardig Goddelijk Persoon en Heiland? O, sta op uw wegen en zie toe. Ik kan uw ziel niet loslaten. En daarom roep ik u nogmaals toe:

4. Och, zucht, dat de Heere Jezus ook Zelf met u eens wil beginnen te worstelen, en belijdt Hem, dat gij het anders in eeuwigheid niet recht zult kunnen of willen beginnen of doen, en of Hij daartoe aan uw ziel ook wil schenken, die beloofde Geest, Zach. 12:10. Ja, of Hij uw ziel wil grijpen, opdat gij Hem ook waarlijk eens mocht kunnen aangrijpen in geloof, Fil.:8-12. En of Hij Zich aan uw ziel wilde openbaren, zoals Hij niet doet aan de wereld, opdat gij ook leren mocht zo te worstelen, dat gij in waarheid zeggen kunt: O, Goddelijke Heere Jezus, dierbare Verbonds-Engel, ik zal U niet loslaten, voordat Gij mij ook zegent, en mij ook toeroept: Leef in uw bloed, ja, leef. Ja, voordat het U behaagt om mij ook tot Uw Sion te brengen, en een plaats en een naam in Uw huis te geven, naar Uw belofte, Jes. 56:5-7. En dat Gij tot mijn ziel zegt: "Ik ken u bij naam, gij hebt genade gevonden in Mijn ogen."

5. Och, mens, werd het u zo eens ernst, dan zou ik u uit Gods Naam toeroepen: Gij kunt niet te zondig, schuldig, vuil en goddeloos zijn voor de Heere Jezus, of Hij kan en wil u afwassen, verzoenen, herscheppen en aannemen. Zeg niet, de Heere Jezus is te heilig, te rein van ogen en te hoog verheven, dan dat Hij naar mij, ja, naar mij, onder zo vele duizenden mensen, zou omzien. En dat, omdat ik zo'n oud en vervuild goddeloze en zo'n snode vijand Gods ben, ja, die zo vele overtuigingen heb verzondigd.

O mens, zie toe, maak niet langer of nieuwe voorwendsels bij en voor de Heere Jezus. Maar treedt tot Hem toe, wendt u maar zo gij zijt naar Hem toe. Ik weet, en ik ben verzekerd, al zijt gij nog zo hooggaand goddeloos, en al is er mogelijk niet één in uw huis, familie of stad, zo goddeloos als gij, dat God u nog hebben wil, en dat Jezus u waarlijk nog roept en nodigt, Hij sluit u niet uit. O nee! Wel, waarom zou ge uzelf dan uitsluiten, en achterblijven? Ja, laat mij u zeggen, en sta hier eens bij stil, dat gij, arm, ontwaakt zondaar, niet zo zeer verloren zult gaan om uw talloze zonden, die nu als een eeuwige last op uw ziel liggen tot verdoemenis, maar gij zult verloren gaan om uw wegblijven met uwe zonden van de Goddelijke Zaligmaker, de Heere Jezus, omdat gij Hem zo doende belet zult hebben, dat Hij Zijn zaligende Middelaarsgenade aan u kon verheerlijken. O, neem dit stuk toch met nadruk ter harte, zo bid ik u.

Ja, verder, zie eens in Gods Woord wie Hij al aangenomen en gezaligd heeft, als zij zich maar naar Hem kwamen wenden. Lees eens met aandacht 1 Kor. 6:10-11 en 1 Tim. 1:13-16, enz. O ja, het is en zal eeuwig waarheid zijn:

Wie kwam ooit tot Uw troon,
Met vuile boezemzonden.
Die geen pardon verkreeg,
En schuilplaats in Uw wonden?

Wel dan, zijn deze dingen alzo, gelijk zij zijn, sta dan toch niet langer op de ganse vlakte, zo zeggen wij ook tot u, onbegenadigde zondaar en zondares, maar vlied naar Christus, om uws levens wil. Waarom zou uw ziel in een diepe, rampzalige eeuwigheid worstelen met naberouw, dat gij het bloed des eeuwigen Testaments verwaarloosd en het vredesbloed en zoenbloed van het Goddelijke Lam, dat u was aangeboden, versmaad hebt? En dat onder worsteling van een knagende consciëntiewroeging, en onder worsteling van eeuwige hopeloosheid! O, niet alzo! Nog roept God de Vader u toe, Ps. 2:12: 'kust den Zoon, opdat Hij niet toorne en gij op den weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden." Welgelukzalig zijn allen, die op Hem betrouwen.

En wat u aangaat, ontdekte, overtuigde en heilbegerige zielen, die aanvankelijk om de Heere Jezus tot uw Deel te krijgen, hebt leren worstelen en nog dikwijls worstelt met geween en smekingen, en echter nog onder uw biddend worstelen duister blijft in Christus, en in de aanbieding van het zalig Evangelie aan u in het bijzonder als de enige ware grond, waarop een arme, verloren ziel komen mag, en alleen recht komen kan; en die het daarom al telkens zoekt in uw hartelijkheid en tranen, die u wel eerst zuiverder, geestelijker, vuriger en beter wilde hebben en oefenen, en denkt dat het dan wel zou gaan, en dat dan de Heere Jezus tot u wel zou bewogen worden. Of, die vele malen zegt: 'Mijn worstelen is niet oprecht. Och, wist ik maar, dat mijn werk oprecht was. En wat vrees ik niet met alles nog bedrogen uit te komen.'

Wij zeggen nog kort tot de zodanigen:

Wel vrienden, als gij nu wist, dat uw worstelen en uw werk oprecht was, wat zou u dat helpen? Of wilt u dat dan tot uw koopgeld of tot uw grond maken bij Christus, gelijk vele misleide zielen doen, en zou u dan genade verwachten, omdat gij oprecht zocht? Dat ligt immers zo in uw praktijk. Maar vrienden, kan dat u dan zaligen? Of kan dat dan het werk van ware geloofsvereniging en aandeel aan Christus aan uw ziel geven? Immers neen! Wel, waarom wilt gij dan zo weten of uw werk oprecht is? Maar wij zeggen u integendeel, u zou het dan wel kunnen misbruiken, om nevens het fundament te bouwen door uw bedrieglijk hart, of door het blind bestuur van anderen aan u, die u zo dikwijls vragen: Wel, kent gij dat niet? En dat niet? En is het u daarom niet te doen? En dat gij dan daarop uw ziel jammerlijk gaat gronden en troosten. En ondertussen is uw ziel nog nooit van haar oude grond afgebracht, noch vatbaar bevonden voor Christus en de vrije genade, noch heeft zij ooit Christus in het oog gekregen.
Arme bestuurders en ongelukkige zielen, die in zulke misleidende en zielsverdervende handen vallen, welke zich zo niet op, maar nevens het enige Fundament, namelijk Jezus Christus, neerzetten. En ach, hoe vele zielen gaan zo verloren, terwijl men de mensen naar de Heere Jezus behoorde te wijzen, als goddelozen en als verlorenen, die onder onbetaalbare schulden liggen, en die zichzelf in eeuwigheid van hun Rechter niet kunnen vrijmaken, zo zij niet als arme goddelozen in de Goddelijke vierschaar worden vrijgesproken, in en om de Goddelijke Borg Jezus Christus, in Wien alleen eeuwige gerechtigheden en sterkte zijn, Jes. 45:24. O, waarin of waarmee kan anders een zondaar tot God genaken, dan in die Heerlijke? Jer. 30:21.

Nee, nee, zielen! Daar is geen behoud voor u te wachten of te hopen, hoe ver gij mag menen te komen, en hoe vele bevindingen, troost en gestalten gij al meent te hebben, zo gij daar niet toekomt, dat gij Jehovahs Sterkte, de Heere Jezus aangrijpt, om alzo vrede met God te maken, Jes. 27:5. En blijft uw ziel ontbloot van dien overgang in Jezus, en een ware geloofsomhelzing van Zijn Persoon en volheid, och, gij blijft verloren. En diegenen die u als kleingelovigen willen troosten, voordat gij op de roeping van de Heere Jezus in het Evangelie, met Hem in de werkzame geloofsomhelzing en gemeenschap gekomen zijt, die verderven, ja, vermoorden uw ziel en hun eigen ziel ermee, zo zij daar ook mee werken voor God. Ach, het

zal voor dezulken en voor u zijn: *Gij zijt gewogen, gij zijt gewogen, maar te licht bevonden,* Dan. 5:27.

En daarom, vrienden, zo de Goddelijke Heere Christus uw zielen niet als de tweede Adam wordt tot een levend makende Geest en tot Wijsheid van God, en tot gerechtigheid en heiligheid en volkomen verlossing, volgens 1 Kor. 1:30, zo gaat gij verloren, voor eeuwig.

O, gedenk toch aan de dwaze maagden, die hadden alles buiten die ware geloofsbetrekking op de Bruidegom Jezus. En daarom gingen haar lampen uit, toen zij die meest van node hadden, en zo gingen zij verloren, Matth. 25:1-13. O, denk dit eens na, gij die het voor uw ziel en voor anderen zo gemakkelijk kunt stellen buiten de ware geloofsvereniging en zielsvereniging met de Heere Jezus, die de ziel alleen alle recht op Christus en God de Vader en de Heilige Geest geeft, als ook op het verbond en haar zalige goederen.

Daarom dan, overtuigde en heilzoekende zielen, om bewaard te worden voor zielsbedrog, en om een zalig verbonds-aandeel aan de Heere Jezus te ontvangen en aan Zijn eeuwige heilszegeningen, wij raden u met Gods Woord, dat gij daarnaar staat, en veel biddende daarom smeekt en worstelt, dat de Geest des Heeren Jezus uw zielen toch hierin licht mag schenken, om daarlangs te werken, namelijk:

1. Dat gij een gelovig oog op Christus en op het vrije en welmenende aanbod van Zijn voldierbare genade in Zijn Goddelijk Evangelie, als ook aan u, ja, aan u, zeg ik, gedaan, mag verkrijgen en geloven, dat God de Vader u waarachtig Zijn genade aanbiedt, en zelfs Zijn dierbare Zoon, tot een Geschenk voor tijd en eeuwigheid.

Wel, neemt ge Hem nog niet tot uw Deel?
Hoe! Brandt gij niet door al die vonken?
Daar u dit grote Pronkjuweel,
Uit vrije liefde wordt geschonken?
Deze Gift schenkt u God,
Tot uw Deel, Erf en Lot,
Wel, hoor naar Zijn gebod.

In die Jehovah vol van eer,
Zijn sterkten en gerechtigheden.
De zondaar neemt tot Hem zijn keer,
Dan mag hij tot Gods eertroon treden.
Daar! Daar staat d' erfenis,
In Gods Zone gewis,
Zij alleen te vinden is.

En de Zone Gods, de Heere Jezus roept u waarlijk toe. En ja, Hij meent het Goddelijk, Jes. 55:1-3: "O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja, komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk. Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen dat geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen dat niet verzadigen kan? Hoort aandachtiglijk naar Mij en eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen. Neigt uw oor en komt tot Mij, hoort en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond maken en u geven de gewisse weldadigheden Davids." Ps. 95:7-8: "Want Hij is onze God, en wij zijn het volk Zijner weide en de schapen Zijner hand. Heden, zo gij Zijn stem hoort; verhardt uw hart niet, gelijk te Meríba, gelijk ten dage van Massa in de woestijn."

En zie, eer dat de Drie-enige God Zijn Bijbelboek laat verzegelen, zo moet er nog onbepaald in gezegd en geschreven worden, Openb. 22:17: "Die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet." Och, kreeg uw ziel hier eens geloof in. O, hoe ras zou dezelve aan Jezus antwoorden, met een gehele uitgang der ziel naar en tot Hem, en in volle overgave aan Hem:

Welaan dan, Liefde zonder eind' of maat,
Verhef Uw glorie, hebt Gij lust tot wond'ren?
Hier ben ik, Heer', volbreng Uw vrije raad.
Vertoon Uw kracht, in voor U af te zonderen,
Mijn ganse hart, trek, trek mij toch naar boven,
Doe mij U kennen, vrezen, lieven, loven.

2. Sta naar worstelingen, om God tot uw God te krijgen, en Hem te aanschouwen van nabij, in het aangezicht van Christus Jezus, om zo te kunnen zeggen met David, Ps. 63:3-4: "Voorwaar, ik heb U in het heiligdom aanschouwd, ziende Uw sterkheid en Uw eer. Want Uw goedertierenheid is beter dan het leven; mijn lippen zouden U prijzen."

3. Leer met Jakob aan de Verbonds-Engel vasthouden, totdat gij de zegen wegdraagt. Dat bedoelt zelfs de Heere Jezus om die u te geven. Ja, weet en geloof, dat Hij daarom Zich zelven met u in worstelingen heeft ingelaten. O, zo gij waarlijk naar en om Jezus worstelende leeft, weet dan dat gij niet de eerste zijt in deze uw worsteling. O nee! Zo min als Jakob hier de eerste was, maar de Verbonds-Engel. Nu, Hij heeft ook alleen uw ziel in deze worstelende toestand gesteld en gebracht, en Hij alleen houdt er u ook in, en zo dikwijls als gij waarlijk worstelt, is het door de verborgen invloed van de Heilige Geest. En daarom, weet en geloof, de Heere Jezus heeft een groot en zalig einde met u voor, namelijk Zichzelf aan u te schenken, en om u tot een God van zaligheid, ja, van volkomen zaligheid te worden. En om u op uw worstelen dat triomflied in de mond te leggen: "De HEERE is het Deel mijner erve en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot. De snoeren zijn mij in lieflijke plaatsen gevallen, ja, een schone erfenis is mij geworden", Ps. 16:5-6. "Ik vond Hem, Dien mijn ziel liefheeft", Hoogl. 3:4. "Ik ben mijns Liefsten en Zijn genegenheid is tot mij", Hoogl. 7:10.
Wel zielen, houdt dan maar aan in Jezus' kracht, en rust nooit in en op uw worstelen zelf. O nee! Maar erkent ondertussen aan Zijn plaats en in Zijn orde, dat de Heere Jezus Zelf u heeft beliefd worstelende te maken naar en om Hem. O, had Hij het niet gewrocht door Zijn Geest, u zou zo min van dat gezegend worstelen met Jezus weten, als zo vele duizenden andere bedrogen en zorgeloze mensen, die daar biddeloos, afkerig, gebonden en verhard heengaan naar een ontzaglijke eeuwigheid, en die echter in dezelfde genadetijd en onder dezelfde genademiddelen leven als gij. Dit moet uw worstelen vermeerderen en ernstiger doen zijn, totdat gij ook zeggen moogt: "Ik heb God gezien als mijn God, in het aangezicht van Jezus Christus, en mijn ziel is gered geworden. Ja: "De HEERE is mijn Deel, zegt mijn ziel, daarom zal ik op Hem hopen", Klaagl. 3:24.

4. Weet ondertussen, al vindt u nog aanstonds ten volle geen toe-eigenend werkzaam zien van de Heere Jezus, zoals Hij Zich aan u in het dierbaar Evangelie ontdekt en aanbiedt, dat echter de dageraad der genade voor u als voor de deur staat, en al nader is dan gij soms wel weet en gelooft, en dat de Heere Jezus Zich weldra in en aan uw ziel met en door Zijn dierbaar Evangelie zal openbaren en alzo verschijnen tot uw vreugde, volgens Jes. 66:5. En daarom, vrienden, houdt maar sterk aan in het eenzaam, verborgen gebed aan Zijn genadetroon en aan Zijn voeten. Betuig ook al, en wel dan als gij de invloed van de Geest des gebeds gewaar wordt:

"O, Goddelijke Verbonds-Engel, o Heere Jezus, lieve Heiland, ik kan, ik mag, ik zal U niet laten gaan, totdat Gij mij zegent, en voor U afzondert, en uw zalig Zelf aan mij ook geeft, en mij zo dadelijk verzoent en vrijmaakt, en met U voor eeuwig ondertrouwt in goedertierenheid en barmhartigheid en in geloof, volgens Uw eigen Goddelijke heilstoezegging, Hos. 2:18-19. *Ik draag U, Heere Jezus, Uw eigen beloften voor, laat mij daarnaar geschieden. Ja, Heere Jezus, Gij zijt Uw Goddelijk woord toch kwijt. Ik neem het aan als tot mij gesproken: Amen, mij geschiede alzo, en ik moet en wil mij ook geheel aan U kwijt zijn, voor tijd en eeuwigheid. Kom dan maar in de binnenkamer mijner ziel, en verschijn Gij zo tot mijn vreugde. O, ik moet in Uw ogen ook zijn als een, die vrede vindt,* Hoogl. 8:10."

5. Houd dit bij uzelf vast, zo de Heere Jezus Zichzelf van u niet wilde laten overwinnen, en u de zegen doen wegdragen, zo zou Hij u zo aanhoudend worstelend niet maken. O nee! Vergelijk het met Jes. 66:9-10 en 13.

6. En al ware het eens zo, dat gij met Jakob al worstelende een verwrongen heup kreeg, en die omdragen moet, als van de Heere Jezus ontvangen, o, het zal u dan een ereteken zijn. En zie, Hij, Die Zichzelf als de Goddelijke Zoen-Borg in de dood wilde overgeven voor uw ziel, en zo al Zijn dierbare leden laten schenden, mishandelen en doorsteken, die zal Zich ook van u niet onthouden, maar u toeroepen in en op Zijn eigen tijd: "Zie, hier ben Ik. Ik zal Mij uwer zekerlijk ontfermen." En Hij, uw Heere, is dan wel duizendmaal waardig dat gij ook een teken van Hem draagt in uw sterfelijk vlees. Immers, Hij wil uw arme personen wel op Zijn hart en schouders dragen, als de ware Hogepriester, Hoogl. 8:6.

En gij, begenadigd Jakob en worstelend Israël, die ook Jakobs God tot uw Heere hebt, en dus welgelukzalig zijt, Ps. 146:5-6. Waarlijk, mijn vrienden in de Heere, u betaamt het te letten met geloofsaandacht op deze bijzondere handelwijze van de Goddelijke Verbonds-Engel, Jezus Christus, met vader Jakob hier gehouden.

a. Zie en leer hieruit, u overkomt niets vreemds, als gij ook gebracht en geleid wordt in donkere nachten, vol van strijd en benauwdheid, naar ziel en lichaam.

b. Leer hier ook uit, het zal Gods weg zijn en blijven met al Zijn volk, de ware Jakobs, hen al meer of min te leiden langs de kruiswegen en worstelwegen tot de kroon en volle overwinning, zoals hier Jakob in deze zijn weg ondervond. Ja, zoals Uw volheerlijk Verbonds-Hoofd, de Heere Jezus Zelf, u is voorgegaan, Hebr. 5:7-8.

c. Leer hieruit ook tot uw zielsbemoediging, Wie het is Die u tot de worstelingen roept; is het niet dezelfde Man en Goddelijke Verbonds-Engel, uw Zielsvriend? Gewis, ja.

d. Zijn soms uw worstelingen, lijden en strijden zwaarder, naarder, ja, ook langduriger, dan van andere mede-Godzaligen? O, zoek in geloof daarin een meerder en groter trap van liefde van de volzalige Verbonds-God tot u te zien. Immers, de geliefdste zonen van God, die ontvangen de geseling, dat is de zwaarste trap van Vaderlijke tucht, zoals de apostel zegt, Hebr. 12:6. En welke van Zijn geliefde apostelen nam de gezegende Heere Jezus met Zich in Gethsémané, als Hij Zijn diepste zielsworstelingen borgtochtelijk met Zijn rechtvaardige Vader worstelen zou? Waren het niet de geliefdste onder de geliefden, die met Hem in het gezicht van Zijn luisterrijke heerlijkheid op de berg geweest waren? Namelijk Petrus, Jakobus en Johannes. Wel dan, werk met en onder de nachten van verdrukkingen en benauwde worstelingen zo verkeerd, slaafs, ongelovig en moedeloos niet, om die aan te merken óf als rechterlijke slagen Gods, óf als blijken van Goddelijk ongenoegen tegen u, waardoor gij zo ras al uw vrijmoedigheid wegwerpt. O nee, niet alzo. Maar zeg met David in het geloof, Ps. 119:75: "Ik weet, HEERE, dat Uw gerichten de gerechtigheid zijn, en dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt."

Ja, vrienden, gij die het ware Jakob en Israël zijt, weet en gelooft dat de zwaarste proefwegen en druk- en strijdwegen en worstelingen met God, door de Heere geschikt zijn:

1. Voor zodanige Godzaligen, aan wie Hij Zijn meeste genade wil schenken en mededelen, en die Hij de meest verborgen gemeenschap met Hem wil schenken, en op wie Hij Zijn meeste heerlijkheid wil leggen.

2. Voor de zodanigen ook, die Hij wil afzonderen, toerusten en bekwamen in Zijn Kerk, tot een meer bijzonder en verheven werk, dan andere Godzaligen, en om hun ziel daaronder met ootmoed te doen bekleed zijn. Of die Hij tot een grote trap van eer en tijdelijke zegeningen wil verheffen en stellen in de tijd. Wel dan, zeg met de Kerk, Jes. 26:8: "Wij hebben ook in den weg Uwer gerichten U, o HEERE, verwacht; tot Uw Naam en tot Uw gedachtenis is de begeerte onzer ziel." Och, het is zo goed, dat men dan hope en stil zij op het heil des Heeren.

3. Sta veel met een gelovige aandacht stil bij de hooggaande zielsworsteling van uw lieve Heiland, als uw Borg en vloek wegdragende Losser! O, wat worstelingen heeft het Hem niet gekost, om uw zielen van de eeuwige nacht der verdoemenis te verlossen en u een eeuwige dageraad te verwerven, met een eeuwige woonplaats in die stad, die de zon niet behoeft, noch de maan om daarin te schijnen, maar die door de heerlijkheid Gods verlicht wordt, en waar het Lam, de Verbonds-Engel, uw Heilzon en Zielsvriend, de Kaars is, in Wiens licht u eeuwig zalig zult wandelen, Openb. 21:23-24. Ja, zo nam de Heere Jezus ook door Zijn bloedige worstelingen de vloek uit uw lijden weg, en uit uw strijden en uit uw worstelingen, Rom. 8:1. O, sta hier meer bij stil tot uw zielsbemoediging, en tot geloofssterkte, en ter ontvonking van uw liefde, tot deze uw Goddelijke Leidsman en Zegenaar. O Godzaligen, hoe duur bent u gekocht, en wat is toch al uw lijden, bij dit lijden van uw Goddelijke Bruidegom en Leidsman der zaligheid?

f. En o, wat is er voor u een stof van troost in en dat onder al uw zwarigheden, welke die ook mogen wezen, óf naar de ziel inwendig, óf naar het lichaam uitwendig (en soms beiden), welke u oorzaken van vele worstelingen verschaffen. Ik zeg, wat een troost is het voor u, dat gij deze Man en Verbonds-Engel tot uw Verberging, Schaduw, Toevlucht en Noodklager hebt, ja, tot uw Bevrijder en Uithelper, Die al uw twistzaken twisten zal, en u eens zal uitvoeren in het licht, zodat gij nog eens uw lust zult zien aan Zijn gerechtigheid, Micha 7:7-10. Want o ja, de Heere is goed, Hij is ter sterkte in de dag der benauwdheid, en Hij kent hen, die op Hem betrouwen, Nah. 1:7. O, breng dan in al uw noden en onder al uw aanvallende vijanden, uw smeekschriften meer tot Hem. Godvruchtigen, daarin verzuimd u teveel, maar doet het toch vrijmoedig en ootmoedig. O, weet en geloof, de koninklijke Heere Jezus is uw Man en uw Zegenaar, Die u betuigt dat Hij wacht om u genadig te zijn, Jes. 30:18. O, leg uw gehele hart dan meer gulhartig, nederig en vrijmoedig voor uw liefhebbende Man open.

Welaan dan, allen die Jakobs zaad en mede-worstelaars zijt, kom onder al uw machteloosheden en weerloosheden, maak veel gebruik van dat zo beproefde wapentuig van uw geestelijke vader Jakob en waar alle heiligen het zo goed en overwinnende bij bevonden hebben; namelijk geween en smekingen, onder een gelovig manen op de beloften Gods, Maar met ootmoed en verkleefdheid, als wetende en gelovende: gij zult de Almachtige overwinnen. En ja, gij zult toch eens meer dan overwinnaars over alles gesteld worden, door Hem, Die u heeft lief gehad, Rom. 8:37. En Hij zal u de kracht doen ondervinden van Zijn dierbare beloften, Ps. 91:14-16: "Dewijl hij Mij zeer bemint, spreekt God, zo zal Ik hem uithelpen; Ik zal hem op een hoogte stellen, want hij kent Mijn Naam. Hij zal Mij aanroepen, en Ik zal hem verhoren; in de benauwdheid zal Ik bij hem zijn; Ik zal er hem uittrekken en zal hem verheerlijken. Ik zal

hem met langheid der dagen verzadigen, en Ik zal hem Mijn heil doen zien." Zie ook, Ps. 20:2-6.

Wel, liggen de Goddelijke beloften alzo tot uw voordeel en tot uw bemoediging, weet en geloof dan, dat God getrouw is, en u nooit zal bezoeken boven vermogen, 1 Kor. 10:13. Al ware het zelfs soms des Heeren Vaderlijke en vrijmachtige wil, u in zeer vele en hooggaande verzoekende omstandigheden, donkere nachten, en benauwende worstelingen te brengen, waar de ene afgrond als roept tot de andere afgrond. Och vrienden, bezwijk dan niet in uw ziel, maar laat dan toch uw les en betrachting veel zijn, hetgeen men leest in Klaagl. 3:26: "Het is goed dat men hope en stil zij op het heil des HEEREN." En versterk uw ziel hiermee in het geloof, onder een stil herdenken, door hoe veel nachten van donkere proefwegen en door hoe veel worstelingen der ziel met allerlei weedom, de almachtige genade van Christus u al heeft doorgeleid en overwinnend uitgevoerd, en die zo ontfermende dan weder achtervolgd, met een heerlijke dageraad van nieuwe wonderen en zegeningen Gods, zodat gij alleszins stof hebt om te zingen, tot roem van uw God en Koning, volgens Ps. 74:12

Gij zijt toch mijn Koning van ouder tijd,
Die mij wilt en openlijk kunt bewaren,
Als mij zware nood hier is wedervaren,
Gij hebt mij duizendmaal daarvan bevrijd.

O, mijn vrienden in de Heere, roept er de Geest van Christus veel toe in, om het te mogen en te kunnen doen, en met de worstelende David te kunnen zeggen in het geloof, Ps. 42:9: "Maar de HEERE zal des daags Zijn goedertierenheid gebieden, en des nachts zal Zijn lied bij mij zijn, het gebed tot de God mijns levens."

En eindelijk zeggen wij:

1. Wie weet hoe nabij gij reeds zijt, bij uw donker veer van Jabbok, waar gij doorheen moet. Ik meen de vallei des doods, wanneer uw grafschrift wezen zal: Daar rusten de vermoeiden van kracht, Zij horen de stem van de drijvers niet meer. Jes. 57:2: "Hij zal ingaan in den vrede; zij zullen rusten op hun slaapsteden, een iegelijk die in zijn oprechtheid gewandeld heeft."

2. Daar zal voor u weldra een volheerlijk en zalig Pniël volgen, en een eeuwige dageraad der heerlijkheid opdagen, waarin al uw nachten van worstelingen zullen zijn voorbijgegaan, volgens Jes. 60:20. En wanneer gij integendeel in een volle overwinning zult gesteld worden, zie Openb. 3:21, dan zult gij voor eeuwig deze uw Goddelijke Man, de Verbonds-Engel en uw Ontfermer zien van aangezicht tot aangezicht, 1 Joh. 3:2. Openb. 22:4. O, wat zal dat verrukkend en vertroostend zijn. Ja, dan zult ge al uw rouw in vrolijkheid veranderd vinden. En dat voor eeuwig! Volgens Jes. 35:10. Openb7:15-17.

Wel dan, vrienden, zet uw reis toch maar bemoedigd en gelovig voort, naar Kanaän, en naar het hemels Bethel, al is het veelszins hinkende met Jakob. O, gij zult er wel komen op de armen van de Goddelijke ontferming, Jes. 46:4. Gelooft en vertrouwt maar dat de Heere met uw hoop zal wezen, en u verder, ja, gedurig leiden, hetzij dan eens onder worstelingen, en dan eens met en onder enige rust en verkwikking, dan eens met geween en smekingen, en dan eens uw mond met gelach vervullende, Job 11:15-17, vergelijk met Ps. 40:2-4.

O, hoop maar, al de nog volgende dagen van uw strijd, totdat gij ingaat in die rust, die overblijft voor al het volk van God, Hebr. 4:9. Om dan altijd bij de Heere Jezus te zijn, naar Zijn belofte en voorbidding, Joh. 17:24: "Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij

gegeven hebt. Opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, (dat is ook bezitten en genieten), die Gij Mij gegeven hebt, want Gij hebt Mij liefgehad, voor de grondlegging der wereld."
AMEN

2. Een koninklijke weldadigheid aan de onwaardigste betoond

"Als nu Mefibóseth, de zoon van Jonathan, de zoon van Saul, tot David inkwam, zo viel hij op zijn aangezicht en boog zich neder. En David zeide: Mefibóseth! En hij zeide: Zie hier is uw knecht. En David zeide tot hem: Vrees niet, want ik zal zekerlijk weldadigheid bij u doen om uws vaders Jónathans wil; en ik zal u alle akkers van uw vader Saul wedergeven, en gij zult geduriglijk brood eten aan mijn tafel. Toen boog hij zich en zeide: Wat is uw knecht, dat gij omgezien hebt naar een doden hond, als ik ben?"
2 Samuël 9:6-8

Deze stof is verhandeld op onderscheidene tijden; tot voorbereiding en opwekking van Gods kinderen, in hun naderen tot het heilig en hoogwaardig Avondmaal van de Heere Jezus.

Degenen welker lust is in het naarstig onderzoek van Gods dierbare Bijbelwaarheden en inhoud, kan het niet onbekend zijn dat de gezegende Zone Gods Jezus Christus, die grote Leraar der gerechtigheid, die Uitlegger en Een uit duizend, Zijn discipelen in Zijn omwandeling op aarde geleerd heeft door voorbeelden en gelijkenissen van ware of versierde gebeurtenissen, en hen alzo in voorname leerstukken, gewichtige voorzeggingen en heilzame zedenlessen onderwezen heeft. Het gemoed des mensen heeft toch zin daarin, en op die wijze geleerd en onderwezen wordende, zo wordt het des te klaarder en dieper aan het verstand en geheugen overgebracht, en bestendiger in de gedachten bewaard. Op dit zelfde voetspoor en naar dit voorbeeld, willen wij heden naar aanleiding van een ware gebeurtenis, namelijk een koninklijk bewezen weldaad aan een onwaardigst onderwerp, uw aandacht voorstellen en aantonen die bijzondere zielszaligende weldadigheden en goedheid, die een oneindig volzalig God in Christus bewijst en schenkt aan onwaardigste doemelingen, en kinderen des doods. Dit wordt genoemd in Jes. 55:3, de gewisse weldadigheden Davids, die getrouw zijn, wanneer Hij hen in Zijn verbondsgunst en vriendschap op en aanneemt, en hen een naam en plaats geeft binnen Zijn muren, beter dan der zonen en dan der dochteren, die niet uitgeroeid en zal worden, Jes. 56:5, en hen langs die weg ook verzadigt met het goede van Zijn huis, en het heilige van Zijn paleis, Ps. 65:5. En tevens zal deze onze stof ons opleveren een schilderij van het gunstig onthaal, dat de koninklijke David en Goddelijke Christus Zijn ontfermde volk aan Zijn verbondstafel morgen geven zal, en waarin ook een heerlijk voorschrift gevonden wordt van het betamelijke gedrag der ware bondgenoten, die de geroepenen zijn tot het avondmaal van het nu verheerlijkte Troonlam, de Goddelijke David Jezus Christus, Sions Koning.

Wanneer wij het vierde, vijfde en achtste hoofdstuk van dit tweede boek van Samuël inzien, zo zullen wij daarin aangetekend vinden dit volgende, te weten, nadat koning David, door herhaalde grote overwinningen, en een volkomen zegepraal over Sauls huis, als ook over verschillende naburige volkeren en vijandige heidenen, van de Heere zijn God was bedeeld met een gezegende rust van rondom heen, heeft hij daarop de bestelling van de openbare dienst van God en Zijn heiligdom verzorgd, hfdst. 6, en de ark Gods een vaste verblijfplaats besteld in Davids stad, hfdst. 6:16. Toen zag David alzo de aan hem aloude gedane beloften Gods van rondom bevestigd, en zijnen troon in de regering over gans Israël vastgemaakt langs hoge en wondere wegen der Goddelijke voorzienigheid, volgens de inhoud van het zevende hoofdstuk. Daarnaast wilde de Heere hem in dat zevende hoofdstuk nog verwaardigen met een zeer onverwachte en nieuwe gunstrijke voorkoming, uit en door Zijn onbegrensde en onuitputtelijke goedheid. Om hem daarin te bedelen voor het toekomende met overgrote en dierbare beloften,

vol van zegeningen over zijn huis, waarover zijn ziel in de diepste verlegenheid, ootmoedig voor de Heere vragende moest uitroepen: "Wie ben ik, Heere HEERE, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hier toe gebracht hebt? Daartoe is dit in Uw ogen nog klein geweest Heere HEERE, maar Gij hebt ook over het huis Uws knechts gesproken tot van verre heen", enz, zoals wij lezen kunnen in dat verheven en zo dierbare zevende hoofdstuk, vers 18 en 19, en vervolgens.

Terwijl dan nu koning David zulk een gewenste rust genoot in zijn regering, onder die heuglijke bevinding dat de Heere hem na zijn zo langdurige omzwervingen, strijden, vervolgingen en zware verdrukkingen, waarover hij weleer had moeten uitkermen, Ps. 42:8: "De afgrond roept tot den afgrond, bij het gedruis Uwer watergoten, al Uw baren en Uw golven zijn over mij heengegaan"; nu integendeel juichensstof deed ondervinden om te betuigen, volgens Ps. 18:2, 3: "Ik zal u hartelijk liefhebben, HEERE, mijn Sterkte. De HEERE is mijn Steenrots, en mijn Burcht, en mijn Uithelper; mijn God, mijn Rots, op Welken ik betrouw; mijn Schild, en Hoorn mijns heils, mijn hoog Vertrek", enz., verg. 2 Sam. 22.
Hij woonde nu in plaats van als een vluchteling in woestijnen en spelonken, in zijn koninklijk cederen huis, in een onbepaald koninklijk gebied, over de twaalf stammen van Israël, in de hofstad Jeruzalem. Zo is het dat koning David in dit hoofdstuk denkt aan dingen van minder belang, namelijk aan het oefenen van bijzondere weldadigheden, uit kracht van die oude vriendschap, die tussen hem en zijn overleden teder beminde vriend Jonathan had plaats gehad. En uit deze grond is het, dat koning David in dit ons hoofdstuk die vraag en dat onderzoek deed, hetwelk wij lezen in vers 1-3: "En David zeide: Is er nog iemand, die overgebleven is van het huis van Saul, dat ik weldadigheid aan hem doe, om Jonathans wil? Het huis van Saul nu had een knecht, wiens naam was Ziba. En zij riepen hem tot David; en de koning zeide tot hem: Zijt gij Ziba? En hij zeide: Uw knecht. En de koning zeide: Is er nog iemand van het huis van Saul, dat ik Gods weldadigheid bij hem doe?" Hierop ontvangt koning David antwoord en bericht, vers 3 en 4. "Toen zeide Ziba tot de koning: Er is nog een zoon van Jonathan, die geslagen is aan beide voeten. En de koning zeide tot hem: Waar is hij? En Ziba zeide tot den koning: Ziet, hij is in het huis van Machir, de zoon van Ammiël, te Lódebar." Waarop dan koning David Mefibóseth laat ontbieden, en met koninklijk gezag door zijn bedienden laat ophalen, uit zijn oude en zo ver van Jeruzalem en des konings huis afgelegen woning, daar hij zich in bevond en ophield, volgens vers 5: "Toen zond de koning David heen, en hij nam hem uit het huis van Machir, de zoon van Ammiël, van Lódebar", en hij liet hem aan zijn hof brengen. Waarop dan volgt in het eerste vers van onze tekstwoorden de dadelijke en eerste ontmoeting en verschijning van Mefibóseth voor de koning David.

Eer ik nu tot de verdeling en behandeling van onze woorden overga, wil ik over de eerste vijf verzen enige weinige dingen in aanmerking nemen; te weten, daarin komen verschillende namen en benamingen voor, als:

a. Het huis van Saul, vers 1, hetwelk met opzicht op koning David te kennen geeft en zegt, (volgens geleerde aanmerkingen) een huis van vijandschap, en tevens een van de Heere God verworpen huis.

b. De naam Jonathan wordt ook in vers 1 gemeld, dat wederom met opzicht op David betekent, een geliefde, mijn bondgenoot.

c. Wij horen melden van het huis van Machir, vers 4 en 5, hetwelk betekent, een huis van koopmanschap en koophandel.

d. De zoon van Ammiël, dat betekent, een zoon des dageraads.

e. Van Lódebar, dat te kennen geeft een plaats van pest, van dood en verderf.

f. En in het zesde vers wordt gemeld van de naam Mefibóseth, hetwelk betekent, een die

de schande wegwerpt.

Omtrent deze zes zaken of namen, kunnen volgens het Woord Gods verschillende geestelijke spelingen en aanmerkingen gemaakt worden, met toespeling en overbrenging op Gods ontfermd en begenadigd volk, als namelijk:

1. Zij behoren ook van nature tot een onzalig vijandig Sauls huis, ten opzichte van de Zone Gods, die ware en tegenbeeldige David. Met dat Sauls huis bedoel ik de vervolgende duivel, die aartsvijand van Christus en Zijn Kerk, Openb. 12:1. Van nature leven zij ook in een staat van vijandschap en boosheid tegen God, Rom. 8:7, en zijn zij daarom in zichzelf waardig voor eeuwig van de hoge God te worden verworpen en smadelijk uitgeroeid.

2. Dat nu God Zich over de zodanigen ontfermt, en hen niet wegstoot van voor Zijn aangezicht, en van de aarde, is alleen om die Goddelijke Jonathan, de Heere Jezus' wil, die tedere Vriend en Bondgenoot des Vaders, aangemerkt als de Middelaar en het Hoofd des verbonds, al in de eeuwigheid opgericht, Ps. 89:4, 5.

3. Elke uitverkoren gelovige woont voor zijn hartsverandering en bekering ook als in een huis van Machir, in een koophuis van zonde en ijdelheid, ver van God en Zijn koninklijke stad en hofhouding, dat is, ver van het Sion Gods en het hemelse Jeruzalem, Hebr. 12:22-24. En in dat koophuis der zonde wonende, drijft hij koophandel omtrent hetgeen dat geen brood is, en daar weegt hij zijn geld voor uit. En elks hart en persoon in zijn onbekeerde staat, is een huis van snode, zondige handel en koopmanschap der wereld en der ijdelheid; waarvan de vrucht en winst de dood is, en schaamte en schande, Rom. 6:20, 23, en vergadert zich op deze wijze toorn als een schat. O onzalige schat!

4. De zoon van Ammiël betekent een zoon des dageraads; dat is een recht schilderij van Adams staat voor de zondeval, wanneer het licht van Goddelijke gunst op en over hem scheen, in die heuglijke dageraad van de schepping der wereld.

Maar helaas, die zoon des dageraads, onze stamvader, en wij allen in hem, zijn door de zielsverduisterende zondeval allen tot kinderen der duisternis gesteld geworden, en bevonden haters van het ware Goddelijk licht, Joh 3:19, 20: "En dit is het oordeel, dat het Licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht; want hun werken waren boos. Want een iegelijk die kwaad doet, haat het licht en komt tot het licht niet, opdat zijn werken niet bestraft worden."

5. Lódebar betekent een plaats des doods en der pest en des verderfs. O, zo is onze ellendige natuurstaat. Vrienden! waar men die beschouwt, de dood heerst er in, de zondepest besmet alles en doet miljoenen onbekeerd sterven, en in het eeuwig rampzalig verderf storten, en verhoedde het God niet door almachtige genade, Zijn uitverkoren volk zou in dat pesthuis der zonden ook sneuvelen, en met alle anderen eeuwig omkomen. O, hoever waren zij soms niet wel aan de poorten des doods door hun zondepest in hun natuurstaat gekomen, en waar zou het met hen zijn geëindigd, had God hen niet bewaard, wanneer soms die zondepest in hen aan het woelen raakte. O! dat God velen van hen bewaart van en voor de hand van het wereldlijk gericht, is alleen een wondere almachtige weldadigheid Gods! Maar God roept en leidt hen daar met almacht uit, Jes. 52:11: "Vertrekt, vertrekt, gaat uit van daar, en raakt het onreine niet aan; gaat uit het midden van haar, reinigt u, gij die de vaten des HEEREN draagt." En 2 Kor. 6:17: "Daarom gaat uit het midden van hen, en scheidt u af, zegt de Heere", verg. Kol. 1:13: "Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet heeft in het Koninkrijk des Zoons Zijner liefde."

6. En lezen wij van Mefibóseth, welke naam betekent, één die de schande wegwerpt; waarlijk, het is alzo met des Heeren begenadigd en gelovig volk. Wanneer God hen bekeert, zo

verlost Hij hen van al die schande die de onzalige zonden op hen gebracht hadden, Jes. 25:8: "En Hij zal de smaadheid van Zijn volk van de ganse aarde wegnemen, want de HEERE heeft het gesproken." Ja, maar hij doet hen ook door Zijn hartvernieuwende Genadegeest al de schandelijke zonden wegwerpen, Rom. 6:21, 22, en doden de leden die op aarde zijn; hatende ook den rok, die met het vlees bevlekt is. En hij doet hen omhelzen het sierbeeld van deugd en heiligheid, en de nieuwe mens aandoen, die naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid, Ef. 4:24. En de Geest van Christus stelt hen vrij van al die rampzalige schande, welke door een zondige geboorte, en een goddeloos leven tot hoon van God, ja, tot hun eigen verderf en eeuwige versmading op hen gebracht was. Waarom zij rechtvaardig van de Heere tot eeuwige schande, smaadheid en afgrijzing gesteld hadden mogen worden, volgens dat oordeel uitgesproken in Jes. 66:24: "En zij zullen heen uitgaan, en zij zullen de dode lichamen der lieden zien, die tegen Mij overtreden hebben; want hun worm zal niet sterven, en hun vuur zal niet uitgeblust worden, en zij zullen alle vlees een afgrijzing wezen."

Deze dingen nu hebbende opgemerkt, zo zullen wij tot behandeling van onze stof en voorgelezen tekstwoorden zelf overgaan, waarin wij hebben op te merken, hoe na de ontbieding, en het ophalen van Mefibóseth, vers 5 gemeld, dadelijk in ons zesde vers volgt de wederzijdse ontmoeting van Mefibóseth met koning David. En omdat deze zonderlinge gebeurtenis hier alleszins duidelijk, als een geschiedverhaal door de pen des Geestes, geboekt staat, zo willen en zullen wij in deze zo zonderlinge geschiedenis en stof voornamelijk die veel hogere onderscheiden en geestelijke dingen, welke tot opleiding van onze ziel, en tot geloofsvoedsel van Gods kinderen ons zijn voorgekomen, aller-duidelijkst trachten na te gaan en op te merken en uw aandacht mededelen, als welke daarin liggen opgesloten, 2 Sam. 9:6-8:

"Als nu Mefibóseth, de zoon van Jonathan, de zoon van Saul, tot David inkwam, zo viel hij op zijn aangezicht en boog zich neder. En David zeide: Mefibóseth! En hij zeide: Zie hier is uw knecht. En David zeide tot hem: Vrees niet, want ik zal zekerlijk weldadigheid bij u doen om uws vaders Jónathans wil; en ik zal u alle akkers van uw vader Saul wedergeven, en gij zult geduriglijk brood eten aan mijn tafel. Toen boog hij zich en zeide: Wat is uw knecht, dat gij omgezien hebt naar een doden hond, als ik ben?"

Om orde aan te brengen zo zullen wij in deze ruime stof en tekstwoorden letten op twee hoofdzaken.

I. Op Mefibóseths verschijning voor koning David, vers 6.
II. Op des konings weldadigheid aan hem bewezen, die hij dankbaar ontvangt, vers 7 en 8.

I **Mefibóseths verschijning voor koning David**

Betreffende het eerste, de persoon die hier als verschijnende voor koning David gemeld wordt, is Mefibóseth. Men vindt tot hiertoe van hem niets gemeld dan dat treurig toeval dat hem is bejegend in zijn vroege kindsheid, vijf jaren oud zijnde, 2 Sam. 4:4, door die zo ongelukkige val, in de vlucht van zijn voedster met hem, en haar onvoorzichtigheid omtrent hem geoefend, op de zozeer beroerde tijding van zijn vaders en grootvaders sneuvelen en dood in de strijd, Jonathan en Saul, en de gehele overwinning der Filistijnen behaald over Israëls heirmacht, door welke val hij kreupel werd aan beide zijn voeten, volgens vers 13 in dit ons hoofdstuk.

En hoewel hij van een koninklijke afkomst was, zo schijnt het dat hij zonder enige eer of

bewind, ver van het huis en hof van koning David, al vele jaren zal hebben geleefd. Zijn afkomst wordt hier ook beschreven, te weten dat hij was een zoon van Davids tedere hartsvriend Jonathan, welke een zoon was van koning Saul, die in zijn leven een goddeloos vorst en een doodsvijand van David was geweest, gelijk na Sauls dood zijn gehele huis nog was en bleef, en als zodanig ook handelde omtrent David, zoals wij zien in hfdst. 3:1. Dit in aanmerking genomen zijnde, zo was er zeer veel dat tegen Mefibóseth pleitte, en tot verzwaring tegen zijn persoon was en strekte, als:

a. De vijandschap, en al die dodelijke lagen van Saul omtrent David geoefend.

b. De daarop gevolgde aanhoudende burgeroorlogen van Sauls nakomelingen tegen David.

c. Het ogenschijnlijke dat er dus was, om deze kleinzoon van Saul, Mefibóseth, hatelijk aan koning David te doen zijn, en gevaarlijk voor de algemene rust, en ook voor het rijksbestuur van David.

d. Daarbij was Mefibóseth door zijn val en het kreupel zijn aan zijn beide voeten, voor koning David, een afzichtelijk en geheel onnut, ja, een alleszins onbekwaam onderwerp voor de dienst des konings, en om aan David, en aan zijn rijk ooit enige dienst of voordeel toe te brengen; dat was voor deze Mefibóseth eeuwig onmogelijk, en hij is dus ronduit een onnut onderwerp voor David. Waarlijk, als men dit zo opmerkt en samen neemt, zo waren dit altezamen zeer gewichtige zaken en omstandigheden die tegen de persoon van deze Mefibóseth pleitten, en zijn zaak omtrent de koning David zeer donker en rondom bezwaarden.

Maar tevens was er ook nog iets, dat voor Mefibóseth ten goede pleitte en overbleef, hoe ellendig hij ook was, als namelijk:

a. De koninklijke toegenegenheid en gunst van David omtrent Jonathan.

b. Een oud verbond, dat tussen David en Jonathan, Mefibóseths vader, plaats had, en daar lag als bevestigd en beëdigd, waarvan wij lezen, 1 Sam. 20:13-17, en vers 42: "Toen zeide Jonathan, tot David: Ga in vrede; hetgeen dat wij beiden in den Naam des HEEREN gezworen hebben, zeggende, de HEERE zij tussen mij en tussen u, en tussen mijn zaad en tussen uw zaad, zij tot in der eeuwigheid." Maar daar heeft Mefibóseth óf niets van geweten, óf hij heeft er niet aan gedacht, óf hij zal er niets goeds voor zichzelf van geloofd hebben.

In deze omstandigheid van zaken nu, zo wordt Mefibóseth zeer onverwacht aan het hof bij de koning ontboden, of door Davids gezanten tot het hof gevoerd en gebracht, volgens vers 5. O, welk een ontzetting, schrik, beroering en vrees zal niet deze geringe en zo diep vernederde Mefibóseth (wiens gehele huis was omgekeerd en neergeworpen) hebben aangegrepen. Want het schijnt dat des konings boden de opdracht zullen gehad hebben van David, dat al aarzelde Mefibóseth door vrees om aan het hof en onder zijn koninklijk oog te komen, dat ze hem echter dadelijk mee moesten brengen, gelijk dan ook geschiedde, want wij lezen in vers 6, dat hij tot de zegepralende koninklijke David inkwam, en dat hij viel op zijn aangezicht, en zich neder boog.

Maar eer wij nu de woorden van dit vers verder nagaan en inzien, willen wij omtrent de zo even gemelde vier gestelde stukken, die tot bezwaar van Mefibóseth konden worden aangemerkt, deze navolgende geestelijke lering opmerken, en voor onze ziel tot opleiding uw aandacht melden en inzien, te weten:

1. Ik zie, dat Mefibóseth, alhoewel hij als een koninklijke telg geboren was, evenwel door zijns vaders diepe vernedering en zijn onzalige val op Gilboa's gebergte, als door een rechtvaardige strafoefenende hand Gods, waarvan wij lezen, 1 Sam. 31:5 en 6, was gekomen in

een zeer geringe vernederende staat. Dat hij daarin vele jaren geleefd had, ontzet en beroofd van alle koninklijke waardigheid, aangezien het gehele huis van Saul ook van God verworpen en omgekeerd gesteld was en vernederd als tot de hel toe. 8 Ja, hij leefde daarom afgescheiden en zeer ver van Davids hof, en in vervreemding en gemis van de vriendschap en gunst van koning David, volgens vers 4. De zaken, die ik hier nu uit opmerk zijn deze, dat het evenzo is met ieder begenadigd gelovig kind Gods vóór zijn zalige verandering door de genade Gods, namelijk:

a. Zij allen leren zichzelf door het licht van Woord en Geest zien, kennen en erkennen als zodanigen, die ontzet en beroofd zijn van nature door vader Adams zondeval, van al datgene dat haar koninklijk, heilig en sierlijk voor God maakte en in het bezit van Gods beeld en gemeenschap deed leven. En hoe heerlijk zij voor Adams val en voor zijn verbreking van het werkverbond ook waren, als in een koninklijke waardigheid en regering levende, zij echter door zijn zondeval in een zeer geringe en verachte, vernederde, ja, afschuwelijke staat voor God gezonken zijn, beroofd van al wat Goddelijk, en van al wat zalig en heerlijk is, Rom. 3:10-19.

b. Daarin leven zij ook al dikwijls vele jaren, de een langer, de andere wat korter, maar ieder zolang als hij in zijn onbekeerde natuurstaat ongelovig heen leeft en wandelt, als in een huis van Machir, van zondige ijdele koophandel te Lódebar, in een plaats van pest, de dood en het verderf.

c. En dat ook zeer ver afgescheiden van het hof des hemels, en van Gods genadetroon en Zijn dierbare koninklijke gunst en vriendschap, Ef. 2:12.

2. Ik merk op, dat alleen, ja, alleen en geheel, een vrijwillige toegenegenheid van de koning David, om aan dat familiehuis van zijn oude vijand, het huis van Saul, weldadigheid te willen doen, volgens vers 1, hier de enige bron en oorzaak was dat Mefibóseth in enige aanmerking bij David komt. Want anders was hij voor eeuwig aan het hof van David vergeten geweest en gebleven; ja, geheel onbekend, en beroofd van alle koninklijke voorrechten die daar plaats hadden, en ook verstoken van des konings vriendschap en tegenwoordigheid, en dierbaar koninklijk welgevallen, dat als een dauw op het kruid is, naar Salomo's woord.

In deze zaken liggen wederom vele diepe en Goddelijke leringen opgesloten, met toepassing op des Heeren begenadigd volk. Want wat was het anders dan eeuwige vrije liefde Gods, dat Gods volk als geestelijke Mefibóseths in aanmerking bij God deed komen; ja, bij de volzalige en onafhankelijke God des hemels? Zie dit in Jer. 31 3: "De HEERE is mij verscheen van verre tijden; ja, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid", met Jes. 65:1: "Ik ben gevonden van die naar Mij niet vraagden, Ik ben gevonden van degenen die Mij niet zochten. Tot het volk dat naar Mijn Naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: Zie hier ben Ik, zie hier ben Ik." Zonder dat, waren zij immers voor en in alle eeuwigheid vergeten geweest en gebleven aan het hoge hof des hemels, die ware heiltroon Davids, Jes. 16:5, en beroofd en vervreemd van alle koninklijke verbondszegeningen en voorrechten in de genade. En ook waren zij dan voor eeuwig verstoken gebleven van de Goddelijke Heere Jezus' vriendschap, gunst en tegenwoordigheid, en al de zielszaligende heilgevolgen daarvan. O, wat is de genade en liefde Gods een diepe afgrond van vrije soevereine liefde tot Zijn volk in Christus! Zie Ef. 1:3-5, met 2 Tim. 1:9. Hier moet de uitroep zijn met Ps. 100:3: "Weet dat de HEERE is God; Hij heeft ons gemaakt, (en niet wij) Zijn volk en de schapen Zijner weide."

3. Wij zien hier, dat koning David weldadigheid wil doen:

a. Niet aan een van zijn vrienden en liefhebbers, maar aan een van zijn vijanden.

b Niet aan één die het waardig was, maar die het rondom verbeurd had.

c. Niet aan zodanig één, die uit een geslacht van vrienden was, maar uit zulk een geslacht geboren, van die zijn bitterste vijanden waren bevonden, en dus aan één die in zichzelf als een strafschuldige rondom voor David bevonden was. Want al de bittere vervolging en onvermoeide woede van Saul en zijn huis tegen en omtrent David waren altijd geschied, alleen uit een bittere en boze grond van nijd en afgunst, en een onverzoenlijke vijandschap, ten einde David te vernederen, en zelfs geheel uit te roeien; die God echter verhogen wilde, en tot koning verheffen over Zijn Israël.

Maar dit nu weer geestelijk overgebracht; waar wij zijn wilden, zijn dan deze drie zaken ook niet alleszins waarachtig in de weg van de vrije genade Gods, in het zaligen van doemelingen in Christus?

a. Zijn het niet de weldadigheden Gods, die de Heere schenkt aan Zijn vijanden, en dikwijls aan de grootste en meest boze daaronder; ja, vijandige onverzoenlijke God beledigende vijanden en haters van nature? En dat alleen uit een boze en verdoemelijke grond, daar de Heere nooit anders aan hen dan welgedaan heeft, van borst en baarmoeder af. O, Godzalige! overdenk uw vorige snode natuurstaat toch veel; en hoe vond God en Zijn almachtige genade u, toen Hij u eerst voorkwam? O, zeg dat eens, en ja, zeg het veel voor God in uw hart met aanbidding.

b. Hoe eeuwig verbeurd was het niet bij u, toen God Zijn Geest aan u schonk, hoe heeft de Geest van Christus u dat niet meermaals doen zien, kennen en erkennen voor Zijn troon onder diepe, verlegen schaamte.

c. En ziet gij op uw afkomst, o! wat waart gij niet uit een boos, verdoemelijk geslacht geboren, waar gij het ook beschouwt, die haters Gods waren, en vijanden van Christus, ja, God beledigende vijanden, en dat zo zonder reden, want wat had de Almachtige u toch gedaan? Job 22:17 en 18, verg. Micha 6:3-5. Maar het was alleen uit een boze en bittere grond vloeiende, die vijandschap tegen God is, dat u zolang de ogen van Zijn heiligheid verbitterde. O, gedenkt dit toch meer, vromen, tot uw diepe vernedering voor God en Christus, tot meer verheffing van de rijkdom der onnaspeurlijke genade Gods, aan u bewezen.

1. Ik zie en leer uit deze woorden in zijn verband beschouwd, dat koning David veel eerder aan Mefibóseth denkt, en omtrent hem een gunstige en genadige beraming en overleg heeft, dan dat Mefibóseth zulks weet, of daar iets van denken kan, en dat dit gunstige voornemen des konings pas achteraf aan Mefibóseth werd bekend gemaakt, en als aan hem kenbaar werd uit des konings eigen mond. Bij Mefibóseth ging er eerst zeer veel vrees, beroering en angst aan vooraf, eer hij tot zijn bemoediging met Davids toegenegen voornemen omtrent hem werken kon. Temeer kon hij zulks niet doen, omdat hij zo onverwacht aan het hof was ontboden of met een gezantschap van koninklijke bedienden met gezag was opgehaald, niet wetende wat hem daar ontmoeten zou, omdat het toch des konings eer is een zaak te verbergen, zoals ook Jozef weleer met en omtrent zijn broeders handelde, als zij voor hem kwamen, verbergende zijn bedoelde voornemens en gunstig einde omtrent hen zeer lang, en handelende ondertussen zeer vreemd en hard met hen, Gen. 42-44. Maar is dit niet evenzo al doorgaans des Heeren weg en vlekkeloze handelwijze met en omtrent Zijn uitverkoren, geroepen gelovigen in Christus? Gewis. O ja, Hij verbergt Zijn gunstrijke voornemens der genade dikwijls lang voor hun ziel, en handelt zeer vreemd met hen, omdat ze Hem voorkomen als goddelozen in zichzelf, en zij zichzelf ook zo gevoelen en erkennen. En indien de Heere Zelf door Zijn Geest en Woord hen niet toeriep, Jer. 31:11: "Want Ik weet de gedachten die Ik over u denk, spreekt de HEERE, gedachten des vredes, en niet des kwaads; dat Ik u geve het einde en de verwachting." O nee,

in eeuwigheid zouden zij er niets van kunnen weten, voordat de Heere hen kracht des geloofs geeft om deze en andere heil- en verbondswoorden zichzelf dadelijk toe te passen. O, welk een menigvuldige vrees, angsten en beroeringen gaan er niet al vooraf in zulk een ziel om, die haar menigmaal doen uitroepen: *Wee mij, ik verga!* O, ik kan onmogelijk geloven dat God ooit in genade op mij zal willen neerzien, en mij onder de kinderen zal zetten. Och ik rampzalig zondig sterveling. En ja, wat gaan er ook niet al zielsberoeringen om, eer zij dit koninklijke heilwoord met bedaarde toe-eigening kunnen of durven geloven voor zichzelf; wat wij lezen, Jer. 31:20: "Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon; is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds dat Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de HEERE." Met Jes. 54:8 en 9. "In een kleinen toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen; maar met eeuwige goedertierenheid zal ik Mij uwer ontfermen, zegt de HEERE uw Verlosser. Want dat zal mij zijn als de wateren van Noach, toen ik zwoer dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan; alzo heb Ik gezworen dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal."

2. Ik vind hier ook iets dat zeer merkwaardig is, en waarbij wij met onze ziel wel hebben stil te staan, en wat de koninklijke weldadigheid die David aan de onwaardige Mefibóseth bewees, zeer vergrootte. Koning David bewees namelijk de weldadigheid (en wel zulk een zonderlinge en grote weldadigheid) geenszins aan al de overgebleven nakomelingen van Sauls huis. Nee, want daar waren, volgens hetgeen wij lezen, 2 Sam. 21:6, 8 en 9, nog zeven mannelijke telgen en zonen van Sauls huis in leven, die David op het verzoek der Gibeonieten lange tijd hierna overgaf om opgehangen en gedood te worden, en van de aarde verdelgd. Maar volgens vers 7, zoals we zien, verschoonde David alweer alleen deze onze Mefibóseth; en dus werd hij, o wondere koningsgunst! alleen uitgezonderd, verschoond, en van de koning zo grotelijks beweldadigd. O, welk een geluk voor deze arme, onwaardige en aller-onbekwaamste Mefibóseth, die de geringste was, de ellendigste, voor de koning en zijn dienst de ongeschiktste en onbekwaamste, en dus alleen maar bekwaam om zonder eigen werken aan des konings tafel te eten en te drinken, en zichzelf vereerd en verhoogd te vinden door en met des konings tegenwoordigheid en vriendschap; en zelfs overladen met koninklijke navolgende weldadigheden.

O, welk een zoet tafereel ligt hier niet in, om met een gelovige aandacht op te klimmen tot de soevereine, vrije, eeuwige verkiezende liefde Gods, om deze en die weinigen, in vrijwillige liefde aan te zien en te verkiezen; ja, op en aan te nemen uit de afgevallen wereld, en het verloren onzalig mensdom, en zovele anderen van dezelfde massa en wereld en zelfs dikwijls in één familie daar te laten en voorbij te gaan. Hier past het ons te denken aan dat grote woord van de apostel, Rom. 9:11-13, 15, 18, 21, met vers 23. O diepe Goddelijke afgrond van soevereiniteit, genade, ontferming en liefde Gods, waarin gij, Godzalig erfdeel van Christus en de Drie-enige God, u voor eeuwig zult moeten verliezen, en juichen. O zee, daar men altijd dieper zinkt, en daar men nooit bodem krijgt; want waarlijk, gij allen laagt van nature met alle andere mensen op de vlakte des velds, vertreden in uw bloed, en gij waart met de gehele wereld voor God verdoemelijk, Ezech. 16 en Rom. 3:19. O, sta toch meer, begenadigd volk, bij deze peilloze liefde Gods en soevereine ontferming stil, om tot ware wederliefde bewerkt te worden, en te roepen, 1 Joh. 4:19: "Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft." Sauls zonen, uit hetzelfde geslacht geboren, werden aan een hout opgehangen en gedood; en zie, deze ene Mefibóseth krijgt verschoning, en zelfs des konings tafel en liefde en zijn navolgende voorzorg, opzicht, gunst en gemeenschap, alhoewel hij de ongeschiktste was. Kom, breng en leg u hierbij neer met toepassing op uzelf, met een zien op anderen van uw onbekeerde nabestaanden, die God daar laat, en welke blijven leven in dat pesthuis der zonden en dood, daar zij in gevaar

staan van om te komen voor eeuwig. Wat onderscheidt u dan, als alleen soevereine genade Gods? Maar o! hoe zal die eerst recht gekend en erkend worden in de diepe zalige eeuwigheid zowel van u als van al het ontfermde volk, volgens Openb. 5:9, 10: "En zij zongen een nieuw lied, zeggende: Gij zijt waardig het boek te nemen, en zijn zegelen te openen; want Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, uit alle geslacht, en taal, en volk, en natie; en Gij hebt ons onzen God gemaakt tot koningen en priesters; en wij zullen als koningen heersen op de aarde." O ja, het is zoals Paulus zegt, 2 Tim. 1:9: "Die ons heeft zalig gemaakt, en geroepen met een heilige roeping; niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus voor de tijden der eeuwen."

3. Nog moet ik op- en aanmerken uit deze stof en de woorden in ons zesde vers, vergeleken met vers 1 en 3-5, dat de grond en oorzaak van deze zo zonderlinge en grote koninklijke toegenegenheid van David tot deze Mefibóseth, alleen en geheel voortvloeide uit kracht van een lange tijd voorheen gemaakt verbond, dat er tussen David en Jonathan, Mefibóseths vader, gelegd was, en gestaafd, zelfs met een eed bevestigd; en mogelijk was dit geschied lange tijd voordat zelfs deze Mefibóseth zal zijn geboren geweest. Waarlijk, een zaak en stuk van veel nadruk en opmerking ten goede van Mefibóseth strekkende.

Maar o ja, mijn hoorders, zo is het ook in de weg der vrije genade Gods omtrent Zijn volk. Nee, het is niet om iets dat in hen is, hoe genaamd, waarom God iemand Zijn zielszaligende genade mededeelt; Nee, dat is eeuwig onmogelijk, zij zijn allen afgeweken en tezamen onnut geworden, allen voor God een Lo-ammi en Lo-ruchama, verdoemelijk in zichzelf. Maar het is alleen om dat eeuwige heil- en vredesverbond, en om diens eeds wil, die er van alle eeuwigheid ligt tussen God de Vader en God de Zoon, Ps. 89:4, 5, en wegens die vrije verkiezende eeuwige liefde Gods des Vaders, 2 Tim. 1:9; verg. met Ef. 1:4, 5 en Zach. 6:12, 13. Hier is het waar: 'k Was nog niet en ik was verkoren, enz.

En de apostel zegt, Rom. 9:11: "Want als de kinderen nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden, opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vast bleve, niet uit de werken maar uit den Roepende." O gewis, hierdoor, en hierom is het alleen dat een volzalig God naar Zijn verloren volk omziet, om haar te begenadigen in de Geliefde. Hoe klaar toont dit God niet, Jes. 48:8, 9, 11 en Ezech. 36:22; en in dit opzicht is ook Deut. 7:7-9 van rondom waarachtig, opdat het zij: Die roemt, roeme in den Heere. Waar is dan de roem? Die is voor al het schepsel uitgesloten, door het eeuwig zout- en vredesverbond tussen God de Vader en God de Zoon, in de diepe eeuwigheid bevestigd.

4. Ik merk hier op, dat het aller-duidelijkst blijkt dat deze Mefibóseth, al was er zelfs zulk een oud beëdigd verbond tussen David en zijn vader Jonathan bevestigd, echter nooit zou hebben kunnen of durven denken, om zich te wenden en te begeven naar koning David, die weleer zozeer door Sauls huis beledigd en vervolgd was. Nu was hij echter zulk een zegepralend koning en vorst, verhoogd met zulk een trap van eer, grootheid, ontzag en aanzien, die hij van rondom bezat door de goede hand van Jakobs God, Die zijn Verbondskoning was. En veel minder zou hij zichzelf hebben durven begeven tot binnen Jeruzalem, of tot en naar des konings hof. Nog minder had hij plaats durven zoeken of nemen aan des konings tafel, alsook bij zich enige gedachten voeden om ooit zulke grote weldadigheden van de koning te ontvangen, als zijn deel zouden zijn, vers 13: "Alzo woonde Mefibóseth te Jeruzalem, omdat hij geduriglijk at aan des konings tafel; en hij was kreupel aan beide zijn voeten." Want dit mocht daarna des konings Davids eigen zoon Absalom niet gebeuren, zoals wij lezen in 2 Sam. 14:24. En zelfs al had Mefibóseth het willen ondernemen en zich hebben getracht daarheen te wenden. O, zijn lamme en kreupele voeten hadden het hem dan nog belet. En dus was het rondom voor hem onmogelijk, en ja, ook gevaarlijk zonder een koninklijke roeping dit te ondernemen.

Wel vrienden, brengt dit eens alles wederom van stuk tot stuk met toepassing over op Gods volk voor hun bekering. O, hoe eeuwig waarachtig hebben al deze dingen alzo plaats in het gemoed van dusdanigen, zodat niet dan enkele soevereine genade en almachtige trekking van God en Christus hen doet komen tot de hoge God, volgens Jer. 31:3 en Ef. 2:4, 5: "Maar God Die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde waarmee Hij ons liefgehad heeft. Ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus. (uit genade zijt gij zalig geworden)." Hij bracht ze Zelf in Zijn Jeruzalem en stad en huis, door almachtige en alles overwinnende genade, Jes. 56:5-7, en stelt en voert en leidt hen Zelf aan Zijn genadetafel van gemeenzame vriendschap en heilgenietingen, Ps. 45:5, verg. Ef. 3:12: "In Denwelken wij hebben de vrijmoedigheid, en den toegang met vertrouwen door het geloof aan Hem." O, in eeuwigheid hadden zij er niet aan durven of kunnen denken om te komen, en zich te verstouten om tot zulk een God te gaan, Die ongenaakbaar in luister, heiligheid en rechtvaardigheid voor hen is buiten Christus, volgens Jes. 33:14: "De zondaren te Sion zijn verschrikt, beving heeft de huichelaars aangegrepen. Zij zeggen: Wie is er onder ons, die bij een verterend Vuur wonen kan? Wie is er onder ons, die bij een eeuwigen Gloed wonen kan?" verg. Ps. 76:8: "Gij, vreselijk zijt Gij; en wie zal voor Uw aangezicht bestaan, van den tijd Uws toorns af?" Jes. 40:15, 22 en Hebr. 12:29: "Want onze God is een verterend Vuur." En dan waren daarenboven hun voeten der ziel ook geslagen, zij konden niet zonder een Goddelijke zalige roeping en trekking des Heiligen Geestes tot God en Christus komen. O nee, dat zegt Jezus Zelf, Joh. 6:44.

Maar wat deed nu koning David allereerst aan deze Mefibóseth? Dat vinden en lezen wij in vers 5: "Toen zond de koning David heen en hij nam hem uit het huis van Machir, de zoon van Ammiël, te Lódebar." Dat betekent:

a. Hij zond tot hem dan door zijn knechten, en liet een plechtige afvaardiging aan hem toekomen, die hem ontboden, en:

b. Opdat hij door geen gemaakt excuus zou achterblijven, zo liet de koning hem met koninklijk Maar vriendelijk gezag ophalen, en hem dadelijk uit zijn oude woonhuis wegnemen, en te Jeruzalem, tot onder zijn koninklijk oog en tegenwoordigheid brengen. O, hoe waarachtig is des Heeren Jezus' weg, als de tegenbeeldige gunstrijke en koninklijke David, ook even alzo niet omtrent Zijn beweldadigde en begenadigde Mefibóseth?

(1) Hij zendt ook tot hen Zijn knechten en heilboden met een plechtige en herhaalde aanhoudende ontbieding en boodschap aan hen, en laat hen bevelen en toeroepen om tot Hem te komen, zoals wij zien, Jes. 45:22 en 55:1. En de apostel zegt, 2 Kor. 5:20: "Zo zijn wij dan gezanten van Christus' wege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christus' wege: Laat u met God verzoenen."

(2) En opdat zij niet door enige zaken van Hem zouden achterblijven, of door vrees en beroering en bedeesde onvrijmoedigheid zich zouden laten hinderen en aarzelen, zo ruimt de Heere niet alleen al hun zwarigheden en redenen van vrees op, Jes. 62:10, maar Hij maakt ook deze uitwendige roeping door de inwendige almachtige genade des Heiligen Geestes krachtig, en haalt hen op uit hun oude woonplaats der zonde, Kol. 1:13: "Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet heeft in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde", en vergadert hen zo tot Zich, Joh. 10:16, 27. En zie, zo doet hij hen ook Zelf dadelijk met Zijn vriendelijk Maar tevens Goddelijk gezag en bewerkende genade des Heiligen Geestes ophalen, en naar Zijn Jeruzalem, de stad Gods, voeren, Ps. 87:3-5, en zelfs tot onder Zijn gunstig oog en vriendelijke tegenwoordigheid dadelijk komen en gebracht worden, Jes. 56:5, door de toeleiding des Heiligen Geestes. En zonder dat, zo zou er geen één waarlijk in eeuwigheid tot

Christus komen, en uit zijn oude zondige woon- en pesthuis geraken.
O nee, in eeuwigheid niet, want het is toch zoals Christus zegt, Joh. 5:40: "En gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven mag hebben", verg. met Joh. 6:44, 45 en 14:6. En de Goddelijke betuiging is, Jes. 65:1: "Ik ben gevonden van hen die naar Mij niet vraagden, Ik ben gevonden van degenen die Mij niet zochten. Tot het volk dat naar Mijn Naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: Ziet hier ben Ik, ziet hier ben Ik." En o, door welke moedbenemende zwarigheden voert de genade des Konings en de almachtige Geest van Christus de ziel al niet? Zowel in het begin van hun weg, als vervolgens, waar zij anders met haar geestelijk lamme voeten van geloof en liefde, of laat ik liever zeggen ongeloof en liefdeloosheid, eeuwig voor staan zouden blijven. O, wat is de genade Gods dan niet een wondere en alles overwinnende genade!

Maar als Mefibóseth nu kwam en ingebracht werd voor de koning David, zo hebben wij opgemerkt, dat er zeer veel was dat tegen Mefibóseth pleitte, en zijn dood en verderf over hem scheen te kunnen en te zullen brengen, en hem als hatelijk en gevaarlijk voor en bij koning David doen bevonden worden. Dit wist en begreep deze Mefibóseth ook zeer wel, en hij had en behield daar een zeer levendige indruk van in zijn gemoed, want zulks bleek uit zijn vrees voor de ongenade des konings, en zijn beroerde gemoedsbestaan, vers 7. Daarom deed hij zeer vele tijden en jaren hierna ook zelfs nog voor de koning David deze ootmoedige betuiging, welke wij lezen, 2 Sam. 19:27, 28: "Maar mijn heer de koning is als een engel Gods; doe dan wat goed is in uw ogen, *(te weten met mijn persoon wil hij zeggen)*. Want al mijns vaders huis is niet geweest dan maar lieden des doods voor mijn heer de koning; nochtans hebt ge uw knecht gezet onder degenen die aan uw tafel eten. Wat heb ik dan meer voor gerechtigheid, en meer te roepen aan de koning?"

Maar, o ja! zo is het ook met een uitverkoren geroepen ziel, als zij als een ware ontdekte aan zichzelf door Christus' Geest het al zoekende naar de Heere wendt. O, wat pleit er al tegen haar, zowel vanbinnen als vanbuiten, zowel in de hemel als op de aarde. O, overal vindt zij stof tot haar eeuwige veroordeling; en wat vervult dan zulks niet die ziel met gevoelige vrees en bekommering, of er wel ooit genade voor haar zal te vinden zijn? O, hoe doodwaardig, schuldig, en hoe zondig afzichtelijk, ja, afschuwelijk in en voor de heilige en reine ogen van God vindt en ziet en gevoelt zij zichzelf dan niet, makende Jobs betuiging de hare, Job 9:30, 31: "Indien ik mij was met sneeuwwater, en mijn handen zuivere met zeep; dan zult Gij mij in de gracht induiken; en mijn klederen zullen van mij gruwelen." En zij maakt Davids smeektaal de hare, Ps. 51:6: "Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan wat kwaad is in Uw ogen. Opdat Gij rechtvaardig zijt in Uw spreken, en rein zijt in uw richten." En vers 9: "Ontzondig mij met hysop, en ik zal rein zijn; was mij, en ik zal witter zijn dan sneeuw"; erkennende dat zo haar stand is, zoals wij van Israël lezen, Jes. 1:5 en 6 met 64:6, uitkermende met die roepers uit de diepte, Ps. 130:3: "Zo Gij HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat; Heere, wie zal bestaan?"
Ja, hoe beroofd en vreemd bevindt zij zich dan niet van alle geestelijke goede vermogens, zowel in de ziel als in het lichaam; alles is verkocht onder de zonde, ja, besmet en gebonden. En voeten van geloof, liefde en geestelijkheid, om God ergens recht in te dienen, die mist zij, en dus is zij een rondom afschuwelijk, doodwaardig, en ook een van rondom onnut, ledig schepsel, ongeschikt voor God en Zijn dienst in al de vermogens der ziel, en in al de delen van het lichaam, en alzo alleszins geheel waardig om uit- en weggeworpen te worden, van voor des Konings ogen in een buitenste duisternis, Matth. 12:13 en Joh. 15:6. Zie, zo leren zij hun eigen vloekvonnis met hun hart voor God erkennen en onderschrijven, en belijden als rondom zulks waardig zijnde, waar zij zichzelf ook bezien. En o, wat is het dan te zeggen, onder zulk een gevoelig besef, met zijn ziel tot onder het oog Gods, zulk een geducht, heilig en vreselijk God,

te moeten komen en geleid te worden, door Gods overtuigende Geest, zonder die God en Zijn luisterrijk recht en hoogheid te kunnen ontvluchten. Dat weet alleen Gods volk, die de Heere dit bevindelijk geleerd heeft. O, hoe vreselijk is God buiten Christus, wanneer men zichzelf zo midden in de dood en zonde en vloek vindt en voelt liggen; zie Ps. 88:17: "Uw hittige toornigheden gaan over mij; Uw verschrikkingen doen mij vergaan"; en onze onderwijzer in de Catechismus, vraag 10 en 11.

Ziet vrienden, al deze dingen door ons kort aangemerkt, doet de waarachtige en tegenbeeldige David ondervindelijk kennen en ervaren door Zijn Heilige Geest, in meerdere en mindere trap, wanneer Hij Zijn uitverkoren gekochte Mefibóseths en geliefde volk uit de jammerpoel van hun vervreemde natuur- en zondestaat, en uit het rijk en de macht der duisternis, volgens Kol. 1:13, uitvoert en overbrengt, tot en in Zijn genadige en zalige gemeenschap, en in het Rijk van Hem, de Zoon van Gods liefde, overzet; en hen genadig bewerkt, om ze deelgenoten te maken van Zijn soevereine Goddelijke weldadigheden, die gewis en getrouw zijn, Jes. 55:3. Och mijn hoorders, vraag nu uw ziel eens bedaard en in trouw af, hoe het met u in dezen is, en of deze werkzaamheden en toestanden uw gemoed kenbaar zijn? Zo niet, ach geloof dan vrij! gij woont nog in uw oude pest- en doodshuis, en in een staat des doods en des verderfs, 2 Thess. 1:8, 9 en Joh. 3:36. O, zie toch voor uw ziel dan toe, terwijl het nog heden genoemd wordt; waarlijk, gij woont dan nog in een Sauls huis, in een huis en staat van vijandschap tegen God en Christus. En zo was het van uw geboorte af met u, en dus vervreemd van alle leven, gunst en zegen Gods, Ef. 2:12, heeft u nog geen deel of gedachtenis in Gods Jeruzalem. Ach gave God het u te geloven, te zien en te gevoelen, of tenminste de een of ander onder u. Opdat uw taal en uw gemoedsbestaan werd, als die der Pinksterlingen, Hand. 2:37: "En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen, mannen broeders?" En als die van de arme beroerde stokbewaarder, Hand. 16:30: "En hen buitengebracht hebbende, zeide hij: Lieve heren, wat moet ik doen opdat ik zalig worde?"

Laat ons nu vervolgens onze stof inzien en verder nagaan in dit verband van zaken, boven reeds gemeld; zo werd Mefibóseth aan het hof en tot bij de koning David ingebracht. Want wij lezen in ons zesde vers: "Als nu Mefibóseth, de zoon van Jonathan, de zoon van Saul, tot David inkwam, zo viel hij op zijn aangezicht, en boog zich neder." Hier komen ons in deze woorden twee dingen of zaken voor, te weten:

a. Dat Mefibóseth inkwam tot David, dat is in zijn hof en onder zijn koninklijk oog, waar al wat hij zag, koninklijk, achtbaar, heerlijk en ontzettend was, vooral voor zulk een gering onaanzienlijk mensenkind. Wie weet in welk een luister dit hof en de bedienden van David, en alles wat er omtrent was, geweest zal zijn; en ook wat een koninklijke achtbaarheid op David zal hebben gelegen en gerust, als zulk een groot koning en zulk een gelukkig krijgsheld, maar ook als zulk een geoefende Godzalige.

b. Hier komt voor Mefibóseths eerbiedig gedrag; hij viel op zijn aangezicht (namelijk voor de koning) en boog zich neer.

A. Met betrekking tot het eerste, namelijk het dadelijk inkomen tot David van Mefibóseth, daar wilde ik dit uit leren en daaromtrent dit aanmerken, te weten dat het met een ware overtuigde ziel, die waarlijk een droefheid naar God heeft bevonden, achtervolgd met een onberouwlijke bekering, dadelijk daartoe moet komen, zal zij ooit gelukzalig zijn en worden; dat zij inkomt tot en voor de Koning, de Goddelijke David Jezus Christus. Niet tot God in het

gemeen. O nee, dat was genoeg onder het werkverbond, toen er nog geen zondeval plaats had. Maar bepaald moet zij inkomen naar des Vaders wil, en Goddelijk bijzonder bevel, tot en voor Zijn Goddelijke Zoon, die ware koninklijke David. Zie Jes. 55:4, 5; Matth. 17:5; 1 Joh. 3:23 en 5:10, 11; verg. Joh 1:12: "Maar zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven." Ja, tot, en in Zijn Goddelijke tegenwoordigheid, gunst en genade, volgens Ps. 2:12 en Spr. 8:35 met Joh. 3:36. En daarom zei de Heere Jezus, Joh. 6:47: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Die in Mij gelooft, heeft het eeuwige leven."
O, dat dit toch met alle nadruk opgemerkt worde; want, Joh. 14:6 zal eeuwig waarachtig zijn: "Jezus zeide tot hem, Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot den Vader dan door Mij." En zonder tot Christus nabij te komen in het geloof, ja, tot Hem over te gaan in geloofsondertrouw en vereniging, en vervolgens niet te leven in en door Hem, zal zeer ongelukkig, ja, voor eeuwig rampzalig uitkomen, volgens Joh. 15:6 en Matth. 22:11, 13. Maar alle ware God zoekende en bij God uitverkoren zielen, na hun langer of korter af- en omzwerven van de Goddelijke en koninklijke Heere Jezus, door hun zondig ongeloof, komen eindelijk door de genadeleiding en bewerking des Heiligen Geestes daartoe, volgens Jes. 45:24. O, gadeloze liefde Gods!

Zij komen dan:

1. Tot en in de Goddelijke en gunstige tegenwoordigheid des Konings, en onder Zijn liefdesoog, dus zien zij Hem dan door genade in Zijn schoonheid, Jes. 33:17. En zij vinden in Zijn Goddelijke ogen vrede, waarom zij ook mogen betuigen met de gelovige Kerk, Jes. 25:9: "En men zal te dien dage zeggen: Zie, Deze is onze God, wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons zalig maken. Deze is de Heere, wij hebben Hem verwacht, wij zullen ons verheugen, en verblijden in Zijn zaligheid." En met de bruidskerk, Hoogl. 7:10: "Ik ben mijns Liefsten, en Zijn genegenheid is tot mij." En met de apostel, 1 Kor. 1:30: "Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing." En met de man Gods David, Ps. 63:3, 4: "Voorwaar ik heb U in het heiligdom aanschouwd, ziende Uw sterkheid en Uw eer. Want Uw goedertierenheid is beter dan het leven; mijn lippen zouden U prijzen." Ja, het is dan met de bruidskerk, Hoogl. 3:4: "Toen ik een weinigje van hen weggegaan was, vond ik Hem, Dien mijn ziel liefheeft. Ik hield Hem vast, en liet Hem niet gaan, totdat ik Hem in mijner moeders huis gebracht had, en in de binnenste kamer van degene die mij gebaard heeft."

2. Zij komen van nabij tot Zijn stad, hof, paleis en heiltroon, en ondervinden de waarheid van Ps. 48:9: "Gelijk wij gehoord hadden, alzo hebben wij gezien in de stad des HEEREN der heirscharen, in de stad onzes Gods. God zal haar bevestigen tot in eeuwigheid. Sela!" En vers 11: "Gelijk Uw Naam is, o God, alzo is Uw roem tot aan de einden der aarde; Uw rechterhand is vol van gerechtigheid." En Ps. 87:5, 6; Jes. 56:5, 7; Ps. 65:5 en Hebr. 4:14-16; en deze grote weldadigheid Gods wordt hen hier op aarde reeds geschonken. En wat vinden zij het dan niet alles Goddelijk, heerlijk en majestueus bij deze Goddelijke David, de Zoon van Gods liefde. O, eindeloos voorrecht! Als het Beeld des onzienlijken Gods, de Eerstgeborene aller creaturen, Kol. 1:15. En ook Ps. 96:6: "Majesteit en heerlijkheid zijn voor Zijn aangezicht; sterkte en sieraad in Zijn heiligdom." Daarom kan hun ziel dan met Asaf uitroepen, wanneer zij zo van nabij en onder Zijn koninklijk oog mogen komen, in een werkzaam geloof: "Het is mij goed nabij God te wezen", Ps. 73:28. Wie zou U niet vrezen, Gij Koning der heidenen? Het komt U toe. En zij leren door bevinding voor zichzelf dan verstaan de Goddelijkheid van die woorden, Jes. 65:16-18; en geen wonder, de almachtige genade doet hen dan zijn en worden een

medeburger der heiligen en een huisgenoot Gods, volgens Ef. 2:19. Ja, het doet hen een zalig aandeel ondervinden aan Hebr. 12:22-24. O zalige verheffing!

B. Het tweede, dat ons hier voorkomt, is dat Mefibóseth viel op zijn aangezicht, en zich neerboog. Hierbij wil ik opmerken dat de burgerlijke eerbewijzen van die tijd soms alleen bestonden in een buigen van het hoofd naar de aarde; maar wanneer het voorwerp zeer eerwaardig was, of de vernedering heel groot, dan geschiedde het met het gehele lichaam plat voorover te werpen op de aarde, zoals wij zien in 2 Sam. 14:4: "En de Tekoïtische vrouw zeide tot den koning, als zij op haar aangezicht ter aarde was gevallen, en zich neergebogen had, zo zeide zij: Behoud, o koning." En zulks deed hier ook Mefibóseth voor diezelfde zegepralende en eerwaardige koning David. Daarom was dan dit vallen op zijn aangezicht hier bij Mefibóseth een bewijs onder andere van twee zaken:

1. Van de diepste vernedering van zichzelf voor, en het grootste eerbewijs aan de koning David, die nu zulk een doorluchtige koning was, en hij maar een geringe en afzichtelijke man, met lamme voeten.

2. Het was een bewijs van zijn onderwerping aan Davids koninklijk gebied; en een erkentenis van zijn schuldige onderdanigheid. Dit zien wij duidelijk, Gen. 49:8, waar vader Jakob van zijn zoon Juda zegt: "Voor u zullen zich uws vaders zonen neerbuigen."

Laat ons hieromtrent dit opmerken tot zielslering, namelijk wat het eerste betreft; Mefibóseths zeer diepe vernedering voor de koning in het buigen en vallen voor hem op zijn aangezicht, en hem daarbij toebrengend het grootste eerbewijs, ontstond door het overgrote onderscheid en de afstand die tussen hen beide was. Maar o ja, zulk een eerbiedig inwendig gemoedswerk, en zulk een allerdiepste vernedering van het lichaam voor de hoge God en de verheven Middelaar Jezus Christus, is allerhoogst betamelijk; en ook leren al Gods kinderen dat kennen en bevindelijk beoefenen voor Christus en God, en dan zijn zij in hun beste gestalte voor de Heere en het meeste in hun schik, als zij zeggen kunnen met David, Ps. 5:8: "Maar ik zal door de grootheid Uwer goedertierenheid in Uw huis ingaan; ik zal mij buigen naar het paleis Uwer heiligheid, in Uw vreze." En Ps. 138:2: "Ik zal mij neerbuigen naar het paleis Uwer heiligheid, en ik zal Uw Naam loven, om Uw goedertierenheid, en om Uw waarheid; want Gij hebt vanwege Uw ganse Naam Uw woord groot gemaakt." O, een mirte te zijn, voor de hoge en al-waardige God, die in de diepte staat en leeft, van ware ootmoed en nederigheid en schaamte, is haar zalig heil, Zach. 1:8. En wegens het hoge, verheven en eerwaardige majestueus Goddelijke, dat in de Jehovah is, en dat hun geloof dan in Hem ziet, met de man Gods te mogen zeggen, Job 42:5 en 9: "Met het gehoor des oors heb ik U gehoord; maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as." O, dat is hun dan zulk een gezegende zielenstaat en schat! En zo in de diepste zelfverontwaardiging gelovig voor God te bukken, is hun grootste heerlijkheid. En met betrekking tot het tweede, die onderwerping van Mefibóseth aan Davids koninklijk gebied, en zijn aandoenlijke erkentenis van zijn schuldige onderdanigheid onder de koning; daaruit hebben wij dit te leren, namelijk dat, (o ja, datzelve) ook door de Heilige Geest wordt gewerkt in alle zielen der ware ontfermde begenadigden in Christus, ten gevolge van die verbondseis, Ps. 45:12: "Dewijl Hij uw Heere is, zo buig u voor Hem neder", verg. Fil. 2:10 en 11. Ja, deze gestalte is in hun aller ziel ingeschreven en gewrocht, en wordt ook van hen dadelijk beoefend, zo menigmaal als zij maar enig levend geloofslicht in deze hun Koning en Zijn opperheid en bevelmacht en volwijze raad ondervinden mogen, en in geloofsoefening Hem als hun dierbare Heere en al-waardige Vorst hulde mogen doen, en Hem alzo met hun ziel erkennen, omhelzen, schatten en eerbiedigen, zeggende in Matth. 6:10: "Uw wil geschiede, gelijk in den hemel alzo ook op de aarde." Ja, dan heeft in hun ziel geestelijk

plaats wat wij lezen, 1 Kron. 29:24, met Ps. 62:2 en 6 en Ps. 95:6: 'komt, laat ons aanbidden en neerbukken, laat ons knielen voor den HEERE, Die ons gemaakt heeft." Trouwens, dat was van de evangeliekerk voorzegd, Ps. 86:9, 10, met Ps. 72:9, 11 en 15.

Of men kan zeggen, dat dit vallen van Mefibóseth op zijn aangezicht ook kan gevloeid zijn uit beroering, vrees en zeer diepe droefheid. Zo vinden wij dat het weleer plaats had bij Mozes en Aäron, onder die zo zondige oproerige murmurering van Israëls volk, waarvan wij lezen, Num. 14:5. Immers, zo wij stilstaan bij het reeds aangemerkte en gemelde omtrent deze inkomende en ingebrachte Mefibóseth, zo kon het niet anders zijn of vrees en beroering moest hem overdekken en omringen, hetzij hij zag op zichzelf of op zijn gehele omgeving en familie, en op hun handelwijze omtrent David begaan. Hij was dan met redenen van vrees bezet, en ook dadelijk daarvan als geheel omgeven en overwonnen; waarom ook de koning David dit ziende, al aanstonds hem onderscheppen zal en tegemoet komen, in het begin van zijn spreken tot hem. Hij noemt hem eerst zeer gemeenzaam en vriendelijk bij zijn naam en zegt: Mefibóseth, volgens ons zesde vers, zonder meer. Daarop maant hij hem aanstonds in vers 7 aan om niet te vrezen, zeggende tot hem: *Vrees niet*.

Het kan zijn dat Mefibóseth de redenen niet geweten heeft waarom, en het einde waartoe hij van de koning ontboden was, en door orde en macht des konings zo schielijk en onverwacht naar het hof was opgehaald, uit zijn zo ver afgelegen woning. Het kan ook dat hij al de redenen geweten heeft, en dat het hem zal zijn bekend gemaakt, voor zijn inkomst tot David, dat des konings voornemen was om volgens vers 1, verbeurde weldadigheid aan hem te doen, om zijns vaders Jonathans wil, Maar dat Mefibóseth dit bericht en deze heuglijke tijding of niet geloofd zal hebben, wegens de grootheid en onverdiendheid van de zaak, of niet recht zal hebben opgemerkt en begrepen, wegens de beroerende vrees die hem aangreep, en de achterdocht die hem beheerste. Misschien dacht hij: Waarom zou ik toch meer in aanmerking komen, bij de zegepralende koning David, dan enige der anderen van mijns vaders huis, daar ik toch de ellendigste en ongeschikste en afzichtelijkste ben voor de koning en zijn dienst, van al de anderen in mijn geslacht. Ziet gij wel mijn hoorders, hoeveel er zich opdeed aan de kant, en in het gemoed van deze Mefibóseth, waarom hij, al had hij er enig bericht van, echter aan deze weldadigheid des konings en zijn gunstig voornemen jegens hem niet veel geloof zal gehecht hebben, en dus geheel onbekwaam was om gemoedigd en zonder vrees tot de koning in te kunnen gaan?

Maar welke geestelijke zaken hebben wij nu hieruit op te merken, en te leren?

Dan antwoorden wij, dat evenals Mefibóseth hier was en handelde omtrent David, alzo handelt ook een door Gods Geest waarlijk overtuigde ziel al doorgaans tijden lang omtrent de Heere Jezus, de tegenbeeldige en ware David, en omtrent en met Zijn dierbare, tedere, welmenende roeping en aanbieding der genade aan haar in het Evangelie gedaan. Of zulke zielen verstaan die niet recht, of zij hebben geen bedaardheid om daarnaar gelovig te horen met toepassing voor henzelf, wanneer het hun naar het Woord Gods toegeroepen, en als in ernst betuigd wordt uit des Heeren Naam. Ja, zij durven en kunnen het dikwijls tijden lang niet geloven voor zichzelf dat God, ja, zulk een verheven God en zulk een volheerlijke Christus, hen juist Zijn dierbare Goddelijke weldadigheden en verbondsliefde zou schenken willen, boven zovele duizenden andere onbekeerde medemensen. Of dat Hij die ook welmenend, en in waarheid persoonlijk aan hen dadelijk en waarlijk laat aanbieden in Zijn dierbaar Evangelie.

Niettegenstaande zegt de Heilige Schrift, 1 Tim. 1:15: "Dit is een getrouw woord, en aller aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben." En Openb. 22:17: "En de Geest en de bruid zeggen: Kom;

en die het hoort, zegge: Kom; en die dorst heeft, kome; en die wil neme het water des levens om niet." O, hoe dikwijls handelt de ziel niet zoals deze Mefibóseth, vol vrees, beroering en uitsluiting van zichzelf buiten de genadige roeping, waardoor zij is, en handelt als Israëls volk weleer, die naar Mozes= goede heilswoorden uit Gods Naam tot hen gesproken, niet konden horen vanwege de benauwdheid des geestes, zoals wij lezen in Ex. 6:8, verg. met vers 1-7. Of als Jozefs broeders, die onder een gedurige verdenking en zondige achterdocht stonden en handelden, omtrent al datgene dat Jozef tot hen sprak en aan hen deed, volgens Gen. 42:21, 22, met hfdst. 43:20-22, en wat hen zelfs nog aankleefde, Gen. 50:15-21, zovele jaren daarna. Of zoals vader Jakob handelde, toen hij de grote en goede tijding hoorde dat zijn zo lang verloren en teergeliefde zoon Jozef leefde, en zelfs in zoveel eer, hoogheid, rijkdom en aanzien in Egypte zich bevond, en dat tot zijn bestwil, en tot ruime bezorging van zijn gehele door de honger zozeer bedrukte en ter dood gevaar lopende familie en huisgezin, waarvan wij dus lezen, Gen. 45:25 en 26. Toen bezweek zijn hart; want hij geloofde het niet. Maar door het nadere spreken en de klare betoging van zijn zonen tot hem gedaan, en het tonen aan hem van al die dadelijke bewijzen en onderpanden, namelijk de wagens en paarden die Jozef hem toegezonden had, zo was het dat hij eindelijk besluiten moest, dat zijn zozeer geliefde, en zolang verloren en gemiste zoon Jozef leefde, en dat die hem ontbood tot hem te komen. Waarom wij lezen, dat toen Jakob daar geloof aan sloeg, dat toen zijn geest levendig werd. "En Israël zeide: Het is genoeg, mijn zoon Jozef leeft nog; ik zal gaan en hem zien, eer ik sterve", Gen. 45:28. O ja, zo is de taal dan ook van de ziel omtrent de Heere Jezus. Als zij door genade van haar ongeloof wordt vrijgemaakt, en zij gelovig licht ontvangt in Zijn dierbare Middelaars Persoon en genadevolheid, en geloof kan oefenen op, en geven aan de personele evangelieaanbieding aan en voor haar in het bijzonder. O, dan wordt de geest ook in haar levendig! Maar o, wat vrees, beroering, ongeloof, achterdocht, angst en schrik, ja, heersend ongeloof kunnen de ziel al bedwelmen en bevangen! En dat tijden lang, eer zij betuigen kan: "HEERE, Gij hebt mij overreed, en ik ben overreed geworden; Gij zijt mij te sterk geweest, en hebt overmocht", Jer. 20:7. En met de bruidskerk zeggen, Hoogl. 2:16: "Mijn Liefste is mijn en ik ben Zijne, Die weidt onder de leliën."

En eindelijk kan men met betrekking tot de vrees van Mefibóseth voor David dit ene nog aanmerken, dat, alhoewel des konings gezanten hem het gunstige oogmerk en einde van de koning al mochten hebben medegedeeld, dat Mefibóseth zal gedacht hebben, uit wantrouwen aan Davids toegenegenheid tot hem; ja, dit is een hoofse list die David omtrent mij gebruikt, om mij onder schijn van vriendschap aan zijn hof te lokken, en dan als verdacht bij de koning, mij ellendig door de dood te doen ombrengen.

Maar koning David zal aanstonds al zijn wantrouwende gedachten en al zijn hartswoelingen beschamen, en zijn gevreesde onheilen wegnemen en opruimen. Want de eerste ontmoeting van Davids zijde is omtrent hem zeer gemeenzaam en vriendelijk, volgens het reeds door ons opgemerkte, en wat wij nader hebben in te zien in vers 6, daar wij dus lezen: "En David zeide: *Mefibóseth."*

a. De koning roept hem door deze korte en aandoenlijke aanspraak, en het noemen van zijn naam, Mefibóseth, tot zich; en hij doet het op een gemeenzame, tedere en hartbrekende wijze, even alsof hij een goede bekende was van hem. Zo deed en handelde voorheen ook Jozef omtrent zijn zozeer ontstelde en vreesachtig beroerde broeders, waarvan wij lezen, Gen. 45:4: "En Jozef zeide tot zijne broederen: Nadert toch tot mij. En zij naderden", (te weten, als dodelijk verschrikten, vers 3) "Toen zeide hij: Ik ben Jozef uw broeder, dien gij naar Egypte verkocht

hebt."

Maar, o ja, zo handelt de volzalige Bondsgod ook dikwijls omtrent Zijn bedeesde en ontroerde volk en bedrukte kinderen, in hun bijzondere gevallen, treurigheden en noden. Dat Hij hen dan zeer bemoedigend en opbeurend zo aanspreekt, zien wij onder andere, Jes. 41:14; 43:1 en 54:6-8: "Want de HEERE heeft u geroepen, als een verlaten vrouw en bedroefde van geest; nochtans zijt gij de huisvrouw der jeugd, hoewel gij versmaad zijt geweest, zegt uw God. Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten; maar met grote ontfermingen zal Ik u vergaderen. In een kleinen toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen; maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de HEERE uw Verlosser"; Jes. 51:12; Micha 4:9, 10, verg. 2:7. "O gij die Jakobs huis geheten zijt, is dan de Geest des HEEREN verkort? Zijn dat Zijn werken? Doen Mijn woorden geen goed bij dien, die recht wandelt?"
Waarlijk, ieder woord is daar vol nadruk, en zielsopbeuring. En ja, zo teder, gemeenzaam, vriendelijk, handelde ook de Heere Jezus, de ware David, omtrent die zo beroerde en wenende Maria. Zie Joh. 20:16: "En Jezus zeide tot haar: Maria", en meer niet; maar wat zonk het diep in de liefhebbende ziel van deze vriendin en liefhebbende zoekster van de Heere Jezus; dat toont zij aller-duidelijkst aan in haar antwoord aan Jezus; het is: *Rabbouni,* en meer niet, zo vol was haar ziel van Christus. Maar o ja, vrienden, zo behaagt het nog wel de Goddelijke Heere Jezus te handelen omtrent Zijn volk, onder diepe wegen en onder beroerende omstandigheden, zodat Hij door Zijn Geest tot het hart zegt: Mijn kind, Mijn vriendin, Mijn duive, Mijn ontfermde; Ik zie uw wegen Ik ken uw pad, Ik zal u niet verlaten, enz. En o, welk een aandoening verwekt dat dan in die ziel, met een bemoedigd vertrouwen op God.

b. En omdat het hier zo afgebroken staat, dat koning David tot hem zeide Mefibóseth, zo is dit mogelijk ook door David gezegd, en dat komt mij zeer waarschijnlijk voor, met innerlijke zielsberoering, mededogen en zelfs met hartstochtelijke aandoeningen en tranen, die de koning David op het zien van deze ellendige en boetvaardige Mefibóseth belette meer te zeggen, voortvloeiende uit het herdenken aan zijn zielsbeminde vriend en zo betreurde overleden vader Jonathan en zijn jammerlijk omkomen in de krijg, als ook wegens innerlijk medelijden met deze nu zo diep vernederde koninklijke telg en nakomeling, die zo onderdanig en beroerd daar nu kruipt en ligt gevallen voor zijn aangezicht, in het stof zich bevond, en dat daarenboven ongelukkig en deerniswaardig kreupel en geslagen aan beide voeten, door die zo ongelukkige val in zijne zeer vroege kindsheid ondergaan, 2 Sam. 4:4.

Maar Godzaligen, o wat is het verbazend en wonderlijk, en wat moest er uw ziel zich niet meer in verliezen met aanbidding en verwondering, dat op dezelfde wijze de hoge God, de God des verbonds in Christus, de Koning der koningen, ook omtrent u, zulke arme wormen, met zoveel tedere Goddelijke aandoening en ontfermend medelijden is aangedaan geweest, en daarom u ook bij name geroepen heeft, en dat Hij nog vervolgens zo teder in Zijn Woord aan en tot u zegt en betuigt, onder al uw onwaardigheid en gedurige ontrouw, volgens Hos. 11:8, 9: "Hoe zou Ik u overgeven, o Efraïm? u overleveren, o Israël? Hoe zou Ik u maken als Adama; u stellen als Zeboïm? Mijn hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is tezamen ontstoken. Ik zal de hittigheid Mijns toorns niet uitvoeren; ik zal niet wederkeren om Efraïm te verderven. Want Ik ben God, en geen mens, de Heilige in het midden van u; en Ik zal in de stad niet komen." Jer. 31:20: "Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon; is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds dat Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de HEERE." O, lees die hartbrekende woorden Gods in het geloof, als tot u gezegd, veel na, teneinde gij met de apostel Johannes meer in uw gevoel en in achting gelovig mag leren uitroepen: "God is Liefde", 1 Joh. 4:8.

Onze Mefibóseth dan, die op een andere en harde ontmoeting, nu geheel verstomd zou zijn, wat hij ook gevreesd en verwacht had, antwoordt nu enigszins vrijmoedig, Maar diep nederig. Want zijn taal en antwoord aan de koning is: "Zie, hier is uw knecht."
Bij zijn nederige gebaren voegt hij nederige uitdrukkingen; het is die van k*necht*, willende dus erkennen dat hij oneindig minder in rang is dan koning David. En geen wonder, want wat had Israëls God deze koning niet hoog opgericht, zoals wij zien kunnen, 2 Sam. 7:8, 9 en 23:1, 2, verg. 1 Kron. 29; en waarom hij door hem slechts tot een onderdaan en geringe knecht wenste gesteld te zijn; dat zou hem de allergrootste eer op aarde bevonden wezen. Het is daarom dat hij hier zO, zie, hier is uw knecht. Recht zo Mefibóseth, want zulk een eerwaardig zegepralend en Godvruchtig koning te dienen, en hem tot een knecht te zijn, is een zeer hoge trap van eer onder de mensen, wat zeer zelden op aarde gevonden wordt. Want Godvruchtige vorsten zijn altijd zeer spaarzaam in de wereld te vinden. Maar vrienden! hier kan ik niet nalaten op te merken, dat wanneer een gelovige ziel, wie het zij, en wanneer het zijn mag, tot de koninklijke Heere Jezus, die zegepralende Heilvorst, Openb. 19:11-16, verg. met Ps. 45:3-8, in genade toegang door het geloof ondervinden mag, dit altijd haar gezegende en edelmoedige toestand dan is, te weten:

a. Een levendig gezicht, en besef te voelen van de oneindige afstand die er is tussen Hem, Die het Beeld des onzienlijken Gods is, het Afschijnsel van des Vaders heerlijkheid, Kol. 1:15 en Hebr. 1:3, en haar die een zondig Adamskind, en nietig stof en as, een made en worm is. O, hoe diep en nederig doet dit de ziel niet voor Hem vallen en knielen; ja, haar knieën zijn haar dan niet laag genoeg, zij moet ook voor Hem dan op haar aangezicht liggen; is het niet alzo, diep ootmoedige, begenadigde Gods? Als ge u hier mocht vinden, zou u wel wensen nog meer met ootmoed bekleed te mogen worden voor God en mensen.

b. Maar ja. dan is het ook der zodanigen zielskeuze en roem en heerlijkheid te mogen zeggen: Zie hier is Uw knecht, zie hier is Uw dienstmaagd; en met de dichter te betuigen met blijde zielsverheffing, Ps. 116:16: "Och HEERE, zekerlijk ik ben Uw knecht, ik ben Uw knecht, een zoon Uwer dienstmaagd; Gij hebt mijn banden losgemaakt." Waarlijk, daarin kan dan zulk een ziel gloriëren, dat zij daartoe op aarde verwaardigd mag zijn geworden, daar deze Koning tienduizendmaal tienduizend dienaren, de duizenden verdubbeld, voor Zijn troon heeft, Dan. 7:10. En waar ook op aarde alles Hem dient en dienstbaar is, willens of onwillens, wetende of onwetende, Ps. 119:91; dat zij deze Koning met een volvaardige en liefhebbende ziel dienen mag. O zaligst voorrecht!

c. Ja, hier kunnen wij een aller-betamelijkste zielsgestalte van Gods kinderen ontdekken en opmerken, hierin gelegen zijnde, dat zij naar genade uitzien om met hun hart te mogen zeggen, tot en voor de Heere in hun weg en treurige standen: Zie hier is Uw knecht; als willende van deze Sions Koning zowel ontvangen Zijn soevereine en beproevende bevelen, Gen. 22:1 en 2, als Zijn heilrijke en ziel bemoedigende beloften, vers 15-17. En tevens om door genade in de weg van diepe onderwerping onder God en Zijn raad als vlekkeloos, heilig, rechtvaardig en soeverein te mogen vallen, zo wanneer de Heere hen tot zeer diepe proef- en drukwegen roept, met een eerbiediging van Zijn koninklijke vrijmacht en oppermacht, zoals David dit oefende in die zo smartelijke en ziel neerbuigende weg van bloeddorstige vervolging, door zijn goddeloze zoon Absalom hem aangedaan, 2 Sam. 15:25, 26: "Toen zeide de koning tot Zadok: Breng de ark Gods weder in de stad; indien ik genade zal vinden in des HEEREN ogen, zo zal Hij mij weder halen, en zal ze mij laten zien, mitsgaders Zijn woning. Maar indien Hij alzo zal zeggen: Ik heb geen lust tot u; zie hier ben ik, Hij doe mij, zoals het in Zijn ogen goed is."

II Des konings weldadigheid aan hem bewezen, die hij dankbaar ontvangt

Maar wij zien voorts in het tweede lid van onze tekstwoorden, hoe dit inkomen nu van Mefibóseth, en dit zijn ontmoeten van koning David, in zijn diep nederige gestalte, achtervolgd werd met een zeldzame koninklijke gunst, welke David hem belooft te zullen doen, en vervolgens ook dadelijk aan hem volbrengt, volgens vers 7: "En David zeide tot hem: Vrees niet, want ik zal zekerlijk weldadigheid bij u doen, om uws vaders Jonathans wil; en ik zal u alle akkers van uw vader Saul wedergeven, en gij zult geduriglijk brood eten aan mijn tafel." Merk eens op vrienden, hier is geen verwijt over, of een ophalen van vorige beledigingen door zijn geslacht aan David zo gedurig aangedaan, zelfs tot op het uiterste toe. O nee, zelfs niet de minste melding is er hiervan. Maar integendeel ligt in deze woorden des konings tot Mefibóseth een verzekering, dat al hetgeen voorleden plaats gehad had, van David vergeten en vergeven was, en Mefibóseth dienaangaande geen kwaad te vrezen had. Het eerste dat daarom de koning tot hem zegt, is: "Vrees niet." Er is een tweeërlei vrees, of van kwaad te doen, volgens Spr. 28:14: "Welgelukzalig is de mens die geduriglijk vreest". Of van kwaad te lijden, Ps. 112:7: "Hij zal voor geen kwaad gerucht vrezen." Op deze laatste ziet hier David, en maant die in Mefibóseth af; het is: Vrees niet.

Maar wat wij hier ook nu willen opmerken, mijn hoorders, is dit: Zo handelt de volzalige God en Christus ook omtrent tot Hem boetvaardige toevluchtnemende, ellendige zondaren en Adamskinderen. O nee, Hij verwijt de zodanigen niets van hun vorige, en Hem zo goddeloos onterende en beledigende wandaden en snode aanhoudende zonden, die zij tot Zijn belediging en smaad hebben begaan. Hoe duidelijk leert en schildert de Heere Jezus ons dit niet af in die parabel, van des Vaders ontfermende handelwijze omtrent die zondige verloren en weerkerende zoon, die zich zo rondom goddeloos gedragen had, Luk. 15, en in de bekering van Paulus, Hand. 9, en van de stokbewaarder, Hand. 16, en in de ontfermende handeling van de Heere Jezus omtrent een Hem verloochenende apostel Petrus, Joh. 21. En o, hoe nadrukkelijk is de belofte Gods niet, Jer. 50:20: "In die dagen en in die tijd, spreekt de HEERE, zal Israëls ongerechtigheid gezocht worden, maar zij zal er niet zijn; en de zonden van Juda, maar zij zullen niet gevonden worden; want Ik zal ze dengene vergeven dien Ik zal doen overblijven." En hoe teder zijn de woorden Gods, Ps. 103:10, 12. O! wat vergeeft een ontfermend God volkomen teder en zonder verwijt de zonden van Zijn volk, ja, al hun zonden, al zijn deze in hun zondige natuurstaat, en ook vervolgens zeer groot en vele. En zelfs als deze zonden als een alles bedekkende, en ziel verdonkerende mist en stinkende nevel bevonden worden soms na hun bekering, zoals een David, Job en Jeremia toonbeelden van vergevende ontferming zonder verwijt in dezen zijn, volgens de belofte, Jes. 44:22: "Ik delg uw overtredingen uit als een nevel, en uw zonden als een wolk. Keer weder tot Mij, want Ik heb u verlost", verg. 2 Sam. 12:13.

Maar als ik hier de mannen Gods Job en Jeremia aanhaal, dan zie ik op hun beide zo hooggaande zonden van ijselijke vervloeking van hun beider geboorten gedaan, volgens Job 3:1-13 en Jer. 20:14-16. Maar o hoe genadig heeft God die mannen deze hun zonden vergeven, zonder enig verwijt, daar ik tot op heden nergens kan vinden dat God hen daarop heeft aangegrepen. Maar wel vind ik, dat God omtrent hen in dezen heeft gezwegen in liefde, volgens Zef. 3:17, als kennende hun diep moedeloze en overstelpte geest waaruit zij dit zo onbedachtzaam voorbrachten. En dat is mij dikwijls Goddelijk en zielsversterkend geweest in bijzondere diepe zielsellende. Ja, ja, Ps. 103:13, 14: "Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt Zich de HEERE over degenen die Hem vrezen. Want Hij weet wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde dat wij stof zijn." Dat zal eeuwig waarheid zijn, verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste Godzalige; bemerkt gij dit voor u?

En met betrekking tot de afmaning van ongelovige en slaafse vrees, die de Heere dikwijls in Zijn volk vindt en ziet, om en wegens hun diepe onwaardigheid, trouweloosheid en verzwarende ongerechtigheden en zonden. O, hoe vol van nadruk zijn in dezen niet de woorden Gods, Jes. 43:1: "Maar nu, alzo zegt de HEERE, uw Schepper, o Jakob, en uw Formeerder, o Israël: Vrees niet, want Ik heb u verlost; Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijne." En vers 25: "Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg, om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet. En Jes. 54:4 en 9. Als ook om in hen af te manen die ongelovige vrees, die hen meermaals aangrijpt, beroert en beklemt, in en wegens donkere treur- en proefwegen, die hen dreigen of treffen. O, hoe teder opwekkend zijn in dezen niet de woorden Gods, die wij lezen, Jes. 43:2: "Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen. Wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken", verg. Zef. 3:16, 17: "Te dien dage zal tot Jeruzalem gezegd worden: Vrees niet, o Sion, laat uw handen niet slap worden. De HEERE uw God is in het midden van u, een Held Die verlossen zal; Hij zal over u vrolijk zijn met blijdschap, Hij zal zwijgen in Zijn liefde, Hij zal Zich over u verheugen met gejuich", voegen wij hier bij, Matth. 8:26 en 28:5; met Jes. 41:10, verg. vers 14: "Vrees niet, gij wormken Jakobs, gij volksken Israëls; Ik help u, spreekt de HEERE, en uw Verlosser is de Heilige Israëls." Ezech. 28:24: "En het huis Israëls zal geen smartenden doorn, noch weedoende distel meer hebben, van allen die rondom hen zijn, die henlieden beroven. En zij zullen weten, dat ik de Heere HEERE ben."

Zien wij nu verder onze stof in, dan vinden wij, dat de koning David deze beroerde Mefibóseth een geheel andere weg en tegengestelde zaak aanwijst en voorstelt. En hij ontdekt en vertoont hem tot dat einde zijn gunstrijk en zozeer weldadig voornemen omtrent en over hem, als willende met hem in gunst en vriendschap handelen, en dit hem op een zeer bijzondere en koninklijke wijze mededelen, zeggende daarom: Ik zal zekerlijk weldadigheid bij u doen.

O wonderlijke verandering voor deze beroerde, en tot de dood bevreesde Mefibóseth, die zichzelf nu als verloren, en een kind des doods rekende te zijn, en bij zichzelf als vaststelde van koning David een doodvonnis te zullen ontvangen. Maar zie, hij wordt hier integendeel zo onverwacht met leven en gunst bedeeld en begiftigd, volgens de inhoud van ons zevende tekstvers.

Maar eer ik de woorden opvat, en van nabij met uw aandacht inzie, zo kan ik niet nalaten van op te merken, en mijn en uw aandacht te bepalen en bijzonder stil te staan bij een waarheid van veel belang en nuttige lering voor ons gemoed, te weten, dat deze gunstige koninklijke behandeling van David omtrent deze Mefibóseth niet geschiedde, noch plaats had:

a. Om en vanwege het beroerd en verslagen inkomen van hem tot en voor David, O nee! Dat was geen bewegende oorzaak, maar alleen des konings vrijwillig welgevallen omtrent hem, want dat was al in Davids hart, eer Mefibóseth voor hem verscheen. Zo ook, niemand ontvangt genade bij en van God en Christus, *om* zijn gelovig inkomen tot en voor Jezus, de God van zaligheid. O nee! er is in het komen van een boetvaardige ziel niet de minste verdienstelijkheid, maar hij krijgt een zalig aandeel aan de gewisse weldadigheden Davids, die getrouw zijn, Jes. 55:3, en aan Gods grondeloze gunst en genade alleen *òp* zijn gelovig komen tot de Vorst des levens en des heils, Jezus Christus, Ef. 2:8. Daarom, het geloof is maar het van God verordineerde middel en instrument, door de Heilige Geest gewrocht in de ziel, om de aangeboden zaligheid in het Evangelie voorgesteld, aan te nemen, en zichzelf toe te eigenen, die hem al aangeboden werd eer hij geloofde, volgens Hebr. 11:6; en zie in dezen de 23ste Zondag in onze Catechismus, de vraag en het antwoord.

b. Ook verkreeg Mefibóseth deze koninklijke weldadigheid niet, om zijn zo bevreesd en beroerd, nederig, diep ootmoedig neervallen voor de koning. O nee, zijn gesteldheid en houding was wel een zeer gepast gedrag en gestalte voor de koning, en werd in hem heden vereist, om zich betamelijk voor hem te gedragen, behalve zijn slaafse vrees, die hem vervulde omtrent David, die had hij wel mogen achterlaten. Maar dit waren geenszins de verdienende oorzaken, waarom David aan hem zulk een overgrote en alleszins verbeurde weldadigheid doen zou, o verre van daar! Nee, er waren geheel andere redenen en gronden, die geheel en al buiten Mefibóseth lagen, en dadelijk in en bij David alleen gevonden werden, zoals straks volgens onze tekstwoorden nader blijken zal.

Een stuk waaromtrent ik bij geestelijke overbrenging dit zeg, dat ware God zoekende zielen dit wel inzonderheid hebben op te merken voor zichzelf, dat zij, O nee! nimmer zielszaligende genade ontvangen zullen voor hun ziel, van de God aller genade om en wegens hun meerdere of mindere verootmoediging, beroering, overtuiging en schulderkentenis in hun komen tot Christus Jezus, de God van zaligheid, en om hun diep nederig neervallen, als een bewegende en verdienende oorzaak. Nee, maar alleen uit en door de grondeloze eeuwige vrije gunst Gods des Vaders, en Zijn soevereine ontferming in liefde, die al van eeuwigheid in Christus was, in Gods genadig voornemen, en al omtrent Zijn uitverkoren ellendige werkzaam was, voordat deze geboren werd, volgens 2 Tim. 1:9 en Ef. 1:4-6. O, was hierin meer licht en geloof in en bij overtuigde God zoekende zielen, wat zou het hen niet vervrijmoedigen om de vrije aanbieding der genade Gods, in het Evangelie voor zich te omhelzen, al is hun overtuiging en beroering zo zwaar en diep niet als zij wel wensten. En Gods kinderen hadden ook wel meer licht en geloof nodig in dezen om te zien, hoe Christus alles en in allen is, en de Jehovah God, de Alfa en Omega is van het gehele genadeverbond en genadewerk in de ziel van Zijn volk, en dat de gronden van alle vrijmoedigheid voor hun geloof alleen en geheel in God Zelf, en in Zijn vrije liefde in Christus te vinden zijn, en opgesloten liggen. O zalige en vaste gronden!

c. Eindelijk, David deed ook geen koninklijke weldadigheid aan Mefibóseth om zijn onderwerping onder de koning, en zijn knechtelijke dienst, aanbieding en volvaardigheid, hoe welmenend en oprecht die ook van hem gedaan werd. O nee, want bij zijn zo hartelijke betuiging, zie, hier is uw knecht, zo zouden zijn verrichting en daden voor en aan koning David werkelijk niets zijn, want hij had en behield zijn lamme voeten, en zou ze zelfs tot de dood toe houden.

Maar ja, zo is dit ook in de genade op het aller nadrukkelijkst wederom waarachtig. Want daar is ook geheel alle werk en roem voor al het schepsel uitgesloten. Door wat wet? der werken? Nee, maar door de wet des geloofs, volgens de woorden der apostel, Rom. 3:27, 28; Rom. 5:6, 8 en Gal. 3:11, 14; en daarom zei Jezus, Joh. 3:16: "Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe", verg. met 1 Joh. 4:9 en 10. Wel dan, zijn hier overtuigde en God zoekende zielen? O, gij zodanige, merk gij voor uzelf deze zaak wel op, tot uw bestuur en bemoediging, en maak meer haast in uw toevlucht nemen en komen naar en tot Jezus, teneinde ook een zalig aandeel aan Hem en Zijn algenoegzame volheid te ontvangen. O, wat is de genadeaanbieding Gods niet alleszins grondeloos, en ook onbepaald, aan elk die wil, Openb. 2:17. Ja, gij de onwaardigste weet, gij wordt geroepen, ja, gebeden te komen, 2 Kor. 5:20. O, treed toe; ja, maar neem ook Christus dadelijk aan tot uw rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing, 1 Kor. 1:30. Waarop zult gij wachten? Met een pleitend zien op die dierbare Goddelijke woorden, Jes. 27:5: "Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, hij zal vrede

met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken", Hebr. 4:14-16 en Hebr. 11:6. Ja, wij roepen u met de nu zalige Van Houten toe:

Wel neemt gij Hem nog niet tot uw Deel!
Hoe brandt gij niet, door al die vonken?
Daar u dit grote Pronkjuweel,
Uit vrije liefde word geschonken,
Deze Gift schenkt u God!
Tot uw Deel, en Erf en Lot,
O, hoor naar Zijn gebod.

Ach, was eens uw antwoord aan Christus:
Welaan dan liefde zonder eind' of maat,
Verhef Uw glorie, hebt Gij lust tot wonderen,
Hier ben ik Heer', volbreng Uw vrije raad,
En wil mijn ziel, voor U geheel afzonderen, enz.

Zien wij nu verder onze woorden in, dan zien wij aller-duidelijkst hoe David aan deze zo onwaardigste Mefibóseth, deze zijn koninklijke genadetoezegging, om zeker weldadigheid bij hem te zullen doen, alleen en geheel deed uit zijn vrijwillig koninklijk welgevallen en zuivere toegenegenheid. Daarom zegt hij: *Ik zal weldadigheid bij u doen*; hetwelk dan dit in zich behelst, namelijk:

a. Dat hij aan hem zijn koninklijke gunst verklaart, om hem te zullen verschonen, en niet te doen sterven, maar hem bevrijden van die straf, die hij als een zoon van Saul verdiend had. Godzalige en gelovige Mefibóseths, maakt gij zelf hieromtrent de toepassing voor u, gedenkende aan die heil- en verbondsbeloften, door de Heere aan u weleer gedaan in en bij uw rechtvaardigmaking, volgens Ezech. 16:6: Als Ik bij u voorbij ging, zo zag Ik u, vertreden zijnde in uw bloed; en Ik zeide tot u in uw bloed: Leef; ja, Ik zeide tot U in uw bloed: Leef." En vers 8:"Als Ik nu bij u voorbijging, zag Ik u; en zie, uw tijd was de tijd der minne. Zo breidde Ik Mijn vleugel over u uit, en dekte uw naaktheid; ja, Ik zwoer u, en kwam met u in een verbond, spreekt de Heere, HEERE, en gij werd Mijne", verg. Jes. 54:9.

b. David belooft, ja, verzekert hier aan Mefibóseth zijn koninklijke gunst en bescherming, en aan hem allerlei weldadigheden naar des konings vermogen te zullen doen toekomen, als hulp, verdediging, bijstand en zeer grote verhoging en bezitting. Ja, om al die genoegens en voorrechten hem te zullen schenken, die hij van hem, als een groot milddadig, machtig en goedertieren koning zou verwachten kunnen; alhoewel Mefibóseth thans alleen een weerloze, onwaardigste, lamme, onnutte, onaanzienlijke en zozeer verlaagde sterveling was, en uit zijns vijands huis van afkomst, en dus de minste van deze weldaden geheel onwaardig.
Maar mijn vrienden, handelt de Goddelijke en gunstrijke Zoon Gods Christus Jezus, en de Drie-enige Verbonds-God evenzo niet omtrent Zijn ontfermd op- en aangenomen volk? Zegt Hij hen ook niet op een Goddelijke en verzekerende wijze, als Sions grote en alles vermogende Koning, de ware David, Ezech. 34:23, 24 en 31, al dit grote heil toe: Hulp, verdediging, bijstand, verhoging en ruime overvloed, genoegens en bezittingen voor tijd en eeuwigheid? O, gewis! zie maar hierin de ganse inhoud en veelvuldige beloften van het in alles wel geordineerde genadeverbond, door de ganse rol van Gods Woord verspreid. Zie onder vele alleen maar naar

Jer. 32:40, 41; Jes. 54:9-17; 46:3-5.
En Godzalige, weet en geloof, dat het uw grote en zalige plicht is, om de beloften Gods, overal in Zijn heilwoord verspreid, meer na te speuren en te verzamelen, en die in pleitgronden te veranderen, in uw biddende toenadering tot de Heere uw Koning. En hierin kon u zeer tot nut zijn, onder des Geestes zegen, dat aangename boekje van de nu zalige Heer **Ossenberg** *over de beloften.*
En weet, al die dierbare en grote beloften, met al haar heilgoederen, wil en zal de Heere weer eerlang aan u verzegelen aan Zijn bondstafel, en aan al Zijn gelovig erfdeel en kinderen, onder de tekenen van sacramenteel brood en wijn. O dierbare tafel en gezegend Avondmaal des Lams! *Kom, sta gij ook op, en eet, opdat de weg voor u niet teveel zou zijn.*

c. Maar koning David voegt erbij, en zegt: *Zekerlijk zal ik weldadigheid bij u doen*; ja, aan u doen, Mefibóseth, hoe onwaardig, hoe mismaakt, hoe onbekwaam en hoe ongeschikt voor mijn koninklijke dienst en werk gij ook zijt, echter ik zal het doende doen; zeker doen, dat is, in alle opzichten en bestendig doen. Trouwens, zaken van gewicht, en die tegen alle verdienste aanlopen, hebben ook verzekering nodig, wegens het achterdochtige bestaan der mensen hierin, en zulks moest dan ook alleszins plaats hebben tussen koning David en de geringe alles verbeurd hebbende Mefibóseth. En evenzo was ook Davids handel weleer omtrent zijn vader Jonathan geweest, volgens hetgeen wij lezen, 1 Sam. 20:16 en 17. David dan kwam het ongeloof van Mefibóseth tegemoet door dit zijn verzekerend zeggen: Zekerlijk, ik zal het doen. Want ook de beloofde zaken waren hier van een groot belang en gewicht voor deze ellendige Mefibóseth, teneinde het gemoed van hem op dit zijn koninklijk woord en toezegging gerust te stellen, aangaande de vervulling en werkelijke uitvoering daarvan, en zijn benauwde hart tevens te vervullen wegens deze zo onverwachte gunst, met ruimte, blijdschap en verwondering, en een onbekommerd leven op des konings voorzorg en toegenegen wil.
En o mijn vrienden, hier moet mijn ziel zeggen: Evenzo handelt de zalige Verbonds-God in Christus omtrent Zijn volk; want wat willen anders die zielsversterkende woorden van de apostel zeggen? Hebr. 6:17, 18: "Waarin God, willende den erfgenamen der beloftenis overvloediger bewijzen de onveranderlijkheid van Zijn raad, met een eed daar is tussen gekomen. Opdat wij door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben, wij namelijk, die de toevlucht genomen hebben om de voorgestelde hoop vast te houden." Is het niet om al hun ongeloof aan God, en aan Zijn koninklijke woord en de toezegging van Zijn genade op eenmaal geheel in hen te verdelgen en te doden, en hen voor een weeklage een rei, en voor as sieraad, en voor een benauwde geest een gemoed vol lof, blijdschap en aanbiddende verwondering te schenken? En vinden zij die geloven met Mefibóseth, zich zo alleszins onwaardig, slecht, lam, ontrouw en zeer mismaakt voor God; wel, laten zij dan te meer het geloofsoog slaan en vestigen op die Goddelijke woorden, Ps. 89:29-38, en Jer. 31:33-37, en zien of het niet beantwoordt aan al hun onwaardigheid, slechtheid, zwarigheid en zonden, en om hen te leren dat de genade Gods heerst tot in het eeuwige leven. Ook zelfs over de zondigste en rampzaligste, volgens 1 Tim. 1:13, 16.

d. En eindelijk laat David er nog op volgen, "om uws vaders Jonathans wil", dat is, om en vanwege de liefde die ik hem, uw overleden vader Jonathan, en zijn mij gezegende nagedachtenis in mijn hart toedraag, en ook om en vanwege het zo plechtige verbond dat tussen mij en hem in oude jaren, eer gij geboren waart Mefibóseth, uit zuivere beginselen van wederzijdse liefde, zo plechtig opgericht, gemaakt en bevestigd is geworden, zie dit 1 Sam. 20:14-17. Nu, dit wil David hem aanduiden, als hij zegt, "om uws vaders Jonathans wil". Hier

ontdekt nu David met dit zijn zeggen de enige oorzaak en bron waaruit het vloeide, dat Mefibóseth in zijn zo gunstige gedachten en in zijn koninklijke aanmerking en vriendschap was opgekomen, en zo ontfermd nu werd aangenomen en behandeld, en door hem met gunstbewijzen overladen, en dat dit de voorname reden was waarom David hem tot zulk een voorwerp van zijn koninklijke weldadigheid stelde. Hier kwam, vrienden, Mefibóseths heil uit zijns vaders Jonathans graf, en bloed, en dood, en liefde voort; en daarvan zou hij nu de gezegende vruchten van weldadigheid plukken en genieten al zijn dagen.
O gelukkige Mefibóseth, in al uw ongeluk, dat de overleden, en in de strijd zo ongelukkig omgekomen Jonathan uw vader, Davids hartenvriend was, en dat er zulk een verbond lag tussen hen van oude jaren, eer gij nog op aarde een aanwezen door geboorte hadt. O, wat deed dat u nu goede dagen vervolgens genieten aan des konings hof en tafel, en onder de koningskinderen als één daarvan gerekend zijn. Staan wij hier nu in het geloof een weinig bij stil, wat zullen zich dan niet verheven leringen hierin ontdekken, om ons op te leiden tot het eeuwige en vrije van de Goddelijke liefde omtrent Zijn uitverkoren volk in Christus, en hoe de enige bron en grond is dat eeuwige genade- en vredeverbond, opgericht hun ten goede in de diepe eeuwigheid tussen God de Vader en God de Zoon, volgens Ps. 89:3-6, 35 en 36. Hier wordt de Zoon aangemerkt als de God-Mens en als het gezegend Hoofd van het heerlijk genadeverbond, en als het Hoofd van Zijn gemeente en uitverkoren volk, de tweede Adam, Rom. 5:18, 19; Ef. 1:22 en Kol. 1:18. O Godzalige, daarin ligt het enige fundament en de sterkte van uw geloof, hoop en troost; ja, daarin is de ware springader van lof en roem voor al het ware Israël Gods. Want waarlijk, alleen door en om die Goddelijke Jonathan, en dat verbond Gods van eeuwigheid, ontvangt gij alles, volgens Kol. 1:19; 2:3, Joh. 1:16 en 17:19, 22. En uit dat eeuwig verbond vloeit alleen de gehele verlossingsweg en de dadelijke uitvoering daarvan in de tijd, met al haar heilrijke gevolgen zelfs tot in de naderende eeuwigheid, volgens Ps. 91:14-16 en Joh. 17:24, verg. Matth. 25:34: "Alsdan zal de Koning zeggen tot degenen die tot Zijn rechterhand zijn: Komt gij gezegenden Mijns Vaders, beërft dat Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld." Zing dan vrij hier in uw uitwonen van de Heere:

Het eeuwig verbond,
is al de grond
Van mijn betrouwen,
Dat, eer ik was,
onwrikbaar stond.

Ja, zie er meer naar hoe de verheven leer van het gehele Evangelie van de zalige God met al haar ziel bekerende uitwerking, alleen en geheel hiervan een vrucht bevonden is, buiten en zonder het schepsel geschied, volgens 2 Kor. 4:15 en 2 Kor. 5:18, met Rom. 8:29 en 30, verg 11:36 en Spr. 8:35. Trouwens, daarom wordt het genadewerk Gods omtrent en aan Zijn volk ook als een tweede schepping aangemerkt, Jes. 65:17; maar welk schepsel hielp God in het eerste scheppingswerk? Niemand.
Nu, zo ook is het in het werk der verlossing in Christus, en in de toedeling van Zijn genade door de Goddelijke Geest; en o! dit kunnen wij de anderen niet genoeg onder het oog stellen, teneinde wij meer levende indrukken en geloofskennis zouden ontvangen van de rijkdom der Goddelijke grondeloze vrije genade in Christus Jezus, geopenbaard aan en tot arme verloren zondaren. Zodat daardoor des Heeren kinderen heilig en lieflijk gedrongen worden om navolgers Gods te zijn, als geliefde kinderen, en te wandelen in de liefde, gelijkerwijs ook Christus ons liefgehad heeft, en Zichzelf voor ons heeft overgegeven tot een offerande en een slachtoffer Gode, tot een

welriekende reuk, Ef. 5:1, 2. En als wij ook letten op de gehele bedeling der weldaden en genaden Gods omtrent alle en een ieder der uitverkorenen, is het niet alles, en alleen, en altijd, naar een van alle eeuwigheid bevestigde genaderaad en verbondsbepaling Gods, zoals de apostel zo nadrukkelijk leert? Ef. 1:4, 5; 2 Tim. 1:9; Jes. 54:10, 11, 12; Hos. 14:6, 7 en Jer. 31:3. Waarlijk, het is alzo, dat al de eerstelingen der zegeningen van Gods verbond en beloften, die Gods volk hier op aarde genieten, en de volle oogst der heerlijkheid die zij hierna in de eeuwigheid zullen ontvangen, alleen en geheel bevonden zijn, en altijd zullen zijn vrije en onberouwelijke genadegiften Gods. Het zijn alleen en geheel soevereine uitvloeisels en heilvruchten van die eeuwige vrijwillige verbondsbepaling en liefde van de Drie-enige God en Zijn genaderaad in de diepe eeuwigheid in Christus Jezus, naar het welbehagen van Zijn wil genomen en bevestigd, zoals de Heere Jezus ons zo aller-nadrukkelijkst Zelf leert, Luk. 22:29, 30 en Matth. 25:34.

En dus Godzalige, weet en geloof toch, dat alle genaden die gij genieten moogt, alleen koninklijke Goddelijke weldadigheden zijn, die de Heere aan u, Zijn erfdeel geeft, als vrije verbonds geschenken en genadegiften, door de Goddelijke Persoon des Heiligen Geestes u toebedeeld uit de volheid van Christus, als der gemeente gezegend Verbondshoofd tot heerlijkheid Gods des Vaders, zowel om uw ziel der Goddelijke natuur wederom deelachtig te maken, 2 Petrus 1:4, als tot gezegende gemeenschapsoefening met de Vader en den Zoon, 1 Joh. 1:3. En zo is Christus alles in allen, en de Hope der heerlijkheid voor al Zijn ontfermde geestelijke Mefibóseths, aan wie Hij alles geeft, 1 Kor. 3:21-23. Waar is dan de roem? Zij is uitgesloten, bij en van alles wat geen God en Christus is, en dat alleen door de wet des geloofs, Rom. 3:27. En daarom zal ook voor eeuwig het lied der gekochten en gezaligden bevonden zijn, zoals wij lezen, Openb. 1:5-6: "En van Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit den doden, en de Overste der koningen der aarde. Hem Die ons heeft liefgehad en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed. En Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader. Hem, zeg ik, zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen." Met Openb. 5:9 en 10.

O Godzalige, was er bij mij en u eens meer geloofskennis en inzicht in dit zozeer gewichtige stuk en deze Evangeliewaarheid, te weten dat ons zo steeds alle genaden alleen geschonken worden en toekomen uit en om dat eeuwig Goddelijk vrede- en heilverbond. Dan zouden wij eens recht tot prijs der heerlijkheid van de Goddelijke grondeloze genade leren leven, in verlegen dank en aanbidding voor, en tedere verbonden zielen aan de God des heils, onder de zoete en zalige bevinding van 2 Kor. 3:18: "En wij allen, met ongedekten aangezicht de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest."

Waarlijk Godzaligen, dan zouden wij meer leven in de roem van die eeuwige Vaderlijke en verbondsliefde, en meer verheffen de oneindige borgtochtelijke gerechtigheid en heilverdienste van de Zoon Gods; Jes. 53, en de Goddelijke Geest en Zijn inwerkende, toepassende en mededelende genaden en deszelfs zo zielzegenende inwoning zou meer verheerlijkt en erkend worden. Dan zou u ook meer beseffen dat uw gehele geloofsleven hier bestaat in een gedurig ontvangen en omhelzen van de geestelijke en hemelse zegeningen in Christus, u in de beloften Gods geschonken en overgemaakt, en aan u voorgesteld als een maaltijd van vet vol merg, van reine wijnen die gezuiverd zijn. En als gewisse weldadigheden Davids, waar alleen de ziel bij leven kan, Jes. 25:6 en 55:3, en alzo bekwaam gesteld om te wandelen waardiglijk den Heere tot alle behaaglijkheid, in alle goede werken vrucht dragende, en wassende in de kennis Gods, Kol. 1:10. En daarom is mijn zielenwens, dat de Heere Jezus als die grote Leraar der gerechtigheid, al de ontfermde ellendigen des verbonds, en tevens ook

die velen die nog verre zijn, en ook nog nabij gebracht moeten worden, door het bloed des verbonds wil verwaardigen met geheiligde kennis, en een geestelijk verstand, om de zalige genadeweg zowel door het verbond in Christus bevestigd, als in het Evangelie ontdekt, voorgesteld en onbepaald welmenend aangeboden, te leren kennen en erkennen. En dan zullen zij zien dat God alleen soevereine genade wil verheerlijken aan arme, verloren, onnutte, vloekwaardigste zondaren, en dat langs een weg van gerechtigheid en heiligheid in Christus Jezus, waar de engelen begerig zijn in te zien, 1 Petrus 1:12, en dat alleen om Zijns Zelfs en om Zijns grote Naams wil, Jes. 48:8 en 11. O, het gehele Woord van God, vrienden, bevestigt dit alom.

Want vestigen wij onze aandacht maar eens op het volgende; kom, volg mij:

a. Op een van God afgevallen, wegvluchtende en zijn zonden bedekkende Adam. O, al wat hij werd in de genade, het was alleen immers uit soevereine genade, en in en om het gezegende Zaad beloofd, Gen. 3:15, met welke hoofdbeloften der genade God hem voorkwam, toen hij onder vloek en zonden besloten, van God wegliep, en in de dood lag, en naar God niet zou hebben omgezien. O nee, in eeuwigheid niet; maar Goddelijke genade kwam hem voor, en zocht hem op.

b. Abels geloof, dat zag op niets anders dan op die rechtvaardigheid in Christus, en dat maakte zijn persoon en offer alleen Gode welgevallig, Hebr. 11:4.

c. Al wat een Henoch in de genade werd, en al die gunst Gods, die hij in zijn gemeenzaam wandelen met God ondervond, als ook zijn wegneming tot God en Zijn troon; ach, het vloeide alweer alleen uit dat eeuwige verbond Gods als een vrije Goddelijke weldadigheid en genadegift, zoals Paulus leert, Hebr. 11:5.

d. Al wat Noach was en werd in de genade, om met God teder en ootmoedig te leven en te wandelen, in en onder de goddelooste tijden, en dat in twee wereldgeslachten, en dat hem ook deed toegerust zijn, om onbezweken onder de goddelozen te prediken de gerechtigheid der eeuwen, door het zegenende Zaad der vrouw aan te brengen; werd het hem niet alles en alleen geschonken als een vrije Goddelijke weldadigheid? Zeker is het alzo; daarom lezen wij, Gen. 6:8: "Maar Noach vond genade in de ogen des HEEREN."

e. Zien wij op Abraham, en de Goddelijke vrijwillige genadevoorkomingen en roepingen aan hem in Ur der Chaldeeën, met een daar laten van al zijn overig maagschap, en het oprichten van Zijn verbond met hem. Als ook het genadig aan- en opnemen van zijn zoon Izak, in Zijn Goddelijke verbondsgunst, met een verwerpen van Ismaël, die reeds 13 jaar oud was. Als ook het ontfermend vrijmachtig verkiezen en beweldadigen van Izaks zoon Jakob, onder een voorbijgaan en verwerpen van Ezau. O, wat is het niet alles naar een vrije soevereine genade en verbondsraad bij God, als ook de plechtige verschijning van God aan hem, zo vol van zegeningen, gemeld in Gen. 28. Waarin de Jehovah hem zo vrijwillig en onverwacht toonde, aan hem zeker wel te zullen doen, en aan hem vrijmachtige Goddelijke weldadigheden te zullen verheerlijken en schenken, alleen om Zijns groten Naams wil; was dit alles niet rondom vrij? O gewis.

f. Zo was het ook met Jozef, vader Jakobs zoon, in Gods gehele weg tot zijn verhoging; en de aanbiddelijke diepe wegen langs welke hem de Heere leidde tot uitvoering van Zijn raad over hem, en de uitleidingen van zijn persoon uit al zijn smart, schande, smaad, vervolging, ijzers, gevangenis en zwaar lijden, volgens Ps. 105:18-21. O, wat woont God niet in de donkerheid, en wat is des Heeren woord waarachtig! Rom. 9:15: "Ik zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontferm, en zal barmhartig zijn, dien Ik barmhartig ben." En ja, God zoekt het weggedrevene waarlijk, en de tijd zou mij ontbreken, wilde ik mij bepalen op en bij alle andere

van God beweldadigde Bijbelheiligen, die dit allen bevestigen in hun personen en weg. Ik zeg alleen daarom dit nog, dat evenzo de Heere God nog handelt met en omtrent een ieder van Zijn ontfermd en begenadigd volk. Want de bekering en zalige vergadering en genadetrekkingen van iedere uitverkorene, en in liefde voorgekende bij God, Jer. 31:3, en al die verlossingen en bevrijdende uitreddingen, en ook alle toedelingen van genaden en gaven en hulp, zegeningen en opbouw tot volmaking, opsiering, bewaring en toerusting van hen in de genade en gemeenschap met God en Christus, en tot toerusting tot Zijn zalig dienstwerk op aarde. O, het zijn die allen alleen.
En het wordt altijd bevonden, dat het zijn koninklijke verbeurde, dierbare, gunstrijke weldadigheden Gods, hun verzekerd en toegezegd in de dierbare heilbeloften van het genadeverbond, welk verbond, eer zij waren, hun ten goede al in de diepe eeuwigheid was bevestigd, tussen God de Vader en die Goddelijke Jonathan, de Zoon Zijner liefde Jezus Christus.
O, Goddelijk verbond! Wat draagt ge niet gezegende vruchten voor al de arme, onwaardige en gelovige aangenomen Mefibóseths.
En ja, mijn vrienden, uit en naar dat verbond en die eeuwige toegenegen wil Gods in Christus, reeds over zovele eeuwen ontdekt en opgericht met vader Abraham, en naar derzelver van God daarin verzekerde beloften, gemeld door de profeten, zal in het laatste der dagen, dat nu zozeer verworpen en God smadende volk van Israël, dat nu als een geslacht van Gods verbolgenheid op en over de aarde als weggedreven ballingen omzwerft en omdolende leeft, wederom ***ook worden bekeerd en toevergaderd, en als opgehaald tot de Heere hun God***, en David hun Koning, om voor Hem in hoogachting en liefde ootmoedig in te komen en neer te vallen, om Hem nog te dienen met een eenparige schouder, volgens de Goddelijke beloften, Hosea 3:4, 5; Lev. 26:40-45; Jer. 31 en Rom. 11:25-27. O, Goddelijke trouw en verbondsweldaden! *O, welk een wondere tijd zal dat niet zijn, wanneer God zulks doen zal*! Terecht zingen wij, Ps. 105:

God is aan Zijn verbond gedachtig,
Zijn woord blijft eeuwig waarachtig,
Zoals Hij 't eens heeft voortgebracht,
Tot in het duizendste geslacht,
Hij onderhoudt van stam tot stam,
't Verbond gemaakt met Abraham.

Nu zal koning David verder twee voorname weldaden opnoemen, die hij toezegt aan Mefibóseth te zullen doen; te weten, hij zegt:

1. *Ik zal u alle akkers van uw vader Saul wedergeven.*
2. *En gij zult geduriglijk brood eten aan mijn tafel.*

(1) Wat het eerste betreft, daaromtrent zeggen wij alleen kort dit, dat toenmaals de rijkdom voornamelijk daarin bestond onder mensen, dat ze vele landerijen en vee bezaten. En hier behelst het in zich het ganse vaderlijke erf van Saul, zoals wij duidelijk zien, vers 9: "Toen riep de koning Ziba, Sauls jongen, en zeide tot hem: Al wat Saul gehad heeft, en zijn ganse huis, heb ik den zoon uws heren gegeven." Hetwelk hem of in de oorlog ontvreemd was, omdat Mefibóseth zeer afgelegen leefde. Of hetwelk aan koning David vervallen was, wegens de rijksweerspannigheid van Sauls huis; die, zegt de koning, zal ik u wedergeven. Te weten, als een vrije koninklijke gift, en als een geheel vrij geschenk. Nee, nee, het zou aan Mefibóseth geenszins gegeven worden uit recht van waardigheid of uit verdienste, of uit recht van erfenis;

want was dat zo geweest, dan hadden de andere zonen van Rizpa, Sauls bijwijf, die gemeld worden in 2 Sam. 21:8 en 9, ook naar de wet moeten erven. Maar nee, die liet David daar, en ging die allen geheel voorbij, en alleen tot deze vernederde en alleszins verachtelijke Mefibóseth zegt hij: Ik zal u die alle wedergeven. En dus stelde hij hem daardoor weer in staat om naar zijn vorige koninklijke staat en stand te kunnen leven, waar hij zolang uitgestoten en van vervreemd was geweest, levende alleen, als een van rondom beslotene, verachte en verlatene in Israël.

Maar hier past ons weer met onze aandacht een weinig stil te staan, en hogere zaken in te zien, namelijk hoe leert en ziet het geloof hierin, tot haar bestuur en sterkte:

a. Hoe ook in overeenstemming met David, de gezegende Zoon Gods, de ware en tegenbeeldige David, aan Zijn ontfermd en gelovig volk, als Zijn geliefde Mefibóseths, ook weer schenkt in recht en in bezitting, als ook in verwachting, al die verloren, ontvreemde en verzondigde akkers en rijkdommen. Deze waren door Adams snode zondeval en rebellie tegen God begaan immers weggezondigd en dan ook voor eeuwig verloren en verbeurd. Daarenboven door al hun eigen God tergende zonden, weerspannigheid en vijandschap van hen gepleegd en begaan in hun gehele zondige natuurstaat, als waardoor zij zichzelf in hun persoon voor eeuwig van alle gunst Gods vervreemd en beroofd hebben. Maar zie, wanneer Christus een ziel in genade op- en aanneemt, zo stelt Hij haar ook wederom in het volle recht en bezit van al die verloren erfenis en goederen. Ja, God de Algenoegzame Zelf, met alles wat Hij is, bezit en vermag, wordt haar zielszaligend Deel dan weer, volgens Gen. 15:1; Jer. 32:38, 39; en Hos. 2:22: "En Ik zal ze Mij op de aarde zaaien, en zal Mij ontfermen over Lo-Ruchama. En Ik zal zeggen tot Lo-Ammi: Gij zijt Mijn volk; en dat zal zeggen, o mijn God." En zie, dit schenkt en maakt de Heere Jezus hen wederom deelachtig, zo alleszins verbeurd en vrijwillig, zonder dat Hij in hen enige verdienstelijkheid en geschiktheid vindt; maar wel vindt Hij in en bij hen alle onwaardigheid en afschuwelijkheid, volgens Ezech. 16:5 en Ef. 2:1 en 2, verg. Ezech. 36:32. Ja, hierin heeft ook zijn volle waarheid, dat God weleer aan Israël liet betuigen, Deut. 9:5-7: "Niet om uw gerechtigheid, noch om de oprechtheid uws harten komt gij heen in, om hun land te erven. Maar om de goddeloosheid dezer volken verdrijft hen de HEERE uw God voor uw aangezicht uit de bezitting; en om het woord te bevestigen, dat de HEERE uw God uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob gezworen heeft. Weet dan, dat u de HEERE uw God niet om uw gerechtigheid ditzelve goede land geeft, om dat te erven; want gij zijt een hardnekkig volk. Gedenk, vergeet niet, dat gij den HEERE uw God in de woestijn zeer vertoornd hebt, van dien dag af dat gij uit Egypteland uitgegaan zijt, totdat gij kwaamt aan deze plaats, zijt gijlieden weerspannig geweest tegen den HEERE." En daarom moet hier alleszins de uitroep zijn, Ps. 115:1: "Niet ons, o HEERE, niet ons; maar Uw Naam geef eer, om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil."

En ja, daar wil het werkzaam geloof van ieder waar oprechte en begenadigde Mefibóseth wel een vol "amen" op zeggen, tot roem van God Drie-enig, en belijden tot verheffing van de rijkdom der Goddelijke weldadigheid, dat al hetgeen zij in de genade van God hebben ontvangen, en nog steeds in enige weg van Zijn gezegende instellingen genieten, en nog vervolgens naar de Goddelijke beloften blijven verwachten van te zullen genieten, altijd is en zal zijn een van rondom verbeurde vrije Goddelijke weldadigheid en allergenadigste gift en geschenk, aan hen geschonken OM NIET, naar Zijn soevereine genade, volgens Rom. 8:29-34. En o wondere genade en liefde Gods! Dat moest juist persoonlijk aan hem toekomen, de onwaardigste, slechtste en ongeschiktste meestal in zichzelf; ja, de zondigste en schuldigste voor God. Terwijl God dikwijls de andere zonen en nabestaanden daar laat, evenals David de

zonen van Rizpa, Sauls bijwijf daar liet, die daarna allen zo ongelukkig met de zonen van Michals zuster omkwamen en stierven aan een hout, als opgehangenen, 2 Sam. 21:8 en 9, terwijl Mefibóseth daarentegen ook toen weer verschoond en gezegend bleef, volgens vers 7: "Maar de koning verschoonde Mefibóseth, de zoon van Jonathan, de zoon van Saul, om de eed des HEEREN, die tussen hen was, tussen David en tussen Jonathan, Sauls zoon." Vervullende alzo, als een groot God en heilig, rechtvaardig, soeverein Koning, Zijn woorden, Rom. 9:15-16: "Want Hij zegt tot Mozes: Ik zal Mij ontfermen diens Ik Mij ontferm, en zal barmhartig zijn, dien Ik barmhartig ben. Zo is het dan niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods." O, soevereine genade van de alleen zalige God!

b. Ja, maar daarenboven zien wij ook hoe de Heere Jezus in en door deze genadeweg Zijn ontfermde kinderen, met bloedprijs gekocht, weer als koningskinderen doet en geeft te leven, en hun daartoe alle genade toezegt, en ook dadelijk schenkt; teneinde zich als heiligen van hoge plaatsen en als uit God geborenen te gedragen, volgens de verbondseis en beloften, welke wij lezen, Deut. 26:17-19 en Jak. 1:18. Alzo genieten zij alle nodige en gepaste, blijvende genade en heilgoederen van Hem, teneinde hun genadestaat te versieren en waardig te bewandelen, en bevonden te worden tot prijs der heerlijkheid Zijner genade, door welke Hij ons begenadigd heeft in den Geliefde, Ef. 1:6, en zo werkelijk en dadelijk het beeld van Hem, Gods Zoon, gelijkvormig. En zie, zo ontvangen zij die geloven, veel heerlijker en onverliesbaarder heil en genadeweldaden en goederen, in en door de hand van Christus, de Tweede Adam, dan ooit de eerste Adam in de staat der rechtheid van God ontvangen had, volgens Rom. 11:26, met Rom. 8:17-18: "En indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen; erfgenamen Gods, en mede-erfgenamen van Christus; zo wij anders met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden. Want ik houd het daarvoor, dat het lijden dezes tegenwoordigen tijds niet is te waarderen tegen de heerlijkheid die aan ons zal geopenbaard worden."
O! welk een hoge en onverliesbare eer en koninklijke weldaden, die deze onwaardige, uitverkoren, geroepen, gelovige Mefibóseths in Christus Jezus ontvangen en bezitten. Hoe terecht zegt dan niet de apostel Petrus tot hen allen, om hen tot verwondering en aanbiddende dankzegging op te wekken, 1 Petrus 2:9-10: "Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk. Opdat u zou verkondigen de deugden Desgenen Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht. Gij die eertijds geen volk waart, maar nu Gods volk zijt; die eertijds niet ontfermd waart, maar nu ontfermd zijt geworden." En hoezeer betamelijk is dan niet de eis en vermaning van de apostel, Ef. 5:1-2: "Zijt dan navolgers Gods, als geliefde kinderen. En wandelt in de liefde, gelijkerwijs ook Christus ons liefgehad heeft, en Zichzelf voor ons heeft overgegeven tot een offerande en een slachtoffer Gode, tot een welriekenden reuk", verg. 1 Kor. 6:20: "Want gij zijt duur gekocht, zo verheerlijkt dan God in uw lichaam, en in uw geest, welke Godes zijn." En ach vrienden! wat zal de eeuwige, grondeloze genade Gods niet eindeloos zegepralen tot in de diepe eeuwigheid der eeuwigheden!

(2) Het tweede dat er koning David, als een zeer voorname weldaad bijvoegt en aan Mefibóseth toezegt, is: *En gij zult geduriglijk brood eten aan mijn tafel*. Waaromtrent ik alleen dit meld, wat de letterlijke zin betreft, dat het in zich zal vervatten deze vier volgende zaken, te weten:

1. Een onderhoud voor zijn geheel volgend leven.
2. Dat hij zulks ook zeer overvloedig en koninklijk zou genieten.
3. Dat hij ook in die eer en achting behandeld zou worden, als de andere koningszonen

en kinderen aan zijn koninklijke tafel.

4. En dat hij dagelijks zeer gemeenzaam in vriendschap met de koning zelf zou omgaan en leven, als in een vriendelijke tafelgemeenschap, en uiterste gemeenzaamheid.

O, wondere omwending en onverwachte verhoging! voor deze verachte, onwaardige Mefibóseth! Wat moet zijn gemoed in verwonderde aandoening zijn weggezonken, dat de zegepralende koning David hem, die verachte en doodwaardige, deze zo bijzonderste weldadigheden belooft en verzekerende toezegt; waarlijk hij ontving hier een gift, naar des konings vermogen.

Maar vrienden, staan wij wederom een weinig stil met een geestelijke aandacht bij deze vier gemelde zaken, die koning David hier aan deze Mefibóseth toezegt en schenkt; is het niet even alzo volkomen waarachtig, en volgens het Woord Gods bevindelijk waarheid bevonden in en aan de ziel van Gods begenadigde kinderen in Christus? Ja, op een veel hoger en voortreffelijker wijze, dat de volzalige God des verbonds, in en door Zijn geliefde Zoon, die ware David, deze vier gemelde zaken juist aan hen ook toezegt en dadelijk schenkt, en te genieten geeft, zowel ten opzichte voor deze tijd in hun uitwonen van Hem, door het geloof, als hiernamaals voor een gehele eeuwigheid in onmiddellijke en storeloze genieting van en bij Hem, in dat Jeruzalem daarboven, waar Hij Zijn hofhouding en troondienst heeft, als het verheerlijkte Troonlam Jezus Christus. O gewis! Volgens Openb. 7:15: "Daarom zijn zij voor den troon Gods, en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel. En Die op den troon zit, zal hen overschaduwen." Want waarlijk:

1. O, welk een ruim onderhoud en wel voor hun gehele leven, schenkt Hij ze niet naar het lichaam door Zijn koninklijke weldadigheid, makende hun brood zeker, en hun wateren gewis, ieder in die trap en mate als Zijn oneindige wijsheid het nodigst oordeelt, en weet best te zijn, ze in Zijn Woord toeroepende, Ps. 55:23: "Werp uw zorg op den HEERE, en Hij zal u onderhouden; Hij zal in eeuwigheid niet toelaten dat de rechtvaardige wankele." En Matth. 6:25-34. En aan sommigen soms tevens schenkende en vervullende Zijn woorden, Jes. 45:3, met Job 27:16 en 17: "Zo hij (te weten de goddeloze) zilver opgehoopt zal hebben als stof, en kleding bereid als leem; Hij zal ze bereiden, maar de rechtvaardige zal ze aantrekken, en de onschuldige zal het zilver delen", verg. Jes. 61:6-7: "Maar gijlieden zult priesters des HEEREN heten, men zal u dienaren onzes Gods noemen, gij zult het vermogen der heidenen eten, en in hun heerlijkheid zult ge u roemen. Voor uw dubbele schaamte en schande zullen zij juichen over hun deel. Daarom zullen zij in hun land erfelijk het dubbele bezitten; zij zullen eeuwige vreugde hebben." O, Godzalige, gedenk in dezen Gods weg met u veel na, en wat aan u geschied is.

2. Wat is ook hun deel der ziel, volgens de Goddelijke verbondsbelofte niet overvloedig en rondom koninklijk? Zie eens Ps. 23:1, 3, 5 en 6, en Ps. 65:5: "Welgelukzalig is hij dien Gij verkiest, en doet naderen, dat hij wone in Uw voorhoven. Wij zullen verzadigd worden met het goede van Uw huis, met het heilige van Uw paleis." Jes. 58:11: "En de HEERE zal u geduriglijk leiden, en Hij zal uw ziel verzadigen in grote droogten, en uw beenderen vaardig maken. En gij zult zijn als een gewaterde hof, en als een springader der wateren, welker wateren niet ontbreken." Jer. 31:14 en 25, met Jes. 12:3; Ps. 87:7 en Ps. 132:15 en 16. En ja, hoe dikwijls gaf de Heere te ondervinden, Ps. 22:27: "De zachtmoedigen zullen eten, en verzadigd worden; zij zullen den HEERE prijzen, die Hem zoeken; ulieder hart zal in eeuwigheid leven." Ps. 63:4: "Want Uw goedertierenheid is beter dan het leven; mijn lippen zouden U prijzen." O, dat Gods volk hier meer bij stil stond in geloof! om alzo veel uit te roepen met David, Ps. 103:1: "Looft den HEERE mijn ziel, en al wat binnen in mij is Zijn heiligen Naam." En vers 5: "Die uw mond verzadigt met het goede, uw jeugd vernieuwt als eens arends."

3. Wat worden zij door de Koning ook niet behandeld, met die eer, liefde, toegenegenheid en hoogachting, als de andere geliefde koningszonen en dochteren, in Gods huisgezin en onder Zijn begenadigde huisgenoten; zie dit zo nadrukkelijk beloofd van de Jehovah, Jes. 56:5 en 7, en Jes. 62:3-5. Ja, wat zeg ik, de grote Heere Jezus doet in Zijn hogepriesterlijk gebed deze zo verbazende uitdrukking, die in de diepe en zalige eeuwigheid door Gods kinderen eerst recht verstaan zal worden, en ondervindelijk gekend, Joh. 17:23: "Ik in hen, en Gij in Mij. Opdat zij volmaakt zijn in één." En vers 26: "En Ik heb hun Uw Naam bekendgemaakt, en zal hem bekend maken. Opdat de liefde waarmede Gij Mij liefgehad hebt in hen zij, en Ik in hen." Anders door David aldus uitgedrukt, Ps. 16:11: "Gij zult mij het pad des levens bekendmaken; verzadiging der vreugde is bij Uw aangezicht; lieflijkheden zijn in Uw rechterhand, eeuwig."

4. Hij belooft en schenkt ook aan Zijn ontfermd volk en begenadigde Mefibóseths een dagelijkse gemeenzame vriendelijke omgang met Hem, de Koning. Zie Gen. 5:24 met Gen. 17:1, levende als een Vriend met hen, Joh. 15:15, en behandelende hen als Zijn vriendin, Hoogl. 5:2. Ja, Hij woont in en bij hen, Lev. 26:11 en 12, en zij bij Hem, Deut. 33:27 verg. met Joh. 14:21 en 23, en zij oefenen alzo onderling een vriendelijke tafelgemeenschap en gemeenzaamheid, op een geestelijke, gelovige en bevindelijke wijze, zie Hoogl. 1:12: "Terwijl de Koning aan Zijn ronde tafel is, geeft mijn nardus zijn reuk", met hfdst. 5:1. En het is, Jer. 31:25: "Want Ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt, en Ik heb alle treurige ziel vervuld." Dit deed David uitroepen, Ps. 23:5: "Gij richt de tafel toe voor mijn aangezicht, tegenover mijn tegenpartijders. Gij maakt mijn hoofd vet met olie, mijn beker is overvloeiende." En al dit geloofsgenot en gezegend onthaal zal dan nog eens eindelijk achtervolgd worden met een eindeloos eeuwig troon- en tafelgenot aan het hof in heerlijkheid, in dat boven hemelse Jeruzalem, volgens des Konings eigen woord, Luk. 22:29-30: "En Ik verordineer u het Koninkrijk, gelijkerwijs Mijn Vader Mij dat verordineerd heeft. Opdat gij eet en drinkt aan Mijn tafel in Mijn Koninkrijk, en zit op tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls." Daar men de Koning onmiddellijk in Zijn schoonheid en heerlijkheid dan zal zien en genieten, in een allervriendelijkste, ziel verzadigende gemeenschap en omgang, volgens Zijn hogepriesterlijke bede, Joh. 17:24: "Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt; want Gij hebt Mij liefgehad voor de grondlegging der wereld." En dit was ook Davids heuglijke geloofsverwachting Ps. 17:15: "Maar ik zal Uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen, ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als ik zal opwaken."

4. Maar als wij omtrent de weldadigheid die koning David aan Mefibóseth bewijzen wilde, een aandachtige en nauwkeurige opmerking oefenen, dan ontmoeten wij nog iets zonderlings, te weten, dat David zegt, vers 3: "Is er niet nog iemand van het huis van Saul dat ik GODS weldadigheid bij hem doe?" Waarop en omtrent ik hier onze David wel een vraag zou willen doen, en zeggen: Wel hoe, David, gij die onder al uw koninklijke hoogheid immers een nederige ziel in uw binnenste omdraagt, bezit en het zelf belijdt, 2 Sam. 22:36, door Gods verootmoedigen te zijn groot gemaakt, zegt u dit, ja, gij, die maar een arm mensenkind, een made en een worm bij en voor God zijt; en al bezit gij genade, en zelfs zeer vele genaden, echter immers nog erkennen moet en ook wilt: "Hoewel mijn huis alzo niet is bij God", 2 Sam. 23:5? Wel, wat een uitdrukking doet gij dan hier, vergeet gij dan uzelf, en wie en wat gij geweest zijt, en nog zijt, een zondig niet? Wilt gij, David! aan uw medemens en aan een geringe, onwaardige Mefibóseth, een GODS weldadigheid doen? Maar wij beantwoorden deze vraag voor onze David, en zeggen: Ja, deze Godvruchtige vorst mocht alzo spreken, dit voornemen hebben en uitoefenen, en al zulke uitdrukkingen in dezen melden, en dat wel in drieërlei betrekking:

(1) Als een ware nederige gelovige,
(2) en als een groot koning,
(3) en als één die de eed en het verbond met Jonathan gemaakt, liefhad en die:
a. Aldus zijn eed aan Jonathan gedaan, wilde bekrachtigen en vervullen.
b. Hun onderlinge verbondmaking dadelijk bevestigen in Jonathans nageslacht en zaad.
c. En dan wilde hij als een vrijwillige en als een door de goede en almachtige hand Gods van rondom gezegende, overvloedig weldoen aan een onwaardigste en onbekwame Mefibóseth, die hem geen wedervergelding kon doen.

En dus betoonde David ook hierin, dat hij, die als koning het beeld en ambt Gods, dat hij ontvangen had en met zoveel luister bezat en bekleedde, dit ook dadelijk wilde vertonen en naar buiten openbaar maken in en door zijn daden als een getrouw, gerechtigheid en waarheid beminnend vorst. Hierin was hij waarlijk een navolger van God en Christus, en een schild der aarde, die Godes was, en welke door zijn daden bewijs gaf dat hij waarlijk Gods knecht was en zijn heilig voornemen uitvoerde, volgens hetgeen hij zO, Ps. 75:3: "Als ik het bestemde ambt zal ontvangen hebben, zo zal ik gans recht richten." En zo bevestigde hij zijn troon in en door gerechtigheid. En zijn koninklijk welgevallen was voor de ellendige Mefibóseth als een dauw op het kruid.

Maar dan is de vraag nader: In welk opzicht kan dan David hier zeggen, op een christelijke en betamelijke wijze, dat hij aan Mefibóseth een Gods weldadigheid wilde doen, en waarom benoemt hij deze zodanig?

Waarop wij antwoorden, het zal onder andere ook hierom zijn, te weten:

a. Om de grootheid van die weldadigheid uit te drukken. Want als de Geest Gods in de heilige Bijbelrol de grootheid van een zaak wil te kennen geven, dan wordt het met zodanig een naam omschreven, zie Jona 3:3: "Ninevé nu was een grote stad Gods"; en van Davids krijgsmacht lezen wij, 1 Kron. 12:22: "Tot een groot leger toe, als een leger Gods." Zie, zo wilde David ook aan deze zoon van Saul een zeer grote weldadigheid bewijzen.

Maar vrienden, zo zijn ook de Goddelijke weldadigheden. O gewis! want welke grote en onbegrijpelijke weldadigheden doet niet de al-waardige God in Christus en Drie-enige Verbonds-God aan Zijn volk. Petrus meldt daarom van de grootste en dierbare aan hen geschonken beloften, 2 Petrus 1:4. En terecht, want de beloften Gods zijn vol zakelijkheid, en vervatten grote zegeningen, en zijn van een zeer wijd uitzicht, zoals Gods Woord ons alleszins leert, en de bevinding bevestigt. En David spreekt van een onnoemelijk groot weggelegd goed, Ps. 31:20, verg. met Zach. 9:17 en Jes. 64:4. Ja, het is een overgrote goedertierenheid en weldadigheid, die eeuwig zal gebouwd worden, Ps. 89:3 en 29 en Ps. 103:11.

b. David mocht deze met een vol recht een Gods weldadigheid noemen, omdat hij een gans vrijwillige en rondom verbeurde weldadigheid aan Mefibóseth wilde doen. Want toch, het gehele huis van Saul was bevonden geweest in een bittere en onverzoenlijke vijandschap tegen David uit te oefenen, zolang als het maar enige macht bezat.

Nu, alzo zijn ook al Gods weldadigheden van Christus aan Zijn volk; zij zijn vrijwillig en rondom verbeurde liefdegiften en dierbare soevereine Gods weldadigheden, aan zodanigen, die de verzenen tegen God slaan, en de rebellie der zonden zolang tegen Hem oefenen, tot Hij hen Zelf almachtig in genade als wederhorigen overwint, Ps. 68:19. En de Goddelijke betuiging is, Hos. 14:5. Ik zal ze vrijwillig liefhebben; en Paulus getuigt van zichzelf: Ik die tevoren een godslasteraar was, en een vervolger en een verdrukker; maar mij is barmhartigheid geschied, 1 Tim. 1:13 en 14.

c. Zij mag een Gods weldadigheid van David genoemd worden, omdat hij die wilde bewijzen, niet alleen aan één uit zijns vijands huis, maar aan zulkeen, die tevens een door hem

overwonnene was, en ten ondergebracht onder zijn koninklijke macht, om hem of te doden, of in het leven te behouden, naar zijn welgevallen, volgens 2 Sam. 21:7-9; en de zo nadrukkelijke belijdenis van Mefibóseth zelf, welke wij lezen, 2 Sam. 19:28.
Maar vrienden, dit is ook waarachtig in de weg van Gods vrije genade in Christus omtrent Zijn uitverkorenen. O, zij waren ook allen in Zijn hand, om van Hem gedood te kunnen worden en hen te doen sterven in hun zonden. Maar zie, aan die schenkt Hij het leven, en de bevinding van Ezech. 16:6; Ef. 2:1; Kol. 1:11-13; Rom. 5:10 en Ef. 2:4 en 5. O dierbare Gods weldadigheid, zodat zij zingen mogen: Wij hadden de eeuwige dood verdiend, en krijgen het eeuwige leven, enz.

d. David mocht zijn weldadigheid omtrent Mefibóseth benoemen een Gods weldadigheid, omdat hij aan hem een koninklijke weldadigheid wilde doen. Och Nee, geen van al de hovelingen die in geheel Jeruzalem aan Davids hof waren, kon zo'n koninklijke weldadigheid aan Mefibóseth schenken. O nee, want de persoon van de gever maakt de gift des te aanzienlijker en groter; en daarom is het een zeer groot onderscheid wie wat geeft. En daarom, deze weldadigheid van David was als koning aangemerkt, een vrije, onafhankelijke en onmiddellijke weldadigheid; want waar het woord des konings is, daar is heerschappij; en wie zal tot hem zeggen, wat doet gij? Pred. 8:4. Nu, zulk een weldadigheid kon alleen David aan hem doen, en niemand aan Davids hof, noch in geheel Jeruzalem. O neen!
Maar vrienden, laat ons bij dit stuk met onze aandacht toch wel en bedaard stilstaan, alzo ik met een bijzondere toeleg deze zaak hier opmerk, teneinde Gods volk met hun geloofsaandacht zou trachten op te klimmen tot de God des verbonds, die Koning der ere, in het zo vrijmachtig schenken van Zijn aanbiddelijke genadeweldaden aan hun zielen. O ja, dat kon alleen de onafhankelijke, algenoegzame en eeuwig levende God aan Zijn eeuwig ontfermde volk maar toedenken, en ook dadelijk almachtig daar stellen en hen onwederstandelijk mededelen en schenken. O, wie heeft God voorgekomen? Job 41:2. En tot wie van de heiligen zou een arme zondige ziel zich keren om Gods weldadigheid en ziel zaligend heil te ontvangen? Job 5:1.
Wel, ga met uw aandacht Godzalige, de ganse derde hemel, met al dat volheerlijk achtbaar troongezelschap door, en omwandel daarbij de gehele aarde, en de Kerk Gods beneden. Och, och, niemand, niemand kon uw arme verloren ziel enige Gods weldadigheid tot zaligheid schenken, overal werd en bleef een eeuwig stilzwijgen gevonden, zie Openb. 5:3 en 4. Maar zie, o grondeloze liefde van God en Christus, volgens Joh. 3:16, en Ef. 3:18 en 19, van en door deze uw Goddelijke David, zijt gij met zulke dierbare verheven Gods weldadigheden begiftigd, volgens Hand. 2:36; 4:12; Jes. 25:9; Ps. 68:20, 21 en 89:18, 19. Ja, door Hem alleen, en daarom kan niemand in de hemel tegen Hem, de Jehovah Jezus, Die de Heere onze gerechtigheid is, Jer. 23:6, geschat worden, en niemand is Hem gelijk onder de kinderen der sterken, Ps. 89:7, zowel in Zijn Persoon als ook in de uitvoering en toepassing van dit zo volwichtig, verheven, Goddelijk verlossingswerk, Jer. 30:21. O, hoe nadrukkelijk en ziel verwonderend ontzaglijk wordt dit voorgesteld door de Geest Gods, Openb. 5:1-4. Maar zie daarop vers 5-7, en daarom werd met zo herhaalde verheffing van lof en aanbidding alles in de roem van Gods Zoon werkzaam bevonden in de hemel en onder de hemel, van vers 8-14. Ja, hierin geloofslicht te ontvangen, doet de ziel diep aanbidden en knielen voor Christus.

5. David noemt het terecht ook een Gods weldadigheid, omdat hij deze niet kortstondig, en als in het voorbijgaan zou geven. O nee, maar omdat het een langdurige en steeds opvolgende weldadigheid zou zijn, voor het gehele volgende leven van de onwaardige Mefibóseth. En waarlijk, dit is ten volle wederom waarheid, met betrekking tot de weldaden van Christus aan Zijn volk. Daarom roemen de gelovigen, Ps. 68:20: "Geloofd zij de Heere; dag bij dag overlaadt

Hij ons"; en Ps. 48:15: "Want deze God is onze God, eeuwig en altijd; Hij zal ons geleiden tot den dood toe." Zie hierbij de tedere beloften Gods, Jes. 46:3-5, met Hebr. 13:5, waar de alles bevattende toezegging Gods is: Ik zal u niet begeven, en Ik zal u niet verlaten, verg. met Jer. 32:40 en 41.

6. David mocht ten slotte een Gods weldadigheid noemen, omdat de geringe en ellendige onwaardige Mefibóseth nooit aan koning David deze weer kon beantwoorden, of aan hem enige de minste wedervergelding zou kunnen doen. O nee, Mefibóseth zou wel gedurig een ontvanger zijn en blijven van des konings vrije en onvermoeide weldadigheden, en alzo voortleven alleen op des konings vrije giften en liefdebewijzen; maar hij kon de koning niets, ja, niets wedergeven. O nee! daarom is het terecht dan hier van David genoemd een Gods weldadigheid. Het is dan alzo dat Mefibóseth:

a. Alles wat hij voortaan bezitten en ontvangen zou, hem alleen toe zou komen van des koning milde hand; en daarom, zowel zijn leven als alles wat hij bezat en genieten mocht, waren alleen vrije koninklijke giften, en uit gunst hem geschonken.

b. Al zijn eer en aanzien die hij in des konings hof en huis ontving, was hem van en door de koning zelf geschonken, als ook dat hij tot een tafelgenoot van de koning verheven werd. Zulks was waarlijk dagelijks een nieuwe koninklijke gift aan hem, en een zeker onderpand van des konings toegenegenheid tot hem. En al had of ondervond Mefibóseth dikwijls onder al dit goede des konings, gelijk hij moest vinden, een verlegen en overstelpt gemoed, (zoals hij in vers 8 zal tonen te bezitten) als ook een gevoelige zucht om iets te verrichten, in des konings werk, en dat met een hartelijke innige keuze en welmenende toeleg om voor de koning, zijn zo tedere weldoener, die al zijn liefde en dienst waardig was, bedrijvig te zijn, zo vond hij zichzelf nog daaronder echter geheel machteloos tot de uitvoering, alzo hij geslagen en kreupel was aan zijn beide voeten. En dus, waar hij zichzelf ook beschouwde, hij was en bleef geheel onbekwaam en een onnut onderwerp voor koning David, als tot wiens eer, hoogheid, macht, rijkdom, heerschappij en werk hij, geringe en onmachtige Mefibóseth, niets kon toebrengen. Och nee! Terecht noemt dan de Godvruchtige en weldoende David, Israëls koning, het een Gods weldadigheid die hij aan Mefibóseth wilde doen.

Laat mij dan deze aanmerking samentrekken en besluiten met een kort woord tot des Heeren volk, al waarom ik dan zeg:

Komt begenadigd volk van de Heere, Israëls God, brengt gij met uw geloofsaandacht deze drie gemelde zaken eens over op uzelf, als zo onwaardigste personen, onder al die veelvuldige, dierbare en onvermoeide zegeningen en zo bijzondere gunstgenietingen en weldadigheden, die de volzalige God in Christus aan u al heeft geschonken en nog doet, zo naar ziel als naar lichaam, en voegt dan daar nog eens bij al die weldaden welke aan u in Zijn verbond zijn toegezegd voor al uw volgende dagen tot de dood toe, ja, tot over de dood. En ik weet, indien gij daar met licht des Geestes in zult mogen geleid worden, dat gij dan met uw gehele ziel onder zeer diepe verlegenheid zult moeten zeggen en erkennen, dat deze drie gemelde zaken van David omtrent Mefibóseth ook waarachtig in uw ziel en op uw weg en genadestaat en wandel van de God des heils overvloedig plaats hebben, en dat gij diep ootmoedig dankende en aanbiddende zult moeten uitroepen met David tot en voor de Jehovah Jezus, uw dierbare tedere Weldoener en Goddelijke David, en in Hem, voor God uw hemelse Vader: "O mijn ziel, gij hebt tot de HEERE gezegd: Gij zijt de Heere, mijn goedheid raakt niet tot U", Ps. 16:2. "Wat zal ik den HEERE vergelden voor al Zijn weldaden aan mij bewezen?" Ps. 116:12, en met de verlegen koning Hiskia betuigen, Jes. 38:15: "Wat zal ik spreken? Gelijk Hij het mij heeft

toegezegd, alzo heeft Hij het gedaan." O, wie zal de mogendheden des HEEREN uitspreken? Wie zal al Zijn lof verkondigen? Ja, gewis, dan zal uw verlegen zielsbestaan zijn tot en voor uw Goddelijke David Jezus Christus, volgens Ps. 145:1: "O mijn God, Gij Koning, ik zal U verhogen, en Uw Naam loven in eeuwigheid en altijd." En in een ieder van deze gemelde zaken zal veel Goddelijk onderwijs voor uw geloof bevonden zijn.
En ik weet, uw lied zal ook veel zijn, met Lodensteijn onder levend besef van uw nietigheid:

Gij zijt Heer' Zelf Uw Heerlijkheid,
En dies krijgt Gij geen weerdigheid
Van tongen, die U zingen.
Het is de heerlijkheid van 't stof,
Haar aardse harten met uw lof,
Ten hemel in te dringen, enz.

Zien wij nu verder onze tekstwoorden in, zo vinden wij, hoe Mefibóseth des konings aan hem toegezegde weldadigheid dankbaar ontvangt. Want, zegt de tekst in vers 8: "Toen boog hij zich, en zeide: Wat is uw knecht, dat gij omgezien hebt naar een doden hond, als ik ben?" Hier ontmoeten en vinden wij twee dingen:

a. Mefibóseth boog zich, namelijk tot nederige en verlegen erkenning voor de koning.
b. Hij zO, *wat is uw knecht, dat gij omgezien hebt naar een dode hond als ik ben?*
Ziehier, nederige en verlegen gebaren en woorden beide.

a. Betreffende het eerste, "toen boog hij zich." Omtrent deze gebaren en eerbewijzing van de mindere omtrent de meerdere, hebben wij naar aanleiding van vers 6 reeds enige dingen gemeld, waar Mefibóseth in diezelfde gebaren voor koning David is voorgekomen en bevonden werd. Maar wij merken hieromtrent nu alleen met één woord aan: O! welk oneindig onderscheid zal er in het gemoed van Mefibóseth zijn geweest en ondervonden, tussen dat neerbuigen van zich voor de koning, vers 6, en tussen dit buigen voor hem, hier in vers 8 gemeld. Want in vers 6 vloeide het uit hooggaande angst, beroering, vrees, schrik en slaafs ontzag, als ook wegens dat zo schielijk onverwacht ophalen door de koning met gezag naar zijn hof en tot onder zijn oog, met een levendig besef van al die rijksweerspannigheid, die zijns vaders huis aan David gedaan, en zo vervolgens uitgeoefend had, met langdurige oorlogen. Hij verwachtte daarom niets anders dan des konings ongenade, welker grimmigheid is als het brullen van een jonge leeuw, en daardoor gevoelde hij een ziel vol schrik en beroerende vrees en dodelijke bedeesdheid, en rekende hij zich niet meer dan een kind des doods, en geheel verwezen en afgesneden.
b. Maar nu hier in vers 8, vloeit dit zijn neerbuigen voor de koning uit overstelpte zielsaandoeningen van blijdschap, verwondering en diep verlegen en verwonderde dankzegging, als zijnde al zijn gemoedstochten op het sterkste aangedaan en werkende met ontzag, verlegenheid, eerbied, liefde en wegzinkende overstelpte verwondering door en met de andere hartstochten. En geen wonder, want hier vond hij zo in een ogenblik tijds en op het onverwachtst zijn doodsschaduw veranderd in een morgenstond, en zijn beroerde weeklacht in een rei veranderd, dat des konings welgevallen voor hem was als een dauw op het kruid; want des konings vriendelijke en medelijdende ontmoeting en zijn weldadige en zegenende behandeling omtrent hem, deed zijn gehele ziel met verbaasdheid en vol smeltende liefde en erkentenis vervuld worden. Daarom kon hij thans onmogelijk met woorden uitdrukken de volheid van verlegen dankbetuiging, die er in zijn hart thans plaats had omtrent koning David, zijn zo tedere en vrijwillige en overgrote weldoener, die hem op- en aannam onder de tederste

toezegging van zulke overgrote weldadigheden aan hem te zullen schenken.

O mijn hoorders, wie kan nagaan het onbegrijpelijke onderscheid dat er tussen het eerste en dit tweede neerbuigen voor de koning in het gemoed van deze Mefibóseth zal hebben plaats gehad, als ook de onderscheiden beginselen en oorzaak waaruit die zijn voortgesproten, en dan die omwending en verwisseling van hartsaandoeningen en gemoedsgestalten, die in en bij deze mens toen zijn ondervonden, en plaats zullen gehad hebben. Nee, dat kunnen wij niet recht nadenken en inzien; ik zeg alleen nog dit, dat dit geval en de zo zonderlinge gebeurtenissen welke de Geest Gods heeft aangetekend, 2 Kon. 25:27-30, zeer veel overeenkomsten hebben, en in beide ook het lied van Hanna bevestigd en vervuld wordt wat ze zong, 1 Sam. 2:6-8: "De HEERE doodt en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen en Hij doet weder opkomen. De HEERE maakt arm en maakt rijk, Hij vernedert. Ook verhoogt Hij. Hij verheft den geringe uit het stof, en den nooddruftige verhoogt Hij uit den drek, om te doen zitten bij de vorsten, dat hij ze den stoel der ere doe beërven; want de grondvesten des aardrijks zijn des HEEREN, en Hij heeft de wereld daarop gezet."

a. Maar nu wilde ik, uit deze zo onderscheiden neerbuigingen van Mefibóseth voor koning David tot onze geestelijke ziels- en geloofsopleiding en lering (zovelen onzer genade bij God ontvangen hebben) dit opmerken.

Te weten, o! wat is ook niet het onderscheid oneindig groot en verschillend, tussen het eerste inkomen en verschijnen en neerbuigen der ziel van een beroerde, overtuigde en ontdekte ziel voor God en Christus, als die zo geduchte, verheven, rechtvaardige, heilige en vlekkeloze Koning der koningen, wanneer zij naar en om ziel verzoenende, vergevende en hartveranderende genade Gods begint te zoeken en te smeken, en daartoe zich ook naar des Konings vlekkeloze hemelhof en troon leert wenden en begeven, als een geheel voor God veroordeelde en verdoemeniswaardige, onder gebeden en worsteling in benauwdheid des geestes. Of laat mij liever zeggen, zo wanneer zij door des Konings Goddelijke almachtige, overtuigende, zielsberoerende en bewerkende Geest, gepaard met en door Zijn ontzaglijk woord der wet of des Evangelies, als wordt uit- en opgehaald, uit haar zondige onzalige pest en dodelijke woning, waar zij onder satans strikken leefde, 2 Tim. 2:26. Waar zij zich onder de macht der duisternis en van zonde en dood gevoelt, Kol. 1:13 en Hand. 26:18, in een diepe jammerlijke zondige natuurstaat, met dit zo ontzaglijk woord Gods, op de ziel aangedrongen, als Adamskind: *Waar zijt gij?* Gen. 3:9. *Vreselijk zal het zijn te vallen in de handen des levenden Gods*, Hebr. 10:31. Verbolgenheid en toorn zal vergolden worden, alle ziel die het kwade werkt, Rom. 2:4-8, verg. Rom. 3:19. *God zal met vlammend vuur wraak doen over die Hem niet kennen, en het Evangelie van onze Heere Jezus Christus ongehoorzaam zijn,* 2 Thess. 1:8. O, hoe beroerd, verschrikt, slaafs en vol vrees is en blijft dikwijls voor vele tijden zulk een ziel dan voor de Koning en Hemelrechter, onder die uitroep, Ps. 130:3: "Zo Gij HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat; Heere, wie zal bestaan?" met Ps. 51:6. En vooral is het dan onder doodsschaduw en beroering, zo wanneer zij zo alleen starogende zien blijft, en stilstaat bij al haar zondigheid, schuldigheid en hooggaande God beledigende ongerechtigheden, zie Ps. 38:4-6: "Er is niets geheels in mijn vlees vanwege Uw gramschap, er is geen vrede in mijn beenderen vanwege mijn zonde. Want mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd; als een zware last zijn ze mij te zwaar geworden. Mijn etterbuilen stinken, zij zijn vervuld vanwege mijn dwaasheid." En waar het Evangelie en de verzoeningsweg haar bedekt en verborgen blijft, dan kan zij niet anders dan diep gebogen uitroepen, vers 2 en 3: "O Heere, straf mij niet in Uw grote toorn, en kastijd mij niet in Uw grimmigheid. Want Uw pijlen zijn in mij gedaald, en Uw hand is op mij nedergedaald", te weten met verschrikkingen, Ps. 88:17.

Dan leert zij zien en gevoelen haar onzalige geboorte en wandel in dat Gode vijandige en tegen Christus rebellerende huis van Saul, waar de satan, zonde en wereld heerst, en daarom wil zij wel erkennen dat de vloek Gods, Gal. 3:10, op haar rust, en zij bij geen verterend Vuur wonen kan, Jes. 33:14. O, welk een zielsneerbuigende last is dan de zonde niet? Als vergezeld met zovele verzwarende omstandigheden, en dikwijls begaan tegen zoveel klopping en licht, en een uitblussen van Gods overtuigende Geest. O, dit alles wordt dan herdacht en als op een lijst voorgelezen voor de aandacht, waarbij dan komt een ontwaakte en levende veroordelende consciëntie, als een inwonende stedehouder des almachtigen Gods, die Gods vloekvonnis in Zijn Woord aandringt en op het gemoed bindt. Zodat het in de ziel is, volgens Hos. 11:10: "Zij zullen den HEERE achterna wandelen, Hij zal brullen als een leeuw; wanneer Hij brullen zal, dan zullen de kinderen van de zee af al bevende aankomen." Want Gods alwetendheid, rechtvaardigheid en alomtegenwoordigheid vervolgt en besluit de ziel, en schildert een naderende dood, en eeuwige akelige verdoemenis voor alle onbekeerden en ongelovigen bereid, als voor de ogen, dat zij gevoelt en erkent haar deel te zullen zijn, bijaldien zij zo ongelukkig kwam te sterven zonder Christus, en zonder een waar zielszaligend geloofsaandeel aan Hem, Joh. 3:36.

Hieruit nu, en uit nog andere oorzaken is het, dat dit eerste neerbuigen en inkomen voor God en Christus, zo vol beroering en vrees en slaafse schrik en gejaagd zijn bevonden is, zelfs onder het waarnemen van alle plichten van God verordend en bevolen, als lezen, horen, verborgen bidden, enz. Daarom, en ook door verwarde denkbeelden, vooroordelen, onkunde, achterdocht en heersend ongeloof aan God, kan zij alsdan voor vele tijden en dagen als niet horen noch opmerken, naar en op hetgeen de gezegende, ontfermende en zondaars zaligende Heere Jezus Christus, in het zalig Evangelie tot ellendige verloren zondaren, en ook bijzonder tot haar zegt en aanbiedt, en tot haar zielszaligend en eeuwig heil en zielsbehoud van de Geest Gods voor de zodanigen geboekt is, en aangetekend onder andere ook in Ezech. 33:2; Jes. 45:22-24; 1 Kor. 1:30 en 31; 2 Kor. 5:21; Rom. 5:8 en 10 en Openb. 22:17, enz.

Maar zij gevoelt zich zo overwonnen en gebonden van en door het ongeloof en de slaafse vrees en een veroordelende consciëntie, dat het haar dan als onmogelijk is, daarnaar te luisteren of met toe-eigening voor zich daarmee te werken, tot bemoediging en zalige redding en behoud. Ja, de grote en Goddelijke Heere Jezus is haar op die tijden nog Zelf (hoeveel letterkennis zij van Hem ook bezitten mocht naar Gods Woord) in haar bevindelijke kennis geheel vreemd en verborgen; want niemand kan zeggen Jezus Christus den Heere te zijn, dan door den Heiligen Geest, 1 Kor. 12:3, zodat ze op die tijd geen geloofsgebruik van Hem maken kan. Temeer, omdat vele lasterlijke en ziel beroerende dingen, als pijlen van de satan niet zelden tegen de Persoon des Zoons Gods die zoekende ziel dan wel worden ingeworpen, om haar alzo nog meer te verhinderen en op te binden, van het naar de Heiland Christus, de God van zaligheid te kunnen of te durven wenden, wegens al haar ellende en grote zondigheid. En ja, om alzo het vlieden en komen tot Christus haar als ondoenlijk te maken, en van naar de Koning Jezus Christus, en Zijn roeping in het Evangelie te horen, dat zo getrouwe woord en aller aanneming waardig, 1 Tim. 1:5; als waarin haar, en dat geheel om niet, alle zielszaligend heil welmenend en teder wordt aangeboden van de God des hemels, volgens Jes. 55:1-3, verg. Openb. 3:18 en 20 en 2 Kor. 6:17 en 18.

Immers eist de volzalige Goddelijke Heiland, Jezus Christus, de Vorst en Zaligmaker der wereld, Hand. 2:36, 4:12 en 13:38 en 39, alleen van haar dit, te weten van in Hem te geloven, Hand. 16:31 en 1 Joh. 3:23, Hem aan te nemen en voor zich te omhelzen, Joh. 1:12 en Jes. 45:24. En dat de zondaar zo, als een goddeloze, en als een kind des doods tot Hem komen zal, om verzoening, rechtvaardigmaking, vrede en zaligheid deelachtig te worden, en om in en door

Zijn Goddelijke borgbloed en gerechtigheid bevindelijk deel aan dat Zijn heilwoord te krijgen, Hand. 26:18: "Om hun ogen te openen, en hen te bekeren van de duisternis tot het licht, en van de macht des satans tot God. Opdat zij vergeving der zonden ontvangen, en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in Mij." En zo in de omhelzing van Zijn ziel zegenende Persoon en volheid, Kol. 1:19, en 2:3, deel te verkrijgen aan God en Zijn verzoenende gunst. Het is immers Gods koninklijke en Goddelijke wil, dat zij zo verloren, verdoemelijk en goddeloos, verhard en vervreemd en bestreden als zij zich gevoelt, tot Hem opkomen, en tot Hem in geloof naderen zal, om Hem als Gods sterkte aan te grijpen, en zo vrede met God te genieten, Jes. 27:5, en als een goddeloze om niet te worden gerechtvaardigd, en gemaakt tot een erfgenaam der zaligheid. En daarom zal zij daartoe naar Hem, en naar Hem alleen, luisteren en horen tot haar eeuwig heil en behoud, volgens Jes. 55:3, verg. Matth. 17:5, zo ontbloot, arm en verloren tot Hem en Zijn genadetroon maar inkomen, Hebr. 4:14-16. Nemende alzo als een aller-onwaardigste aan, in verlegen aanbidding en erkentenis, zowel Zijn gezegende Persoon, als al Zijn Goddelijke Middelaars volheid, en ja, alles wat in het genadeverbond en Evangelie als een vrije Goddelijke gift aan haar wordt aangeboden en voorgesteld. Zie Luk. 14:16, 17, 22 en 23, en Jes. 25:6-9. En ja, in die onbepaalde aanbiedingen van het Goddelijk Evangelie worden die haar dadelijk als een koninklijke verbeurde weldadigheid Gods overgemaakt, bedeeld en geschonken. Maar ach! satan en ongeloof maken en houden de ziel dan lang bedwelmd, zodat ze het niet zien noch geloven kan, en er dus ook geen voordeel mee doen kan in die tijden, totdat de Heere dit Zijn woord haar ondervinden doet, 2 Kor. 4:6: "Want God, Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods, in het aangezicht van Jezus Christus"; en dat God zo Zijn Zoon in haar openbaart, Gal. 1:16. Maar:

b. O, welk een verandering heeft er plaats in diezelfde ziel, wanneer dat tweede neerbuigen volgt, en gevonden en beoefend wordt, namelijk wanneer zulk een onderworpen ziel des Konings genade en heilwoorden, zo vol van zaligheid in het Goddelijk Evangelie en verbond en haar heilrijke beloften ontdekt en voorgesteld, als tot haar nu sprekende mag aanmerken, en met een toe-eigenend geloof in nederige vrijmoedigheid omhelzen, aannemen en als tot haar van de God des hemels bijzonder gesproken, horen en lezen kan, en als zij de waarheid en kracht mag ondervinden van Hos. 2:18, 19: "En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid; ja, Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht, en in goedertierenheid, en in barmhartigheden. En Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof; en gij zult den HEERE kennen." En vers 22: "En Ik zal ze Mij op de aarde zaaien, en zal Mij ontfermen over Lo-Ruchama. En Ik zal zeggen tot Lo-Ammi: Gij zijt Mijn volk; en dat zal zeggen: O, mijn God." Dat woord, Jer. 15:16, wordt haar dan bevindelijk kenbaar met Matth. 11:28, en de rust in Jehovah Jezus is haar heerlijk, Jes. 11:10, nu zij ondervindt deel te hebben ontvangen aan dat woord, Hebr. 4:3: "Wij die geloofd hebben, gaan in de rust"; en aan dat lieve woord, 2 Kor. 4:6: "Want God, Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus."
En die ziel wordt zo met geloofslicht, door de inwerkende genade van de Heilige Geest, ingeleid in de eeuwige en vrije verlossingsweg en het heilverbond in Christus, zodat ze het getuigenis der genade Gods mag aannemen en voor zich omhelzen, en zo verzegelen dat God waarachtig is, Joh. 3:33, aanbiddende Gods vrije genadeweg, Zijn vrije en eeuwige liefde in Christus Jezus, tot een arme en verloren wereld der uitverkorenen, met een omhelzen hiervan door haar, volgens 1 Joh. 4:10, uitroepende: "Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar

dat Hij ons liefgehad heeft, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden", verg. 2 Kor. 5:18. En alzo gevoelt zij zich tot en naar Christus gelokt en getrokken met tedere mensenzelen, ziende en vindende in de Zoon het eeuwige leven, en eeuwige genoegzame gerechtigheden en sterkte, 1 Joh. 5:11 en Jes. 40:24. En dus zou zo'n ziel het komen tot Hem dan niet kunnen nalaten. O nee, maar het is als Jes. 60:8: "Wie zijn dezen, die daar komen gevlogen als een wolk, en als duiven tot haar vensters?" Ja, zij kan, moet en wil met de bruidskerk dan betuigen volgens Hoogl. 3:4: "Toen ik een weinigje van hen weggegaan was, vond ik Hem Dien mijn ziel liefheeft. Ik hield Hem vast, en liet Hem niet gaan, totdat ik Hem in mijner moeders huis gebracht had, en in de binnenste kamer van degene die mij gebaard heeft." En alzo verwacht en ontvangt zij nu al haar zegeningen voor tijd en eeuwigheid van Hem, die goedertieren Koning Israëls, ja, van en uit Hem alleen, als die Hoorn der zaligheid, opgericht in Davids huis, Luk. 1:69. Daarom roept die ziel in gelovige aanbidding dan uit: Hoe dierbaar is mij Uw goedertierenheid, o God, dies ik, zondig verloren, toch in genade door U geroepen mensenkind, onder de schaduw Uwer verbondsvleugelen toevlucht neem. *Want waarlijk, bij U en bij U alleen is de fontein des levens, en in Uw licht zien wij het licht.*

En zo wordt door dat gelovig opzien in de volheid, gepastheid en gewilligheid van Gods Zoon, de liefde omtrent Hem, in aannemen en omhelzen werkzaam, onder onbepaalde wedergift van zichzelf aan Hem. En op deze wijze wordt die ziel een van des Heeren Jezus' vrijwillig volk, Ps. 110:3, kussende Gods Zoon in geloof en liefdesomhelzing, Ps. 2:12, en nemende Hem verlegen aan, als die grote Gave Gods, Joh. 1:12, en als haar Goël en Man, Jes. 54:5, buigende zich gelovig aan Zijn gezegende heilvoeten. En zo schrijft zij onbepaald, bedaard en onberouwelijk met haar gehele hart: "Ik ben des HEEREN", Jes. 44:5, waarop die gelovige ziel door de Geest Gods dan nadien al doorgaans wordt begiftigd met verzekering van haar aandeel aan God en van haar geestelijk kindschap, volgens Rom. 8:16: "Dezelve Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn." En haar geloofsroem dus is bevonden: "Mijn Liefste is mijn, en ik ben Zijne, Die onder de leliën weidt", Hoogl. 2:16.

O, welk een liefhebbend, verwijdend, ziel voldoenend en verwonderend verlegen verheffen en aanbidden van de Jehovah, en de rijkdom der soevereine genade Gods en Christus, in een aller-gewilligst onderdanig neerbuigen, is er dan niet op die tijden in die ziel! En wat drijft de liefde dan niet alle slaafse en ongelovige vrees buiten, terwijl zij deze haar Koning en zo tedere vrijwillige Weldoener aanbidt! Het is dan volgens Ps. 145:1, 2 en 5: "O mijn God, Gij Koning, ik zal U verhogen, en Uw Naam loven in eeuwigheid en altijd. Te allen dage zal ik U loven, en Uw Naam prijzen in eeuwigheid en altijd." "Ik zal uitspreken de heerlijkheid der eer Uwer Majesteit, en Uw wonderlijke daden", verg. Ps. 103:1-4. Zij staat en werkt dan voor en tot God, in de zoete en zalige bevinding van des apostels woorden, Rom. 8:31-32: "Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven; hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?" En Ef. 3:12: "In Denwelken wij hebben de vrijmoedigheid, en den toegang met vertrouwen door het geloof aan Hem."

O, hoe worden er dan in die ziel niet ondervonden en beoefend vele herhaalde liefdesomhelzingen van God en Zijn gemeenschap, en tevens gedaan vele en aller-onbepaaldste innige zielsovergaven aan de Heere Jezus en Zijn liefdedienst, Ps. 18:2; en volgens des Konings verbondseis, Ps. 45:11 en 12, waar de gehele ziel dan Amen op kan antwoorden, als ook op des apostels woorden, 1 Petrus 2:4 en 5: "Tot Welken komende als tot een levenden Steen, van de mensen wel verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar. Zo wordt gij ook zelf, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus." De betuiging des harten is dan zo

volwillig en onder liefdesaandoening: Zie hier, Uw knecht en dienstmaagd. Och Heere, zekerlijk ik ben er ook nu door Uw aller-vrijwilligste dierbare opnemende genade één van, Gij hebt mijn banden losgemaakt, Ps. 116:16. Wie was ik, vreemde, dat Gij mij kende? En dat Gij hebt omgezien naar zulk een dode hond als ik ben? Want ik en al mijns vaders huis zijn niet geweest dan maar lieden des doods voor mijn Heere de Koning; zoals Mefibóseth ook sprak tot David, 2 Sam. 19:28. Waarop de heerlijke en zegenvolle Heere Jezus, de eeuwige Koning over Jakobs huis, zulk een verlegen gelovig aanbiddende ziel soms in die tijden daarenboven komt te zegenen en te troosten, en dat tot haar nadere vaststelling in de genade en meerdere roem in God, met en door deze en gene van Zijn heilwoorden, vervat in de heilige Bijbelrol, omscheen met toepassend en vertroostend licht des Heiligen Geestes, opdat de blijdschap des Heeren zo haar sterkte zou zijn, en zij de kracht zou ervaren van die beloften, Jes. 30:29: "Er zal een lofzang bij ulieden zijn, gelijk in den nacht, wanneer het feest geheiligd wordt; en blijdschap des harten, gelijk van een die met pijpen wandelt, om te komen tot den berg des HEEREN, tot den Rotssteen Israëls, Jes. 29:19. "En de zachtmoedigen zullen vreugde op vreugde hebben in den HEERE; en de behoeftigen onder de mensen zullen zich in den Heiligen Israëls verheugen." Hoogl. 2:4: "Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is Zijn banier over mij." Ja, de Geest van Christus gebruikt daarnaast tot dat einde ook wel deze dierbare woorden, Jer. 31:3: Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid. Of Ps. 50:7: "Hoor, Mijn volk, en Ik zal spreken, Israël, en Ik zal onder u betuigen: Ik God, ben uw God." Of Jes. 54:5, 6 en 10 of Jer. 31:20. Of als Mozes eens ontving: Ik ken u bij name, gij hebt genade gevonden in Mijn ogen, Ex. 33. En zij wordt als met Abraham van de Heere toegeroepen: *Zegenende zal Ik u zegenen, en wees een zegen*, Gen. 12:2. Waarlijk, dit is sieraad voor as te ondervinden, en vrolijkheid voor een benauwde geest, van de gezalfde Christus Gods, Jes. 61; en ja, God en Christus spreken dan die ziel vrede toe. En wat ziet zij dan niet geheel anders op de Heere en in en op Zijn woorden, en wat is haar alles Goddelijk, dierbaar, zalig en verheven in Gods Woord, waar zij moet betuigen met David, Ps. 4:8: "Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ten tijde als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn." Ps. 16:5: "De HEERE is het Deel mijner erve, en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot."

Waarvan dan ook het gezegende vruchtgevolg is, dat er dan vervolgens een genadige verbondsbetrekking op de Drie-enige Verbonds-God ondervonden wordt, en een kinderlijke vrijmoedige gebruikmaking daarvan en tedere wandel met en voor God. Zo'n onderwerp omhelst niet alleen de beloften Gods, maar ook Jehovahs eisen en bevelen, Gen. 17:1: "Wandel voor Mijn aangezicht, en zijt oprecht"; want Ik ben God de Almachtige of Algenoegzame. Verg. 1 Petrus 1:15 en 16: "Maar gelijk Hij, Die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gij zelf heilig in al uw wandel. Daarom dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig." Terwijl de hartelijke zucht der ziel, als een wederantwoord is Ps. 119:5-6: "Och dat mijn wegen gericht werden om Uw inzettingen te bewaren! Dan zou ik niet beschaamd worden, wanneer ik merken zou op al Uw geboden." Met Ps. 116:9: "Ik zal wandelen voor het aangezicht des HEEREN, in de landen der levenden." En vers 17: "Ik zal U offeren een offerande van dankzegging, en den Naam des HEEREN aanroepen." Alzo leeft de ziel voor en met God, onder de toeleiding van de zalige Geest in nederige vrijmoedigheid, onder herhaalde bevinding van des Heeren toezegging, Jes. 48:17: "Alzo zegt de HEERE uw Verlosser, de Heilige Israëls: Ik ben de HEERE uw God, Die u leert wat nut is, Die u leidt op den weg dien gij gaan moet." En Hos. 11:4: "Ik trok hen met mensenzelen, met touwen der liefde, en was hen als degenen die het juk van op hun kinnebakken oplichten en Ik reikte hem voeder toe." Met Jes. 65:24: "En het zal geschieden, eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden; terwijl zij nog spreken, zo zal Ik horen." En daarom is haar verlegen uitroep, Ps. 65:5: "Welgelukzalig is hij dien Gij verkiest, en doet naderen, dat hij wone

in Uw voorhoven. Wij zullen verzadigd worden met het goede van Uw huis, met het heilige van Uw paleis." En het verruimde zielslied, voor en tot God en Christus is dan dus bevonden:

Ik zie overheerd, ik voel Uw ingewanden,
In liefde tot mij branden,
Gij lokt Mijn ziele uit,
En kiest mij (blind en arm) tot Uw beminde bruid.

Uw armen van genâ staan voor mij zondaar open,
Ik kom nu tot U lopen,
Gij brengt mij in een staat,
Die duizend werelden in glans te boven gaat.

Daar God mijn Vader wordt, daar Jezus is mijn Broeder,
De Geest, mijn trouwen Hoeder,
Die onder Zijn geleid'
Mij neemt, en voeren zal omhoog bij d'engelenrij
Jehovah, Levensbron! mijn vreugd vindt eind noch peil.

Keren wij ons nu wederom tot onze tekstwoorden, waarin wij zien dat bij de nu reeds gemelde, verlegen en nederige gebaren, onze Mefibóseth er ook aanstonds bijvoegt en volgen laat zijn verlegen en erkennende woorden tot de koning, die wel weinig, maar toch zeer nadrukkelijk en alleszins krachtig zijn, en klaar uitdrukken zijn inwendig verlegen overstelpt dankbaar zielsbestaan. Want hij zegt vraagsgewijs als een diep verlegene tot David: *Wat is uw knecht*? Maar alzo wij in vers 6 deze nadrukkelijke vragende betuiging van hem reeds ontmoet en toen ingezien hebben, zo kunnen wij die hier nu voorbijgaan. Alleen zeg ik, dat deze zijn vraag, "wat is uw knecht?" hier voortkomt uit zijn diep verwonderde en verlegen zielsgestalte, tot dankbare erkenning voor de koning wegens de aan hem zo tedere en overgrote bewezen weldadigheden. En daarom is hier deze zijn vraag en dit zeggen aller-gepast, geheel zakelijk, aller-betamendst en genoegzaam. Want hoe voller het hart is met verlegen erkentenis, hoe minder woorden dat men spreken kan. En zo was het hier met Mefibóseth. Waaromtrent ik alleen een kleine aanmerking nemen moet, te weten, dat des Heeren Gods dierbare genadeweg ook soms met en over Zijn begenadigd volk alzo is, om hen door onverwachte grote zegeningen of bijzondere grote beloften voor te komen, om alzo hun ziel tot zulk een verlegen vragende gestalte te bewerken voor Zijn gezegend aangezicht als de God hunner goedertierenheid. Zo zien en vinden wij hierin het gezegend gemoedsbestaan van David voor en tot de Heere, zijn zegenende Jehovah, 2 Sam. 7, daar breder na te lezen. En o! welk een verlegen overstelpte ziel, met aanbiddende verwondering was er toen niet bij die man Gods in zijn vragende korte betuiging, vers 18-22.

Dergelijke was ook bij de Godvruchtige en zo wonderlijk van de Heere beweldadigde en van de dood teruggeroepen koning Hiskia, Jes. 38:15. Als ook bij en in Hagar, de dienstmaagd van Sara en Abraham, ontmoeten wij een dergelijke verlegen zielsvraag aan de Verbondsengel, Gen. 16:13: "En zij noemde den Naam des HEEREN, Die tot haar sprak: Gij God des aanziens. Want zij zeide: Heb ik ook hier gezien naar Dien, Die mij aanziet?" En van al de gelovigen in Christus Jezus, zo uit de Joden als de heidenen, die in genade op- en aangenomen, en de ondertrouwden van Jehovah Jezus en de Drie-enige God zouden worden. Van die allen wordt voorzegd, Hos. 2:22, dat zij verlegen en verwonderd aanbiddende zouden uitroepen, als Gods ontfermd Lo-Ammi en Lo-Ruchama: *O mijn God*!

En de bevinding van veel Godzaligen zou in dezen tot bevestiging hiervan, en tot roem van de God huns heils en tot erkentenis van Zijn zonderlinge genadewegen met haar gehouden, ook het hunne kunnen melden. Ja, ja, het is alzo, een vriendelijk God beschaamt nog al dikwijls Zijn volk, door vrije onverwachte Goddelijke en overgrote zegeningen, die Hij hun uitdeelt, als ook met en door overdierbare beloften, die Hij hen onverwacht toeroept; zodat ze zingen moeten van de wegen des Heeren, volgens Ps. 138:5. En hierin wil en moet mijn ziel uit bevinding tot roem van de Jehovah ook zeggen: *De God Israëls is God!* Gen. 30:20.

Maar het is Mefibóseth niet genoeg, dit zo vragende te zeggen: "Wat is uw knecht?" Maar hij voegt er onmiddellijk nog een tweede verwonderde vraag bij en vraagt: "Dat gij omgezien hebt naar een doden hond als ik ben?" Hij vergelijkt zichzelf bij een dode hond. Een spreekwoord, dat men of van een ander of van zichzelf wel gebruikte, om de alleruiterste geringheid en verachtelijkheid aan te tonen; zie 2 Sam 16:9, daar wij lezen: "Toen zeide Abisaï de zoon van Zeruja, tot den koning: Waarom zou deze dode hond (te weten Simeï) mijn heer den koning vloeken? Laat mij toch overgaan, en zijn kop wegnemen." En onze David zelf gebruikt ook deze bewoording omtrent en van zichzelf, in zijn zo diepe staat van druk bij zijn zo bittere en hem steeds vervolgende schoonvader koning Saul, 1 Sam. 24:15: "Naar wien is de koning van Israël uitgegaan? Wien jaagt gij na? Naar een doden hond?" Wij weten, dat onder de gedierten der aarde een hond een onrein dier is, nochtans als hij leeft, is hij voor zijn meester in wacht te houden en getrouwheid, als anderszins, van enig nuttig gebruik voor de mens. Daarom was de taal der Kananése vrouw tot de Heere Christus, Matth. 15:27: "Ja, Heere, Maar de hondekens eten ook van de brokskens die er vallen van de tafel hunner heren." En als de man Gods Job de diepte van zijn zozeer verachte toestand zal uitdrukken, daar hij zich in gezonken zag, dan zegt hij, Job 30:1: "Maar nu lachen over mij minderen dan ik van dagen, welker vaderen ik versmaad zou hebben om bij de honden mijner kudde te stellen." En ja, Godzalige, deze taal van Job kan ook al eens in smaad- en drukwegen de onze worden.
Maar dit is een ieder kennelijk, dat een dode hond geheel van geen nut is, en die behoeft men ook niet te vrezen. Zo wil dan Mefibóseth ook tot David zeggen: O mijn heer en koning, zo ben ik bij en voor u maar aan te merken, en niet meer, als zulk een dode hond; want er is in en bij mij niets dat u ooit nuttig zou kunnen zijn. En er is ook niets bij mij om voor te vrezen tot uw nadeel. Gij zijt een triomfant, en een van God gezegend en rondom verhoogde vorst; en ik een veracht kind des doods met al mijns vaders huis, dat God verworpen heeft. Wel, o wonder! wil hij zeggen, daarnaar, ja, naar zulkeen heeft de koning echter omgezien, met liefde en toegenegenheid. En daar men van een dode hond als afschuwelijk zijn ogen zou afwenden en als natuurlijk afwendt, zo had mijn heer de koning van mij, onwaardige, verachte en dode hond, ook billijk mogen en kunnen doen, en mij was dan in dezen geen ongelijk geschied; want geen verachtelijker en ongeschikter, dan MIJ had de koning kunnen opnemen.

Zie vrienden, zo toont Mefibóseth in en met deze verlegen vraag dat er in hem niets was en dat hij in zichzelf ook niets vond waarom de koninklijke David, zulk een zegepralend heerlijk vorst, die al zijn vijanden aan zich onderwierp, en daarom van alle volkeren gevreesd en ontzien werd, van nabij en van verre, 2 Sam. 7:9, tot zulk een zonderlinge toegenegenheid omtrent hem, de verachtste en geringste in zijns vaders huis, was gekomen en hem met zodanige overgrote weldadigheden kwam te overladen. O nee, hij wist niets en kon niets anders zeggen, dan in diepe nederige betuiging: Wat is uw knecht, dat gij omgezien hebt naar een dode hond als ik ben? O billijke, nederige en zeer gepaste betuiging en vraag van deze geringe Mefibóseth, voor koning David, zijn vrijwillige en zonderlinge weldoener.

Maar Godzalige, zovelen uwer, hetzij in het begin van uw genadeweg, of meer in het vervolg daarop, enige onderscheiden bevinding kent, van de voorkomende vrije liefde van God en Christus, in en aan uw ziel, waardoor gij roemende met de bruidskerk zeggen mocht: "Mijn Liefste is mijn, en ik ben Zijn, Die onder de leliën weidt", Hoogl. 2:16. De Heere is mij verscheen van verre tijden, en o mijn gekruiste Liefste, gezegende Christus Gods, Gij zijt mijn Koning en mijn God, mijn ziel kleeft U achteraan, en Uw rechterhand behoudt mij. En volgens Ps. 71:15: "Mijn mond zal Uw gerechtigheid vertellen, den gansen dag Uw heil; hoewel ik de getallen niet weet." En vers 19: "Ook is Uw gerechtigheid, o God, tot in de hoogte; Gij Die grote dingen gedaan hebt. O God, wie is U gelijk?" Ik weet, gij zult volwillig Amen willen zeggen op deze verlegen vraag van Mefibóseth voor David, en die ook tevens voor uzelf willen overnemen, en ook meermaals hebben overgenomen, voor en tot de Goddelijke en koninklijke Heere Jezus, de tegenbeeldige David, uw Zielenvorst en Vriend. Ook dan en zo dikwijls als gij, hetzij in de verheven waardigheid van Zijn Persoon, als het vertonend Beeld Gods, of in Zijn talloze aan u geschonken weldaden, of in Zijn bloedig offer en zoenlijden, of in Zijn verbondstrouw, enz., nieuw licht en inzien hebben en ondervinden moogt, gij gevoelt dan uw gehele ziel in nederige verwonderde aanbidding en erkentenis en liefdesomhelzing omtrent Hem aangedaan, onder de aller-tederste aanbieding van uzelf, om tot Zijn liefdedienst geheel afgezonderd en geheiligd te mogen worden.

En al vindt ge u dan krachteloos in uzelf, en geslagen aan uw beide voeten van geloof en hoop, en zo onbekwaam tot uitoefening van een betamende God verheerlijkende wandel. O, uw liefdezucht, en verlegen mond van het hart vraagt: Wat is Uw knecht, wat is Uw dienstmaagd? Dat Gij omgezien hebt naar een dode hond? Is dit niet echter in en bij u? O gewis! ik weet het is alzo; en O, zeg mij eens, kunt gij het in uw aller-tederst gemoedsbestaan voor God en Christus wel verder brengen dan tot zulk een diep verlegen zielsvraag aan en voor de volzalige God? Immers nee, dat is de hoogste gestalte, Godzaligen; daar wij het door genade toe brengen, en in komen kunnen; daar, ja, daar, bezwijkt onze kracht; daar eindigt onze gemoedsverwondering; zie, zover, en niet verder, kan het hier onze geloofsaanbidding maar brengen. Maar o! waarlijk, dan is God het oneindig al-waardig AL in onze ziel, en wij niets; ja, minder dan de ijdelheid gerekend, terwijl het zielsgezang dan bevonden is innig en van ganser harte voor Zijn gezegend al-waardig aangezicht:

Zegenrijk Vorst bezit mij heel,
En mijn ziel en tocht en zinnen. (=adem),
Ach! het lust mij U te minnen.
Neem mij voor Uw eeuwig deel.

Maar Godzalige, ik raad u broederlijk, kunt gij wegens de geslagenheid van uw geestelijke voeten dikwijls niet staan voor uw Koning. O, volg dan Mefibóseth na, en val temeer in diepe ootmoed op uw aangezicht neer voor deze uw koninklijke Heiland Jezus Christus, uitroepende in verlegen roem: Kniel, mijn ziel, voor het Lam dat geslacht is, en waardig is te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging.

Zie daar vrienden, de woorden in dit geschiedverhaal ons voorkomende met uw aandacht ingezien en behandeld, en tussen beide telkens met deze en gene geestelijke op- en aanmerkingen en leringen aangevuld tot nut voor onze ziel.

TOEPASSING

Laat ons nu nog een woord van toe-eigening, naar de stof en de tijdsomstandigheid vereist, er bijvoegen. Wij zeggen dan:

a. Wij worden ook nu op de aanstaande dag des Heeren in de bediening van het heilig en hoogwaardig Avondmaal als tot het hof wederom ontboden te komen, en dat wel op en uit het koninklijk bevel van de grote Heere Jezus, de Koning der Kerk; ja, genodigd tot het huis en de tafelgemeenschap van deze zegepralende en tedere tegenbeeldige, en nu aan des Vaders rechterhand verheerlijkte David, om daar een nederig en gelovig gebruik te maken van al Zijn verbondsweldaden en heilgoederen, beloofd in Jer. 31:6: "Want daar zal een dag zijn, waarin de hoeders op Efraïms gebergte zullen roepen: Maakt ulieden op, en laat ons opgaan naar Sion, tot den HEERE onzen God." En vers 12: "Dies zullen zij komen, en op de hoogte van Sion juichen, en toevloeien tot des HEEREN goed, tot het koren, en tot den most, en tot de olie, en tot de jonge schapen en runderen. En hun ziel zal zijn als een gewaterde hof, en zij zullen voortaan niet meer treurig zijn." En ziedaar, aan die tafel des Konings zullen al de geestelijke Mefibóseths welkom en aangenaam in de ogen des Konings zijn, en Hij zal hen daar op het tederste beloven en verzegelen, ja, dadelijk overmaken al Zijn verbondszegeningen en heilgoederen, in het zalig wel geordineerd verbond en testament der genade begrepen; zie 2 Kor. 1:20 met Jes. 54:4-17, enz.

b. Maar laat mij dan nu ook toe dat ik een vraag doe, aan u persoonlijk mijn hoorders, en wel deze: Hebt u ook voor uzelf een welgegronde hoop en verwachting van bij de Koning aangenaam te zullen zijn, en binnen Zijn hof ontvangen te zullen worden? Hebt u al het bruiloftskleed van Christus' gerechtigheid aangedaan, om daarin voor Zijn Goddelijk en koninklijk aangezicht te verschijnen? Ja, laat mij u nader vragen, hebt en kent gij al een ware heildorst en innigste begeerte om een zalig bevindelijk aandeel aan die zo dierbare en grote Goddelijke weldaden des verbonds in Christus Jezus te verkrijgen, en deze dadelijk te mogen ondervinden, tot wegneming van al uw zonden, schande en vloek, en om te worden uitgevoerd uit uw onzalig woon- en pesthuis, en uit de ketenen der ongerechtigheid en vloekwaardigheid, waarin gij geboren zijt? Gal. 3:10 en Rom. 3:19. Begeert gij in soevereine genade aandeel te verkrijgen aan des Konings toegenegen Goddelijke gunst, en verzoende vriendschap, ja, een vrije toegang tot Zijn troonhuis, hof- en tafelgemeenschap, en Zijn steeds opvolgende tedere verbondszorg en weldadigheid? Of weet gij van deze dingen niet en leeft u daaromtrent zorgeloos, indrukloos, gevoelloos, onverschillig, zonder wegende bekommering, lust of werkelijke begeerten en gebed? O, wat zijt gij dan nog een ongelukkig en onzalig naambelijder en een versmader van Gods koninklijke Zoon, en van de aangeboden rijkdom van Zijn genade en weldadigheden in het Evangelie u aangeboden. O, hoe zwaar zult gij het voor God te verantwoorden hebben, zo blijvende!

c. Verder vraag ik aan u, mens, heeft uw ziel al bevindelijke kennis van de gemelde gemoedstoestand en genadewerking omtrent God en Christus, zoals deze in de behandeling van deze stof telkens door ons is opgemerkt en voorgesteld, als Gods genadewerk en eerstelingen des Geestes, in de ziel van Gods keurvolk gewrocht? Immers vonden wij in Mefibóseths bestaan en nederig gedrag voor koning David, de gronden gelegd voor onze geestelijke beschouwing, en gedurige aanmerking en overbrenging? Ik herzeg en vraag: Zijn deze AL of NIET bevindelijk u kenbaar in uw hart en gemoedsbestaan omtrent de Goddelijke Heere Jezus, de ware David, die Koning der koningen en Heere der heren? Als neem eens:

1. Hebt u ooit met smart of aandoening der ziel leren zien, met betrekking tot uw

persoonlijke en eeuwige staat voor God, dat gij van nature een geborene waart in en uit het huis en geslacht van de helse Saul, de god dezer eeuw, die uw ziel verblind en gevangen hield? Zodat gij een kind des toorns waart, en een vuurbrand der hel van nature, een smader van God, levende in een volstrekte weerspannigheid tegen de almachtige, heilige en goede Jehovah, met een licht achten en versmaden, ja, tegenlopen van al Zijn nodigingen, bevelen en roepingen; en zo alleszins een zondenslaaf, wereldslaaf en slaaf der hel? Hebt u hier ooit gevoelige aandoening en beroerende weedom over ondervonden voor God, mijn hoorders; bent u er wel eens verwonderd over geweest, dat God u niet allang met één slag naar de hel gezonden, en u daarin gestort heeft; wat zegt uw ziel hierop mens?

2. Hebt u het al ooit leren zien, en met smartende en beroerende aandoeningen ondervonden, zodat het in u wrocht onlust, wraak, vrees en een diep beschaamd vallen voor God op uw aangezicht, namelijk hoe gij in Adams zondeval, al bij uw geboorte vervallen, en ook buitengesloten lag en bevonden waart, van God en Zijn gunst geheel vervreemd en afgescheiden, en dat gij de wereld bij en door uw geboorte zo was ingekomen, als één wiens naam, staat en beeld bevonden werd, dood in zonden en in misdaden, een kind des toorns van nature, behorende onder de overste van de macht der lucht, en dus een kind der ongehoorzaamheid, volgens Ef. 2:1-3, verg. 2 Tim. 2:26 met Joh. 8:44, missende alleszins dat koninklijke en heerlijke beeld Gods, en integendeel omvangen van het beeld des duivels en der zonde, Rom. 8:7? Daar bij komt, dat gij deze uw ellende hebt verzwaard en vermeerderd door en met al uw dadelijke en God honende ongerechtigheden en langdurige rebellie en opstand tegen God en Christus, die hoge Hemelmajesteit, vergaderende u toorn als een schat, en dat gij in dit gezicht en gevoel moest uitkermen met de dichter, Ps. 130:3: "Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat; Heere, wie zal bestaan?" O, mijn etterbuilen stinken, zij zijn vervuild vanwege mijn onzalige en talloze dwaasheid; en in navolging van David, Ps. 51:6: "Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan wat kwaad is in Uw ogen. Opdat Gij rechtvaardig zijt in Uw spreken, en rein zijt in Uw richten"; ziende en gevoelende uzelf voor God, niet meelijwekkend ellendig, maar rondom hatelijk en verdoemelijk ellendig voor en in Zijn reine en heilige ogen. Kunnende niet behouden worden dan door een vrije, almachtige en wonderlijke genade Gods in Christus, en door een Goddelijk borgbloed en een aan Gods recht voldoenend zoenlijden van een Goddelijke Middelaar, gepaard met de almachtige herscheppende genadewerking des Heiligen Geestes. Als gevoelende uw ziel niet alleen met Mefibóseth verlamd en geslagen in al uw zielsvermogens, maar geheel dood in zonden en misdaden voor God bevonden, ziende en erkennende dat er van u, zulk een stinkende geestelijk dode niets te verwachten is, en die zich graag voor God erkennen wil niet méér te zijn dan een dode hond, in het zedelijke beschouwd, en dus ook geheel onbekwaam om immermeer door eigen werken, pogen, of hulp van schepselen verlost en tot het hof van Gods Zoon gevoerd te worden. O nee! volgens Job 5:1 en Job 9:30 en 31, met Ps. 49:8 en 9: "Niemand van hen zal zijn broeder immermeer kunnen verlossen; hij zal Gode zijn rantsoen niet kunnen geven. Want de verlossing hunner ziel is te kostelijk, en zal in eeuwigheid ophouden." Ja, in de weg van iemands bekering worden wel angsten, tranen, droefheid en benauwdheden gevonden; maar die zijn op zichzelf niets, in de weg van vrije rechtvaardigmaking en verzoening met God. Daar komt alleen te pas de soevereine liefde en genade Gods des Vaders, en de schuld voldoenende gerechtigheid van Gods liefde in de Zoon Jezus Christus, en dan is het geloof aan de zijde des zondaars, door de Heilige Geest in het hart gewrocht, alleen de hand om die eeuwige gerechtigheid van de Borg te omhelzen en aan te nemen, in de overgang tot, en aanneming van Gods liefde in de Zoon, als des Vaders allergrootste Liefdesgeschenk, aan de boetvaardige zondaar, tot wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing geworden,

1 Kor. 1:30, verg. Rom. 8:31 en 32. En al die voorafgaande angsten, overtuigingen, tranen, enz. zijn maar als een voorafgaande voorbereiding en middelen, om de zondaar uit zijn onzalige natuurstaat uit te drijven, door de werkende almacht des Geestes, ten einde het daartoe komen zou, (daar het ook toe komen moet, zal het werk recht zijn); te weten, tot een gelovig, ootmoedig, ontbloot naderen tot, en werkelijk inkomen bij en voor de al-waardige en ziel behoudende Heere Jezus, die Koning der gerechtigheid en des vredes, met een eenvoudig, waarachtig, onbepaald omhelzend kussen van Hem, volgens Ps. 2:12 en Jes. 45:24. Ziet mijn hoorders, dit inkomen, en dat alleen kan een arme zondaar zaligen, Joh. 3:36. Wat zegt nu uw gemoed? Ik vraag u, kent gij dit, mens? Heeft Christus' Geest dat ook ooit in u gewerkt? Weet gij van deze zo noodzakelijke dingen? O, wat zegt uw hart en consciëntie in dezen voor de Heere? Oordeel toch getrouw omtrent uzelf, uw belang in dezen is zeer groot, en voor eeuwig. En zie, nu is het nog het heden der genade, en al loopt uw pad en weg van God nog af, ach gij kunt nog door alles overwinnende genade behouden en gered worden; *alleen ken uw ongerechtigheid*, volgens de eis Gods, Jer. 3:13 en 14. Och, lees die woorden Gods veel na.

d. Vrienden, nog vraag ik u: Hebt u al bij ontdekkend licht, en met ziel doorwondende aandoening gezien in welk een verre afgelegen hoek en staat gij van nature woont en leeft, als een vervreemde en geheel afgescheidene van God en Christus, en van Zijn zalige en heerlijke gemeenschap en gunst, huis en hemelhof, en afgescheiden van al Zijn hofbedienden en kinderen, zowel die voor de troon Gods boven leven, als degenen die op Zijn voetbank in de benedenkerk wonen; als Zijn huis- en gunstgenoten, waar Hij onder woont en wandelt? En dat gij daarentegen ver, ja, zeer ver afgescheiden van het geestelijke en ware Jeruzalem leeft, die stad Gods, en het hof des hemels en des Konings, de Goddelijke David? En dus ook beroofd van de zoete en zalige gunst, omgang en tafelgemeenschap met Hem, die gezegende en ziel zegenende Heiland, hebbende niet het minste deel aan de inhoud van Ps. 65:5 en Ps. 23, met Jer. 31. O, jammerlijk gemis! De gunst van de Drie-enige Verbonds-God te derven!
Maar ik weet, daar heeft een natuurlijk mens geen besef van, noch enige wegende droefheid over. O nee, hij kan God wel missen, en daar gevoelloos onder heengaan. Geen ding acht hij minder dan God; als hij maar de wereld en de driehoofdige afgod heeft en offert, 1 Joh. 2:15 en 16; en daardoor gaat hij ook zo gerust en tevreden heen zonder het bezit van dit zalig Asafs en Jakobs deel, naar een ontzaglijke en geduchte eeuwigheid. En hij kan zo gerust en vredig wonen in de wereld en zonde, dat huis van Machir, dat woelige koophuis van ijdelheid, zonde en verderf, en te Lódebar, in die plaats van pest en de dood, onder de verblindende macht van de god dezer eeuw. Maar o mens, is daar nog uw ongelukkige woonplaats? Ach wat zijt gij, (wie gij dan ook zijn moogt) niet eeuwig beklagenswaardig, en jammerlijk onzalig, beroofd van alle leven, vrede en genadeheil. En ja, de vale dood en nare hel volgen u als op de hielen; en wie weet hoe haast deze u overvallen zullen. Ach, zet uw hart eens op uw wegen, en zie toe, volgens de waarschuwende en raadgevende toeroep van de Almachtige aan u, Jer. 6:16: "Zo zegt de HEERE: Staat op de wegen, en ziet toe, en vraagt naar de oude paden, waar toch de goede weg zij, en wandelt daarin; zo zult gij rust vinden voor uw ziel. Maar zij zeggen: Wij zullen daarin niet wandelen."

e. Nog eens, ik vraag u mens! die dit leest of hoort lezen in Gods voorzienige weg, kent gij ook een tijd waarin gij zielenlust, aandrang en waarachtige begeerten voelde, en werkzaamheden ontving en ondervond, om uit dat uw oude, nare rampzalige woonhuis te worden op- en uitgehaald, en genadig uitgevoerd, door een almachtige arm Gods, en door des Heeren Jezus' ziel veranderende Genadegeest, Hand. 26:18 en Kol. 1:13? En wel door het

koninklijke en genadige bevel van de Heere Jezus, Jes. 49:9: "Om te zeggen tot de gebondenen: Gaat uit; tot hen die in duisternis zijn: Komt te voorschijn." En dat de Zoon Gods de een of andere zielszaligende bezending en genademiddel, of gezant Gods, wilde gebruiken, die u eens een boodschap van zaligheid mocht doen, tot uw verzoening met God, en tot bekering van uw ziel en herschepping, zoals door Woord en Geest geschonken werd aan Lydia, en aan de stokbewaarder, Hand. 16, en aan de pinksterlingen, Hand. 2, en anderen. Het was toch des Heeren Jezus' last, om te zoeken en zalig te maken dat verloren was, Luk. 19:10, in een waar gevoel van uzelf, als geheel onmachtig, en ook ongerechtigd zijnde, om uit en door uzelf immer uw nare zonde en ellendestaat te ontworstelen, en uw welverdiende eeuwige straf te ontgaan, en wederom tot genade te komen. Och mens, deed zulks u wel beroerd, verlegen en aangedaan vallen aan en voor Gods genadetroon, roepende dikwijls uit: O geduchte God! wat moet ik doen, opdat ik zalig en behouden worde? O, hoe zal ik zonde, dood en hel nog eens ontworstelen, en van mijn rampzalig eigen ik vluchten? Begeerde u ernstig om ook nog eens tot voor en onder het genade-oog van Koning Jezus gelovig te geraken, teneinde Hij op u zien wilde in gunst, zoals Hij weleer op een Petrus deed in zijn zondeval, Luk. 22:61, en op een zondige Hagar, Gen. 16? Wat zegt u hierop? Verstaat u mij in uw bevinding dan niet?

f. En eindelijk is mijn vraag: Heeft des Heeren Jezus' Goddelijke Genadegeest uw ziel ooit in het geloof doen horen, en doen verstaan, met bijzondere toepassing aan en voor uw ziel, die Goddelijke, tedere, welmenende genade- en heilstem en roeping in het zalig Evangelie van God en Christus, als ook aan u gedaan, en nog steeds doende, welker inhoud zakelijk dit behelst: Is er nog iemand van het huis van Saul? En ja, wilt ook gij arme verloren, wederhorige zondaar, dat Ik Goddelijke weldadigheid bij en aan u doe? Jes. 45:22 en 1 Tim. 1:15. Ja, vond u uzelf ooit als zulk een verachtste en allervloekwaardigste voor God, en als een van rondom verminkte Mefibóseth? Tegen wie alles bij God pleitte, als Gods wet, de satan, uw langdurige weerspannigheid en uw consciëntie, en ja, al het schepsel, tot uw eeuwige veroordeling? En werd u worstelende, dat God echter om Zijns Naams wil en om Zijn bloedgerechtigheid Goddelijke en eeuwige verbeurde weldadigheid in Christus, aan u wilde schenken, en Zijn vrije grondeloze genade aan u verheerlijken, kunnende niet aflaten totdat God in Zijn geliefde Zoon ook waarlijk u in gunst aanzag, en een bevindelijk zalig deel aan Hem schonk? Toen Hij door Woord en Geest tot uw ziel zei: Ik zal niet op u toornen, noch schelden; ik ben uw Heil, Ps. 35:3. Uw Maker is uw Man, enz. Jes. 54:5. Ik weet de gedachten die Ik over u denk, enz. Jer. 29:2. Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid, Jer. 31:3. Of als anderen lezen: *Daarom zal Ik goedertierenheid over u uitstrekken*. Want hier volgt de ene goedertierenheid dan de andere, zodat uw ziel verlegen en verwonderd antwoorden moest: Zie hier ben ik, Heere Jezus, koninklijke David, gezegende Zaligmaker van verloren zondaren; hier is de voornaamste. O God der liefde en des heils, ziet Gij ook uit de hoogte van Uw heiligdom op mij neer? Wie ben ik, vreemde, dat Gij mij kent, en wat is zulk een dode hond als ik ben? Dat mijn Heere de Koning naar mij omziet. Ach, zie hier Uw dienstknecht en dienstmaagd.

Welaan dan liefde zonder eind of maat,
Verhef uw glorie, hebt gij lust tot wonderen,
Hier ben ik Heer, volbreng Uw vrije raad,
En wil mij ook geheel voor U afzond'ren.

Amen, Heere Jezus, mij geschiede naar Uw woord, enz.

Wel mijn vrienden, wat zegt nu uw ziel op al deze dingen, u daar tot zelfbeproeving voorgesteld? O, gij allen, wie gij zijn moogt, al waart gij nog zo deugdzaam in uw ogen en daden, en nog zo geoefend in Bijbelwaarheden; kent gij deze dingen niet bevindelijk waarachtig in uw harten en werkzaamheid? Dan Bent u nog geheel vreemd en verre van God, gij misleidt uw ziel, gij gaat nog ten verderve, gij mist nog alle ware ontdekking en geloofswerk. Christus en Zijn soevereine genade is voor uw ziel nog vreemd, gij zijt nog een geborene in Sauls huis, en woont daar nog in uw dood- en pesthuis, missende het ware genadewerk van God en Christus, Sions Koning, met al de zalige heilvruchten van Zijn gezegende borgdood en voorbidding, en daarom weet, dat gij dan tot op heden ook nog geen deel noch gedachtenis in Jeruzalem hebt. Of gij dan een trouw regent, of ijverig leraar, of eerlijk burger, of deugdzaam lidmaat zijt, het zal u voor God en Christus niet helpen. O nee, want er is bij God geen aanneming des persoons, volgens Jes. 30:33; Matth. 7:22 en 23; Joh. 6:70 en Matth. 22:12 en 13.

O mens, weet toch dat de genade Gods, en het zaligmakend werk des Heiligen Geestes in de ziel is een aller-vrijwilligst genadegeschenk Gods; zie dit in Rom. 9:15 en 16: "Want Hij zegt tot Mozes: Ik zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontferm, en zal barmhartig zijn, dien Ik barmhartig ben. Zo is het dan niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods", verg. met 2 Tim. 1:9: "Die ons heeft zalig gemaakt, en geroepen met een heilige roeping; niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus, vóór de tijden der eeuwen." En Ef. 2:8 en 9. En daarom, leeft gij nog zonder geloofsaandeel aan Christus? O, arm Adams kind, beschouw toch eens met indruk de naarheid van uw eeuwige staat voor God. O verloren te gaan is zo ontzaglijk naar! Openb. 20:15. Rampzalig te zijn, en dat voor eeuwig! wie moet niet beven? En dat vriendelijk aanschijn van God en Christus voor eeuwig te zullen moeten missen, wat zal dat een onherstelbaar verlies en schade zijn. En daarom hebt u er voor eeuwig belang in, en ieder uwer zal eens voor dat vuurvlammende oog van Koning Jezus moeten komen, en voor Hem neervallen; gij zult het niet ontvlieden kunnen. O nee, maar wee hem, die dat onverzoend en veroordeeld, als een versmader van de vrije aangeboden genade zal aantreffen. Ach, dat God door Zijn almachtige Geest u Zelf bij uw staat wilde bepalen, om heden, heden nog naar God en Zijn genade te leren uitzien, zoals Hij u Zelf nog raadt te doen, Jes. 55:6 en 7: "Zoekt den HEERE terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is. De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechtige man zijn gedachten; en hij bekere zich tot den HEERE; zo zal Hij Zich zijner ontfermen; en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldig." Hos. 14:3 en 4: "Neemt deze woorden met u, en bekeert u tot den HEERE; zegt tot Hem: Neem weg alle ongerechtigheid, en geef het goede; zo zullen wij betalen de varren onzer lippen. Assur zal ons niet behouden, wij zullen niet rijden op paarden en tot het werk onzer handen niet meer zeggen: Gij zijt onze god. Immers zal een wees bij U ontfermd worden." Ach, kreeg u eens ware lust en werk om God en Christus te gaan zoeken, wie gij ook zijn moogt, al waart gij de meest goddeloze en onzaligste rebel tegen God bevonden. O, u zou voor Zijn vrije genade niet te ellendig, noch te goddeloos en schuldig bevonden zijn. Denk aan de goddeloze Manasse en aan de snode kruisigers en moordenaars van Gods Zoon, Hand. 2. Ook die werden nog behouden, en ja, zij werden de eerste stenen van het huis Gods, in de Kerk van het Nieuwe Testament. O, Goddelijk wonder! Ziet u wel, dat er dan voor u nog een deur der hoop is, in het dal van Achor? Ach laat uw hels ongeloof en ongevoelige onbekeerlijkheid, of zelfbedrog die niet eeuwig voor u sluiten. Nu, de almachtige genade Gods kan wonderen aan u doen, en Die make u eens worstelende, om deel te ontvangen aan Ef. 2:19 en Kol. 1:13 en 14. Ja, Hij trekke en hale u op uit uw zonde-, woon-, dood- en pesthuis, en

bedele u nog eens met Zijn verbondsweldadigheden.

Maar mens, blijft gij onverschillig en ongevoelig in deze zo gewichtige zaak, zo weet, gij leeft en blijft onder de vloek Gods, Gal. 3:10, en uw eeuwige verdoemenis zal rondom rechtvaardig zijn, wegens de verharding uws harten, tegen alle liefdesraad, en de versmading van het bloed des Nieuwen Testaments, en de zo tedere genadeaanbieding des Heiligen Geestes, aan u gedaan in het heilige Evangelie. Zie uw vonnis, 2 Thess. 1:8 en 9: "Met vlammend vuur wraak doende over degenen die God niet kennen, en over degenen die het Evangelie van onzen Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn. Dewelke zullen tot straf lijden het eeuwig verderf, van het aangezicht des Heeren, en van de heerlijkheid Zijner sterkte." Jes. 66:24: "En zij zullen heen uitgaan, en zij zullen de dode lichamen der lieden zien, die tegen Mij overtreden hebben; want hun worm zal niet sterven, en hun vuur zal niet uitgeblust worden; en zij zullen allen vlees een afgrijzing wezen." En daarom wacht uw ziel ook wel, van zo zijnde en blijvende, u aan des Konings heil- en verbondstafel te begeven, en daar het brood der kinderen Gods van de tafel als te stelen, en de wijn des verbonds te roven.

En dus raden wij u, nadert u tot de bondszegelen niet, teneinde uw oordeel niet te verzwaren. Nee, dat koninklijke zegel past niet op een brief des satans. Maar wordt het u om des Konings gunst te doen in waarheid, en om als een dorre boom en zondaar deel te verkrijgen aan de belofte, Jes. 56:3, 5 en 6: "En de vreemde, die zich tot den HEERE gevoegd heeft, spreke niet, zeggende: De HEERE heeft mij gans en al van Zijn volk gescheiden; en de gesnedene zegge niet, zie, ik ben een dorre boom." "Ik zal hen ook in Mijn huis en binnen Mijn muren een plaats en een naam geven, beter dan der zonen en dan der dochteren; een eeuwigen naam zal Ik een ieder van hen geven, die niet uitgeroeid zal worden. En de vreemden, die zich tot den HEERE voegen, om Hem te dienen, en om den Naam des HEEREN lief te hebben, om Hem tot knechten te zijn; al wie den sabbat houdt, dat hij die niet ontheilige, en die aan Mijn verbond vasthouden." Kom, nader dan met bidden om van de Heere te mogen ondervinden, volgens vers 7 en 8: "Die zal Ik ook brengen tot Mijn heiligen berg, en Ik zal hen verheugen in Mijn bedehuis; hun brandoffers en hun slachtoffers zullen aangenaam wezen op Mijn altaar. Want Mijn huis zal een bedehuis genoemd worden voor alle volken. De Heere HEERE, Die de verdrevenen Israëls vergadert, spreekt: Ik zal tot Hem nog meer vergaderen, nevens hen, die tot Hem vergaderd zijn", verg. met Jer. 31:8, 9: "Zie, Ik zal hen aanbrengen uit het land van het noorden, en zal hen vergaderen van de zijden der aarde. Onder hen zullen zijn blinden en lammen, zwangeren en barenden tezamen; met een grote gemeente zullen zij herwaarts wederkomen. Zij zullen komen met geween, en met smekingen zal Ik hen voeren; Ik zal hen leiden aan de waterbeken, in een rechten weg, waarin zij zich niet zullen stoten; want Ik ben Israël tot een Vader, en Efraïm, die is Mijn eerstgeborene." En vers 12: "Dies zullen zij komen, en op de hoogte van Sion juichen, en toevloeien tot des HEEREN goed, tot het koren, en tot den most, en tot de olie, en tot de jonge schapen en runderen. En hun ziel zal zijn als een gewaterde hof, en zij en zullen voortaan niet meer treurig zijn." "Want Ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt, en Ik heb alle treurige ziel vervuld", vers 25.

Maar zijn onder u van deze overtuigde, bevreesde en beroerde zielen, welke verschillende van de daar zo even gemelde zaken bevindelijk in hun ziel bij aanvang hebben leren kennen, in meer of mindere trap van aandoening door ontdekking des Heiligen Geestes. O, laat mij de zodanigen vragen:

a. Waarom gaat gij niet in, tot de koninklijke en ziel zegenende David Jezus Christus, in een gelovig ootmoedig werpen van uzelf aan en voor Zijn heilvoeten, niet om Hem in toegenegen gunsten tot u te bewegen en over te halen; Nee, want dat is Hij reeds tot u. Zie, wat

Hij tot u zegt, Hos. 11:8: "Hoe zou Ik u overgeven, o Efraïm, u overleveren, o Israël? Hoe zou Ik u maken als Adama; u stellen als Zeboïm? Mijn hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is tezamen ontstoken." En Jes. 30:15: "Want alzo zegt de Heere HEERE, de Heilige Israëls: Door wederkering en rust zou gijlieden behouden worden; in stilheid en in vertrouwen zou uw sterkte zijn; Maar gij hebt niet gewild." Wel, is dit zo, ei tracht dan onder een zuchten om de Geest des geloofs eens in te gaan, om de Koning te kussen, Ps. 2:12. En om Hem aan te nemen voor u, tot wijsheid, gerechtigheid, heiligheid en volle verlossing, 1 Kor. 1:30. Ja, om onder de geestelijke zonen Davids gesteld te worden, die prinsen zijn, en de naasten aan de hand des Konings. Immers roept Hij u, en gebiedt u tot onder Zijn liefdeoog komen, om alzo de zegeningen Abrahams ook te beërven, Gal. 3:9: "Zo dan, die uit het geloof zijn, worden gezegend met den gelovigen Abraham." en de verzen 13 en 14: "Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk die aan het hout hangt. Opdat de zegening Abrahams tot den heidenen komen zou in Christus Jezus, en opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof."

b. Ik vraag u, waarom is het dat gij in uw toenaderen tot de Koning zo slaafs, vreesachtig, beroerd, bevende, achterdochtig en wantrouwende blijft? Daar de Koning het goede met u voor heeft, en Zijn koninklijke gunst aan u wil verheerlijken? Zie in dezen Zijn zo nadrukkelijk en ziel opbeurend koninklijke woord, Jes. 27:4 en 5: "Grimmigheid is bij Mij niet; wie zou Mij als een doorn en distel in oorlog stellen, dat Ik tegen hem zou aanvallen, en hem tegelijk verbranden zou? Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken." Met Jer. 29:11 en 32:40 en 41. Ja, de Heere Jezus heeft wat groots met u voor, tot roem van Zijn ondoorgrondelijke genade en liefde, welke Hij aan u wil mededelen en verheerlijken. Ach hoorde u eens gelovig, wat Hij in Zijn genadig Evangelie u, ja, ik herzeg u, u toeroept; het is: Vrees niet; Ik zal zekerlijk weldadigheid bij u doen. Ik zal u al de akkers uws vaders wedergeven; ja, nog meer dan die, en dat bestendig, Spr. 2:7: "Hij legt weg voor de oprechten een bestendig wezen. Hij is een Schild degenen die oprechtelijk wandelen." Ja, gij zult geduriglijk brood eten aan Mijn tafel, Ps. 65:5, verg. Jes. 55:1 en 3: "O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja, komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk." "Neigt uw oor, en komt tot Mij; hoort, en uw ziel zal leven. Want Ik zal met u een eeuwig verbond maken, en u geven de gewisse weldadigheden Davids."
O, wat behelzen deze dingen niet alles, wat u in tijd en eeuwigheid kan gelukkig maken, en zalig kan doen leven en sterven in des Konings gunst, gemeenschap en zegenende liefde! O, dat wil Hij aan u doen, niettegenstaande uw hatelijke afkomst en walgelijk bestaan voor God, Ezech. 16. En al zijt gij zulk een geslagene aan uw voeten, en dus onbekwaam om voor de Koning wat te doen en te werken, veel minder om Hem iets toe te brengen aan Zijn Goddelijke luister, Fil. 2:9-11: "Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is. Opdat in den Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn, en alle tong zou belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders."

c. Kom, leer gij eens gelovig verstaan; ja, zucht, dat de Geest Gods het u geve te verstaan, dat de Heere aan u al deze genaden alleen, ik zeg alleen, wil mededelen, om dat oude en eeuwig dierbare verbond dat er ligt u ten goede, in de diepe eeuwigheid opgericht, tussen God de Vader en die dierbare Jonathan de Heere Jezus, als de schuld overnemende Zoenborg der uitverkorenen. O ja! om en uit dat eeuwig heilverbond, alleen uit soevereine Goddelijke zondaarsliefde vloeiende, is het dat de Heere u wil aannemen en deel schenken aan Zijn volzalig Zelf, Ef. 1:5 en 6: "Die ons tevoren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus in Zichzelf, naar het welbehagen van Zijn wil, tot prijs der heerlijkheid Zijner genade,

door welke Hij ons begenadigd heeft in den Geliefde", verg. Joh. 3:16; Ef. 2:4 en 5 en 1 Joh. 4:9 en 10. O, zie dan eens bedaard op des Konings roepstem en gebod aan u, 1 Joh. 3:23 en Openb. 22:17: "En de Geest en de bruid zeggen: Kom, en die het hoort zegt: Kom. En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet." O zalige, ja, wondere weg van zaligende liefde aan de zondaar, om de ziel aandeel te schenken aan de gewisse weldadigheden Davids, Jes. 5:3. Och ziel, tracht dit toch eens met een arm geloof aan te nemen, als de aller-onwaardigste, ja, als een dode hond in uzelf aangemerkt voor de Heere; ja, doe het in wegzinkende verwondering, Maar tevens vrijmoedig, omdat de Koning u wil zaligen en voor eeuwig weldoen, om Zijns Naams wil. En weet, alleen uit grondeloze koninklijke ontferming, wil God genade verheerlijken. Wel, laat die dan aan en over u ook worden groot gemaakt, en zeg: *Amen Heere, mij geschiede naar Uw woord*; en zie, die genade in het bloed des Lams bevestigd, wil en zal God nu weer verzegelen in het hoogwaardige Avondmaal.

Wel dan, wie uwer is er, die het waarlijk rusteloos om God en Zijn dierbare gemeenschap, en om Christus en Zijn verzoende vriendschap, en Middelaarsvolheid te doen is geworden, en die biddende leeft, om aandeel aan de Geest van Christus en Zijn koninklijke weldadigheden en verbondszegeningen te mogen verkrijgen, en die nu en dan met enige verlichting een inzien mag ontvangen in des Heeren Jezus' oneindige koninklijke al-waardigheid, dierbaarheid, noodzakelijkheid en gadeloze schoonheid, goedheid en zondaarsliefde, en tevens in het vrije en welmenende waarachtige van Zijn personele aanbieding der genade die Hij in het Evangelie doet. Gij, die u daardoor en daarop dikwijls als de aller-rebelligste, schuldigste, vijandigste tegen en voor de Koning kunt neerwerpen, en op uw aangezicht vallen, met een ootmoedig beven, onder zeer gewillige erkentenis, wie ben ik, dode hond, dat de Koning naar mij zou omzien? En dat Hij mij komt roepen? Gij die niet wenst te rusten voordat gij ook dadelijk deel ontvangt aan deze Koning, en aan Zijn dierbare volheid, gerechtigheid en Goddelijke weldadigheid, verlangende toch om ook eens Zijn heilstem te horen in en aan uw ziel, zeggende: Ik ben uw Heil, Ik zal zekerlijk aan U Mijn weldadigheid doen ondervinden volgens Ef. 2:19 en 20: "Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods. Gebouwd op het fundament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus is den uitersten Hoeksteen", verg. Jes. 65:1: "Ik ben gevonden van hen die naar Mij niet vraagden, Ik ben gevonden van degenen die Mij niet zochten; tot het volk dat naar Mijn Naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: Zie hier ben Ik, ziet hier ben Ik." En de verzen 23 en 24: "Zij zullen niet tevergeefs arbeiden, noch baren ter verstoring; want zij zijn het zaad der gezegenden des HEEREN, en hun nakomelingen met hen. En het zal geschieden, eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden; terwijl zij nog spreken, zo zal Ik horen", en Jes. 66:3, 5 en 7.

Wel gij de zodanigen, wij zeggen tot u, heb geloof op God, de Koning is nabij, Hij roept u waarlijk, en Hij is al werkzaam bezig, om u uit uw oude huis des doods op te halen, teneinde Hij Zijn Goddelijke weldadigheden aan u zeker mededeelt; anders zou Hij u reeds zover uit uw oude pest- en zondewoning niet hebben laten uitvoeren, om u te Jeruzalem en tot bij Hem te brengen. Komt, gij de zodanigen, treedt gij veel in het verborgene, als een hinkende en onwaardigste Mefibóseth, tot des Konings genadetroon, Hebr. 4:14-16, en op des Heeren dag, nader dan ook tot Zijn genade- en bondstafel, om daar brood te eten in het Koninkrijk Gods, als wetende en gelovende dat daar de Koning aan Zijn ronde Tafel zal zijn, ook u toeroepende: Die dorst heeft, kome, en die wil, neme de wateren des levens om niet, Openb. 22:17. Ja, daar zal ook God de Vader wachten om u genadig te zijn, Jes. 30:18, en zweren geen lust te hebben in uw dood, Ezech. 33:11. En daar wil en zal Hij u verzekeren en verzegelen met een nadrukkelijk bondszegel, dat gij niet zult sterven, om al uwe vorige rebellie en weerspannigheid tegen Hem begaan. O nee, maar dat Hij aan u zeker weldadigheid zal doen, en u zegenende zegenen, en

dat om die geliefde Jonathan, Die voor u in de dood wilde gaan, Zijn eeuwig geliefde Schootzoon Jezus Christus. Ja, daar wil en zal de Heere u met de sterkste verzekering ook toeroepen en verzegelen Zijn heilwoorden, die wij zo ziel sterkende vinden, Jes. 54:4-10. O, de Heere geve uw ziel daar in gelovige omhelzende toe-eigening mee te werken door Zijn Geest.

Eindelijk, vraagt u mij, hoe zijn de namen der genode gasten, die het Evangelie roept, toch in de Bijbel? Ik antwoord u onder andere ook deze, als:

a. Die zichzelf kennen en erkennen als kinderen des doods voor God, Ps. 102:21.
b. Die hun ziel niet in het leven kunnen houden, Ps. 22:30.
c. Ellendigen en nooddruftigen, die water zoeken, met een versmachte ziel, Jes. 41:17.
d. Verdrukten, door onweder voortgedrevenen, ongetroosten, Jes. 54:11.
e. Omzwervende gevangenen in hun kuilen, Jes. 51:14, en kermenden over hun inwonende zonde, Rom. 7:24.
f. Dwalenden van geest en murmurerenden, Jes. 29:24, stijven van hart, die zich ver van de gerechtigheid vinden, Jes. 46:12. Ja, zulken, die een gebonden, treurige, benauwde ziel omdragen, Jes. 61:1-3, verg. 1 Sam. 22:2. O, zie deze laatste schriftuurtekst veel in; is het zo niet met u? Oordeel zelf.
g. En eindelijk, het zijn kreupele Mefibóseths, die zichzelf maar als een dode hond voor Christus' voeten, met erkenning van hun gehele ziel verklaren te zijn.

O wondere gasten, en wonder gezelschap! die tot des Konings heiltafel en verbondsgoederen, ja, tot Zijn allerzaligste gemeenschap en gunst worden geroepen, en aan wie de toegang wordt geschonken, zie het in Luk. 14:21-23: "En dezelve dienstknecht wedergekomen zijnde, boodschapte deze dingen zijn heer. Toen werd de heer des huizes toornig, en zeide tot zijn dienstknecht: Ga haastelijk uit in de straten en wijken der stad, en breng de armen, en verminkten, en kreupelen, en blinden hier in. En de dienstknecht zeide: Heere, het is geschied gelijk gij bevolen hebt, en nog is er plaats. En de heer zeide tot den dienstknecht: Ga uit in de wegen en heggen, en dwingt hen in te komen, opdat mijn huis vol worde."

Vrienden, wie gij dan zijn moogt, vindt ge u onder deze opgenoemde onderwerpen; wel, dan behoort gij ook tot de gasten die geroepen worden door de Koning; gij moogt, ja, moet toetreden aan Zijn liefdetafel, en tot haar heilspijze en verbondszegelen, om daar een verzegeld deel te ontvangen aan Zijn dierbare Goddelijke weldadigheden, in het verbond beloofd, als: (1) Aan Zijn vergevende genade, Jes. 54:9 en Zach. 3. (2) Aan Zijn ziel bekledende gerechtigheid en versierende heilsklederen, Jes. 61:10. (3) Aan Zijn overvloedige ziel verzadigende heilsgoederen, Ps. 23:5 en 6 en Jer. 31:14, en dat tot versterking en vervrolijking van uw matte en behoeftige ziel, Jer. 31:25: "Want Ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt; en Ik heb alle treurige ziel vervuld."

Moet ge u zelf beziende, dikwijls met aandoening uitroepen: *Heere Jezus, ik ben geslagen aan mijn beide voeten van geloof en liefde, en geheel onbekwaam tot Uw koningswerk en dienst?* Ach vrienden! weet, de koninklijke en hemelse David roept u niet om Zijn liefdegunst met werken te verdienen, of om enig huurlingenwerk voor Hem te verrichten. O nee, zie Luk. 15, en leest dat veel na. Maar opdat gij kinderzegeningen zou beërven en kunnen genieten van deze Koning, volgens Gal. 3:9, 14 en 29. Wel dan, doe uw mond wijd open, en Hij zal hem vervullen, Ps. 81:11. Ja, weet en geloof, nimmer zou er in uw ziel dat zijn omgegaan vrienden, wat gij nu bevindelijk omtrent Christus gewaar wordt in uw hart, waart gij door een almachtig bevel des Konings, en door de Geest van Christus er niet dadelijk toe gebracht, en daartoe uit

uw oude Sauls huis, en vijandige zondenstaat, dusverre getrokken en geleid geworden. O nee, kom aan, legt ge uzelf dan verder aan Jezus' voeten veel neer, en wel tot zolang, dat de Koning ook u door Zijn Woord en Geest naar uw hart spreekt, en u verlegen, verwonderd en aanbiddend doet uitroepen: Toen was ik in Zijn ogen als één die vrede vindt; en met de dichter, Ps. 16:5 en 6: "De HEERE is het Deel mijner erve, en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot. De snoeren zijn mij in lieflijke plaatsen gevallen; ja, een schone erfenis is mij geworden." Teneinde uw lied al vragende tot en aan Gods Zoon, met de zalige van Houten zijn mag:

Liep Gij mij, Jezus lief! niet na, als ik ter helle
Zo driftig heen wou snellen?
Stond Gij bij d' ingang niet?
Was 't niet Uw sterke hand, die mij terugge stiet.

Hebt Gij mij door Uw min niet tot Uw min gedreven?
Dwong Gij mij niet het leven te zoeken in geloof?
Kreeg Gij, o Kruisheld toen mijn hart niet tot een roof?

Laat mij nog een kort woord melden tot u, meer gelovig erfdeel van God en Christus, gij die gebracht en gekomen zijt tot de zalige gunst en gemeenschap van uw Goddelijke David, en tot de bezitting en genieting van de gewisse weldadigheden, en daarvan meermaals een verzekerde bewustheid door de Geest van Christus ondervinden mocht. O vrienden, wat zijn het voor uw ziel niet gezegende en zalige tijden, wanneer gij verwaardigd wordt met enig instralend licht in God en Zijn verbond, door de Heilige Geest in uw harten te mogen leven, en alzo door en met een levendig geloof te mogen inzien en nagaan, onder verlegen verwondering:

a. In welk een akelig, zondig veroordeeld geslacht van Sauls huis, gij van nature geboren waart, en hoe u weleer vele jaren daarin zorgeloos leefde.

b. Hoe de volzalige God en Christus op uw ellendige ziel en verdoemelijke persoon Zijn ogen wilde slaan, in soevereine en ondoorgrondelijke toegenegen gunst, en dat tot zulke hoge en heerlijke einden voor uw ziel tot zaligheid.

c. Dat de Koning om u ook zenden wilde, en u Goddelijk door Zijn Geest ophalen liet uit uw oude zondige woning van pest, dood en verderf; en wie weet hoevelen van uw natuurlijke maagschap daarin bleven wonen, en zelfs reeds velen daarin gestorven zijn, of er nog zorgeloos in blijven voortleven. O, aanbid en verhef toch veel de soevereine genade jegens u.

d. Herdenk veel, uit welk een rampzalige zondeval de almachtige genade u heeft willen uitredden, en hoe gij zonder enig eigen werk en eigen voeten gedragen en gebracht werd door de genadige en almachtige Geest Gods en Zijn werking, tot onder des Konings liefdesoog, en in Zijn gunstige tegenwoordigheid, en hoe Hij u zette, door almachtige invloed der genade, op uw voeten, om te staan voor Hem, Ezech. 37:10, verg. met vers 13 en 27.

e. O, welk een liefde Gods! dat gij gevoerd en gebracht werd te Jeruzalem, in des Konings heilstad, Ps. 87:3 en 5, met Jes. 26:1, en ook geleid naar en tot in des Konings hof, Ef. 3:12: "In Denwelken wij hebben de vrijmoedigheid, en den toegang met vertrouwen door het geloof aan Hem", en gezet aan Zijn heilstafel, Hoogl. 1:13, om zulk een zalige en zoete gemeenschap, en verzoende omgang in vrede door het bloed des kruises, met Hem als de God uws Verbonds, te beoefenen en te ondervinden.

f. Ja, dat Sions Koning u met Zijn koninklijk Woord ook verzekering gaf en zovele tedere toezeggingen van Zijn heilverbond, dat Hij zeker weldadigheid bij u doen zou, en in de volgende tijd, en in de dood, ja, tot in eeuwigheid. En zie, hoeveel verbondsweldaden heeft Zijn

koninklijke gunst niet al reeds aan u geschonken en vrijmachtig medegedeeld, tot staving en bevestiging van Zijn heilwoorden, zowel naar het lichaam als in en naar de ziel: O, wie uwer zal hier het getal melden? Ps. 40:6, en de Koning naar waarde verhogen, Ps. 138:1 en 2? Zing dan veel: God is waarachtig en goedig, Ps. 25; en ja, dat is u nodig; veel een oog te hebben, zowel op Zijn waarachtigheid als goedheid, in navolging van Salomo, 1 Kon. 8:23 en 24: "En hij zeide: HEERE, God Israëls, er is geen God gelijk Gij, boven in den hemel, noch beneden op de aarde, houdende het verbond en de weldadigheid aan Uw knechten, die voor Uw aangezicht met hun ganse hart wandelen. Die Uw knecht, mijn vader David, gehouden hebt wat Gij tot hem gesproken had. Want met Uw mond hebt Gij gesproken, en met Uw hand vervuld, gelijk het te dezen dage is."

g. Ja, verder kinderen Gods, ik vraag u, is uw ziel niet in de verbonds- en geloofsgemeenschap met Gods Zoon, die ware David, wederom bedeeld geworden met al uw akkers en bezittingen, die gij in Adams val verloren hadt, en ook zelfs daarenboven gezegend met nog meerdere en voortreffelijker zegeningen uit de hemel in Christus, dan gij in de eerste Adam verloren hadt? En die zijn nu aan u geschonken, als uw onverliesbaar erfdeel en goed, volgens Rom. 11:29: "Want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk"; met Rom. 8:17: "En indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen; erfgenamen Gods, en mede-erfgenamen van Christus; zo wij anders met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden", 1 Kor. 3:21-23; Luk. 22:29, 30 en 1 Petrus 1:4, 5. Ach dat Christus als de ware David, en Zegenaar uwer ziel, toch meer uw Hals- en Hartenvriend bevonden zij, Die gij lieft, eerbiedigt en verhoogt, en met Wie gij in een nauwe verbondsgemeenschap leeft en wandelt.

h. En eindelijk, mijn vrienden, gaat veel na, hoe menigmaal werd het u niet gegeven om brood te eten aan uws Konings tafel, hetzij meer in uw verborgen geloofsgemeenschap met Hem, zodat uw ziel ondervond de kracht van Hoogl. 7:11 en 12: 'kom mijn Liefste, laat ons uitgaan in het veld, laat ons vernachten op de dorpen. Laat ons vroeg ons opmaken naar de wijnbergen, laat ons zien of de wijnstok bloeit, de jonge druifjes zich opendoen, de granaatappelbomen uitbotten; daar zal ik U mijn uitnemende liefde geven", met Ps. 65:5 en 63:3, 4. Of ook soms aan Zijn heilige verbondstafel, en onder het gebruiken van derzelver zegelen en tekenen, tot vergewissing van Zijn hartelijke liefde en trouw jegens u, en de dadelijke vervulling van Zijn Goddelijke toezegging, Ps. 22:27: "De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden; zij zullen den HEERE prijzen, die Hem zoeken, ulieder hart zal in eeuwigheid leven." En Jes. 29:19: "En de zachtmoedigen zullen vreugde op vreugde hebben in den HEERE; en de behoeftigen onder de mensen zullen zich in den Heiligen Israëls verheugen." En werd Mefibóseth zeer onverwacht, en zonder enige voorbereiding tot de koning ingebracht om zegening te ontvangen. O vrienden! hoe menigmaal wrocht en schonk ook de almachtige en vrijwillige liefde van uw Koning in uw gestaltelijk leven even ditzelfde heil niet in en aan uw ziel, wanneer dikwijls de Geest van Christus u uit uw zondenkuilen en bevlekte legerplaats en zielstoestand zeer onverwachts ophaalde, zonder dat u er aan denken kon, of dat er de minste voorbereiding bij u gevonden werd. Ja, dat er integendeel een zondige onwilligheid en afkerigheid des harten bij u voor de Heere plaats had, zodat gij geheel onvatbaar bevonden waart om geestelijk en gelovig Avondmaal met Christus te houden. Maar o wonder! zie dan, hoe de Koning u dikwijls opgehaald heeft, Goddelijk en onverwacht, en uw ziel bewerkte tot een alleraangenaamste verbondsgestalte en werkzaamheid door Zijn lieve Geest, doende u in kracht ondervinden Zijn woorden, Jes. 65:1: "Ik ben gevonden van hen die naar Mij niet vraagden, Ik ben gevonden van degenen die Mij niet zochten. Tot het volk dat naar Mijn Naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: Zie, hier ben Ik, zie, hier ben Ik." En Hos. 14:5: "Ik zal hunlieder afkering genezen, Ik zal hen vrijwilliglijk liefhebben; want Mijn toorn is van hem

gekeerd." En Hij zette u dan onder de kinderen en konings zonen en dochteren aan Zijn tafel, en sprak tot u goede woorden en troostelijke woorden.
O gadeloze genade en soevereine vrijwillige en onberouwelijke liefde des Konings tot u! O, vergeet deze Goddelijke weldaden zo niet! En dan weer op andere tijden gaf Hij overvloedig te eten na een benauwde strijd, en na de bevinding van vele helse slingerstenen te hebben ondergaan, Zach. 9:15, zodat gij na een dal der schaduwen des doods te hebben doorwandeld, begiftigd werd met een vette maaltijd, en overvloeiende beker, en een hoofd vet met olie, Ps. 23:5, en dat ook kort en als onmiddellijk op de strijd: O liefde Gods omtrent u! En dan deed Hij het ook weleens aan u, wanneer gij in grote afzakking en verkoeling in uw liefde tot Hem, naar de vreemden waart heengezworven, en uw wegen van de Heere hadt verstrooid. Of ook dan wanneer gij, onder diepe machteloosheid en geesteloosheid treurig en moedeloos waart weggezonken. Maar zie, dan liet Hij u ophalen, en maakte uw vermoeide zielen dronken, Jer. 31:25 en Ps. 68:10: "Gij hebt zeer milde regen doen druipen, o God; en Gij hebt Uw erfenis gesterkt, als ze mat was geworden."

Zijn nu deze dingen alzo? O, roep dan veel aan de voeten van uw Koning uit: Zie, hier Uw knecht; zie, hier Uw dienstmaagd; ja, wie ben ik, dat de Koning omgezien heeft, ja, zo talloze malen omgezien heeft, naar een dode hond als ik ben? Och mijn vrienden, zoekt tot dat einde de zaken van ons in de behandeling van deze woorden, daartoe veel en bedaard te herdenken en gelovig tot nut voor uw ziel te herkauwen, opdat er nog zegen onder de medewerking van Christus' Geest voor uw ziel in bevonden wordt, en dat de Drie-enige God meer eer mag ontvangen van Zijn Goddelijke zondaarsliefde tot u, en dat alzo uw zanglied bevonden zij, in stille opwekking van uw ziel, met de dichter:

Waak op, mijn ziel, om uw God te prijzen,
En Hem te danken voor Zijn gunstbewijzen,
Die Hij in Christus U geschonken heeft,
En dag bij dag, uit Zijne volheid geeft,
Al wat in u is, moet Hem eeuwig loven,
Met vreugd en eerbied, schoon onreik'baar boven
Uw roem, en lof verheven; want met kracht
In Zijn paleis Hij u ook overbracht.

Ondertussen, weet dat al uw eten hier aan des Konings tafel nog niet is te vergelijken bij de hemelmaaltijd des Lams boven voor de troon. O nee, maar het is hier alleen een eten in de woestijn, van het brood des Machtigen, en een leven bij de eerstelingen des Geestes; en O nee, gij zijt ook nog niet gebracht in het hemels Jeruzalem boven, en in dat luisterrijk hof des Konings, waar men de Koning onmiddellijk ziet en geniet; maar gij zijt en woont hier nog in een vreemd land, en in Mésech en Kedars tent. Maar weet, de tijd nadert al vast dat de Koning bij het afwisselen van uw bepaalde leeftijd en strijdweg, u eens met ontferming zal laten op- en uithalen uit deze uw oude, lage woonplaats, waar gij nu in zijt, te weten, uit deze lage aarde, en uit uw veelszins onbekwaam lichaam, 2 Kor. 5:1: "Want wij weten dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen"; en vooral geheel uit het lichaam des doods, daar u hier zo menigmaal onder zuchtende uitriep: Ik ellendig mens! wie zal mij verlossen? Maar ja, dan zult gij in der waarheid en dadelijk te Jeruzalem, en tot het hof gebracht en overgevoerd worden, in dat huis des Vaders, daar vele woningen zijn, Joh. 14:2 en 3, en onder die zo heerlijke

aanzittende hemelgasten en koningskinderen, Matth. 8:11: "Maar Ik zeg u, dat velen zullen komen van oosten en westen, en zullen met Abraham, en Izak, en Jakob aanzitten in het Koninkrijk der hemelen", om eeuwig te eten aan des Konings tafel, naar Zijn tedere toezegging, Luk. 22:29 en 30: "En Ik verordineer u het Koninkrijk, gelijkerwijs Mijn Vader Mij dat verordineerd heeft. Opdat gij eet en drinkt aan Mijn tafel in Mijn Koninkrijk, en zit op tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls." O vrienden! hoe groot zal dat goed, hoe groot zal die zaligheid wezen, en ja, dat zal evenwel eens waarachtig, ja en Amen bevonden worden voor u, en van u genoten, volgens Openb. 2:17 en Openb. 3:12: "Die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in den tempel Mijns Gods, en hij zal niet meer daaruit gaan. En Ik zal op hem schrijven den Naam mijns Gods, en den Naam der stad Mijn Gods, namelijk des nieuwen Jeruzalems, dat uit den hemel van Mijn God afdaalt, en ook Mijn nieuwen Naam." Openb. 21:6 en 7: "En Hij sprak tot mij: Het is geschied. Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde. Ik zal den dorstige geven uit de fontein van het water des levens voor niet. Die overwint, zal alles beërven; en Ik zal hem een God zijn, en hij zal Mij een zoon zijn."

Laat mij u dan nog alleen deze broederlijke raad geven, en zo eindigen. En de Genadegeest des Konings, is mijn wens, lere dit uw en mijn ziel beoefenen; te weten:

1. Zoek veel in te gaan tot deze uw koninklijke Heilvorst en hemelse David, want Hij is u toch niet vreemd. O nee, gij kent immers Zijn hart, en gij weet Zijn stem en heilwoorden, tot u in Zijn verbond gesproken, en ja, gij kent toch ook Zijn toegenegen voornemen en raad omtrent u? Maar kom, en speurt gij het overal in de beloften meer na, biddende met de apostel, Ef. 1:17 en 18: "Opdat de God van onze Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve den Geest der wijsheid, en der openbaring, in Zijn kennis; namelijk verlichte ogen uws verstands, opdat gij mag weten welke is de hoop van Zijn roeping, en welke de rijkdom is der heerlijkheid van Zijn erfenis in de heiligen."

2. Betuig veel, onder nederige aanbieding van uzelf aan God en Zijn liefdedienst: Zie hier Uw knecht, zie hier Uw dienstmaagd; zuchtende, Ps. 143:10: "Leer mij Uw welbehagen doen; want Gij zijt mijn God; Uw goede Geest geleide mij in een effen land."

3. Leef veel bij des Konings weldadigheden aan u geschonken en toegezegd, om veel eerbiedig en aanbiddende in geloof voor Hem te vallen op uw aangezicht, in verlegen aanbiddende dankzegging roemende, Ps. 71:15 en 16: "Mijn mond zal Uw gerechtigheid vertellen, den gansen dag Uw heil; hoewel ik de getallen niet weet. Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN; ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen." Met Ps. 116:12: "Wat zal ik den HEERE vergelden voor al Zijn weldaden aan mij bewezen?" Maar tracht ook een zeer levendige indruk te hebben van de vrijheid en verbeurdheid der Goddelijke weldadigheden, die gij ontvangt, en laat daartoe veel uw lesboek zijn, Deut. 9:5 en 6: "Niet om uw gerechtigheid, noch om de oprechtheid uws harten komt gij heen in, om hun land te erven; maar om de goddeloosheid dezer volken, verdrijft hen de HEERE uw God voor uw aangezicht uit de bezitting; en om het woord te bevestigen dat de HEERE uw God uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob gezworen heeft. Weet dan, dat u de HEERE uw God niet om uw gerechtigheid ditzelve goede land geeft, om dat te erven; want gij zijt een hardnekkig volk." En Ezech. 36:32: "Ik doe het niet om uwentwil, spreekt de Heere HEERE, het zij u bekend; schaamt u en wordt schaamrood van uw wegen, gij huis Israëls." En sta toch naar eerbiedige en ootmoedige godsvrucht in uw leven, met en voor de Heere. O, dat is zo sierlijk! Opdat in u bewaarheid wordt die dierbare belofte, Jes. 62:3: "En gij zult een sierlijke kroon zijn in de hand des HEEREN, en een koninklijke hoed in de hand uws Gods." En des apostels woord, Jak. 1:9: "Maar de broeder die nederig is, roeme in zijn hoogheid."

4. Vergeet niet, dat gij eten mag aan des Konings tafel, ja, eten moet, opdat uw hart gesterkt wordt door genade. Ik bedoel dit, dat gij veel tracht te werken met een toe-eigenend omhelzend geloof van de gehele Heere Jezus, en van al Zijn ambten, staten en volheid, en van al de beloften van het genadeverbond, als aan u aangeboden en toegezegd; ja, geschonken en overgemaakt, op de aller-tederste en meest waarachtige wijze van de zijde des Konings. Al zijt gij zulk een arme en onwaardige Mefibóseth in uzelf, sta echter op en eet, want uw gronden van vrijmoedigheid zijn niet in uzelf. O nee, maar alleen in God en in het verbond; vergeet dit zoveel niet, tot uw schade en verwarring.

5. En eindelijk, houd veel uw oog, tot uw verlegen schaamte, op uw lamme voeten, die gij zult meedragen tot uw dood toe; en hoe weinig, ja, hoe gij niets voor God en Christus doen kunt, als uit uzelf. O nee, en hoe u door genade alleen alles vermag, 2 Kor. 12:9 en 10. Maar tevens, laat het zien en gevoelen van uw lamme voeten, u niet ongelovig en moedeloos maken. Of dat gij wettisch in uw eigen kracht evenwel veel zou willen doen, zonder de invloed van Christus in te roepen. Nee, maar denk aan Jezus' woord, Joh. 15:5; en laat u ook toch meer vragen, Jes. 46:4: "En tot den ouderdom toe zal Ik Dezelfde zijn, ja, tot de grijsheid toe zal Ik ulieden dragen. Ik heb het gedaan, en Ik zal u opnemen, en Ik zal dragen en redden." En werp u veel in geloof aan de voeten van deze uw machtige Heiland, de Goddelijke David, Wiens voeten zijn als marmeren pilaren, gegrond op het dichtste goud, Hoogl. 5:15. Ja, Hij zij de Heerlijkheid uwer sterkte, als Die uw Schild bij God is, Ps. 89:18 en Ps. 7:11, en in staat en gewillig om in uw hart de wet van Zijn huis en beeld in te drukken, teneinde u overeenkomstig uw genadestaat te gedragen.

O, lees dit veel, Ezech. 43:12: "Dit is de wet des huizes. Op de hoogte des bergs zal zijn ganse grens, rondom heen, een heiligheid der heiligheden zijn; zie, dit is de wet des huizes." En dus laat in geloofsafhankelijkheid van, en in de geloofsvereniging met deze uw Koning, de geestvolle Heere Jezus, uw bede veel zijn, om de bevinding der Goddelijke belofte, Hos. 11:3 en 4: "Ik nochtans leerde Efraïm gaan; Hij nam hen op Zijn armen, maar zij bekenden niet dat Ik hen genas. Ik trok hen met mensenzelen, met touwen der liefde, en was hun als degenen die het juk van op hun kinnebakken oplichten. En Ik reikte hem voeder toe." En geloof maar vrij, die liefdesarmen zullen u blijven dragen, totdat gij eens voor God in Sion, en aan het hof verschijnt, om verzadigd te worden met het goede en heilige van dat paleis, en met Gods beeld volmaakt versierd, en dat storeloos en voor eeuwig. O wonder! om in gezelschap van al de verheerlijkte rechtvaardigen en geroepen heiligen in Christus, die daar allen koningen en priesters zijn, dan onderling Hem Die op de troon zit, en het Lam, dag en nacht te dienen en te verheerlijken in Zijn tempel, terwijl dan uw liefde-nardus zijn reuk volmaakt geven zal.

Ik sluit deze onze verhandeling met het woord van de engel, Openb. 19:9: "Zalig zijn zij, die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft des Lams. En hij zeide tot mij: Deze zijn de waarachtige woorden Gods." Amen ja, Amen.

O, de Geest van Christus heilige ons in dezen Zijn waarheid, teneinde gelovig tot de bondszegelen te naderen, en te gebruiken, en dan vervolgens meer op en uit het verbond te leren leven. Amen.

Des Heeren Jezus zegenende en alles werkende Genadegeest zegene daartoe ook dit ons verhandelde woord. Amen.

Komt aan, gelovig bondsvolk en erfdeel Gods, mijn en uw zielen zeggen onderling ook Amen.

De Heere doe alzo, tot Zijn roem en heerlijkheid, het zij alzo.

AMEN

3. Der gelovigen arbeid gezegend bekroond

'Wentel uw weg op de HEERE, vertrouw op Hem, Hij zal het maken."
Psalm 37:5

Zeer nadrukkelijk en gelovig vrijmoedig is de roem van de Kerk: "Daarom zullen wij niet vrezen, al veranderde de aarde haar plaats en al werden de bergen verzet in het hart der zeeën", Ps. 46:3. Dat deze Psalm een triomflied behelst, waarin de gelovigen zich in God beroemen en juichen over hun vijanden, na merkwaardige en grote overwinningen, en de Goddelijke uitreddingen uit ondoorzienlijke benauwdheden door Zijn alleen machtige hulp, kan uit de inhoud van dit lied gemakkelijk worden opgemaakt. In deze woorden betonen en betuigen zij hun geloofssterkte en onbeschroomdheid, die zij hadden en ondervonden in het midden van de grootste gevaren, verwarringen, verwoestingen, en akeligste omstandigheden, die hen drukken of dreigen mochten, uit aanmerking van Gods krachtdadige hulp. Al veranderde zelfs de aarde haar plaats. Dat wil zeggen, al kwamen wij in tijden, wegen en omstandigheden, die aller-smartelijkst, gevaarlijkst, dodelijkst en verschrikkelijkst bevonden waren, in zodanige tijden en wegen zegt hier de Kerk, het volk van God, zullen wij niet vrezen. Dat wil niet zeggen, dat ze geheel onverschillig en ongevoelig zijn en de gevaren, die God zendt niet ter harte nemen. Dat mogen verharde goddelozen doen, maar geenszins is dit het bestaan van Gods ootmoedige kinderen en volk. Maar het wil dit zeggen, dat de gelovige bondgenoten Gods in het midden van al die gevaren en ellende door geen slaafse vrees zouden wanhopen aan een goede, gezegende en heerlijke uitslag. Integendeel, met bedaardheid en vertrouwen wachten zij op een goede en gezegende uitkomst.

De reden hiervan is, en ligt opgesloten in het voorgaande tweede vers. Daar was hun geloofsbetuiging: "God is ons een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtig bevonden een Hulp in benauwdheden." Dit was de reden. Daarom zeggen ze: "Wij zullen niet vrezen", omdat God zo'n machtig, goedertieren en getrouwe God is, Die met hen was en Die zij tot hun sterkte en toevlucht stelden. Van Hem hadden zij zodanige almachtige en tijdige bevindingen van Zijn hulp in de aller-zwaarste noden ondervonden, alsook hun voorvaderen, volgens. Ex. 2:24-25, Ex. 3:7-8, en Goddelijk wonderbaar in Ex. 14:10-30. Daarom zijn zij ten volle gerust, ziende op Hem, als de onveranderlijke, getrouwe Verbonds-God. Zo kunnen zij buiten vrees leven. Hij heeft gezegd: "Dewijl hij Mij zeer bemint, spreekt God, zo zal Ik hem uithelpen; Ik zal hem op een hoogte stellen, want hij kent Mijn Naam. Hij zal Mij aanroepen, en Ik zal hem verhoren; in de benauwdheid zal Ik bij hem zijn; Ik zal er hem uittrekken en zal hem verheerlijken. Ik zal hem met langheid der dagen verzadigen, en Ik zal hem Mijn heil doen zien", Ps. 91:14-15. Hij zal niet zelden Zijn belofte vervullen: "En het zal geschieden, eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden; terwijl zij nog spreken, zo zal Ik horen", Jes. 65:24. Zo toonde het de getrouwe God der hulp aan Zijn volk, in dat aangehaalde geval, Ex. 14:10-30. Want daar was de nood en het gevaar op het allerhoogst en tevens was het noodlijdend Israël zeer ongeschikt en onbekwaam tot bidden en tot een recht betamelijk roepen tot God, wegens hun beroerde en zo zeer ongelovige toestand, waarin zij waren, volgens vers 11 en 12. Wat zij nog deden, was zeer beroerd en onbedaard en vol vreze, vers 10. Maar zie, hoe krachtig echter de Jehovah hen een Hulp in die benauwdheid bevonden was, ter bevestiging van Zijn heilwoord: "Om Mijnentwil, om Mijnentwil zal Ik het doen, want hoe zou hij ontheiligd worden? En Ik zal Mijn eer aan geen ander geven", Jes. 48:11. O, zalige en veilige toevlucht, om zo'n God te hebben tot zijn Schuilplaats en Helper. De zodanigen hebben waarlijk geen reden van vrees en angstige zorgen,

hetzij in en onder geestelijke of lichamelijke benauwdheden, want God zal voor Zijn gunstgenoten zorgen, en hen nooit begeven noch verlaten, Hebr. 13:5.

En zie, op diezelfde grond is het dat de man Gods, David, al de gelovigen in ons tekstvers opwekt tot een onbekommerd vertrouwen op God, onder al hun donkere en beproevende wegen, hen toeroepende: "Wentel uw weg op de HEERE, vertrouw op Hem, Hij zal het maken."
Dit zanglied in zijn geheel beschouwd, is een leer- en troostPsalm, gedicht voor al des Heeren beproefde en bedrukte kinderen en volk, ter bemoediging, om hun ziel in God te sterken. Deze Psalm is gedicht en aan de Kerke Gods overgegeven ten einde des Heeren volk met hun vertrouwen van alles af en uit te leiden en hetzelve alleen op God te vestigen en geduldig op God te wachten onder alle donkere wegen der Goddelijke voorzienigheid, als wetende en gelovende dat het heil der rechtvaardigen van de Heere is, haar Sterkte ten tijde van benauwdheid. In dit zanglied wordt aan des Heeren volk beloofd allerlei uitreddingen en bevrijding van allerlei kwaad en het toebrengen van alle goed, dat tot hun geluk en volmaking dienen kan. Dit wordt in deze Psalm met enige onderscheiding genoemd.

Als we dit lied met onze aandacht eens een weinig doorlopen, worden ons daarin een aantal zaken vermeld, te weten:

1. Zeer kommerlijke, drukkende en dreigende omstandigheden worden voorgesteld in onze tekstwoorden, vers 5. Daarom wordt het genaamd een wentelen of rollen van zijn weg op de Heere.

2. Het ondergaan van allerlei onrecht en onderdrukking, vers 1, 7 en 8.

3. Mishandelingen te ondergaan om zijn Godzaligheid en godsvrucht en om en vanwege het uitoefenen van de wil Gods, vers 6.

4. Geweld en vervolging moeten dragen en lijden, als een weerloze, van goddeloze vervolgers, vers 14.

5. Schaarsheid te ondergaan van tijdelijke nooddruft, tevens gepaard met bevinding van een verborgen zegen in zijn sober deel, vers 16.

6. Maar wat hoger gaat en meer treft, soms hongersnood en alleszins gebrek te moeten ondergaan en lijden, vers 19.

7. Onrechtvaardige beschuldigingen en zeer lichtvaardige zondige veroordelingen te moeten dragen en ondergaan, vers 33.

8. Het ondervinden van herhaald te vallen in God beledigende zonden en struikelingen, en te zuchten onder de macht van de inwonende ongerechtigheid, vers 24.

Dit lied bevat ook de verlossing en uitredding van al deze en nog vele andere ellenden en kwaden. Daarenboven behelst de inhoud van dit lied ook de dadelijke toebrenging van al datgene wat in dit leven naar het lichaam heilzaam, nodig en verkwikkend is en wat ook dienen kan tot sterkte van het geloof en de hoop op God en Zijn waarheid en trouw. Daarop volgt een zalige overgang in vrede tot God, volgens vers 37: "Let op den vrome en zie naar den oprechte, want het einde van die man zal vrede zijn."

Maar omdat de beproefde gelovigen hier veelszins moeten leven door het geloof en onder uitstel en gemis van dit goede, worden Gods bedrukte kinderen in dit zanglied tevens opgewekt om naar genade uit te zien, ten einde in en onder hun beproeving en lijdenswegen werkelijk Gode te leren zwijgen en lijdzaam te verbeiden, en dat met een geduldige onderwerping onder God, onder Zijn raad en weg, vers 7. En zij moeten zich ook niet ontsteken tegen de goddelozen, vers 1, als wetende dat Gods oordeel over hen niet sluimert, vers 2. En daarom moeten de gelovigen zich wachten voor alle toorn tegen hen, vers 8. Maar in een gelovig steunen op de

Heere en Zijn onveranderlijke trouw zich als een arme op de Heere en Zijn Vaderlijke zorg te verlaten, als wetende en gelovende, dat de Heere het recht liefheeft en Zijn gunstgenoten niet zal verlaten, vers 28. Daarom is het nodig om in de proef- en drukwegen ondertussen zich te voeden met de Goddelijke getrouwheden of met het overdenken van de getrouwe, Goddelijke beloften des verbonds, en zich daarin als te weiden, ten einde langs die weg een onbekommerd vertrouwend leven op de Heere te beoefenen in en onder alle weg en stand, in de ootmoedige betrachting van de heilige en goede wil Gods, vers 3. En verder ook zijn enige vergenoeging, voldaanheid en verlustigende blijdschap te zoeken en te stellen in de volzalige Verbonds-God Zelf, als zijn overvloedig Goud en krachtig Zilver, en de God der blijdschap en der verheuging lijdzaam inwachten, dat Hij de begeerten der rechtvaardigen zal geven, vers 4: "En verlustig u in de HEERE, zo zal Hij u geven de begeerten uws harten", waarop dan onmiddellijk onze tekstwoorden volgen, Ps. 37:5:

"Wentel uw weg op de HEERE, vertrouw op Hem, Hij zal het maken."

Twee hoofdzaken zullen we in de tekstwoorden nagaan in deze verhandeling:

I. De plichtsvermaning: ***Wentel uw weg op de HEERE, en vertrouw op Hem.***
II. De Goddelijke belofte: ***Hij zal het maken.***

I. De plichtsvermaning

Betreffende het eerste, hoewel de plichtsvermaning hier zo onbepaald voorkomt, zonder dat de voorwerpen, waaraan dezelve bepaald wordt, worden gemeld in dit vers, zo vinden wij dezelve in dit lied op onderscheiden wijze uitgedrukt en omschreven, te weten: Davids geestelijke vrienden en medegelovigen, met wie hij in de gemeenschap des Geestes zeer nauw verbonden was en met wie hij als onderlinge reisgenoten naar Sion wandelde. Ja, alle bedrukte gelovigen in en door alle tijden spreekt David hier aan. Hij noemt en omschrijft ze, hebbende enerlei hart en weg door genade, als ellendigen en nooddruftigen, vers 14. Ja, zo zijn Gods kinderen. Daarom worden ze zeer vele malen in Gods heilig Woord omschreven als verwachters van de Heere, vers 9, als machtelozen en rechtvaardigen, vers 17, Gods gezegenden, vers 22. Dat zijn zij, zowel in bevinding als in verwachting en in de beloften. Alzo zijn ze gezegende Naftali's, die verzadigd worden met de goedgunstigheid Gods en vol zijn van de zegen des Heeren, Deut. 33:23. In vers 31 komen zij voor als zodanigen die een vermaak in de wet Gods hebben, naar de inwendige mens, en die dezelve hartelijk beminnen. Zij worden vereerd met die heerlijke naam en eretitel van Jehovahs gunstgenoten, vers 28.
Zie, deze zes namen, waarmee Gods volk in dit lied omschreven worden, zullen ons genoeg zijn om de onderwerpen die hier door David worden aangesproken, te ontdekken in hun gelukstaat en zalige betrekking tot God, en in hun verheven erfgoed. Het is hen alleszins betamelijk de Heere te stellen tot hun Toevlucht.

Aan de zodanigen is nu hier de plichtsvermaning: "Wentel uw weg op de HEERE." Hen wordt hier een weg toegekend en bevolen die op de HEERE te wentelen. Dat vinden wij meermalen in Gods Woord. "Want de HEERE kent de weg der rechtvaardigen, maar de weg der goddelozen zal vergaan", Ps. 1:6. "Ik heb U mijn wegen verteld en Gij hebt mij verhoord; leer mij Uw inzettingen", Ps. 119:26. Door deze weg van de gelovigen hebben wij te verstaan hun gehele levenswandel, handelingen, gelegenheden en ontmoetingen, noden, zwarigheden en dikwijls radeloze gevallen, zowel in de ziel als in het lichaam, hetzij onverwachte verontrustingen, die de ziel overrompelen of uitterende beproevingen of teleurstellingen van

gehoopte zaken. Of ze worden gevoerd en als omgewenteld van de ene zwarigheid in de andere, zodat al Gods baren en golven over de ziel heengaan, of men wordt gedrukt met een ziekte, toeval en andere smarten en beroeringen, of met veel gebrek, schaarsheid en verachtingen, of met verlies door de dood van aangename tedere nabestaanden en vrienden en dierbare panden van kinderen, of ze gaan gedrukt heen met de zonden van hun huisgenoten, of wat het ook anders wezen mag; alle zorgen en bekommernissen. "Werp uw zorg op den HEERE, en Hij zal u onderhouden; Hij zal in eeuwigheid niet toelaten dat de rechtvaardige wankele", Ps. 55:23. Daarom is de vermaning: 'ken de HEERE in al uw wegen en Hij zal uw paden recht maken", Spr. 3:6. Elifaz' woord aan Job was: "Als gij een zaak besluit, zo zal ze u bestendig zijn en op uw wegen zal het licht schijnen", Job 22:28.

Terecht dan worden de handelingen van de mensen en van de gelovigen en hun ontmoetingen en wederwaardigheden en druk een weg genoemd en daarbij vergeleken.

1. Een weg heeft zijn begin en einde, dus ook de levensstaat van een gelovige. Hij komt in en op zijn weg door zijn geboorte en hij gaat eraf bij en door zijn dood. Ja, alle wegen, lot- en treurgevallen en de bijzondere leiding Gods over hem hebben een begin en einde. Dat leert ons Gods ganse Woord. Neem maar onder vele deze weinige voorbeelden: Noachs inleiding en ingaan in de Ark en wederom zijn uitgang. Israëls komst in Egypte en wederom haar uittocht vandaar. En Jakobs inkomen in het huis van Laban als zijn lijdenschool en wederom des Heeren uitleidingen vandaar naar zijn vorig Bethel, enz.

2. Op een weg is men in een gedurige beweging. In dit opzicht worden de werken der Godzaligen ook hun weg genoemd. Ieder van hen heeft zijn bijzondere wegen en bedrijven, welke de Heere hen op de handen legt. En zolang zij hier op aarde zijn, zijn zij als in een gedurige en verwisselende beweging van zoet en zuur, van duister en licht, van voor- en tegenspoed. En wat maakt de zondige inwonende verdorvenheid soms niet al moeilijke bewegingen in en voor de ziel. Nee, het is hier het land der ruste niet, omdat hier alles verontreinigd is. Het is hier Mesech.

3. Op een weg heeft men vele en verscheiden en onderscheidene ontmoetingen, zowel van genoegen als ongenoegen, ook van vermoeiing, ongemakken, treurgevallen, hinderingen en voorkomende zwarigheden. Maar zeker, zo is de levenswandel der vromen hier op aarde. Alzo wordt van hen in waarheid bevonden, dat de tegenspoeden der rechtvaardigen vele zijn, Ps. 34:20. En dat men door vele verdrukkingen moet ingaan in het Koninkrijk Gods, volgens het woord van de apostel, Hand. 14:22.

4. Een weg is een plaats van openbaarheid; wat daarop ontmoet wordt, komt zo voor ieders ogen en valt onder elks beoordelingen van voor- en tegenspraak. Maar waarlijk, zo is het ook gelegen met het bedrijf en de wegen en de ontmoetingen van de Godzaligen. O, wat al beoordeling van vrienden en vijanden is hun lot niet, zoals ook de man Gods Job ondervond in zijn lijdensweg. En daarom zegt ook David in de persoon van Christus: "Allen die Mij zien, bespotten Mij; zij steken de lip uit, zij schudden het hoofd, zeggende: Hij heeft het op den HEERE gewenteld, dat Hij Hem nu uithelpe, dat Hij Hem redde, dewijl Hij lust aan Hem heeft", Ps. 22:8-9 Zodat een gelovige ook reden vindt om soms met David te klagen: "Gij weet mijn versmaadheid en mijn schaamte en mijn schande; al mijn benauwers zijn voor U", Ps. 69:20. De gelovige vindt stof om te zingen, Psalm 69:4 berijmd.

Ik zie alom den rug mij toegekeerd,
Ik ben als vreemd, bij bloedverwant en broeder,
En onbekend de kind'ren mijner moeder;
De smaadheid heeft mijn ziele als verteerd;

Gij weet de smaad, die mij wordt aangedaan,
Gij kent mijn schand, mijn schaamte, mijne zorgen,
Wijl alle mijn benauwers voor U staan
En hun bedrijf en is U niet verborgen.

5. Op een weg heeft men een zeker doel en oogwit en einde. Ja, zo heeft een gelovige ook in al zijn bedrijven en ontmoetingen. Zijn doelwit en einde is de eer van God en Christus, de uitwerking van zijn zaligheid, de onderwerping van zichzelf onder Gods raad, wil en leiding, en de omhelzing en betrachting van dien, het verkondigen van Gods deugden, waarheid en trouw, en om Gode en het Lam gelovig kinderlijk dienstbaar te zijn in en onder alles, doende zo de wil Gods van harte in lijden en in doen.

Maar het is hier van een bijzondere nadruk, dat David hier zo persoonlijk tot Gods volk spreekt, zeggende "uw weg". En terecht, want o ja, ieder van Gods begenadigd volk heeft zo al naar des Heeren volwijze raad en welbehagen zijn bijzondere weg, zowel van licht als duister, van troost en druk, voor- en tegenspoed, strijd en overwinning. Gods Woord leert ons:

a. Een Naomi; haar weg is om haar geliefde man en zonen door de dood te verliezen, met al haar bezittingen.

b. Jakobs weg is zijn zo zeer beminde Rachel aan het graf te moeten overgeven in zijn reizen en omwandelen.

c. Davids weg is, zijn onheilige en ontaarde zoon Absalom in zijn rebellie zo levend ter helle te zien dalen. O, wat een diepe weg!

d. Aärons weg is, zijn twee onbedachtzame zonen te zien omkomen door hemelvuur, dat van de Heere in ongenoegen over hen was uitgelaten.

e. Een Job vindt zich van alles beroofd en naakt uitgeschud, als ten dage toen hij geboren werd. Dat is voor een tijd zijn weg bevonden.

f. Een wijze Abigaïl wordt in een weg geleid om met een dwaze Nabal zo'n nauwe trouwgemeenschap te moeten hebben, tot haar beproeving.

g. Een vrome koning Hizkia moet onder zware krankheden tot de dood toe vervallen.

Terecht meldt dan David hier van een ieders weg: "uw weg" zegt hij tot ieder van zijn medegelovigen, en wel om deze redenen:

1. Om te kennen te geven, dat iedere Godzalige ook vindt en heeft zijn bijzondere werkingen, bezigheden, omstandigheden, verzoekingswegen en bedrijf op aarde, hetzij in het lichamelijke of in het geestelijke, welke ieder hun bijzondere moeilijkheden in zich hebben en waaronder elk zoal bij bevinding leert, dat onze dagen op aarde zijn als een schaduw, en daar is geen verwachting. Want een ieder mens, van een vrouw geboren, is kort van dagen en zat van onrust, 1 Kron. 29:15 en Job 14:1.

2. Om elke Godzalige zo te bepalen bij zijn eigen weg van voor- en tegenspoed, gemakken en ongenoegens, kastijdingen en ruimtens, redding en besluiten, die het de Heere over hem behaagt te brengen, naar Zijn soevereine, heilige en volwijze bepalingen. Alzo, het is de Heere alleen, Die doodt en levend maakt, Die ter helle doet nederdalen en die weder doet opkomen. De HEERE maakt arm en maakt rijk. Hij vernedert, ook verhoogt Hij, 1 Sam. 2:6-7. En zo moet hij gedenken al de wegen die de Heere in deze wereld al geleid heeft om hem te verootmoedigen, Deut. 8:2.

3. Ja, om ieder van hen ook te doen letten op de weg en de bewegingen van zijn hart. Daarom, uw weg, te weten al uw bedenkingen, malingen, beogingen, voornemens,

bezorgdheden, keuze, begeerten, schikkingen en overleggingen, met al uw gedurige opstand tegen God en het twisten van uw hart over Gods weg met u, en uw zo dikwijls wantrouwen van de Heere, en de ongelovige moedeloosheden die u onder uw gevallen en ontmoetingen aankleven en vergezellen. Daarom is de vermaning: "Werp uw zorg op de HEERE en Hij zal u onderhouden", Ps. 50:23. Salomo zegt: "Wentelt uw werken op de Heere en uw gedachten zullen bevestigd worden", Spr. 16:3. En Petrus zegt: "Werpt al uw bekommernissen op Hem, want Hij zorgt voor u", 1 Petrus 5:7. Doe het met een nederig smeken: Onze Vader, Die in de hemelen zijt, Uw wil geschiede, gelijk in de hemel alzo ook op de aarde.

4. Eindelijk, "uw weg", dat is al uw nooddruft, die gij dagelijks behoeft en nodig hebt te genieten, hier in uw uitwonen van de Heere in uw vreemdelingschap, en naar lichaam en naar ziel, uitwendig en inwendig, en onder de zo zeer onderscheiden omstandigheden, waarin u verkeren kan. Vele zijn toch de behoeften, en talloos, ja, gedurig nieuw de noden van Gods volk, waarom zij dagelijks te bidden hebben: Onze Vader, Die in de hemelen zijt, geef ons heden ons dagelijks brood. Daaronder ligt alles begrepen. En de Heere Jezus leert Zijn discipelen te staan naar de beoefening van een goed toevoorzicht op God, volgens Matth. 6:25: "Daarom zeg Ik u: Zijt niet bezorgd voor uw leven, wat gij eten en wat gij drinken zult, noch voor uw lichaam, waarmede ge u kleden zult. Is het leven niet meer dan het voedsel, en het lichaam dan de kleding?" En vers 32: "Want al deze dingen zoeken de heidenen; want uw hemelse Vader weet dat gij al deze dingen behoeft."
En de apostel Paulus doet ter bemoediging van des Heeren volk toeroepen en toebidden: "En God is machtig alle genade te doen overvloedig zijn in u. Opdat gij in alles alle tijd, alle genoegzaamheid hebbende, tot alle goed werk overvloedig mag zijn", 2 Kor. 9:8.

Ziet vrienden, dit is zo kort gemeld de weg van de gelovigen. Een ieder van hen, heeft in dezen zo zijn bijzondere weg. Nu is de plichtsvermaning in dezen tot hen, dezelve op de Heere te wentelen.
Wellicht ziet een ieder dat men dit bevel niet letterlijk heeft op te nemen, want men kan geen weg wentelen of op de Heere wentelen. Maar het geeft te kennen en wil aanduiden zoiets, dat te groot en te zwaar is om op te nemen of te dragen, en dat ons echter hinderlijk belemmert en neerdrukt en ons in de weg die wij te gaan hebben opbindt en belet, en dat het ons tevens geheel onmogelijk is om het door eigen sterkte op te ruimen en weg te dragen, waarom men het wentel of rolt, evenals men met een zware steen en andere dingen doet, die ons moeilijk en benauwd zijn. Daarom lezen wij hoe de gemoedsbezwaren van de vriendinnen van de Heere Jezus onderling waren: *Wie zal ons de steen van de deur des grafs afwentelen? Want de steen was zeer groot*, Mark. 16:3-4.
Het kan ook aanduiden dat iemand zo'n last op zich wil nemen om te dragen en te torsen, waarvan hij bevindt dat het voor hem ondoenlijk is. Het is te zwaar, het buigt hem te zeer neer, en hij wentelt dat pak, die vermoeiende last van zich af en laat het vallen. Hij werpt het heen tot zijn verlichting en verademing, of hij geeft het aan een ander en sterker iemand over en hij wentelt het zo over om nieuwe en meerdere voortgang op zijn weg te kunnen maken.

Maar laat ons de hier gevorderde en aanbevolen, zo betamelijke plichtsvermaning zelf van nabij inzien. En wat het behelst, zijn wegen op de Heere te wentelen. Dat zal het volgende in zich behelzen, te weten:

a. In het algemeen, al zijn voornemen en doen, zijn zorg en bekommernis, en de uitkomst van zijn lijden en alle zaken de Heere op te dragen, het Hem aan te bevelen, Hem het op te geven, waar het wel zal blijven liggen en Die wel machtig is het op Zich te nemen en te redden, volgens Ps. 22:9. We moeten de kanttekening daarbij nazien.

b. Maar meer bijzonder zal het dit bevatten: Alle dreigende, gevreesde, of reeds drukkende zwarigheden, hetzij die onze eigen persoon betreffen of onze kinderen en nabestaanden of andere mede-Godzaligen, of de Kerk Gods. Ja, om dit alles, wat het ook zijn mag, de Heere ootmoedig al biddende voor te dragen en het voor Hem open te leggen en het in Zijn Goddelijke schoot uit te storten.

Om die dan ook Gode aan te bevelen en uit eigen handen in de almachtige en Vaderlijke hand Gods over te geven, als gelovende dat de Heere de moeite en het verdriet waarlijk aanschouwt. En vooral dan, zo wanneer men het Hem in de hand geeft, als een arme, die zich op de Heere verlaat, bevelende zich zo aan de getrouwe Schepper met weldoen, als een wees, volgens Ps. 10:14 en 1 Petrus 4:19.

Dan wentelt men zijn weg op de Heere, als men zo onbepaald, geheel en in alles zijn persoon, staat, gevallen en omstandigheden en de meer en minder drukkende en dreigende noden in het geloof aan God en Christus kan en mag overdragen, met al het ondoorzienlijk donkere, dat zich van alle zijden opdoet; betrouwende datzelve aan Gods raad, wil en Vaderlijk bestel en liefdeszorg. Daarvan zijn de gevolgen, dat men bij God als een Ontfermer in Christus en een last overnemend Verbonds-God zijn lasten en drukkende zwarigheden verliest en laten kan, en als zo'n vrijgelatene en ontbondene mag heengaan. Dat is zoals Petrus zegt, zijn bekommernis op God te werpen, Die voor Zijn volk zorgt, 1 Petrus 5:7. In het vertrouwen dat de Heere over de ziel zal brengen, wat Hij in wijsheid en liefde, vrijmachtig en heilig over haar bescheiden heeft, Job 23:14.

Zij weten en geloven dat het in Gods hand zijnde, in zo'n goede en machtige hand is, die het alles met en over haar, zo goed en zo wijs, zo Goddelijk en teder bestieren zal tot Zijn heerlijkheid en hun meeste heil. Ze betuigen daarom ook met David: "Gij, Die mij vele benauwdheden en kwaden hebt doen zien, zult mij weder levend maken, en zult mij weder ophalen uit de afgronden der aarde. Gij zult mijn grootheid vermeerderen en mij rondom vertroosten", Ps. 71:20-21. "Immers zullen mij het goede en de weldadigheid volgen al de dagen mijns levens, en ik zal in het huis des HEEREN blijven in lengte van dagen", Ps. 23:6. "Ik ben wel ellendig en nooddruftig, maar de HEERE denkt aan mij, Gij zijt mijn Hulp en mijn Bevrijder. O mijn God, vertoef niet", Ps. 40:18.

En zie, hierom is het dat ook aanstonds David erop laat volgen en bij wijze van verklaring toevoegt: "***En vertrouw op Hem".***

Het Voorwerp van vertrouwen is dezelfde reeds gemelde Jehovah, de enige Grondsteun van de Kerk, in Wie alleen alle gronden van vertrouwen te vinden zijn. Daarom is de toeroep aan al des Heeren volk: "Vertrouwt op de HEERE tot in der eeuwigheid, want in de HEERE HEERE is een eeuwige Rotssteen", Jes. 26:4. Trouwens, Hij is de zegenvolle, ontfermende, getrouwe en waarachtige Verbonds-God van Zijn ellendigen, Die hun dagen kent, vers 18, en daarom wordt Hij terecht genoemd, het Vertrouwen aller einden der aarde en der vergelegenen aan de zee, Ps. 65:6. Vele heilstoezeggingen zijn in Gods Woord aan het geloofsvertrouwen vastgemaakt. De zodanigen zal de goedertierenheid omringen, Ps. 32:10, die zullen in God verblijd zijn, Ps. 33:21, zij zullen het aardrijk erven en Gods heilige berg erfelijk bezitten, is de belofte Gods, Jes. 57:15. Nadrukkelijk is de belofte: "Gezegend daarentegen is de man die op den HEERE vertrouwt, en wiens Vertrouwen de HEERE is. Want hij zal zijn als een boom die aan het water geplant is en zijn wortels uitschiet aan een rivier, en gevoelt het niet wanneer er een hitte komt, maar zijn loof blijft groen; en in een jaar van droogte zorgt hij niet, en houdt niet op van vrucht te dragen", Jer. 17:7-8.

Dit vertrouwen zelf op de Heere zal dan behelzen een stille gelatenheid des harten in God

te oefenen. "Immers is mijn ziel stil tot God; van Hem is mijn heil", Ps. 62:2. Een gelovig verlaten en overgeven van zichzelf en zijn weg in alles, en voor het toekomende aan de alles waardige Jehovah, in het vertrouwen: Het zal op de berg des Heeren voorzien worden, Gen. 22:14. In een gelovig, moedig vasthouden aan het woord van Gods beloften, in duister en licht, in geestelijke en lichamelijke noden, zelfs ook in de ondoorzienlijkste gevallen en omstandigheden, gelovende en vertrouwende, dat de Heere het zekerlijk in Zijn weg en op Zijn tijd en door Zijn hand zal maken, voorzien en daar stellen, Hem tot heerlijkheid. In dit opzicht zei David: "Zo ik niet had geloofd' (dat is vertrouwd), "dat ik het goede des HEEREN zien zou in het land der levenden, ik ware vergaan", Ps. 27:13. En wat is zijn betuiging nadrukkelijk: "De HEERE is mijn Sterkte en mijn Schild. Op Hem heeft mijn hart vertrouwd, en ik ben geholpen; dies springt mijn hart van vreugde en ik zal Hem met mijn gezang loven", Ps. 28:7. De belofte is: "Hij zal voor geen kwaad gerucht vrezen; zijn hart is vast, betrouwende op den HEERE. Zijn hart, wel ondersteund zijnde, zal niet vrezen; totdat hij op zijn wederpartijen zie", Ps. 112:7, 8.

Het behelst ook onder uitstel Gods en onder aanhoudende geloofsbeproevingen en vele afsnijdende wegen, een lijdzaam inwachten en verbeiden van de Heere en Zijn redding. Evenals de Kerk zegt: "Maar ik zal uitzien naar den HEERE, ik zal wachten op de God mijns heils; mijn God zal mij horen", Micha 7:7. Gelovende dat de Heere gewis zal komen en niet achterblijven, Hab. 2:3. En wie gelooft zal niet haasten, Jes. 28:16. Alzo wordt ondervonden: In stilheid en vertrouwen zal ulieder sterkte zijn, Jes. 30:15. Waarlijk, zo'n vertrouwende zielsgestalte omtrent de Heere is een aller-betamelijkste werkzaamheid onder de wegen van druk. Want zo'n ziel gehoorzaamt aan Gods bevel, Jes. 26:4, vergelijk Ps. 62:9: "Vertrouwt op Hem ten allen tijd, o gij volk; stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht. God is ons een Toevlucht, sela." En gehoorzaamheid is beter dan offerande.

Zij verheerlijkt op een uitstekende wijze daardoor de Heere. Hij is het Vertrouwen aller einden der aarde en in Zijn Naam zijn alle gronden van vertrouwen, zoals Zijn almacht, ondoorgrondelijke wijsheid, oneindige goedheid, onbezweken trouw en onveranderlijke waarheid, eed en ontferming. Daarom lezen wij zo zoet in Ps. 9:11: "En die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen, omdat Gij, HEERE, niet hebt verlaten degenen die U zoeken." Die gelovige ziel ziet de Heere, haar alles waardige Verbonds-Ontfermer aan als de almachtige Opperheerser en Bestuurder van alle personen, zaken en gevallen. Ja, Hij heeft alleen het licht en de duisternis geformeerd en is de Allerhoogste over de ganse aarde, Ps. 83:19. Hij heeft een onbetwistbaar recht en een onweerstandelijke macht om te doden en levend te maken, ter helle te doen nederdalen en ook weder te doen opkomen, 1 Sam. 2:6-9. De Heere heeft beloofd: "Ik zal wederbrengen uit Basan. Ik zal wederbrengen uit de diepten der zee", Ps. 68:23. En daar geeft zij gelovende God de eer, en geniet zij stilte en rust in God. Hoe betamelijk en zalig is nu deze oefening en werkzaamheid. Wanneer men door de genade des Heiligen Geestes dit beoefenen mag, zo leert echter de bevinding, dat er bijna geen werkzaamheid bevonden is, die moeilijker is te beoefenen voor een gelovige als deze, onder diepe proef- en drukwegen. Och, wat heeft ons zondig vlees dan niet soms al in te brengen tegen God en Zijn weg. En wat voor hoogten verheffen zich niet in ons, tegen de Almachtige, zodat de Heere soms nodig heeft te zeggen tegen de ziel met bestraffend ontzag: "Is het twisten met de Almachtige onderrichten? Wie God bestraft, die antwoorde daarop", Job 39:35.

O, hoe terecht stelt David dan hier des Heeren volk deze vermaning voor als een hoofdplicht om daarnaar te staan in 's Heeren kracht onder alle zwarigheden en onder een inroepen van Gods Geest en Zijn leiding. Ook stelt Hij het hen hier voor als een liefdesraad, tot hun eigen zielenheil en bevordering. Of Hij stelt het hen ook daartoe voor, om haar onder het

oog te brengen wat hun voorrecht is, en wel voor hen alleen, boven alle mensen op de aarde, die maar toevluchten van leugens tot hun vermaak stellen. Daarom is de vermaning: "Vertrouwt op Hem te allen tijd, o gij volk; stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht. God is ons een Toevlucht, sela", Ps. 62:9 En waarlijk, in dit werk der gerechtigheid ligt een zalige vrede. En die zo vertrouwt en gelooft, die zal niet beschaamd worden. O neen!

Daarom is hier ook vervolgens de belofte door de pen des Geestes, welke er werd bijgevoegd van de man Gods, David, tot opbeuring en geloofssterkte van al Gods beproefde kinderen: God zal het maken.

O, Goddelijke, gezegende toezegging, die rondom zielsversterkend is voor de bedrukte en machteloze, ellendige gelovigen, die het zelf niet maken kunnen, en ook als het bij hen recht ligt, niet maken willen, dat de Heere de getrouwe Verbonds-God, in wat ongelegenheden Zijn volk zichzelf nu of immer meer ook vinden mogen, door Zijn voorzienige en alles beheersende, goede hand en heilige bestellingen het echter hen ten goede zekerlijk en dadelijk maken zal en uitvoeren, ja, uitrichten en daar stellen, Hem tot heerlijkheid en hun personen tot heil. Hij verandert tijdig hun doodsschaduwen in een morgenstond.

Maar hier vind ik gelegenheid, voor ik de belofte zelf inzie, een vraag te doen bij wijze van tegenstelling, namelijk deze: Hoe en wanneer dragen Gods beproefde kinderen hun lasten en drukwegen dwaas en vruchteloos zelf en op hun eigen schouders? Ze belasten en vermoeien zichzelf met een werk, wat zij in eeuwigheid niet recht kunnen uitvoeren. En dat legt de Heere hen ook niet op, noch heeft Hij dat immer in Zijn Woord bevolen te doen. Integendeel. Hij heeft herhaaldelijk toegezegd hetzelve voor hen te voleinden en uit te voeren, zoals onze woorden tonen.

Hieromtrent antwoorden en zeggen wij:

a. Een gelovige torst en draagt zijn eigen weg zelf zondig en dwaas, te weten dan als hij met zijn noden, stand en gevallen, ledigheid, onmacht en gevaren niet tot en voor de Heere komt, maar in en bij zichzelf blijft zitten en daardoor in een omzwervend zielsbestaan en in eigen krachten en malingen omdoolt, en onder veel hartsgeraas en vermenigvuldigde ongelovige gedachten en hartswoelingen leeft, zodat hij alleszins nodig heeft om in schaamte voor God te vallen en zichzelf te verfoeien, zuchtende met de zalige Lodensteijn:

Zeg mij, dat als ik mij met zorg kwelle
Boven de vlijt, dien Gij mij hebt belast,
Dat ik mij met een onnut pak belast,
Dat ik mij trots in Uwen zetel stelle,
Dat aan de vlijt dat uurtje beter past.

Leer mij eens zien, hoe ijdel al mijn zorg is,
Zeg mij, dat all' naar Uw wil zeker gaat,
Zeg mij, dat Uw oog altijd op mij staat,
Zeg, dat in alles mijn Jezus mijn Borg is,
En dus, uw gans beleid te mijner baat.

b. Een gelovige torst en draagt zijn eigen weg zelf, te weten dan als hij niet blindelings zonder te willen zien en weten, zijn staat, gevallen, toestanden en drukkende wegen aan de Heere kan toebetrouwen en overgeven, maar het zo in zijn eigen hand, keuze, bestel en

schikkingen houdt, en zeer veel woelt en God voorbij werkt, om het naar eigen zin, wil en genegenheid te krijgen.

c. Een gelovige torst en draagt zijn eigen weg zelf, te weten dan als men onder de benauwde wegen zo neergezonken en moedeloos neerbuigt, alsof er geen God in Israël ware, en onder de lichamelijke of geestelijke donkerheden en benauwde uitzichten en ellenden zo staat, werkt en handelt, alsof er geen Koning in Sion was, en of God als Raadgever vergaan ware, en men zo uitroept: Het is met mijn weg buiten hoop. Wat is mijn kracht, dat ik hopen zou? Mijn sterkte is vergaan en mijn hoop van de Heere, Job 6:11 en Klaagl. 3:18.

d. Een gelovige torst en draagt zijn eigen weg zelf, te weten dan als men zich in zijn weg en noden zo met eigen raadslagen, eigen woelen, eigen inspanningen en overleggingen en voornemens aftobt, en al in en op tweede oorzaken ziet en blijft hangen en ook in eigen uitgedachte wegen zijn heil wil zoeken en zijn redding vinden, dan bij Assur en dan bij Egypte, of bij en op deze en die aangename Libanons, en zo alles aanvangt en onderneemt om zichzelf te redden. En dat zoal zonder God en Zijn raad en wil en tedere voorzorg en albestuur in het oog te hebben, waardoor men dan niet zelden bloeit staat om zelfs ongerechtige wegen in te slaan tot zijn redding, door een ongelovig haasten, en dat tot grote verwonding van zijn eigen ziel, waarvan men verbrijzelde beenderen achteraf dragen moet, door Gods rechtvaardig slaande hand, zoals David ondervond, Ps. 51:10.

e. Een gelovige torst en draagt zijn eigen weg zelf, te weten dan als men uit en bij zijn tegenwoordige ongevallen nog besluiten maakt, dat ons verder nog veel zwaarder onheilen zullen ontmoeten, waardoor men dan nog al meer beklemd, beangst, en gejaagd in zijn ziel wordt. De ziel stelt de Heere zich zo alleen voor als een toornig Rechter, Die in Zijn Goddelijk ongenoegen ons die dingen doet overkomen. Door het zondig ongeloof en zijn ongestorven ik maakt hij soms zelf lichte kruizen zwaar. Hij beschouwt die alsof niemand zwaarder en smartelijker weg had dan hij. Ondertussen ziet hij duizenden weldaden en tedere verschoningen Gods voorbij, waarvan doorgaans de uitwerking is om moedeloos te zeggen: Zou er ook wetenschap zijn bij de Almachtige? Zou God mijn pad wel kennen? Zou de Heere ook vensteren in de hemel maken, om het met en voor mij op Zijn berg te voorzien en mij immer uit mijn diepten uit te voeren en te brengen tot het licht? Zo ziet hij de Heere en Zijn macht en waarheid en trouw geheel voorbij, mitsgaders Zijn oneindige ontferming in Christus Jezus, ja, makende en vormende van de oneindig, volzalige, goedertieren God een God naar zijn duistere, lage, ongelovige bevatting. O gruwelijke zonden! En hoe kan dan de vrucht en het gevolg anders zijn dan zondig en ongelovig te zeggen: "Mijn weg is voor de Heere verborgen en mijn recht gaat van mijn God voorbij", Jes. 40:27. En ach, hoe dikwijls geraakt een bedrukt en beproefd Godzalige niet in die zondenkuilen?

Maar o, wat is echter zo'n toestand en zo'n zondig ongelovige handel voor een Godzalige niet van rondom onbetamelijk, Gode verloochenend en zijn eigen ziel tot beroering en schade. Want:

a. Men verloochent in die tijden waarlijk al des Heeren deugden, beloften en toezeggingen. En ja, men verloochent ook al zijn genadebetrekkingen op God, en staat en handelt als een geheel ongelovige. Ook ontkent men door zo te handelen die zalige verbondsbetrekking, die God op de ziel genadig genomen heeft, Jer. 32:38, 40.

b. Men handelt alsof God geen wetenschap had van de ellende en de noden van Zijn volk, en alsof God geen wijsheid had om het beste voor hen te weten, geen almacht had om wonderbaarlijk te kunnen helpen, geen medelijden en goedheid en barmhartigheid had om te willen en te zullen helpen, en geen getrouwheid om Zijn beloften en toezeggingen te staven, te

bevestigen en "ja en amen= te maken.

c. Men berooft door zo te doen ook zichzelf van alle rust en van die vreedzame geloofsstilte der ziel in God. Men woelt gedurig als in een zee van beroeringen. En de angstige bekommernis drukt het hart ter neder, en ja, de zonde wordt daardoor in de ziel boven mate zondigende, want de zonde heeft zijn kracht en voedsel in het ongeloof.

d. En eindelijk, men maakt zichzelf in die tijden geheel onbekwaam om met enige voorheen ondervonden Goddelijke goedertierenheden of met enige ontvangen beloften Gods recht te werken ter geloofssterkte. En waarlijk, wanneer een christen nalaat te werken met de voorheen ondervonden trouw Gods, en tevens met de ondervonden beloften, zo berooft hij zijn behoeftig genade- en geloofsleven van alle voorraad, waarin haar sterkte en troost bevonden ligt. En hoe kan de ziel dan anders zijn dan een verdrukte, door onweder voortgedrevene en ongetrooste, die mager leeft van morgen tot morgen? En ach, wat slijk en modder werpt dan ook het ongedode hart al niet op, tot oneer van de alleen zalige Jehovah.

Dit waren de zaken die wij melden moesten om uw aandacht een weinig te doen zien, wanneer en hoe een gelovige zijn weg zelf in ongeloof wil uitrichten en zijn lasten zelf wil dragen en torsen, met een ongelovig verzuim van deze plichtsvermaning en Goddelijke verbondseis.

Maar laat ons nu overgaan en inzien de hier gedane dierbare beloften Gods aan de gehoorzaamheid des geloofs, beoefend in het wentelen van zijn weg op de Heere, en alzo het tweede lid van onze tekstwoorden nader beschouwen, welke is: ***"Hij zal het maken."***

II. De Goddelijke belofte

De belofte Gods is hier niet voorwaardelijk, maar stellig en positief. Hij zal het maken. Kom, laat ons deze grote en volzalige Hij met een bedaard geloofsoog als de onzienlijke Verbonds-God, zoals Hij Zich in dit zanglied ontdekt, eens een weinig van nabij beschouwen, te weten:

a. Hij is het, Die de dagen van Zijn volk in al haar verband en gevolgen en omstandigheden kent, volgens vers 18.

b. Hij is het, Die het recht lief heeft en nooit Zijn volk verlaat, zie vers 28. En daarom bezoekt Hij ook nooit boven vermogen.

c. Hij is het, Die Zelf de verlustiging van Zijn volk wil zijn, vers 4, en hen met Zijn getrouwheid wil voeden, vers 8. En ja, Hij wil haar tot een volgende heil zijn, in en op al hun weg, vers 39.

d. Hij is het, Die de Sterkte en Steun van de rechtvaardigen is, zelfs in en onder haar vallen, zoals wij hier zien in vers 17 en 24. Ja, Hij is het, Die de treden en de gangen van Zijn volk bevestigt, vers 23, en haar gerechtigheid wil en zal doen voortkomen als het licht en hun verdonkerd en vertreden recht als de middag zo helder doet doorschijnen, vers 6. En hoe het zijn mag, Hij is het, Die hun einde met eeuwige vrede zal bekronen, volgens vers 37: "Let op de vrome, en zie naar de oprechten, want het einde van die man zal vrede zijn."

e. Ja, Hij is het, Die de almachtige en algenoegzame, volzalige en eeuwig Getrouwe is, Ps. 146:5-6, houdende Zijn volk trouw tot in eeuwigheid.

f. Hij is het, Die door de macht en list van schepselen niet kan verhinderd of gedwarsboomd worden in het redden van Zijn volk. O nee! "Ook eer de dag was, ben Ik en daar is niemand die uit Mijn hand redden kan. Ik zal werken, en wie zal het keren?" Jes. 43:13. "Ziet, Ik ben de HEERE, de God van alle vlees, zou Mij enig ding te wonderlijk zijn?" Jer. 32:17.

Nu, die God, *die Hij, zal het maken*. Dat is hier de belofte. Hij zal het maken. Hij zal het uitvoeren, uitrichten. Maar onze David zegt het hier zo in het onbepaalde. Daarom moeten wij een weinig naspeuren wat de Heere aan Zijn volk zal maken. Hieromtrent antwoorden en zeggen wij, dat ook dit volgende zal begrepen zijn volgens dit zanglied en het woord van de Goddelijke toezegging alom in Gods Boek gedaan. Te weten:

a. Hij, te weten God, zal maken, dat hun godonterend ongeloof beschaamd gesteld en leugenachtig bevonden zal worden.

b. Hij zal maken, dat al hun zondig redeneren, wantrouwen en vooruitlopen te schande zal uitkomen.

c. Hij zal maken, dat haar zondig ik en God beledigende hoogten, die in haar hart zijn opgericht en zo vele malen worden gevoed, voor God zullen moeten neder vallen. Dan zal de ziel met schaamte en zelfverfoeiing voor Hem, haar getrouwe Verbonds-God verlegen moeten bukken en wenen voor Gods aangezicht over haar veelvuldig ongeduld en murmureren, wantrouwen en twisten en over al die onzalige woelingen des harten tegen de God der liefde ondervonden en begaan, en wegens al dat zielsverdringend geraas des harten in het binnenste omgedragen en werkende gevoeld, onder het oog Gods.

d. Hij zal maken dat al die harde, ongelovige en zo onbetamelijke gedachten over God en Zijn weg onder de tuchtroede en proefwegen ondervonden, en dat zondig aantasten en bedillen van en twijfelen aan een vlekkeloze, alwijze, Vaderlijke voorzienigheid en regering Gods; dat al die zonden in de ziel zullen beweend worden. Met innige zelfverfoeiing zullen ze worden beleden, betreurd en voor Gods aangezicht herroepen en gevoelig beklaagd worden, Job 39:37-38. "Zie, ik ben te gering. Wat zou ik U antwoorden? Ik leg mijn hand op mijn mond. Eenmaal heb ik gesproken, maar zal niet antwoorden, of tweemaal, maar zal niet voortvaren." Job 42:6: "Daarom verfoei ik mij en heb berouw in stof en as." Integendeel, betuigt hij volgens Jer. 3:4: "Mijn Vader, Gij zijt de Leidsman mijner jeugd." Ps. 119:75: "Ik weet, HEERE, dat Uw gerichten de gerechtigheid zijn. En dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt". Ps. 77:14: "O God, Uw weg is in het heiligdom; wie is een groot God, gelijk God?" Jes. 12:1: "En te dienzelven dage zult gij zeggen: Ik dank U, HEERE, dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij." En zie, dit zal Hij maken, de Heere! Anders werd het in eeuwigheid in de ziel niet ondervonden en gemaakt, en men kwam er nooit toe.

e. Hij zal maken, dat al die wegen en donkerheden en zware beproevingen, welke Zijn Goddelijke hand hen heeft doen ontmoeten, en dat soms langdurig en zeer smartelijk, en die als onoverkomelijk waren, waaronder men met Gídeon wel mismoedig uitriep: "Och, mijn Heere, zo de HEERE met ons is, waarom is ons dit alles wedervaren?" Richt. 6:13. En met Asaf: "Zal dan de Heere in eeuwigheden verstoten, en voortaan niet meer goedgunstig zijn? Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten? Sela", Ps. 77:8 en 10. Ik zeg: de Heere zal maken, dat al die donkerheden juist achteraf zullen bevonden zijn als wegen van heil, zegen, verschoning, zielsloutering, volwijze Vaderlijke tucht en liefdeszorg, en tot hun heil naar lichaam en ziel en tot meeste bevordering, ja, tot eeuwige lof, eer en heerlijkheid van God en Christus in de dag van Zijn openbaring. "In Welken ge u verheugt, nu een weinig tijds (zo het nodig is) bedroefd zijnde door menigerlei verzoekingen. Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof en eer en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus", 1 Petrus 1:6-7.

f. En eindelijk, God zal het maken, te weten naar uw zielsbegeerte, wens, keus en geloofszuchten, vers 4. Naar Zijn liefdesraad en eeuwig voornemen der genade over en omtrent

u. "Want Ik weet de gedachten die Ik over u denk, spreekt de HEERE, gedachten des vredes en niet des kwaads, dat Ik u geve het einde en de verwachting", Jer. 29:11. Hij zal het zo maken, dat Hij al uw eenmaal gevreesde onheilen óf voorkomt, afwendt en u verschoont zoals een man zijn zoon, Mal. 3:17, gevende u voordat de onheilen daar zijn, óf een Ark óf een Zoar tot beveiliging en verberging.
Of wanneer de gevreesde onheilen dadelijk treffen, geeft Hij zoveel genade en bevindelijke sterkte, dat gij alles vermoogt door Hem, Die u kracht geeft, Jes. 41:10, vergelijk met Fil. 4:13. Ten einde dat gij nooit beschaamd wordt in de kwade tijd, vers 19.
Hij, de Heere zal maken, dat de scepter der goddeloosheid niet altijd zal rusten op het lot der rechtvaardigen. Maar Hij zal u doen zegepralen over al uw haters en vijanden, zowel geestelijk als lichamelijk volgens vers 14 en 15 van dit ons zanglied, met vers 32 en 33: "De goddeloze loert op den rechtvaardige, en zoekt hem te doden. Maar de HEERE laat hem niet in zijn hand, en Hij verdoemt hem niet als hij geoordeeld wordt." Het is tot bevestiging van dat goede woord: "En de mens zal zeggen: Immers is er vrucht voor de rechtvaardigen; immers is er een God Die op de aarde richt", Ps. 58:12. "Want Hij zal de nooddruftigen ter rechterhand staan, om hem te verlossen van degenen die zijn ziel veroordelen", Ps. 109:31.

e. Hij zal maken, dat nadat de uitgestelde hoop het hart dikmaals zal gekrenkt hebben, de begeerte en verwachte zaak komen zal als een boom des levens en ja, vele malen nog meer; als dit hun deel wordt, nadat alles van rondom was afgesneden, zal het de ziel nog veel meer bevorderlijk zijn, vers 11: "De zachtmoedigen daarentegen zullen de aarde erfelijk bezitten en zich verlustigen over grote vrede." Dat behelst zakelijk hetgeen Zofar aan de lijdende en rechtvaardige man Gods Job beloofde: "Want gij zult de moeite vergeten, en aan haar gedenken als aan de wateren die voorbijgegaan zijn. Ja, uw tijd zal klaarder dan de middag oprijzen; gij zult uitvliegen, als de morgenstond zult gij zijn", Job 11:16-17.

f. Nog eens, Hij zal maken dat al Zijn beproefde en zo zeer bedrukte volk niet zal omkomen onder al hun zondig uitwijken en beledigen van de Heere onder de proefwegen, nu eens begaan door het zondige ik en dan door moedeloosheid en ongeloof en God bepalen, of door atheïstische Godsontkenning en een werkelijk voorbijzien, ja, verloochenen van al des Heeren voorheen bewezen trouw en weldaden. Echter, zij zullen niet omkomen noch uitvallen van Zijn liefde en genade. O nee, hun ontrouw zal Zijn trouw niet te niet doen, volgens de belofte hier gedaan in vers 24: "Als hij valt, zo wordt hij niet weggeworpen, want de HEERE ondersteunt zijn hand." En vers 28: "Want de HEERE heeft het recht lief, en zal Zijn gunstgenoten niet verlaten; in eeuwigheid worden zij bewaard; maar het zaad der goddelozen wordt uitgeroeid." Dat is volgens de zo zielsontroerende toezegging Gods aan Zijn Kerk gedaan: "Want dat zal Mij zijn als de wateren Noachs, toen Ik zwoer dat de wateren Noachs niet meer over de aarde zouden gaan; alzo heb Ik gezworen dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal. Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer", Jes. 54:9-10. Vergelijk Jer. 31:35-37: "Zo zegt de HEERE, Die de zon ten licht geeft des daags, de ordeningen der maan en der sterren ten licht des nachts, Die de zee klieft, dat haar golven bruisen, HEERE der heirscharen is Zijn Naam: Indien deze ordeningen van voor Mijn aangezicht zullen wijken, spreekt de HEERE, zo zal ook het zaad Israëls ophouden, dat het geen volk zij voor Mijn aangezicht, al de dagen. Zo zegt de HEERE: Indien de hemelen daarboven gemeten en de fundamenten der aarde beneden doorgrond kunnen worden, zo zal Ik ook het ganse zaad Israëls verwerpen om alles wat zij gedaan hebben, spreekt de HEERE."

O wonder genadeheil! Ziet, zo zal het de Heere maken. En dat voortdurend, niet zo nu en

dan alleen, maar op hun ganse weg, tot de ouderdom en grijsheid toe, volgens de beloften, Jes. 46:3-4: "Hoort naar Mij, o huis Jakobs, en het ganse overblijfsel van het huis Israëls, gij die van Mij gedragen zijt van den buik aan, en opgenomen van de baarmoeder af. En tot den ouderdom toe zal Ik Dezelfde zijn, ja, tot de grijsheid toe zal Ik ulieden dragen; Ik heb het gedaan, en Ik zal u opnemen en Ik zal dragen en redden."

Daarom zal Gods volk veel stof ondervinden om achteraf diep verlegen en verwonderd te betuigen: God heeft het wonderlijk met mij gemaakt. De Heere is God, Die ons licht gegeven heeft. Dit is van de Heere geschied en het is wonderlijk in onze ogen. "De Heere is mijn Sterkte en Psalm, want Hij is mij tot Heil geweest", Ps. 118:14. En daarom heeft een Godzalige volgens deze toezegging te geloven dat God het Zelf geheel en al maken zal. Nee, niet zijzelf of enig schepsel, maar Hij zal het maken. Dat is de vervulling van Deut. 32:12: "Zo leidde hem de HEERE alleen, en er was geen vreemd God met hem." Eindelijk, God zal het met en aan Zijn volk wel en goed en vlekkeloos, wijs, ja, heerlijk maken. Al is het juist zo niet bevonden, als men verkeerd door onkunde en eigen ik wel begeerd en verwacht had. Want het dwaze ik kleeft hen in alles aan. Maar de goedertierenheid Gods echter zal hen zo omringen, dat zij met verlegen aanbidding zullen moeten uitroepen: HEERE, Gij zijt mijn God, U zal ik verhogen, want Gij hebt wonder gedaan. Uw raadslagen van verre zijn waarheid en vastigheid. Gij zijt de armen een Toevlucht, Jes. 25:1 en 4. "Mijn lippen zullen juichen, ook mijn ziel, die gij verlost hebt", Ps. 71:23.

Zie, dit zal onder andere de belofte behelzen, wanneer David hier het door Gods Geest beproefd en op de Jehovah vertrouwend volk toeroept: *De Heere zal het maken.* Alleen merk ik nu nog kort ten besluit twee dingen op, te weten:

a. Deze toezegging en belofte (en dat is zonderling), komt hier voor in de toekomende tijd, om Gods kinderen aan te duiden tot hun zielsbemoediging, dat de volheid van deze belofte onuitputtelijk is. Daarom, hoe dikwijls de Heere het al gemaakt mocht hebben, Hij wil het echter blijvend met hen maken, ja, Hij zal het heerlijk maken. Al komen er dan al weer nieuwe zwarigheden en nieuwe drukwegen voor, O nee, de voorraad van deze belofte en Gods toegenegen wil en hart in dezen, zullen nimmer ophouden. Maar de Heere wil en zal het in het verdere maken. Ja, Hij zal het wel en heerlijk maken, door hun lasten, noden en zwarigheden van hen af te nemen en op Zich te nemen en voor Zijn rekening te nemen, tot aan en over de dood toe. "Want deze God is onze God, eeuwig en altijd; Hij zal ons geleiden tot den dood toe", Ps. 48:15. Alleen, zij moeten de Heere, de Heilige Israëls geen paal noch perk stellen, in de tijd, de weg en de wijze hoe Hij het omtrent hen zou moeten maken. Maar zij mogen dit alles overgeven aan Zijn Vaderlijke vrijmacht, wijsheid en goedheid. Hij zal nooit verzuimen tijdig het juk van hun kinnebakken op te lichten, en hen voeder toe te reiken, zo wanneer Hij het nodig oordeelt, als wetende en gelovende dat het waarheid is: "Hij heeft ieder ding schoon gemaakt op Zijn tijd", Pred. 3:11. Daarom, God zal het maken, totdat Hij het aan Zijn volk eens voor eeuwig maakt, te weten, wanneer hun deel zal zijn: "Alzo zullen de vrijgekochten des HEEREN wederkeren en met gejuich tot Sion komen; en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vreugde en blijdschap zullen zij aangrijpen, treuring en zuchting zullen wegvlieden", Jes. 51:11. Openb. 21:4 zal hem in volle kracht bewaarheid worden: "En God zal alle tranen van hun ogen afwissen; en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn; want de eerste dingen zijn weggegaan."

b. Dan merk ik ook nog dit op, te weten, dat deze plichtsvermaning hier voorkomt en ligt in de tegenwoordige tijd, en wel om des Heeren volk te leren dat het wentelen van haar weg op

de HEERE hun dagelijkse bezigheid en hoofdplicht blijven zal. De gelovige mensen hebben een gedurige strijd op aarde. Zij hebben zich voor te stellen dat dit land voor hen de rust nooit zijn zal, maar dat de woorden van de apostel aan hen waarheid zullen bevonden zijn, die wij lezen in Hand. 14:22, dat wij door veel verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods. En daarom hebben Gods kinderen in en op al haar onderscheiden wegen nodig, bij de dag te leven, Matth. 6:34. Ze hebben steeds onder een afhankelijk gebruik maken van de geboden middelen, haar personen, staat en lotgevallen en al hun smartelijke en smadelijke ontmoetingen in des Heeren hand over te geven, telkens al biddende in vertrouwen, dat de Heere het maken zal, en gelovende dat zij de heerlijkheid Gods zullen zien, Job 11:40. Alzo de Heere toch was, is *en zijn zal een Zon en een Schild, Die genade en eer geeft en het goede niet zal onthouden degenen die in oprechtheid wandelen*, Ps. 84:12.

TOEPASSING

Zie daar, vrienden, deze zo aangename woorden een weinig nader ingezien. Waarlijk, in de beoefening hiervan ondervindt men dat de Heere als een Ontfermer de ziel leidt en dat men wandelt in de ruimte, ondervindende de waarheid van 1 Kor. 10:13: "Ulieden heeft geen verzoeking bevangen dan menselijke; Maar God is getrouw, Welke u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt, maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen." "Mijn genade is u genoeg en Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Zo zal ik veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij wone", 2 Kor. 12:9.

Maar laat ons nu nog een woord ter nadere toe-eigening voor mijn en uw ziel melden bij het verhandelde. Dan zeg ik, ach mijn hoorders, zo veel gij onder ons nog onbekeerd zijt, en zonder God en Christus leeft, o, wat is volgens deze verhandelde waarheid uw toestand niet betreurenswaardig. Want:

a. Leeft u in wegen van voorspoed, dan verderven ze u en zij vervreemden u hoe langer hoe meer van God en Zijn dienst. Is het niet alzo? O, gaat uw weg maar na. Och, Deut. 32:15 is zo'n waar woord: "Als nu Jeschurun vet werd, zo sloeg hij achteruit (gij zijt vet, gij zijt dik ja, met ver overdekt geworden) en hij liet God varen, Die hem gemaakt heeft en versmaadde de Rotssteen zijns heils." Jes. 26:10: "Wordt den goddeloze genade bewezen, hij leert evenwel geen gerechtigheid, hij drijft onrecht in een gans richtig land, en hij ziet de hoogheid des HEEREN niet aan."

Komt God en voert Hij u in wegen van ellende en tegenheid, zo raakt gij met het oude Israël aan het murmureren en twisten met de Almachtige, en gij staat vele malen op tegen de Heere. Maar het werkt in u geen verootmoediging noch zelfveroordeling, noch schaamte. Nee, maar gij gaat afkerig heen in de weg uws harten.

En ja, arme mensen, al uw lasten en ellende, die u vele malen omringen, waarvan gij dikwijls een ruimte portie heeft, welke als gevolgen van de zonde u toekomen, ach, die moet gij zelf dragen en torsen. O, nare last, want gij hebt bij God geen toevlucht. Op zijn best enige toevlucht hier of daar bij een arm, nietig, machteloos mens, die u niet helpen kan, en dus maar een toevlucht des leugens voor u is bevonden. En zo lang gij buiten God omzwerft, zo kunt ge uw wegen op de Heere niet wentelen, arm mens. O nee, en wat uw ellende verzwaart, is dit, namelijk, dat u niet de belofte heeft, dat God het voor en aan u maken zal. Gij zijt immers nog geen kind der belofte met Izak, omdat gij zonder Christus zijt en zonder geloof in Hem. Zodanig zijt gij allen, och, werd het eens geloofd, die nog geen naam (onder Gods volk) in deze Psalm heeft, door de almachtige en alles beheersende genade Gods als nooddruftige, vers 14, als

rechtvaardige, vers 16, als oprechte, vers 18, als gunstgenoot. Gij die vreemd zijt van deze geloofswerkzaamheden omtrent God, genoemd vertrouwen vers 3, verlustigen vers 4, den Heere zwijgen vers 7, Gods Woord recht vermelden, vers 34, Gods weg houden. O, mijn hoorders, laat mij u eens vragen: wat kent gij van deze dingen? Zij zijn u immers vreemd en waar was ooit de zonde u tot een last? Wanneer was uw verloren staat en vloekwaardigheid u een pak, dat gij niet langer torsen kon? En waar leerde u ooit uw zielsbehoud wentelen van uw machteloze en amechtige ziel op de schouders van een almachtige Heiland Jezus Christus?

Och, hoe vele mensen kunnen integendeel deze last gemakkelijk dragen. Niets is hen lichter dan de zonde, of dezelve zich kwijt maken door eigen plichten, bidden, tranen en goede voornemens, aalmoezen, enz. en door algemene overtuiging en werkzaamheid. Och mens, leerde u toch eens verstaan dat uw arbeid daartoe tevergeefs is! Uw naam en stand kunt gij lezen in Jes. 57:10: "Gij zijt vermoeid door uw grote reis, maar gij zegt niet: Het is buiten hoop. Gij hebt het leven uwer hand gevonden; daarom wordt gij niet ziek." Maar wat zegt de zalige God tot u? Lees dit in vers 12: "Ik zal uw gerechtigheid bekend maken en uw werken, dat zij u geen nut doen zullen." Och, dat gij eens waarlijk deel zocht te krijgen (gelovende uw zo zeer ongelukkige zielenstaat), aan dat woord: "Want God, Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus", 2 Kor. 4:6 Weet, het is nog het heden. Ja, daar is nog bij de genadetroon voor waarachtig zoekende zielen heil te verkrijgen. Nog is de gezegende roepstem van de Heere Jezus tot u: 'komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven", Matth. 11:28. Vergelijk het met Jes. 45:22: "Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde, want Ik ben God en niemand meer." O, maak toch eens haast voor uw ziel, arme, zondige, schuldige, ongelovige en vloekwaardige stervelingen, opdat God in Christus het ook eens aan en met u en voor u maken wilde.

Leeft en bent u in en onder vele banden, die u kluisteren en opbinden en onder vele beletsels en hindering? Ei mens, laat toch eens het zwaarste bij u het zwaarste wegen. De eeuwigheid is zo geducht. En uw sterfuur nadert. En wat zal u dan alles zijn? En wie weet hoe spoedig.

En is er in deze en gene van u enig gezicht en gevoel van uw nare, zondige, vervreemde en schuldige staat voor God, en soms met begeerten vergezeld, naar en om God en Zijn gunst? Wel, dan vraag ik u: Hoe handelt gij? Maakt gij het? Of moet Jezus het voor en in u maken? O, het is te vrezen, dat gij in en door eigen krachten hetzelve te veel nog maakt, Maar alleszins zonder vrucht.

O weet, het is u eeuwig onmogelijk uzelf te redden. Al uw woelen en pogen is vruchteloos werk. Ja, gij neemt de Heere Jezus Zijn Middelaarswerk uit de handen voor uw ziel. Weet toch, Christus moet en kan en wil het aan en voor u maken. Geef u maar aan Hem over. Zegt gij: Ja, dat zie ik ook wel, maar hoe raak ik eens uit en van mezelf en van mijn eigen werken en woelen af? Ik zink gedurig weer in die modder en ik raak niet verder.

Wij antwoorden: Tracht eens te geloven, dat gij nooit verder zult komen zonder armoede des geestes en buiten het geloof in de Heere Jezus. Dat moet uw beginsel zijn en wel als een goddeloze. Het Evangelie zegt: "Geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden", Hand. 16:31. "Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die den Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem", Joh. 3:36. En daarom, leer eens wanhopen aan uzelf en aan al uw doen en maken. En waarom langer zo van de Heere Jezus af- en omgezworven met uw arme, machteloze, verloren, walgelijke ziel en

toestand? Gij wordt immers geroepen om als een onmachtige te komen en Christus Zelf biedt u de vrede aan: "En komende heeft Hij door het Evangelie vrede verkondigd u, die verre waart en dien, die nabij waren", Ef. 2:17. Wel, tracht te leren uw schuld en verloren ziel op Christus te wentelen, en dat onbepaald. Christus kan en wil u tot zaligheid zijn en u tot een vrijgelatene Gods maken. Hij is die Held, bij Wie hulp besteld is door God de Vader voor machteloze zondaren.

En wat u betreft, gelovig aan God overgegeven en verbonden volk des Heeren, welker namen hier in dit lied zo vele malen genoemd worden, als ook uw weg; waarom staat gij niet meer naar de beoefening in de kracht van de Heere Jezus van dit bevelwoord van uw Koning en deze Zijn Goddelijke plichtsvermaning aan u?
O, waarom torst en draagt gij zo dikwijls uw eigen lasten en noden? Uw eigen schouders zijn immers te zwak. Wel, waarom woelt gij dan dikwijls in uw druk- en lijdenswegen zo om en om en zonder de Heere?
Hier ziet gij waar gij heen moet, en waar gij heen mag gaan. O ja, het is alzo, de Heere wil, dat u onder al uw lasten toch zou leven in en door het geloof, als vrije, onbekommerde en bemoedigde, vertrouwende kinderen Gods, die in God en in Zijn raad en Vaderlijke voorzorg hun rust zouden vinden. De Heere wil toch uw lasten van u overnemen en dragen. Ach, geloof het meer, zie Ps. 55:23.

Is dit alzo wel, waarom leeft gij onder uw drukwegen dan zo vaak moedeloos en ongelovig en wantrouwende? Zijn dan de toezeggingen en vertroostingen Gods u te klein, en Zijn vorige ondervonden trouw u zo vergeten? O, waarom rukt uw hart u zo weg, waardoor gij zo vele malen in stof, rouw en as woont, in plaats van in uw Rotssteen der eeuwen. Zie en denk veel aan Zijn woord: "Die zal in de hoogten wonen, de sterkten der steenrotsen zullen zijn hoog vertrek zijn; zijn brood wordt hem gegeven, zijn wateren zijn gewis. Uw ogen zullen den koning zien in zijn schoonheid; zij zullen een vergelegen land zien", Jes. 33:16-17. Is dan uw Koning niet te Sion? Of is uw Raadgever en Uithelper vergaan? Of zijn Gods oren zwaar geworden om u te horen, of is Zijn arm verkort? Of is Gods Woord van toezeggingen aan u uitgevallen? Wat zegt de Heere? "En de HEERE zeide: Ik heb zeer wel gezien de verdrukking Mijns volks, hetwelk in Egypte is, en heb hun geschrei gehoord vanwege hun drijvers; want Ik heb hun smarten bekend", Ex. 3:7. Dat woord is ook voor u geboekt in Gods rol. Of zou dan Ps. 9:19 geen waarheid meer zijn? "Want de nooddruftige zal niet voor altijd vergeten worden, noch de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn. Want de Heere zal Zijn volk niet begeven, en Hij zal Zijn erve niet verlaten", Ps. 94:14. En zie hier de belofte Gods in deze onze woorden: God zal het maken met en voor u. Ja, Hij zal het heerlijk en Goddelijk maken. O, geloof alleen! Ja, zing daarom meer voor u ter opwekking in uw beproevingswegen met een vertrouwend gemoed:

Wat wilt gij, dwaze ziel, u buigen
En hoop'loos smelten in uw traan;
Die zoveel goedigheids getuigen
Hebt, in dat God u heeft gedaan.

Daarom, mijn ziel zo Gods genade
Vertrekt, vertrekt uw blijdschap niet,
Maar denkt, Hij komt ook, Die komt spade
En wacht Hem met een vrolijk lied.

Ja, zou het niet voor u ook aller onbetamelijkst zijn, dat gij onder de tucht en proefwegen, waarin de hand Gods u leidt en soms langdurig houdt, harde gedachten ging voeden van de Heere, even alsof Hij u in een wrede Vijand ware veranderd en Zijn oog en hart van u onttrokken had, omdat uw wegen nu zo zwaar en ondoorzienlijk voor u zijn? Hij heeft immers uw rechterhand gevat en die tot op heden Goddelijk vastgehouden? Is het niet alzo, Godzalige? Ja, immers in Zijn gehele leiding omtrent u leidt Hij u alleen en in alles toch naar Zijn raad, Ps. 73:24. En al wat u ontmoet, was toch immers in Zijn boek over u geschreven. En daarom, gelooft het, Godzalige kruisdragers! Uw weg leidt als de beste en naaste voor u naar Sion. God heeft die voor u afgewogen, Jes. 26:7. Wel, waarom voedt gij niet liever uw machteloze ziel met de zielsversterkende getrouwheden Gods, volgens de raad Gods in vers 3 gedaan? En waarom tracht ge u niet meer te verlustigen in en over de almacht van uw Verbonds-God en vriendelijk getrouwe Leidsman, volgens vers 4, Die u zo menigmaal de begeerten van uw hart schonk, en uw zielen verzadigde in grote droogten. Ja, Die u vanouds opnam en droeg en redde. En daarom, het past u alleszins veel in geloof te zingen op uw weg:

Gij Vader, nam de zorg van al mijn zaken
Op U, als Gij mij tot Uw kind verkoos,
De Zoon vond mijn heil, als Hij 't Zijne verloor,
De Geest komt mij des Zoons heil eigen maken.
Wat moest ik anders zijn dan zorgeloos.

En weet, bedrukte gelovigen, het is zo betamelijk dit vast te houden, wat de dichter zegt:

Moeten hier nog weinig dagen,
Zijn besteed in traan en zucht,
Laat het ons geduldig dragen,
Vlucht de tijd, ons weedom vlucht.

Maar mag ik u vragen, Godzalig volk des Heeren: Wat zijn toch wel de redenen, dat gij zo weinig deze zalige en betamelijke plichtsvermaning betracht en uitoefent, en zo als het ware de Heere de gelegenheid beneemt, om het aan en voor u te maken in uw donkere gevallen, Hem tot roem en uw ziel ter vermenigvuldigde aanbidding en verwondering? Zekerlijk zullen onder vele andere redenen ook deze volgende de oorzaken zijn, te weten:

a. Wegens uw ongeloof en een loslaten van uw verbondsbetrekking op de Heere.

b. Omdat gij meer ziet op de lengte en de breedte van uw lijdensweg en drukkende zwarigheden, dan op de Heere en Zijn beloften en trouw.

c. Omdat gij biddende, het ongeloof te veel vooruit zendt en te zeer twijfelende bidt, en tevens vergeet waarin en hoe vele malen God het al aan u gemaakt heeft in ondoorzienlijke benauwde wegen en gevallen.

d. Omdat gij te veel gebonden zit aan uw ongedode ik, en aan uw zin en wil, en aan de aarde.

e. Ook vloeit het veelszins voort uit uw weinige kennis van God en Christus en van het woord der gerechtigheid. Als ook, gij hebt te weinig vertrouwen op Gods hart, woorden en toegenegen wil voor u. En gij gelooft te weinig dat Gods bedoelingen heilig met u zijn. Het scheelt u daaraan, wat de apostel zegt: "En gij hebt vergeten de vermaning die tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht niet klein de kastijding des Heeren, en bezwijk niet als gij van Hem bestraft wordt; want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijk zoon dien

Hij aanneemt", Hebr. 12:5-6.

f. Het komt ook daaruit voort, dat gij te veel raadpleegt met vlees en bloed, en te veel ziet op waarschijnlijkheden buiten God. Soms steunt gij nog te veel op een vleselijke arm. En mijn vrienden, die moeten allereerst ontvallen en wegzinken, zal God het aan u maken.

En daarom, gij moest in tegendeel in uw gemoedsbestaan trachten door genade te komen waar de Kerk stond: "Assur zal ons niet behouden, wij zullen niet rijden op paarden, en tot het werk onzer handen niet meer zeggen: Gij zijt onze god. Immers zal een wees bij U ontfermd worden", Hos. 14:4.

Ja, beproefd erfdeel Gods, laat mij u zeggen: Daar is nog een voorname reden waardoor uw ziel zo weinig in God berustend leeft. Namelijk deze: Gij gelooft niet genoeg dat uw wezenlijke heil niet gelegen is in het ontvangen van uw begeerten en begeerde zaken. O nee, want al uw bidden en begeren is altijd eindig en vele malen dwaas en verkeerd en niet in overeenstemming met de hoge bedoelingen Gods. Daarom, zo ligt dan waarlijk uw heil alleen in de onderwerping en vereniging van uw wil en ziel onder en met de wil Gods, als de alleen wijze, vrijmachtige, goedertieren God, en in een onbepaald stellen en overgeven van uzelf en al uw wegen, noden en belangen aan de Heere, zoekende uw sterkte in stilheid en vertrouwen. Wel Godzalige, wend u veel als een gebondene die daar hoopt, tot God, uw Toevlucht en Uithelper, gelovende dat uw deel dit zanglied zal zijn wat we lezen in vers 39-40: "Maar het heil der rechtvaardigen is van den HEERE; hun Sterkte ten tijde van benauwdheid. En de HEERE zal hen helpen en zal hen bevrijden; Hij zal hen bevrijden van de goddelozen en zal hen behouden, want zij betrouwen op Hem." Trouwens, de Heere roept u toe in dit Zijn woord als een ontfermend God: Ik zal het maken. Ja, Ik zal het aan u en voor u maken. O, geloof alleenlijk en tracht al uw bekommernissen op de Jehovah te werpen, want Hij zorgt voor u, 1 Petrus 5:7. En leef meer in het volgen achter en blind vertrouwen op de Heere, Die de blinden leidt en wil weldoen, Jes. 42:16: "En Ik zal de blinden leiden door den weg dien zij niet geweten hebben, Ik zal hen doen treden door de paden die zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken en het kromme tot recht; deze dingen zal Ik hun doen en Ik zal hen niet verlaten."

Wel aan, waag het dan maar onbepaald met God. Het zal wel en heerlijk met u uitkomen. Let tot dat einde toch ook meer op uw bevindingen. Heeft de Heere het niet vele malen wonderlijk met u gemaakt? Zodat gij voor uzelf ook "amen" zeggen kunt op Ps. 46:2: "God is ons een Toevlucht en Sterkte. Hij is krachtig bevonden een Hulp in benauwdheden. Op U hebben onze vaders vertrouwd; zij hebben vertrouwd en Gij hebt hen geholpen." En op Ps. 22:5-6: "Tot U hebben zij geroepen en zijn uitgered. Op U hebben zij vertrouwd en zijn niet beschaamd geworden." Terwijl de Heere Zijn heilwoord aan u bevestigde, Jes. 43:2: "Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken." En Jes. 57:18: "Ik zie hun wegen en Ik zal hen genezen, en Ik zal hen geleiden en hun vertroostingen wedergeven, namelijk aan hun treurigen." Dus hebt u alle grond van vertrouwen, dat het in alles voor u op des berg des Heeren voorzien zal worden, en gij werkelijk en dadelijk ondervinden zult, in en op al uw weg, dat de Heere in het midden van Zijn Israël is, en dat Hij uw God is en niemand meer. En dat gij, Zijn volk, niet beschaamd zult worden tot in eeuwigheid, volgens de dierbare heilsbelofte Gods, Joël 2:26-27: "En gij zult overvloedig en tot verzadiging eten, en prijzen den Naam des HEEREN uws Gods, Die wonderlijk bij u gehandeld heeft; en Mijn volk zal niet beschaamd worden tot in eeuwigheid. En gij zult weten dat Ik in het midden van Israël ben, en dat Ik de HEERE uw God ben, en niemand meer; en Mijn

volk zal niet beschaamd worden in eeuwigheid." O, roep dan veel uit in nederige geloofsroem met de Kerk in haar drukweg: "Gij Zelf zijt mijn Koning, o God; gebied de verlossingen Jakobs", Ps. 44:5. En laat uw gezang ook eens zijn ter zielsopbeuringen in de Heere, volgens Psalm 138:4:

Ga ik in 't midden van den nood,
Benauwd ter dood,
Gij doet mij leven.
Gij maakt mijns vijands toorn te schand
Uw rechterhand
Weet heil te geven.
De Heere, Wiens goedheid eeuwig is,
Die zal 't gewis,
Voor mij wel klaren.
Laat Uwer handen werk met kracht,
Dus verr' gebracht,
Dan nimmer varen

Wel Godzaligen, wij besluiten deze onze verhandeling met de woorden van de apostel: "Weest in geen ding bezorgd, maar laat uw begeerten in alles door bidden en smeken, met dankzegging, bekend worden bij God. En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw zinnen bewaren in Christus Jezus", Fil. 4:6-7. Ja, vrienden in de Heere, komt,

Werp voorts uw weg op Hem, Hij zal het maken,
Hij heeft tot hiertoe al uw zaken
Zeer heerlijk uitgericht, hang Hem maar aan,
Betreed dien weg, die Hij gebiedt te gaan.

De Heere zegene dit woord aan mijn en uw ziel, en lere het ons beoefenen door Zijn Heilige Geest in en onder alle donkere en smartelijke wegen, ter berusting van onze ziel in God, en in Zijn weg en raad.
AMEN

4. Gods tedere Vaderzorg over Zijn volk

"De HEERE kent de dagen der oprechten."
Psalm 37:18a

De staat der gelovigen, zolang zij hier op aarde zijn, is aan veel toevallige verandering onderworpen. Zingen zij heden een dankPsalm, morgen wellicht een treurlied. Is er een tijd van verkoeling en verkwikking voor hen, zeer ras wordt die weder verwisseld met bittere rouwtranen. Vinden zij soms hun berg door de goedgunstigheid Gods vastgesteld, het keert licht om. Want als de Heere Zijn gezegend aangezicht maar weer voor hen verbergt, zo worden zij verschrikt, Ps. 30:7-8. Zijn zij heden uitgeholpen en verlost uit deze en die drukkende benauwdheid en smartelijke noden, morgen is er soms weer een nieuwe en geheel andere proef- en kruisschool voor hen geopend, zodat de Heere het deel van Zijn volk gedurig verwisselt. En dus leren zij allen in hun weg bij bevinding, dat hier op aarde geen verwachting voor hen is, en nergens enige grond van vertrouwen in te vinden is, dan alleen, ja, alleen in de Heere, en in Zijn vrijwillige onveranderlijke liefde en genadezorg. En Hij heeft tot hun bestendige troost en bemoediging betuigd, dat onder al hun smartelijke, treurige, ja, zondige wisselvalligheden; "het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen die Zijne zijn", 2 Tim. 2:19. "Want rondom Jeruzalem zijn bergen; alzo is de HEERE rondom Zijn volk, van nu aan tot in der eeuwigheid", Ps. 125:2.

Diezelfde vaste en zielsopbeurende grond van geloofsbemoediging en zielssterkte wordt ons in deze onze tekstwoorden ook opgegeven, waarin de man Gods David, door de Geest Gods en uit zijn eigen bevinding tot roem van Jehovahs tedere Vaderzorg omtrent Zijn volk getuigt, Ps. 37:18a:

"De HEERE kent de dagen der oprechten."

Deze onze woorden behelzen in zich een nadrukkelijke betuiging van des Heeren nauwkeurige en tedere opzicht en zorg omtrent Zijn volk, waarin wij zullen letten op twee hoofdzaken:

I. **De onderwerpen, waarvan gesproken wordt, namelijk *de oprechten.***
II. Hetgeen tot hun bemoediging getuigd wordt: *De Heere kent hun dagen.*

I. De onderwerpen, waarvan gesproken wordt, namelijk *de oprechten*

Als David hier meldt van oprechten, dan bedoelt hij daarmee geenszins zodanigen onder de mensen, die alleen een natuurlijke oprechtheid en eerlijkheid bezitten en een volkomen afkeer hebben van alle valse, onoprechte, dubbelhartige medemensen en daden. O nee, al is dat in mensen die dat bezitten wel een aangename natuurlijke hoedanigheid, die in de samenleving en handeling met mensen zeer prijselijk is, en waardoor het onderling vertrouwen van mensen bevorderd wordt. Zodanigen maken zich in de samenleving doorgaans bemind bij degenen waar zij mee verkeren. Maar deze oprechte hoedanigheid hadden vele heidenen ook, en dat wel in zo'n grote trap, dat zij velen die christenen heten, tot veroordeling en beschaming zijn. Nee, natuurlijke oprechten bedoelt David hier geenszins, alhoewel deze hoedanigheid van hem hier niet uitgesloten maar wel degelijk ingesloten wordt.

Maar de man Gods David heeft hier op het oog en bedoelt met "de oprechten" alleen de ware begenadigde gelovige kinderen Gods in Christus, in tegenstelling tot die hij hier in deze

Psalm invoert als boosdoeners, vers 1 en onderdrukkers van de Godzaligen, vers 12 en 14, en die maar vijanden van de Heere zijn, vers 20.

Deze oprechten zijn dan zodanige mensen, aan wie volgens Jes. 61:8 door de Heere gegeven is, dat zij een waar genadewerk in hun ziel bezitten en waarheid in het binnenste deelachtig zijn, waaraan God lust heeft, Ps. 51:8; en die dus waarlijk vernieuwd en veranderd zijn geworden in den geest van hun gemoed, en welke daarom ook onder vele aangename en sierlijke benamingen voorkomen in Gods heilig Bijbelwoord. Zien wij dit ons zangstuk in, zo worden zij hierin genoemd vers 11, zachtmoedigen, vers 12 rechtvaardigen, vers 28 gunstgenoten van God. En hier in onze tekstwoorden benoemt hen de Geest Gods: oprechten. En dat is al vele malen in de heilige Bijbelbladeren hun eer- en pronknaam.

Laat ons een weinig de hoedanigheden inzien van deze oprechten en ware begenadigde onderwerpen, welke door de Heere Zelf met deze erenaam, als een nieuwe naam begiftigd zijn. O vrienden, laat ons zoeken erbij stil te staan en ons hart en bestaan voor God daaronder neer te leggen, opdat wij mogen weten hoe onze eeuwige staat heden op dit ogenblik voor God is. Want al hadden wij nog zo veel deugdzame en blinkende hoedanigheden, en deze zaak, van waarachtig oprecht te zijn voor de Heere ontbrak, zo bedriegen wij onze zielen met valse overleggingen en gaan met een leugen in onze rechterhand naar de eeuwigheid. En hoe naar zal het zijn, vrienden, in die grote dag bedrogen uit te komen. O, naar zielsbedrog! En aan de andere zijde, zo wanneer gij bevindelijk de kentekenen van oprechte Godzaligen voor God in uw zielen kent en ondervinden mag, o, al ontbrak er dan nog veel aan uw kennis en aan uw geloof en aan uw liefde en Godzalige betrachtingen, zodat gij dikwijls stof vond om deemoedig voor God uit te roepen: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?" Zo noemt de volzalige God Zelf u nochtans Zijn kinderen, die niet liegen zullen. En Hij verklaart u voor Zijn volk, Jes. 63:8, die Hij tot een Heiland geworden is.
Wij zeggen dan met en volgens het Woord van God, dat altijd alleen en in alles onze regel zijn moet:

1. Een waar oprechte heeft zich menigmaal met het innigste van zijn hart, geheel en onbepaald in keuze en zucht en onder zielsbetuiging met alles wat hij was, had of vermocht, met ziel en lichaam, tijd en krachten, aan Christus en de Drie-enige Verbonds-God aangeboden, opgedragen en overgegeven, ja, verbonden op kosten van vrije genade, om als een duurgekochte, God te verheerlijken in zijn lichaam en in zijn geest, welke Godes zijn, 1 Kor. 6:20. Hij is er verre van om in dezen bedrieglijk te zweren voor God, Ps. 24:4, maar hij smeekt vele malen zeer hartelijk bij de genadetroon, om zuiver van hart te zijn, of door de Geest van Christus gemaakt te worden, willende niet alleen aan Christus zijn begrippen en zijn tong geven, O nee, maar alles. Hij wil alles aan God opofferen en overgeven, smekende daarom dat de God des vredes Zelf hem heiligen wil, geheel en al, en hem schenken een geheel oprechte geest, ziel en lichaam, om onberispelijk gesteld en bewaard te worden in de toekomst van onze Heere Jezus Christus, volgens 1 Thess. 5:23.

2. Een waar oprechte staat daarnaar om toch zichzelf altijd gelijk te zijn, en voor de Heere in het verborgene en in het openbaar voor de mensen, zowel inwendig als uitwendig dezelfde bevonden te worden, volgens de eis van God, Jozua 24:14: "En nu, vreest de HEERE en dient Hem in oprechtheid en waarheid." Hij heeft zo'n verenigde ziel en overeenstemming van het hart met de belofte Gods, Jes. 61:8: "En Ik zal geven, dat hun werk in der waarheid zal zijn." Hij roept zo menigmaal voor des Heeren aangezicht uit: "Laat mijn hart oprecht zijn tot Uw inzettingen, opdat ik niet beschaamd worde", Ps. 119:80. O Heere, verenig Gij Zelf mijn hart tot de vreze van Uw Naam. O, ik weet dat Uw ogen naar waarheid zien, Jer. 5:3. En dat de man

des bedrogs voor U, de Heere, een gruwel is. Och, dat ik er dan toch één mag zijn, die U in geest en waarheid aanbidden mag, Joh. 4:24. En dat ik U loven mag in oprechtheid des harten, Ps. 119:7. Want hoe naar is een dubbelhartig mens; die is ongestadig in al zijn wegen, Jak. 1:8. En daarvan heeft mijn ziel een gruwel.

3. Een ware oprechte zoekt zijn wandel niet te richten alleen naar sommige, en wel de gemakkelijkste bevelen Gods, maar naar alle, en ook naar die, die op de zelfverloochening en het sterven van de dingen buiten God en op diepe ootmoed en kleinheid des harten aandringen. Ze stemmen met David overeen, Ps. 119:128: "Daarom heb ik al Uw bevelen, van alles, voor recht gehouden, maar alle vals pad heb ik gehaat." Hij wenst te jagen met Paulus naar een meerdere volmaaktheid en te gaan van deugd tot deugd naar Sion. Hij is ver van het bestaan van de onoprechte; die verkiest alleen het gemakkelijkste van de godsdienst, en wat met zijn voordeel en eigen belangen overeenstemt. Maar een ware oprechte wil geen klauw voor het zondig Egypte overlaten. Maar hij zoekt en dient God met zijn gehele hart. Hij wil alles aan de Heere, als de al-waardige Jehovah, opofferen.

4. Een ware oprechte tracht al hetgeen hij doet in de dienst van God en Jezus, hetzij verborgen of openbaar, met zijn gehele ziel te doen. En ach, het is zijn hoofdstof en zalig genoegen als hij het geestelijk mag verrichten en God in de geest dienen mag, willende niets liever dan de God der vaderen dienen met een volkomen hart en met een gewillige ziel, wetende en gelovende dat de Heere alle harten doorzoekt en dat Hij verstaat al het gedichtsel van de gedachten, 1 Kron. 28:9. Ja, dat God het hart proeft en een welgevallen heeft aan oprechtheden, 1 Kron. 29:17; en dat het de betamelijke eis des Heeren is in en onder al de dienst, die men Hem toedraagt: "Mijn zoon, geef Mij uw hart", Spr. 23:26. En ach, als dit ontbreekt, dan is al de godsdienst maar een gedaante van Godzaligheid, terwijl men het wezen en de kracht ervan verloochent, 2 Tim. 3:5. En het is alleen een naderen tot God met de lippen, terwijl men zijn hart van God ontsteelt en ver van Hem doet, hetwelk God een liegen noemt voor Zijn aangezicht, Jes. 57:11-12, en waarover de Heere zo'n vreselijk oordeel uitspreekt, Jer. 29:13-14.

5. Een ware oprechte is al veelszins bekommerd en met achterdocht bezet over zijn oprechtheid, vooral als het wat donker in zijn ziel is, en de geloofssterkte van de ziel bezweken is. O, dan is meermalen zijn zielsbede met David, Ps. 25:21: "Laat oprechtheid en vroomheid mij behoeden"; en als Ps. 119:80: "Laat mijn hart oprecht zijn." En dat is dan de bede zowel ten opzichte van zijn eeuwige genadestaat en betrekking op God in Christus, alsook ten opzichte van zijn gestaltelijk leven met de Heere Jezus in ootmoedige geloofsoefening, gelijk ook met betrekking tot zijn daden en zijn ganse wandel, om die te richten naar de wil van God. Daarom bidt een oprechte ook wel woordelijk of zakelijk vele malen: "Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart; beproef mij en ken mijn gedachten. En zie of bij mij een schadelijke weg zij; en leid mij op de eeuwige weg", Ps. 139:23-24.

6. Een waar oprechte, wegens zijn door de Geest Gods ontvangen bevindelijke kennis van Gods oneindige hoogheid, al-waardigheid, dienenswaardigheid, algenoegzaamheid, lievenswaardigheid in Christus Jezus, heeft een innige zucht en lust om klein, nederig, eerbiedig en ootmoedig in zijn zielsbestaan, gestalten en wandel voor en omtrent de Heere te zijn, wetende dat de Verbondsengel Zich wil laten vinden bij de mirten, die in de diepte groeien, Zach. 1:8. En dat de hoge Jehovah wil zien op de arme en verslagene van geest en die voor Zijn woord beeft, Jes. 66:2b. Hij heeft daardoor een innige gruwel van bijoogmerken in de dienst van God, of de Heere met vertoning en klanken van woorden te dienen. O nee, hij vermag niets vanwege Gods hoogheid in dezen. Maar dat God Drie-enig van hem of door hem eer, roem en heerlijkheid mocht ontvangen, dat is zijn heerlijkheid en zaligheid. Dus dient hij de Heere in vreze; en hij verheugt zich met beving, volgens Ps. 2:11, betuigende: "Ik zoek U met mijn

gehele hart", Ps. 119:10.
Zie, dit zijn volgens Gods dierbaar Woord oprechten en ware Godzaligen, die David hier bedoelt en in welke de volzalige God een welgevallen heeft, en voor wie de Heere licht en vrolijkheid gezaaid heeft, Ps. 97:11. En die de Heere eeuwig voor Zijn aangezicht zal doen blijven, Ps. 140:14.

O vrienden, wat dunkt u van uzelf? En wat moet gij nu oordelen van uw zielsbestaan? En van uw verrichtingen voor God? Kunt ge uzelf wel in waarheid onder deze oprechten rekenen?

Maar om de ware oprechten nog een weinig nader te kennen, zo willen wij er uit Gods Woord nog deze weinige dingen bij voegen, als duidelijke kenmerken van de ware oprechten voor God, die het zaad en de gezegenden des Heeren zijn, te weten:

1. Deze oprechten dienen God meer inwendig met hun zielen, en in verborgen plaatsen, dan met hun lichaam en in het openbaar. Zij zijn Gods verborgenen, Ps. 83:4. Zij dienen God in de geest, en al hun roem is in Christus, Fil. 3:3. Tot des Heeren Naam en gedachtenis is de begeerte hunner zielen, Jes. 26:8. Met hun zielen kleven zij God aan, Ps. 63:9. Ja, al kunnen zij het zo niet uitoefenen als zij wel wensten, gelijk zij hier nooit kunnen doen, want altijd schieten zij te kort en het blijft bij hen een jagen naar het wit der roeping Gods. Zo hebben zij toch een waarachtig, innerlijk vermaak in de wet Gods, naar de inwendige mens, Rom. 7:22. God en Jezus zijn de Verlustigingen van hun zielen en zielswerkzaamheden, ja, Die alleen.

2. Deze oprechten zijn nergens beter op hun dreef en in hun schik en hoofdstof als dan, wanneer zijn in een verborgen geloofsleven met God en Christus door de Geest Gods zich bevinden mogen. Ja, zij zijn het beste in hun eenzame plaatsen, en het geestelijkste, het innigste en het vurigste om God en Jezus te dienen en te lieven. Daar oefenen zij hun geloofsondertrouw met Christus. Daar klagen zij al hun noden gul en vrij aan 's Vaders schoot en troon, zo kinderlijk eenvoudig, zonder enige achterhouding. Daar wandelen zij soms werkelijk in geloof en liefde, ootmoedig met God. Ja, daar geeft de Heere Jezus hun Zijn uitnemende liefde te smaken, Matth. 6:6 en 18; Hoogl. 4:8 en 12. Dat kunnen zij nooit zo vrij oefenen bij mensen of onder mede-Godzaligen. O neen.

3. Deze oprechten zijn zeer streng en nauwkeurig omtrent hun eigen zonden, en ook zullen zij hun hartszonden inwendig gedurig naspeuren en die bij Jezus aanklagen, ter verbreking en genezing en tot gedurige verzoening. Ze zuchten innig om gereinigd te worden van al de besmetting van vlees en geest, 2 Kor. 7:1 en om van hun overgebleven zondig bloed en besmettende vuiligheid, door de hand van Christus te worden gereinigd en vrijgemaakt, volgens de Goddelijke beloften, Joël 3:21, met Ezech. 36:25-27, om tot roem van de Goddelijke genade een maaksel Gods te mogen bevonden worden, geschapen in Christus Jezus tot goede werken. Zij gevoelen in hun zielen tevens de hartelijkste en innigste zielsvereniging met zodanige Godzaligen, waarin de oprechtheid van Gods werk het tederste doorstraalt, en de eerbiedige vreze Gods op rust. Zij kunnen daarover vooral met David zeggen, Ps. 119:63: "Ik ben een gezel van allen die U vrezen; en die Uw bevelen onderhouden." Die uit God geborenen hebben zij lief met de liefde van hun ziel, 1 Joh. 5:1.

4. Eindelijk, die door de wederbarende genade Gods oprechten zijn, die hebben de heerlijke en voldierbare Heere Jezus hartelijk, oprecht en innig lief, volgens Hoogl. 1:4. Die allen en die alleen kunnen maar zeggen Jezus Christus den Heere te zijn door de Geest. En zij gevoelen die genegen gezindheid des harten om voor Hem, als hun alles waardige Heere neder te buigen in geloof en liefde, Ps. 45:12. Ja, zij hebben Hem lief, in alles wat Hij is en bezit en beveelt en doet. En zij bezitten door inwerkende genade een innige lust om in een evangelische Godzaligheid de Heere te leven, te lieven, te dienen en het Evangelie waardig te wandelen, 2

Kor. 3:18; Fil. 1:27, vergeleken met Job 1:1.

Zie daar vrienden, dat zijn die oprechten die Gods Woord voorstelt, en dat zijn hun hoedanigheden.

Ach, genadeloos onveranderd zondaar, wat is uw ziel niet geheel vreemd van al deze dingen. En dus ook nog geheel ontbloot en vervreemd van dit zalig genadewerk en zielsbestaan, dat in Gods ware oprechte kinderen gevonden wordt, waardoor zij een welgevallen hebben in Gods ogen. Och, zag en geloofde u nu eens uw naar gemis van alle ware oprechtheid voor God, en dat gij nog niet anders voor de Heere zijt dan dubbelhartige mensen, van wie de godsdienst maar valsheid is voor God in Christus. Maar wat zegt nu uw gemoed, gij duistere en ongelovige Godzaligen, die vele malen over uw oprechtheid zeer twijfelende voor God bevonden zijt en veeltijds onder achterdocht leeft? Zijt gij wel vreemdelingen in uw hart van de gemelde dingen? Zo nee, en als u door genade zeggen kunt, dit heeft God ook in en aan mijn ziel geschonken; wel dan, erken het eens meer als Gods genadewerk in u, en dat gij door soevereine ontferming van God, deel hebt ontvangen aan de belofte, Jes. 61:8: "En Ik zal geven dat hun werk in der waarheid zal zijn." O ja, het is u gegeven van de God des heils. Het is waar, daar ontbreekt nog veel (dat weet en geloof ik; en och, wist gij het ook maar meer met gevoelige schaamte), aan uw geloof in God, en aan uw liefde tot Jezus, en aan uw hoop en vertrouwen op de Heere en aan uw heiligmaking. Daarom hebt u tot uw dagelijkse verootmoediging nodig, veel stil te staan bij de woorden van de Heere in Ezech. 36:32, ten einde dat gij in schaamroodheid wegens uw tekortkoming, uzelf veel stellen mag voor de hoge en al-waardige God des verbonds, en uzelf steeds voor Hem mag neder leggen als goddelozen, verlegenen, en rondom ellendigen, ten einde gij in Christus en in Zijn eeuwige bloedgerechtigheid uw ziel en persoon mag verbergen, om zo alleen en geheel in Hem gevonden te worden en rechtvaardigheid Gods in Hem te zijn, 2 Kor. 5:21. Maar echter, wat u ook ontbreekt; deze gemoedswerkzaamheden en hoedanigheden van oprechten kunnen u, die ware genade ontvangen hebt, ja, die mogen u niet ontbreken, en de Heere heeft ook dezelve door Zijn genadehand des Geestes in uw zielen gewrocht.

Maar wanneer u die oprechtheid in de genade nu bezit, zo mag gij die ook als een pleitgrond bij de genadetroon gebruiken, en vragen, of gij de Heere in Christus als zodanig niet welgevallig zijt, Spr. 11:20. Ja, hierin is grond voor u, van ware blijdschap onder al uw rouw, Ps. 97:11, en grond van kinderlijke vrijmoedigheid voor God, 1 Joh. 3:21, vergeleken met Hebr. 10:35. En dezelve legt een aangenaam sieraad op uw gebrekkige Godzaligheid, Job 1:1. Ja, de oprechtheid is de volmaking van alle evangeliedeugden, waarom de Heere aan de gelovige Abraham alleen voorstelde, Gen. 17:1: "Ik ben God, de Almachtige. Wandel voor Mijn aangezicht en zijt oprecht." En de eis van de Heere aan al Zijn volk is, Deut. 18:13: "Oprecht zult gij zijn met den HEERE, uw God." O, sierlijke genadestand, en zoete en zalige gesteldheid en wandel, wanneer men als een oprechte voor de Heere bevonden mag zijn! Geen wonder dan, dat de man Gods Job eens zo ernstig betuigde, Job 27:5: "Totdat ik de geest zal gegeven hebben, zal ik mijn oprechtheid van mij niet wegdoen." O Godzaligen, laat dit ook uw betuiging en dadelijke betrachting zijn.

II. Op hetgeen tot hun bemoediging getuigd wordt: *De Heere kent hun dagen*

De man Gods David leert, Ps. 11:7: "Want de HEERE is rechtvaardig, Hij heeft

gerechtigheden lief; Zijn aangezicht aanschouwt den oprechten." Maar dat is eveneens hetgeen wij in het tweede deel van deze onze tekstwoorden nu ook hebben in te zien, als hier de bemoedigende taal des Geestes is: "De HEERE kent de dagen der oprechten.
Als wij hier horen melden van de dagen van de oprechten, zo hebben wij daardoor te verstaan de staat van hun leven hier op de aarde, en al hun ontmoetingen en wedervaren daarin, waarmede zij hun leven doorbrengen. Anders genoemd, hun weg, Ps. 1:6: "Want de HEERE kent de weg der rechtvaardigen." Het wordt ook wel genoemd "hun tijden", Ps. 31:16: "Mijn tijden zijn in Uw hand."
Laat ons eens kort enige van die dagen der oprechten inzien en beschouwen, wat al onderscheiden dagen zij zoal ondervinden en doorbrengen, eer zij in de eeuwige rust aanlanden, waar zij in plaats van dagen, eeuwen genieten zullen, en waar eeuwige blijdschap op hun hoofd zal wezen. Wij zeggen dan:

De oprechten hebben dagen van tegenspoed. Ten opzichte van hun uitwendige staat en toestand zo kennen zij:

1. Dagen, ja, soms vele dagen van benauwdheid en verdrukkingen, van allerlei soort en uit verscheidene oorzaken vloeiende. Hetzij door lichamelijke ellenden, die veel en aanhoudend kunnen zijn. Zo zal de Godvruchtige Izak ook zijn benauwde dagen gekend hebben, in zijn 43 jaren van blind zijn, volgens Gen. 27:1; Gen. 35:28. Of wegens beroving van geliefde voorwerpen of van nodige bezittingen en leeftocht, of druk van nabestaanden, of drukkende huiskruizen. Want ja, soms verliest een Jakob zijn geliefde Rachel en een Naomi haar dierbare man Elimélech, een Sunamitische vrouw haar enige zoon en een David zijn beminde Jonathan. En ja, hoe veel kunnen de benauwde omstandigheden niet zijn, waardoor zij hun dagen met vele zielsverdrukkende benauwdheden doorbrengen, en zij met David moeten zuchten in Ps. 86:7: "In de dag mijner benauwdheid roep ik U aan." Ps. 68:18: "En verberg Uw aangezicht niet van Uw knecht, want mij is bange; haast U, verhoor mij." En volgens Ps. 25:17: "De benauwdheden mijns harten hebben zich wijd uitgestrekt; voer mij uit mijn noden." Zo had de man Gods Job zijn druk- en rouwdagen, die hem deden kermen, Job 10:1 "Mijn ziel is verdrietig over mijn leven; ik zal mijn klacht op mij laten, ik zal spreken in bitterheid mijner ziel." En hoe zielsaandoenend is zijn taal niet, Job 3:20-22: "Waarom geeft Hij den ellendige het licht, en het leven den bitterlijk bedroefden van gemoed? Die verlangen naar den dood, maar hij is er niet; en graven daarnaar meer dan naar verborgen schatten; Die blijde zijn tot opspringens toe, en zich verheugen als zij het graf vinden."

2. Dagen van veelvuldige bekommeringen, betreffende hun tijdelijk bestaan en dagelijkse nooddruft, zowel voor zichzelf als voor de hunnen. Ja, soms diep drukkende of dreigende schaarsheid, waardoor zij dagen hebben waarin tranenbrood hun spijze is en bekommernis hun ziel neerbuigt, en zij met zielsaandoening vrezen dat de Naam des Heeren om hunnentwil zal gesmaad worden en zij tot zonde of schande komen. O nee, niet tevergeefs is die bede van Agur, door Gods Geest geboekt, die wij lezen in Spr. 30:8-9, zodat hun zielsbede meerdere malen in verborgen worsteling voor de Heere is met Ps. 69:7: "Laat hen door mij niet beschaamd worden, die U verwachten, o Heere, HEERE der heirscharen! Laat hen door mij niet te schande worden, die U zoeken, o God Israëls."

3. Dagen van verachting, smaad, hoon en bespotting, hetzij dan van huisgenoten met Hanna, 1 Sam. 1:6, of van vreemden en vijanden van de Godzaligheid, zodat men stof vindt om te betuigen voor de Heere, volgens Ps. 69:20: "Gij weet mijn versmaadheid, en mijn schaamte en mijn schande; al mijn benauwers zijn voor U. De versmaadheid heeft mijn hart gebroken en ik ben zeer zwak." O smartelijke, zielsdoorgrievende dagen voor de oprechte, als hij daarin

wandelt. Maar, o zalig voorrecht, als men versmaadheid mag dragen om Christus en om des Evangelies wil, Joh. 15:18-20.

4. Dagen van kwelling en verzoeking tot zonden en gedurige verwijdering der ziel van God, of ter onderdrukking van de geheiligde zielskeus die men heeft voor de Heere en Zijn dienst, zodat men klagen moet: "Zeg mij aan, Gij Dien mijn ziel liefheeft, waar Gij weidt, waar Gij de kudde legert in de middag; want waarom zou ik zijn als een die zich bedekt bij de kudden Uwer metgezellen?" Hoogl. 1:7. O wee mij, dat ik een vreemdeling ben in Mesech; dat ik in de tenten Kedars woon.

Bij deze weinige gemelde dagen der oprechten, die zij onder uitwendige strijd doorbrengen, waren nog zeer vele andere te voegen, die zij naar des Heeren heilig en volwijs bestel al hebben te beleven. En o, wie zal of kan al die bijzondere ellendedagen, die de oprechten wel zuchtende bewandelen, kunnen opnoemen? Want vele, ja, zeer vele zijn in dezen ook de tegenspoeden der rechtvaardigen. Dat levert hen dikwijls stof op om te betuigen: "Och, of mijn verdriet recht gewogen werd; en men mijn ellende tezamen in een weegschaal ophief! Want het zou nu zwaarder zijn dan het zand der zeeën; daarom worden mijn woorden opgezwolgen", Job 6:2-3. Ik weet, Godzaligen, elk van u kent zoal zijn bijzondere ellendedagen. En sommigen van u kennen misschien wel dagen van smartelijke geselingen. Maar dat is uw heil; God kent ze ook. Och, geloofde u het meer. Zie dit in Ex. 3:7 tot uw zielssterkte.

Maar verder, naar hun zielen en inwendige gemoedsbestaan en het verborgen genadeleven met de Heere, ondervinden de oprechten ook verscheidene en onderscheidene dagen, zoals:

1. Dagen van duisternis en gemis van de verlevendigende voorkomende en opwekkende invloeden van de Heilige Geest, zodat hun dagen zijn, dagen van treurigheid en geween. Omdat de Trooster, Die hun zielen zou vertroosten, ver van hen is, Klaagl. 1:16, moeten ze vele malen zuchten: "Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt, dat de bergen van Uw aangezicht vervloten", Jes. 64:1; en Jes. 63:15: "Zie van de hemel af, en aanschouw van Uw heilige en Uw heerlijke woning; waar zijn Uw ijver en Uw mogendheden, het gerommel Uws ingewands en Uwer barmhartigheden? Zij houden zich tegen mij in."

2. Dagen van dorheid, onvruchtbaarheid en diepe werkloosheid, waardoor de ziel kwijnende heengaat en moet klagen: O Heere, wat ben ik een dorre boom, Jes. 56:3. Mijn dagen zijn als een afgaande schaduw en ik verdor als gras. Ja, mijn ziel is, o Heere, als een afgezonderde onder de doden voor U, Ps. 88:6.

3. Dagen van ongeloof, wantrouwen, vooruitlopen, raadplegen met vlees en bloed, bekommerde en angstvallige malingen, ja, zondige overdenkingen van al het ondervonden genadewerk Gods in de ziel, zodat de klacht in veel moedeloosheid is met de klaagkerk: "Mijn sterkte is vergaan en mijn hoop van de HEERE", Klaagl. 3:18.

4. Dagen van smartelijke biddeloosheid en angstvallige zielsbeklemdheden, zodat men van rondom besloten is, en niet kan doorbreken tot God. Ja, dat de Heere Jezus als vreemd is voor de ziel, en men onder zoveel bedeesdheid en angstige vrees gezonken leeft, dat men zelfs ook de vromen wel ontwijken zou, en men zijn verkwikking dan maar zoekt in eenzame droefenis. Dan zijn de gehele geloofsweg en al de waarheden Gods en al de Goddelijke geloofsvoorwerpen verdonkerd, ja, wel bestreden, zodat men klagen moet: "Gij hebt U met een wolk bedekt, zodat er geen gebed doorkwam", Klaagl. 3:44. "Och, of ik wist, dat ik Hem vinden zou! Ik zou tot Zijn stoel komen", Job 23:3. Maar ach, mijn ziel kleeft aan het stof. O, dat de Heere mij, weggedrevene, in genade aanzag en mij opzocht. Want ik kan God niet aangrijpen en Zijn Naam betamelijk aanroepen. Want mijn ziel is als een voortgedrevene, en als een

omzwervende gevangene, in kuilen en donkerheid.

5. Dagen van vele verzoekingen en bestrijdingen van de satan, ja, dagen van boze belasteringen van de helse Sanheribs. O, dat zijn zeer benauwde dagen en dagen van schelding en van lasteringen, Jes. 37:3, waarin de ziel smeken moet: "Ik heb vele bestrijders, o Allerhoogste!", Ps. 56:3. Ps. 143:3: "Want de vijand vervolgt mijn ziel, hij vertreedt mijn leven ter aarde, hij legt mij in duisternissen, als degenen die overlang dood zijn." En vers 7: "Verhoor mij haastelijk, HEERE, mijn geest bezwijkt; verberg Uw aangezicht niet van mij." O, beroerende en zielsverwoestende en dodelijk beklemmende dagen, waarin men soms niet eens bedaard zijn verstand kan gebruiken, of een plicht bedaard en gezet kan verrichten. O helse pijlen en verzengende vonken, die de ziel verwonden in die dagen! Maar die achteraf de ziel leren kennen wat de hel eens zijn zal, en het lasterwerk daarin van duivelen en goddelozen, en van wat grote nood en dood de Goddelijke Heere Jezus hen verlost heeft.

6. Dagen van zondige murmurering en Gode beledigend wantrouwen, onder diepe en aanhoudende druk- en kruiswegen, en zondige ongelovige vertwijfelingen aan God en Zijn dierbare Waarheid, wegens al de samenlopende donkere voorzienigheden die hem omringen, zodat men zuchtende belijden moet, als in Klaagl. 2:22: "Gij hebt mijn verschrikkingen van rondom geroepen." Gij hebt mij gesteld in duisternis; Gij hebt mijn wegen toegemuurd. Laat het gekerm van mij, gevangene, voor Uw aanschijn komen. Behoud zo'n kind des doods, door de grootheid van Uw arm. Ja, dat de ziel onder alle schijnbaar tegenstrijdige voorzienigheden, met Jeremia klagende moet uitroepen, Jer. 15:18: "Waarom is mijn pijn steeds durende en mijn plaag smartelijk? Zij weigert geheeld te worden; zou u mij ganselijk zijn als een leugenachtige, als wateren die niet bestendig zijn?"

7. En eindelijk, de oprechten ondervinden ook maar al te veel dagen van zonde, laagheid, verval, omdolend leven buiten de Heere, in afkerigheid en in de weg huns harten, en onder veel lusteloosheid in de dienst van God, vergetende hun oneindige verplichting aan en hun zalige betrekking op een volzalig Verbonds-God. Ja, ze zien dan voorbij en schrijven als in de aarde, al des Heeren veelvuldig ondervonden trouw en Vaderlijke uitreddingen en zegeningen, zodat de Heere klagen moet, zoals in Deut. 32:6: "Zult gij dit den HEERE vergelden, gij dwaas en onwijs volk? Is Hij niet uw Vader, Die u verkregen en Die u gemaakt en u bevestigd heeft?" Zo komen zij voor, Jes. 57:17: "Ik was verbolgen over de ongerechtigheid hunner gierigheid en sloeg hen, Ik verborg Mij en was verbolgen; evenwel gingen zij afkerig heen in de weg huns harten." Zo vinden wij dat de bruid haar rok uittrok en ze liet haar Liefste kloppen, zonder open te doen, Hoogl. 5:3. O liefdeloze handel! Zodat de Heere nodig heeft de zodanigen toe te roepen, volgens Jer. 31:22: "Hoe lang zult ge u onttrekken, gij afkerige dochter?" En o, hoe velen van Gods afgeweken kinderen, die in een omzwervend bestaan leven, hadden dit in deze lauwe dagen niet nodig! En met Jer. 2:5: "Zo zegt de HEERE: Wat voor onrecht hebben uw vaders aan Mij gevonden, dat zij verre van Mij geweken zijn, en hebben de ijdelheid nagewandeld en zij zijn ijdel geworden?" En Micha 6:3: "O, Mijn volk, wat heb Ik u gedaan en waarmede heb Ik u vermoeid? Betuig tegen Mij." O, Goddelijke, hartverbrekende woorden! Zijn er onder u, die dit lezen, de zodanigen, wij zouden u wensen toe te roepen: Och, keert weder tot uw vorige Man, en doet de Baäls van u weg. Is dat uw weldadigheid aan uw Vriend? O, hoe kunt gij zo veranderen en u zo vreemd aanstellen, en zo verkoelen in uw liefde omtrent uw Goddelijke Zielsvriend? O, niet alzo, is Hij niet uw gadeloze Bloedbruidegom en Losser van uw ziel? Wel dan, keer weder, keer weder, o Sulammith! Want de Heere wacht om genadig te zijn.

Maar aan de andere zijde, des Heeren oprechten hebben ook op deze aarde in hun uitwonen van de Heere en op hun weg naar Sion andere en gezegende dagen, waarin zij ondervinden, dat de

Heere een Zon en een Schild is. Hij is de Heere, Die genade en ere geeft en het goede niet onthoudt degenen die in oprechtheid wandelen, volgens Ps. 84:12. En zo kennen zij dan ook bevindelijk tot roem van de Goddelijke ontferming in Christus:

1. Dagen, waarin de Heere al hun uitwendige dagen van benauwdheid, weedom, rouw en strijd, verandert in dagen van licht en blijdschap, zoals de benauwde Kerk ondervond, Esther 8:16, waarin zij stof hebben om te roemen. "Immers is er vrucht voor den rechtvaardige; immers is er een God, Die op de aarde richt", Ps. 58:12. "Want Gij doet mijn lamp lichten; de HEERE, mijn God, doet mijn duisternis opklaren, Ps. 18:29. "Gij hebt mij mijn weeklage veranderd in een rei; Gij hebt mijn zak ontbonden en mij met blijdschap omgord", Ps. 30:12. O ja, dan moeten zij uitroepen: "Het heil der rechtvaardigen is van den HEERE; hun Sterkte ten tijde van benauwdheid", Ps. 37:39.

2. Dagen, waarin zij wederom ondervinden mogen aan hun zielen, de verzoeningskracht van het bloed en de verdienste van de Goddelijke Heere Jezus en de heilsvruchten van Zijn volwichtige voorbidding bij de troon Gods, zodat zij bij vernieuwing ervaren mogen de wegneming van de schuld hunner zonde, volgens Zach. 3:4, wanneer de Heere Jezus, de Verbondsengel sprak, te weten tot de verstomde en van de satan aangeklaagde Jozua: "Toen antwoordde Hij en sprak tot degenen die voor Zijn aangezicht stonden, zeggende: Doet deze vuile klederen van hem weg. Daarna sprak Hij tot hem: Zie, Ik heb uw ongerechtigheid van u weggenomen en Ik zal u wisselklederen aandoen."

O, zalige omwending voor zo'n schuldige, bevlekte ziel! En wat zalige gemoedsvrede gaat daar dan niet mede gepaard, volgens Rom. 5:1. Ja, dan ondervindt die ziel weder verzoende en blijde zielsdagen. Want de Heere ziet dan weer haar wegen en komt ze genezen, delgende haar overtredingen uit als een nevel en haar zonde als een wolk, Jes. 44:22. Zo geneest de zalige God die gebrokenen van harten, en Hij verbindt ze in hun smart, Ps. 147:3.

3. Dagen, waarin zij wederom bevrijd zijn van hun beneveling en ongeloof omtrent hun eeuwige betrekking op de Drie-enige Verbonds-God en uit het verval en de geesteloosheid van hun gestalten en werkzaamheden, zodat de voorkomende genade van de Geest van Christus, hun beenderen doet groenen als het tedere gras, en hun zielen verzadigt in grote droogten, Jes. 58:11.

O, dan wordt hun woestijn weer veranderd in een vruchtbaar veld. En dan wordt er onder hun stomme en geesteloze tong weer honing en melk gevonden, tot roem van vrije genade en tot verheffing van hun Zielsvriend, de Heere Jezus, Hoogl. 4:1. En dan gevoelen zij wederom een levendige heilzucht van de ziel tot God, om met een verwijd hart het pad van Gods geboden te mogen lopen, Ps. 119:32. En dan vinden zij wederom een opgewekte zielenlust om alleen en geheel voor God en Jezus te leven, in geloof, liefde, hoogschatting, onderwerping en berusting.

4. Dagen, waarin zij weder ondervinden mogen veel biddende zielsuitgangen naar God, naar de levende God, als hun tedere, volwijze en zielszaligende Ontfermer en Vader, onder een gedurig geopende toegang tot de genadetroon en onder genieting van vele en herhaalde voorkomingen van de ontdekkende en zielsversterkende genaden van de Heere Jezus, zodat zij in Zijn ogen zijn als een die vrede vindt en dus in het geloof roemen kunnen: "In God is mijn heil en mijn eer; de rotssteen mijner sterkte, mijn toevlucht, is in God", Ps. 62:8. "Maar mij aangaande, het is mij goed nabij God te wezen; ik zet mijn betrouwen op den Heere HEERE, om al Uw werken te vertellen", Ps. 73:28. "Mijn ziel kleeft U achteraan; Uw rechterhand ondersteunt mij", Ps. 63:9.

5. Dagen, waarin zij onder veel persoonlijke geloofsoefeningen en onder omhelzende toe-eigeningen van de Heere Jezus en Zijn gehele Middelaarsvolheid mogen leven, en waarin hun zielen zich zo in de Almachtige mogen verlustigen, zodat zij zich aan Hem gewennen, en

dus vrede hebben, Job 22:21 en 26. Ja, zodat zij moeten uitroepen: Hoe dierbaar is mij Uw goedertierenheid, o God! Ja, Heere Jezus, Gij zijt mijn Al in al, en mijn Hoop der heerlijkheid. "Ik ben mijns Liefsten en Zijn genegenheid is tot mij", Hoogl. 7:10.

Mijn Licht, mijn Lust, mijn Schat, mijn Rust,
Mijn Roem, mijn Kroon, is Gods verheven Zoon.

6. En eindelijk, dagen waarin de oprechten met veel licht en inzien leven mogen in des Heeren vorige Vaderlijke wegen en handelingen omtrent hen, van oude dagen af gehouden, zodat zij door de Heilige Geest met zielsschaamte, verwondering en erkentenis mogen gedenken, aan al Gods weg, met hen van Sittim aan tot Gilgal toe gehouden. En de Heere doet hen stilstaan bij al die stenen van Eben-Haëzer en Mizpa, die zij in en op hun weg al opgericht hebben, waardoor zij in zielsverwonderende erkentenis moeten betuigen: "Want Gij hebt vanwege Uw ganse Naam Uw woord groot gemaakt", Ps. 138:2. De HEERE leeft en geloofd zij mijn Rotssteen en verhoogd zij de God mijns heils", Ps. 18:47.

Zie deze en vele andere gezegende dagen doet de Heere, als een teder Verbonds-Ontfermer Zijn begenadigd, oprecht volk ook al ondervinden in hun uitwonen van Hem. Nee, de Heere is voor Zijn kinderen geen dorre woestijn bevonden. Maar Hij heeft lust aan goedertierenheid, en het is Hem een vrolijke Naam, dat Hij aan hen weldoet, en dat Hij hun zielen aan Zich verbindt door Goddelijke liefdezelen, zodat zij soms ook al bij bevinding dagen kennen van veel verlangen en roepende begeerten naar een zalige ontbinding van een zondig, laag, geesteloos en treurig leven, vindende hier toch telkens dat zij niet voldoen aan hun verplichting, en dat zij het gedurig bederven tegen hun goedertieren Verbonds-Ontfermer, ten einde zij dan de volzalige Drie-enige Verbonds-God eens volmaakt, storeloos en onmiddellijk mochten genieten en dienen voor de troon, en zo voor eeuwig bij Christus mogen wezen in volmaakte gelijkvormigheid met Hem, als zijnde zeer verre het beste, Fil. 1:23. Zodat hun levendige zielszucht is: "Wanneer zal ik ingaan en voor Uw aangezicht verschijnen?" Ps. 42:3.

Maar men zou hier mogen vragen: Waarom stelt de man Gods David het leven en al het wedervaren van Gods oprechte volk, hier voor als dagen? Men kan daarop onder andere antwoorden:

a. Om de kortheid en bepaaldheid van al hun dagen, zowel van ellende en verdrukkingen, als van ruimte en zegeningen, te kennen te geven. Want des avonds vernacht al dikwijls bij Gods volk geween, maar des morgens is er gejuich, Ps. 30:6. En ja, David had bij het onderwijs van de Heilige Geest geleerd, dat al zijn dagen van God maar als een handbreed waren gesteld en zijn gehele leeftijd als niets voor de Heere bevonden was, Ps. 39:6.

b. Om de gedurige wisselvalligheid van alles wat hen ontmoet aan te duiden. Terecht zegt daarom deze zelfde David, 1 Kron. 29:15: "Onze dagen op aarde zijn als een schaduw, en er is geen verwachting." O nee, hier op aarde is voor een oprechte geen verwachting óf van bestendige rust en vrede, óf van een volgend geestelijk levensterrein en een gelovig werkzaam bestaan der ziel voor God, óf van een steeds nabij leven onder opgewektheid, met Jezus door de Geest, óf van een volkomen vrijstelling van vijanden en treurige ellenden. O nee, daar is hier op aarde in dit alles geen verwachting. Het zal gedurig wisselvallig blijven, en zo zullen zij ieder met Jakob graag willen belijden, Gen. 47:9: "Weinig en kwaad zijn de dagen der jaren mijns levens geweest." Zij ondervinden soms dagen waarin zij onder Gods kastijdende hand en verbolgenheid heengaan, en dan weder dagen waarin God hen verblijdt en verzadigt met Zijn

goedertierenheid, zoals Mozes erkende en bad, Ps. 90:9 en 14: "Want al onze dagen gaan heen door Uw verbolgenheid; wij brengen onze jaren door als een gedachte. Verzadig ons in den morgenstond met Uw goedertierenheid, zo zullen wij juichen en verblijd zijn in al onze dagen."

c. Om aan te duiden dat op al hun dagen een gezegende avond en nacht van bestendige en aangename rust volgen zal, wanneer zij langs een zalige doodsslaap zullen rusten op hun slaapsteden, en alzo ingaan in de vrede, in dat hemelse Salem, die vredestad daar boven, als zijnde toegezegd aan een iegelijk die in zijn oprechtheid gewandeld heeft, Jes. 57:2. Ja, dan zullen zij als vermoeiden van kracht in de Heere rusten.

d. Om te kennen te geven, dat elke oprechte zoal zijn bijzondere dagen heeft in deze vreemdelingschap, volgens Gods eeuwige en volwijze bepaling, brengende de Heere zo over een ieder van Zijn oprechte volk zodanige onderscheiden dagen, als Hij naar Zijn eeuwige wijsheid, vrijmacht en liefde over hen bescheiden heeft, hetzij van wolken en donkerheid of van licht en blijdschap, volgens 1 Sam. 2:6-8. En dus heeft elke oprechte in de tijd juist zovele dagen van geween en wederom zovele dagen van gejuich, als Gods raad en hand over hem bepaald heeft, Job 23:14. En toen Asaf daar met geloofslicht in mocht komen, toen werd hij bemoedigd. Hij mocht vertrouwen en gelovig berusten in de Heere, en erkennen, Ps. 73:24: "Gij zult mij leiden door Uw raad; en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen." Zie, om deze redenen benoemt de Geest van God het leven der oprechten met de naam van "dagen".
De woorden van de ziener en man Gods Hanani, zijn waarlijk ter sterkte voor de ziel en vol van bemoediging voor Gods machteloze, beproefde en oprechte volk, die wij lezen in 2 Kron. 16:9: "Want den HEERE aangaande, Zijn ogen doorlopen de ganse aarde, om Zich sterk te bewijzen aan degenen, welker hart volkomen is tot Hem." En hier vinden wij dezelfde troostgrond, die David door de Geest Gods aan des Heeren oprechte kinderen onder het oog brengt, tot hun bemoediging, als hij zegt: "De HEERE kent de dagen der oprechten."

Als David hier spreekt van de HEERE, de Jehovah, zo is het alleszins blijkbaar dat zijn geheiligde ziels- en geloofsaandacht is bij de alleen eeuwige God, Die is wat Hij zijn zal en Die zijn zal wat Hij is, de Verbonds-God van Zijn oprechte volk in Christus, in Wien zij alles vinden kunnen, wat hun ziel zaligen en vervullen kan. Hij is hun Schild en Loon zeer groot. En Hij is het enige Voorwerp van hun zielsvertrouwen en van hun zielsverlustiging. Hij is de Bewaarder van hun gangen en de Oprichter van Zijn gevallen erfvolk, Die de gebogenen opricht en de vallenden ondersteunt. Hij is de Gods Jakobs, Die trouwe houdt tot in der eeuwigheid. Hij is de enige en gedurige Hulp en Verzorger van Zijn gunstvolk op een onveranderlijke en onvermoeide wijze. Ja, van Wien al hun heil en enige verwachting is, volgens de inhoud van deze Psalm. Van deze HEERE nu, als de Verbonds-God, Vriend, ontfermende Leidsman en Zegenaar van Zijn volk, Die hen draagt in deze woestijn als een man zijn zoon, Deut. 1:31. Hij is hun God en Heiland van Egypteland af, Hos. 13:4. Hij is in al hun benauwdheid benauwd, Jes. 63:9. Van die Heere getuigt David tot troost van de oprechten, dat Hij hun dagen kent. Dat zal dan te kennen geven:

1. Dat God hen in al hun dagen met bijzondere liefde, zorg en medelijden kent, volgens die betuiging van God, Hos. 13:5: "Ik heb u gekend in de woestijn, in een zeer heet land." Zo ook Ex. 2:25: "En God zag de kinderen Israëls aan, en God kende hen." Dat is met hoogachting en liefde als Zijn volk, en met medelijden, als Zijn zo zwaar verdrukt volk, die nu vol smart zaten, volgens Ex. 3:7. Het tegengestelde lezen wij, dat Christus in die doorluchtige dag zal zeggen tegen alle onbekeerde en ongelovige mensen, zoals Zijn eigen mond leerde, Matth. 7:23: "Ik heb u nooit gekend." Dat is, Ik heb nooit achting of liefde voor u gehad.

2. Dit kennen wil zeggen, het Goddelijk leiden en besturen van de oprechten, hier in hun uitwonen, in en onder al hun wegen en ontmoetingen, radeloze gevallen en bejegeningen, waarom Mozes Israël toeriep, ter erkentenis in dezen aan de Heere, Deut. 2:7: "Want de HEERE uw God, kent uw wandelen door deze zo grote woestijn, deze veertig jaren." En waarin bleek het hen? Immers ook hierin, dat de Heere hun grote Voortocht en Leidsman was, en hen de weg wees en voor hun aangezicht wandelde, volgens Deut. 1:33, om hun de plaats aan te wijzen daar zij zouden legeren. En waarlijk, des Heeren oprechten zijn in zichzelf een dwalend volk, wetende de weg van God niet, en wordende al veelszins van de Heere geleid als blinden, door wegen en paden die zij niet geweten hebben, en gisteren en eergisteren niet bewandeld hebben, volgens Jes. 42:16; Jozua 3:4. Daarom hebben zij gedurig nodig, dat de Heere hen bij de hand grijpt, en hen leidt en bestiert door Zijn goede Geest, in een effen land, Ps. 143:10. En zo doet ook de Heere, want Hij ziet hun wegen, Jes. 57:18 en in ontferming kent en leidt Hij hen geduriglijk, Jes. 58:11. En dus maakt Hij aan hen waarheid de belofte, Ps. 25:8-9: "De HEERE is goed en recht; daarom zal Hij de zondaars onderwijzen in den weg; en Hij zal de zachtmoedigen Zijn weg leren."

3. Dit kennen van de dagen der oprechten zal aanduiden, dat de Heere van Zijn volk veel werk maakt, hun belangen en noden Zich aantrekt, en een nauwkeurig opzicht op en over hen oefent, in en onder al hun dagen van strijd en druk. Zo lezen wij daarom in Ps. 1:6: "De HEERE kent de weg der rechtvaardigen." Die hen aanraakt, die raakt Gods oogappel aan; en die hen vervolgt, die vervolgt Jezus Zelf, Hand. 9:4-5. Zo hoog neemt Christus dat op. O, teder opzicht nemen en kennen van deze dagen van de oprechten! Salomo zegt Spr. 12:10: "De rechtvaardige kent het leven zijner beesten". Dat is, hij heeft zorg en medelijden daaromtrent en hij slaat die nauwkeurig gade. Maar o, op wat voor een overklimmende wijze kent de Heere veel meer en oefent Hij zorg en medelijden omtrent Zijn oprecht volk en hun dagen die zij beleven. Het is daarom, Ps. 32:8: "Ik zal u onderwijzen, en u leren van den weg dien gij gaan zult; ik zal raad geven, mijn oog zal op u zijn." En geen wonder, want hun dagen en tijden zijn alle in Gods hand.

4. Dit kennen zegt ook in en onder al het wisselvallige van hun dagen, hen almachtig te bewaren. En waarlijk, zonder de gedurige en volgende bewaring van God en Christus, zouden zij hun dagen nooit veilig doorbrengen. Maar dat is nu hun zielenheil in al hun dagen, dat het vaste fundament Gods staat, en dat de Heere kent degenen die Zijne zijn, 2 Tim. 2:19. En dat, als zij vallen, zij niet weggeworpen worden. Maar integendeel, dan worden ze door de hand des Heeren ondersteund en alzo worden ze in de kracht Gods bewaard, door het geloof tot de zaligheid. Alzo kent de Heere hen in ontferming om hen met Zijn Goddelijke vleugelen te overdekken en steeds wel te doen, Ps. 91:1-4 en hen te zijn tot een hoog Vertrek in tijden van benauwdheid, Ps. 9:10.

En waarlijk, het is alzo dat de Heere in en op al deze wijzen toont, de dagen van Zijn oprecht volk en kinderen te kennen en Hij doet hen zulks ondervinden op al hun weg, zegenende hen met Zijn zo bijzondere liefde en zorg, als zijnde in al hun benauwdheden benauwd, en oefenende omtrent hen gedurig een herderlijk bestuur en onderwijs, als de Heere hun Ontfermer, die hun leert wat nut is. En Hij leidt hen op de weg die zij gaan moeten. Ja, Hij maakt van hen veel werk als Zijn Efraïms en dierbare zonen, in een teder Goddelijk medelijden, zodat zij als een wees bij God vele malen ontferming vinden. Ja, Hij doet hen ook een onafgebroken en tedere bescherming op al hun weg, met almachtige bewaring ondervinden. Hij zorgt voor hen als voor Zijn oogappel.

Hij erkent en behandelt hen als Zijn duive en volmaakte, zodat dit gunstrijk kennen Gods van de dagen van Zijn oprechte, begenadigde kinderen, de enige grond en oorzaak is van deze

volgende heilsvruchten, te weten:

1. Dat zij in al hun dagen van rouw, druk, ellende en strijd zowel uitwendig als inwendig, niet zijn omgekomen, en dat hun zielen niet overstelpt zijn weggezonken, en onder al hun weedom niet bezweken en moedeloos vergaan zijn. Zodat hun gehele hart moet uitroepen: Gij Heere, richt de gebogenen op, Gij houdt de zachtmoedigen staande. En volgens Ps. 94:18: "Als ik zeide, mijn voet wankelt, Uw goedertierenheid, o HEERE, ondersteunde mij."

2. Dat de Heere hun smartelijke dagen van uitwendige schaarsheid en gebrek en hun benauwde en radeloze omstandigheden heeft verwisseld met genoegzame, ja, soms dubbele verzorgingen en zegeningen in de tijd, zodat zij roemen konden: O God, Gij maakt de gevangenen los. Gij geeft de hongerigen brood. Ja, Gij hebt al mijn zaken uitgericht en mijn nooddruft Goddelijk vervuld en het met mij beter gemaakt dan in mijn beginselen, naar Uw beloften, Ezech. 36:9 en 11:3.

3. Dat Hij hun smaaddagen verwisselt met eer en hen uit het stof en de drek verhoogt, doende hen zitten bij de prinsen van Zijn volk, volgens Ps. 113:5-8. Hij doet op hen Zijn eerkroon bloeien, terwijl hun smadende vijanden met schaamte bekleed worden, Ps. 132:18.

4. Dat hij hun verzoekende dagen in hun huizen, families of woonplaatsen, waar zij in de gedurige strikken der zonde als besloten zaten, doet eindigen en hen ontfermende bedeelt met een woning des vredes en der gerechtigheid, waar zij de keuze hunner zielen kunnen uitoefenen in de liefdedienst van hun God, en hun zielen ongestoord zich mogen verlustigen in de lof van hun God, en in de vermelding van Jezus' loffelijkheden, doende hen wonen in een woonplaats des vredes en in stille geruste plaatsen, volgens Jes. 32:17 en Jes. 30:29, zodat er in die tenten der oprechten een stem des gejuichs en des heils is, Ps. 118:15. Zo verlost de volzalige God Zijn nooddruftigen en oprechten uit de verdrukkingen en brengt hen in een hoog vertrek.

Wat zegt uw ziel, begenadigd oprecht volk? Heeft de Heere niet alzo ontfermende ook vele malen uw dagen gekend? Ach, ik weet, het is alzo. O, laten dan uw zielen toch uw God in dit alles meer eer en veel grootheid geven, Die toch wonderlijk bij u gehandeld heeft! Och, mijn vrienden, staat er toch meer bij stil. O, zegt eens, had een volzalig, ontfermend God uw dagen niet gekend, wat had er van u toch vele malen geworden op uw weg? Hadden uw zielen niet al lang in de stilte gewoond? En waren zij niet al lang tot versmaadheid en verwoesting geworden? Ja, gewis. Maar nu heeft God, als de Amen en de Getrouwe u ten hoofd doen worden, en uw haters ten staart en tot verachting. Och, roem de Heere in dit alles, niet alleen als goed, maar ook als waarachtig, die Zijn belofte aan u bevestigd heeft, die wij lezen in Ps. 89:23-25: "De vijand zal hem niet dringen, en de zoon der ongerechtigheid zal hem niet onderdrukken. Maar Ik zal zijn wederpartijders verpletteren voor zijn aangezicht; en die hem haten, zal Ik plagen. En Mijn getrouwheid en Mijn goedertierenheid zullen met hem zijn; en zijn hoorn zal in Mijn Naam verhoogd worden." O, dat deze uw bevinding veel hoop in u werke, en een aanbiddend leven voor uw God.

Waarbij wij nog verder mogen opmerken tot sterkte des geloofs, al die zo aangename voorbeelden die wij in Gods dierbaar Woord alom vinden, dat de Heere de dagen van Zijn oprechte volk kent. Hetwelk dan ook dient tot nadere bevestiging en staving van deze onze woorden, en Davids bevindelijke erkentenis in dezen. Immers, zo kende de Heere de dagen van druk en armoede van een van alles beroofde Naomi, toen Hij haar in haar ouderdom bezorgde van zo'n rijke Boaz, tot haar verzorger en verkwikker, Ruth 4:14 en 15. En wanneer de Sunamitische vrouw haar dode zoon weder levend ontvangen mocht door de man Gods Elisa, 2 Kon. 4:36-37. En toen een van alles beroofde diep ellendige man Gods Job, van de Heere ontvangen mocht zo'n Goddelijke omwending in zijn zo'n nare drukweg, ja, gezegend werd in

zijn laatste met zo'n groot dubbel deel, Job 42:10-12. En zien wij op een arme weduwe, 2 Kon. 4:1-7, die de schuldeiser vreesde en de beroving van haar zonen en waarbij alles zo radeloos was, wanneer zij met zo veel wonderolie van God gezegend werd, zodat de schuldheer voldaan werd en zij nog rijker dan te voren was, o, hoe toonde de Heere niet haar dagen te kennen.

En verder, kende de Heere niet de dagen van Zijn vertreden volk in die ijzeren oven, Egypte? Ex. 2:24-25, vergeleken met Ex. 15. Kende de Heere de dagen niet van een Noach, op de ontzaglijke wateren van Gods almachtige toorn, dobberende en drijvende? Gen. 8:1-3. Kende de Heere niet de dagen van een Jozef, in zijn kerker en ijzers? Ps. 105:18-19. Kende God de dagen niet van een kirrende Hizkia, op zijn doodbrakend ziekbed? Jes. 38. Kende God de hulpeloze dagen niet van een Jona, in de afgronden der zee? Jona 2. Kende God de dagen niet van Zijn volk in Babel? Jer. 29:11. Kende de Goddelijke Christus de rouw- en smartdagen niet van Martha en Maria, onder al Zijn vreemde handelingen omtrent haar ter geloofsbeproeving gehouden? Joh. 11. O, gewis! En wat zijn de einden Gods en Christus in dit Zijn kennen van de dagen van Zijn volk niet alleszins bevonden tot Zijn eeuwige heerlijkheid en roem, en tot heil van Zijn volk en oprechte kinderen, om Zichzelf alzo in de betoning van Zijn liefdeszorg, medelijden, leiding en krachtdadige bewaring omtrent hen, een eeuwige en heerlijke Naam te maken. Ja, om Zijn Goddelijke deugden als verbonden ten goede van Zijn volk en werkende tot hun heil, doorluchtig te openbaren en ten toon te spreiden, voor het geloofsoog van Zijn oprecht volk, en hun zielen in verlegen geloofsverwondering en aanbiddend vertrouwen te doen uitroepen: *O mijn God, Gij Koning, Ik zal U verhogen, en Uw Naam loven in eeuwigheid en altijd. Uw Naam zal Ik loven, want Gij hebt wonder gedaan.* "Uw raadslagen van verre zijn waarheid en vastigheid. Want Gij zijt den arme een Sterkte geweest, een Sterkte den nooddruftige, als hem bange was", Ps. 145, Jes. 25:1 en 4. "Gelijk Uw Naam is, o God, alzo is Uw roem tot aan de einden der aarde. Uw rechterhand is vol van gerechtigheid", Ps. 48:11.

O onwaardeerbaar voorrecht, om door grondeloze genade Gods, ook een van des Heeren ware oprechten te zijn en met Job te mogen betuigen: "Ook nu, zie, in de hemel is mijn Getuige en mijn Getuige in de hoogten", Job 16:19. En daarom, o nee, in der eeuwigheid zal het niet geschieden, dat God de oprechten zou verwerpen, Job 8:20. Maar de Heere zal hen en hun dagen kennen tot de dood, ja, in en over de dood zelf. Want hun einde zal eeuwig vrede zijn, Ps. 37:37. O, hoe welgelukzalig zijn dan die allen, ja, die ook maar alleen, welke met David voor de Heere betuigen mogen, volgens Ps. 41:12-14: "Hierbij weet ik dat Gij lust aan mij hebt, dat mijn vijand over mij niet zal juichen. Want mij aangaande, Gij onderhoudt mij in mijn oprechtheid; en Gij stelt mij voor Uw aangezicht in eeuwigheid. Geloofd zij de HEERE, de God Israëls, van der eeuwigheid en tot in der eeuwigheid. Amen, ja amen."

TOEPASSING

Maar hoe is het nu in dezen met u bevonden, vrienden, als u voor de Heere een waarachtig oordeel over uzelf zou vellen? Zijn de meesten van u dan niet geheel vreemd, in uw hart en in uw daden, van de ware kentekenen, die wij volgens het Woord Gods aan u hebben voorgesteld, en welke in alle ware oprechte begenadigde en met God in Christus verzoende mensen, aan wie God waarheid in het binnenste geschonken heeft, altijd plaats hebben en gevonden worden?

O vrienden, zo gij nog enige liefde tot uw zielen en derzelver behoud en eeuwige gelukzaligheid bezit, en zo gij eens getrouw omtrent uzelf wilt handelen, zou u dan van uzelf niet moeten oordelen, dat gij wegens uw geheel onveranderd hart en in al uw godsdienstig doen

en verrichting, en in al uw denken en beoordeling, die gij maakt van God en Zijn Woord en wet en Evangelie, nog geheel onoprechte en dubbelhartige mensen zijt, die nog geen deel of gedachtenis in Jeruzalem en haar oprechte inwoners hebt? Immers, tussen oprechten en onoprechten is geen derde soort van mensen. De Bijbel kent ze niet. Wilt gij evenwel nog met een kort woord nader weten, wie en wat onoprechte mensen voor God zijn? Wij willen het u meedelen. O, leg er uzelf eens bij neder.
Dat het onder de medewerkende genade Gods, uw ziel nog tot ontdekking dienen mocht:

1. Het zijn zodanige mensen, die onder een voorwendsel van godsdienstigheid niet de Heere en Zijn gunstrijke gemeenschap en Zijn eer, noch de bevinding van de alles overklimmende genade van de Heere Jezus voor hun zielen wensen te krijgen en dezelve na te jagen. Maar die integendeel hun bijzondere oogmerken en bij-einden en eigen eer en voordeel en achting onder mensen bedoelen, zodat zij wel zeggen zouden met Jehu: "Zie mijn ijver aan voor de Heere", 2 Kon. 10:16. De Heere Jezus noemt zodanige godsdienstige mensen wit gepleisterde graven, die van binnen stank en vuiligheid zijn, Matth. 23:27. Och vrienden, gelooft het toch, daar is niets gruwelijker voor God en meer gehaat bij ware oprechte Godzaligen, dan onoprechtheid in de dienst van God. Weet gij wel, wat vonnis Job over de zodanigen uitspreekt? In Job 13:16 zegt hij: "Een huichelaar zal voor Zijn aangezicht niet komen." O nare verwachting! Waar zal hij dan komen? Dat zegt de Rechter Jezus Christus Zelf, Zie Matth. 24:51 en Matth. 25:46.

2. Onoprechten zijn de zodanigen die zich verdelen tussen God en de wereld. Ze zijn dan in de plaatsen van godsdienst en dan in de plaatsen van de zonde. Ze zijn soms bij de vromen en dan kunnen ze weer aarden bij de wereld en vijandige, wereldse mensen, die haters van God en Zijn dienst en ware volk zijn. Dat zijn degenen, die hinken op twee gedachten, God wat en Baäl wat, voegende zo samen uit vleselijke beginselen en belangen, wat God eeuwig gescheiden wil hebben. Trouwens, wat samen stemming heeft Christus met Belial, de gelovigen met de ongelovigen, de dienst van God met die der wereld, volgens het woord van de apostel, 2 Kor. 6:14-18? Ja, het zijn zodanige naambelijders, die hun begrippen en tongen aan God en Jezus lenen, en wat van Hem en Zijn genadewerk praten en de uitwendige dienst van God, zo ver zij kunnen, nagaan en soms ook al met een afkappen van in het oog lopende zonden en een reinigen van zichzelf van de grove besmettingen der wereld, terwijl nochtans hun hart niet recht is voor God. Ze zijn nog een gans bittere gal, een huis met bezemen gekeerd, Hand. 8:21 en 23. Maar o ja, God ziet en kent het hart van de zodanigen en Hij ziet en kent, dat het niet recht voor en met God is. Gij schaamt u Zijner en Zijn volk en zaak in de grond van uw hart. En gij zit en leeft verenigd met uw oude boelen. En op zijn best bent u gehecht aan een burgerlijk wettische Godzaligheid zonder Christus en Zijn genadewerkende Geest. Ja, van Christus, van vrije genade en een ootmoedig geestelijk leven met en voor God, daarvan is de grond van uw hart innerlijk afkerig. Mensen, beziet uw hart maar.

3. Het zijn zodanigen, die zich geheel wel vergenoegen kunnen met een uiterlijke godsdienst zonder de Geest Gods, en in dat sleurwerk zeer wel kunnen rusten. En hoe meer plichten zij doen mogen, hoe groter hun vrede en gerustheid des harten is. O, valse vrede! O zielsdodende gerustheid! God zegt tot dezulken, Mal. 1:6-8 en 14: "Een zoon zal den vader eren en een knecht zijn heer; ben Ik dan een Vader, waar is Mijn eer? En ben Ik een Heere, waar is Mijn vreze? zegt de HEERE der heirscharen tot u, o priesters, verachters Mijns Naams. Maar gij zegt: Waarmede verachten wij Uw Naam? Gij brengt op Mijn altaar verontreinigd brood, en zegt: Waarmede verontreinigen wij U? Daarmede, dat gij zegt: Des HEEREN tafel is verachtelijk. Want als gij wat blinds aanbrengt om te offeren, het is bij u niet kwaad; en als gij

wat kreupels of kranks aanbrengt, het is niet kwaad. Breng dat toch uw vorst; zal hij een welgevallen aan u hebben, of zal hij uw aangezicht opnemen? zegt de HEERE der heirscharen. Ja, vervloekt zij de bedrieger die een mannetje in zijn kudde heeft, en den Heere belooft en offert wat verdorven is; want Ik ben een groot Koning, zegt de HEERE der heirscharen, en Mijn Naam is vreselijk onder de heidenen."

En wat zegt de Heere van dat eren van Hem met de lippen? En wat bedreigt de Heere daar niet op? Jes. 29:13-15: "Want de Heere heeft gezegd: Daarom dat dit volk tot Mij nadert met zijn mond en zij Mij met hun lippen eren, Maar hun hart verre van Mij doen; en hun vreze, waarmede zij Mij vrezen, mensengeboden zijn, die hun geleerd zijn; daarom, zie, Ik zal voorts wonderlijk handelen met dit volk, wonderlijk en wonderbaarlijk; want de wijsheid zijner wijzen zal vergaan en het verstand zijner verstandigen zal zich verbergen. Wee degenen die zich diep versteken willen voor den HEERE, hun raad verbergende; en welker werken in duisterheid geschieden, en zij zeggen: Wie ziet ons en wie kent ons?" Vergelijk met Jes. 57:10-12.

O, zie dit eens bedaard na. Immers, zo leerde ge uzelf nog nooit kennen in uw verdoemelijke staat en onreinheid, noch God in Zijn heilige natuur en dienenswaardigheid. Gij zaagt nooit de dodelijke arglistigheid van uw hart. U viel nog nooit neder aan Jezus' voeten, met uw valse, onoprechte, zelfbedriegende zielen. En u worstelde nog nooit om waarheid in uw binnenste te ontvangen, en om in het bloed des Lams afgewassen en gemaakt te worden tot een geheel nieuw mens in Christus Jezus.

4. Dat zijn de onoprechten onder u, die uzelf zo in allerlei bochten weten te wringen en u zo weet te plooien en te schikken naar allerlei mensen, gezelschappen, tijden en plaatsen. U stelt zich onder Godzaligen vroom aan en onder burgerlijke mensen burgerlijk, en onder wereldse mensen werelds, ijdel en dartel. En u stelt zich onder de vijanden van Gods volk soms ook al eens spottende aan. Of ten minste, u kunt Gods zaak en volk horen smaden en bespotten, met een zeer ongevoelig en koel bestaan. u zou ijveren in toorn, als men maar enigszins uw naam en eer te na kwam.

Maar weet, dat Christus u zegt, al bedekt ge u hier onder de oprechten: "Ik ken u, dat gij de liefde Gods in uw hart niet hebt." Wat zal uw verwachting zijn, wanneer God uw ziel zal uittrekken? Zal God dan uw geroep horen, als er benauwdheid over u komt? Job 27:8 en 9.

Ach vrienden, wat zegt uw hart in en onder dit alles? Zijn er wel immer ware zielsbekommeringen in uw zielen gevonden geweest, of gij voor God oprecht of onoprecht in die grote dag bevonden zult worden? Ja, of gij hier in uw leven reeds oprecht voor God bevonden zijt? Wat dunkt u, mensen, zou de Heere, Wiens ogen als een vlam vuurs zijn, en die uw geesten weegt, en het innigste gedichtsel van het bestaan van uw hart en godsdienstoefening weet, u niet moeten toeroepen, ook dan als ge u voor Zijn aangezicht stelt in zingen, bidden, spreken of horen, zoals de Heere Jezus eens betuigde van de oudsten van Israël, Ezech. 14:3-4: "Mensenkind, deze mannen hebben hun drekgoden in hun hart opgezet en hebben den aanstoot hunner ongerechtigheid recht voor hun aangezichten gesteld; word Ik dan ernstig van hen gevraagd? Daarom, spreek met hen, en zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Een ieder man uit het huis Israëls, die de drekgoden in zijn hart opzet en den aanstoot zijner ongerechtigheid recht voor zijn aangezicht stelt en komt tot den profeet, Ik, de HEERE, zal hem, als hij komt, antwoorden naar de menigte zijner drekgoden." O, ontzaglijke woorden Gods! O, gij die u daaraan schuldig vindt, mocht de Heere uw arme zielen eens krachtdadig en zaligmakend doen ondervinden, dat wij daarbij gevoegd vinden, Ezech14:5: "Opdat Ik het huis Israëls in hun hart grijpe, omdat zij allen door hun drekgoden van Mij vervreemd zijn." O, hoe ras wierp u dan niet al uw drekgoden voor de mollen en de vleermuizen. En dan kwam u met een droefheid

naar God smeken, om waarheid in uw binnenste te mogen ontvangen, waaraan de Heere lust heeft, Ps. 51:8.

O, geloof toch eens, men kan voor God in zijn hart en daden geheel onoprecht zijn, en tevens een ijver hebben om God te zoeken, volgens Jes. 58:1-2; Jes. 48:1-2. En we kunnen met die jongeling veel doen om het eeuwige leven te hebben, en nochtans de gierigheid nawandelen, Matth. 19:21-22, en met Demas voor een tijd de zaken Gods aankleven en bij het volk van God verkeren, en dan daarna de wereld weer instromen. We kunnen met die van Sardis de naam al dragen dat men leeft, en nochtans dood zijn voor God. O, mijn vrienden, de Heere ziet niet aan wat voor ogen is, maar Hij ziet een ware boetvaardige en oprechte ziel aan. Die nederigen schenkt Hij Zijn genade.

O ja, de Heere Jezus maakt altijd, waar Hij Zijn Middelaars genadewerk in de ziel werkt en schenkt, eerst de boom goed en dan zijn vruchten. En zonder dat, zullen alle begrippen en verstand van waarheden, alle ernstige belijdenissen daarvan, alle ijver voor Gods Woord, alle godsdienstigheid in wandel, al het verkeren met de vromen, voor eeuwig in geen aanmerking bij God komen, noch bij de Goddelijke Heere Jezus. Maar het zal alles te kort schieten en het zal de ziel bedrogen en verloren laten. Och, werd het geloofd! Zo wanneer men geen waar deel zal hebben gehad aan de wederbarende en vernieuwende genade, en het dierbaar geloof in Jezus, en de gemeenschap en inwoning des Geestes, men zal voor eeuwig verloren zijn, want die de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe, Rom. 8:9. En het eerste werk van de Heilige Geest in de ziel is altijd, om waarheid en oprechtheid te werken. O, mochten velen zich hier in getrouwheid bij neder leggen, hun zielen zouden voor het alwetend oog des Heeren in stille beschaamdheid en met aandoening moeten uitroepen: "O God, al mijn lezen, al mijn bidden, al mijn zingen en horen, en zelfs mijn beste plichten, die ik verricht heb, zijn voor U een gruwel bevonden. O Heere, het was maar taakwerk, hersenwerk, lippenwerk, valse ernst, een godsdienstig geraamte zonder geest of leven, en door mij verricht met een dood en onheilig hart. Wee mij, ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen, of wie zal mij waarheid in het binnenste geven? Och, dat ik wist of ik God nog zou vinden, ik wilde als een verloren en op de borst slaande tollenaar tot Zijn stoel komen.

Och, werd dit eens in uw gemoed ondervonden, dat zou de eerste stap en weg zijn, om deel te krijgen aan dat grote verbondsgoed, namelijk waarheid in het binnenste. En gelijk gij tot heden vreemd zijt van alle oprechte, ware genade, en een oprecht bestaan voor God, zo bent u ook nog geheel vreemd van al die gezegende dagen, die de oprechten hier al in de gemeenschap met God en Christus ondervinden mogen, en waarvan wij nu ook enige gemeld hebben. Waarlijk, rondom beklagelijk is uw staat en deel en verwachting.

Och, was er de een of andere, die het nare en gevaarlijke van zijn zielenstaat bij het licht van Gods Geest te zien kreeg, met gevoelige aandoening, ten einde het zijn ziel rusteloos begerig deed worden om ook nog een waar oprechte voor God en Christus gemaakt te worden, door de Geest van Christus, ten einde hij ook nog eens volgens 1 Kron. 28:9 de God der vaderen mocht leren dienen met een volkomen hart en een gewillige ziel, uitroepende in schaamte: Ik weet, o God, dat Gij het hart proeft en dat Gij een welgevallen hebt aan oprechtheden. Maar ach, ik ben met een leugen in mijn rechterhand heengegaan en heb alleen valsheid gewerkt. En daarom, o God, schep in mij een rein hart en een geheel oprechte geest, opdat ik niet eeuwig beschaamd worde. En tot dien einde raden wij u:

1. Verledig toch eens uzelf om stil te staan en bedaard acht te geven op uw onoprecht zielsbestaan voor God, en te letten op wat de Heere tot u nog zegt, Jer. 6:16: "Zo zegt de HEERE: Staat op de wegen en ziet toe, en vraagt naar de oude paden, waar toch de goede weg zij, en

wandelt daarin; zo zult gij rust vinden voor uw ziel."

2. Begin niet aan een eigenmachtig verbeteren, uw hart zal u bedriegen. Want het is dodelijk, Jer. 17:9. Maar sta naar zielsveranderende genade en zoek die bij Christus.

3. Geloof het eens, gij draagt een geheel onoprecht hart in u om, dat zich onder de valsheid wil verbergen, hetzij meer zichtbaar of meer verborgen. En weet, gij moet geen verbeterd maar een geheel vernieuwd hart hebben.

4. Gedenk ook daarbij, gij hebt in deze uw onbekeerde staat ook al uw dragen van rouw en ellende. Want de mens wordt tot moeite geboren en vele ellenden treffen het mensdom, door en om der zonden wil. En mogelijk hebt u ieder ook al uw deel daarin. Maar ach, smeek toch, dat het geen slagen Gods over u mogen zijn, zonder pijn te gevoelen, zodat een schielijke verbreking uw deel zou zijn, Spr. 29:1. Maar dat het onder de medewerkende genade Gods een weg mocht zijn, waardoor gij gerechtigheid leerde, Jes. 26:9.

5. En is of wordt het u in waarheid om God en Zijn genade in Christus te doen, o wend het naar de Zoon van Gods liefde, Die betuigt: "Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven." Hij heeft de Geest der waarheid zonder maat, en kan, ja, wil die ook aan u geven, om Zijn werk in u waarheid te maken. Ten einde gij nog eens als een geestelijk en gelovig kind van Abraham in oprechtheid voor Zijn aangezicht mocht wandelen. En dat gij mocht ondervinden, dat Zijn verborgenheid met de oprechten is. En o ja, de Heere Jezus kan en wil al de onoprechtheid uit uw ziel uitroeien, en u maken een waarachtig inwoner van Zijn genadestad, die een stad der waarheid is en welker inwoners kinderen zijn die niet liegen zullen, maar die met hun harten de waarheid spreken en oprecht wandelen.

Godzalig, oprecht volk, dit is ook uw erve geworden, als knechten en maagden des Heeren, wiens gerechtigheid uit God is, en wiens oprecht zielsbestaan voor God een vrucht van de Heilige Geest is. Ja, vrienden, gij hebt de Waarachtige leren kennen en gij zijt gezegend met dat grote sieraad en verbondsgoed, namelijk waarheid in het binnenste. Ja, het is uw hoofdstof, zielskeuze en hoofdwerk geworden, om als oprechten van wegen een welgevallen te ondervinden in Gods ogen, en in alles oprecht te zijn met de Heere, uw God, en in die gestalte voor Zijn gezegend aangezicht te wandelen.

Ik vraag u, mijn vrienden, hebt u heden uw naam en zielsgestalte niet horen voorstellen en opnoemen in de kenmerken die wij u van de ware oprechten uit Gods Woord hebben voorgesteld? Kunt gij er wel van tussen, dat de almachtige genade zulk een grondbestaan en zodanige zielsoefeningen in u niet zou gelegd en gewrocht hebben? Is in de gemelde dingen niet het leven van uw geest? Wat gij dan ook mist, blijft bij u niet over, gelijk bij Hizkia, om in het nederig pleiten voor de Heere te betuigen: "Och HEERE, gedenk toch, dat ik voor Uw aangezicht in waarheid en met een volkomen hart gewandeld en wat goed is in Uw ogen gedaan heb", Jes. 38:3? Vindt u in dezen niet zelfs onder uw donkerste zielsdagen de vraag van een goede consciëntie voor en tot God, en veel grond voor uw geloofsvrijmoedigheid tot de Heere?

Wel, is dit zo, gelijk ik weet, oprechte Godzaligen, dat het bij u is, de kleinen met de groten, o, ik bid u dan, sta hier toch meer bij stil in nederige geloofserkentenis aan de Heere, als de God der waarheid en der ontferming. O, waarom is aan uw van nature onoprechte en leugenachtige zielen waarheid in het binnenste geschonken? Zodat gij God in den geest mag dienen, en de al-waardige heilvolle Heere Jezus, als de God van zaligheid, en Die uw zielsleven geworden is, mag liefhebben, ja, dat gij met Hem en de Vader in geloof en liefde werkelijke gemeenschap oefenen en genieten moogt? 1 Joh. 1:3. Waarom gij ook menigmaal kunt smeken, dat hetgeen in Hem waarachtig is, ook in u waarachtig mocht worden door Zijn Goddelijke Geest, terwijl de hoofdzucht van uw ziel ook geworden is: "Laat oprechtheid en vroomheid mij

behoeden." Het is waar, u ontbreekt nog veel, waar ge uzelf ook beschouwt, in hart en daden, maar u ontbreekt evenwel geen oprechtheid. Gods genadehand heeft uw boom goed gemaakt en uw vrucht veranderd. De vrucht is uit God bevonden, Hos. 14:9, en Hem zeer aangenaam. En al draagt gij maar groene vruchten der vallei, de Heere Jezus geeft er echter met genoegen acht op, Hoogl. 6:11. En daarom ondervindt u ook menigmaal onder uw eenvoudige oprechte pogingen, dat Zijn aangezicht u met welgevallen aanschouwt, Ps. 11:7. O, beantwoord mij eens deze vraag in uw hart; hebt u geen lust, vrienden, om een algemene oprechtheid in uw ganse wandel te beoefenen, voor het aangezicht van uw dierbare Verbonds-God, volgens Zijn heilige eis aan u, Gen. 17:1? Wel, weet dan, diezelfde almachtige Jehovah wil er u genoegzame genade toe schenken, om het op kosten van Zijn onverminderde en algenoegzame genade ten uitvoer te brengen, en uw verwachting en einde zal eeuwig vrede zijn, volgens Ps. 37:37. Ja, gij zult eens voor eeuwig ingaan in de vrede, Jes. 57:2.

Ondertussen bespeurt gij nog soms beginselen en bewegingen van onoprechtheid in uw hart of woorden en daden. Och, klaag het de Heere Jezus aan, ter verzoening van dat kwaad, en ter verbreking van dat rampzalig oude deel, roepende veel met David, Ps. 119:80: "Laat mijn hart oprecht zijn tot Uw inzettingen, opdat ik niet beschaamd word."

Maar verder wil ik u, des Heeren oprechte erfdeel, nog vragen:

1. Zou u ook wel zeggen kunnen, dat gij vreemdelingen zijt van vele der dagen, die wij u genoemd hebben, zowel de dagen van strijd en rouw, als van licht, overwinning en zielsredding, die God Zijn oprechte volk zo hier al doet doorwandelen in en op hun weg naar de eeuwige en liefelijk woning Zijner heiligheid? O, herdenk eens wat dagen van weedom, en wat dagen van liefelijkheid en heilszegeningen, een zalige God u al heeft doen doorwandelen, sedert God u aan uzelf bekend maakte, en Zijn almachtige genadehand aan uw zielen legde ter zalige gemoedsverandering. O vrienden! Wat zult gij dan al te herdenken hebben, tot uw zielsbeschaming aan de ene en tot zielsaanbiddende roemverheffing van de oneindige trouw uws Gods, aan de andere zijde? Mijn vrienden, kan u Gods alwetendheid toch niet eens verblijden? Hij heeft uw omzwerven geteld en uw dagen afgemeten en gewogen. En Hij ziet en kent nog al uw dagen.

2. Was de Heere in die uw onderscheiden dagen van druk en ellende niet vele malen uw enige Noodklager en Toevlucht, Ontfermer en vaderlijke Uithelper, en het Voorwerp van het diep ontbloot aankleven van uw zielen? En wel inzonderheid dan en in zodanige dagen, als gij zuchten moest: Niemand zorgt voor mijn ziel, mijn geest is in mij overstelpt. En zie, heeft de Heere u dan niet vele malen doen ondervinden, dat Hij uw dagen kende, al kende geen mens die op de aardbodem? Wanneer Hij u vele malen met Zijn zo tijdige ondersteuning, hulp, bewaring en tedere voorzorg voorkwam, en met Zijn vertroostingen uw zielen kwam te verkwikken? En u of meer onmiddellijk of meer middellijk deed gewaar worden dat Zijn oog op u was, en dat Hij uw dagen en uw pad kende, en dat Hij uw moeite en verdriet aanschouwde? O, hoe menig genadewoord werd dan niet door de Geest van Christus aan uw hart gebracht op een liefelijke wijze, zodat het uw gehele ziel veranderde, sterkte, stil maakte en in een ogenblik bemoedigde? Of wat genadewoord legde de Heere dan niet in de mond van Zijn knechten, om u naar het hart te spreken? Hoe dikwijls moest dan de een of andere Godzalige aan u niet een woord toebrengen, dat uw zielen door genade sterkte, en uw zielen uit uw moedeloze kuilen deed opkomen, en onder nieuwe geloofssterkte deed uitroepen: "Dit weet ik, dat God met mij is", Ps. 56:10. Gij hebt, o Heere, mijn rechterhand gevat en vastgehouden, en zult die verder vasthouden. Het is genoeg, de Heere leeft en geloofd zij mijn Rotssteen, en verhoogd zij de God mijns heils!, Ps. 18:47.

3. Hoe toonde de Heere naar het inwendige niet al aan u dat Hij uw dagen kende. De dagen van dorheid, de dagen van geesteloosheid en biddeloosheid. Ja, ook zelfs die dagen van zondige afwijkingen, wanneer de Heere u dan bij vernieuwing in genade voorkwam, opzocht en levendig maakte, en in Zijn zalige en verheven al-waardigheid in Christus, als een God Die zwijgen wil in Zijn liefde, Zich aan uw geloofsoog weer kwam te vertegenwoordigen. En dus u met nieuwe verzoening en levendmakend heil kwam te zegenen, ja, u met een nieuwe open toegang en vertrouwen tot Zijn genadetroon kwam begiftigen. En vele malen dan, ja, dan, als het bij u hopeloos en hulpeloos en rondom besloten en afgesneden was. O, gedenk toch meer Gods weldadigheden en verbondstrouw in dit alles ondervonden, Ps. 52:11.

Wel, mijn vrienden, hoe vele jaren heeft God dit nu al aan u alzo gedaan? Denk hier over toch veel na, opdat uw lied veel zijn mag met David, Ps. 59:18: "Van U, o mijn Sterkte, zal ik Psalmzingen, want God is mijn hoog Vertrek, de God mijner goedertierenheid." "Mijn mond zal Uw gerechtigheid vertellen, de ganse dag Uw heil, hoewel ik de getallen niet weet. Mijn lippen zullen juichen, wanneer ik U zal Psalmzingen, en mijn ziel, die Gij verlost hebt", Ps. 71:15 en 23.

O, dat al deze tedere Vaderlijke handelingen van God en Christus uw zielen toch op het tederste aandoen en opwekken mochten, om vervolgens in uw nog overige dagen ootmoedig, gelovig, betrouwend, lijdzaam, kinderlijk en onbekommerd met en voor de Heere te wandelen in ootmoedige oprechtheid, eerbied en liefde, trekkende uw hart en vertrouwen meer en geheel af van alle valse en verkeerde steunsels, en vertrouwende alleen en geheel op deze uw Verbonds-God, Die uw dagen kent en ja, zo ontfermend al uw wegen gekend heeft. Dat u tevreden zou zijn met deze uw almachtige, goedertieren en zo getrouwe Vader en Verbonds-God, Die in Christus voor uw zielen een eeuwige Rotssteen is, en alle gronden van berusting, Ps. 48:15.

Wel dan, laat uw bevinding van al de aan u bewezen trouw Gods, uw geloof en hoop op Hem meer sterken, en zie wel toe, uw vrijmoedigheid toch nooit weg te werpen. En vrienden, al kende dan geen sterveling op aarde uw dagen, wat nood? O, de almachtige, alwetende en goedertieren God uws heils kent dezelve en zal die verder kennen. Want Hij heeft u reeds lang toegeroepen: "Ik ken u bij name." En ook: "Gij hebt genade gevonden in Mijn ogen", Ex. 33:12. Wel, roemt dan in geloof: "De HEERE zal het voor mij voleinden. Uw goedertierenheid, HEERE, is in eeuwigheid; laat niet varen de werken Uwer handen", Ps. 138:8. En laat uw ziel in geloof veel zingen met David, Ps. 140:13.

De vromen zullen Uwen Name,
Die heerlijk is, prijzen, o HEER'!
D' opechten zullen eeuwig 't zame,
Bij U wonen in aller eer.

De Heere Jezus zegene dit woord aan de ziel der oprechten tot hun geloofssterkte in God, en tot heerlijkheid van Zijn heilige en al-waardige Naam, alsook ter meerdere roemerkentenis van de dierbare, onvermoeide trouw van de Drie-enige Verbonds-God, van al het geslacht der oprechten.
AMEN

5. De gelovige pleiter onder aanhoudende drukwegen

"Gij hebt mijn omzwerven geteld; leg mijn tranen in Uw fles; zijn zij niet in Uw register?"
Psalm 56:9

De maker van dit lied en zangstuk is, volgens vers 1, de man Gods David; zijnde niet alleen koning over Israël maar ook een uitmuntend Godvruchtig profeet, een man naar Gods hart, en dus recht bekwaam tot het dichten van Psalmen. Trouwens, onbegenadigde mensen dichten geen Psalmen voor de God Israëls ter eer, noch Psalmen van boetvaardigheid, noch Psalmen ter vermelding van Gods trouw en verheffing van Zijn lof; dat is alleen het voorrecht van die de Heere vrezen; die hebben er oneindige stof en door genade ook een hart toe om Psalmen te dichten, terwijl de Heere hen toeroept, Jes. 62:6: "O, gij die des HEEREN doet gedenken, laat geen stilzwijgen bij ulieden wezen."

Deze Psalm stemt overeen met de 34e Psalm, door David gedicht in en onder een allernaarste en donkerste proefweg voor zijn geloof en toen hij in de gevaarlijkste omstandigheid tot zijn verderf was gekomen, namelijk: toen hij vluchtende was voor Sauls aangezicht en het land Kanaän, ja, het gehele gebied van Saul moest verlaten en overging naar der Filistijnen land, denkende daar meer veilig te zijn; Maar aldaar komende werd hij gegrepen door de Filistijnen, die hem gevangen opbrachten tot hun koning Achis, van welk geval wij lezen, 1 Sam. 21:10-12.

Maar vrienden, hier merk ik dit op: dit was hier diezelfde David, die onder de Goddelijke belofte lag dat hij koning zou zijn over het gehele land Israël en Juda. O, hoe weinig geleek er hier zijn verdrukte, verdreven en gevangen staat naar. O, wat had David genade en kracht des geloofs nodig om onder dit alles te zien en vast te houden aan de Goddelijke roeping en belofte, aan hem in vorige jaren gedaan. En evenwel, ja, hetgeen God hem beloofd had, het zou geschieden, want: "En ook liegt Hij, Die de Overwinning Israëls is, niet en het berouwt Hem niet; want Hij is geen mens, dat Hem iets berouwen zou," 1 Sam. 15:29. Ja, zo is vaak Gods weg in het vervullen van Zijn Goddelijke beloften aan Zijn kinderen: dat Hij het eerst van voren rondom diep donker en als hopeloos maakt in de weg Zijner voorzienigheid.

Wij zien nog in het eerste vers van dit lied, dat David het omschrijft als een gouden kleinood voor zijn ziel, zo hoog en waardig was dat lied bij hem geschat en gerekend; gouden kleinoden zijn toch onder de dierbaarste dingen te achten, en zo was dit lied bij deze knecht Gods, als zijnde van hem gemaakt, gedicht, geschat en bewaard als een gedenkteken en zuil van de toenmaals ondervonden Goddelijke ondersteuning, bewaring en redding en de verborgen geloofsgenade om zich in God te sterken, die hij onder al die omstandigheden genoten had. En het is al zeer opmerkelijk dat die Psalmen, die David gemaakt heeft in zijn diepste en naarste drukwegen en ellenden, met deze verheven omschrijving als "een gouden kleinood van David' bestempeld zijn, zie Ps. 58-60. Trouwens, zodanige Psalmen zijn als andere Eben-Haëzers en Mispa's stenen, die zodanige gelovigen de Heere ter ere stelden en oprichtten, evenals vader Abraham weleer zijn altaren rondom bouwde tot eer en roem van zijn Verbonds-God, Gen. 13:18. En als hij voortreisde, bleven die altaren staan tot gedenkzuilen van hetgeen daar wel tussen de Heere en zijn ziel was omgegaan. Nu, zo stelde David tot die gezegende einden deze Psalmen en gouden kleinoden voor zijn ziel.

Godzaligen, laat ik u bij deze gelegenheid eens vragen: Waar zijn uw Psalmen, kleinoden en altaren? Richt gij er soms ook wel één op voor de Heere? Wat zegt uw hart in dezen? Waar en welke zijn uw gedenktekens ter ere van de trouw Gods aan u betoond?

In dit lied komt de man Gods David voor, in een ootmoedig bidden tot God, onder zijn zware drukwegen, zeggende, vs. 2: "Zijt mij genadig, o God, want de mens zoekt mij op te slokken; den gansen dag dringt mij de bestrijder." En om voor de Heere zijn zielen-ernst in dit zijn bidden en zijn hartgrondige aandoening te vertonen, zo dringt hij verder daarin aan met een voorstellen van zijn uiterst gevaar; het is, vs. 3: "Mijn verspieders zoeken mij den gansen dag op te slokken; want ik heb vele bestrijders, o Allerhoogste!" Maar daarbij toont hij aan de Heere zijn geloofsbestaan en zijn steunen op God en Zijn toegezegde trouw, in en onder al deze zijn dodelijke gevaren, zeggende vol nadruk, vs. 4: "Ten dage als ik zal vrezen, zal ik op U vertrouwen." En door dit gelovig zien op de Heere, als zijn getrouwe Bondsgod, zo zag hij dat al zijn vijanden en bestrijders maar vlees waren, dat is: nietige stervelingen die stof en hooi zouden worden en die onder al hun woeden tegen hem, aan de banden van de Goddelijke voorzienigheid gebonden waren, en dat zij zonder Gods toelating en bestuur niets tegen hem doen of vermogen zouden. Deze allesbeheersende Jehovah was zijn God en Deel en dus week zijn angstige ongelovige vrees volgens vs. 5: "Ik vertrouw op God, ik zal niet vrezen; wat zou mij vlees doen?" Waarop dan David de valse en verderfelijke woorden en handelingen van zijn vijanden tegen hem aan de Heere klaagt, vs. 6, 7; gelovende dat de Heere hen allen eens rechtvaardige strafvergelding zou doen toekomen, vs. 8, hetwelk hij daar ook bidt, latende de tijd en wijze aan de Heere over.

Daarop nu vertoont onze verdrukte en God lievende David verder aan de Heere Zelf zijn geloofsvertrouwen op God en de geloofsindrukken die hij had van Gods alwetendheid, getrouwheid en ontferming tot hem, onder al de druk en aanhoudende ellende die hem troffen en hem steeds tot beproeving van Gods Vaderlijke hand toekwamen, zeggende in onze woorden, vs. 9:

"Gij hebt mijn omzwerven geteld; leg mijn tranen in Uw fles; zijn zij niet in Uw register?"

Wij letten op twee delen:

I. Davids geloofserkentenis en vertrouwen.
II. Zijn bede en gelovig berusten.

I. Davids geloofserkentenis en vertrouwen

Betreffende het eerste, het verheven Voorwerp dat David hier biddend nadert en aanspreekt als hij zegt "Gij, is volgens vs. 2 de alleen zalige God, van hem biddend aangesproken als "o God." Zijn Elohim, zijn Schaddai en algenoegzame Verbonds-God, van Wie hij gelovig ondervond, dat Hij met hem was, vs. 10; en Die hij erkende en eerbiedigde, vs. 3, als de Allerhoogste, in wezen, in raad, in macht, in heerschappij en in trouw. En ja, ook de Allerhoogste in Zijn soevereine en volwijze leiding omtrent hem, Wiens wegen hij niet begrijpen maar wel aanbidden kon en wilde; ja, Die was en bleef het gezegende en zalige Voorwerp van zijn geloofsvertrouwen, vs. 4, 5, en dat op dit moment, nu hem uitwendig alles ontbrak, ja, nu integendeel alles hem tegen was en tegenwerkte. En zeker, zou hij echter op hoop en tegen hoop niet blijven vertrouwen op de Heere, van Wien op hem de beloften waren vs. 13, en Die hem tot heden zo blijkbaar geweest was een Toevlucht, Bewaarder en Schuilplaats onder al zijn gevaren? Ja, Die was en blijven zou zijn almachtige en wonderdadige Uitredder en Bevrijder uit noden en doden, vs. 14. Geen wonder dan dat David erkende tot roem van de onveranderlijke goedheid Gods, vs. 10: "Dit weet ik, dat God met mij is," en dat nu,

terwijl mij alle mensen, vrienden en vromen als verlaten hebben en ik als een eenzame omzwerf in de uiterste gevaren.

O, wat is het niet zalig, om dan zo'n Goddelijk Reisgezelschap bij zich te ondervinden, volgens Gen. 28:15; Jozua 1:9: "De HEERE uw God is met u alom waar gij heengaat." En hoe zou het dan anders kunnen zijn, of het moest steeds Davids voornemen zijn om overal, en in alle wegen en ontmoetingen, "voor Gods aangezicht te wandelen in het licht der levenden," gelijk hij hier betuigt, vs. 14. Voor en tot deze Jehovah zijn God, heft hij ootmoedig zijn ziel op, met nederige en gelovige erkentenis van Zijn Goddelijk teder opzicht over hem, tot heden toe zo zichtbaar en klaarblijkelijk geoefend en betoond, in en onder zijn zo veelvuldige gevaren en noden, hebbende hem in die alle gadegeslagen en verschoond, zoals een man zijn zoon verschoont die hem dient, zeggende: "*Gij hebt mijn omzwerven geteld."* Omzwerven zegt: een omdolende staat, door geweld van vervolgers.

A. Als David dan hier spreekt van omzwerven, zo vergelijkt hij zichzelf niet onaardig:

1. Of bij een vogel die van zijn nest beroofd of verdreven is, zonder ergens rust of veiligheid voor het hol van zijn voet te vinden. Evenzo was het ook geweest met David, en zo was het nog. Hij was als zo'n omdolende en verjaagde vogel, beroofd van al die plaatsen waar hij weleer zijn rust, lust en leven in gevonden had, klagende daarom, Ps. 11:1: "Hoe zegt gijlieden tot mijn ziel: Zwerft heen naar ulieder gebergte als een vogel? En Ps. 42:7, 8: "Mijn God, mijn ziel buigt zich neder in mij; daarom gedenk ik Uwer uit het land van de Jordaan en Hermonim, uit het klein gebergte. De afgrond roept tot den afgrond, bij het gedruis Uwer watergoten; al Uw baren en Uw golven zijn over mij heengegaan." Ja, Davids woon- en lustplaatsen waren Jehovahs voorhoven en heiligdommen, daar stelde zijn ziel prijs op, zie Ps. 84:3: "Mijn ziel is begerig en bezwijkt ook van verlangen naar de voorhoven des HEEREN;= en vs. 5: "Welgelukzalig zijn zij die in Uw huis wonen; zij prijzen U gestadig." En zijn zielsbetuiging was, vs. 11: Ik koos liever aan den dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid."

O ja, in Gods huis, daar was Davids rust en woning met veel genoegen des harten, maar daar verjaagde en verdreef de vijand zijn ziel steeds van, zodat hij die moest missen en omdolen in afgodische en vijandige landen, waarom hij zo ernstig betuigde tegen zijn vervolgende schoonvader Saul, 1 Sam. 26:19: "Indien het mensenkinderen zijn, zo zijn zij vervloekt voor het aangezicht des HEEREN, dewijl zij mij heden verstoten, dat ik niet mag vastgehecht blijven in het erfdeel des HEEREN, zeggende: Ga heen, dien andere goden." Dus leefde David al veelszins in zijn dagen naar het uitwendige, als een voort- en omgedrevene, die zeer weinig of geen verademing, rust of bestendige veiligheid en verblijf op aarde genoot; alleen ondervond zijn ziel nu en dan rust en zekere veiligheid, onder alle onrust en verdrukking, in en bij God, als hij in geloof zeggen kon, volgens Ps. 62:8: "In God is mijn heil en mijn eer; de rotssteen mijner sterkte, mijn toevlucht, is in God." Maar buiten dit riep zijn ziel ook wel eens moedeloos uit: "Vrees en beving komt mij aan, en gruwen overdekt mij; zodat ik zeg: Och, dat mij iemand vleugelen als ener duive gave! Ik zou heenvliegen, waar ik blijven mocht. Zie, ik zou ver wegzwerven," enz. Ps. 55:6-9; zodat David omzwervingen kende naar ziel en naar lichaam en wist wat het zeggen wil: "Die mijn vijanden zijn zonder oorzaak, hebben mij als een vogelken dapperlijk gejaagd," Klaagl. 3:52.

2. Of als David hier meldt van zijn omzwerven, zo vergelijkt hij zichzelf bij een omdolend en weerloos schaap dat zijn stal ontnomen en daar uitgejaagd en verdreven is, zodat het dezelve niet weder vinden, noch genieten kan. En zo kan het onder de aanhoudende verdrukkingen met een ziel wel eens worden dat zij moet klagen, Ps. 119:176: "Ik heb gedwaald als een verloren

schaap; zoek uw knecht," en zo de Herder Jezus dezelve dan niet bleef nastaren, bewaren en beveiligen, ja, over dalen en bergen volgde, in ontferming naging en eindelijk weder opnam en op Zijn Goddelijke almachtige liefdeschouders legde en droeg, gelijk men leest, Luk. 15:4, 5; ja, zo Hij dezelve dadelijk niet weder in de stal en weide van Zijn gezegende gemeenschap en gunst voerde en herstelde: nimmer zou zo'n omzwervende en omdolende ziel, als een dwaalzuchtig schaap, gered worden of tot een nieuw gezegend geloofsleven geraken. Maar o, liefde van Christus, Hij ziet dan ook Zijns volks omzwerven van Hem. Hij zoekt het weggedrevene en schenkt hun weder uit te gaan en in te gaan en weide te vinden in en bij Hem, Joh. 10:9.

3. Of nog eens, David sprekende van zijn omzwerven, vergelijkt zichzelf bij een verjaagde en verdreven balling. En ja, zo was David werkelijk, moetende omzwerven uit zijn vaderland, huis, volk, familie, bezitting en Godzalige vrienden, en missende zijn vrijheid en de dierbare godsdienst, vindende zich in wegen geleid waarin men met hem handelde als één die de wereld niet waardig was, moetende in woestijnen dolen en op bergen, in spelonken en in de holen der aarde, Hebr. 11:32-34. Waarlijk, al deze dingen hadden in de man Gods David, die knecht des Heeren, zijn waarheid, waarover hij zo'n bittere rouwklacht opheft, Ps. 42:5: "Ik gedenk daaraan en stort mijn ziel uit in mij, omdat ik placht heen te gaan onder de schare, en met hen te treden naar Gods huis, met een stem van vreugdegezang en lof, onder de feest houdende menigte."

Leren wij hieruit, hoe de Heere Zijn meest geliefde kinderen soms in de heetste smeltkroes van verdrukking brengt, opdat zij in de genade het gewichtigste, zuiverste, buigzaamste en glansrijkste goud, en meest Gods heiligheid deelachtig zouden worden, volgens Zach. 13:9; Hebr. 12:6-10: "Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijken zoon dien Hij aanneemt," enz. ; en hijzelf zegt, Ps. 119:71:75: "Het is mij goed dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik Uw inzettingen leerde. Ik weet, HEERE, dat Uw gerichten de gerechtigheid zijn, en dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt."

B. Maar waren het vele, langdurige, herhaalde, onderscheiden en hooggaande smartelijke omzwervingen die David bij bevinding kende, zij waren echter nooit boven vermogen. O nee, hij was wel verdrukt, maar niet daarin verlaten; wel getuchtigd, maar niet gedood, 2 Kor. 6:9. En dat erkent hier David tot roem van zijn ontfermende Bondsgod en volwijze Tuchtiger: "Gij hebt mijn omzwerven geteld."

1. Wat dan niet alleen zegt: Gij o Heere hebt mijn omzwervingen gezien en al mijn noden en bezwaarde toestanden daaronder, zowel naar ziel als naar lichaam, ja, dezelve nauwkeurig gadegeslagen en mij als Uw ontfermde en onderdrukte knecht en kind met medelijden nagestaard, en mij daaronder vol ontferming nagegaan als een medelijdende moeder haar kind doet, en Gij hebt mij daaronder gedurig bijstand geschonken om staande te blijven in de diepe druk; ja, ook talloze malen onverwachte en tijdige redding en bevrijding geschonken.

2. Maar daar ligt nog meer in: om de tedere, alwetende en nauwkeurige kennisneming van God omtrent Zijn verdrukt volk aan te tonen, tot sterkte en bemoediging van hun geloof, namelijk: David wil er mee zeggen en betuigen: Heere, niemand zorgde voor mijn ziel en niemand zag en kende mijn pad en diepe drukwegen. O nee, Abraham wist van mij niet, Israël kende mij niet "als mijn geest in mij overstelpt was," Ps. 142:4-6. En al hadden zij die geweten, wat zou het mij gebaat hebben? Mensenheil is toch ijdelheid; maar Gij Heere, ja, Gij, hebt ze geteld; dat is: Gij hebt die opgeteld, namelijk:

a. Hoe veel, hoe zwaar, hoe velerlO, hoe hooggaand en in welke omstandigheden die op

aarde waren.

b. Gij hebt ze geteld, hoeveel van die drukwegen alreeds van mij zijn doorgegaan.

c. Gij hebt ze geteld en bepaald, hoeveel er nog volgen moeten, naar Uw oneindige wijsheid en eeuwige bepaling over mij; "want Gij zult volbrengen dat over mij bescheiden is," en "Gij zult mij leiden door Uw raad," Job 23:14; Ps. 73:24.

O, hoe is hier David met zijn geloof waar hij wezen moest: om in de Heere zijn zielsrust te vinden, met onderwerping van zijn ziel onder God, als zijn tuchtigende Vader Die hem uit liefde al die omzwervingen en verdrukkingen deed ontmoeten. Daar stond nu David in geloof en daarom erkent hij de Goddelijke trouw in en onder die alle, betuigende: *Gij hebt ze geteld,* namelijk:

A. In Uw eeuwige raad over mij: tellende, afeisende en wegende daarin bijzonder mijn kruis- en proefwegen, want Heere, "mijn tijden zijn in Uw hand," Ps. 31:16; en Gij woog toen de paden van al de rechtvaardigen, dus ook het mijne, en dat zeer recht, betamelijk, Vaderlijk, heilig, heerlijk, Jes. 26:7; en dus geloof ik: Gij hebt mijn omzwervingen zeer wel gezien, geweten, bestuurd en bepaald, doende daarin ook Uw raad bestaan en volvoerende Uw Goddelijk welbehagen, Jes. 46:10. Ja, ik geloof: ik moest al deze dingen lijden en al die kruiswegen doorwandelen en alzo tot heerlijkheid zoeken in te gaan, als wetende en gevoelende Uw vlekkeloos raadsbesluit over mijn persoon en over al mijn wegen naar ziel en lichaam, en dat die vloeien uit Uw onveranderlijk besluit, ondoorgrondelijke wijsheid, onwederstandelijke almacht en onafhankelijk opperbestuur. En daarom hebt Gij ze geteld, Heere, zo roep ik mijn ziel toe: "Zwijg Gode; want van Hem is mijn verwachting," Ps. 62:6. Het past geen zondig leem, ja, ook geen begenadigd leem, te zeggen tot zo'n Goddelijke Pottenbakker: Wat doet Gij? Of tot zijn Maker: Hij heeft geen handen.

B. Gij hebt ze geteld en afgeëist, in en op het register van Uw Goddelijke alwetendheid en voorzienige regering, alzo: "Ik formeer het licht en schep de duisternis, Ik maak den vrede en schep het kwaad," Jes. 45:7. Ja, Gij, Heere, doet zulks alleen, want wie zegt wat, hetwelk geschiedt, zo de Heere het niet beveelt? "Dat men een mens verongelijkt in zijn twistzaak; zou het de Heere niet zien? Gaat niet uit de mond des Allerhoogsten het kwade en het goede?" Klaagl. 3:36-38. Immers heeft de Heere niet alleen bepaald en afgemeten de tijden van verlossing en verhoging uit de druk en het omzwerven, maar ook de tijden geteld en afgemeten van de proef- en drukwegen: wanneer die zullen beginnen, hoelang die zullen duren, waardoor al meer en meer verzwaard, hoeveel die zullen zijn en hoe hoog die zullen gaan en langs welke weg ze eens geheel weggenomen en opgeruimd zullen worden, om te ondervinden de vervulling van Sofars woord, Job 11:16: "Want gij zult de moeite vergeten, en aan haar gedenken als aan de wateren die voorbijgegaan zijn;= en vs. 17: "Ja, uw tijd zal klaarder dan de middag oprijzen; gij zult uitvliegen, als de morgenstond zult gij zijn." "De HEERE doodt en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen en Hij doet weder opkomen", 1 Sam. 2:6; en ja, ook "al deze dingen waren in Uw boek geschreven, de dagen als zij geformeerd zouden worden," Ps. 139:16; want alles heeft een bestemde tijd onder de hemel, zonder dat een mens het werk dat God gemaakt heeft kan uitvinden, Pred. 3:1, 11. En uit zo'n geloofsbesef kan dan ook de ziel in al haar omzwerven, als bij God in ontferming geteld, zeggen: "Ik weet dat al wat God doet, dat zal in der eeuwigheid zijn; er is niet toe te doen, noch is er af te doen; en God doet dat, opdat men vreze voor Zijn aangezicht," Pred. 3:14.

C. Ja, Heere, Gij hebt mijn omzwerven geteld en afgeëist, niet alleen om dezelve eens te voleinden voor mij, die nu als zo'n omzwervende gevangene ben en leef, maar ook om dezelve eens heerlijk in genade aan mij te belonen, als Uw onderdrukte knecht en gunstgenoot, en dat

uit kracht van Uw Goddelijke rechtvaardigheid, heiligheid, goedheid en waarheid, Ps. 140:13: "Ik weet dat de HEERE de rechtszaak des ellendigen en het recht der nooddruftigen zal uitvoeren;" dus ik geloof: "De HEERE zal het voor mij voleinden; Uw goedertierenheid, HEERE, is in eeuwigheid; laat niet varen de werken Uwer handen," Ps. 138:8. En daarom was ook Davids geloofsbetuiging in zijn druk en omzwervende toestand: "Ik zal roepen tot God de Allerhoogste, tot God, Die het aan mij voleinden zal; Hij zal van de hemel zenden en mij verlossen, te schande makende dengene die mij zoekt op te slokken. Sela. God zal Zijn goedertierenheid en Zijn waarheid zenden", Ps. 57:3, 4. En daarom: "Tegen zijn sterkte zal ik op U wachten, want God is mijn hoog Vertrek. De God mijner goedertierenheid zal mij voorkomen," Ps. 59:10, 11; David wil zeggen: Nu ben ik zo ellendig omzwervende en eenzaam en moet ik als een hulpeloze en verlatene dagelijks kermen: "O God, hoor mijn geschrei, merk op mijn gebed. Van het einde des lands roep ik tot U, als mijn hart overstelpt is", Ps. 61:2, 3. Maar eens, op het einde van deze mijn drukweg zal ik mogen uitroepen en voor des Heeren aangezicht juichen, volgens Ps. 52:11: "Ik zal U loven in eeuwigheid, omdat Gij het gedaan hebt; en ik zal Uw Naam verwachten, want hij is goed voor Uw gunstgenoten." Dan zult Gij mij door Uw dierbare, almachtige genade nog eens stellen als een groene olijfboom in Gods huis," vs. 10. Want: "Gij zult mijn grootheid vermeerderen en mij rondom vertroosten," Ps. 71:21; en dat zult Gij openlijk doen, ja, zo openbaar, als mijn omzwervingen en verdrukkingen voor het oog der zon en van alle mensen geweest zijn; want openbare smaad en verdrukking treft de ziel dubbel. Ja, zo openbaar en voor ieders ogen zal ook mijn redding en verhoging zijn. Dat is mijn verwachting Heere, Heere. Opdat een ieder betuigen moge tot roem van U, mijn God: "Immers is er vrucht voor den rechtvaardige; immers is er een God, Die op de aarde richt," Ps. 58:12. En zo is ook de Goddelijke belofte aan des Heeren omzwervende kinderen, tot hun bemoediging en sterkte: "En alle vlees zal gewaarworden dat Ik, de HEERE, uw Heiland ben en uw Verlosser, de Machtige Jakobs," Jes. 49:26.

Voordat wij nu verder gaan, zo zal ik omtrent de omzwervingen, die de man Gods David erkent ondergaan te hebben en hier de Heere voordraagt, enige weinig dingen op- en aanmerken, onze zielen ten nutte. Dus zeg ik, vrienden: Niet één Godzalige, die met David een ware geestelijke vreemdeling hier op aarde is en zijn wandel naar het Sion boven gericht heeft, die stad die fundamenten heeft en welks Kunstenaar en Bouwmeester God is, of hij leert min of meer bevindelijk kennen wat omzwervingen zijn en dat de hemelweg leidt langs en door een moerbeziëndal.

A. Zie ik zelfs op een ziel die door Christus' Geest onder ware overtuiging en zaligmakende ontdekking gekomen is, met werkzame ziels- en heilzucht, om een zalig aandeel aan de Heere Jezus en in Hem aan God Drie-enig te verkrijgen voor tijd en eeuwigheid. O wat al veelvuldige, langdurige en onderscheiden omzwervingen hebben er inwendig al doorgaans in zo'n ziel plaats: dan door de satan en zijn listen, dan door ongeloof en onkunde van Jezus en van het Evangelie, dan door tussenkomende zonden en dan door de inwonende verdorvenheden, enz., eer zo'n ziel tot bedaarde gelovige, omhelzende werkzaamheden komt en voor zichzelf gelovig zien kan de waarachtige en zo welmenende gewilligheid van de Heere Jezus en Zijn aanbieding van genade, zodat zij met toe-eigening voor zichzelf leert werken met de heilwoorden van het zalig Evangelie.

B. Zie ik op een reeds begenadigde gelovige, die waarlijk met Jezus verenigd is en een verzoend kinderlijk aandeel aan God heeft: o, wat al omzwervingen ontmoet zo'n ziel niet allemaal op haar weg: nu eens wegens treurige uitwendige wegen en gevallen die de Goddelijke voorzienigheid over haar brengt, want: "Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen," Ps.

34:20. Dan wegens inwendige wegen van dorheid, duisterheid, krachteloosheid en het missen van de zielsverlevendige en opwekkende genaden des Geestes, zodat zij buiten de nabijheid van Christus moeten omzwerven en wel eens moedeloos vragen: "Waar zijn Uw ijver en Uw mogendheden, het gerommel Uws ingewands en Uwer barmhartigheden? Zij houden zich tegen mij in," Jes. 63:15. Dan wegens kracht van ongeloof, biddeloosheid en een verdringende kracht van het vleselijk verstand en redeneringen des vleses. Dan door achterdocht en wantrouwen omtrent de Heere, angstvallige overdenkingen, aangrijpende beklemdheden waar men geen reden van weet. Ja, wat al omzwervingen kunnen de ziel overkomen door naar ongeloof aan God, aan Jezus, aan de Goddelijke Bijbel, aan beloften en bevindingen, welke alle verdonkerd of bestreden worden. Het ongelovig hart neemt soms ook wel zijn sterkte uit het uitblijven van het goede dat men naar de belofte verwacht, of uit de strijdige wegen van Gods voorzienigheid, waardoor het óf onmogelijk schijnt, óf waarlijk onmogelijk wordt om dat verwachte goed ooit te kunnen krijgen en waardoor zo'n ziel dan waarlijk kan worden als een "verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste," Jes. 54:11; zodat men de Heere soms wel met Jeremia vragen zou: "Waarom is mijn pijn steeds durende en mijn plaag smartelijk? Zij weigert geheeld te worden; zou u mij ganselijk zijn als een leugenachtige? Als wateren die niet bestendig zijn?" Jer. 15:18.

Maar zo'n ziel dient te weten:

1. Dat het haar past te geloven en niet te haasten.

2. Dat de Heere haar soms het mindere onthoudt, om het meerdere te geven.

3. Dat God de vervulling der belofte schenkt in Zijn eigen weg en niet in haar weg, als wetende wat Hem het meest heerlijk en haar het gezegendste is.

4. Dat de Heere soms veel geloofswerk omtrent de belofte schenkt, en dat bij herhaling en aanhoudendheid, met veel licht en Geestes invloed; niet om haar de zaak en inhoud van zodanige belofte juist bepaaldelijk te geven, maar om haar aan een teder, gezet en gemeenzaam nabij-leven met Hem op een meer dan gewone wijze te gewennen; en om haar ook in dat zalig nabij-verkeer met God en Jezus vele verborgen lessen op haar weg en inzage in de heilige, hoge en diepe wegen Gods met Zijn volk te doen ontvangen. Nu, de onkunde in deze weg Gods en in deszelfs bedoelde einde, zal grotelijks doen omzwerven, zo wanneer men onder zijn werkzaamheden enige eigen bepalingen daaromtrent gemaakt heeft. O, mochten velen dit opmerken tot hun onderwijs, om bewaard te blijven voor de listen van de vijand.

II. Zijn bede en gelovig berusten

Maar wij willen nu voortgaan tot ons tweede stuk, namelijk: Davids ootmoedige bede als hij vervolgens in onze woorden al biddende aan de Heere verzoekt: "Leg mijn tranen in Uw fles."

A. Hij meldt van tranen, en wel van zijn tranen die hij had gestort en nog steeds dikwijls stortte onder al zijn verdrukt omzwerven, namelijk: inwendige tranen met zijn ziel en uitwendige tranen met zijn lichamelijke ogen, had David uitgestort voor de Heere en onder Zijn alwetende ogen, wanneer zijn bede was: *Hoor, Heere, mijn geroep en zwijg niet tot mijn tranen*. David was wel een groot krijgsman, hebbende een onverschrokken kloekmoedigheid tegen zijn vijanden, maar hij was tevens een deemoedig wenende bidder en een smekeling aan de troon Gods. Hij had dat zo krachtige wapentuig van vader Jakob wonderlijk aan- en overgenomen, Hos. 12:5, 6: "Hij gedroeg zich vorstelijk tegen den Engel en overmocht Hem; hij weende en smeekte Hem." O, de man Gods David kende bij bevinding al verscheidene tranen voor God;

en vele Godzaligen met hem, die met David enerlei hart en weg hebben als:

1. Herhaalde en veelvuldige zondenbewenende tranen.
2. Tranen naar en om God, Christus en om Zijn Geest.
3. Geloofs-, liefde-, en blijdschapstranen.
4. Kinderlijke, eerbiedige, verwonderde en aanbiddende tranen.
5. Tranen van verlangen naar de verschijning van God aan zijn ziel en om Zijn Goddelijke ondersteuning, hulp en bevrijding.
6. Tranen van hoogschatting voor, innige zielsverheffing van, en verkleefdheden aan God, Jezus en Zijn dierbare dienst en gemeenschap.
7. Tranen van eenswillendheid met God en berusten in, en buigen onder God.
8. Ja, maar David kende ook uitgeperste rouw- en druktranen.
9. Bittere smaadtranen onder de hoon zijner vijanden.
10. Verdrietelijke, ongelovige en moedeloze tranen.
11. Tranen van droefheid en smart onder een steeds zo onheilig rampzalig lichaam des doods dat hem aanhing en steeds bestreed en belaagde, tot oneer van God en onderdrukking van zijn genadeleven en veelvuldige bedroeving van de Geest Gods.
12. Ja, ook tranen vanwege aanhoudend gemis van God aan zijn ziel.
13. Tranen wegens zijn nog zo diepe onkunde van God en de Goddelijke eeuwige dingen.
14. Tranen wegens zijn zo weinig berusten in God en in Zijn wil, raad en weg als de proefwegen eerst opkwamen, of zeer lang duurden.
15. Tranen ook wegens gevoel van al de opstand zijner ziel tegen de Heere en al die ongelovige verdenkingen van God en Zijn belofte, die hij soms vond onder en wegens de donkere proefwegen, die hem boven zo veel andere medegodzaligen overkwamen en troffen.

B. Zie, al deze tranen had David zoal uitgestort in en onder zijn omzwerven, gelijk men in de Psalmen door hem nagelaten, zou kunnen vinden; en sommige van deze tranen kon hij aanmerken als een vrucht van de werkende genade des Heiligen Geestes in zijn ziel, en die hij dus van en zo ook voor de Heere alleen had; waarom hij hier de Heere verzoekt dat Hij die eigenen en voor zich nemen wilde; zij behoorden toch ook onder de geestelijke offeranden der ziel die de Heere welgevallig waren, Ps. 51:19. En waren deze zijn tranen voor, om en tot God geplengd en uitgestort met zijn hart en ogen, welke toch beide des Heeren waren door verbondsovergave, zo bidt en verzoekt hij terecht aan de Heere dat Hij dezelve wilde leggen in Zijn fles; het is toch: "Leg mijn tranen in Uw fles." Er zijn geleerden die zeggen dat dit zien zou op een gewoonte onder de Perzische volken, welke, als men iemand zeer geschat en bemind had en men zag dan de zodanige zeer verdrukt en in diepe ellende, of men zag zo één omkomen en sterven, zodat men alzo voor altijd geheel van zo'n geliefd voorwerp beroofd werd, dat dan de liefde- en rouwtranen van de overblijvende en treurende vrienden vergaderd, in flessen gedaan, en als hooggewaardeerde dingen in het graf bij de overledene gezet werden, ten bewijze hoe hoog die persoon geschat en geliefd was geweest en wat nauwe betrekking en verbintenis er tussen de overledene en de nawenende vrienden had bestaan. Hoe dan ook, dit is zeker: dat hier ook de man Gods David van de Heere begeerde, als zijnde Zijn geliefde, oprechte en getrouwe knecht, Ps. 116:16, die zo nauw aan God verbonden, ja, opgenomen en gesteld was tot Gods ware gunstgenoot en ontfermde, dat de Heere, zijn Verbonds-God en volwijze Vader, zijn tranen (welke hij met zijn hart en ogen in verkleefdheid aan, in ootmoed voor, in verlangen naar en in vertrouwen op God uitgestort had en dat in zulke wegen waar hij zich in bevonden

had en nog bevond, om Gods Naam, zaak, Woord en dienst) wilde bewaren in Zijn flessen, opdat het op des Heeren volwijze tijd eens openbaar mocht worden voor ieders ogen dat hij, ja, hij in zijn persoon, ja, in en onder al zijn veelvuldig omzwerven en versmaadheden, waarlijk bij de Heere zijn God geschat en bemind was. En aan de andere zijde: opdat daardoor ook openbaar mocht worden dat de Heere, Zijn gemeenschap en dienst bij hem evenzo hooggeschat en bemind waren geweest, in en onder al die omzwervingen en drukwegen, als in wegen van ruimte, rust en voorspoed, als zijnde de Heere toen ook zijn Heil en Eer; de Rotssteen zijner sterkte, zijn Toevlucht en Verwachting, Ps. 62:6, 8, op Wie hij alleen zijn hoop grondde, Ps. 39:8. Immers kon hij betuigen, Ps. 18:22: "Ik heb des HEEREN wegen gehouden, en ben van mijn God niet goddeloos afgegaan;" en als de Kerk en Godzaligen, Ps. 44:18: "Dit alles is ons overkomen, nochtans hebben wij U niet vergeten, noch valselijk gehandeld tegen Uw verbond," zie ook vs. 19-23.

C. Was nu onze God-lievende en bedrukte David in onze woorden eerst gelovig erkennend en daarop deemoedig biddend, hij wordt nu ten laatste ook gelovig vragend. Trouwens, deze drie gemoedswerkzaamheden gaan wel vaak tezamen als er geloofslicht en werkzaamheid omtrent God in de ziel gevonden wordt. O zoete zielstoestanden, als een bedrukte gelovige in zijn drukwegen, in dat ootmoedig en gelovig vragen mag komen tot God, als zijn God in Christus, met een kinderlijke vrijmoedigheid. En wat vraagt nu onze David aan de Heere? Dit, namelijk: "Zijn zij niet in Uw register?" Te weten: al mijn onderscheiden omzwervingen en tranen.

Deze vraag van David geschiedt niet uit twijfeling en onzekerheid, noch uit ongeloof en achterdochtig wantrouwen. O nee, maar zij vervat en behelst in zich een sterke geloofsbewustheid en betrouwen zijner ziel. Hij bevestigt door deze vraag alzo op het sterkste, dat het zeker en gewis zo was, dat zijn aanhoudende en menigvuldige omzwervingen en zijn zo velerlei tranen, met zijn ziels- en lichaamsogen, en wel meest tussen God en zijn ziel in verborgen plaatsen uitgestort, in Gods register aangeschreven en nauwkeurig opgetekend waren. Wij weten dat het koningen eigen is, hun geschiedboeken te hebben waar alles in wordt aangeschreven wat in het rijk voorvalt en de gedragingen van de onderdanen omtrent hen, zowel om de kwaden te straffen, als om de goeden te belonen; zie dit in Esth. 6:1-3. Zo kennen de gelovige, Maar verachte Godzaligen tot elkanders bemoediging, de Heere ook een gedenkboek toe, Mal. 3:16, ten goede van Zijn gelovige en Hem kinderlijk vrezende onderdanen, vs. 17, maar ook tot rechtvaardige vergelding van de goddelozen, vs. 18. David meldt ook nog eens van Gods boek, Ps. 139:16: "En al deze dingen waren in Uw boek geschreven." Nu, achter of in zodanige boeken waren doorgaans uittreksels of registers geplaatst, waar de voornaamste zaken in opgetekend werden, om dezelve met één opslag te kunnen vinden en er nauwkeurig kennis van te ontvangen.

Nu meldt David hier op een sierlijke en zinnebeeldige wijze van een register dat hij aan God als Zijn Koning toekent, en dat hem ten goede. En dan verstaat hij door dit register Gods de Goddelijke voorwetenschap, alwetendheid en Zijn nauwkeurige kennisneming van alles, zowel in het koninkrijk der natuur als in het koninkrijk der genade, die ook over hem in het bijzonder plaats had. Want ja, de Heere zag en kende hem en al zijn wedervaren: "Zijn ogen doorlopen de ganse aarde om Zich sterk te bewijzen aan degenen welker hart volkomen is tot Hem," 2 Kron. 16:9. Ja, "de HEERE doorzoekt alle harten en Hij verstaat al het gedichtsel der gedachten," 1 Kron. 28:9. "Want eens iegelijks wegen zijn voor de ogen des HEEREN, en Hij weegt al zijn gangen," Spr. 5:21. En waarlijk: "Zou Die het oor plant, niet horen? Zou Die het

oog formeert, niet aanschouwen? Zou Die de heidenen tuchtigt, niet straffen? Hij Die den mens wetenschap leert?" Ps. 94:9, 10. O ja, gewis: "De ogen des HEEREN zijn op de rechtvaardigen, en Zijn oren tot hun geroep," Ps. 34:16. En daarin vond de Kerk Gods haar geloofssterkte, roem en verwachting in het midden van haar ellende, Ps. 33:18-22. Ja, wat ondervond menig gelovige niet ongewone zielssterkte, zegen en geloofsberusting in deze Goddelijke raad en nauwkeurige voorzienigheid. En daarom, onze David verkwikt zich hier ook in Gods alwetendheid en in zijn zo nauwkeurige Goddelijke kennisneming van alles, en vergelijkt die bij een register dat steeds open ligt voor het Goddelijk oog en waarin hij gelooft en erkent dat al zijn omzwervingen en tranen opgeschreven, en ja, alle onderscheiden aangetekend waren. En dat register Gods kon niet verloren gaan. O nee!

Maar o, David, wat hebt u hier een zoet en zalig geloofsgezicht op God, onder al uw verdrukkingen waaronder u leeft; hierdoor moet waarlijk uw ziel gesterkt worden in de Heere, ja, buigende onder en berustende in God als uw Bondsgod, Die het recht liefheeft en Zijn gunstgenoten niet zal verlaten, Ps. 37:28; en Die eens alle goddelozen, uw vijanden, zal doen uitgeroeid worden. Dan zult u ondervinden dat uw heil is van de Heere, ja, van Hem alleen, en roemende zult u juichen: "Ik heb den HEERE lang verwacht; en Hij heeft Zich tot mij geneigd en mijn geroep gehoord. En Hij heeft mij uit een ruisenden kuil, uit modderig slijk opgehaald", enz., Ps. 40:2, 3. Trouwens, dat was het wat de man Gods David bedoelt, als hij zegt: "En zijn zij niet in uw register?"; namelijk om U, o Heere mijn God en Ontfermer, te betonen als die God Die Uw waarheid en goedheid verbonden hebt om mij eenmaal uit te helpen en mij op Uw eigen tijd eens heerlijk uit te voeren aan het licht en te tonen dat de scepter der goddeloosheid niet voor altijd is rustende op het lot der rechtvaardigen, "HEERE, doe den goeden wel, en degenen die oprecht zijn in hun harten. Maar die zich neigen tot hun kromme wegen, die zal de HEERE weg doen gaan met de werkers der ongerechtigheid. Vrede zal over Israël zijn," Ps. 125:3-5. Zo schenkt Hij aan mijn ziel stof om te zingen: "De HEERE heeft mij wel hard gekastijd, maar Hij heeft mij ter dood niet overgegeven. Ik zal U loven, omdat Gij mij verhoord hebt, en mij tot Heil geweest zijt. De HEERE is God, Die ons licht gegeven heeft. Bindt het feestoffer met touwen, tot aan de hoornen van het altaar," Ps. 118:18, 21, 27.

En dit alles kon David geloven dat geschieden zou:

1. Door het vervullen van alle Gods gedane beloften.
2. Door het verdelgen van al zijn zo zeer drukkende en vervolgende vijanden.
3. Door het beantwoorden van al zijn geloofssmekingen.
4. Door het afdrogen van al zijn rouwtranen.
5. Door hem na zoveel omzwerven te stellen op een rotssteen, die hem te hoog zou zijn, zodat hij wegens het vervullen en daar stellen van de verwachting zijner ziel voor Gods aangezicht zou moeten uitroepen als Ps. 71:23, 24: "Mijn lippen zullen juichen, wanneer ik U zal Psalmzingen, en mijn ziel, die Gij verlost hebt. Ook zal mijn tong Uw gerechtigheid den gansen dag uitspreken, want zij zijn beschaamd, want zij zijn schaamrood geworden, die mijn kwaad zoeken."

Ziet vrienden, dit was Davids geloofsverwachting op de Heere; en dit zou alles de gezegende vrucht zijn, van dat zijn Verbonds-ontfermer zijn omzwerven geteld, zijn tranen gezien, bewaard en in Zijn fles gelegd, ja, die beide in Zijn register aangetekend had. O, wat is het geloof een wondere genade in de ziel als het levend is en werkt, en wat wordt het altijd van de Heere heerlijk gekroond, doende de ziel ondervinden: "Die op Mij betrouwt, die zal het aardrijk erven en Mijn heiligen berg erfelijk bezitten," Jes. 57:13.

Trouwens, het geloofsbetrouwen op God onder drukwegen geeft aan God de eer en dan wordt men wederom van God geëerd, 1 Sam. 2:30. Maar geliefde David, terwijl u hier zo gelovig betrouwend en vragend voorkomt, waardoor u de sterkste verzekerdheid van uw geloof betoont, dat de Heere uw omzwerven heeft geteld en dat uw tranen in Gods fles en Zijn register zijn, laat mij toch eens toe om u te vragen naar uw gronden en naar de bewijzen die u meent te hebben, dat uw verwachting in dezen op de Heere recht en gegrond is? Waaruit weet u dit alles zo verzekerd wat u hier voor de Heere komt te betuigen en vragend te erkennen? Gij zijt immers van de Heere nog geenszins uitgeholpen uit uw omzwerven en ellende; ja, gij zijt hier in uw vijands handen, vs. 1, en leeft in het midden van druk, gevaren en verwoestende omstandigheden, vs. 2, 3, 7, en de vervulling der Goddelijke belofte schijnt nog zover en als verzegeld, ja, dikwijls als afgesneden.
Ach David, waar rust uw geloof toch op? Als ik mij de man Gods David vertegenwoordig, zoals hij hierover door zijn Psalmen tot mij spreekt, zo zal zijn antwoord zijn: Ik weet en geloof dit met een in God berustend vertrouwen van mijn ziel, uit deze negen volgende zaken:

1. Omdat ik uit Gods dierbaar Woord, hetwelk steeds mijn vermaking is, weet en geloof: "Hij laat den goddeloze niet leven, en het recht der ellendigen beschikt Hij. Hij onttrekt Zijn ogen niet van den rechtvaardige, maar met de koningen zijn zij in den troon; daar zet Hij hen voor altijd, en zij worden verheven," Job 36:6, 7; ja, dat het gekrijt van Zijn Israël onder al hun harde dienst tot God opklimt, dat Hij dat gekerm hoort en dan aan Zijn verbond gedenkt, Ex. 2:23, 24. Om hun te doen ondervinden, volgens Ex. 3:7: "Ik heb zeer wel gezien de verdrukking Mijns volks, hetwelk in Egypte is, en heb hun geschrei gehoord vanwege hun drijvers; want Ik heb hun smarten bekend."

2. Uit mijn eigen bevinding in de wegen Gods; want ik weet door onderwijs des Heiligen Geestes, dat de nooddruftige niet voor altijd zal vergeten worden van de Heere, en dat de verwachting der ellendigen niet voor eeuwig verloren zal zijn; ja, dat onder alle droefheid, des Heeren oog op Zijn volk is, opdat in een overloop van grote wateren, die hen niet zouden aanraken, Ps. 9:19; Ps. 32:6-8.

3. Omdat ik ondervind: De Heere rookt niet tegen mijn gebeden. O nee, en hij verbiedt mij niet kinderlijke vragen aan Zijn Majesteit te doen, nee, maar Hij werkt die Zelf door Zijn Geest in mijn hart en ik ondervind dat de Geest Gods mijn gebeden in mijn ziel opstelt en herhaalt, ja, die gelovig, aandringend, vrijmoedig, pleitende en in Gode berustend maakt, zodat ik ondervind dat Hij niet veracht noch verfoeit de verdrukking van mij, Zijn verdrukte, noch Hij verbergt Zijn aangezicht voor mij niet, maar Hij hoort als ik tot Hem roep, Ps. 22:25, zodat de Heere mij onder, of op mijn bidden als toeroept: "Ik heb u verhoord en zal op u zien", Hos. 14:9.

4. Omdat ik wonderlijk en zichtbaar ondervind, dat Zijn Goddelijke hand mij zo krachtig ondersteunt en staande houdt onder al mijn druk en ellende, anders had mijn ziel allang in de stilte gewoond, Ps. 94:17. Maar nu doet de Heere mij zo menigmaal ondervinden, en wel meest dán, als de wateren als tot de lippen komen, dat als mijn gedachten in mij vermenigvuldigd worden, dat dan, ja, dan, Gods vertroostingen mijn ziel verkwikken; dan eens middellijk en dan meer onmiddellijk. Dan roept de Heere mij toe: "Ik zie hun wegen en Ik zal hen genezen, en Ik zal hen geleiden en hun vertroostingen wedergeven;" "Ik weet de gedachten die Ik over u denk, spreekt de HEERE, gedachten des vredes en niet des kwaads, dat Ik u geve het einde en de verwachting," Jes. 57:18; Jer. 29:11; en buiten dit, zo was mijn ziel duizendmaal bezweken en omgekomen.

5. Omdat de volzalige God mijns verbonds onder al mijn omzwervingen en treurgevallen

mij zovele en herhaalde en wondertijdige verandering en uitkomst in andere en mindere gevallen ten goede geeft, ter beantwoording van mijn gebeden, en dat soms zo zichtbaar en wonderlijk, dat ik daardoor soms verlegen zeggen moet: Ziet Hij niet mijn wegen? Heeft de Heere niet zichtbaar Zijn oog op mij? O gewis, en uit al deze, zo zeg ik uit het geloof: "Dit weet ik, dat God met mij is." Ja, ik moet zelfs heden onder al mijn ellende tot roem van de Heere betuigen: "Ik zal mij verheugen en verblijden in Uw goedertierenheid, omdat Gij mijn ellende hebt aangezien, en mijn ziel in benauwdheden gekend, en mij niet hebt overgeleverd in de hand des vijands; Gij hebt mijn voeten doen staan in de ruimte", Ps. 31:8, 9; "Al mijn beenderen zullen zeggen: HEERE, wie is U gelijk?" Ps. 35:10.

6. Omdat de Heere mijn ziel onder alle slingeringen en bedruktheid en onder moedeloze neerbuiging des harten, nog kracht en genade gebiedt om dan, als het te ver zou gaan, mijn ziel als terug te mogen roepen en te bestraffen en te kunnen zeggen: "Wat buigt ge u neder, o mijn ziel, en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven," Ps. 42:12; waarbij ik dan soms zo zonderling en onverwacht mijn ziel door voorkomende genade bedeeld vind met sterkte en vrede, dat de Heere dan de tafel toericht voor mijn aangezicht, tegenover mijn tegenpartijders, en mijn beker overvloeiende maakt, Ps. 23:5, en ik gelovig zeggen kan: "Immers zullen mij het goede en de weldadigheid volgen al de dagen mijns levens; en ik zal in het huis des HEEREN blijven in lengte van dagen," vs. 6; ja, dat ik zingen kan: "De HEERE is mijn Licht en mijn Heil," Ps. 27:1, ten spijt van al mijn vijanden.

7. Omdat ik in en onder al mijn omzwerven, hier in een spelonk, daar in een woestijn en gebergte en dan in vijands land, zo menige gezegende bevindelijke genade-les mag ontvangen, en dat is mij een groot onderpand van de Goddelijke liefde aan mij, zodat ik verstandiger ben dan al mijn leraars, Ps. 119:99. Want mijn verborgen en bevindelijk leven met God, dat is mijn academie en hogeschool, waarin in ik ondervinden mag dat Zijn verborgenheid is met de oprechten, en daar zijn Zijne Goddelijke inzettingen mijn gezangen, in mijn vreemdelingschappen. Dan wil en moet ik met mijn ziel betuigen: "Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN; ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen. O God, Gij hebt mij geleerd van mijn jeugd aan, en tot nog toe verkondig ik Uw wonderen," Ps. 71:16, 17. En daarom, ik erken: O, had ik zo veel omzwervingen niet ondergaan, door het bestel en vlekkeloos welbehagen mijns Gods (alhoewel boze mensen het mij uit hun goddeloze nijd, afgunst en boosheid en om mijn eer in het stof te doen wonen, mij aandeden), ik was nooit zo sterk geworden in de genade; want de Heere gebruikte door Zijn Goddelijk beleid deze wegen van verdrukking voor mijn ziel, om mij meer aan Hem te gewennen, in meerdere nabijheid met Hem, mijn Bondsgod te leven, alsook om mij daardoor meerder bekwaam te maken tot het dichten van zoveel dierbare Psalmen, gezangen en liederen, die ik nu uit mijn bevinding, onder de leiding des Heiligen Geestes, tot gezegend nut van Gods Kerk in en door al de volgende eeuwen heb kunnen opstellen en schriftelijk heb nagelaten.

8. Ja, ik weet het, omdat ik bevindelijk heb leren zien en kennen de oneindige verheven deugden en Goddelijke volmaaktheden van Hem, Die ik tot mijn God en Verbonds-ontfermer gekregen heb. Dus ik moet uitroepen: O Heere mijn God, Gij zijt zeer groot, Gij zijt bekleed met majesteit en heerlijkheid; en o, de indrukken op mijn ziel te mogen dragen van dat oneindig volzalig Wezen, is mij zo gezegend en zalig dat ik kan en moet zeggen: "Ik stel den HEERE geduriglijk voor Mij. Omdat Hij aan Mijn rechterhand is (dat is: de hoogste en eerste plaats in mijn ziel heeft) zal Ik niet wankelen," Ps. 16:8; "De HEERE is het Deel mijner erve en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot. De snoeren zijn mij in lieflijke plaatsen gevallen; ja, een schone erfenis is mij geworden," Ps. 16:5, 6. En dit vertegenwoordigen van de Heere in Zijn deugden en Goddelijke volmaaktheden mag ik zowel oefenen, nu in de woestijn en in mijn omzwerven,

als ik zulks tevoren mocht oefenen in Zijn voorhoven en onder de statelijke godsdienstoefening, wanneer ik zeggen mocht: "Ik zal door de grootheid Uwer goedertierenheid in Uw huis ingaan; "ik zal mij buigen naar het paleis Uwer heiligheid, in Uw vreze," Ps. 5:8; en dus: ik mag en kan geloven dat het liefde-oog van God mij nu zowel ziet, nu ik ben omzwervende in de woestijn en ellende, als het mij tevoren zag in Zijn heiligdom, wonende onder de lofzangen Israëls.

9. En ten laatste: ik weet het uit mijn geloof oefenende daden der ziel en uit de vrije toegang tot de Heere en tot Zijn genadetroon, die ik onder de toeleiding en invloed van de Heilige Geest nog vaak ondervinden mag, terwijl het mij dan gegeven wordt, gelovig te zien en te werken met de onveranderlijkheid Gods en Zijn beloften en Zijn eeuwige vrijwillige liefde aan mij en de heilige en hoge einden van de Heere, in dit alles over mij te brengen of toe te laten; ja, door Zijn voorzienige hand het zo te besturen, dat ik in zo'n verjaagd, omzwervend en gedrukt leven wandelen en blijven moet, waar anderen leven in vrede zonder onrust, zelfs mijn mede Godzaligen. Dan geeft de Heere door genade mij soms met veel geloofslicht en blijdschap des harten te zien, dat Hij mij zowel lieft onder Zijn tuchtroede, als onder Zijn Goddelijke liefde-omhelzing. En dus, ik betuig met mijn gehele ziel voor de Heere en voor al Zijn volk: Het is mij goed dat ik verdrukt ben en nog aanhoudend blijf; het is om mij welgelukzalig te maken, Job 5:17; Ps. 94:12; "En door Uw verootmoedigen hebt Gij mij groot gemaakt," 2 Sam. 22:36. En zo is de Heere mij in en onder allerlei wegen, hoe donker die van tevoren ook bevonden werden, geweest een Zon en Schild Die mij genade en ere geeft en het goede niet onthoudt, als ik maar in mijn oprechtheid wandel, Ps. 84:12, zodat ik uit volle bevinding mijner ziel zeggen kan: "Welgelukzalig is de mens wiens sterkte in U is, in welker hart de gebaande wegen zijn. Als zij door het dal der moerbeziebomen doorgaan, stellen zij Hem tot een Fontein. Ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken," Ps. 84:6, 7.

TOEPASSING

Zie daar vrienden, dit zal het antwoord van de man Gods David zijn als wij zijn woorden en Psalmen nauwkeurig inzien, en dit zijn de gronden waaruit hij gelovig wist en verzekerd vaststelde: "Gij hebt mijn omzwerven geteld; leg mijn tranen in Uw fles; zijn zij niet in Uw register?"

A. Zo zien wij dat deze stof meest geheel voor Gods volk geschikt is, en alle onbekeerde naambelijders hiervan geheel vreemd zijn, als die nooit zuchten onder hun omzwerven van God en Jezus, en dus ook geen rechte tranen voor Jehovahs flessen hebben, noch geloven mogen dat dezelve in Gods register zijn, en welker toestand dus ten uiterste jammerlijk is. Evenwel moeten wij een woord tot u spreken, arme onbekeerde mensen, wie u zijt, hetzij geheel zorgeloos, of bedrogen, of nabijkomend, die tussen God en de wereld uw hart verdeelt en zo hinkende leeft op twee gedachten, gelijk Israël, 1 Kon. 18:21, hebbende uw tong en consciëntie soms voor Jezus, maar uw genegenheden voor de zonde en de wereld. Ach, arme mensen, u bedriegt uw ziel, u zijt ver om- en afgezworven van God en Christus en van Zijn verzoende gemeenschap en van alle zalige verwachting; en ja, zo ellendig bent u geboren en zo hebt u geleefd, in het ontstelen van uw tijd en krachten en genegenheden aan de Heere. Gij zijt nog omzwervende buiten God en hoererende onder alle groene boom, zeggende met uw daden: "Ik heb de vreemden lief, en die zal ik nawandelen," Jer. 2:25.

Och, dat de ogen uwer zielen eens geopend werden en u eens een gezicht en smartelijk gevoel kreeg van uw omdolen en omzwerven buiten God en Christus, om zo ook eens deel te krijgen aan die zielsgestalte, Jer. 3:21:"Er is een stem gehoord op de hoge plaatsen, een geween en smekingen der kinderen Israëls, omdat zij hun weg verkeerd en den HEERE hun God vergeten

hebben;" en onder die te behoren waarvan wij lezen, Jer. 31:8, 9: "Zie, Ik zal hen aanbrengen uit het land van het noorden en zal hen vergaderen van de zijden der aarde; zij zullen komen met geween, en met smekingen zal Ik hen voeren." Zie, dit is hier de dierbare toezegging van God. Heeft uw ziel enige indruk van uw jammerlijke staat en van uw eeuwig zielsgevaar? O mens, zoek dan te bidden, dat de Heere uw ziel in genade aanziet en in ontferming voorkomt; maar wat gij doet, doe het haastig. Och, mocht u eens komen gevlogen als een duif tot de vensteren, Jes. 60:8; Hos. 11:11; dan zouden wij u toeroepen:

1. De Heere Jezus Christus, de ware Ark der behoudenis, is er nog en staat nog open voor allen die tot Hem komen, Joh. 6:37.

2. Ja, daar is alle voorraad in deze Ark van de Heere Jezus Christus, voor uw verloren zielen, u hoeft niets mee te brengen, Jes. 55:1.

3. Ja, Christus heeft ook nog een uitgestrekte genadehand, om uw ziel waarlijk en dadelijk tot Zijn gemeenschap in te voeren en aan u te schenken de vervulling van die dierbare heilbeloften, Jer. 50:5: "Zij zullen komen en den HEERE toegevoegd worden met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten."

B. En u overtuigde en naar Jezus en Zijn gerechtigheid zoekende zielen, Maar die zo steeds aanhoudend omdolende en omzwervende zijt en blijft buiten Christus en een waar aandeel aan Hem, en voor wie het Goddelijk Evangelie des zaligen Gods en haar ruime, dierbare en welmenende aanbieding zo bedekt en verborgen blijft, door ongeloof en door eigen bepalingen en door harde gedachten van Jezus te maken en te herbergen in uw zielen; ja, door Zijn vriendelijke nodiging niet te durven geloven, noch als een grond te stellen van uw komen tot Hem. O zielen, hoe lang zult ge u onttrekken als een afkerige dochter? Zult u dan nooit eens die Goddelijke Man omvangen, daar Hij zo ernstig betuigt, te wachten om u genadig te zijn en u toeroept: Die wil die kome! Och, dat u met Hagar de ogen eens geopend werden, om tot deze Levensbron te gaan met de lege fles uwer ziel; dat u zo eens leren mocht water te scheppen met vreugde uit de fonteinen des heils. Blijf niet langer zo omzwerven buiten deze ware Ark als een Noachs duif, maar treed dadelijk toe om de Heere Jezus eens aan te nemen voor u, terwijl Hij u toeroept: "Zo ge u bekeren zult, Israël, spreekt de HEERE, bekeer u tot Mij; en zo ge uw verfoeiselen van Mijn aangezicht zult wegdoen, zo zwerf niet om," Jer. 4:1.

O, laat toch alleen de Heere Jezus uw Zaligmaker zijn, laat Hij alleen daarvan de eer hebben. Denk daarom niet dat u eerst een wettische heiligheid hebben moet, eer u tot Christus mag komen, dat zal uw wettisch hart u wel wijs maken, maar het is vals, ja, een verloochening van Christus en het Evangelie. En met al uw heiligheid, die u zonder ware geloofsbetrekking op Jezus meent te hebben, blijft u onder de vloek, zie Gal. 3:10. Of denkt gij, arme zielen, dat u zoveel als u kunt u eerst bekeren moet en dat de Heere Jezus er dan bij moet voegen hetgeen aan uw doen tekortschiet? Schaam u voor Jezus vanwege deze uw hoogmoed en smeek om waarachtig arm en ontbloot gemaakt te worden, opdat u eens ontvankelijk mocht zijn voor de rijke genade van de Heere Jezus en om als een arme met Zijn goed vervuld te worden; want: "Rijken heeft Hij ledig weggezonden," Luk. 1:52. Volg geestelijk met uw ziel de Moabitische Ruth eens na om ook alzo te leren doen omtrent die Goddelijke Losser Jezus, Ruth 3:9: "Breid dan uw vleugel uit over uw dienstmaagd, want gij zijt de losser;" en zo zult u eenmaal, langs deze weg werkende, van al uw omzwerven kunnen verlost worden en op des Heeren tijd ook in uw ziel ondervinden, wat de Heere Jezus over u betuigt, gelijk er staat, Ruth 4:10: "Daartoe aanvaard ik mij ook Ruth, de Moabitische;" ja, deze ziel, die in zichzelf een Lo-Ammi, een Lo-Ruchama was, Hos. 2:22, en dan zal uw omzwervende zielsgestalte veranderen en zult u door de genade van Christus ook moeten doen gelijk Ruth de Moabitische, Ruth 2:10: "Toen viel zij

op haar aangezicht en boog zich ter aarde, en zij zeide tot hem: Waarom heb ik genade gevonden in uw ogen, dat gij mij kent, daar ik een vreemde ben?" O, de Heere Jezus ziet in ontferming op u neder.

C. Kom God zoekend en gelovig volk, voor u bijzonder is dit woord; u die Davids God ook tot uw Deel en Toevlucht hebt, maar die ook met David ondervindt in uw ganse weg, dan uitwendig, dan inwendig, dat men door vele verdrukkingen moet ingaan in het Koninkrijk van God, Hand. 14:22. Gij mijne vrienden, zovelen als er dit lezen of horen, o staat eens stil, en bemerkt u dit voor u, ter geloofssterkte en bemoediging, dat de Heilige Geest ook voor u, ja, voor u zeg ik, beproefde en verdrukte Godzaligen, deze woorden door de man Gods David heeft laten uitspreken voor des Heeren aangezicht en in de rol van Zijn Goddelijk Woord doen neerstellen, opdat u ook ware vertroosting en hoop uit dit deel der Goddelijke Schriften hebben zou, Rom. 15:4.

1. Kom, zeg eens in uw hart, als voor des Heeren aangezicht, stemt uw weg en bevinding niet ten volle overeen met deze weg van Gods geliefde knecht David?

a. Kent u niet vele omzwervingen? Niet alleen uw algemene omzwervingen op aarde, buiten uws Vaders huis, waar vele woningen zijn en die stad, die fundamenten heeft, zodat u hier maar als in een vreemd land woont, zolang u nog in uw uitwonen van de Heere zijt en buiten die rust die er overblijft voor al het volk Gods, Hebr. 4:9. Ja, ik weet, Godzaligen, u hebt nog ieder zoal uw bijzondere omzwervingen en omdolende wegen, woestijnen en vijanden, die uw zielen menigmaal verjagen en doen zijn als een vogel, die van zijn nest omdoolt en dat u moet omzwerven als een verbijsterd schaap, dat verjaagd is uit de beemden van vrije evangelische genade, waarin echter alleen het leven uwer ziel is.

b. Kunt u onder het voorstel der zaken niet dikwijls "amen" zeggen in uw ziel? En moet u niet betuigen: Ja, Heere, hoe mijn ongeloof het mij ook vaak betwist en verdonkert, en ik met schaamte dikwijls zie dat ik wegens mijn trouweloosheden het mij zo eeuwig onwaardig maak en verbeurd heb, waarlijk het is echter alzo: *Gij, Gij, mijn Ontfermer, mijn Vader en de Leidsman mijner jeugd, Gij hebt mijn omzwerven geteld en hetzelve opgetekend; Gij hebt mijn oprechte, eenvoudige, heilbegerige geloofstranen gelegd in uw fles, alsmede mijn liefdetranen die om en tot U zijn uitgestort, o mijn liefdevolle Heiland en dierbare Heere Jezus! Ja, ook al mijn druktranen, smaad- en rouwtranen, die met een doorgriefde ziel vol droefheid aan Uw troon in verborgen plaatsen door mij zijn uitgestort geworden, wanneer ik voor U, o Heere moest kermen: Niemand zorgt voor mijn ziel.*
Och nee, geen Abraham weet van mij en geen Israël kent mij, noch ook geen van mijn zieldringende noden. *O, mijn oog drupt tot God, zijt Gij niet mijn Getuige in de hoogte? Ja, Heere, en mijn omzwerven, zowel geestelijk als lichamelijk en mijn onderscheiden en veelvuldige tranen: zij alle zijn in Uw register; Gewis, daar is een gedenkboek voor Gods aangezicht.* Ja, gelovige kinderen Gods, dit kunt gij met David ook wel eens geloven en zeggen:

1. Zo menigmaal als u zei: "Mijn voet wankelt," maar tevens ondervond dat des Heeren goedertierenheid u dan ondersteunde, Ps. 94:18.

2. Zo menigmaal als uw geest overstelpt was en radeloos en de Heere toonde medelijden met uw kruis te hebben en uit de hoogte Zijns heiligdoms op u te zien, Ps. 102:15, 20.

3. Zo menigmaal als ge u in het vuur en water bevond, en dat er dan geen ontvlieden voor u was; maar dan zond God van de hoogte en Hij trok u op uit grote wateren. Hij verloste u van uw sterke vijand en van uw haters, omdat zij machtiger waren dan gij, Ps. 18:17, 18. Ondervindende in kracht: Klaagl. 3:55, 57: "HEERE, ik heb Uw Naam aangeroepen uit den

ondersten kuil; Gij zijt genaderd ten dage als ik U aanriep; Gij hebt gezegd: Vrees niet."

En daarom vrienden: geen nood, de Heere telt evenwel uw omzwerven, en uw tranen zijn niet verloren, O nee, zij zijn alle in Gods register. Dit is immers zo en gij hebt daar reeds zoveel bewijzen van, waardoor u dikwijls zeggen en erkennen moest: Gij zijt mijn God, van Egypteland af; want er is geen Heiland dan Gij; Gij kende mij in de woestijn, ja, ook in een zeer heet land, Hos. 14:4, 5. Gij hebt vaak "mijn weeklage veranderd in een rei; Gij hebt mijn zak ontbonden, en mij met blijdschap omgord," Ps. 30:12; en mij zo vriendelijk, almachtig en teder opgenomen, gedragen en gered naar Uw Goddelijke belofte, Jes. 46:4; zodat mijn geloof roemen mocht: "Onzes Verlossers Naam is HEERE der heirscharen, de Heilige Israëls," Jes. 47:4.

2. Wel, zijn deze dingen alzo: o, laat deze uw bevinding meer hoop in u werken en ziet door genade meer op uw zo betamelijke plicht, die wij vinden in Ps. 78:7: "En dat zij hun hoop op God zouden stellen en Gods daden niet vergeten, maar Zijn geboden bewaren." En ja, Godzalig volk, dit is toch het grote einde Gods in al deze, en opdat u het ook meer weten, geloven, onthouden en erkennen zou "dat de HEERE uw God die God is, die getrouwe God, Dewelke het verbond en de weldadigheid houdt dien die Hem liefhebben en Zijn geboden houden, tot in duizend geslachten," Deut. 7:9; ja, opdat de Heere Zelf meer van u zou gesteld worden, volgens Deut. 10:21: "Hij is uw Lof en Hij is uw God, Die bij u gedaan heeft deze grote en vreselijke dingen, die uw ogen gezien hebben," gevende u menigmaal stof om te zingen:

Hij verloste mij van alle de scharen,
Der vijanden die mij veel te sterk waren,
In nood Hij mij voorkomt en bijstaat,
Ter rechter tijd is God mijn Toeverlaat. (Ps. 18:6)

3. Welaan dan, u die God vreest en tevens dikwijls in benauwdheden wandelt, zit toch zo moedeloos, neergebogen, ongelovig en ondankbaar niet neder bij uw lasten en omzwervingen; maar tracht uw zielen in geloof op te heffen. Ja, zing ook al eens in uw vreemdelingschap en velerlei omzwerven, maar doe het met ootmoedige geloofstranen, in navolging van onze David, Ps. 138:4:

Ga ik in 't midden van de nood,
Benauwd ter dood,
Gij doet mij leven;
Gij brengt mijn vijands toorn te schand,
Uw rechterhand, weet heil te geven.
De Heer' Wiens goedheid eeuwig is,
Die zal 't gewis,
Voor mij wel klaren:
Laat Uwer handenwerk met kracht,
Dus verr' gebracht, dan nimmer varen.

4. Nu mijn geliefde vrienden in onze dierbare en grote Heere Jezus, die overste Leidsman onzer zaligheid, Die ook om onzentwil het kruis heeft gedragen en de schande veracht, en zoveel hoon, smaad, tegenspreken en omzwerven heeft ondergaan, gedenk toch meer dat u niets vreemds overkomt: een dienstknecht is niet meerder dan zijn Heere. Hebben zij Hem vervolgd,

zij zullen het ook u doen; en hoe tederder, gezetter en ootmoediger u in de geloofsgemeenschap en dienst met de Heere Jezus tracht te leven, hoe meer omzwervingen en rouwtranen de duivel, de wereld en uw ongedode vlees en hart u zullen trachten te veroorzaken. Maar zoek deze verhandelde woorden mee te nemen tot uw ziels- en geloofsbemoediging, onder alle droefheid en strijd, inwendig of uitwendig, als wetende: "Hij kent uw wandelen door deze zo grote woestijn; deze veertig jaren is de HEERE uw God met u geweest, geen ding heeft u ontbroken," Deut. 2:7. En daarom: "Werp uw zorg op den HEERE, en Hij zal u onderhouden; Hij zal in eeuwigheid niet toelaten dat de rechtvaardige wankele," Ps. 55:23. O nee: "Die op den HEERE vertrouwen, zijn als de berg Sion, die niet wankelt, maar blijft in eeuwigheid," Ps. 125:1. O, hoe "welgelukzalig is hij die de God Jakobs tot zijn Hulp heeft, wiens verwachting op de HEERE zijn God is; Die den hemel en de aarde gemaakt heeft, de zee en al wat in dezelve is; Die trouwe houdt in der eeuwigheid," Ps. 146:5, 6. Gij zult toch nog eens als een rouwdragende door heil verheven worden, Job 5:11.

5. Eindelijk Godzaligen, weet tot uw troost: zult ge uw weg nogal met veel omzwervingen en tranen moeten aflopen en eindigen, o weet: zij zijn nu al op en in Gods register; gij zult er geen één enige meer ondergaan, dan Uw Vader daarin opgetekend heeft; al uw tijden zijn in Zijn hand, Ps. 31:16. Ja, uw laatste tranen die u plengen zult hier in uw vreemdelingschap, die zullen ook in Gods fles vergaderd worden en die zijn ook al bepaald bij de Heere, en de tijd nadert vast voor u, dat aan u vervuld zal worden de Goddelijke belofte, Jes. 51:11: "Vreugde en blijdschap zullen zij aangrijpen, treuring en zuchting zullen wegvlieden." En zaait uj hier nog dikwijls met tranen: o u zult ook eens heerlijk met gejuich maaien. Zijn vervolgens uw omzwervingen en beproevingen soms nog veel: o geloof, het is evenwel alleen maar naar Gods boek en register en de Heere zal de Getrouwe bevonden zijn, dat Hij u nooit zal bezoeken boven vermogen, o nee.
En als uw proef- en rouwtijd uit zal zijn, dan zal uw eeuwig deel zijn boven alle rouw, tranen en strijd, volgens de belofte, Openb. 7:16, 17: "Zij zullen niet meer hongeren en zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen, noch enige hitte. Want het Lam, Dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren; en God zal alle tranen van hun ogen afwissen."
AMEN

7. De gezegendste stilte gelovig geroemd

"Immers is mijn ziel stil tot God; van Hem is mijn heil."
Psalm 62:2

Het is al een zonderling en nochtans alleszins waarachtig woord dat de Goddelijke Geest door de pen van de apostel Paulus aan ons heeft nagelaten in die zo wondere en verheven brief aan de Hebreeën, hfdst. 4:3: "Want wij die geloofd hebben, gaan in de rust;" waarover wij deze drie navolgende zaken kort opmerken:

1. Het geloof waarvan de apostel hier meldt is het zaligmakend geloof waardoor zij, Hebreeën en alle gelovigen, volgens hfdst. 3:1 heilige broeders, die der hemelse roeping deelachtig geworden waren en waardoor zij de Heere Jezus als hun Apostel en Hogepriester hadden leren kennen, aanmerken en gebruiken.

2. Het voorwerp waar dit hun geloof in verkeerde was het Goddelijk en eeuwig Evangelie, aan hen verkondigd als een vervuld Evangelie, Hebr. 4:2, en van hen gehoord, omhelsd en aangenomen. Dit behelst in zich:

a. De gehele verzoenings- en genadeweg Gods, tot heil van zondaren.

b. De gezegende Persoon van Christus, met Zijn eeuwige gerechtigheden en sterkte.

c. Des Vaders eeuwige, grondeloze en vrijwillige zondaarsliefde in Christus Jezus, tot Zijn uitverkorenen en gelovigen.

d. En de zieluitlokkende genade- en heilaanbieding des Heiligen Geestes, als de heiltoepassende Jehovah, Die in dit Evangelie een ieder die onder haar verkondiging leeft roept en nodigt, en beveelt die Zoon te kussen, Ps. 2:12, en voor Hem te buigen in geloofsgehoorzaamheid en onderwerping, Ps. 45:12. Ja, gevende aan ieder heilbegerig zondaar een volle vrijheid en Goddelijk heilbevel om met vrijmoedigheid toe te gaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd, Hebr. 4:16.

3. Maar onze voornaamste bedoeling is, om te tonen wat het is als de apostel zegt: "Wij die geloofd hebben, gaan in de rust," dat is: wij, ik Paulus en allen die geloven, wie wij zijn en wanneer en waar wij leven, dan, wanneer wij gelovig werkzaam mogen worden door de genade des Heiligen Geestes, op en omtrent de zielsversterkende heil- en geloofsvoorwerpen in het Goddelijk Evangelie vervat, met gestaltelijke geloofsomhelzing en toe-eigening, even op dat ogenblik gaan wij in de rust. Hoe arm, hoe ledig, hoe beroerd, gejaagd en ontrust, ja, hoe zondig woelend, omdolend, murmurerend en opstandig tegen de Heere onze zielen alsdan ook bevonden mogen worden; ja, hoe walgelijk en verdoemelijk wij in onze zielsgestalte voor God dan ook wezen mogen: dan gaan wij uit ons zo rampzalig zelf uit, en wij gaan weder in de rust in, dat is: wij kunnen dan wederom rusten in Christus en in Gods Vaderlijke liefdegunst, in de gemeenschap en zoete zalige leiding des Heiligen Geestes, in de Goddelijke raad en Vaders volwijze leiding, Zijn verbondszorg en in Zijn soevereine vlekkeloze behandeling omtrent ons. O ja, als men daar mag komen met werkelijk geloofslicht, dan roept de ziel uit na veel omdolen en zielsonrust: Dit is de rust, en dit is de verkwikking! En in zo'n wederkeren en rust is haar sterkte, Jes. 30:15, en ondervindt zij des Heeren Jezus' toezegging: 'komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven," Matth. 11:28. En zeker, als die ziel waarlijk aan Jezus' voeten, in werkelijke geloofsoefening komen mag, en dan ook maar alleen, gaat zij dadelijk in haar rust en wordt dan ontslagen van al haar onrust, woelen, omzwerven, wantrouwen, vooruitlopen, eigen redeneringen, ongeloof, en beroerende of benevelende

overdenkingen der ziel, alle eigen wegen en het zien op tweede oorzaken buiten het volwijze bestel Gods. O, dat ontvalt dan alles, en zij keert weder als zo'n gebondene tot haar sterkte, Zach. 9:12. Ja, de apostel wil zeggen: zo dikwijls als wij in de genade ons op onze weg, in en onder strijden en verdrukkingen bevinden mogen, en wij door genade maar weder nieuwe geloofskracht ondervinden en beoefenen mogen, dan gaan onze zielen haar verloren en dikwijls verzondigde rust weder in en vinden nieuw ontslag van al haar zielneerbuigend en beroerend omtobben, eigen werken en woelen. Ja, dan komt een getrouw, volwijs en volzalig Verbonds-God en Ontfermer weder in de plaats van dat alles, onze zielen zalig innemen en lieflijk bemachtigen, en onze zielen roepen gelovig uit: "Zie, God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen, Jes. 12:2, en wij kunnen zingen:

Gij hebt mijn rechterhand genomen,
Geen kwaad kan mij nu overkomen,
Gij zult mij leiden vroeg en laat,
Door Uwen Goddelijken raad;
Tot Gij daarna in heerlijkheid:
Mij opneemt bij Uw' Majesteit. (Ps. 73:13)

Vrienden, dit zo-even gemelde geloofsheil is het, wat de man Gods David ook in zijn ziel ondervond, in onze woorden, onder al zijn druk en lijden en onder al de aanhoudende geloofsbeproevingen, waarin de Heere hem op een hooggaande en langdurige wijze gebracht had. O ja, hij was hier ook, ofschoon in en onder een wereld vol onrust en vervolging tegen zijn van God ontfermde en geliefde persoon, in zijn geloofsrust; daarom zegt hij, Ps. 62:2:

"Immers is mijn ziel stil tot God; van Hem is mijn heil."

Wij zullen in onze woorden op twee zaken letten:
I. Davids gezegende gemoedsgestalte: "Immers is mijn ziel stil tot God."
II. Zijn gelovige verwachting: "Van Hem is mijn heil."

I. Davids gezegende gemoedsgestalte: ***"Immers is mijn ziel stil tot God."***

David meldt hier:
A. Van zijn ziel, en dus van zijn beste en edelste deel.
B. En hij getuigt dat dezelve bestond in een aangename verbondsgestalte omtrent God.

A. Wat de ziel des mensen is, en ook uw en mijn ziel, vrienden, wordt te weinig beseft, en daarom wordt door de meeste mensen, en zelfs door de uitwendige naambelijders, zo zelden of nooit, voor dat kostelijke deel gezorgd. Wij zeggen maar met weinig woorden dat de ziel een onsterfelijke geest is, door God onmiddellijk in ons binnenste geschapen en werkzaam in denken, begrijpen, oordelen, willen en werken buiten zich. In de staat der rechtheid praalde zij en was zij versierd met Gods beeld, maar door en na de zondeval is zij geheel ontluisterd met het verachtelijk en afschuwelijk zonde- en duivelsbeeld. En dit zal voor eeuwig zo blijven, indien zij niet door almachtige genade veranderd, herschapen en vernieuwd, en dus der Goddelijke natuur weder deelachtig, en het beeld van Gods Zoon gelijkvormig gemaakt wordt. O ja, vrienden, onze zielen moeten herschapen worden in ware gerechtigheid en heiligheid, en het verloren beeld Gods moet door de Geest van Christus daar weder in hersteld worden. Wij

moeten volgens Ef. 2:10 een maaksel van God zijn, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, of wij kunnen noch hier, noch hiernamaals, geen gemeenschap met God hebben of genieten. Onze ziel is door de zonde geheel onbekwaam en onvatbaar voor een leven met en bij God, ja, alzo onbekwaam als een vis onbekwaam is om te leven in het licht en de verwarmende stralen der zon. Is dit nu zo gelijk het is, dan vraag ik u, vrienden: Hoe is het met uw ziel, dat kostelijk onsterflijk deel; hebt u al zorg voor uw ziel gekregen en voor derzelver behoud en eeuwig welzijn? Hebt u die al voor de eeuwigheid bezorgd? Gij doet zo onbegrijpelijk veel voor uw lichaam, dat mindere deel, om dat te verzorgen, te voeden, te herbergen, te kleden en te versieren, maar waar blijft uw ziel? Vergaat die niet van gebrek? Is die niet nog naakt voor God en bloeit staande voor de toorn des Almachtigen, zonder een genoegzame bergplaats te hebben ter behoudenis, ik meen een zalig deel aan Christus, die Goddelijke Man ter verberging, Jes. 32:2? O mens, hoe zal het met uw ziel gaan in nood en dood? Waar zal die heengaan, wat zal haar eeuwige verblijfplaats zijn, en welk haar eeuwig gezelschap, en wat haar eeuwig werk? Och, bent u nog onbekeerd. O, zie dan eens, als u Gods waarachtig Bijbelwoord en de mond van Jezus daarnaar vraagt, wat een geducht ontzaglijk antwoord u ontvangen zult. Och, werden velen voor hun zielen bekommerd en bezorgd. Het is nu nog een heil- en vindenstijd, maar lees eens wat die Engel betuigde, Openb. 10:6: "Hij zwoer bij Dien Die leeft in alle eeuwigheid, Die den hemel geschapen heeft en hetgeen daarin is, en de aarde en hetgeen daarin is, en de zee en hetgeen daarin is, dat er geen tijd meer zal zijn." En daarom: "Heden, zo gij Zijn stem hoort, verhardt uw hart niet," Ps. 95:7, 8. O, arme verloren zondaar, kus de Heere Jezus, die Goddelijke Zoon, Ps. 2:12.

B. Maar als de man Gods David hier meldt van zijn ziel en van deszelfs Gode-behagende geloofsgestalte, zo toont hij ons daarmee aan:

1. Zijn innerlijke gezetheid op hartenwerk, op zielswerk voor God.
2. Hoe hij een oog naar binnen had om te weten en na te gaan, hoe het met zijn ziel voor en omtrent God stond en was.
3. Dat hij wel wist en door genade Gods geleerd had, dat als zijn ziel wél stond en naar de wil Gods geformeerd en werkzaam bevonden werd in geloofsoefening, dat dan met hem álles wel was en wel stond, en o ja, het is alzo; want leeft de ziel gelovig met en omtrent de Heere, dan wordt de liefde, de gehoorzaamheid en de onderwerping der ziel omtrent God ook recht, ja, alles werkt dan in de rechte orde. Maar aan de andere zijde, dat als zijn ziel niet op de rechte plaats en zonder geloofswerkzaamheid op God was, dat dan alles in zijn ziel onklaar, overhoop en verward raakte, zodat hij dan moest bidden: "Ik heb gedwaald als een verloren schaap; zoek Uw knecht, Ps. 119:176; ja, dan was zijn ziel onrustig in hem, Ps. 42:12.

Maar hier was nu zijn ziel wél gesteld voor en tot de Heere, en dat zal hij nu getuigen en daarbij vertonen zijn zoete en zalige verbondsgestalte bij en voor de Heere zijn Verbonds-God, zeggende: *Mijn ziel is stil tot God.*

1. Dit stilzijn van Davids ziel zal zekerlijk veronderstellen, dat zij tevoren onder vele beroeringen en tegensprekingen en ongelovige opstand tegen de Heere en tegen de aanhoudende proefwegen Gods zal hebben gestaan. Dit begon hij al weer kort hierop in vs. 6 gewaar te worden, zodat die onheilige grond, die hij inwendig omdroeg, als een lichaam der zonde en des doods, Rom. 7:24, en als een bedenken des vleses dat vijandschap tegen God is en zich aan God en Zijn wil en weg niet wil onderwerpen, Rom. 8:7, hem veel strijd en werk aanbracht, waarom hij deze zijn ziel zo ernstig bestraft en toeroept, vs. 6: "Maar gij, o mijn ziel, zwijg Gode."

2. Dit stilzijn tot God, waar Davids ziel zich nu in bevond door almachtige genade, ja, daardoor alleen (want als de Heere stilt, wie zal dan beroeren) zal dit volgende insluiten:

a. Zijn afstaan en verlaten van alle eigen en vleselijke redeneringen over en beoordelen van Gods daden en handelingen en zijn tegenwoordig bedaarde en aan God onderworpen verstand en wil.

b. Dat zijn ziel nu ontheven was van, ja, waakzaam tegen het godonterend en God verloochenend eigen woelen, vooruitlopen, eigen raadslagen en wegen; ja, al het ongelovig haasten, het omzien naar enige schepselhulp, enz., waarmee zich zijn ziel tevoren vermoeid had.

c. Het behelst Davids gewillig en onderworpen zijn onder God, als een gespeend kind bij de moeder.

d. Zijn steunen en leunen op, en zijn verwachten van God in zijn eigen weg en op des Heeren eigen tijd.

e. Het ootmoedig en vrijmoedig gelovig aanbetrouwen van zijn persoon en gehele zaak en verwachting aan God.

f. Zijn gelovige en kinderlijke berusting: 1) in God en Zijn vlekkeloze volmaaktheden, hem ten goede in Christus verbonden; 2) in Zijn onveranderlijke raad; 3) in Zijn Goddelijke toegenegenheid en liefde; 4) in Zijn Vaderlijke leiding; 5) in Zijn zo nodige en volwijze Vaderlijke tucht en geloofsbeproeving; 6) in Zijn onbepaalde heerschappij over alles, zowel in de hemel als op aarde, en dus ook over hem.

g. Dit stilzijn van Davids ziel tot God zegt ook: zijn vertrouwende hoop op God, als de Amen, de Waarachtige, de Getrouwe, de Onveranderlijke, de Almachtige en vlekkeloos Rechtvaardige. Daarom zegt hij hier, vs. 13: "En de goedertierenheid, o Heere, is Uwe; want Gij zult een iegelijk vergelden naar zijn werk."

h. Het sluit in, zijn werkzaam geloofsinzien in en gelovig stilstaan omtrent de oneindige en allesbestierende en alleswerkende regering Gods, als Die het licht en de duisternis formeert, Jes. 45:7; Die doodt en ook levend maakt, 1 Sam2:6; en Die met het heir des hemels en de inwoners der aarde doet naar Zijn wil, terwijl niemand zeggen kan: Wat doet Gij? Dan. 4:35; ja, als zijnde die God Die Zich soms wel verborgen houdt, maar dan nog is de God Israëls, de Heiland, Jes. 45:15. En omdat hij dit met geloofslicht zag, zo erkende hij, vs. 8-10: "In God is mijn heil en mijn eer; de rotssteen mijner sterkte, mijn toevlucht, is in God. Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk, enz. Immers zijn de gemene lieden ijdelheid, de grote lieden zijn leugen; in de weegschaal opgewogen, zouden zij tezamen lichter zijn dan de ijdelheid." Wel, als dit zo in de ziel gezien wordt in geloof, dan is God alles en dus genoeg. Want toch: "Welgelukzalig is hij (en hij alleen) die de God Jakobs tot zijn Hulp heeft, wiens verwachting op de HEERE zijn God is, Die den hemel en de aarde gemaakt heeft, de zee en al wat in dezelve is; Die trouwe houdt in der eeuwigheid", Ps. 146:5, 6. Waarlijk, men mag hier twee pilaren oprichten, Jachin en Boaz: in Hem is kracht, Hij zal het bevestigen.

i. En ten laatste, het stilzijn van Davids ziel zal insluiten zijn tegenwoordige, eerbiedige, knielende en afhankelijke zielsgestalte omtrent de al-waardige en volzalige Jehovah, Zijn Verbonds-God, Die zijn ziel menigmaal, als hij levend in zijn geloof was, geen verbondsbetrekkelijke namen geven kon zoals zij wel wenste, want dan was hem de Heere zo groot, zo goed, zo verheven, zo al-waardig, zo algenoegzaam, ja, zo verheven boven alle prijs, zie dit in Ps. 18:3, 47; Ps. 144:2; 145:1-5 en elders. Ja, dan was zijn geloofsoog op Hem in liefde en hoogschatting geslagen en gevestigd met een aller-innigste voldaanheid, als de getrouwe en vrijmachtige Belover, als de waarachtige Vervuller, als de volwijze Uithelper, als

de ziel genezende Heelmeester, als de voltedere Vertrooster, als de zielreinigende en louterende Heiligmaker, Die in al zijn Goddelijke wegen en daden omtrent hem, voornamelijk bedoelde om Zichzelf een heerlijke en eeuwige Naam te maken, Jes. 63:14; en om hem achteraf stof te geven, vanonder zielverwijdende en diep verloochendmakende zegeningen, met zijn ziel al juichend uit te roepen voor des Heeren aangezicht: "Ik zal mij neerbuigen naar het paleis Uwer heiligheid, en ik zal Uw Naam loven, om Uw goedertierenheid en om Uw waarheid; want Gij hebt vanwege Uw gansen Naam Uw woord groot gemaakt", volgens Ps. 138:2.

Zie, dit alles zal het stilzijn van Davids ziel tot God insluiten. O zalige en gezegende gestalte, en dat in een weg waarin hij hier voorkomt, namelijk: onder alle afsnijdende en geloofsbeproevende en langdurige drukwegen, die soms waarlijk zeer hoog waren en zeer zielneerbuigend; maar zie, onder die alle ondervond hij hier door genade zo'n gezegende en dierbare zielenstilte tot God, zijn Elohim en Verbonds-God. Ja, God was het, waaromtrent zijn geloof verkeerde in dit gehele zanglied; dan onder de ene en dan onder de andere dierbare betrekkelijke benaming, waardoor hij zijn verbondsbetrekking op, en zijn verbondsgestalte en geloofsleven omtrent die God uitdrukte, zodat Davids ziel (volgens de inhoud van deze Psalm) thans de Heere zijn Verbonds-God gelovig aanschouwen, en dadelijk ondervinden mocht:

1. Als zijn Rotssteen, waarin zijn ziel nu door geloof woonde en zich verborg, ja, waarin zijn ziel nu geestelijk honing mocht smaken, Deut. 32:13.
2. Als zijn Heil en Zaligheid, niet alleen tijdelijk en geestelijk, maar ook eeuwig.
3. Als zijn hoog Vertrek, waardoor hij met zijn thans gelovige en in God stille ziel leefde boven alle zienlijke dingen en tweede oorzaken en waarschijnlijkheden, hetzij vóór of tegen. Nee, Davids ziel was nu bij geen waarschijnlijkheden, maar geheel en alleen bij God, Die zelfs de doden levend maakt en roept de dingen die niet zijn, alsof zij waren; ja, die met Zijn hand vervult wat Zijn mond spreekt, zie Rom. 4:17;1 Kon. 8:24. O ja, als het geloof daar komt, dan is de ziel in de stilte tot en bij God, en kan zingen:

O woestijne, daar verdwijnen
Moet wat in de wereld blinkt,
Daar mijn oren, niets en horen,
Daar mijn oog het al ontzinkt;
O zalig eenzaam, met God gemeenzaam,
Daar ik ben des hemels vriend.

4. Als zijn Eer. Zijn vijanden zochten hem van alle eer en hoogheid te verstoten volgens vs. 5, maar daar was voor hem geen nood in dezen, want hij eerde God en Die zou hem eren, 1 Sam. 2:30. Ja, Die zou hem, tegen al die woedende nijd en smadelijke behandeling zijner vijanden aan, doen ontvangen en aan hem schenken zodanige eer, dat hij nog juichen zou kunnen tot roem van deze zijn Bondsgod, tot Wien zijn ziel zo stil en wachtende was, volgens Ps. 21:6: "Groot is zijn eer door Uw heil; majesteit en heerlijkheid hebt Gij hem toegevoegd." Ja, deze zijn God zou hem een naam der groten geven op deze aarde, 2 Sam. 7:9. Maar verder, de Heere was niet alleen de Oorzaak van al die eer die hij verwachtte te ontvangen, maar Jehovahs God was zijn Eer Zelf. O, wat een verheffing voor een arme, verachtelijke zondenworm, gelijk ook onze David was met al Gods volk, in zichzelf aangemerkt; daarom is de zo nadrukkelijke belofte, Jes. 28:5: "Te dien dage zal de HEERE der heirscharen tot een heerlijke Kroon en tot een sierlijken Krans zijn den overgeblevenen Zijns volks."
En waarlijk, wie God tot zijn Eer heeft, die heeft waarachtige en wezenlijke eer. De vijanden

naar buiten en de macht des duivels naar binnen, mogen alle toeleg maken en alle list en geweld oefenen om de eer van Gods volk in het stof te doen wonen en hen tot een versmaadheid te stellen, maar o, het is vergeefse arbeid, want God wil en zal hen eer geven, zowel onder de mensen, als in Zijn kerk, en voor Zijn troon. En zo ondervond ook onze David, zowel in zijn leven, als na zijn dood, 1 Kron. 29:28: "En hij stierf in goeden ouderdom, zat van dagen, rijkdom en eer." Dewijl nu Davids ziel de Jehovah zijn God in al die betrekkingen tot het Voorwerp zijner werkzame geloofsbeschouwing had en ondervond, zo kon het niet anders zijn of zijn ziel moest nu ook stil tot die God zijn, en dus ondervond hij ook dat zijn sterkte en toevlucht nu, volgens vs. 8, in God was; waardoor hij in en onder deze zijn stil berustende gestalte tot en in God ook ondervond, dat hij naar lichaam en ziel zeer gemoedigd, onbeschroomd, vrijmoedig en kloekmoedig leefde; nee, nu vreesde hij voor geen kwaad gerucht, wat zou hem vlees doen? Zijn hart was vast en vertrouwende op de Heere, Ps. 112:1, 8. Ja, de Heere was nu de sterkte van zijn geloof, hoop en genadeleven; bekwamende hem gedurig geestelijk en lichamelijk tot al datgene waar Hij hem toe riep, en zo ondervond hij dat de Heere was de Heerlijkheid zijner sterkte, en dat Hij hem steeds Zijn sterkte gebood, Ps. 89:18; Ps. 68:29.
O, wat is de geloofsgenade in de ziel, als die recht werkzaam wordt onder de leiding des Heiligen Geestes, een wondere, een zieltriomferende, een zielstilmakende en God vertrouwende genade, en zo was het ook hier in Davids ziel. Ja, het was door zo'n levend geloof dat zijn ziel nu zo stil was tot God en dat nu, o wonder van genade, onder al zijn zo hooggaande druk naar buiten, waar hij zich in bevond volgens vs. 5, en waarin al de wegen tot zijn redding door Gods voorzienige hand toegemuurd en verzegeld waren. Waarlijk, het is alzo als de apostel Johannes zegt: "En dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof." Ja, het overwint alle ondoorzienlijke zwarigheden en de dodelijke eigenwijsheid, en het ziet met Abraham alleen op God en lankmoedig de Heere verwachtende, verkrijgt het de belofte. Ja, God hebbende in het geloof, zo heeft men alles wat de beloften vervatten in God. O, dierbare verborgen geloofsgenade, wie kent de kracht, dan die dezelve bezit? Ja, die alleen!

C. En omdat de man Gods David, dit nu in kracht werkzaam ondervond, zo moet hij, om zijn dierbare schatting daarvoor aan te tonen en de prijs die hij er op stelde en het zielszaligende dat hij er in vond en het zo Gode betamende dat hij er in zag, hier bijvoegen en zeggen, als met een bevestigende en verzekerende ophef: "Immers is mijn ziel stil tot God." Als dan David hier bijvoegt "immers" zo zal hij er dit mee te kennen geven:

1. Evenwel, nochtans, zekerlijk, het ga hoe het gaat, ik zal niet aflaten in gebeden, geduld en vertrouwen, Gods heil en hulp te verwachten, al staat Hij thans nog zo van verre en laat Hij nog zo zeer toe dat mijn vijanden mij onderdrukken en vervolgen.

2. Hij toont er mee aan, dat zijn gemoed met vele en zware inwendige bestrijdingen en aanvechtingen tegen zijn geloof op God en Zijn belofte had moeten worstelen, maar dat hij die hier door Gods genade en door gelovige gebeden overwonnen had; en daarom berst Davids ziel nu uit in een vol vertrouwen des geloofs, evenals Asaf, Ps. 73:1: "Immers is God Israël goed, degenen die rein van hart zijn." Ja, zekerlijk, het is alzo, hoe donker de voorzienige beproevende wegen Gods met Zijn volk en geestelijk Israël soms zijn mogen.

3. David wil er mee zeggen: o ja, waarlijk, het is alzo; deze zo dierbare en zeldzame geloofsgestalte en werkzaamheid der ziel tot God ondervind en geniet ik nu, na al mijn zielsstrijd en beroerende kwellingen door de satan en het ongeloof. O, nu vind ik het tegendeel in mijn ziel, door de overwinnende genade des Heiligen Geestes. "In stilheid en in vertrouwen zou uw sterkte zijn," Jes. 30:10; want nu gevoel ik geloofsvertrouwen om mijn zorg op de Heere te werpen, Ps. 55:23, en ik zie in geloof: "De HEERE heeft het recht lief, en zal Zijn gunstgenoten

niet verlaten; in eeuwigheid worden zij bewaard," Ps. 37:28. En daarom, ik zeg in geloof: "De HEERE zal het voor mij voleinden; Uw goedertierenheid, HEERE, is in eeuwigheid; laat niet varen de werken Uwer handen," Ps. 138:8. Nee, "God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens mensen kind, dat het Hem berouwen zou; zou Hij het zeggen en niet doen, of spreken en niet bestendig maken?" Num. 23:19. O nee, "de Heere vertraagt de belofte niet," 2 Petrus 3:9, alhoewel mijn rampzalig en God-beledigend ongeloof mij zulks dikwijls wilde wijsmaken, maar ik zie nu, dat wie gelooft, die haast niet.

4. Eindelijk wil David door het woord "immers" dit zeggen: O, hoe weinig het ook is, en hoe zelden dat mijn zo woelige en ongelovige ziel deze gezegende gestalte heeft, tot mijn schaamte, zo mag ik toch roemen; door genade geniet ik die echter nu, onder al mijn drukkende en nog dreigende ellende. "Mijn ziel, keer weder tot uw rust," Ps. 116:7; nu zegent de Heere mij met vrede, Ps. 29:11. Nu worden mijn hart en zinnen bewaard in Christus Jezus door de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, Filipp. 4:7. Nu roep ik met Gideon uit: "De HEERE is Vrede," Richt. 6:24; en daarom: ik moet het in dit korte lied tot viermaal herhalen, om de gestalte mijner ziel en derzelver gezegende bevinding voor God daardoor uit te drukken; immers, het is alzo. Ach ja, door ongeloof en eigen woelen kom ik in de onrust en verlies ik in mijn zielsgestalte God en Christus, maar door geloof en een lijdzaam volgen van God, ga en leef ik in de ware rust en dat werk der gerechtigheid is vrede, gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid.

Maar God lievende David, ik zie en bemerk, dat u God gelovende, Hem nu ook waarlijk eer geeft en dat u het daarom ook openlijk betuigt; want nu u met uw hart zo gelovig leeft, zo spreekt ook uw mond. Maar laat mij u een vraag doen, namelijk deze: Tot wie toch betuigt u hier zo nadrukkelijk dat uw ziel zo stil tot God is? Gij meldt het hier zo onbepaald. Maar Davids antwoord op deze mijn vraag lees ik zeer duidelijk in dit zijn zanglied, en hij zal daarin tonen dat hij dit zegt en betuigt voor en tot vijfderlei voorwerpen:

1. Voor des Heeren aangezicht als zijn Verbondsontfermer, Die deze genadegestalte hem had geschonken en uit Wie deze genadevrucht gevonden was, en wel om aan die God zijn verbondsgestalte en kinderlijk geloofsvertrouwende ziel te vertonen en Hem alzo de eer daarvan toe te brengen, volgens Rom. 11:36, en Hem de goedertieren indruk van God, thans in zijn ziel zijnde, met erkentenis voor te stellen, volgens vs. 13: "En de goedertierenheid, o Heere, is Uwe."

2. Tot zijn eigen ziel, ter besturing en aanmoediging om toch meer en meer te staan naar deze zo gezegende gemoedsgestalte en werkzaamheid, en om die toch herhaald en meer bijblijvend te mogen ondervinden en bezitten, als zijnde een gezegende moeder- en hoofdgenade waar alle andere genaden uitvloeien en mee vergezeld gaan, zoals hij zelf betuigt, vs. 3: "Immers is Hij mijn Rotssteen en mijn Heil, mijn hoog Vertrek, ik zal niet grotelijks wankelen."

3. Tot de mede-Godzaligen van zijn tijd, die met hem leefden, in zijn verdrukking hun deel namen en dus als met hem leden, om hen ook aan te sporen en op te wekken tot het zoeken van die zo Gode behagende toestand bij de genadetroon waar hij dezelve verkregen had, en ook om hen te bemoedigen; zijn weg mocht nog zo vol donkerheden en van geweldoefenende vijanden zijn, als zij wilden, het zou toch met hem wél uitkomen. De Heere was in Davids spits, de Heere zou hen tezamen nog wel een banier geven om die op te werpen vanwege Gods waarheid, en daarom wekt hij hen zo zielbemoedigend op, om maar aanhoudend in het gelovig vertrouwen en ernstig bidden te zijn, vs. 9, 12.

4. Tot zijn vervolgende en verdrukkende vijanden, om hen het gans vruchteloze en ijdele

van al hun list en woede tegen hem te tonen; want dat het toch alles tevergeefs en tot hun eigen ondergang en verderf zou bevonden worden, volgens vs. 4, waarom hij betuigde, Ps. 57:3, 4: "Ik zal roepen tot God, den Allerhoogste, tot God, Die het aan mij voleinden zal. Hij zal van den hemel zenden en mij verlossen, te schande makende dengene die mij zoekt op te slokken. Sela."

5. David zegt en betuigt het voor al Gods kinderen die ooit op aarde onder druk en lijden zijn voetstappen zouden navolgen, elk in zijn weg en lot, naar de bedeling Gods over hen, willende hen leren en als toeroepen: O gij volk des Heeren, geen betamelijker, zaliger, of Gode verheerlijkender zielsstand en werkzaamheid kunt u zoeken bij de genadetroon of ontvangen van de Geest Gods, onder al uw wegen van beproevingen, dan deze: dat u betuigen mocht: "Immers is mijn ziel stil tot God."

Want ja, op die geloofstak zal Gods dauw vernachten, en u zult Jozefs zegen ondervinden, dat uw ziel is als een vruchtbare tak, een vruchtbare tak aan een fontein. "De schutters hebben hem wel bitterheid aangedaan en beschoten en hem gehaat; maar zijn boog is in stijvigheid gebleven en de armen zijner handen zijn gesterkt geworden, door de handen van den Machtige Jakobs", Gen. 49:22-24. Ja, in en langs deze lijdzame geloofsgestalte tot God zult gij ondervinden: "Want dan zult ge uw aangezicht opheffen uit de gebreken, en zult vast wezen en niet vrezen. Ja, uw tijd zal klaarder dan de middag oprijzen; gij zult uitvliegen, als de morgenstond zult gij zijn," Job 11:15, 17.

II. Zijn gelovige verwachting: "Van Hem is mijn heil."

En dit nu zal de man Gods David ook aanstonds tonen, dat hij zulks voor zijn ziel werkelijk ondervond en nog verder verwachtte, als hij er verder bijvoegt en gelovig zegt: "Van Hem is mijn heil."

Als men deze zijn geloofsbetuiging vergelijkt met die hij doet in vs. 8 van deze Psalm, zo vindt men daarin enig onderscheid; want in vs. 8 betuigt hij in het geloof: "In God is mijn heil," en dat is vol nadruk, want dat zegt: God Drie-enig, wezenlijk en persoonlijk als mijn Verbonds-God, is Zelf mijn Heil; ja, in Hem Zelf is wezenlijk mijn heil gelegen en bevonden, evenals Jes. 12:2: "Zie, God is mijn Heil", daarom genoemd in vs. 3: *de fontein des heils*, en Ps. 27:1: "De Heere is mijn Licht en mijn Heil," onveranderlijk, onverliesbaar zonder enige verwisseling of vermindering. O, al ontvang ik dadelijk geen nieuw heil van God, dan is en blijft God Zelf mijn Heil. O, dat gaat alles te boven. En omdat God Zelf zo mijn Heil is, zo kan mij op mijn weg geen heil ontbreken. O, die rivier Gods is altijd, ja, eeuwig onveranderlijk vol heil, Hij is de Eerste en met de laatsten is Hij Dezelfde. Ja, het is groot als een ziel zeggen kan dat God haar Weldoener, haar Beschermer, Vriend, ja, Vader is, maar oneindig groter is het, en dat kan niemand bevatten, dat de Heere God Zelf het Heil en het Deel Zijns volks is. En als het geloof dat met licht kan zien, onder toe-eigening voor zich, o ja, dat sluit alle andere weldaden in, en daarom was de geloofsroem der Kerk, Ps. 48:15: "Want deze God is onze God, eeuwig en altijd." Dat deed Asaf onder alle strijd zo roemen, Ps. 73:25, 26: "Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde. Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid." Daar was Asaf, gelijk hier onze David, bij de Goddelijke heiloceaan zelf, die altijd en eeuwig vol is, zonder enige vermindering of verandering.

Maar hier in onze tekstwoorden meldt David van de bronnen en beken van Gods heil die op hem afdaalden en aan hem nog verder zouden toegedeeld worden naar zijn geloofsverwachting, daarom betuigt hij: "Van Hem is mijn heil."

A. Onder dit heil begrijpt David alles wat hem nodig en zalig was, zowel tijdelijk als eeuwig, gelijk het woord heil dit alles in zich vervat en behelst, namelijk: vrede, uitredding, voorspoed, behoudenis, verhoging, troost, rust, eer, licht, raad en leiding, geloofssterkte, opgewektheid en gemoedigheid der ziel, gedurige verzoening, aanwas van genade, een levende hoop, een hoogschattende liefde tot God, een dadelijk ondervinden van de beloften Gods en van zijn geloofsverwachting, ja, een eeuwige gelukzaligheid hiernamaals, na het eindigen van zijn strijdweg, volgens Ps. 16:11; Ps. 17:15.

B. Al dit heil, en ja, alles wat er de almachtige soevereine genade nog als heil bij zal gelieven te voegen, dat is, zegt David, van Hem, dat is van mijn Bondsgod, als de enige Oorzaak en Uitdeler; ja, van Hem is mijn heil naar ziel en lichaam, in druk, in ruimte, in tijd en eeuwigheid, en van Hem alleen. O nee, daar is geen Heiland dan Hij; ik ken geen andere Rotssteen, Jes. 44:8; Hos. 13:4. Van Hem is mijn heil; nee, nee, van geen Assur of Egypte maar van Hem; "De God mijner goedertierenheid zal mij voorkomen, Ps. 59:11.

Maar het is opmerkelijk en vol nadruk dat David zich hier zo onbepaald uitdrukt: van Hem is mijn heil, en dat terwijl zijn geloof zo werkzaam omtrent God verkeerde in al die zalige en zoete betrekkingen waarmee hij Hem benoemt in deze Psalm, gelijk als wij zo-even gezien hebben. En dan zal hij er dit mee te kennen geven als hij zegt: "Van Hem is mijn heil":

1. Van Hem is al mijn vorig en alreeds zo menigmaal ondervonden heil, op en over mijn ganse weg, zowel in de natuur als in de genade. O wat is dat veel! Wat heeft de Heere niet al menigvuldig heil aan mij geschonken, en dat zo verbeurd, zo onvermoeid en aanhoudend, zodat mijn ziel daarover moet uitroepen als ik daar enigszins met licht des Geestes gelovig in mag geraken: "Gij, o HEERE mijn God, hebt Uw wonderen en Uw gedachten aan ons vele gemaakt; men kan ze niet in orde bij U verhalen; zal ik ze verkondigen en uitspreken, zo zijn zij menigvuldiger dan dat ik ze zou kunnen vertellen," Ps. 40:6. En dus, al wat een ontfermend God aan mij heeft gedaan, al heeft mijn ongelovig hart het dikwijls van voren zo niet bevat en beoordeeld, o ja, het was echter alles heil, dat is genade, goedertierenheid, ontferming en zegen voor mijn persoon en genadeleven. En dat heil ondervind ik van Hem soms zo verbeurd, vrijmachtig, Goddelijk en almachtig, en soms door en langs voor mij ondoorzienlijke wegen en ook zo tijdig, zo onverwacht en zielbeschamend, dat mijn ziel, als ik er gelovig door genade bij komen mag, moet uitroepen: "Mijn mond zal Uw gerechtigheid vertellen, den gansen dag Uw heil, hoewel ik de getallen niet weet," Ps. 71:15.

2. Van Hem is mijn heil, hetwelk ik heden nog dikwijls genieten en ondervinden mag in het midden van al mijn diepe beproevingen en drukwegen, en dat heil is groot, wonderlijk en veel. O waar is een rotssteen als mijn Rotssteen? Want:

a. Hij maakt onder al mijn beroerende ontmoetingen en drukkende omstandigheden mijn ziel zo bedaard, lijdzaam en stil, gelijk ik zo-even heb moeten erkennen en belijden. O wat is dat mij een zalig heil, zo'n stille verbondsgestalte te mogen bevinden, zodat mijn ziel bij en voor God is als een gespeend kind bij zijn moeder, Ps. 131. O dierbaar heil voor mijn ziel, die zo dikwijls bij ondervinding weet, hoe iemand te moede is als hij in een tegengestelde, beroerde gestalte leeft, als een omzwervende gevangene. En dus, ik erken het, deze zielstoestand is mij een Goddelijk heil, door de Heilige Geest in mij gewerkt. Nu kan ik mijn gehele weg op de Heere wentelen. Nu kan ik geloven: De Heere regeert. Nu ondervind ik hoe betamelijk, ja, zalig het is, op de Heere te wachten en Zijn weg te houden, gelovende dat er voor de armen verwachting is. O zalig heil, o zoete gestalte, dure dit vrij eeuwenlang. Nu kan ik zingen:

God schikt het immers naar Zijn wil,
Dies zwijgt mijn ziel voor Hem stil,
Van Hem ik heil voor mij verwerve;
Hij is Mij immers in gebrek,
Mijn Rots, mijn Heil, mijn hoog Vertrek,
Ik zal niet wankelen ten verderve.

Ja, nu mijn ziel zo stil tot God, zo voldaan met, zo berustend in en buigend onder God is als mijn God, nu is alles als met mij bevredigd en stil en mag ik allerlei vrede ondervinden en bewaren, ja, mijn vrede is zeer groot. Is dat dan geen heil? O ja, ik verlaat mij nu maar als een arme op de Heere en geloof: Hij is een Helper van de wees, Ps. 10:14.

b. Ja, verder geniet ik heil van God, want ik blijf staande en zeer gemoedigd onder al mijn druk en gevaar dat mij nu omringt, en wil ik vooruitlopen, wat mij nog verder dreigt; want ik geloof dat mij nog vele banden en verdrukkingen aanstaande zijn, maar de Heere brengt mij eroverheen en maakt er mij stil, vertrouwend en gemoedigd onder. Nee, ik bezwijk niet door moedeloosheid, maar ik kan onder de verdrukkingen en diepe proefwegen nog Psalmen dichten, zowel voor mijzelf tot opwekking en sterkte, als tot nut voor de gehele Kerk van God in al de navolgende eeuwen, tot lof van mijn God, mijn Verbondsontfermer en Vaderlijke Tuchtiger. O wondere heerschappij en regerend albestuur van mijn God; moeten mijn vijanden mij in hun boosheid, nijd en woede naar spelonken en woestijnen verjagen en verdrijven tot zulk een groot en gezegend einde, als ik nu ondervind wat er een volzalig God in voorheeft? O aanbiddelijke weg en raad Gods, waarin de Heere al die diepe lijdenswegen voor mijn ziel maakt tot een leerschool, tot een geloofsschool, tot een bidschool, tot een bewaarschool, tot een zing- en dankschool, zodat Gods inzettingen mijn gezangen zijn in de plaats mijner vreemdelingschappen, Ps. 119:54. Ja, dit lied en andere, zijn de honingraten mijner verdrukkingen, opdat Gods volk ook menige goede maaltijd der ziel in haar woestijnen daardoor genieten zou.

Wijsheid zonder eind of paal,
Zijn Gods wegen altemaal.

c. Ja, het heil dat ik heden van God mijn Verbondsontfermer geniet, bestaat hierin: God schenkt mij thans dikwijls zoveel geloofslicht in Zijn Goddelijke raad en overanderlijk volwijs bestel en in Zijn volstrekte heerschappij, dat ik onbepaald daarin rusten kan, ja, mij daarover verblijden, dat God regeert en dat Hij al mijn drukwegen zal uitvoeren tot Zijn oneindige heerlijkheid en tot mijn best en zaligheid, Maar op Zijn eigen tijd en in Zijn eigen weg, en die zal het beste zijn; want ik kan geloven: Had de Heere geen bijzonder hoog doeleinde voor in mijn drukwegen, Hij zou er mij zo niet in leiden, of zo langdurig in houden. En daarom zie ik al eens in geloof op Gods hoge weg met Jozef, die echter achteraf zo rondom Goddelijk en heerlijk was en tot zulke verheven einden, zelfs voor de oude Jakob en zijn gehele huis. En dus kan ik wel eens gelovig zeggen: "Gij zult mijn grootheid vermeerderen en mij rondom vertroosten," Ps. 71:21. En bij dit geloofslicht zie ik ook al het ijdel en vruchteloos woelen van al mijn machtige, listige en boze vijanden. Ja, de Heere zal hun raad vernietigen, en verbreken al hun gedachten tegen mij ten kwade, maar de raad des Heeren en Zijn gedachten over mij ten goede zullen in eeuwigheid bestaan en daar gesteld worden.

C. *Van Hem is* al mijn toekomend heil, al dat goede dat ik ter bewaring, verhoging, zielsopbouw en volle zaligheid nog te wachten heb, zowel in de tijd als in de eeuwigheid en naar ziel en lichaam, en in mijn verborgen en openbare leven en wandel voor God en onder de mensen, ja, in alle staten en betrekkingen waar de hand Gods mij nog in stellen zal; want Hij Die roept, zal altijd de Getrouwe zijn. En dus, bevestigende mijn ziel in geloof op de Goddelijke mij gedane beloften, zo vertrouw ik: Van Hem zal mijn heil zijn, ook in deze opzichten:

1. Met betrekking tot het verdelgen en uitroeien mijner vijanden, ja, die zal de Heere voor mij teniet maken, zodat ik zeggen kan en juichen: "Ik zal Uw Naam Psalmzingen, o Allerhoogste. Omdat mijn vijanden achterwaarts gekeerd, gevallen en vergaan zijn van Uw aangezicht. Want Gij hebt mijn recht en mijn rechtszaak afgedaan," Ps. 9:3-5.

2. Met betrekking tot de verhoging van mij, die een arm en verachtelijk man ben in mijzelf, brengende en voerende mij tot de beloofde koninklijke waardigheid en heerschappij, met al de grote heilgevolgen van dien voor Kerk en land, volgens Ps. 132.

3. Met betrekking tot mijn genadeleven der ziel, dat de Heere het Zelf zal bewaren, opbouwen, ja, in mij vermeerderen en ook recht werkzaam zal doen zijn, zodat ik gelovig zeg: "Maar ik zal zijn als een groene olijfboom in Gods huis; ik vertrouw op Gods goedertierenheid, eeuwig en altijd;" "en ik zal in het huis des HEEREN blijven in lengte van dagen," Ps. 52:10; Ps. 23:6.

4. Van Hem zal mijn heil ook zijn, in mij steeds toe te delen en te doen ondervinden al de nodige genade, om mij als Zijn knecht dienstbaar, gehoorzaam en getrouw te gedragen en veel in geloof te roemen, Ps. 116:9: "Ik zal wandelen voor het aangezicht des HEEREN, in de landen der levenden." En vers 16: "Och Heere, zekerlijk ik ben Uw knecht, ik ben Uw knecht, een zoon Uwer dienstmaagd; Gij hebt mijn banden losgemaakt." Was dan mijn druk en ellende voor het oog der zon, o ja, mijn heil van God zal ook een openbaar heil zijn voor het oog van engelen en mensen, zodat alle vlees zal gewaar worden dat de Jehovah mijn Heiland is en de Machtige Jakobs mijn Verlosser, Jes. 49:26. "En de mens zal zeggen: Immers is er vrucht voor den rechtvaardige; immers is er een God, Die op de aarde richt," Ps. 58:12.

5. Ja, nog eens ten laatste: van Hem is mijn heil, na dit zo kortstondig leven op deze aarde dat maar een omzwervend, strijdend en moeilijk leven is, en op zijn best maar een zondig bevlekt leven uitmaakt; want ik ben maar als een vreemdeling en bijwoner voor Gods aangezicht op aarde, gelijk al mijn vaders; en mijn dagen op aarde zijn als een schaduw en er is geen verwachting, 1 Kron. 29:15. Maar ach ja, hiernamaals, in die storeloze eeuwigheid, o dan zal mijn heil van God, ja, bij God onmiddellijk en volkomen zijn, want dan zal ik Gods aangezicht in gerechtigheid aanschouwen en met Uw beeld verzadigd worden als ik zal opwaken, Ps. 17:15. Hier is dan de Heere ook wel het Deel mijner erve en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot, Ps. 16:5, maar hier is telkens zoveel donkerheid, gemis en afwisseling in de ziel. Maar dan zal dat geheel ophouden en integendeel genoten worden: "Verzadiging der vreugde is bij Uw aangezicht; lieflijkheden zijn in Uw rechterhand, eeuwig," Ps. 16:11. O, dat heil zal de volmaking van al het vorige heil zijn en de gehele oogst van al de eerstelingen van Gods heil, hier op aarde ondervonden. O wat kon de man Gods Job zijn ziel met dat heil opbeuren, onder al zijn weedom, Job19:25-27; en de apostel Paulus de gelovigen te Thessalonica, 1 Thess. 4:17, 18. Ja, dat is het grote heil, dat de al-waardige Jezus in Zijn Hogepriesterlijk gebed de Vader voordraagt en voor al Zijn volk eist, Joh. 17:24: "Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt. Opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt."

In al deze opzichten had de man Gods David gronden van vertrouwen, en nu ook werkelijke geloofserkentenis en verwachting in zijn ziel om zo gelovig te zeggen: "Van Hem is mijn heil." En geen wonder, want zijn ziel zag en ondervond God nu dadelijk en werkelijk in geloof als zijn Rotssteen, hoog Vertrek en Heil, kunnende daardoor ook in vertrouwen zeggen: "Ik zal niet grotelijks wankelen," vs. 3. En zo leefde hij in de schuilplaatsen des Allerhoogsten en de eeuwige God was zijn Toevlucht, vs. 8. Ja, het is of zijn geloof al meerder en sterker wordt en hij van geloof tot geloof gaat, daarom zo herhaalt hij het nog eens, en zelfs nog veel onbepaalder, vs. 7: "Ik zal niet wankelen." Wel David, hoe zegt u dit zo vrijmoedig? Als het met u eens anders uitviel? Nee, zegt David, dat kan niet zijn, want de Heere is mijn Bewaarder en mijn Schaduw aan mijn rechterhand, en ik heb en vind in God alles en dus ook mijn veiligheid, want: "In God is mijn heil en mijn eer; de rotssteen mijner sterkte, mijn toevlucht, is in God," vs. 8.

En nu Davids ziel zo gelovig stond en werkte met Jehovah, en daar zo rustend en schuilend in was, zo kon hij niet nalaten zichzelf in vriendelijke opwekkingen en met liefdesraad te wenden tot al zijn medegelovigen en kruisdragers op de weg naar Sion, welke thans meer in het ongeloof en wantrouwen moedeloos mochten nederzitten, hen in vs. 9 drie grote zaken zo hartelijk en welmenend toeroepend:

1. Om op God de Almachtige, de Getrouwe en Waarachtige te vertrouwen, en wel te aller tijd.

2. Om in de geordineerde weg Gods te blijven, namelijk het gedurig en herhaald uitstorten van het hart voor Gods aangezicht en steeds te blijven in een aanhoudend gebed.

3. Om onder het oog te houden hun grote en onwaardeerlijke voorrechten, die zij onder al hun ellende boven alle andere mensen mochten genieten, ja, dat zij konden zeggen: God is ons een Toevlucht. Sela.

Dus, wil David zeggen, deelt de zalige God nog niet dadelijk aan u uit wat uw heilzucht wel wensen zou en wat uw nood wel vordert en wat de beloften Gods aan u gedaan in zich behelzen? Wel haast niet, geloof maar, vertrouw maar, bid maar. O, uw heil is in en bij God en daar is het bewaard en veilig, en Die zal het op Zijn eigen tijd ook daar stellen. En daarom: "Zijt sterk, en Hij zal ulieder hart versterken, allen gij die op den HEERE hoopt," Ps. 31:25. O, wat is de werkzame geloofsgenade niet gewillig om ook des anderen last te dragen en de slappe handen van anderen te sterken en om andere gelovigen onder beproevingen toe te roepen: "De HEERE zal in eeuwigheid regeren; uw God, o Sion, is van geslacht tot geslacht," Ps. 146:10; "Want de nooddruftige zal niet voor altijd vergeten worden, noch de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn," Ps. 9:19; "De benauwdheid zal niet tweemaal oprijzen," Nah. 1:9.

Maar nog eens, nu onze David met zijn ziel zo stil, voldaan en berustend tot in God was en zo kinderlijk lijdzaam met en bij de Heere verkeerde, en hij al zijn heil in geloof bemoedigd verwachten kon van Hem, de God zijns verbonds en zijns heils, o nu waren ook alle schepselen en gebroken bakken geheel uit zijn hart en oog en hij ondervond, dat die op de Heere vertrouwt, door goedertierenheid omringd zal worden, Ps. 32:10; en dat de zodanigen allerlei vrede bewaren, Jes. 26:3. Ja, de ziel van David was nu als die gezegende man van de Heere, Jer. 17:7, 8, aan wie de Heere belooft: "Want hij zal zijn als een boom die aan het water geplant is en zijn wortels uitschiet aan een rivier, en gevoelt het niet wanneer er een hitte komt, maar zijn loof blijft groen; en in een jaar van droogte zorgt hij niet, en houdt niet op van vrucht te dragen." Nee, nu kwam het in Davids gelovige en aan God verbonden ziel geenszins in aanmerking, om zijn heil enigszins te helpen bevorderen, door óf een koningsdochter en huisvrouw Michal, óf een koningszoon Jonathan, óf een boezemvriend en dappere krijgsoverste Abner, óf een

schrandere Achitofel óf enige wijsheid, voorzichtigheid, deugdzaamheid of sterkte, óf enig schepselsvermogen hoegenaamd; nee, dat was nu ontvallen uit zijn ziel, kunnende en willende daarom nu alleen zeggen: "En nu, wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop, die is op U," Ps. 39:8. En daarom zingt zijn gelovig hart:

Die God vertrouwt dien gaat het wel,
Doet gij zo meê, o Israël,
Ons hoop blijft op den Heer' geleid,
Van nu tot in der eeuwigheid.

TOEPASSING

Zie daar vrienden, deze woorden van de man Gods David met u een weinig ingezien en voor uw en mijn aandacht geopend. Arme en ongelukkige onbekeerde mensen, mocht het verhandelde eens dienen, door de ontdekkende genade van Gods Geest, om u te doen zien dat gij nog vervreemd zijt van dat stilzijn der ziel en van dat zalig heil, dat Gods kinderen hier en eeuwig van God te wachten hebben. Gods Woord getuigt van u: "Het heil is verre van de goddelozen, want zij zoeken Uw inzettingen niet", Ps. 119:155. Gij zijt nog geheel vervreemd van een stille ziel tot God, en integendeel bent u als een voortgedreven zee die niet kan rusten, gij zijt zonder enige vrede, Jes. 57:20, 21. Of het moest een zorgeloze gerustheid en stilte der ziel zijn en een valse vrede, waar duizenden zielen onder een verblindende zonde- en satansmacht mee heengaan naar een eindeloze eeuwigheid en waar God een wee over hen uitspreekt, Amos 6:1. En wilt u weten, gij die dit leest of hoort lezen, wie en welke die ongelukkige en van al Gods heil vervreemde mensen zijn, al is men een van de gereformeerde belijders en Avondmaalsgangers en uitwendig gezet godsdienstig? O mensen, staat er eens bij stil of ge uw naam niet hoort.
Het zijn dezen:

1. Die nooit met grievende aandoening gezien, noch dat als hun grootste ongeluk gevoeld en erkend hebben, dat zij zonder God in de wereld zijn.
2. Die nooit God hebben leren zoeken met aandoening des harten om Hem tot hun God en heil te verkrijgen.
3. Die nooit Gods zalige heilgemeenschap tot hun hoogste lust en zielsbegeerte en tot het voorwerp van hun rusteloos werkzaam zoeken gesteld hebben.
4. Die nooit de scheiding die tussen God en hun ziel was zochten weggenomen te krijgen, in een waar geloofsaandeel aan Jezus en Zijn gerechtigheid.
5. Die nooit leerden kennen en beoefenen dat verbondsinlaten met God op de offerande van Christus, volgens de aanbieding des Evangelies en door de zalige bewerking van de Heilige Geest.

Vrienden, wie u zijt, weet dat allen die nog vreemd zijn van deze zo genoemde zaken, die zijn volgens de woorden Gods nog goddelozen, die ver, ja, ver van Gods heil zijn en zo blijvend geen heil te wachten hebben, noch hier in de tijd, noch hiernamaals in de eeuwigheid, wat zij ook van zichzelf denken en vertrouwen mogen of anderen hen willen wijsmaken. O mens, lees eens de woorden die God tot de zodanigen spreekt (en gaf God u het ontdekkend licht des Heiligen Geestes om dezelve eens te verstaan met toepassing op uw ziel, om nog eens als een vervreemde van Gods heil het bij de Heere Jezus en bij de genadetroon tot behoud uwer ziel te zoeken), Jes. 57:10-12: "Gij zegt niet: Het is buiten hoop. Gij hebt het leven uwer hand

gevonden; daarom wordt gij niet ziek. Maar voor wien hebt gij geschreid of gevreesd? Want gij hebt gelogen en zijt Mijner niet gedachtig geweest, gij hebt Mij op uw hart niet gelegd; is het niet omdat Ik zwijg, en dat vanouds af, en gij vreest Mij niet? Ik zal uw gerechtigheid bekendmaken en uw werken, dat zij u geen nut doen zullen." De Heere ontferme Zich over uw ziel, opdat gij recht medelijden met uzelf mocht krijgen, en waarlijk ernstig leerde bidden: "Toon ons Uw goedertierenheid, o HEERE, en geef ons Uw heil," Ps. 85:8.

Maar gij, Godzaligen, wat is zo'n geloofs- en zielsbestaan, zoals David hier betuigde voor en tot God te ondervinden, niet een zalige en dierbare gestalte? Wat verbindt die niet het gehele gemoed bij vernieuwing aan God en Zijn gemeenschap en dienst en wat maakt het onder alle verdrukking en lijden de ziel niet handelbaar, ootmoedig, onderworpen en betrouwend op de Heere, met een stille verwachting: op de berg des Heeren zal het voorzien worden. Begenadigde en beproefde kinderen Gods, ik weet, ja, als uw ziel door inwerkende genade des Heiligen Geestes daar mag gebracht worden, dat u in uw geval zo'n stille ziel tot God als uw Ontfermer en de Leidsman uwer jeugd mocht ondervinden, dat het uw ziel waarlijk een oneindig dierbaar Goddelijk geschenk is, dan keert u weder als een gebondene van hoop tot uw sterkte, en gij, die anders als zo'n omzwervende duif zijt buiten de Ark, geraakt dan zo weder tot uw rust en woont weder als bij vernieuwing in de hoogte, en de sterkte van deze uw Rotssteen is uw hoog vertrek, Jes. 33:16.

Maar waar komt het u vandaan, daar deze gestalte zo'n dierbare gestalte is en voor u zo gezegend en Gode zo tot heerlijkheid, dat u die niet meer hebt en in uw gevallen meer beoefent? Ik weet wel, het is alleen door de almachtige genade des Geestes dat u daartoe dadelijk en werkelijk komen en daarin staan en leven kunt, maar er liggen echter ook veel redenen aan uw zijde, dat u er niet meer van bezit onder uw treurige ontmoetingen en beproevende wegen die u te doorwandelen hebt, en waarin de Heere u, naar Zijn wijsheid en Vaderlijk vrijmacht, komt te leiden, als:

1. Uw nog zo diepe onkunde van God. O, wat is God onbekend, vrienden! Men bidt tot Hem, men spreekt, leest en hoort van Hem; maar wat een diepe onkunde van God beheerst onze zielen niet? O, wij zijn door de val God geheel uit ons verstand kwijtgeraakt en de overblijfselen van die onkunde en dikke duisternis bedekken nog al teveel onze zielen; daarvandaan komt al dat indrukloze, ongevoelige en liefdeloze dat onze zielen beheerst. Och, kenden wij God eens, Godzaligen, en leerden wij die kennis eens meer bij de Heere Jezus zoeken, Die betuigt dat dit ook Zijn Middelaarswerk is, aan de zielen Zijner gekochten, Joh. 17:2, 2, wij zouden die betamelijke en dierbare gestalte van David meer ondervinden en beoefenen; want de geheiligde kennis van God is de baarmoeder en grond, waaruit alle geloofsgenade en derzelver beoefenig met stilheid, betrouwen, hoogschatting en heilige onbezorgdheid, ja, alle ware heiligheid en sieraad in hart en wandel geboren worden, volgens 2 Kor. 3:18.

2. Komt het u hier niet vandaan dat u zo weinig een stille ziel tot God hebt: omdat u te weinig leeft in een werkzaam geloof bij God; u komt wel tot uw plichten en tot een klagen van uw ellenden soms, maar u mist onder al deze twee dingen en u ziet het niet:

a. Gij komt onder en met uw plichten niet dadelijk tot God, daar eindigt u niet in. O, sta hier eens bij stil, is het niet alzo?

b. Gij bidt meer om ontslag en vrijmaking van uw ellende, dan dat u zoekt het einde dat God in de kruisweg met u bedoelt door genade te bereiken en dat is uw bevordering in de heiligmaking, Hebr. 12:10, en om uw wil in Gods wil te leren verliezen.

c. Het zal u hier vandaan komen: u ziet niet genoeg op God als uw God, en u werkt meer

met uw noden, dan met de genadebetrekking die God op u heeft genomen en waardoor u als een gelovige de vrijheid en het recht hebt om Hem in geloof te gebruiken als uw God, evenals hier David in onze Psalm deed, zie vs. 3, 7, 8. O, wat betrekkelijke namen geeft hij daar aan God, en hoe verkeerde Davids geloof met God in al die zalige betrekkingen! En dat geeft de kracht aan de ziel en de welgemoedheid onder de verdrukking, want dan kan men met God door een bende van vijanden lopen en met God over een hoge muur van zwarigheden springen; ja, dan kan men al zijn zorg op de Heere werpen. Nu, dit verzuimt gij; u denkt veeltijds niet eens daaraan dat al uw sterkte daarvandaan moet komen. Mijn vrienden, gezicht van ellende, klagen over uw ellende en alleen daarmee naar de Heere te gaan, dat geeft u geen kracht, O nee, laat u dat nooit wijs maken, zo deed David hier niet! Maar gelovig op God te zien, zoals Hij uw God is langs het verbond, dat geeft de kracht aan de ziel en aan het gebed en werkt de stille zielsgestalte onder het kruisjuk tot de Heere, gelovende: het slaan is Vaderlijk en God is liefde en Hij zal Zijn Woord bevestigen, Jes. 43:1, 2; en Hij slaat u met Zijn staf lieflijkheid.

d. Het komt u hier vandaan: u gaat de ganse dag teveel in uw hart bezwangerd met ongelovige, harde, slaafse en God wantrouwende gedachten, daar is uw ziel teveel mee vervuld, en zo beledigt en verloochent u God steeds en u ziet het niet, en daarom vernedert ge u daar niet over voor Zijn aangezicht en verzuimt alzo om uw grote hoofdzonde te belijden en te bewenen voor God en Jezus en die te vlieden en te bestrijden in des Heeren Jezus' kracht. Ja, u hoort naar oorblazers, de satan en uw bedrieglijk hart en die scheiden u zoveel van God en Jezus, uw voornaamste Vriend, zodat de Heere u wel vragen mag: *Heb Ik dit aan u verdiend, ziel? Waar ben Ik een dorre woestijn geweest of een land van de uiterste donkerheid? O Mijn volk, wat heb Ik u gedaan? Waarmee heb ik U vermoeid? Betuig tegen mij.*

(1) Och, kom mijn vrienden, gij die God vreest, niet alzo, schud u uit het stof, gij gevangen dochter Sions, maak u los of laat u door Jezus losmaken van de ongelovige zondebanden uwer hals, en keer tot uw Sterkte, de Goddelijke Heere Jezus, Wiens kruishout al uw Mara's wateren heeft zoet gemaakt. Hij heeft er de vloek uit weggenomen, zodat de Heere u toeroept, Jes. 54:6: "Want de HEERE heeft u geroepen als een verlaten vrouw en bedroefde van geest; nochtans zijt gij de huisvrouw der jeugd, hoewel gij versmaad zijt geweest, zegt uw God." Och vrienden, ik bid u, leer dit toch eens voor waarachtig houden, dat uw grootste en godonterende zonden zijn: ongeloof, ondankbaarheid en slaafse opvattingen van God. O, wat zondigt gij al met uw denkbeelden, die gij van God maakt. O, sta hier eens bij stil, gij zult u diep schamen moeten voor de Heere. Vrienden, was God zo'n God als u meest omtrent Hem verkeert met uw zielsgedachten en gemoedsbestaan, dan was God geen God. O vrienden, God is in Christus Jezus voor Zijn volk liefde, en al Zijn wegen omtrent Zijn volk zijn goedertierenheid en waarheid.

(2) Maar om nu eens meer voor uzelf tot die stille zielsgestalte tot God te komen, o Godzaligen:

a. Sta al biddende bij de genadetroon en bij de tedere Goddelijke Heere Jezus, naar genezende genade van deze gemelde kwaden, die er uw zielen van beroven.

b. En dan ten andere, vrienden, sta eens stil:

1. Bij al dat heil dat u van God als uw vrijwillige Verbondsontfermer al op uw weg uitgedeeld en zo vrijmachtig geschonken is, o denk uw weg eens, ja, dikwijls na, van Sittim af tot Gilgal toe, opdat u meer het heil uws Gods mocht leren kennen en erkennen, en zie eens wat al Mizpa's stenen en Eben-Haëzers u op uw weg zult vinden. Vrienden, had het Gods heil niet gedaan, waart u wel zover en tot hiertoe gekomen? O ik weet: geenszins; menigmaal zal uw

ziel moeten zeggen: Ik zou in de stilte, ja, in de schande, versmaadheid en doodsschaduw gewoond hebben, "tenware dat de HEERE mij een Hulp geweest ware. Als ik zeide: Mijn voet wankelt, Uw goedertierenheid, o HEERE, ondersteunde mij," Ps. 94:17, 18. O, hoe menigmaal heeft de Heere uw ziel niet én geestelijk én lichamelijk uit het graf opgevoerd, veranderende uw weeklagen in een rei en ontbindende uw zak, terwijl Hij u met nieuwe blijdschap omgordde, Ps. 30:4, 12; doende uw ziel zingen (en is dat geen heil?): "Gij zijt mij een Verberging, Gij behoedt mij voor benauwdheid; Gij omringt mij met vrolijke gezangen van bevrijding," Ps. 32:7.

2. Merk meer op dat heil dat gij, onwaardige en gedurig ontrouwe en zo veelzins ongelovige, nog steeds geniet en zo dikwijls ondervinden mag van de God uws heils; dan onder de genademiddelen, dan onder gezegende eenzaamheden met God en Christus, dan onder het verkeer met beproefde tedere Godzaligen, dan onder uw bijzondere gevallen, posten, bezigheden en strijden, dan onder treurige en zondige bezoekende gevallen en ontmoetingen, waaronder uw ziel wel eens zuchten moet: "Wee mij, dat ik een vreemdeling ben in Mesech, dat ik in de tenten Kedars woon," Ps. 120:5; "Mijn ziel heeft lang gewoond bij degenen die den vrede haten," Ps. 120:6, Maar waaronder gij dan ook dikwijls ondervinden mag, dat de Heere goed is en tot een sterkte in de dag der benauwdheid, kennende degenen die op Hem betrouwen, Nah. 1:7; zodat uw zangtoon is:

Hoezeer dat mijn" ziel is gekweld,
In God wordt zij gerust gesteld; enz.

Ja, dat heil zal u ook nog niet vreemd zijn, om de deur van uw hart te openen voor de vernieuwde inkomst van de Heere Jezus als de God uws heils, onder die bede: "De HEERE is mijn Sterkte en Psalm; want Hij is mij tot Heil geweest. Och HEERE, geef nu heil. Och HEERE, geef nu voorspoed," Ps. 118:14, 25. Vrienden, houdt toch goed dagboek, om wél op te tekenen wat heil des verbonds door de Heilige Geest, uit de volheid van Christus, aan u al is medegedeeld en nog wordt medegedeeld, om te zijn tot heerlijkheid Gods uws Vaders. Dan, vrienden, als u daar veel bij leeft in geloofsoplettendheid, dan weet ik, zult u zien dat u gehele muren van heil hebt en dat u dus zijt in een zeer sterke stad, Jes. 26:1, kunnende zowel geestelijk als lichamelijk met een gelovig vertrouwen zeggen: "HEERE, Gij zult ons vrede bestellen, want Gij hebt ons ook al onze zaken uitgericht," Jes. 26:12.

3. Weet en geloof, dat al wat de Heere verder aan u doen zal ook heil zal zijn over uw gehele weg. En daarom, tracht gemoedigd, gelovig en teder, ja, heilig onderworpen en betrouwend uw overige weg af te lopen; en al kunt u het altijd zo niet als heil zien en aanmerken, ja, al wil uw vleselijk verstand u wijsmaken dat het u tot onheil zal zijn, o oordeel dan een rechtvaardig oordeel, en gelovende, geef God de eer, zeggende en zingende:

Wat kan het anders zijn dan licht,
't Geen d' uitvoer van Gods eeuw'gen Raad is.

Want zekerlijk, Gods heil zal nabij zijn degenen die Hem vrezen, en daarom, zeg ook vrij: "Van Hem is mijn heil." O, al Zijn Goddelijke beloften zijn vol heil voor uw ziel, maak er in geloof veel gebruik van, onder die ootmoedige bede: "Toon ons Uw goedertierenheid, o HEERE, en geef ons Uw heil," Ps. 85:8.

4. En dan zal er voor u ieder nog eens een eeuwig heil volgen en dat zal ook alleen van God als uw Bondsgod zijn, dat heil van onmiddellijk en storeloos bij dat eeuwig Fontein-wezen,

de God des heils Zelf te zijn, Hem genietende en dienende van nabij en onmiddellijk, om uw zielen in die Almachtige te verlustigen, wordende geleid aan de levende fonteinen der heilwateren. O, dat heil heeft geen oog gezien, geen oor gehoord, dat is nimmer in het hart eens mensen opgeklommen; dat zal een heil Zijner rechterhand zijn, met Goddelijke mogendheden. Vromen; die hier met tranen uw weg bezaait en die dikmaals zucht: O heilbron Jezus, drenk mijn treurige matte ziel eens uit Uw heilrivier. O God van Lechi, laaf eens mijn zielendorst. O weet dan, dan zal uw rouw in eeuwige vrolijkheid veranderen. O, dan zal volmaakt uw heil van en bij, ja, in God zijn; komt, zing dan hier al, in uw gelovig vooruitzicht in dezen:

Wis dit is der engelen baak,
Der zalige zielen al 't vermaak,
In deze kolk, dat zalig volk
Zich dronken drinkt,
En tot eeuwig heil te gronde zinkt.

5. Kom gij mijn vrienden, u die Davids God tot uw God hebt en Zijn eeuwig eigendom door grondeloze genade ook geworden zijt, welaan, lieft en dient en vertrouwt toch de Heere meer en meer. Verheft uw ziel veel in geloof omhoog, betuigende met David: Van Hem is mijn heil en van Hem zal het verder, ja, eens eeuwig zijn, volgens Ps. 37:39, 40. Laat satan en ongeloof, en ja, soms ook goddeloze mensen u zielsdoorgrievend toeroepen: Gij hebt geen heil bij God. O gelooft: gij hebt een Getuige in de hoogte en reeds vele eerstelingen van dat heil in uw ziel op uw weg ondervonden en ontvangen. En daarom raden wij u hier veel naar te staan, opdat uw heil meer en meer, ja, ook bestendiger worden mag en uw hoop op de God des heils meer gesterkt en bevestigd.

a. Zoek door genade een lijdzame ziel te verkrijgen, als wetende: "Het is goed dat men hope en stil zij op het heil des HEEREN," Klaagl. 3:26.

b. Laten uw geloofsogen veel naar de Heere uitzien, wachtende op de God des heils, vertrouwende, God zal u horen, Micha 7:7-10.

c. Zie en volg veel de liefdesraad van David: *Vertrouw op de Heere te aller tijd, o gij volk! Stort ulieder hart voor Hem uit,* enz.

d. Werk toch meer met uw bevindingen en voed uw ziel met die getrouwigheden Gods, tot verdere hoop en geloofssterkte.

e. Onder al het verdrukkende dat u ontmoet, o zie zoveel niet op de schepselen die tegen u zijn, wat zijn zij toch voor God dan leugen en ijdelheid? Weet dat de Heere tot u zegt, Jes. 51:12, 13: "Ik, Ik ben het, Die u troost; wie zijt gij, dat gij vreest voor den mens, die sterven zal, enz."

f. Waak veel en houd een ingekeerd oog op uw ongelovig, woelig en Gode-wantrouwend hart, dat zo haastend en God-bepalend doorgaans werkt, als wetende: die gelooft, zal niet haasten. In stilzitten en vertrouwen is toch de sterkte; spreek uw ziel in veel ernst en bestraffend aan als David: "Maar gij, o mijn ziel, zwijg Gode; want van Hem is mijn verwachting."

g. Maar alzo u zonder de dierbare Heere Jezus, de Bron van al uw heil, niets vermag, zo zoek alles met bidden te doen, met een geloofsoog op Hem en Zijn Geest, als uw eeuwige, vrijwillige en heil-uitdelende Ontfermer en Leidsman, in Wiens handen uw persoon en gehele zaak is, ja, ook al uw heil voor tijd en eeuwigheid, en Die u heeft verzekerd: Ik zal Gewis bij u weldoen, en Ik zal u niet verlaten totdat Ik zal gedaan hebben alles wat Ik in Mijn raad u toegedacht, en in Mijn verbond des heils u beloofd heb; Ik, Die u roep, ben getrouw, zegt God Die het ook doen zal.

Wel dan, Godzaligen, gelooft alleenlijk, en daarom, zo de Heere vertoeft, verbeidt Hem; want Hij zal Gewis komen en niet achterblijven. Eindelijk Godzalig en begenadigd erfdeel Gods, onze wens aan u is dat de God der goedertierenheid uw zielen veel mocht bedélen met een stille gestalte tot Hem, in en onder al het beroerende, dat deze aarde oplevert en uw vijanden vanbinnen soms op een zielverdringende wijze uw gemoed aandoen. O, als God, Die uw God is, stilt, wie zal dan beroeren? Terwijl u Gods heil op uw verdere weg niet ontbreken zal en bij het aflopen van dezelve, het eeuwig heil in en bij God voor de troon, eens volkomen zijn zal en in volle kracht worden ondervonden, Jes. 60:18, 19: "Er zal geen geweld meer gehoord worden in uw land, verstoring noch verbreking in uw landpalen; maar uw muren zult gij Heil heten en uw poorten Lof. De zon zal u niet meer wezen tot een licht des daags, en tot een glans zal u de maan niet lichten; maar de HEERE zal u wezen tot een eeuwig Licht, en uw God tot uw Sierlijkheid."
AMEN

8. De Gode eergevende zelfbestraffing

"Maar gij, o mijn ziel, zwijg Gode; want van Hem is mijn verwachting."
Psalm 62:6

Wanneer de Jehovah de komst van Zijn geliefde Zoon aan de Kerk belooft, als een kostelijke en wel vastgegronde Hoeksteen, Jes. 28:16, zo doet Hij voorzeggende of gebiedender wijze daarbij: "Wie gelooft, die zal niet haasten."

1. Daar wordt gesproken van één die gelooft, wat dan wil zeggen: die recht in Hem gelooft en dus zichzelf met zijn eeuwig zielsbelang op deze Rotssteen bouwt en alzo gelovig en lijdzaam de vervulling van Gods belofte verwacht. En zeker, deze gestalte en werkzaamheid der ziel is altijd nodig, en vooral als de beloften nog zo ras niet vervuld zullen worden, maar als er integendeel nog zware en langdurige geloofsbeproevingen moeten voorafgaan.

2. Van deze dan, die God op Zijn woord, algenoegzaamheid, almacht en trouw gelooft, wordt getuigd: "Die zal niet haasten." De spreekwijze schijnt te zien op mensen die in een nakend gevaar zijnde en zich daar niet veilig bevindende, zeer driftig zijn om óf te vluchten, óf alle middelen ter redding al te schielijk en onbedacht aan te grijpen, óf uit haastige schrik de beloofde hulp niet durven afwachten en dus tonen dat zij hun tegenwoordige veiligheid, evenals de zekerheid van de beloofde redding niet recht geloven; want die van beide verzekerd is, blijft bedaard op zijn post en verwacht zijn heil met lijdzaamheid. Maar het is zeer opmerkelijk dat de apostel Paulus in Rom. 9:33 en de apostel Petrus in 1 Petrus 2:6 deze woorden opvatten en vertalen: "Die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden." De zin is wel één, Maar men kan aanmerken dat het ene het andere verklaart, want degene die haast door ongeloof, handelt niet met een rijp beraad en slaat door schielijkheid dikwijls verkeerde en ontijdige wegen in en wordt dus beschaamd in zijn verwachting; maar die gelooft zal nooit beschaamd worden, zijnde zo veilig op God Zelf gegrond en daarom heeft hij geen reden om zo vreesachtig en ongeduldig te haasten. En o ja, de hoop, zijnde een zuster van het geloof of een tak en vrucht daarvan, verwacht met lijdzaamheid hetgeen zij niet ziet, in die verzekering van nooit beschaamd te zullen worden over teleurstelling in hun verwachting op God en Zijn gedane toezeggingen, evenals moeder Sara, Hebr. 11:11: "Overmits zij Hem getrouw heeft geacht Die het beloofd had." En dit leert de ziel zichzelf toeroepen en beoefenen: "Zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal Gewis komen, Hij zal niet achterblijven," Hab. 2:3. Dit gezegend gemoedsbestaan zien wij ook duidelijk in de man Gods David, welke gelovig en God verwachtende wilde wachten op de Heere, onder het beproevende uitstel Gods, en daarom zijn eigen ziel, onder al de donkere voorzienige wegen Gods omtrent hem en onder al de list en vervolgende macht zijner vijanden, toeroepend, Ps. 62:6:

"Maar gij, o mijn ziel, zwijg Gode; want van Hem is mijn verwachting."

O zoete, vriendelijke en bemoedigende en tevens zeer ernstige raad die David hier aan zijn ziel doet. Wij letten in deze woorden op twee delen:

I. Op de vriendelijke, bestraffende aanspraak van David aan zichzelf: "Maar gij, o mijn ziel, zwijg Gode."
II. Op zijn gelovig uitzicht op God: "Want van Hem is mijn verwachting."

I. De vriendelijke, bestraffende aanspraak van David aan zichzelf:

"Maar gij, o mijn ziel, zwijg Gode;"

Betreffende het eerste, David spreekt hier met zichzelf en tot zichzelf, en wel tot zijn edelste en beste deel: zijn ziel.

A. Wat de ziel des mensen is hebben wij in een vorige verhandeling gemeld en wij herhalen daarom zulks niet. Het was de praktijk van de man Gods David, al veel omtrent zijn ziel werkzaam en oplettend te verkeren.

1. Het is wel waar dat een Godzalige geroepen wordt om ook op eens anders ziel acht te nemen en die gade te slaan, hetzij dan zijn nabestaanden, kinderen of onbekeerden die hij ontmoeten mocht in de voorzienigheid, of zijn mede-Godzaligen, waar hij bijzonder verkeer mee heeft, of ook zijn dienstbaren die onder hem staan mochten. Nee, hij mag, en als hij recht staat wíl hij ook niet zeggen: Ben ik mijns broeders hoeder? Dat is toch een rechte Kaïns taal, Gen. 4:9; nee, hij vindt lust om onder die welgelukzaligen te zijn die aan alle wateren zaaien, Jes. 32:20, en zijn ziel wil hij openen voor de geestelijke hongerigen, en de bedrukte zielen wil hij verzadigen met en door de woorden Gods die hij van de Heere gehoord en geleerd heeft, stellende het zijn zaligheid, als zijn lippen andere zielen voeden mogen als een rechtvaardige, en anderen mogen vertroosten met die vertroosting, met welke hij zelf in zijn verdrukte wegen en onder beproevingen van God vertroost is geworden, volgens Jes. 58:10; 2 Kor. 1:4. Ja, wat is het een verheffing van een arm Godzalige als hij gevonden mag worden als de schapen, die uit de wasstede opkomen en die niet jongeloos zijn, Hoogl. 6:6, en die ook in die grote dag van Jezus' heerlijke toekomst zullen mogen zeggen: "Zie, Ik en de kinderen die Mij de HEERE gegeven heeft, Jes. 8:18. O, wie hier indrukken van krijgt, bij licht van Gods Geest, wie zou dan zwijgen kunnen van God en Jezus en van Zijn oneindige, waardige en zalige dienst tot de zielen van zijn naasten? Al wilden dan alle machten der wereld en der hel en alle onheilige leidslieden dit beletten en verhinderen, zoals de apostelen Petrus en Johannes gebeurde, Hand. 4:18, men zou dan met die volijverige apostelen moeten antwoorden: "Want wij kunnen niet laten te spreken hetgeen wij gezien en gehoord hebben," volgens vs. 20.

2. Maar zal men zo omtrent zijns naasten ziel waarlijk ten nutte verkeren, zo moet men dan vooral eerst recht en betamelijke omtrent zijn eigen ziel handelen en nauwkeurig opmerken hoe die voor en omtrent de Heere verkeert en gesteld is; want ja, een ware Godzalige is pas recht bekwaam om omtrent zijns naasten ziel te verkeren nadat zijn eigen ziel wél gesteld is in geloof omtrent God en Jezus; is die niet aan zijn plaats, noch betamelijk gesteld en werkende omtrent de Heere, zo zal zij ook niet veel kunnen en soms ook niet durven doen omtrent haar naaste; want een ootmoedige ziel die werkzaam omtrent de Heere leeft, maakt een vrijmoedige open mond, zie Ps. 116:10; Ps. 51:14, 15, 17. En daarom was het Davids praktijk al zeer veel om met en tot zijn eigen ziel als in samenspraak te leven:

a. Dan weer eens om haar te bemoedigen, Ps. 116:7: "Mijn ziel, keer weder tot uw rust, want de HEERE heeft aan u welgedaan."

b. Dan om dezelve op te wekken tot des Heeren lof, Ps. 103:1, 2: "Loof den HEERE, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heiligen Naam. Loof den HEERE, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden."

c. Dan tot beschaming en opbeuring zijner ziel, Ps. 42:12: "Wat buigt ge u neder, o mijn ziel, en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige Verlossing mijns aangezichts, en mijn God."

d. En David doet het hier tot bestraffing en onderrichtende bestiering van zijn ziel.

3. En waarlijk, zulke samen- en alleenspraken zijn alleszins betamelijk, noodzakelijk en

voordelig, en daarom had onze David er zoveel mee op. En dus toonde hij:

a. In het algemeen, dat er een hoger en edeler geest in hem was dan in anderen, waardoor hij zichzelf, in en door zichzelf, onder de hulp des Geestes zocht ten ondergebracht te krijgen, om dus de zonde over hem niet te laten heersen, Rom. 6:14.

b. Zo vertoont hij daarmee die kennis die hij had en hield van zichzelf. Hij wist hoe het van binnen stond, geheel anders dan een natuurlijk bedrogen mens, die nergens meer een vreemdeling is dan in zijn eigen hart.

c. Zijn gezetheid op hartenwerk; zou David welvaren, zijn ziel moest dan vooral welvaren.

d. Zijn zucht en begeerte naar een grondige genezing. Zou toch David goede uren en dagen hebben op aarde, en zou hij lijdzaam, gelovig, vertrouwend en gemoedigd wandelen, o, dan moest hij, omdat hij de plaag van zijn hart kende, toch vooral grondgenezing der ziel hebben, dat was hem zelfs veel beter dan de vertroostingen Gods te ondervinden, volgens de belofte van Jer. 33:6. Trouwens, genezing der ziel van het dodelijk eigen, gaat altijd gepaard met bevinding van vrede en troost die de Heere dan in de ziel openbaart, daarom was de bede van de man Gods Jeremia in Jer. 17:14: "Genees mij, HEERE, zo zal ik genezen worden; want Gij zijt mijn Lof."

B. Maar zijn de alleenspraken der ziel ooit nodig en nuttig, zo is het vooral dan, als men zich bevindt in angstige en benauwde omstandigheden. En immers, zo was het hier met David, gelijk dit zanglied toont. Ja, het scheen alsof zijn ziel begon te murmureren en verdrietig en onlijdzaam tegen God te spreken.

En daarom handelt hij hier ook zeer getrouw en nadrukkelijk omtrent zijn ziel en spreekt haar ernstig bestraffend aan, zeggende: "O mijn ziel", ontdekkende alzo zijn gemoedsaandoening en ijverzucht, zoals hij die ook vertoonde in het aanspreken van zijn verdrukte medegelovigen, om hen te sterken en te bemoedigen in hun vertrouwen en hoop op God; het is, vs. 9: "Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk; stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht; God is ons een Toevlucht. Sela." Op zo'n ernstige, opwekkende wijze spreekt ook de Heere Zelf dikwijls Zijn volk aan in de heilige Bijbelbladeren, als Jes. 62:6: "O gij die des HEEREN doet gedenken, laat geen stilzwijgen bij ulieden wezen;" en Micha 6:3: "O Mijn volk, wat heb Ik u gedaan, en waarmede heb Ik u vermoeid? Betuig tegen Mij," om zo de ziel tot de nadrukkelijkste beschaming te bewerken, en op het ernstigst aan te sporen tot haar zo betamelijke plicht omtrent de Heere haar God. En even zo handelt hier ook David met en omtrent zijn ziel.

C. Maar het is ook zeer vol nadruk dat David hier zijn ziel zo bij wijze van tegenstelling en terugroeping aanspreekt, zeggende: "Maar gij, o mijn ziel," en daartoe vond en gevoelde hij in zich vele redenen. Want als wij zijn gestalte, in vs. 2 gemeld, inzien, zo vinden wij dat zijn ziel daar op haar rechte plaats was en werkte, te weten: bij en onder God, en dat in een gelovige, lijdzame en berustende gestalte, kunnende daardoor betuigen: "Immers is mijn ziel stil tot God; van Hem is mijn heil," en hebbende tevens een gelovig oog op de gronden van zijn genadige betrekking op God, als Die zijn Rotssteen en Heil en hoog Vertrek was, vs. 3. Maar nu schijnt het dat Davids ziel uit zijn geloofsgestalte tot God onverwachts was uitgeraakt, en dat hij volgens vs. 4, 5 weer meer bepaald was geworden bij de boosheid, onrechtvaardigheid en listigheid zijner vijanden omtrent hem, en dan ook bij de onschuld van zijn persoon en de rechtvaardigheid zijner zaak voor God en mensen, alsook bij zijn volkomen weerloosheid tegen zo'n menigte onvermoeide vervolgende vijanden als hem steeds belaagden, zeggende daarom

zo protesterende wijze: "Hoe lang zult gijlieden kwaad aanstichten tegen een man?" Ja, tegen mij, die maar een gering, weerloos man is, en u daarentegen een groot, aanzienlijk en machtig getal uitmaakt; naar wie gaat gij toch uit? Wie jaagt gij na? Naar een dode hond, naar een enige vlo? 1 Sam. 24:15. En door dit zijn zien op de tweede oorzaken en haar boosheid en list, zo is het dat Davids ziel uit haar bezadigde geloofsstilte tot God uitraakte en dat zij weer meer in een zondig ongelovig redeneren en murmureren verviel, zodat hij in des vijands net geraakte met zijn gemoed. En ach, wat ligt een gelovige onder donkere proef- en drukwegen daar niet licht voor open, ook zelfs dan, als hij zich in de aangenaamste geloofsgestalte omtrent de Heere bevindt, met een rusten in God en Zijn raad en toezeggingen. O, door wat een kleine oorzaak, of ongelovig omzien en afzien van de Heere met zijn aandacht, wordt hij daar niet weder van beroofd en bevindt hij zijn sterkte en stilte in en tot God te verminderen en te verliezen in zijn ziel; want het vleselijk verstand heeft ras verscheidene voorwerpen bij de hand om het gemoed in ongelovig neerbuigen en verdrietige moedeloosheid te doen neerzinken en God uit het oog te brengen.

En zo was het hier ook met David, hij begon weer met zijn ziel meer te zien en zich te bepalen:

a. Op der goddelozen en zijner vijanden voorspoed, goddeloosheid en straffeloosheid; zij voerden alles zo maar ongestoord tegen hem uit, evenals Ps. 10:9-11, durvende vrijmoedig zeggen en hem smadelijk toe te spreken, tot doorwonding van zijn gemoed, dat hij geen heil bij God had, Ps. 3:3, terwijl, ja, waarlijk, zijn tegenspoeden en bestraffingen alle morgen nieuw waren; de ene drukweg was niet voorbij of de andere was weer daar; hij was nu wel verlost uit zijns vaders huis en van zulke hoogst nijdige, hoogmoedige en onbekeerde broeders, maar zie, nu moest hij weer omdolen en zo gevaarlijk omzwerven door een vervolgende schoonvader Saul en vele andere vijanden die hem hielpen, en dat zo zonder enige schuld of reden daartoe, zodat hij zeggen moest: "Zekerlijk, de fundamenten worden omgestoten, wat heeft de rechtvaardige bedreven?" Ps. 11:3.

b. Hij begon ook weer ongelovig te zien op de weg van de voorzienigheid Gods, Die in en over alles heerschappij heeft en Die dit alleszins zo toeliet en hem zo lang en diep gedrukt deed blijven worstelen, zonder dat er iets kwam ter vervulling van de aan hem gedane beloften of dat zijn aanhoudende geloofssmekingen enigszins beantwoord werden, maar dat hij integendeel moest klagen: "Hoe lang, HEERE, zult Gij mij steeds vergeten? Hoe lang zult ge uw aangezicht voor mij verbergen? Hoe lang zal ik raadslagen voornemen in mijn ziel, droefenis in mijn hart bij dag? Hoe lang zal mijn vijand over mij verhoogd zijn?" Ps. 13:2, 3.

Nu, dit ongelovig handelen van David veroorzaakte een opstand tegen God en Zijn leiding en werkte een zondige storm in zijn ziel, en hij dit bemerkende, zo roept hij aanstonds met zijn bezweken geloof zijn ziel als terug en weer naar God toe, daar het hem alleen goed was, zeggende: "Maar gij, o mijn ziel."

1. Gij, die door een soevereine en grondeloze liefde en genade van God ontfermd zijt, en in Zijn verbondsgemeenschap opgenomen.

2. Ja, u die uzelf zo menigmaal onbepaald, zonder enig uitbeding, aan God hebt overgegeven en uzelf aan de wil van God verpand, ja, u menigmaal met een gehele afhankelijkheid onder God, als ook onder Zijn wil, raad en leiding, hoe die dan ook zijn zou, onderworpen hebt, als gelovende dat Gods leiding en weg, ja, de tucht zelf, Vaderlijk en ontfermend zou zijn en dat al de verdrukkingen, hoe ook genaamd, uit getrouwheid zouden zijn om u wijzer, geestelijker en heiliger te maken voor Gods aangezicht.

3. Ja, nog eens, "Maar gij, o mijn ziel", u past het geenszins, wat ook andere gelovigen

doen mogen, uit kracht van minder genadelicht in God en wegens mindere bevinding van Gods heil in hun zielen en wegens meer donkerheid in die zalige betrekking die God in genade op hen genomen heeft, maar u past zulks niet, omdat uw betrekking op God voor u niet verborgen is, terwijl gij Hem nog kunt noemen en roemen uw Heil, uw Rotssteen en uw hoog Vertrek; ja, uw Eer en uw Toevlucht. O, u past niet vleselijk te redeneren over Gods handelingen en weg met u, ja, u past geenszins te murmureren tegen de Heere of Hem te verdenken en vooruit te lopen; en dus, gij o mijn ziel, o weet het, u zijt zo eeuwig verplicht en verpand aan God, om toch onder goede indrukken Gods te staan en te leven en te merken op al die reeds ondervonden trouw en goedertierenheden die als zovele Goddelijke onderpanden van de aan u gedane beloften zijn. Ja, de Heere heeft u immers meermalen doen horen dat de sterkte Godes is, vs. 12, en dat de Heere eens u en ook uw vijanden, een ieder zal vergelden naar zijn werk, vs. 13. En de almacht, trouw en waarheid Gods, o gij, mijn ziel, is u immers niet donker, maar u gelooft immers nog dat al uw vijanden eens zullen gedood worden en bevonden zijn als een ingebogen wand en een aangestoten muur, vs. 4, dat zij met al hun leugenmacht, list en geweld tegen u niets zullen vermogen maar dat zij eens onverwacht en snel, als met één stoot, zullen worden omgeworpen door een Goddelijke hand. Dan zal de Heere u doen bevinden, dat zij wel tegen u zullen strijden maar tegen u niet vermogen, want de Heere is met u om u uit te helpen; ja, de Heere zal u rukken uit de hand der bozen en u verlossen uit de handpalm der tirannen, Jer. 1:19; Jer. 15:21. Wel dan, zwijg de Heere en verbeid Hem. Ja, dit is mijn ernstige raad en bevel aan u; Maar gij, o mijn ziel, zwijg Gode, en laat dit thans uw grote hoofdwerk zijn.

D. De bestraffende onderrichting en de betamelijke plicht die hier David dan aan zijn ziel voorschrijft is Gode te zwijgen; hij zegt: "Zwijg Gode."

1. Het verheven en al-waardige Voorwerp voor Wie David wil, dat zijn ziel zal zwijgen is God, zijn Elohim en Bondsgod, Die als de alleen ware God alles vermag en als de Algenoegzame, Waarachtige, Onveranderlijke en Getrouwe alles zal en wil doen om Zijn woord en belofte aan Zijn volk ja en amen te maken, maar Die tevens is de Onafhankelijke en Vrijmachtige in Zijn ganse regering en handelwijze omtrent Zijn volk in het algemeen en een ieder van hen in het bijzonder, en zo ook omtrent David. De Heere geeft geenszins rekenschap van al Zijn daden omtrent Zijn kinderen, maar die alle zijn echter altijd majesteit en heerlijkheid. Doorgaans zijn Zijn gedachten en wegen zoveel hoger boven die van Zijn kinderen, als de hemelen hoger zijn dan de aarde, Jes. 55:8, 9. Daarom roept Hij ook soms Zijn volk toe: "Laat af, en weet dat Ik God ben," Ps. 46:11; ja: "Zwijg, alle vlees, voor het aangezicht des HEEREN; want Hij is ontwaakt uit Zijn heilige woning," Zach. 2:13. Nu, deze alleen soevereine Jehovah en Verbonds-God van David, wil de man Gods, dat zijn ziel ook zal eerbiedigen, in en met een gelovig, onderworpen en gewillig zwijgen, het is: "Maar gij, o mijn ziel, zwijg Gode." En geen wonder, in die zijn God, waren voor zijn geloof alle gronden van berusting, onderwerping, vertrouwen en kinderlijke lijdzaamheid, en daarom wil hij dat zijn ziel in al haar drukwegen omtrent die God wandelen zal als weleer een Godvruchtige Aäron en Eli deden, waar van aangetekend staat: "Maar Aäron zweeg stil," Lev. 10:3; en Eli zei: "Hij is de HEERE, Hij doe wat goed is in Zijn ogen," 1 Sam. 3:18.

2. De plicht dan die David hier zijn ziel oplegt te betrachten is: te zwijgen.

a. Waarmee hij niet alleen bedoelt een zwijgen met de mond, als de tolk der ziel, maar wel voornamelijk een inwendig stilzwijgen van zijn ziel; want voor de Heere spreekt men ook met de innigste beweging van de ziel, zie Ps. 139:2, 4: "Gij verstaat van verre mijn gedachte. Als er nog geen woord op mijn tong is, zie, HEERE, Gij weet het alles;" en Ps. 5:2: "O HEERE,

neem mijn redenen ter ore, versta mijn overdenking." De redeneringen van ons verstand, de neigingen van onze wil, al de woelingen van onze genegenheden en driften zijn een verstaanbare zielentaal voor God, zonder dat wij die aan Hem, zoals aan mensen, door hoorbare klanken behoeven mede te delen, volgens Ps. 4:5: 'spreekt in ulieder hart op uw leger, en zijt stil. Sela," en Ps. 65:2, 3: "De lofzang is in stilheid tot U, o God, in Sion; en U zal de gelofte betaald worden. Gij hoort het gebed, tot U zal alle vlees komen," en in Jes. 40:27 vraagt de Heere bestraffender wijze: "Waarom zegt u dan, o Jakob, en spreekt, o Israël: Mijn weg is voor den HEERE verborgen, en mijn recht gaat van mijn God voorbij?" Dit zeiden zij in hun hart met hun ongelovige woelingen en gemoedsgedragingen, ja, ook wel met hun moedeloze gebaren.

b. Ook merken wij aan dat dit stilzwijgen, hetwelk David alhier zijn ziel ter beoefening aanbeveelt, geenszins is een stoïsche ongevoeligheid of een blote werkloosheid der ziel of een opbinding van alle hartstochten, maar wel degelijk een levendige en godsdienstige werkzaamheid der ziel, waarvan God het Voorwerp is en hetwelk voortvloeit uit een dadelijke zielserkentenis van God als haar Verbonds-God en getrouwe Ontfermer, en zo zal dit zwijgen dan hierin bestaan:

1. Dat die ziel over de handelingen Gods met en omtrent haar niets te klagen heeft of enigszins te berispen vindt, alsof er van Gods zijde enig gebrek van wijsheid, macht, goedheid, billijkheid en voorzorg was; nee, maar omdat het des Heeren bestelling over haar zo is, zo gelooft zij dat al Zijn doen majesteit en heerlijkheid, goedertierenheid en waarheid is. Zij kan niet zeggen dat haar druk te zwaar is of te langdurig, het is als Ps. 39:10: "Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan." Zij zwijgt met Aäron stil, Lev. 10:3. Zij kan ook niet zeggen dat des Heeren uitstel te lang en Zijn weg met haar te hard is, o nee! Zij heeft ook niets te berispen in de gevolgen van deze haar weg, hoe donker die ook zijn mag, alsof er dit of dat verkeerds uit zou ontstaan, o nee. Zij gelooft dan dat het op de berg des Heeren zal voorzien worden, Gen. 22:14, en dat deze haar beproevingsweg niet zal zijn tot haar dood, maar tot heerlijkheid Gods, Joh. 11:4, en opdat de Zone Gods door dezelve verheerlijkt worde. O, kostelijk zich verlaten op God!

2. Dat de ziel niet tegenspreekt, noch onwillig is om in zo'n weg te gaan of te blijven maar integendeel geestelijk zoekt te betrachten omtrent Jehovah, haar Heere en Verbonds-God, hetgeen de apostel lichamelijk betracht wil hebben van de dienstknechten omtrent hun heren, Tit. 2:9: "Vermaan de dienstknechten dat zij hun eigen heren onderdanig zijn, dat zij in alles welbehaaglijk zijn, niet tegensprekende." O, de God des heils is haar Heere, zij wil voor en onder Hem buigen, Ps. 45:12; het is: Vader in de hemelen, Uw wil geschiede op aarde, als in de hemelen; al is het soms met betraande ogen en met een ziel vol strijd en worstelingen.

3. Dat de ziel niet wil vragen aan de Heere naar de redenen van Zijn doen maar integendeel zich nauwkeurig zoekt te wachten voor dat oneerbiedige en hoogmoedig vragen aan God: Waarom doet Gij zo?, als staande onder een diep gevoel van Gods Vaderlijke vrijmacht en wetende en gelovende dat God niet antwoordt van al Zijn daden; ja, dat die altijd recht gedaan zijn, alzo de Heere met het heir des hemels en al de inwoners der aarde doet naar Zijn welbehagen, Dan. 4:35; en daarom gelooft zij met de Kerk, Klaagl. 3:26-28: "Het is goed dat men hope en stil zij op het heil des HEEREN. Het is goed voor een man dat hij het juk in zijn jeugd draagt. Hij zitte eenzaam en zwijge stil, omdat Hij het hem opgelegd heeft."

4. Dat de ziel ook niets te eisen heeft voor het toekomende, namelijk: wanneer, hoe of waardoor de Heere Zijn hand haar ten goede veranderen zal, maar dat overlaat aan Zijn hoogste wijsheid, Die Zelf een weg in de zee en een pad in de diepe wateren kan maken; ja, ook haar nut en zaligheid bedoelt en al het nodige aan haar schenken zal; ja, Die haar, als de God harer goedertierenheid, zal voorkomen met zegeningen van het goede, Ps. 59:11; en daarom wenst

zij maar stilzwijgend God te volgen in Zijn onberispelijke weg, staande en levend onder diepe zelfverontwaardiging en besef van haar zondige nietigheid, gelijk onze David eens was, 2 Sam. 15:25, 26: "Toen zeide de koning tot Zadok: Breng de ark Gods weder in de stad; indien ik genade zal vinden in des HEEREN ogen, zo zal Hij mij wederhalen, en zal ze mij laten zien, mitsgaders Zijn woning. Maar indien Hij alzo zal zeggen: Ik heb geen lust tot u; zie, hier ben ik, Hij doe mij zoals het in Zijn ogen goed is."

3. Zie vrienden, dit is het, Gode te zwijgen en dit legt David hier zijn eigen ziel op ter betrachting, zeggende: "Maar gij, o mijn ziel, zwijg Gode." Maar dit bevel dat de man Gods hier aan zijn ziel voorstelt ter beoefening, dat onderstelt:

a. Dat zijn ziel nu dat zwijgen miste en ver af was, van zulks tot eer van God en zijn eigen zielenheil te beoefenen.

b. Dat er thans in plaats van dat, al veel gemurmel en oproerige bewegingen in zijn ziel gevonden werden, die alle tot oneer van God werkten en ter verwarring, besmetting en moedeloze neerbuiging van zijn geheiligde ziel, te weten: David zal in zijn ziel gemerkt hebben een taal van ongeloof, wantrouwen, achterdocht, haasten, vooruitlopen en allerlei benauwde gevolgen profeterende; Gods doen bekritiserende, ja, tegensprekende en hard en slaafs van Gods weg en handeling met en over hem willende doen denken, om zo zijn gemoed en ziel onder zondige, harde en God-verdenkende gedachten te doen vallen en daardoor als een gevangene te besluiten, zodat hij niet zou kunnen uitkomen en alzo zijn gelovig zielsbestaan met God verliezen.

Welke onzalige, woelige gedachten in David al veel kunnen geweest zijn, zoals die ook in diepe aanhoudende proef- en drukwegen in de zielen van andere Godzaligen al eens omgaan en zich horen laten tot hun diepe smart, oneer van God en benauwde beroering der ziel. Van die alle zullen wij er enige noemen, opdat de oprechten die temeer tegengaan en bestrijden mogen. Wij zeggen dan dat onder die vijandige en beroerende stemmen in die ziel ook al dikwijls deze zijn, als:

1. Gelooft u nu nog aan Gods liefde, waarvan ge u zoveel verbeeld hebt?

2. Durft u nu nog uw staat en betrekking op de Heere te geloven en vast te houden, daar God u zo tegenkomt op alle wijzen?

3. Kunt u zo'n weg van God, als de uwe is, overeenbrengen met Zijn aan u zo dikwijls gedane beloften? Geloof vrij, u hebt die gestolen of u verkeerd toegeëigend; het is bedrog met u en maar verstandswerk.

4. Hebt u het wel recht gevat, bedriegt ge u niet? Bezie het eens; waar het werk in waarheid is, daar mag het wel beproefd worden.

5. Zal uw hoop niet van u walgen? Is uw huis niet als dat der spinnenkoppen?

6. Wel, immers de Heere ziet niet naar u om, en zie wat er staat in Ps. 9:19: "De nooddruftige zal niet voor altijd vergeten worden," enz. maar het tegendeel ondervindt u en dus is uw naam niet in de Bijbel.

7. Ziet u niet klaar in de wegen der Goddelijke voorzienigheid dat de Heere Zich u, en uw zaak niet aantrekt; zo doet de Heere niet met Zijn volk als Hij met u doet; Hij rookt zelfs tegen uw bidden, dat ondervond Kaïn ook, maar Abel het tegendeel, Gen. 4:4, 5. Zie, zo komt de Heere hier al te ontdekken, zelfs vóór de grote oordeelsdag, wat er van u is; u zult met alles bedrogen uitkomen.

8. Wel, immers de Heere toont geen medelijden met u, noch zorg voor u en daarom geeft Hij ook geen hulp aan u; ja, het wordt met u immers erger en erger, donkerder en donkerder; merkt u nog niet dat er een leugen in uw hand is?

9. Het is nu alleszins duidelijk te lezen voor u dat God Zijn hart, oog en hand van u onttrokken heeft, anders zou de Heere u helpen; maar waar is toch uw God, waar is uw verlossing? Gij wacht naar licht, maar zie, daar is voor u niets dan donkerheid en verschrikking; lees maar uw naam en deel, Job 20:27-19.

10. Ja, ziet u niet dat God u geen woord houdt, al belooft Hij zulks? De Heere doet wel veel beloften, maar waar zijn de zaken? Is het niet het tegendeel?

11. Wel ja, uw God verzuimt te komen, zo gaat het met al dat wachten en vertrouwen op God en daarom: laat God varen, u hebt maar een ellendig leven, "laat u uw God niet bedriegen," Jes. 37:10

12. Uw verwachting op dingen die u tegemoet zag die is al afgesneden, God zal voor u geen vensteren in de hemel maken; uw staat is reddeloos en God zal u geen mirakelen doen ondervinden; ik beklaag u.

13. Wel, daar is of wordt aan u niets vervuld van al datgeen waar u zo op wacht en waar u zo van spreken ging bij de vromen; daar staat u nu beschaamd voor God en mensen.

14. Ziet u het niet zelf, oordeel er zelf van. Laat God de vijanden niet zomaar op u los, bepaalt Hij ze wel? Immers nee, zo toont God Zijn ongenoegen tegen u, daar liggen onbeleden en onverzoende schulden, ga die liever opzoeken, werk aan uw plaats, maar niet over uw hart heen, u bemantelt uw zonde; zie, daar is die en die zonde, in die en die tijd, ja, in uw jonkheid zelfs.

15. Wel, waar worden uw donkerheden opgeklaard? Wel, het wordt al donkerder en donkerder met u, en waarom doet God dit zo dan? Hierom: omdat u nog een eeuwige donkerheid dreigt.

16. En daarom, wat behoeft ge meer te bidden of plichten waar te nemen of op God te hopen? Het is toch enkel bedrog met u, en daarom, het zal toch even veel voor u zijn; laat God en godsdienst varen, uw einde zal toch zijn de uitblazing van een bedrogen ziel, en daarom, laat maar alles los wat u zo meent geloofd en met licht gezien en gehoopt te hebben, ja, waarmee ge uw ziel wel dikwijls hebt verblijd. Zover ging uw inbeelding; is dat nu niet als Jes. 44:20? Had toen maar liever met die en zulke woorden Gods gewerkt, dan was uw stand nu zo ellendig niet.

Zie vrienden, deze benauwde stemmen en God-honende en zielsberoerende gedachten en inwerpingen kunnen er al in de ziel van een begenadigde omgaan die in diepe drukwegen en zware geloofsbeproevingen, door een voorzienige hand Gods, zich gesteld en gehouden vindt, en wanneer zijn geloof op God bezweken is en er een ongelovige opstand en murmurende bewegingen der ziel gaande raken in zijn binnenste, waaronder een listige satan zich mengt met zijn verzoekende en ziftende werkingen, trachtende maar zo'n ziel te maken als een gans verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste, Jes. 54:11. En omdat de man Gods David in de genade met al Gods volk enerlei hart en weg had en een hoge trap van geloofsbeproeving jarenlang ondervond, zo zal hij met hen inwendig ook al enerlei zielsstrijden en vijanden ondervonden hebben, en onder die zullen de gemelde zaken hem ook niet vreemd geweest zijn. Als wij met zijn Psalmen raadplegen, dan worden wij hierin bevestigd, zie Ps. 3:3; 13:3-5; 25:15-19; 42:10; Ps. 69:7; 116:11; 143:3, 4, en nog vele andere, waardig dat men die eens alle naleest. En die ongelovige en zondige bewegingen en beroerende stemmen der ziel en van zijn overgebleven ongeheiligde natuur zullen dan soms ook al veel geraas en ontsteltenis in hem gemaakt hebben, en zie, van deze of andere dergelijke waren er heden al verscheidene die hij in zijn ziel hoorde en ondervond te woelen. Maar omdat dezelve zowel onbetamelijk, zondig, gruwelijk, ja, God-beledigend, als alle geloofswerking op God

verwoestend zijn, vloeiende uit een bedenken des vleses dat vijandschap tegen God is en strekkende tot verloochening van al de Goddelijke deugden en van de waarheid en trouw der beloften, zo kon het niet anders zijn of David moest toen hij dit in zijn ziel bespeurde, aanstonds zijn ziel terug- en afroepen, en zoeken om dezelve weer naar God heen te leiden en daarom zijn ziel met de grootste nadruk bestraffend aanspreken: "Maar gij, o mijn ziel, zwijg Gode," en laat af, weet dat de Heere God is, ja, dat Hij zo goed, getrouw, waarachtig en ontfermend over u is; Hij weet de gedachten die Hij over u denkt, het zijn gedachten des vredes en niet des kwaads, dat Hij u geve het einde en de verwachting, Jer. 29:11. En daarom*, o mijn ziel, keer weder tot uw sterkte, gij gebondene die daar hoopt*, Zach. 9:12.

II. Op zijn gelovig uitzicht op God: "Want van Hem is mijn verwachting."

En om nu weer met zijn ziel gelovig bij en onder God te komen en tot die gezegende stilte waar zijn ziel tevoren in was, van hem in vs. 2 gemeld, zo dringt hij deze zijn bestraffende bestiering aan met een krachtige beweegreden, zeggende in het tweede deel onzer woorden: "Want van Hem is mijn verwachting," brengende alzo zijn ziel onder het oog, zijn gegronde uitzicht en hoop, die hij waarlijk op God in Christus had.

Wij zullen deze woorden eerst op zichzelf beschouwen en dan tonen dat dezelve een krachtige drangreden zijn om Davids ziel voor God te doen zwijgen.

A. Gelijk het wachten op de Heere en de verwachting van God een zoete en zalige werkzaamheid des geloofs is in de ziel der begenadigden, zo heeft het ook geenszins tot het voorwerp der verwachting iets minder dan God Zelf. O nee, die ziel ziet of wacht op geen bergen of heuvelen, of op de macht en hulp van enig eindig nietig schepsel dat begeven, ontvallen, machteloos of trouweloos worden kan, maar de ware verwachting des geloofs verkeert alleen omtrent de Heere Zelf en Zijn deugden en beloften, en zo was het hier ook met Davids ziel.

1. Van Hem, zegt hij, is mijn verwachting. Van Hem, Die hij zo-even zijn God noemde, zijn Elohim en Bondsgod en Die zijn geloof erkende en ondervond, als zijn eigen Rotssteen, vs. 3, Die hem niet ondergraven kon worden, ja, als zijn Heil, zijn Hoogvertrek en zijn Eer, zijn Toevlucht en zijn Koning, Die het recht lief heeft om een ieder te vergelden naar zijn werk, vs. 13. En is Davids God uit vrijwillige genade dat alles voor hem, wel, dan zou hij niet voor altijd vergeten worden. O nee, maar hij zou nog zijn lust zien aan Gods gerechtigheid en op zijn Gode-zwijgen zou zijn mond en ziel nog eens met vrolijk gejuich vervuld worden voor en tot die God, om te roemen: "Ik heb den HEERE lang verwacht; en Hij heeft Zich tot mij geneigd en mijn geroep gehoord. En Hij heeft mij uit een ruisende kuil, uit modderig slijk opgehaald, en heeft mijn voeten op een rotssteen gesteld, Hij heeft mijn gangen vastgemaakt. En Hij heeft een nieuw lied in mijn mond gegeven, een lofzang onzen Gode; velen zullen het zien en vrezen, en op den HEERE vertrouwen", Ps. 40:2-4. O ja, het geloof zegepraalt altijd. Deze God dan, ja, Davids God, in al die gemelde verbondsbetrekkingen, was het enige en hoge Voorwerp van Davids zielsverwachting.

2. Wachten of verwachten geeft te kennen:

a. Dat er iets is hetgeen men verwacht. Maar wat was Davids begeerte en verwachting van God?

1. Om te ondervinden de vernieuwde gunst en nabijheid van God en Christus als zijn Schild en Gezalfde; want o ja, dan is het alles wél met een begenadigde, als hij zeggen mag en

kan: "Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij. Gij richt de tafel toe voor mijn aangezicht, tegenover mijn tegenpartijders; Gij maakt mijn hoofd vet met olie," Ps. 23:4, 5.

2. Om ook te ervaren een vrijmoedige geloofsgemeenschap met en een ootmoedige toegang tot God, met een nederig, kinderlijk en onbepaald vertellen van al zijn wegen aan Hem, Ps. 119:26.

3. Om eenmaal te ondervinden door Zijn Goddelijke hand de vrijmaking en verlossing van al zijn vijanden en hun geweld, want daar stond zijn gelovige verwachting: de Heere zou zijn hoorn verhogen als eens eenhoorns. Hij kon zeggen: "Maar dezen, die mijn ziel zoeken tot verwoesting, zullen komen in de onderste plaatsen der aarde, maar de koning zal zich in God verblijden," enz., Ps. 63:10-12. Hij kon dus gelovig verwachten dat God hem eens van al zijn drukkende en dreigende noden waar hij zich van omgeven zag, zou verlossen.

4. Om deelachtig te worden de beantwoording van al zijn gelovige smekingen naar de belofte gedaan in Ps. 20:2-5

5. Om de bevinding te genieten der dadelijke vervulling van de aan hem bij herhaling gedane beloften, hetzij die men vindt in 2 Sam 7 of andere, door Gods Woord en Geest aan hem gedaan, Ps. 132:11, 17, 18.

6. Ja, van de Heere verwacht hij bevrijding zijner ziel en de wegneming van die zielsneerbuigende en Gode-onterende last van ongelovige en Gods deugden verdonkerende gedachten en overleggingen en al die inwendige redeneringen des vleses die hem steeds zo zielsverwarrend en neerbukkend waren en hem zo verhinderden, om zo geheel, altijd en onbepaald, zijn weg en zorg op de Heere te wentelen, in een vol gemoedigd vertrouwen: God zal het maken, ja, wél maken, op Zijn eigen tijd en op Zijn wijze, Ps. 37:5; Ps. 55:23.

Deze en veel meer andere dingen zijn het die Davids ziel van de Heere, als zijn Bondsgod en Ontfermer, was verwachtende en innig biddend tegemoet zag, teneinde zijn ziel eens achteraf mocht roemen, Ps. 118:5, 14, 27: "Uit de benauwdheid heb ik den HEERE aangeroepen; de HEERE heeft mij verhoord, stellende mij in de ruimte. De HEERE is mijn Sterkte en Psalm; want Hij is mij tot Heil geweest. De HEERE is God, Die ons licht gegeven heeft. Bindt het feestoffer met touwen, tot aan de hoornen van het altaar," en dat hij dus mocht ondervinden de kracht van Zofars woord, Job 11:16, 17: "Want gij zult de moeite vergeten, en aan haar gedenken als aan de wateren die voorbijgegaan zijn. Ja, uw tijd zal klaarder dan de middag oprijzen; gij zult uitvliegen, als de morgenstond zult gij zijn."

b. Het wachten of verwachten geeft te kennen *dat men enige zekerheid heeft dat het komen zal.* En zo was het ook met David, hij kon zeggen, evenals Micha 7:7: "Maar ik zal uitzien naar den HEERE, ik zal wachten op den God mijns heils; mijn God zal mij horen." Hij Die te komen staat, zal komen en niet vertoeven, nee, Hij zal niet achterblijven maar ik zal mijn lust nog zien aan Zijn gerechtigheid. O ja, wie recht wacht, zal niet zeggen: De Heere heeft mijner vergeten, de Heere heeft mij verlaten. O nee, maar zo één zegt integendeel met een verzekerd vertrouwen, dat God hem waarlijk in Zijn eigen weg zal bezoeken met Zijn heil, en dat, hoelang Hij ook vertoeven mag, Hij eenmaal in genade Zijn heilstoezeggingen zal vervullen: "Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten. En uw glasvensters zal Ik kristallijnen maken en uw poorten van robijnstenen," Jes. 54:11, 12, en zo stof geven om te betuigen: "Wat zal ik spreken? Gelijk Hij het mij heeft toegezegd, alzo heeft Hij gedaan," Jes. 38:15. En om met de Kerk in geloof te betuigen: "HEERE, Gij zult ons vrede bestellen, want Gij hebt ons ook al onze zaken uitgericht," Jes. 26:12; want het is toch de Goddelijke belofte: "Uw hart zal de verschrikking overdenken, zeggende: Waar is de schrijver? Waar is de betaalheer? Waar is hij die de torens telt? Want de HEERE is onze Rechter, de HEERE is onze Wetgever, de HEERE is

onze Koning, Hij zal ons behouden," Jes. 33:18, 22.

c. Dit verwachten sluit ook in een lijdzaam afwachten, zonder verhaasting of ongeduld of een weglopen van en uit zijn post en weg. O, men zoekt dan in stilzitten en vertrouwen op God zijn sterkte te vinden, Jes. 30:15, als wetende dat wie gelooft, die zal niet haasten, Jes. 28:16. Het verwachten, als het lang duurt, valt zekerlijk zeer smartelijk en doet veel roepen: "O HEERE, waarom staat Gij van verre? Waarom verbergt ge u in tijden van benauwdheid?" Ps. 10:1. En vooral is het dan gevoelig en smartelijk, als de ongelegenheden zwaar zijn en de Heere het al donkerder en donkerder maakt terwijl men naar de hulp van God is uitziende en wachtende; daarom is het al zeer opmerkelijk, gelijk de taalkundigen zeggen, dat het woord verbeiden of verwachten zegt: baren, in barensnood zijn, smart als ener barende vrouw hebben, of dat het gebruikt wordt van weedom, smart hebben, pijnlijk zijn of van zware rampen die bijblijvend pijnigen, zie Job 15:20; Jes. 23:19. En daarom is dan dit lijdzaam wachten des te nodiger, omdat het onder zo'n zielspijn en smart moet beoefend worden, het is dan een pijnlijk verwachten of een verbeiden onder smart.

O, wat is het een groot voorrecht en edelmoedige geloofsgenade als de ziel uit haar noden niet wil gered en verlost wezen zonder de Heere; nee, maar het alleen van Hem verwacht en van Zijn gezegende Godshand wil uitgeholpen zijn, om achteraf te juichen: Gij, o Heere, hebt het gedaan, het is van U, de Heere geschied en het is wonderlijk in onze ogen, willende dus zolang in de kruisschool en op de proefweg zijn en blijven als het de Heere behagen zal. O, dat is zijn kruis opnemen en omhelzen en met daden te zeggen: "Daarom zal ik de HEERE verbeiden, Die Zijn aangezicht verbergt voor het huis Jakobs, en ik zal Hem verwachten," Jes. 8:17. En niets is ook betamelijker, want God is Heere, 1 Sam. 3:18. Ja, Hij is goed degenen die Hem verwachten, Klaagl. 3:25. De last zal toch veel lichter vallen als men minder woelt door ongeloof en eigen wegen, onder het dragen van het kruis en de verwachting van een goede uitkomst is zeker; "want de Heere heeft het recht lief, en zal Zijn gunstgenoten niet verlaten; in eeuwigheid worden zij bewaard," Ps. 37:28, waarom de aanmoedigende belofte is: wacht op de Heere en houdt Zijn weg en Hij zal u verhogen om de aarde erfelijk te bezitten. Hij zal uw gerechtigheid doen voortkomen als het licht, en uw licht als de middag.

B. Maar hoe zoet en terecht voegt David hier deze dingen tezamen, het is: "Gij, o mijn ziel, zwijg Gode; want van Hem is mijn verwachting." Trouwens, dit gelovig Gode-zwijgen kan alleen beoefend worden in en onder geloofsverwachting op God en Zijn ontferming, waarheid en trouw, want:

1. Een verschrikt of radeloos zwijgen als de man Gods Job ondervond, Job 2:13, heeft noch deugd, noch troost, alhoewel het bij de Godzaligen soms maar al teveel gevonden wordt, en de vrucht is doorgaans een hopeloos neerzinken in een kolk van verdrietige en troosteloze moedeloosheden, welke doen uitroepen: "Mijn sterkte is vergaan, en mijn hoop van den Heere," Klaagl. 3:18. Of dat men hopeloos met de man Gods Job moet uitkermen: "Och, of mijn begeerte kwame, en dat God mijn verwachting gave; en dat het God beliefde dat Hij mij verbrijzelde, Zijn hand losliet en een einde met mij maakte. Wat is mijn kracht, dat ik hopen zou? Of welk is mijn einde, dat ik mijn leven verlengen zou? Job 6:8, 9, 11.

2. Maar een zwijgen in gelovige onderwerping onder God, en gepaard met een grond van verwachting op Goddelijk heil en uitredding dat werkt een stil, lijdzaam wachten op de Heere, onder bidden: "Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen," Ps. 119:49; ja: "Dit is mijn troost in mijn ellende; want uw toezegging heeft mij levend gemaakt, vs. 50; "Ik verwacht den HEERE, mijn ziel verwacht, en ik hoop op Zijn woord," Ps. 130:5. Ja, dat doet het zwijgen duurzaam zijn, al verbeidt de Heere, en maakt het verwachten

bestendig en doet het geloof door lang uitstel geoefend, ja, vermeerderd worden en dus bewaard blijven voor ongeduld en moedeloosheid.

De man Gods Job bezat en oefende wel voor een tijd het Gode-zwijgen, Job 2:10, wanneer hij zijn huisvrouw op haar zondige en zo verzoekende taal, in vs. 9 gemeld, antwoordde: "Gij spreekt als een der zottinnen spreekt; ja, zouden wij het goede van God ontvangen en het kwade niet ontvangen? In dit alles zondigde Job met zijn lippen niet." Maar toen deze man Gods het lijdzaam verwachten en verbeiden op God mistte in zijn zwijgen, zo veranderde zijn gemoed en taal zo zondig en hopeloos, tot vervloeking zelfs van zijn geboortedag, Job 3:1-18. En dus, om daar nu voor bewaard te blijven, zo voegt het de Godvruchtige David in onze woorden tezamen, ja, sterkt zijn ziel al verder te dien einde, met en door de onwankelbare gronden die hij in genade op God had en waarvan hij zo menigmaal de gezegende bewijzen ondervonden had, zeggende verder tot zijn ziel, vs. 7: "Hij is immers mijn Rotssteen en mijn Heil; mijn hoog Vertrek, ik zal niet wankelen."

TOEPASSING

O zalig en gezegend bestaan der ziel waartoe David hier zichzelf opwekt, maar ook zalig voor een ieder van Gods kinderen, die door genade wat ondervinden en bezitten mogen van dat Gode-zwijgen en dat gelovig verwachten van en uitzien naar God, onder hun rampen, drukwegen, strijden en kruisen. Maar dit is een zielswerkzaamheid waarvan alle onbekeerden en slechts uitwendig godsdienstige mensen geheel vervreemd zijn, omdat niemand zichzelf zo gedragen kan in en onder druk en tegenspoeden, dan die, welke de Jehovah zo als God, ook met betrekking voor zichzelf, zaligmakend heeft leren kennen en erkennen en die door het geloof in Zijn Goddelijke gemeenschap zijn hoogste gelukzaligheid stelt, ja, alleen stellen kan en wil en het zijn gelukzaligheid heeft leren rekenen, onder God te mogen staan en aan het hoge, volwijze en heilig beleid Gods geheel te zijn overgegeven. O, dat is voor een ware Godzalige ziel, als zij het werkelijk ondervinden en dadelijk beoefenen mag, omtrent de Heere een genoegzaam heil, ja, haar zaligheid in nood en dood. O, zo'n God en Rotssteen tot zijn Deel en tot zijn Verwachting, ja, tot zijn soevereine Leidsman en Pottenbakker te hebben, en het leem Zijner genadehanden te zijn, dat kan die ziel onder de diepste drukwegen doen uitroepen in geloof: "Zie, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen? Ook zal Hij mij tot zaligheid zijn," Job 13:15, 16.

Maar ach, onbekeerde mensen, die nog onbegenadigd zijt en dit leest of hoort lezen, o, wat bent u ongelukkige mensen, ik bedoel u, gij die nog geen deel hebt aan God en die geen toevlucht hebt bij God en die geen verwachting hebt van God en Christus, noch enig heil onder al uw ellenden die u hier in de tijd reeds ontmoeten en die op een doodsbed u zullen aantreffen, ja, die u voor een gehele eeuwigheid zijn dreigende. O, wat is uw deel, uw staat, uw verwachting rampzalig, wat ge u ook verbeelden moogt! O, zeg eens, is het niet alzo:

1. Immers weet uw ziel niets bevindelijk, van dat uitstorten van uw hart voor Gods aangezicht, volgens vs. 9

2. Immers was het u nooit recht te doen om een zaligmakend heil, hetzij tijdelijk of eeuwig, van God en Jezus, als de God des heils, te verkrijgen en te smaken. Nee, nooit ondervond uw ziel nog dat heil en dus hebt gij geen heil bij God.

3. Gij hebt lang onder de genademiddelen geleefd, en sommigen uwer hebben die misschien nog al naarstig bijgewoond, maar echter heeft uw ziel nooit God en Christus horen spreken in en tot uw hart, volgens vs. 12; dat kende David en dat kent elk waar begenadigd

mens, volgens Jes. 54:13.

4. Onder ellende is uw verwachting maar alleen van, en uw toevlucht tot gebroken bakken, rietstaven, nietige mensenkinderen, grotere of mindere; maar arm mens, die zullen leugen en ijdelheid bevonden worden, vs. 10.

5. Of indien u leeft zonder enige weerhoudende banden, zo vertrouwt u meer bedekt en listig of meer openbaar en geweldig op onderdrukkingen, roverij en ijdelheid, of u zet uw verwachting op de aanwas van uw tijdelijk vermogen, als vs. 11. Ach, wat hebt u een arm vertrouwen, een ijdele verwachting; want Gewis, het zal eens vleugelen maken en van u wegvliegen (zelfs dan, als u dat het meeste nodig hebt), als een arend die naar het aas toevliegt, en het zal uw arme ziel dan alleen laten staan en zo verloren en beroofd van alle heil, de eeuwigheid doen inzinken. Och, denk toch aan de Goddelijke Heere Jezus' woorden, Luk. 12:16-21, o, lees die eens met toepassing op uzelf. O, u allen met wie het nog zo gesteld is, och, zaagt u eens uw ongelukkige vervreemding van Jezus, ja, van die zielszaligende en zielsvervullende Verbonds-God, Die alleen de schatkamers van uw ziel vervullen en zaligen, ja, in al uw noden alleen helpen kan, maar helaas!

a. Nu leeft u onder een verblindende satansmacht, die u meer doet zorgen voor uw lichamelijke belangen dan voor de eeuwige belangen van uw onsterfelijke verloren gaande ziel. O nee, u stelt uw voornaamste zorg niet omtrent uw ziel en derzelver welzijn, gelijk als onze David deed. Op zijn best is zielswerk bij u maar bijwerk. En evenwel, de Heere Jezus heeft het gezegd, en het zal waarachtig zo bevonden worden: "Wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld gewint en lijdt schade zijner ziel?" Matth. 16:26; zielsschade is de ontzaglijkste! Geldschade kan weer herwonnen worden, verloren gezondheid kan weder gekregen worden, maar zielsschade en zielsverlies is eeuwig onherstelbaar, en na deze tijd zal geen tijd meer zijn, gelijk die Engel zwoer bij Dien, Die leeft in alle eeuwigheid, Openb. 10:6.

b. Als u lijden overkomt (want ieder mens wordt tot moeite geboren en heeft zijn ellende en strijd op aarde, Job 7:1), waar weet u dan van een Gode-zwijgen daaronder? Integendeel, u staat tegen God op:

1. Door een verharde ongevoeligheid; God slaat, maar u gevoelt geen pijn.

2. Of door een twisten tegen de Heere, met uw hart en daden.

3. Of door morren en klagen over Gods handelingen

4. Ja, ook door met de hond in de steen te bijten en u te willen wreken aan de tweede oorzaken; daar wil het boze hart het op verhalen, ziende God en Zijn heerschappij en het van God bedoelde einde voorbij, namelijk: de verootmoediging en de bekering der ziel tot God, volgens Lev. 26:41, 42.

c. Gij

hebt in uw verbeelding een verwachting, en wel van God, zo meent uw verblind hart; maar arm mens, waar zijn uw gronden? Weet gij dan niet dat er een verwachting is der huichelaars, die vergaan zal? O, wordt de Heere Jezus uw Heil en uw Rotssteen niet: uw sterkste hoop op God zal vergaan. Hier, hier vrienden, aan deze zijde van de eeuwigheid moet dat heil voor uw ziel gezocht en gevonden worden, of gij blijft eeuwig verloren, zie Joh. 3:36.

Och, trachtte u die God nog eens te kennen, in dit heden van genade; nu, nu is het nog een vindenstijd, Jes. 55:6, 7; Ezech. 33:11. Och, zag en gevoelde u eens uw blindheid omtrent God, de Elohim en Verbonds-God, met een werkzaam vragen om Hem te leren kennen en om Hem ook nog eens in de Heere Jezus tot uw Deel en Heil en tot uw gegronde Verwachting te

krijgen, ja, om die volzalige Jezus nog eens voor uw ziel te verkrijgen en te ondervinden in die zo zalige betrekkingen zoals David tot Hem had, volgens deze Psalm, vs. 3, 7, 8. Om zo ook eens te geraken onder Gods volk, dat in hun element is, wanneer zij hun hart voor God, als die eeuwige Toevlucht en in Zijn liefdeschoot, al biddende uit kunnen storten. Dan, dan zou uw ziel ook nog met een geestelijk gehoor ondervinden *dat de sterkte Godes is*, als hier David in vs. 12; en zo zult gij ook onder alle druk en lijden, in leven en in dood, in de tijd en voor de eeuwigheid een gegronde zalige verwachting van God in Christus ondervinden en deelachtig worden.

En om u daartoe, onder de bewerking van de Geest te bewegen, zo moet ik u nog enige dingen voorhouden:

1. Gedenk eens, wat is uw leven toch, als kort en zat van onrust? Als u er de vrede in wacht dan komt de beroering, in uw vreugde en lachen zelfs hebt u smart; laat uw consciëntie maar spreken. O nee, u kent nog geen ware vreugde, dit is alleen in de vereniging en gemeenschap met Christus en in het leven met en voor God. En o, wat zal het in de eeuwigheid te zeggen zijn, onder de hopeloze bevinding te zijn van God te missen en Jezus en de engelen en de verheerlijkte Godzaligen, en te ondervinden het ontzaglijk Goddelijk ongenoegen en de toorn des Lams en dat eeuwig, eeuwig, onder zo'n wanhopend, rampzalig gezelschap der verdoemden.

2. O mens, zet eens uw hart op uw wegen, smeek om de wederbarende genade van Christus' Geest. O, die Geest alleen kan u van een doorn en distel hervormen tot een dennenboom en mirte, Jes. 55:13. O ja, Die wil het nog doen, Hij kan en wil u formeren tot een maaksel Gods, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, Ef. 2:10.

3. Zoek uw zondige ziel eens het zwijgen op te leggen aangaande al die woelingen, zondige gedachten en driften die in uw ziel zoveel geraas en gewoel maken, waardoor u meest leeft als een voortgedreven zee, allerlei slijk en modder opwerpende, Jes. 57:20, 21. Kom eens tot een bedaren in uw ziel en tracht met geween en smeking uit uw diepe zondestaat te spreken en te roepen tot God en Christus, Ps. 51:6-9; Ps. 130:1-4; Jer. 31:9.

4. Zo het er uw ziel nog in waarheid om te doen werd om Davids God tot uw God te verkrijgen, uit grondeloze genade, langs de weg des geloofs in Christus Jezus, op de aanbieding van het Goddelijk Evangelie als de enige grond van alle vrijmoedigheid voor een rampzalig, God-beledigend zondaar, om tot de troon der genade toe te treden, ik zeg: zo het er u waarlijk om te doen wordt, wel dan, weet, de Heere Jezus kan en wil u tot een God des heils en tot een eeuwige Rotssteen worden; er is nog, o ja, een mogelijkheid van zaligheid voor u. De Heere Jezus biedt Zichzelf nog aan u aan; Hij roept u nog toe: "Wendt u naar Mij toe, wordt behouden," Jes. 45:22. De toegang tot Zijn genadetroon is nog, ja, nu nog open; die wil, mag komen. O, werd de één of ander eens bedaard en tot zichzelf gebracht en opgewekt om met de verloren zoon weder te keren, Luk. 15:17-21, dan zou Davids God ook zo'n ziel tot heil worden en aan hem in genade ook dat heil schenken, Luk. 15:22-24. En anders zal het deel zijn van allen die verzuimd hebben dit heil te zoeken, of die het veracht en verwaarloosd hebben, die ontzaggelijke verwachting die Zofar meldt, Job 11:20: "Maar de ogen der goddelozen zullen bezwijken, en de toevlucht zal van hen vergaan; en hun verwachting zal zijn de uitblazing der ziel." O, ontzaglijk einde van een ieder die God niet kent.

Maar volk van God, en wel inzonderheid u bedrukte Godzaligen, voor u is dit woord:

1. Hier vindt u voor uw zielen, onder uw druk- en kruiswegen, een gezegend voorbeeld in David, u voorgesteld ter navolging, namelijk: hoe u steeds een oog naar binnen moet houden

omtrent uw zielen, hoe die voor en omtrent de Heere gesteld en werkzaam zijn en of die door het geloof staan of door het ongeloof vallen.

2. En dan ook hebt u van de man Gods David te leren, veel in een stille, ernstige samenspraak met uw zielen te leven, dan op de ene, dan op de andere wijze. Gij hebt altijd zo geen gelegenheid om met Godvruchtigen te verkeren en te spreken, maar uw zielen zijn u overal nabij, om daarmee zoetelijk verkeer te oefenen. O, dat is zo voordelig en zo nodig, om veel te leven in dat aankleven aan God en Jezus, volgens Ps. 63:9.

3. Mijn vrienden, hoewel het een grote genade is voor en tot de Heere te mogen en te kunnen spreken, zo is het ook gans geen mindere genade, Gode te zwijgen in wegen van verdrukkingen. O nee, en wel bijzonder dan, als u zulke kromme en onrechtvaardige dingen in de wereld en in de Kerk ziet en hoort en dat men de rechtvaardigen verdrijft in het woeste, dat de ware schapen met de schouder verdrongen en met de hoornen gestoten worden en dat soms door zulken die dat het minste paste, ja, die dezelve verdedigen moesten, zodat gij moet zeggen: "Wat heeft de rechtvaardige bedreven?" Ps. 11:3. O Godzaligen, wat genade is er dan voor u niet nodig in die tijden, om die zwijgende gestalte der ziel uzelf op te leggen, gelijk hier David zijn ziel deed en te beoefenen, wat hij u toeroept, Ps. 37:7, 8: "Zwijg den HEERE en verbeid Hem. Ontsteek u niet over degene wiens weg voorspoedig is, over een man die listige aanslagen uitvoert. Laat af van toorn en verlaat de grimmigheid. Ontsteek u niet, immers niet om kwaad te doen." Dat geldt wel inzonderheid, wanneer gij ondervindt dat gij de ganse dag geplaagd zijt en dat uw bestraffingen alle morgen nieuw zijn en gij reden meent te vinden om te zeggen: Is er wel een smart als mijn smart? "Gij hebt mijn verschrikkingen van rondom geroepen, als tot een dag eens gezetten hoogtijds," Klaagl. 2:22, zodat u de wateren der verdrukking als met volle bekers worden ingeschonken en het kruis u aanhoudend drukt en kwelt. O, wat een trap van genade is er dan nodig om Gode te zwijgen en wat heeft uw ziel dan ook niet vele daarvolgende genade nodig om geheel door en boven de tweede oorzaken te zien en te betrachten die zoete vermaningsles, Klaagl. 3:37-39: "Wie zegt wat, hetwelk geschiedt, zo het de Heere niet beveelt? Gaat niet uit den mond des Allerhoogsten het kwade en het goede? Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden."

4. O gij, mijne vrienden, die met het u van God opgelegde juk in het eenzame zit en wenst daaronder stil te zwijgen, omdat uw hemelse volwijze en heilige Vader het u opgelegd heeft ter tucht, volgens Hebr. 12:5, 6. O, sta toch veel, ja, meer en meer, naar gelovige en gevoelige indrukken van het hoge, soevereine, alwijze en onberispelijke van Gods bestier, over het geheel en over de ganse Kerk Gods en over uw persoon in het bijzonder, stellende u toch veel als Zijn ontfermd, Maar ook getuchtigd leem in Zijn hand, om met de man Gods Job te belijden, Job 39:37, 38: "Zie, ik ben te gering; wat zou ik U antwoorden? Ik leg mijn hand op mijn mond. Eenmaal heb ik gesproken, maar zal niet antwoorden. Of tweemaal, maar zal niet voortvaren." En o, het gaat met u nog zo hoog en diep niet als het met deze man Gods ging. O denk toch veel aan het zeggen van de apostel Jakobus, Jak. 5:11: "Zie, wij houden hen gelukzalig die verdragen. Gij hebt de verdraagzaamheid van Job gehoord, en u hebt het einde des Heeren gezien, dat de Heere zeer barmhartig is en een Ontfermer."

5. Ja, vrienden, gedenkt en gelooft toch dat het twisten met de Almachtige geen onderrichten is en u geenszins zal baten. O nee, de nederige schenkt God Zijn genade.

Wat peilt een schepsel Scheppers werk,
Of 't redelijk is en 't wit kan raken,
Dewijl de Schepper wijs en sterk,
Het met Zijn doen kan redelijk maken.

Ja, weet, alle opstand en twistingen tegen God en Zijn weg vloeien toch altijd voort uit ongeloof, ongedode eigenheid en hoogmoed en verzwaren de last maar voor de ziel; God overwint als Hij oordeelt, en o ja, zo wanneer uw ziel in geloof mag buigen onder en zwijgen voor God en het Gode mag gewonnen geven, dan is uw redding en verhoging nabij; ja, in die gestalte zelf ondervindt die ziel al het genoegen Gods in Christus en is zij in Zijn ogen als één die vrede vindt.

6. Wel dan gelovig volk, laat ons dit veel op onze harten leggen, dat wij Gods raad en bestelling over ons niet naar onze zin, maar ons gemoedsbestaan en zin naar Zijn volwijze raad en heilige beschikking te schikken hebben en ook te laten schikken door de genade des Geestes. O, laten wij dan meer roepen in ootmoedige gebeden om een gespeend en kinderlijk bestaan der ziel bij en voor God te mogen hebben, dan wel om redding uit de tegenspoeden te ondervinden. O, dan bidden wij naar Gods wil en wij worden altijd verhoord; want als wij onze eigen wil in de wil Gods verliezen dan zijn wij zalig.

7. Maar dan moet ook vooral onder ons geloofsoog blijven, willen wij dit Gode-zwijgen leren, dat er noodzakelijk dat verbeiden en verwachten van en op God moet bijkomen. En daartoe zal nodig zijn:

a. Veel op uw inwendige gesteldheid der ziel acht te geven, als wetende dat er nog zo'n rampzalig bedenken des vleses in woont, dat vijandschap is tegen God en zich aan God niet wil onderwerpen, Rom. 8:7.

b. Nauwkeurig toe te luisteren wat vreemde stemmen en wat vleselijk redeneren er zich tegen God en Zijn weg en handelingen in uw ziel opdoen en zich horen laten. O, luister dan niet naar die vijandige oorblazers van God en Zijn eer en die opstand en oproer verwekkende Bar-abassen, maar klaagt ze Christus aan, roep Zijn hulp in, smeek met Jósafathh, Israëls koning: "Want in ons is geen kracht tegen deze grote menigte die tegen ons komt; en wij weten niet wat wij doen zullen, maar onze ogen zijn op U, 2 Kron. 20:12.

O weet, vrienden, dat uw vleselijk vernuft altijd vijandig tegen God is en zo ras als u begint te redeneren over en tegen Gods wegen, zo bent u al uit uw geloof uitgeweken en u mist God al in uw ziel, ja, dan bent u in uw eigen wil en zin al weder gezonken en daardoor ook uw kracht des geloofs en des gebeds en het vertrouwen kwijt. Is dit nu zo gelijk het is, wel dan, zo ras als u gevoelt dat uw hart wat te zeggen wil hebben over Gods weg en daden, o, roep uw ziel met David terug en zeg ook met nadruk en veel ernstige bestraffing tot haar: "Maar gij, o mijn ziel, zwijg Gode." Ja, ga met uw ziel, gelijk Asaf, in het heiligdom en dan zult u zien dat gij voor God een groot beest zijt en dat gij niets weet, Ps. 73:22. Ja, dan zult gij moeten betuigen: "Zijn doen is majesteit en heerlijkheid," Ps. 111:3, en dat Zijn weg is in het heiligdom, waar men leert uitroepen onder veel eerbied: "Wie is een groot God, gelijk God?" Ps. 77:14.
En daar zingt men dan:

Zoet gezelschap, buig uw kniên,
Dat de hemel ons doet zien,
En ons wilde doen verdrinken,
Tot wij met verwondering,
In dien oceaan verzinken,
En vergeten alle ding.

c. Sta naar genade des geloofs, om te mogen zien en vasthouden dat, al was uw weg, waar de Heere u in stelde en door Zijn Goddelijke hand in leidde, nog zo donker en tegen alle verwachting dat die ooit tot eer van God en ware bevordering van uw ziel zou kunnen zijn of worden, dat evenwel die weg op Gods tijd en door Zijn volwijs bestuur en Vaderlijke gunst in Christus over u, zal bevonden worden de gezegendste en voordeligste voor uw ziel, waarin gij de ontfermende voorkomingen, leidingen, onderwijzingen en nabijheid van God en Christus het meest zult gewaar worden.

Alleen, mijn vrienden, staat daarnaar, dat uw ziel vertrouwend op God en gehoorzaam volgend mag gemaakt en gehouden worden, om stil in en tot God te zijn. O dan zal uw bestaan der ziel zijn als deze zelfde David, welke zei, Ps. 56:4: "Ten dage als ik zal vrezen, zal ik op U vertrouwen." Ja, dan leert men zingen met de zalige Lodensteijn:

Gij Vader, naamt de zorg van al mijn zaken,
Op U, als Gij mij tot Uw kind verkoor';
De Zoon vond mijn heil, als Hij 't Zijn verloor;
De Geest komt mij des Zoons heil eigen maken,
Wat kan ik anders zijn dan zorgeloos?

Wat mij weêrvaart, bezorgd in 's hemels vlerken,
Is mij door 's hemels zorge, medicijn;
Maar eer dat heil mij spruit uit dat venijn,
Wil Hij, dat 't hart in zorg dat zal bewerken,
En dus kan ik niet dan zorgvuldig zijn.

d. En daarom, mijn vrienden in de Heere, ik roep u en mij toe, met en volgens het woord van God: *In God alleen is ons heil, onze eer, hulp, grondrust en stilte en van Hem alleen is onze verwachting* en in Zijn weg te zijn en daarin met God te blijven, onze zaligheid, volgens Ex. 33:14-17. Ja, dan zal waarachtig bevonden worden hetgeen de Heere zegt, Joh. 11:40: "Heb Ik u niet gezegd, dat zo gij gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien zult?"
Wel dan, tracht maar veel gelovig uit uzelf uit te gaan, met een overgeven van uw eigen zin, wil, lusten, genoegen, verkiezing en bepaling; ja, zelfs ook soms aan Hem opofferende uw goede begeerten als David, 1 Kon. 8:18, 19, als wetende dat daarin gelegen is het ware leven der ziel met God en de ware wezenlijke heiligheid. Ja, vrienden, God moet het Alles worden, in en voor onze zielen; Hij de Oppersoeverein, de Heere en Koning, en wij niets; wij het leem dat zich formeren en in gedaante veranderen laat in en door de hand van die Goddelijke en ontfermende Pottenbakker, om te worden bereid tot een vat ter ere in Zijn huis, en zo worden wij dan door Gods verootmoediging groot gemaakt, 2 Sam. 22:36, en dan werkelijk één van dat vrijwillig volk, in heilige sieraden, Ps. 110:3, ja, dat met hun zielen zingend betuigen kan:

Mijn zin, mijn wil, mijn drift,
Schenk ik U tot een gift,
O, kom die gans verpletten;
Och, was ik niet meer ik,
En Heer' Uw wijs beschik,
Schreef ik voortaan geen wetten.

En zo zou men door genade ondervinden, langs de weg van gelovige berusting in God en

nederige onderwerping onder God, dat die wegen die anders ons verderf schijnen te zullen zijn en een weg ter versterving van ons geestelijk zielsleven, juist integendeel bevonden zullen worden tot behoudenis onzer zielen, en de meeste bevordering er van in de verborgen gemeenschap met God en tot nadere ontdekking en bevinding Zijner genade en dus ook tot de meeste aanbidding en verheffing van Gods wijsheid, goedheid, waarheid, trouw, almacht en tedere verbondszorg. O, wie zou dan niet uitroepen:

Ondoorgrondelijke raad,
Daar maar enkel wijsheid staat.

O, dat wij onszelf veel toeriepen in al Gods wegen:

Och, mijn ziel, zijt altijd stille,
Werp uzelf en zorg op God;
Hoe de zaken vallen willen,
't Ergst kan zijn uw beste lot.

e. Eindelijk, God zoekend en beproefd volk van de Jehovah, laat ik u nog deze navolgende dingen tot uw bestuur en troost voordragen:

1. Zoek veel door genade naar de Geest van Christus te staan, om toch gedurig de Heere en Zijn genadige voorkoming aan uw zielen te ondervinden in en op uw druk- en kruiswegen, o, dan zult u met Hem in geloof door een bende kunnen lopen en over muren van zwarigheden heen treden; ja, in vuur en water zult u zelfs gemoedigd zijn en met David kunnen betuigen, Ps. 23:4: "Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij." En weet, op een dal der schaduw des doods volgt al doorgaans een Goddelijke maaltijd, vs. 5, en dan wordt al de druk wederom vergeten. O Godzaligen, Davids God leeft nog en het geloof vermag alles, zie dit in Hebr. 11.

2. Stel veel gelovig in uw ziel vast dat de Heere tot u zal komen en verschijnen tot uw vreugde. O, dat is zo nodig tot sterkte, daarom zei David, Ps. 27:13: "Zo ik niet had geloofd dat ik het goede des HEEREN zou zien in het land der levenden, ik ware vergaan." Wel dan, sta en zie het heil des Heeren en wacht op de Heere en zijt sterk, alsook wetende dat Jehovahs Goddelijke liefde tot u zo teder en onveranderlijk is, zowel als Hij u slaat ter tucht, dat het u aan het hart gaat, alsdan wanneer Hij u liefelijk omhelst; zie dit in Jes. 38:13, 17. Lees die woorden eens na tot uw zielssterkte, want Hizkia's God is ook uw God. O, hoe diep ging zijn moedeloze taal, vs. 13, maar zie, hoe verandert hij zijn betuiging in het geloof, vs. 17. Want het ongeloof en uw vleselijk hart en uw andere vijanden trachten u doorgaans wijs te maken, dat deze uw kwaden en ellenden bewijzen zijn van uw genadeloosheid of tenminste van Gods toornig ongenoegen tegen u of van een veranderd liefdehart van God tegen u; Maar geloof het niet, maar weet dat de Heiland Jezus u toeroept door het woord des Geestes, Hebr. 10:35, 36: "Werpt dan uw vrijmoedigheid niet weg, welke een grote vergelding des loons heeft. Want gij hebt lijdzaamheid van node, opdat gij, den wil Gods gedaan hebbende, de beloftenis mag wegdragen."

3. Bestraf al dikwijls uw ongeruste ziel gelijk David deed, Ps. 42:12: "Wat buigt ge u neder, o mijn ziel, en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige Verlossing mijns aangezichts, en mijn God."

4. Zoek veel geloof te oefenen op uw zo heerlijke verwachting van en bij God die u nog

eens toegebracht zal worden. O vrienden, hoe groot is dezelve niet? Het zal niet minder zijn dan een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid, 2 Kor. 4:17, en een onmiddellijke genieting van uw lieve Zielsvriend en Goddelijke Man en Verlosser, de Heere Jezus, en van uw eeuwig levende en vrijwillig lievende Vader en van de Zeven Geesten Gods die in en voor de troon zijn. Dan zult u ondervinden dat alle zonden en verdrukkingen een einde genomen hebben en dat voor eeuwig. O, daar zal uw zon niet meer ondergaan en uw maan zal haar licht niet intrekken want de Heere zal u tot een eeuwig Licht wezen en de dagen uwer treuring zullen een einde nemen, volgens de Goddelijke toezegging, Jes. 60:19, 20.

5. Tracht naar geloof en kloekmoedigheid in en onder uw strijd des lijdens en tegen al uw vijanden en gebruik uw geestelijke wapenen, onder een gelovig zien op die Held, bij Wie hulp besteld is en die de Heerlijkheid uwer sterkte is, Ps. 89:18, 20; en die u toeroepende belooft, Zach. 10:12: "Ik zal hen sterken in den HEERE, en in Zijn Naam zullen zij wandelen." En komt u soms veel te kort in de strijd, geef het daarom niet op zolang u leeft. O nee, weet: daar is loon voor uw werk en: "Daarom weest gij sterk en laat uw handen niet verslappen," roept u de man Gods Azária toe, 2 Kron. 15:7.

6. Valt het u soms zeer benauwd, o weet, de Heere is aan de spits en uw redding uit alle druk en ellende en van al uw vijanden, zowel geestelijke als lichamelijke, zal op het einde van uw weg (en wie weet hoe spoedig de Heere Jezus u in liefde zal verrassen), eenmaal volkomen aan u geschonken worden, dán, wanneer aan u zal vervuld worden, en dat voor eeuwig, de belofte uit Jes. 51:11: "Alzo zullen de vrijgekochten des HEEREN wederkeren en met gejuich tot Sion komen; en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vreugde en blijdschap zullen zij aangrijpen, treuring en zuchting zullen wegvlieden." O, merk dit wel op tot uw bemoediging, de Geest Gods zegt hier niet weg*gaan*, maar weg*vlieden*. O Godzaligen, herkauwt deze woorden wat veel in geloof en ziet wat een goede hoop gij hebt in genade, 1 Petrus 1:13, en laat ondertussen uw gezang en toeroep tot uw eigen zielen veel zijn, hier in uw druk en proefweg en onder uw veelszins diep onvermogen:

Maar machteloze ziele,
Wacht op den Hemel,
Wacht op den Hemel,
Wacht op, - wacht op den Hemel;
Tot die Zijn stralen,
In u doet dalen,
En door Zijn luister,
Uw hart ontduistert;
En door uw denken,
Zijn beeld u schenken.
Dat beeld, dat hemels beeld,
Daar God ons hart meê streelt,
En Zich u mededeelt,
Zal u genoeg zijn.

Ja, voeg er dan ook dit bij:

Doe wat U lust, ik zeg slechts Amen,
Wat kan Uw kind en schepsel meer betamen?
Word ik verward, of zwelt mijn hart,

Kom mij beschamen,
O, Jezus lief, genees mijn hart.

7. Hebben wij dan nog een korte weg van druk en lijden af te wandelen, geliefden Gods en geroepen heiligen, eer wij aan de Jordaan des doods komen, om in de rust in te gaan die er voor al het volk Gods overblijft, Hebr. 4:9, wel, laat het ons maar vast stellen, het zal hier Mesech blijven en een land waar de rust niet is, Micha 2:10; en het zal volgens des Koning woord waar blijven, Joh. 16:33: " In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar hebt goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen."

Wij zijn hier maar vreemdelingen,
Daar boven is ons huis,
Hier altijd verschovelingen,
Maar namaals zonder kruis;
Hier bespot, beschimpt, gehoond,
Maar hiernamaals weêr gekroond,
Heiligheid, heiligheid, al ons lust en wens gij zijt.

Nu, de tijd nadert, dat eens al de eerste dingen zullen zijn weggegaan en in volle kracht zal ondervonden worden, Openb. 7:14-17: "En hij zeide tot mij: Dezen zijn het die uit de grote verdrukking komen; en zij hebben hun lange klederen gewassen en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams. Daarom zijn zij voor den troon Gods en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel; en Die op den troon zit, zal hen overschaduwen. Zij zullen niet meer hongeren en zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen, noch enige hitte. Want het Lam, Dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren; en God zal alle tranen van hun ogen afwissen."
AMEN

8. Het verhevenste gedrag en voorrecht van Gods volk

"Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk; stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht; God is ons een Toevlucht. Sela."
Psalm 62:9

Als men de rol van Gods dierbaar Woord aandachtig en gelovig naspeurt, zo zal men bevinden, dat de Goddelijke heilstoezeggingen, die de Heilige Geest aan het gelovig werkzaam vertrouwen op God vastgemaakt heeft, zeer groot en veel en onder andere ook deze zijn, als:

1. De goedertierenheid Gods, die hem zal omringen, Ps. 32:10.
2. Een vaste en bedaarde gerustheid van de ziel in God, Ps. 125:1: "Die op den HEERE vertrouwen, zijn als de berg Sion, die niet wankelt, maar blijft in eeuwigheid." En Ps. 112:7: "Hij zal voor geen kwaad gerucht vrezen; zijn hart is vast, betrouwende op den HEERE."
3. Een geestelijk gesterkte blijdschap in God, Ps. 33:21: "Want ons hart is in Hem verblijd, omdat wij op de Naam Zijner heiligheid vertrouwen."
4. Een geestelijke groei en glans in de genade, Spr. 28:25: "Die op de HEERE vertrouwt, zal vet worden."
5. Een dubbele, gezegende erfenis in de tijd, Jes. 57:13: "Maar die op Mij betrouwt, die zal het aardrijk erven, en Mijn heilige berg erfelijk bezitten."
6. Een standvastige gezegende en vruchtbare toestand onder de daarvolgende zegeningen Gods, ja, zelfs in het midden van alle verdrukkingen, Jer. 17:7-8: "Gezegend daarentegen is de man die op den HEERE vertrouwt, en wiens Vertrouwen de HEERE is. Want hij zal zijn als een boom die aan het water geplant is en zijn wortels uitschiet aan een rivier, en gevoelt het niet wanneer er een hitte komt, maar zijn loof blijft groen; en in een jaar van droogte zorgt hij niet, en houdt niet op van vrucht te dragen."
7. En eindelijk, van over alle ellende, gevaren, noden en vijands geweld, zegenrijk te triomferen en te overwinnen, Ps. 22:5-6: "Op U hebben onze vaders vertrouwd; zij hebben vertrouwd, en Gij hebt hen uitgeholpen. Tot U hebben zij geroepen, en zijn uitgered. Op U hebben zij vertrouwd en zijn niet beschaamd geworden." En Ps. 28:7: "Op Hem heeft mijn hart vertrouwd, en ik ben geholpen."

In dit lied zien wij de Godvruchtige David in een gelovige betrouwende toestand der ziel voor God, als de God zijns heils, en waarin hij het zo gezegend voor zijn gemoed mocht vinden, zodat hij in een gelovig vertrouwen op God roemen kon, vers 8: "In God is mijn heil en mijn eer, de Rotssteen mijner sterkte; mijn toevlucht is in God." Is het dan een wonder, dat hij ook al des Heeren volk en zijn medegelovigen tot het beoefenen van die betrouwende geloofswerkzaamheid op God, zo vriendelijk, nadrukkelijk, ja, ernstig opwekt en aanmaant? Immers staat hij met hen in één Geest verenigd, en in de liefde met hen verbonden, en daaruit bedoelt hij ook hun aller zielenheil, en neemt broederlijk deel in hun voorspoeden en tegenspoeden, welke laatste hij uit eigen bevinding wel wist, dat die vele waren, Ps. 34:20. Hij weet het, dat zij soms leven onder vele bestrijders.
Ja, dat de afgrond wel eens roept tot de afgrond, bij het gedruis van Gods watergoten, zodat al Gods golven en baren van druk en strijd over hen heengaan, Ps. 42:8. O ja, hij wil Gods volk het enige, zekere en gezegende geneesmiddel onder al hun dreigende ellenden en noden aan de hand geven en voorstellen, omdat hij het daar zo gezegend bij gevonden heeft, met al de gelovige en heilige vaders, volgens Ps. 22:5-6. En daarom roept hij hen zo zielsopwekkend toe

in onze woorden:

"Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk; stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht; God is ons een Toevlucht. Sela."

Wij zullen in deze woorden letten op twee zaken:

I. Op de tweeledige plicht: "Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk; stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht."

II. Op derzelver grond: "God is ons een Toevlucht. Sela."

I.* Op de tweeledige plicht: *"Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk; stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht."

Betreffende het eerste, daarin komen ons voor twee alleraangenaamste en dierbare hoofddeugden en genaden, aan Gods volk voorgesteld ter beoefening omtrent de Heere. Het is:

a. Het onbekommerd en kinderlijk werkzaam geloofsvertrouwen op God, en dat onder alles en op elke tijd.

b. Het ootmoedig, gelovig en tevens ernstig en vrijmoedig noodklagend smeken en eerbiedig bidden tot God, als hun Vriend en Toevlucht.

De onderwerpen die David hier zo opwekkend aanspreekt, zijn al de Godzaligen van zijn tijd, en tevens ook al des Heeren gelovig erfdeel door alle tijden, onder de benaming van "o gij volk". Hij bedoelt dan het Israël Gods in de geest, die met hem enerlei hart en weg hadden, naar de belofte Gods, Jer. 32:39, en voor wie de Heere tot een God was geworden; die ook alleen hun heil van die God zochten en verwachtten en dit ook meerdere malen hadden ondervonden, volgens vers 2 in dit ons zangstuk. Zij, die ook de Heere tot hun Rotssteen en hoog Vertrek hadden leren stellen, met afzien van alles, volgens vers 3. Die ook lust vonden en het alleszins betamelijk zagen en erkenden, dat hun zielen Gode zouden zwijgen, en zich lijdzaam en berustend in God gedroegen, volgens vers 6. Hij is immers die machtige en rondom getrouwe Verbonds-God, Die niet zou toelaten dat zij immer voor het aangezicht van hun hateren, hetzij geestelijk of lichamelijk, zouden wankelen, volgens vers 7.

Het waren al de zodanigen die hier David aanspreekt, welke ook met hem in God hun heil, hun onverliesbaar heil en hun eer, ja, hun onverderfelijke eer vonden, als zijnde hun beveiligende Rotssteen en Sterkte, in Wien hun toevlucht ter verberging was, volgens vers 8. Dus de man Gods David bedoelt al dat ontfermde volk, die met hem één geloof, één zucht, en één bevinding hadden en met hun harten ten volle betuigen wilden, dat de sterkte alleen Godes is, vers 12. Zij hadden dat meerdere malen zo gehoord en bevonden, aangezien die God voor hen bevonden was een Zon en Schild, een Heere, Die genade en ere geeft, en het goede niet onthoudt, degenen die in oprechtheid wandelen. Ze hebben keuze en lust om de Heere na te wandelen, zelfs ook in de onbezaaide landen, en Hem te stellen tot hun Fontein. En alzo wandelen zij in en onder veel strijd des geloofs, naar het Sion boven. Daarom spreekt David hier niet alleen deze of die van Gods kinderen aan, maar al des Heeren Sion en erfdeel. Het is "o gij volk". Ja, gij allen, en gij alleen, die ook maar gerechtigd en in staat zijt om op Jakobs God, Die de hemel en de aarde gemaakt heeft, de zee en al wat in dezelve is, die God, Die trouwe houdt in der eeuwigheid, te vertrouwen. Gij, die Hem als het enige zalige Voorwerp voor uw gelovige zielsverwachting stelt, als hebbende Hem door genade leren kennen als die algenoegzame God, in Wie alle gronden van vertrouwen gevonden worden, en nu en eeuwig

zullen zijn.
Al dat begenadigd Israël Gods, en al die volken die God bemint, en al die heiligen die in Gods hand zijn, en door eeuwige genade tussen Zijn voeten gezet zijn, of nog zullen worden, om te ontvangen van Zijn Goddelijke woorden, Deut. 33:3, die zijn de onderwerpen van zijn zo hartelijke aanspraak. En die wekt David hier op een aller-ernstigste en tevens tederste wijze op, tot het vertrouwen op God.
Het verdient hier waarlijk onze opmerking, dat David hier *al het volk Gods* en al de begenadigde geroepen gelovigen in Christus Jezus, wie zij ook zijn, en waar en wanneer zij in Gods Kerk op aarde leven mogen, tot zulk een geloofsvertrouwen op God opwekt.
Wat geeft en vertoont het niet een echt bewijs, dat David door vele verdrukkingen geoefend is, en dat hij bevindelijk wist wat heil het aan de ziel toebrengt, wanneer men dit geloofsvertrouwen op God, onder diepe drukwegen beoefenen mag. Daar de ziel anders integendeel bij gebrek daaraan, als een voortgedrevene en ongetrooste is. Ja, hij toont dat God hem langs de drukwegen ook had geleerd medelijden te oefenen met zijn bedrukte mede-Godzaligen, als wetende hoe het hart van een vreemdeling in zijn verdrukking te moede is, volgens Deut. 10:19. En daarom denkt hij hier ook aan Sion en haar gruis in hun ellenden, die daaronder vele malen bevinden, dat hun geloof wel zeer bezweken is, en in plaats van in vertrouwen op God te leven, soms diep moedeloos zijn weggezonken door ongeloof.

Ten andere, wat straalt hier niet zonderling door, de trap van nederigheid, die hij in de genade bezat! Hij, David, was evenwel tot een koning afgezonderd van en door God, en zijn mede-Godzaligen waren slechts zijn dienstknechten en maagden en zodanigen die onder hem stonden. En evenwel met hen wilde hij leven en wandelen en God dienen, ja, ook eens verheerlijkt worden, 2 Sam. 6:22; Ps. 119:63.

Ja, onze David wist ook zeer wel bij levendige ondervinding, hoe benauwd het een ziel valt, als onder de aanhoudende wegen van druk, het vlees en de inwonende zonden aan het woelen geraken, en de macht van de zielsvijanden op het geloof aanvallen, om de ziel daarvan, ware het mogelijk, te beroven. En hoe dat de levendige en werkzame oefening van dat geloof, de ziel kan ontvallen, zodat zij klagen moeten met deze zelfde David, Ps. 42:10-11: "Ik zal zeggen tot God: Mijn Steenrots, waarom vergeet Gij mij? Waarom ga ik in het zwart vanwege des vijands onderdrukking? Met een doodsteek in mijn beenderen honen mij mijn wederpartijders, als zij den gansen dag tot mij zeggen: Waar is uw God?" Ja, David wist wel dat in zodanig beroerde en moedeloze tijden en omstandigheden zo'n bemoedigend en geloofsopwekkend woord, dat in Gods voorzienige weg onverwacht de zielen van Gods volk wordt toegesproken, het zij door een knecht Gods in des Heeren Naam, of door een mede-Godzalige, zo zonderling tot zielssterkte kan zijn, en als een hart onder de riem, om zich bij vernieuwing in God en in Zijn mogendheden te verkloeken, en zichzelf alzo met David in God te sterken, 1 Sam. 30:6. Dan is zo'n opwekkend woord en aanspraak voor de zodanigen bevonden, als koud water op een vermoeide ziel.

De opwekking zelf nu, die David hier door de Geest Gods aan al des Heeren volk doet, is: "*Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk; stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht.*"

Het Voorwerp waar Gods volk op vertrouwen zou, vinden wij hier benoemd met het woord "Hem". Het is Dezelfde, Die hij in vers 8 genoemd had, God, Elohim, in Wie Davids heil en toevlucht was. En dus die God, Die de Rotssteen der sterkte was voor David en voor al zijn medegelovigen. Davids hart was volgens vers 7 en 8, als vol van God bevonden en daarom had hij Hem zo uitnemend beschreven in die zalige verbondsbetrekking die hij op die God had,

en in dat zielsvoldoenende heil, dat zijn werkzaam geloof in Hem zien en ondervinden mocht. Het was daarom: "Hij is immers mijn Rotssteen en mijn Heil, mijn hoog Vertrek; ik zal niet wankelen. In God is mijn heil en mijn eer; de rotssteen mijner sterkte, mijn toevlucht is in God." Zodat Davids ziel in God alles vond. Hij was zo ruim voldaan met zijn Verbonds-God, hij beroemde en verheugde zich als een kind Sions in deze zijn Koning, Ps. 149:2. En hij wist, die God was ook het Deel des bekers van al Gods gelovig erfdeel. En daarom, zowel voor David, als voor hen allen, het enige betamelijke en algenoegzame en volzalige Voorwerp van vertrouwen en verwachting, omdat in Hem alle gronden van vertrouwen waren. Als hun Adonai en Schaddai, de Rotssteen hunner sterkte. Terwijl alles buiten Hem lichter dan ijdelheid zou bevonden worden. O, het is dan geen wonder, dat David, nu hij met zijn ziel God zo in het heiligdom aanschouwen mag, hier in dit lied tot driemalen toe, met zo'n vol hart in geloof uitbarst: "Immers, immers, immers", zoals we lezen in vers 2, 3 en 7. Daarbij toont hij aan, zijn onbekommerd en roemend geloofsvertrouwen, dat hij thans in zijn ziel tot en voor die God vond.
O, zijn gehele ziel was hier in een bemoedigd en gesterkt geloofsvertrouwen op de Heere zijn Verbonds-God bevonden. En geen wonder, want al wat hij in zijn God zag en vond, als al de Goddelijke deugden en volmaaktheden, al de betrekkingen die tussen God en Zijn volk lagen, alsook al de gedane toezeggingen en beloften Gods aan Zijn volk geschonken; ja, ook de gehele regering van God, zowel in de wereld als in en over de Kerk, dat waren nu voor David altemaal gronden tot ondersteuning van zijn ziel en van zijn vertrouwend geloof en hoop op die God. En het goede dat hij zo in God genoot en ondervond, wenste hij zo graag zijn mede-Godzaligen ook toe, want de genade Gods is mededeelzaam in de ziel. En daarom, zo keert hij zich als in één adem van zichzelf af, tot zijn dierbare geloofsgenoten en medekruisdragers, en hij wekt hen bemoedigend op om ook te staan naar dat dierbare, gesterkte geloofsleven en kinderlijk smekend bidden, zeggende: "Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk; stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht."

De betamelijke plichten, die Gods kinderen omtrent de Heere hebben te betrachten, zijn:
A. "*Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk.*"

Het vertrouwen is een geloofswerkzaamheid, die wij des Heeren volk in het heilig Bijbelwoord overal voorgesteld en aangeraden vinden, tot heil van hun zielen en ter verheerlijking van God. Wij willen ons niet uitlaten om dezelve in haar uitgestrektheid te beschrijven, maar alleen zo ver het van reeds begenadigden en gelovigen in God en Christus hier gevorderd, en hen hier door de man Gods David ter beoefening aangeraden wordt. Dus zeggen wij dan:

1. Het vooronderstelt, dat de ziel die in vertrouwen omtrent de Heere werkzaam is, het oog heeft op zaken of gevallen, in welker bestelling zij de Heere zeer nodig heeft, hetzij dan in het wegnemen van drukkende en dreigende zwarigheden, die vele en verscheidene kunnen zijn, hetzij in het afwenden van gevreesde onheilen of diepe proefwegen, of het toebrengen van beloofde en verwachte heilstoezeggingen; alsook het tijdig, Vaderlijk en ontfermend leiden en doorvoeren, in al de nog navolgende wegen, die voor de ziel verborgen en geheel onbekend zijn, met de toediening van alle nodig hulp, genade, bewaring, sterkte en gezegende uitkomst. Wij vinden nu hier in onze woorden zo geen bijzonder geval of zaak gemeld, maar integendeel de uitdrukking van "te allen tijden". Dit leert ons om in het algemeen te denken aan alle ellenden, die de Godzaligen kunnen drukken, en op alle gevaren die hen dreigen, en op alle zaken die zij gelovig begeren en inwachten van de Heere.

2. Op een goede uitkomst in dezen te vertrouwen, sluit in, een levendige geloofserkentenis van die verheven en oneindige volmaaktheden in God, als de Verbonds-God in Christus, Die het Schild en het Loon der ziel Zelf is voor al Zijn gelovig verbondsvolk, waardoor Hij aan de ziel en haar geloofsbeschouwing als Goddelijk genoegzaam voorkomt, om zich op Hem te verlaten.

Wij lezen daarom zo nadrukkelijk in Ps. 9:11: "En die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen, omdat Gij, HEERE, niet hebt verlaten degenen die U zoeken." Die gelovige ziel ziet de Heere, haar al-waardige Verbonds-Ontfermer dan aan, als de almachtige Opperbestuurder van alle personen, zaken en gevallen. Ja, Hij is die God, Die alleen het licht formeert en de duisternis schept; die de vrede maakt en het kwaad schept, Jes. 45:7. Hij is de Jehovah, de Allerhoogste, over de ganse aarde, Ps. 83:19. Vergelijk met 1 Sam. 2:6-9: "De HEERE doodt en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen en Hij doet weder opkomen. De HEERE maakt arm en maakt rijk; Hij vernedert, ook verhoogt Hij. Hij verheft den geringe uit het stof, en den nooddruftige verhoogt Hij uit den drek, om te doen zitten bij de vorsten, dat Hij hen den stoel der ere doe beërven; want de grondvesten des aardrijks zijn des HEEREN, en Hij heeft de wereld daarop gezet. Hij zal de voeten Zijner gunstgenoten bewaren, maar de goddelozen zullen zwijgen in duisternis; want een man vermag niet door kracht."
Terwijl niemand Zijn hand kan afslaan en tot Hem zeggen: Wat doet Gij? Niemand kan die God in Zijn werking weerstaan. O nee, Hij heeft betuigd, Jes. 43:13: "Ook eer de dag was, ben Ik, en er is niemand, die uit Mijn hand redden kan; Ik zal werken, en wie zal het keren?" O ja, de ziel ziet God dan ook in dat werkzaam geloof aan, als de God der wetenschappen, Die de moeite en het verdriet aanschouwt, Ps. 10:14, en Wiens ogen de ganse aarde doorlopen, om Zich sterk te bewijzen aan degenen wiens hart volkomen met Hem is, 2 Kron. 16:9, en Die gezegd heeft: "Mijn oog zal op u zijn", Ps. 32:8. Dat is, Mijn oog zal op u gevestigd zijn, als een teder Vader, om u in al uw wegen na te ogen en gade te slaan. Ik zal met Mijn oog, dat is met Mijn alwetendheid over u raadplegen ten goede en tot uw heil. Ik zal u als tot Mijn oogappel stellen, waar Ik Goddelijke tedere zorg voor heb, zodat wie u aanraakt, zal Ik op dezelfde wijze behandelen, als degene die Mijn oogappel aanraakt, Zach. 2:8. En het geloof ziet dan op God, als die alwetende en almachtige God, Die het voorzien kan en voorzien zal op Zijn berg, Gen. 22:14, zelfs in de donkerste en smartelijkste gevallen. Al ziet alle menselijke wijsheid en alle eigen overleg, noch wijsheid, noch raad, noch weg, noch uitkomst, dan nog zijn er bij de Heere, de Heere uitkomsten tegen de dood, Ps. 68:21. En die God kan en wil dan nog wederbrengen uit Basan en uit de diepten der zee, Ps. 68:23. O, daar roept het gemoed uit: Om mij te zien! Om mij na te ogen! Om mij te kennen! O, vol dierbare God der liefde, mijn enig en eeuwig Al, en dat met Uw Goddelijk alles doordringend, alwetend oog. O, gadeloos voorrecht, dat is mij alles!

3. Het vertrouwen op God sluit ook in geloof, volgens het woord van de apostel in Ef. 3:12: "In Denwelke wij hebben de vrijmoedigheid en de toegang met vertrouwen, door het geloof aan Hem." En zoals David hier van zichzelf ook erkent te ondervinden en te beoefenen, zeggende, Ps. 62:7: "Hij is immers mijn Rotssteen en mijn Heil; mijn hoog Vertrek; ik zal niet wankelen." Want hierdoor moet de ziel in meer of mindere trap kunnen zien haar zalige verbondsbetrekking en aandeel aan en op die God, zodat Hij, die wijze en machtige God niet alleen almachtig is om haar gevallen gelukkig te bestieren, maar ook in het bijzonder voor haar genegen is, om het te willen en het te zullen doen; Ja, dan kan zij vertrouwen op Gods goedertierenheid, en met haar hart zich verheugen in Gods heil, Ps. 13:6. Dan heeft zij ook al de beloften Gods in Zijn Woord voor haar, dat Hij het zal doen, zodat haar bede is met David:

"En dat mij Uw goedertierenheden overkomen, o HEERE! Uw heil, naar Uw toezegging. Opdat ik mijn smader wat heb te antwoorden, want ik vertrouw op Uw woord", Ps. 119:41-42.

4. Tot de oefening van dit geloofsvertrouwen behoort in het algemeen een aanbetrouwend overgeven en in de hand stellen van zichzelf en van al zijn zaken aan de Heere, en alles onbepaald overlaten aan Zijn Goddelijke, volwijze en Vaderlijke bestelling en daarin berusten, zoals Hij het maken wil en maken zal. O, dan heeft de ziel geen bepaalde voorkeur. O nee, uit gevoelige overtreding door haar dwaasheid en onkunde, alsook van haar vele malen verkeerd en dwaas eigenzinnig bidden, en tevens een gevoelig besef hebbend van de oneindige wijsheid en goedheid Gods en Christus, en een gelovige indruk dat het best zal zijn, zoals het de Heere haar ontfermende Vader in Christus zal schikken, geeft zij zichzelf en haar zaken en gebeden onbepaald over in de hand des Heeren, Ps. 10:14, kinderlijk vertrouwend: "God zal het wel maken", Ps. 37:5.

5. Verder merken wij op, dat bij dit overgeven van zichzelf en van zijn gevallen aan de Heere, soms ook komt en ondervonden wordt in de ziel, dat volle berustende vertrouwen en een gegronde en zekere verwachting van een aller wenselijkste en gezegendste uitkomst, zowel in de afwending van het kwaad, als in het daarstellen van het gezegendste goed. O ja, dit wordt wel eens Goddelijk in de ziel van de begenadigden ondervonden. En dan is het met de ziel in een verruimde geloofsroem, zoals in Ps. 33:21:"Want ons hart is in Hem verblijd, omdat wij op de Naam Zijner heiligheid vertrouwen." En zoals in Ps. 85:13: "Ook zal de HEERE het goede geven." Of in Ps. 71:21: "Gij zult mijn grootheid vermeerderen en mij rondom troosten." Ja, daar stond David ook met zijn ziel in het midden van zijn drukwegen en gemis van alle gewenste dierbare en Goddelijke voorrechten, wanneer hij zo gelovig zO, Ps. 42:6 en 9: "Wat buigt ge u neder, o mijn ziel, en zijt onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven voor de verlossingen Zijns aangezichts. Maar de HEERE zal des daags Zijn goedertierenheid gebieden, en des nachts zal Zijn lied bij mij zijn, het gebed tot den God mijns levens." En de bemoedigde geloofstaal van de Kerk was ook zonderling in dezen, Micha 7:7-10: "Maar ik zal uitzien naar den HEERE, ik zal wachten op den God mijns heils; mijn God zal mij horen. Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin; wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan; wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de HEERE een Licht zijn. Ik zal des HEEREN gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd; totdat Hij mijn twist twiste en mijn recht uitvoere; Hij zal mij uitbrengen aan het licht; ik zal mijn lust zien aan Zijn gerechtigheid. En mijn vijandin zal het zien, en schaamte zal haar bedekken; die tot mij zegt: Waar is de HEERE uw God? Mijn ogen zullen aan haar zien; nu zal zij worden tot vertreding, als slijk der straten."
En als dit vertrouwen in de ziel plaats heeft, dan maakt het de gelovigen kloekmoedig onder alle tegenstand en onder alle onwaarschijnlijkheden, volgens Ps. 18:30: "Met U loop ik door een bende en met mijn God spring ik over een muur." Dat is, over anders onoverkomelijke zwarigheden. En het houdt ook de ziel in een kinderlijke bemoedigde gerustheid op de goede uitkomst, volgens Ps. 112:7: "Hij zal voor geen kwaad gerucht vrezen; zijn hart is vast, betrouwende op den HEERE." En de ziel is dan vol roemverheffing in God, zonder te zien of te weten van de weg en de wijze langs welke God komen zal. Dan betuigt de ziel met de Kerk, Jes. 12:2: "Zie, God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen; want de HEERE HEERE is mijn Sterkte en Psalm en Hij is mij tot Heil geworden."

Nu wekt de man Gods David al des Heeren beproefde volk op, tot het dadelijk beoefenen van dit zo gezegende, Gode verheerlijkende en zielszaligende vertrouwen op God, en wel te allen tijde. Dat is, het moest van hen beoefend worden in alle tijden en gevallen, noden en ongelegenheden, hoegenaamd, en wanneer zich opdoende, en dat bij aanhoudendheid en bij

gedurige herhaling. Het is toch de liefdesraad van de Heilige Geest en het is de Goddelijke wil, dat men zulks doet tot in eeuwigheid, volgens Jes. 26:4.
En waarlijk, daar is grond voor, aangezien de gronden van vertrouwen in God eeuwigdurend zijn. Hij is niet alleen een volkomen, maar ook een eeuwige Rotssteen, en Zijn algenoegzaamheid en macht zijn nooit verkort. Daarom betuigt de Heere Zelf, Jer. 32:27: "Zie, Ik ben de HEERE, de God van alle vlees; zou Mij enig ding te wonderlijk zijn?" En in welke omstandigheden van donkere voorzienige wegen voor Gods Kerk en voor Jeremia betuigde de Heere dit niet tot Zijn knecht? Dat kunnen wij in het dierbare hoofdstuk, Jeremia 32 nadrukkelijk zien. En ook in kapittel 33. Het is waarlijk waardig dat Gods volk dat veel in geloof bedaard zal inzien en nagaan, tot sterkte van hun geloof in hun donkerste gevallen.

Dus het vertrouwen op de Heere moet geoefend worden in alle gevallen des levens, van wat soort en gewicht dezelve zijn mogen. En dus wil David als hij hier zegt "te allen tijde", het volgende zeggen:

1. Godzalig volk, trekt dit uw vertrouwen op de Heere, van Hem niet af in tijden van veel voorspoed en gezegende ruimten, als u alles naar de wens uws harten gaat. Want zodra dat maar enigszins uw grond wordt, waarlijk, het zal u begeven zonder God. Want waarlijk, dat roep ik als Gods knecht u toe in dit lied, vers 10-11: "Immers zijn de gemene lieden ijdelheid, de grote lieden zijn leugen; in de weegschaal opgewogen, zouden zij tezamen lichter zijn dan de ijdelheid. Vertrouwt niet op onderdrukking, noch op roverij; wordt niet ijdel; als het vermogen overvloedig aanwast, zet er het hart niet op." Het zal u als een rietstaf zijn, die u door de hand zou boren. Maar integendeel, als uw vertrouwen onder dat alles op God, als de Grondsteun van uw ziel, blijft, dan zal uw roem kunnen zijn, volgens Ps. 3:4: "Maar Gij, HEERE, zijt een Schild voor mij, mijn Eer, en Die mijn hoofd opheft." En ik zal zijn als een groene olijfboom in Gods huis. En op welke grond steunt deze geloofsverwachting? Dat zal hij zeggen: "Ik vertrouw op Gods goedertierenheid eeuwig en altijd", Ps. 52:10.

2. Schroom niet uw vertrouwen op Hem te vestigen, ook in de zwaarste tegenspoeden waar alle middelen tot uw redding ontbreken, en uw verstand geen mogelijke uitkomst ziet. O, volg dan Abraham, uw geestelijke vader na, welke tegen hoop op hoop geloofd heeft, volgens hetgeen gezegd was; alzo zal uw zaad wezen. Want God roept de dingen die niet zijn, alsof zij waren, Rom. 4:17-18. En vestig uw geloof op de Goddelijke heilstoezegging, Jer. 17:7-8: "Gezegend daarentegen is de man die op den HEERE vertrouwt, en wiens Vertrouwen de HEERE is. Want hij zal zijn als een boom die aan het water geplant is en zijn wortels uitschiet aan een rivier, en gevoelt het niet wanneer er een hitte komt, maar zijn loof blijft groen; en in een jaar van droogte zorgt hij niet, en houdt niet op van vrucht te dragen."
Ja, zie tot uw sterkte in dezen, op het gelovig God vertrouwend voorbeeld van Daniël, Dan. 6:21-24, en haar zo heerlijke uitkomst. En oefen ook dit vertrouwen onder de donkerste wegen Gods, die de Heere met land of kerk houden mocht, als wetende: De Heere zal gedurig en in eeuwigheid regeren. En Sions God is van geslacht tot geslacht. Daarom mag de kerk in de donkerste wegen roemen, Ps. 46:2 en 6: "God is ons een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtig bevonden een Hulp in benauwdheden. God is in het midden van haar, zij zal niet wankelen; God zal haar helpen in het aanbreken van den morgenstond."

3. Ja, vertrouw op Hem te allen tijd, niet alleen als boze werktuigen u kwellen, onderdrukken, vervolgen en met valse vriendschap belagen, om was het mogelijk, u te verderven, zoals ik nu ondervinden moet, volgens mijn klacht in vers 4-5: "Hoe lang zult gijlieden kwaad aanstichten tegen een man? Gij allen zult gedood worden; gij zult zijn als een ingebogen wand, een aangestoten muur. Zij raadslagen slechts om hem van zijn hoogheid te

verstoten; zij hebben behagen in leugen; met hun mond zegenen zij, maar met hun binnenste vloeken zij. Sela."
Maar zelfs dan, wanneer de volzalige God Zelf onder uw donkere gevallen u ook schijnt te vergeten en Zijn genade als voor u te hebben toegesloten, en Hij met Zijn hulp voor u van verre staat, en ook Zijn gezegend, gunstrijk en zielsverblijdend Goddelijk aangezicht voor uw gemoed als met een wolk bedekt heeft, zodat uw ongeloof zou willen zeggen: Mijn weg is voor de Heere verborgen en mijn recht gaat van mijn God voorbij. Heeft God dan vergeten genadig te zijn? O, sta daarnaar, om in geloofsvertrouwen u vast te houden aan dat zo dierbare getrouwe woord van de Goddelijke toezegging, Jes. 54:7-8 en 17: "Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten, maar met grote ontfermingen zal Ik u vergaderen. In een kleinen toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de HEERE, uw Verlosser. Alle instrument dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken, en alle tong die in het gericht tegen u opstaat, zult gij verdoemen; dit is de erve der knechten des HEEREN, en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de HEERE." En daarom, heb geloof op God, Die uw Verlosser is, en Die sterk is en uw twist zekerlijk zal twisten, Jer. 50:33-34.

4. Vertrouw op Hem te allen tijd, niet alleen dan, als uw geestelijk leven en wandel levendig, opgewekt en nabij God is, en ge u bevinden mag onder gedurig voorkomend licht van de Heilige Geest. Maar ook dan, als gij door woeling van uw zondig vlees aangevallen, gekweld en als geheel verdrongen wordt, gelijk ik, David, hier volgens vers 6 in mij gewaar word. Ja, dan ook, wanneer ge uzelf zo gevoelig en met schaamte de Goddelijke gunst en Zijn dadelijke hulp zo geheel onwaardig ziet en ondervindt, en dat alles zo tegen u pleit, en ge uw ziel en uw weg voor God bevindt, als die zo verstomde en vuile hogepriester Jozua, Zach. 3. O, vertrouw dan evenwel op God in die tijden, als wetende, de Verbondsengel is dan nog bij u. En Hij ziet u; geloof dan, dat uw enige grond van vertrouwen op Hem, de onveranderlijke Jehovah is en op dat zo in alles wel geordineerde heilsverbond Gods, 2 Sam. 23:5, en niet op iets in u, hoegenaamd. Zie dit in Jes. 44:21-22; Ps. 73:21-23, alwaar Asaf zeggen wil: Ja, Heere, Gij had ook toen nog mijn rechterhand gevat en die ook vastgehouden, wanneer ik in mijn murmurerend zielsbestaan voor U een groot beest bevonden was. En zo maakt ge uw heilswoorden ja en amen, Jes. 48:9, 11 en 12, tot roem van Uw onveranderlijke verbondstrouw.

5. En ten laatste, vertrouw op Hem te allen tijde. Dat is niet alleen, o gij volk, voor dit uw kortstondig leven, maar ook dan, als uw leven en alles in deze wereld u ontvallen en geheel begeven zal. Ja, zelfs ook als uw hart en vlees bezwijken zullen. Och, dan zelfs blijft Hij en zal Hij Zich betonen te zijn, de Rotssteen van uw hart en de God uw heils, uw Zielendeel in eeuwigheid, volgens de vertrouwende geloofsbetuiging van Asaf in Ps. 73:26. Want ja, de rechtvaardige vertrouwt zelfs in zijn dood op Hem, Die beloofd heeft: "Ik leef en gij zult leven", Joh. 14:19; Joh. 11:25-26. O gij volk! Vertrouwt alzo op Hem te allen tijde, ja, tot in der eeuwigheid, Jes. 26:4. "Want deze God is onze God, eeuwig en altijd; Hij zal ons geleiden tot den dood toe", Ps. 48:15.

Zie, dit zal de vriendelijke vermaning en nadrukkelijke opwekking van de Gods eer bedoelende en de welstand van de gelovigen beminnende David in zich behelzen, als hij al het begenadigd erfdeel Gods zo gemeenzaam, zo gulhartig, zo welmenend, ja, zo van Gods wege toeroept: "Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk."

B. Maar om nu dit vertrouwen te onderscheiden van een sterke hoop en vertrouwen van de huichelaar die vergaan zal en wegzinken, met eeuwige beschaamdheid en schande, zo voegt hij er het andere deel van de vermaning bij: "Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk; stort

ulieder hart uit voor Zijn aangezicht."
Men leest vele malen in Gods vol dierbaar Woord dergelijke uitdrukkingen. Dan eens leest men van uitstorten of van uitgieten van klachten voor Gods aangezicht, zie Ps. 102:1; vergelijk met Ps. 142:3. Dan eens van een uitstorten van het gebed, Jes. 26:16. Dan eens van een uitgieten van het hart of de ziel, 1 Sam. 1:15; Ps. 42:5. En het is opmerkelijk, dat in al deze plaatsen het wordt gezegd van zodanigen, die in diepe benauwdheid en droefheid en overstelpte gemoedsaandoeningen zich bevinden. Daardoor wordt gezinspeeld op water of enig ander vocht, dat uitgestort wordt.

Hier wordt dan:

1. Een treurige staat van het hart afgebeeld. In dit uitstorten wordt dan bedoeld, de tranen die met het bedrukte bidden, als de ziel overstelpt is, vergezeld en gepaard gaan. Zodat die tranen dan als sterke roepstemmen voor Gods aangezicht zijn. Dit zien wij nadrukkelijk bij koning Hizkia, aan wie de Heere liet bekend maken en zeggen: "Zo zegt de HEERE, de God van uw vader David: Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uw tranen gezien", Jes. 38:5. En David erkent, Ps. 56:9: "Gij hebt mijn omzwerven geteld; leg mijn tranen in Uw fles; zijn zij niet in Uw register?" Zodat het uitstorten des harten hier insluit, een week geworden hart, dat gesmolten is onder het smartelijk gevoel van de ellenden en dat zijn natuurlijke hardheid en sterkte verloren heeft. Dat zag de Heere met zoveel genoegen aan in de Godvruchtige koning Josia, 2 Kron. 34:27. Daarom liet de Heere hem troosten met die belofte vers 28, dat hij verborgen zou worden voor de dreigende oordelen Gods, en met vrede in zijn graf zou verzameld worden. We zien vervolgens in 2 Kron. 35:29-33, hoe die heilstoezegging van God het hart van die vorst met zo'n heilige ijver voor God en Zijn belangen vervulde. O, hoe zoet leert ons deze koning, dat ware Godzaligheid en ijverige godsvrucht wordt geboren uit de liefde Gods, en uit het geloof aan de heilsbelofte Gods. Ik wens dat dit in onze ziel altijd onthouden en geloofd mag worden, om ware evangelische Godzaligheid te leren oefenen, die door alle moedbenemende zwarigheden heenworstelt, zoals wij zien, 2 Kor. 5:14; Hand. 20:24. Godzaligen, bemerk dit voor u, ik bid u.

Maar verder, vrienden, laat ons ook dit hier wel opmerken, wat ons David hier leert, dat het rechte geloofsvertrouwen op God niet bestaat in een vleselijke gerustheid of ongevoeligheid; maar dat daarbij gepaard gaan de innigste aandoeningen van de ziel over en vanwege de drukkende en dreigende ellenden. Dit zien wij zo zoet bij de Heere Jezus, door de pen van David uitgedrukt, Ps. 22:10 en 15: "Gij zijt het immers, Die mij uit den buik hebt uitgetogen; Die mij hebt doen vertrouwen, zijnde aan mijner moeders borsten. Ik ben uitgestort als water, en al mijn beenderen hebben zich vaneengescheiden; mijn hart is als was, het is gesmolten in het midden mijns ingewands."

En voor zover als de ellenden ook van de Heere aan Zijn volk toekomen ter tucht, volgens Hebr. 12:6, zo is die weekheid des harten noodzakelijk, ten einde het blijkt dat men pijn gevoelt onder Gods Vaderlijke slagen en niet afkerig heengaat in de weg des harten, zoals de Heere over Zijn volk eens klaagde, Jes. 57:17. Want aan de daaronder gevoelige treurigen is de zalige heilsbelofte, vers 18: "Ik zien hun wegen, en Ik zal hen genezen; en Ik zal hen geleiden en hun vertroostingen wedergeven, namelijk aan hun treurigen."

2. Maar het moet geenszins een inblijvende en zielsverterende droefheid zijn. O nee, maar dat hart moet voor Gods Vaderlijk aangezicht in Christus gebracht worden, en ook de zaken die de ziel drukken, en de gevoelige smart die zij lijdt, zoals David deed, Ps. 142:3: "Ik stortte mijn klacht uit voor Zijn aangezicht; ik gaf te kennen voor Zijn aangezicht mijn benauwdheid." Anders houdt men de droefheid in en bij zichzelf, tot zielsvertering toe, evenals Job eens deed,

Job 30:16: "Daarom stort zich nu mijn ziel in mij uit; de dagen des druks grijpen mij aan."
O, dat zijn dan zulke benauwde en dodelijke treurigheden. En dat doet altijd de ziel in grondeloze modder en moedeloze diepten wegzinken, even als eens David ondervond, Ps. 32:3 en 4, zodat zijn sap verandert in zomerdroogten en de gehele ziel zich neerbuigt, Ps. 42:7. En de klachten zijn dan meest beroerd, want denkende aan God, maakt men misbaar. Peinst men, de ziel wordt overstelpt. Men is zo verslagen, dat men niet spreekt, Ps. 77:4, 5.

3. Het moet zo'n brengen van het hart voor des Heeren aangezicht zijn, bij wijze van uitstorten, gelijk hier David vordert en aanmaant. En dus, zo wordt in dit geval een gehele openhartigheid voor de Heere geëist, waardoor men gemeenzaam aan de Heere mededeelt, de ware en gehele toestand van zijn ziel, evenals wij lezen in Ps. 119:26: "Ik heb U mijn wegen verteld, en Gij hebt mij verhoord; leer mij Uw inzettingen." Vergeleken met Richt. 16:18. En gelijk David deed, zoals hij in Ps. 38:10 betuigt: "Heere, voor U is al mijn begeerte; en mijn zuchten is voor U niet verborgen." En deze openhartige zielsgestalte ligt ook in Rom. 8:26 opgesloten, als een werk dat de Heilige Geest de ziel leert oefenen, in het waarachtig, geestelijk bidden tot God. Zij doet het innigste van de ziel voor God komen. En dus wil David een gehele opening van alles wat op het hart ligt, van alles wat men gevoelt, vreest, hoopt en wenst, ja, dat al het goede en het kwade, dat er in het hart is en omgaat, openhartig voor God gebracht zal worden.

4. Dit uitstorten kan ook op de aanhoudendheid van het klagen en bidden des harten zien, zodat het hart zolang bidt, en aanklevend zoekt en smeekt voor de Heere, totdat het zich geheel ontlast heeft, en niet eerder in dit zo betamelijke en zalige werk afbreekt. Hier zou men Salomo's raad geestelijk mogen overbrengen, Pred. 8:3: "En haast u niet weg te gaan van zijn aangezicht." O gewis, dit mag Gods volk wel in hun hart wegleggen, ook met betrekking tot hun bidden voor God, om dit meer te beoefenen. O, wat is er soms niet een haasten en een ontijdig afbreken van het bidwerk voor Gods aangezicht! Nee, David wil een aanhoudend gebed. De ziel moet niet voor de helft, maar geheel uitgestort worden. God is zulks eeuwig waardig, evenals wij lezen, Ps. 34:6: "zij hebben op Hem gezien; ja, Hem als een waterstroom aangelopen; en hun aangezichten zijn niet schaamrood geworden."

En dus zou men dan ook deze eigenschap van uitgestort water hier mogen plaats geven, zoals het in 2 Sam. 23:16 voorkomt, alwaar wij lezen, dat David dat water, dat de drie helden voor hem uit de bornput, die in Bethlehems poort was, met levensgevaar geschept hadden, niet wilde drinken. Maar dat hij het uitgoot voor de Heere. En toen kon dat water niet weder verzameld worden; het was uitgestort. O ja, zo moet het ook hier zijn. Een bedrukte Godzalige, die zijn hart voor God uitgestort heeft in vurige en gelovige gebeden, laat het daar dan ook blijven bij God. En de angsten, zorgen en ellenden die voor Gods gezegend aangezicht gebracht zijn, moeten dan niet weder opgezameld worden, maar als voor des Heeren Vaderlijke en Goddelijke rekening gelaten worden, evenals men met uitgestort water gewoon is te doen. En immers, het rechte vertrouwend uitstorten der ziel voor God is van dien aard, dat het zo werkt en handelt. En ook, hoe zou een Godzalige ooit in staat zijn, om achteraf die geestelijke, hartelijke, innerlijke en pleitende bewoordingen en zielsuitgangen en geloofszuchtingen, die hij in het uitstorten van zijn hart voor God ondervindt, weer te kunnen herdenken, te verzamelen of weer na te zeggen? O, dat is eeuwig onmogelijk. Het waarachtig werk van de Heilige Geest kan niet op dezelfde wijze nagedaan worden. En gelijk de Geest dan op die tijden geeft te bidden met onuitsprekelijke zuchtingen, zo zijn het ook onuitsprekelijke zuchtingen, die zich in God ontlasten en in God eindigen. Ja, die dringen door tot binnen het voorhang, en dus komen ze in het wierookvat van de Goddelijke Verbondsengel, Christus Jezus, voor de troon, Openb. 8:3-4.

Wij zien dan: *in het vertrouwend geloof der Godvruchtigen is een berusting en lijdzaamheid en een kinderlijk toevoorzicht in en op God, als hun Verbonds-God, en tevens een werkzame en aanhoudende biddende zielsoefening*. En dus gaan het geloofsvertrouwen en de gehoorzaamheid altijd samen, Ps. 37:34: "Wacht op de HEERE en houdt Zijn weg." En Ps. 4:6: "Offert offeranden der gerechtigheid en vertrouwt op den HEERE." O zoete, verheven en zalige gestalte en werkzaamheid der ziel, als dit zo zalig God vertrouwend uitstorten van het hart mag ondervonden worden. En dat men zo alles bij de Heere, als een teder toegenegen en almachtig Verbonds-God laten mag. Daar ligt het in zo'n goede, tedere hand. Voor die God is geen ding te wonderlijk om te werken. O, dan heeft en ondervindt zo'n geloofs-oefenend en worstelende Godzalige in zulk een uitstorten van het hart inwendig meer zaken en zielswerkzaamheden in zijn binnenste voor en tot God, als de stamelende tong en mond melden kan. Die kan de innerlijke en gevoelige zielsbedenkingen en zaken, die het hart opgeeft, onmogelijk naar genoegen uitspreken en voor God uitstorten. Het hart is dan te vol, en de zielswerkzaamheden door hemelvuur aangestoken, te vlug en te werkzaam. En men is dan zeer blijde, dat men in de hemel ook een vaardiger tong hebben zal in de dienst van God en van het verheerlijkte Troon-Lam Christus Jezus. Ja, men is ondertussen ook zeer blijde, dat de zalige God alwetend is en alles ziet wat er in het hart voor en tot Hem is.

Och, dan bidt men met zijn gehele ziel. En hoewel dit hier terecht een uitstorten van het hart genoemd wordt, zo wordt hetzelve, o wonder!, daardoor niet ledig. O nee, maar hoe meer zo'n ziel bidt, hoe meer zij bidden kan en bidden wil, en hoe voller dat het hart vervuld wordt met biddensstof en voorwerpen die haar met licht ontsloten worden. O, dan is het bidden voor Gods kinderen in het minste geen last, maar hun innige zielenlust en hoofdstof. Want dat water des Geestes, dat zij dan ondervinden te ontvangen, wordt in hen een fontein, springende tot in het eeuwige leven. Ja, stromen des levenden waters vloeien dan uit dat gemoed, volgens de belofte, Joh. 7:38; vergeleken met Ps. 68:27. En dan heeft men een biddend geloofsoog, dat op het Goddelijk liefdeshart van de verheerlijkte Jezus geweld doet, terwijl Hij daaronder op de ziel al werkelijk in genade nederdaalt, als een regen op het nagras, en als de druppelen die de aarde bevochtigen, volgens de Goddelijke toezegging die aan de onderdanen van de Heere Jezus gedaan zijn, Ps. 72:6. En o ja, onder zo'n ingewerkt en ook wederom voor God uitgestort bidden, zo bevochtigt de Goddelijke dauw des Geestes het aardrijk der ziel. En deze vrucht is geheel uit God gevonden. En dan ondervindt men in kracht de belofte, Zach. 14:8-9: "Ook zal het te dien dage geschieden dat er levende wateren uit Jeruzalem vlieten zullen: de helft van die naar de Oostzee, en de helft van die naar de achterste zee aan; zij zullen des zomers en des winters zijn. En de HEERE zal tot Koning over de ganse aarde zijn; te dien dage zal de HEERE één zijn, en Zijn Naam één."

Maar hier kan ik niet voorbij, nog met een woord op te merken, de nadruk van Davids opwekking hier, als hij zegt: 'stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht." Hij wil dat de ziel nooit met haar bidden voldaan zal zijn, tenzij dat zij van nabij en in de levende geloofsvertegenwoordiging van God komen kan, omdat alleen dit de kracht aan het bidden geeft en alleen het welwezen van het gebed is. Want door genade voor Gods aangezicht te kunnen komen door de toeleiding des Geestes en de toegang tot God met vertrouwen te mogen ondervinden, in en onder het biddend uitstorten van de ziel, dat doet de ziel op de Onzienlijke zien en Hem aankleven en onder tedere eerbied voor Hem buigen, en het geeft kracht en ernst in dit uitstortend bidden, om alles te brengen en te laten bij God, in een kinderlijke gestalte en een vertrouwend toevoorzicht op God. O, die ziel is dan zo eerbiedig voor dat Goddelijk aangezicht, zo nederig, zo klein, zo onderworpen en zo afhankelijk, en tevens zo vrijmoedig en

ootmoedig, zo gul, zo vrij en onbedeesd. Daar heerst dan zo op die tijd liefde en hoogschatting voor die God in het hart, met vergenoegde voldaanheid. Waarlijk, het gehele hart is dan zo bij God, de Drie-enige Verbonds-God, en Zijn verheven volmaaktheden, en zo boven en buiten al wat schepsel en zienlijk is heengevoerd, en tot bij en voor Gods troon en nabijheid geleid en gevoerd. Die zielen worden gewaar dat zo het Goddelijke Vaderlijk liefdesoog in Christus op hen ziet, dat de Drie-enige God op hen ziet in gunst, en dat Jezus' hand olie is aan het hart.

Geen wonder dat David, die bij bevinding het zalige van die toestanden kende, des Heeren begenadigd en tevens bedrukte volk aanmaant, om toch daarnaar te staan, dat zij met hun harten en met hun biddende klachten tot voor Gods aangezicht mochten komen. Terwijl hij zeer wel uit eigen ervaring wist, hoe dit anders in het bidden en klagen der ziel voor God vele malen gemist wordt. En dat er dikwijls onder dringende ellenden in de zielen van Gods volk, in plaats van zo'n uitstorten des harten voor Gods aangezicht, geheel het tegenovergestelde plaats had, als:

1. Een droevig, verstrooid, harteloos, ja, verstandeloos bidden. En dan is het rechte bidden zo'n zwaar, ja, ondoenlijk werk, Jes. 64:7.

2. Een omdolend bidden, zodat men als het ware maar woorden als in de lucht spreekt, zonder enige ware aandacht der ziel op God te vinden.

3. Een bidden, dat Gods aangezicht en tegenwoordigheid dikwijls metterdaad verloochent.

4. Een bidden, dat men wegens zijn druk en ellenden, en een redeneren daarover, zelfs onder het bidden als een gevangene is, die niet uit en door kan breken.

5. Dat men zo bidt, dat men bij geen aangezicht van God in het geloof komen kan, en men bevonden is als een omzwervende gevangene.

6. Dat men zo bidt, dat onder hetzelve het hart wegzinkt. Men begint dan nog al met enige indruk en gevoel, maar zie, het is als een morgendauw die verdwijnt. En men wordt zo krachteloos onder het werk, dat men nauwelijks meer weet wat te bidden. Ja, dat zelfs de woorden als in de mond beklemd blijven.

7. Dat men onder zijn bidden zo beneveld, verward en ellendig wordt, dat men moet uitzuchten: Heere, is dat bidden? O, wee mij! Dat is een God beledigend bidden! O, mijn hart heeft mij en God verlaten. Ik, ellendig mens!

8. Of dat men aan de andere zijde soms wel kon bidden en zijn hart nogal met aandoening kon uitstorten, met levendige hartelijkheid. Maar men verzuimde acht te geven, of men wel met zijn hartelijkheid al biddende tot voor Gods aangezicht kwam, en daar zijn geloofsberusting in en bij vond; dan of men zijn rust en voldaanheid meer stelde in zijn hartelijkheid, aandoening en ondervonden levendige gestalten, keus en voorgestelde smekingen.

Waarlijk, het is een list en zondige hoogmoedige dwaasheid des harten, die de bidzucht en bidgestalte doorgaans zeer ras met zondige, lage en harteloze uitwerkingen doet achtervolgd worden. En geen wonder, want in plaats van dan bij en voor Gods aangezicht met zijn biddende, ontblote ziel te komen en te blijven, zo wijkt en hoereert men stil met zijn hartelijk welmenend bidden van de Heere af, en men staat bloeit voor de gevaarlijkste zondevallen. Dit is de oorzaak, dat velen zo laag en onwaakzaam en in vele afwijkingen van God leven. Al bidden zij nogal, o, zij komen niet al biddende voor Gods aangezicht, en dus laat het in hun zielen geen kracht na tot de strijd en een wachthouden. Nee, men moet in het biddend uitstorten des harten een oog houden, of men wel voor des Heeren aangezicht komt, waarin het leven en het heil der ziel ligt opgesloten, volgens Ps. 4:7; Ps. 89:16.

Om nu Gods volk tegen het ene te waarschuwen en daaromtrent werkzaam te maken, en tevens tot het andere op te wekken, zo wijst David hen aan, dat zij daar alleszins naar te staan hadden, dat hun gebeden en smekingen een uitstorten van hun harten voor Gods aangezicht mochten bevonden zijn, en zij al biddende veel hun toevlucht vinden in het verborgene van Gods vleugelen, Ps. 57:2.

II. Op derzelver grond: "God is ons een Toevlucht. Sela."

Maar opdat David Gods volk tot het betrachten van zijn liefdesraad nog nader mocht opwekken, en opdat zij de wil van God in dezen volvaardig horen en betrachten zouden, zo zal hij hen ten andere nog onder het oog brengen hun groot voorrecht en de verbondsweldadigheid die hun deel geworden was, en die tevens een gewichtige grond is van Zijn Goddelijke vermaning, zeggende, als met een verruimde en verwonderde zielsverheffing: "God is ons een Toevlucht. Sela."

Meermalen wordt God in de heilige Bijbelbladeren de Toevlucht van Zijn volk genoemd. Het is ontleend aan zulke veilige schuilplaatsen in het natuurlijke, waar iemand zichzelf heen begeeft, om in gevaren veilig en gerust te zijn. Hier in ons zanglied was de Heere met zinspeling op zo'n veilige schuilplaats, reeds beschreven in vers 3, als een Rotssteen en een hoog Vertrek, waar David zijn veiligheid in vond, vergeleken met Jes. 33:16. En zo wordt de Heere in vers 8 door David genoemd de Rotssteen zijner sterkte. Daaromtrent was zijn ootmoedige bede wegens zijn gedurig gevaar, wat hij naar ziel en lichaam ondervond, Ps. 71:3: "O Heere, wees mij tot een Rotssteen om daarin te wonen, om geduriglijk daarin te gaan." Zo wenste hij dat de eeuwige God Zijn Woning zou zijn en een hoog Vertrek in tijden van benauwdheid, Ps. 9:10, volgens de belofte Deut. 33:27, gedaan aan al Gods ware volk en Israël.

Zo'n Toevlucht, zegt David, *is God voor ons.* Dat is, voor mij in mijn noden en voor al Gods kinderen, die een even dierbaar geloof met mij hebben ontvangen, en die met mij betuigen willen, volgens 2 Sam. 23:5: "Hoewel mijn huis alzo niet is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles welgeordineerd en bewaard is; voorzeker is daarin al mijn heil en alle lust, hoewel Hij het nog niet doet uitspruiten." Ja, dit is de geloofsroem van hun zielen en zij rekenen het hun hoogste verheffing, als zij mogen zeggen: "Och HEERE, zekerlijk, ik ben Uw knecht; ik ben Uw knecht, een zoon Uwer dienstmaagd. Gij hebt mijn banden losgemaakt. Ik zal wandelen voor het aangezicht des HEEREN, in het land der levenden", Ps. 116:16, 9.

O, al gij de zodanigen, wil David zeggen, wie gij zijt, zowel voor u als voor mij is God een Toevlucht. Hij, de Elohim, de Adonai, de Schaddai, de Jehovah, Die de Grondsteun van alles en van Zijn gehele Kerk is, die algenoegzame God is ons een Toevlucht. En dat in al Zijn tot ons genomen betrekkingen in het verbond. En dus als een almachtig, teder Vader, Die Zich over ons ontfermt als Zijn weerloze en ontfermde kinderen, Ps. 103:13. Hij is als een grote Koning, Die trouwe houdt en voorzorg oefent omtrent Zijn geliefde onderdanen, Ps. 103:19; Ps. 105:14-15. Hij is als een onoverwinnelijke burcht, Ps. 144:2, en een almachtige sterke toren, waar wij heen lopen en in een hoog vertrek gesteld worden, Spr. 18:10.

O veilige, ongenaakbare en zalige Toevlucht! Nee, de poorten der hel zelfs zullen die niet ondergraven of overweldigen. Daar kan ons geloof zingen: "Wij hebben een sterke stad. God stelt heil tot muren en voorschansen", Jes. 26:1. Ziet, deze God is onze God. Hij is ons een Toevlucht, Sela.

En ja, dat is Hij alleen voor ons, met uitsluiting van alle onbekeerde en ongelovige mensen en volkeren, wie en waar zij zijn over de gehele aarde. O nee, hun rotssteen en toevlucht is niet gelijk onze Rotssteen; zelfs onze vijanden bekennen dat, Deut. 32:31. Maar door grondeloze genade is aan ons geschonken en bewaarheid, Ps. 48:4 en 9: "God is in haar paleizen; Hij is er bekend voor een hoog Vertrek. Gelijk wij gehoord hadden, alzo hebben wij gezien in de stad des HEEREN der heirscharen, in de stad onzes Gods; God zal haar bevestigen tot in eeuwigheid. Sela." Dus betaamt onze zielswerkzaamheid te zijn, om in een erkennend geloof te betuigen, volgens vers 10 en 15: "O God, wij gedenken Uwer weldadigheid, in het midden Uws tempels. Want deze God is onze God, eeuwig en altijd; Hij zal ons geleiden tot den dood toe."

En dat onder de dadelijke bewijzen, dat Hij als onze Verbonds-God in Christus onze Toevlucht is, waar wij recht en eigendom aan hebben ontvangen, door Zijn vrijmachtige en grondeloze liefde, waardoor Hij Zijn zalig Zelf aan ons schonk, met al Zijn Goddelijke volmaaktheden. En daarom, weet en gelooft, o gij volk, en erkent het met verlegen verwondering! Nee, wij hebben en begeren en behoeven geen Assur of Egypte, of wat het zijn mag, tot onze toevlucht buiten God. Want God Zelf met al Zijn Goddelijke deugden is de Toevlucht onzer ziel bevonden. "God is ons een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtig bevonden een Hulp in benauwdheden", Ps. 46:2. En dat is God voor ons in alle tijden en plaatsen en onder alle hulpeloze gevaren en radeloze verlegenheden, terwijl wij in het geloof vinden in de schuilplaats des Allerhoogsten en in de schaduw van die Almachtige, een veilig zitten en vernachten, onder een berustend vergenoegd betuigen tot de Heere, als innig verblijd zijnde over deze onze Toevlucht en verheven Goddelijke Schuilplaats van onze ziel: "Ik zal tot de HEERE zeggen: Mijn Toevlucht en mijn Burcht, mijn God, op Welken ik vertrouw", Ps. 91:1, 2. Ja, Gij zijt een hoog Vertrek voor de verdrukten, een hoog Vertrek in tijden van benauwdheid, Ps. 9:10, Die onze zielen onder al het verheffen der rivieren en onder al haar bruisen en aanstoting, stof geeft en geloofsbevinding om te mogen zingen, Psalm 46:

God is ons Toevlucht als wij lijden,
Ons Sterkte en Bijstand in het strijden,
Zijn hulp is krachtig en zeer groot,
Bevonden in benauwdheids-nood;
En daarom zal geen vrees ons deren,
Ofschoon het aardrijk om mocht keren;
Al werden al de bergen meê,
Verzet in 't harte van de zee.

Ziet dan wat ons mag wedervaren,
Met ons is d' HEERE der heirscharen,
God Jakobs blijft in alle kwaad,
Ons hoog Vertrek en Toeverlaat.

En in die gezegende grond van Goddelijke Toevlucht laten wij het anker van onze hoop vallen, hetwelk ingaat tot in het binnenste heiligdom, om alzo een sterke vertroosting onder alle troosteloze ontmoetingen te genieten. Want in God is kracht, en Hij zal bevestigen en ons bevonden zijn:

1. Zo'n overdekkende Toevlucht, waarin geen vijand ons genaken kan, Jes. 33:14, 16; Ps. 91:4-16.
2. Zo'n zielsverlustigende Toevlucht, waarin wij alle zielsvervulling vinden.

3. Zo'n onverliesbare Toevlucht, Die overal en altijd zo nabij is, waar wij zijn.
4. Zo'n verborgen Toevlucht, Die onze vijanden niet verspieden of beroven kunnen.
5. Zo'n steeds open Toevlucht, Die dag en nacht gebruikt mag worden. En waar niets ons van kan weren, dan ons eigen ongeloof. Maar het dierbare geloof heeft daarvan de sleutel.
6. Zo'n bestendige Toevlucht, niet voor dagen of jaren, maar o wonder!, een eeuwige Toevlucht, en dat voor al Gods volk, voorheen en nu en hierna, in en door alle afrollende eeuwen, volgens Ps. 90:1-2. En dus zingt ons geloof in de gemeenschap des Geestes met al Gods volk, Psalm 91:1 berijmd:

Gij zijt geweest onz' Toevlucht, Heer' genadig,
En t" allen tijd onz' Toeverlaat geprezen;
Ja, zelfs eer de bergen waren in 't wezen,
Eer dat gemaakt werd 't aardrijk ongestadig,
Zo waart Gij God, alzo Gij nu ook zijt,
En voortaan blijven zult t' eeuwigen tijd.

En daarom, o volk, in wat voor gevaren of onder welke macht en list van vijanden of in welke noden en drukkende ellenden en radeloze omstandigheden wij het tot God als onze dierbare Toevlucht mogen wenden, wij, noch geen van al Gods volk, zullen beschaamd worden. O nee, want onze God is onze Toevlucht. Hij is getrouw en Zijn getrouwheid is rondom Hem, Ps. 89:9. En zo ook is Zijn getrouwheid in de gemeente der heiligen, zoals blijkt uit die gehele wolk van getuigen Gods, Hebr. 11. Zodat geen van allen die de Heere tot hun vertrouwen stelden, onder een ootmoedig uitstorten van hun zielen voor Gods aangezicht, in hun bijzondere gevallen, hoe die dan ook zijn mochten, met deze Goddelijke Toevlucht zijn beschaamd geworden. O nee, en daarover zullen de hemelen eeuwig deze God loven, Ps. 89:6. En iedere verbonds-ellendige die God smeekt en tot Hem de toevlucht neemt, zal in en op zijn weg vele malen stof ondervonden hebben om te betuigen, volgens Ps. 34:7: "Deze ellendige riep en de HEERE hoorde, en Hij verlost hem uit al zijn benauwdheden." En waarlijk, het is hun lied en Psalm voor Gods aangezicht op hun strijdweg en in hun moerbeziëndal:

Biddende waren zij van druk bevrijd,
Zij hoopten op Uw goedheid 't aller tijd,
En Gij bewees hen vroeg en spade,
Uwe genade.

En waarlijk, dit te doen ondervinden aan een vertrouwende gelovige op God, is het zalig en genoeglijk Middelaarswerk van de Heere Jezus, als de ontfermende Leidsman van Zijn volk, Die in al hun benauwdheid benauwd is, en als de Engel van Gods aangezicht hen allen behoedt, en door Zijn liefde en genade hen volgende verlost en opneemt en draagt als in de dagen vanouds.
En o, hoe menigmaal vindt Hij Zijn volk niet in de woestijnen, dan in de ene en dan in de andere woestijn; ja, ook in woeste wildernissen. En Hij bewaart hen ook daar als Zijn oogappel. Hij neemt ze en draagt ze op Zijn vlerken. En zo leidt de Heere Zijn volk alleen, en daar is geen vreemd god met hen.
Wel dan, is God zo'n bestendige en oneindig algenoegzame Toevlucht ter beveiliging van Zijn volk, ja, van al Zijn volk, als de God huns heils, en "het Vertrouwen aller einden der aarde, en der vergelegenen aan de zee" Ps. 65:6? O, hoe betamelijk is het dan niet, ja, voordelig, om God

als hun Verbonds-God en het Vertrouwen en de Schuilplaats van hun zielen te gebruiken in alles en te allen tijd.

Ten einde nu Gods volk in de gezegende geloofsbeoefening van deze dingen leven, en zichzelf en elkander daartoe aansporen zouden, zo wekt de man Gods David als des Heeren knecht, ja, als een groot profeet in Gods huis, al Gods volk daartoe op in onze woorden, hen zo hartelijk en broederlijk toeroepende, met een vol hart tot eer van God en tot het welzijn van hun ziel: "Vertrouwt op Hem te allen tijde, o gij volk; stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht; God is ons een Toevlucht. Sela."

Omtrent het slotwoord 'sela", wat wij hier en zeer menigvuldig in de Psalmen vinden, zeg ik maar alleen, dat er verscheidene gedachten over zijn. Het kan zijn, dat het wil aanduiden een daling of verheffing of buiging, zoals het toenmaals in de zangkunst gebruikelijk was. Of dat het zeggen wil een korte rust of pauze voor de voorzanger. Of dat het aanwijst een bijzondere beweging en aandachtigheid des harten omtrent reeds genoemde zaken en de diepe ingekeerdheid des harten omtrent de woorden, die tot of van de Heere uitgedrukt waren, en welke de dichter dan op die tijden in zijn ziel bevond, en welke bijzondere ingekeerde gemoedsbeweging voor God men dan in zijn spreken of zingen met aandachtig rijzen, dalen of verstijven van de stem moest uitdrukken.

Laat ons hier dit uit leren, dat waarlijk, als een Godzalige een geestelijke, gelovige en bedaarde gemoedsoverdenking omtrent Goddelijke voorwerpen en zaken hebben mag, die hij overweegt en bemediteert, of spreekt of zingt, of bidt, of dankende erkent voor de Heere, dat er dan ook verscheidene dalende of rijzende innerlijke zielsbewegingen in dat hart voor God te vinden zijn. En die soms ook in de eerbiedige stem en in derzelver buigingen voor het vriendelijke aanschijn van God en Christus wel uitbreken en plaats hebben. En waarlijk, dat zijn dan wel zalige sela's en zoete, rustgevende pauzen in en voor de ziel. O, zo'n sela is zalig en bij zo'n pauze of gezegende sela als haar rust, wilde zij wel haar gedurige zielsverlustigende werkzaamheid vinden, om zo uit te roepen in aanbiddende eerbiedige erkentenis: Dit is de rust, dit is de verkwikking. Daar vindt de ziel rust, Ps. 104:34; Ps. 3:4-5; Ps. 63:7-8.

En vooral is dit sela haar deel, wanneer zij de volzalige Drie-enige Verbonds-God of de Goddelijke Middelaar in het bijzonder als haar enige, eeuwige, veilige, genoeglijke en zielsvoldoenende Toevlucht, in haar heilige ingekeerde geloofsbeschouwing genieten mag, gelijk hier David in onze woorden, en ook nog te voren in vers 8, zo nadrukkelijk betuigd had, zeggende in een levendige geloofsroem: "Mijn toevlucht is in God." O wonderlijke uitdrukking: in God, ja, in zo'n God als de Jehovah is, zijn toevlucht te hebben. Is dat te ondervinden, niet het afgesmeekte heil van onze Goddelijke Hogepriester, Jezus Christus, voor al Zijn volk, in Zijn Hogepriesterlijk gebed? Joh. 17:20-23. O gewis! Zo'n Godzalige handelt dan evenals een mens, die in het natuurlijke voor zich zeer aangename spijze smakende, die op zijn tong houdt, en tegen het gehemelte drukt, om alzo lang en bijblijvend derzelver smaak en zoetigheid te behouden. Even zo handelt die ziel dan geestelijk omtrent die Goddelijke en zalige geloofsvoorwerpen, waar haar geestelijke bedaarde zielsbeschouwing dan omtrent verkeert. Dan kan die ziel zingen met David, Psalm 63:4 berijmd:

Wanneer ik Uwer heb gedacht,
Op mijne legersteê gelegen,
Doordenk ik Uw verleende zegen,
In ieder wake van de nacht;
Want Gij zijt mij in alle dingen,

Een Hulp en Toeverlaat geweest,
En ik zal vrolijk, onbevreesd,
In Uwer vleug'len schaduw zingen.

Och, Godzalig volk, was er veel zo'n rust en zo'n sela in uw harten omtrent en voor de Heere, als uw zielsvoldoende Deel en Toevlucht. O gewis, Asafs deel zou dan ook veel dadelijk en werkelijk het uwe bevonden zijn, Ps. 73:28: "Maar mij aangaande, het is mij goed nabij God te wezen; ik zet mijn betrouwen op de Heere HEERE, om al Uw werken te vertellen."

TOEPASSING

Zie daar de opwekkende en nadrukkelijke liefdesaanmaning en plichtvordering van David aan al Gods volk u voorgesteld. Maar laat ons nu nog een weinig de verhandelde waarheden en zaken tot nuttige toe-eigening voor onze zielen beschouwen.

Och, dat de Heere een ieder onzer recht inzien gaf in zijn eeuwig zielsbestaan voor God, opdat er nog een zegen overbleef.

Als wij eens onze meest gereformeerde belijders en nog al de meest godsdienstigen onder hen, beschouwen, ach, wat vindt men er vele arme, bedrogen mensen, die wanen en zich verbeelden, dat zij in hun hart het ware geloofsvertrouwen kennen en bezitten. Maar men mag hen vragen, zoals eens in een ander opzicht gevraagd werd, Jes. 36:4: "Wat vertrouwen is dit, waarmede gij vertrouwt?" Want onder u die zo meent te vertrouwen op God, zijn er velen:

a. Die op een vinnige en boosaardige wijze lasteren of tegenspreken, het gelovig, bemoedigd en roemend vertrouwen van de ware vromen. Ze achten het voor inbeelding van verwaande mensen, of hoogmoed van zodanige Godzaligen, en een spreken uit de hoogte. Ze smaden het met allerlei smaadredenen. En waaruit vloeit dit voort? Immers hieruit, omdat u vreemdelingen zijt van het ware werk Gods in de zielen, en niet weet hoe een ziel soms door geloofsgenade in de schaduw van Gods vleugelen vrolijk kan zingen, Ps. 63:8. En hoe de geloofsblijdschap der Godzaligen in God, hun zielssterkte en de ware bron van heiligheid is, Neh. 8:11.

b. Anderen van u zullen menen, dat als zij hun vertrouwen en hoop op God loslieten, en dat God hun God en Jezus hun Zaligmaker is, dat zij zeer grote zonde zouden doen. En daarom zeggen de mensen: Zou men op God niet hopen, Die zo barmhartig is? Zou men niet vertrouwen, dat Jezus onze Zaligmaker is? Wel, dat ware verschrikkelijk. Dan mocht men wel wanhopende worden. Nee, wij willen God vasthouden en laten Hem niet los.

Maar o, vrienden, laat mij u zeggen, u heet gereformeerden, dat onderstel ik, maar o, leest dan uw eigen belijdenis eens na in uw Catechismus, en wel alleen de elfde vraag en het antwoord: "Is dan God ook niet barmhartig? Antwoord: God is wel barmhartig, maar Hij is ook rechtvaardig; daarom zo eist Zijn gerechtigheid dat de zonde, welke tegen de allerhoogste Majesteit Gods gedaan is, ook met de hoogste, dat is met de eeuwige straf aan lichaam en ziel gestraft worde."

En ziet, die verloochent u dus geheel. Maar verder, is Jezus uw Zaligmaker, wel, hebt u dan al bevindelijk deel aan dat ware zaligmakende geloof, zoals dat geleerd wordt in Zondag 7 dat u dat moet hebben? En hoe kunt u Jezus vasthouden? O vrienden, vraagt uw eigen ziel eens af, heb ik nog wel ooit waarachtig uit een gevoelig gemis, rusteloos naar Jezus gezocht en Hem waarlijk aangegrepen? Volgens Jes. 27:5: "Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken." Oordeelt zelf, zolang men de Heere Jezus niet waarachtig aangegrepen heeft, zo kan men Hem immers niet vasthouden. Ja, vrienden, bent u

nog wel ooit van Jezus Zelf waarachtig aangegrepen? En houdt Hij u al in genade vast? Immers nee, dit mist uw ziel nog.

c. O, onderzoek uzelf verder eens. Is er wel ooit nog dat geloofswerk in uw ziel omgegaan, waardoor u God en Christus, met uitsluiting van alles, u tot een Toevlucht gesteld hebt? Kwam de Goddelijke Heere Jezus uw zielen immer onder het oog, als die enige ware Vrijstad en Toevlucht, waar u met uw doodschuldige zielen heenliept en vloodt, terwijl de bloedwrekers, namelijk de wet en de satan, ja, het rechtvaardig recht Gods, u ter dood vervolgden? Weet u van dat komen vliegen tot Jezus, als die enige ware Rotssteen ter verberging, als een vogeltje uit Egypte en als een duif uit het land van Assur, Hos. 11:11; Jes. 60:8? O vrienden, wat ondervonden uw zielen ooit van dat gelovig vluchten tot Christus, als het ware Altaar van toevlucht, om als een ter dood verwezen, Deszelfs hoornen aan te grijpen? Deze geloofswerkzaamheden zijn u allen vreemd.

d. Ja, weet u zelfs wel eens van dat eerste werk der genade Gods, dat komen met geween en smekingen? Jer. 31:9. Kent u wat van dat uitstorten van uw hart aan Gods genadetroon en voor Jezus' heilsvoeten, om een zalig deel te mogen krijgen aan Hem en Zijn eeuwige gerechtigheden en sterkte? Was er wel ooit die ware droefheid om en naar en tot God, onder innige zielsverzuchting om een onberouwelijke bekering tot zaligheid te ondervinden? 2 Kor. 7:10.

e. Ja, verder, vrienden, van nature is Gods aangezicht in Christus ons geheel onbekend en bedekt. Nee, wij kennen van nature geen God noch Christus, al hadden wij nog zoveel Bijbelkennis door naarstigheid verkregen. En daarom, zo vraag ik u, is Gods aanschijn u ooit dierbaar geworden door zielsontdekkend genadelicht des Geestes? Zijt u daar ooit waarlijk voorgekomen en bijgekomen in het geloof? Zodat ook uw betuiging werd als die van de man Gods Job, in kapittel 42:5-6: "Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw, in stof en as." En belijdende met Ezra, in kapittel 9:6: "En ik zeide: Mijn God, ik ben beschaamd en schaamrood om mijn aangezicht tot U op te heffen, mijn God; want onze ongerechtigheden zijn vermenigvuldigd tot boven ons hoofd en onze schuld is groot geworden tot aan den hemel."

f. David, zo zagen wij, was hier met het vrome volk van God zo ingenomen, en er zo van harte mee verenigd, al was hij zo'n aanzienlijk en machtige vorst op aarde. Maar vrienden, hoe is uw hart gesteld omtrent het ware volk van God? Zijt u daar al mee één van hart en één van ziel? Bent u al van volk veranderd? Met welk volk vindt u hartelijke vereniging? Met de wereldse lieden? Of met burgerlijke en godsdienstige mensen? Of met die mensen die zo tussen God en Baäl wat kunnen middelen? Of met die mensen die hinkende zijn op twee gedachten, en die hun tong alleen voor God hebben en hun genegenheden en hart voor de zonden, mode, ijdelheid, wereld en aardsgezinde mensen? Of zijn die u al als stinkende doden geworden? En vliedt u de zodanigen, wat uw genegenheid en zedelijk verkeer aangaat? En is uw lust tot de heiligen en heerlijken op de aarde; met dat ware volk dat alleen woont, en God en Christus in de geest dient? Wilt u met dat volk leven en sterven in de dienst en de gemeenschap Gods? En hebt u daartoe uw volk en vaders huis al verlaten? Volgens de Goddelijke eis, Ps. 45:11: "Hoor, o dochter, en zie, en neig uw oor; en vergeet uw volk en uws vaders huis." Hebt u met die ontfermde Ruth immer kunnen betuigen, Ruth 1:16-17: "Maar Ruth zeide: Val mij niet tegen, dat ik u zou verlaten, om van achter u weder te keren; want waar u zult heengaan, zal ik ook heengaan, en waar u zult vernachten, zal ik vernachten; uw volk is mijn volk en uw God mijn God. Waar u zult sterven, zal ik sterven en aldaar zal ik begraven worden; alzo doe mij de HEERE en alzo doe Hij daartoe, zo niet de dood alleen zal scheiding maken tussen mij en tussen u." Ach, hoe vreemd is dit in uw harten! Ja, al deze dingen mist u nog.

En waarvandaan komt dit? Immers, daarvandaan, u hebt nog nooit uw traanwaardige en rampzalige staat voor God gezien, noch uw jammerlijke zondetoestand, volgens Ezech. 16. Gij hebt nooit gezien met aandoening in wat voor toevluchten der leugens u woont en leefdet met uw bedrogen hart. Gij hebt nooit gezien welk een Goddelijke Middelaarshand er nodig is, om u uit dezelve uit te voeren. Nooit ondervond ge u bloeit gesteld voor zo'n vlekkeloos God, als uw dagende Rechter, Die u, adamskind, toeriep, Gen. 3:9-10: "En de HEERE God riep Adam en zeide tot hem: Waar zijt gij? En hij zeide: Ik hoorde Uw stem in den hof, en ik vreesde, want ik ben naakt; daarom verborg ik mij." Vergelijk met Nah. 1:2. En daarom ontzonken u nog nooit, hoe ver u komen moogt, en wat u van uzelf denkt in het godsdienstige, al die valse toevluchten, waar ge u in verschuild hebt, en ja, nog in verschuilt. En daarom leerde u ook nog nooit uitroepen: "Het moet Jezus zijn, en Die alleen, Die ik tot mijn Zielstoevlucht en Verberging hebben moet, of ik blijf voor eeuwig verloren, Jes. 32:1-2.

O vrienden, oordeelt uzelf over uw eigen, eeuwig zielsbestaan voor God. Mist u nog al deze dingen? Zijn die uw ziel nog vreemd? Wel, wat is dan uw vertrouwen op God en Jezus? Immers alleen als een huis der spinnenkoppen, dat zeer ras wordt weggevaagd. En het is alleen een stijve, valse en zielsdodende inbeelding, die uw ziel óf zorgeloos, óf met schijngodsdienstigheid, naar een onherroepelijke rampzalige eeuwigheid doet heengaan. O, dodelijk vertrouwen!
Och, weet dit eens, dat al uw vertrouwen wat u hebt, een strik van de satan is. Het is een middel om uw ziel geheel te verhinderen, ooit eens recht te komen tot dat waarachtig, overtuigd en ontbloot en heildorstig uitstorten van uw ziel voor Gods aangezicht, in ware boetvaardigheid. Ja, het houdt uw ziel werkeloos voor God, en omtrent het zoeken van uw eeuwig zielenheil. O, vals vertrouwen, wat u als dat van de huichelaar, zal doen vergaan, Job 8:13-14. Och, dat God het u, de zodanigen eens te geloven gaf, dat hoe vaster u door uw bedrogen hart in uw ingebeeld geloof en vertrouwen zijt, hoe ongeneeslijker en rampzaliger uw zielenstaat voor God is. En hoe meer gevaarlijk het is om ooit gered en behouden te worden. Och, zag u eens uw gemis en gevaar. En hoe u zonder toevlucht bij God zijt, en alle gronden van vertrouwen mist. Werd het eens radeloos aan uw zijde. Riep uw ziel eens in verborgen plaatsen uit: De Goddelijke en zondaarszaligende Heere Jezus, moet mijn Toevlucht zijn. En werd het u dan nog eens van die Heere geschonken, om een gelovig inzien te ontvangen in Zijn gewilligheid, almacht en zondaarsliefde om dadelijk en waarlijk nog uw eeuwige Toevlucht te kunnen en te willen worden ter behoudenis. Ja, dat Hij nog wacht om u genadig te zijn, Jes. 30:18.
O, dan zou er een gegronde hoop voor u opdagen, om hier in het geloof ook nog Zijn aangezicht te zien, onder de gelovige omhelzing van Hem en Zijn eeuwige borggerechtigheid, ter overdekking van uw naakte, schuldige en verloren ziel. En het eeuwige en het zalige zien van Hem voor de troon, zou dan ook uw verwachting en hiernamaals uw storeloos deel worden. Terwijl hier op aarde het uitstorten van ulieder hart voor Zijn gezegend aangezicht, de hoofdstof en het leven uwer zielen zou worden. En u met al het volk en erfdeel Gods in de Geest verbonden, hier zou leven voor Gods aangezicht, als medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods, en hiernamaals met hen het Lam zult eerbiedigen, lieven en dienen voor de troon, Openb. 5:9-10.

Maar begenadigd erfdeel Gods, o, u volk, hier mag en moet ik broederlijk tot u zeggen, met Ps. 115:11, 14 en 15: "Gijlieden die den HEERE vreest, vertrouwt op den HEERE; Hij is hun Hulp en hun Schild. De HEERE zal den zegen over ulieden vermeerderen, over ulieden en over uw kinderen. Gijlieden zijt den HEERE gezegend, Die den hemel en de aarde gemaakt heeft."

Mijn vrienden, is dit zo? Is God uw Toevlucht? En hebt u alle grond om op de Heere te vertrouwen, ja, zelfs ook te allen tijd? Wel, waarvandaan komt het toch, dat u in de beoefening van dit vertrouwen, in uw donkere, smartelijke en beproevende gevallen zo verzuimachtig of zo krachteloos bevonden zijt? En waardoor vindt u uzelf veelszins in uw druk- en proefwegen zo diep ingezonken in de moedeloosheid en in het wantrouwen, ja, soms zo hopeloos gesteld in uw zielen, onder uw drukkende en dreigende zwarigheden en vele malen vervuld met allerlei angstige en beroerende vrees en twijfelingen, zodat u naar de ziel leeft als een door onweder voortgedrevene, en ongetrooste, Jes. 54:11? Even alsof uw Toevlucht vergaan en uw Koning niet in Sion was? Zodat u zelfs soms al te veel door moedeloze woorden of daden, ja, al te veel met uw gedachten zegt: Mijn weg is voor de Heere verborgen. De Heere heeft mij vergeten en de Heere heeft mij geheel verlaten. Of met de moedeloze Job: "Wat is mijn kracht, dat ik hopen zou?", Job 6:11. Of met de Klaagkerk: "Mijn sterkte is vergaan, mijn hoop van de HEERE", Klaagl. 3:18.

O, mijn vrienden in den Heere! Laat ons eens kort de oorzaken hiervan nagaan en aan u zoeken te ontdekken. En wel dus, dat u daardoor tevens ontdekt worden de middelen, waardoor uw zielen tot zo'n vertrouwen op God te allen tijd, zoals David hier van u in des Heeren Naam en door de Heilige Geest Gods vordert, onder des Heeren zegen zouden kunnen gebracht worden:

a. Weet, dat zo wanneer de voorgaande geloofsdaden, waardoor de Heere de God uws heils geworden is, in de ware geloofsvereniging met Jezus Christus voor uw zielen niet klaar maar donker zijn, dat dan in uw zielen geen vrijmoedigheid zijn kan om uw personen, zaken en belangen aan de Heere toe te vertrouwen. O nee, want u staat dan in uw hart twijfelende omtrent Gods toegenegenheid en Vaderlijke liefde in Christus tot uw persoon.

Dus zal het voor u dan nodig zijn, om te staan en te komen tot vernieuwde omhelzing van Christus, op de roeping Gods aan u in het Evangelie, en wel zolang en bij herhaling, dat u in dadelijke vernieuwde overgave, uzelf aan de Heere Jezus en in Hem aan de Drie-enige, al-waardige Verbonds-God kwijtraakt, en daarvan enige klare bewustheid in het geloof ondervindt, en van de Heilige Geest ontvangt, om te kunnen zeggen: "Ik weet, Wien ik geloofd heb", 2 Tim. 1:12. "Ik ben mijns Liefsten, en Zijn genegenheid is tot mij", Hoogl. 7:10. En om met David te kunnen betuigen, zoals hier in vers 8: "In God is mijn heil."

b. Maar wordt het voor sommigen van u door genade nog doorgaans gegeven, dat u uw zalige verbondsbetrekking en kinderbetrekking op de Jehovah klaar is, en dat u daaromtrent zo geen donkerheid of betwisting kent, dan kan uw gebrek wel hierin liggen, te weten: Dat u te veel ziet op middelen en tweede oorzaken, hetzij dan ten opzichte van uw geestelijke noden of die betrekking hebben op uw lichamelijke ongelegenheden. En dat u al of niet durft geloven en vertrouwen, naardat die u meer of minder geschikt voorkomen, en dat u niet genoeg dadelijk in het geloof leeft bij God Zelf met een zien op het albestuur van de Heere en op Zijn almacht, wijsheid en goedheid, en met een gelovige erkentenis dat Hij alles vermag u ten goede, zowel door middelen als zonder middelen. Ja, al zijn alle middelen, zaken en personen u tegen. O, als u daar gelovig stondt, dan zou u met David kunnen zeggen: "Tegen zijn sterkte (namelijk de sterkte van zijn vijanden), zal ik op U wachten, want God is mijn hoog Vertrek. De God mijner goedertierenheid zal mij voorkomen", Ps. 59:10-11. En dan zou gij, in navolging van Abraham, aan God geloven, Die de doden levend maakt en roept de dingen die niet zijn, alsof zij waren, Rom. 4:17. O, heb toch eens meer een ruime dunk van God, die uw God is, zowel omtrent Zijn macht die oneindig is, en waardoor Hij alles vermag, Job 42:2, als omtrent Zijn goedheid die geweldig is, Ps. 117:2. Wat betreft dit woord "geweldig", dit is ontleend aan de zondvloed en

deszelfs overweldigende wateren.

Wel, mijn vrienden, gelooft toch eens, dat als u niets anders hebt dan alleen een ledige buidel en u heeft verder niets, ja, niets om uw schuld te betalen, zoals het de discipelen eens wedervoer, dat dan nog uw Goddelijke Heere Jezus een vis of iets anders kan verwekken, om u als uit de afgrond het nodige te bezorgen, om uw schulden te betalen, zoals geschiedde, Matth. 17:27. O, hebt dan toch meer geloofsvertrouwen op God, Die alles vermag en Die voor u zorgt en Die u niet zal begeven noch verlaten. Zijn Woord leidt u daarin ten goede. Ja, de God van Elia leeft nog! En Hij leeft voor u! Hij ziet wat u drukt. En Hij weet waar u woont, Openb. 2:9 en 13; Jes. 43:1-2 en 15: "Maar nu, alzo zegt de HEERE, uw Schepper, o Jakob, en uw Formeerder, o Israël: Vrees niet, want Ik heb u verlost; Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijne. Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken. Ik ben de HEERE, uw Heilige; de Schepper Israëls, ulieder Koning."
En wanneer u door Gods bestel als in een dor woud mocht wonen, betreffende de genademiddelen, waar uw zielen door gebrek van het nodige bestuur en handleiding om gebouwd te worden, klagen moeten: Wij zien onze geestelijke tekenen niet. Ach, wat zal er van mijn genadeleven nog worden? Ik zal geheel versterven. O, denk dan veel aan die Goddelijke en dierbare beloften, die wij vinden, Micha 7:14, dat namelijk Christus uw zielen zal blijven weiden met de staf van Zijn heilig Woord en Geest, en uw zielen niet zal laten verhongeren, maar dat Hij in tegendeel, Zijn werk in u in het leven zal houden, in het midden der jaren, Hab. 3:2. En daarom, laat veel uw bede zijn:

Laat op ons de stralen
Uwer goedheid dalen.
Goedertieren Heer';
Want op U wij bouwen,
Onzes hoops Vertrouwen,
En op niemand meer.

c. Gij houdt de bestelling van uw gevallen en zaken te veel in uw eigen handen; u zit te vol eigen verkiezingen en schikkingen. Gij geeft de heilige Israëls teveel bevel van het werk Zijner handen, hoe de Heere omtrent u zou moeten handelen. Wel vrienden, dan kunt u niet vertrouwen, of u vreest te veel, dat u in uw vertrouwen en verwachting nog eens bedrogen zult uitkomen. En zo laat ge u slingeren. Wel, dan kan er in uw zielen geen werkzaam vertrouwen op God zijn, maar gij zijt de baren der zee gelijk.

En daarom, o Godzaligen, staat naar genade, om eens meer onbepaald aan God over te geven al uw gevallen, hoegenaamd, en gelooft dat God het naar Zijn hoge wijsheid, onbetwistbare oppermacht en Vaderlijke ontferming en naar Zijn vlekkeloos welbehagen en raad over u, met u Goddelijk en heerlijk en al uw ongeloof beschamende, en uw zielen ter verwonderende aanbidding zal maken. O, dan zult gij vertrouwen kunnen met een kinderlijke berusting, onder al uw donkere en treurige gevallen, dat God met uw hoop zal wezen, en u nog eens heerlijk zal uitvoeren aan het licht. Immers, de Goddelijke belofte is daar, Jes. 42:16: "En Ik zal de blinden leiden door den weg dien zij niet geweten hebben, Ik zal hen doen treden door de paden die zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken en het kromme tot recht; deze dingen zal Ik hun doen en Ik zal hen niet verlaten." O, leg er veel uw geloofshand op, alsook op die zo dierbare toezegging van God, welke wij lezen in Ps. 91:15-16: "Hij zal Mij aanroepen, en Ik zal hem verhoren; in de benauwdheid zal Ik bij hem zijn; Ik

zal er hem uittrekken en zal hem verheerlijken. Ik zal hem met langheid der dagen verzadigen, en Ik zal hem Mijn heil doen zien."

En laat onder dat alles uw lied en Psalm veel zijn met de dichter, Psalm 91:1 berijmd:

Die in des Allerhoogsten hut,
En schuilplaats is gezeten,
Zal in Zijn schaduw, wel beschut,
's Nachts van geen onheil weten;
Dies zeg ik, Heer', mijn Burcht en Slot,
Waarop ik zeker bouwe,
Gij zijt mijn Toevlucht, Heil en God,
Op Welken ik vertrouwe.

d. Gij zoekt ook doorgaans de gronden van uw vertrouwen te veel in uzelf. En die gronden zijn evenwel alleen in God. Daar zocht David ze, Ps. 31:15-16; Ps. 39:8: "En nu, wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop, die is op U." Ja, uw enige grond van vertrouwen ligt ook alleen in Christus Jezus, als uw vertonend Verbonds-Hoofd bij God.
O Godzaligen, dit wilde ik nu eens maar aan u vragen: Vertrouwt en berust God de Vader niet in Zijn eigen geliefde Zoon, en in het door Hem opgenomen borg- en Middelaarswerk, omtrent al de duizenden uitverkorenen, Hem gegeven ter zaligheid, zowel in de verwerving ervan als ook in haar toepassing, volgens Joh. 6:39; vergelijk met Openb. 5? En zult gij, arme worm, in die Goddelijke Heere Jezus en in Zijn aangebracht heilswerk en verdienstelijke lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid en Zijn gedurige voorbidding bij de troon en de getrouwe toepassing van Zijn verworven heil aan u, met uw arme zielen niet vertrouwen en berusten? Wel, wat een zondige dwaasheid! En wat schade doet gij hierdoor uw zielen aan? Ja, wat oneer van uw dierbare, algenoegzame, getrouwe en vol heerlijke Heere Jezus en Zijn heilig Woord? O, niet alzo, maar vertrouwt Hem meer en geheel het werk uwer zaligheid toe.

e. Gij ziet te weinig in het geloof op uw voorrecht, dat u door eeuwige verbeurde, grondeloze en almachtige genade één van dat volk zijt. O, wat een zalige verheffing voor u! Ps. 33:12; Deut. 33:29. En u gelooft te weinig die uitnemende, zielszaligende en verhogende betrekking, die u hierdoor op God en Christus hebt ontvangen, volgens Jes. 43:4; Ps. 148:14. Waarom ziet u dit uw Goddelijk voorrecht zo voorbij? En waarom daarmede niet gewerkt bij de genadetroon, zoals de Bijbelheiligen u voorgaan? Ach, wat berooft ge uw zielen daardoor niet veel gezegende verbondsgestalten en zalige ondervindingen! De tijd van uw zoete en zalige ondertrouw met Gods Zoon, en in Hem met God Drie-enig, bent u immers nog niet vergeten? Wanneer u met een verpanden van uzelf aan de liefdedienst van God en Jezus, met uw hand schreef: "Ik ben des HEEREN", Jes. 44:5? Wel, lees dat geschrift eens na, of herschrijf het andermaal, onder die zielsbetuiging:

Zou deze keus mij ooit berouwen?
Nee, neen! 'k Blijf op deze Rotssteen bouwen;
't Eeuwig verbond,
Is al de grond,
Van mijn vertrouwen,
Dat, eer ik was, onwrikbaar stond.

f. Dan is dit ook vele malen uw gebrek en zonde, dat namelijk het uitstorten van uw hart voor Gods aangezicht niet genoeg door u geschiedt. Gedenk wat wij daarvan in de opening van deze woorden tot u gezegd hebben. O, weet, indien gij meer met al wat in uw hart is, ook met dat ongelovige, zondige en wederstrevende zielsbestaan dat in u is, voor de Heere uw God al klagende en openleggende handeldet, o, u zou uw lasten meer kwijt raken en ondervinden de waarheid van die dierbare woorden, Ps. 34:6-7: "Zij hebben op Hem gezien, ja, Hem als een waterstroom aangelopen; en hun aangezichten zijn niet schaamrood geworden. Deze ellendige riep, en de HEERE hoorde; en Hij verloste hem uit al zijn benauwdheden." Vergelijk met Ps. 22:25 en 27: "Want Hij heeft niet veracht, noch verfoeid de verdrukking des verdrukten, noch Zijn aangezicht voor hem verborgen; maar Hij heeft gehoord als die tot Hem riep. De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden; zij zullen den HEERE prijzen, die Hem zoeken; ulieder hart zal in eeuwigheid leven."
Maar u houdt u vele malen achter voor uw dierbare Zielsvriend Jezus. Gij komt niet gulhartig genoeg voor Hem uit. En gij verklaart Hem zo uw gehele hart niet genoeg, gelijk u moest. En dat, terwijl die Goddelijke Jonathan en Koningszoon u al de zielszaligende en u van nood en dood verlossende Goddelijke Vadergeheimen in zo veel vrije ontferming komt te openbaren en te verklaren, volgens Joh. 1:18; 1 Kor. 2:7.
Wel, gebruik dan meer uw voorrecht in dezen, en oefen meer het bevel van uw Koning, Hoogl. 2:14: "Mijn duive, zijnde in de kloven der steenrots, in het verborgene ener steile plaats, toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen; want uw stem is zoet en uw gedaante is lieflijk."
En leef meer een biddend en zielsuitstortend leven voor de Heere. O ja, een gezet biddend en Gode aanklevend leven, maakt ook een sierlijk, heilig en gesterkt leven. Onder het biddend verkeer van Mozes met God op de berg, werd het aangezicht van Mozes glinsterende. Als Jezus bad, werd Zijn gedaante veranderd en Zijn aangezicht blonk gelijk de zon. Het aangezicht van Stéfanus werd in zijn biddend geloofsvertrouwen en belijden van Jezus, als een engel in schoonheid en ontzaglijkheid, zelfs voor het oog van zijn vijanden. Wel dan, bid zonder ophouden. Zoek Gods aangezicht geduriglijk. Gewen u zo meer aan Hem, en u zult vrede hebben. En daardoor zal u het goede overkomen, gelijk weleer de Godvruchtige vaderen ondervonden, Ps. 22:5-6. O, wat zijn zij door het gebed niet al deelachtig geworden. En wat hebben zij daardoor al niet uitgevoerd, Jak. 5:16-18.

g. En ten laatste, u ziet en erkent veelal te weinig uw grootste voorrecht, dat God, ja, zo'n oneindig, vol heerlijk, almachtig en ontfermend God in Christus uw Toevlucht is. O, wat gewicht ligt hierin, zo'n God te hebben tot uw Toevlucht. En dat in alles en te allen tijde, in leven en in sterven. Ja, zelfs dan, als vlees en hart bezwijken, Ps. 73:26. Vrienden, wat behelst dit niet alles voor u! En ja, wat moest u ook niet meer terug zien, waarin de Heere u al een Toevlucht geweest is, soms in zwaardere en dan in minder zware gevallen. O, overdenk een ieder uw weg eens, beproefde kinderen Gods, en laat deze uw bevinding meer hoop in u werken voor geheel uw nog toekomende weg. Weet, dat uw Toevlucht een volkomen Rotssteen is, en nooit het werk Zijner handen laat varen. O nee! En hebt u God en Christus ook niet altijd voor uw zielen en personen bevonden een veilige en genoegzame Toevlucht? Immers ja! O, hoe menigmaal was in uw bevinding waarheid, hetgeen er staat in Ps. 34:7: "Deze ellendige riep en de HEERE hoorde en verloste hem uit al zijn benauwdheden." Zodat uw zielen in het geloof mochten roemen met David, Ps. 28:7: "De Heere is mijn Sterkte en mijn Schild. Op Hem heeft mijn hart vertrouwd, en ik ben geholpen; dies springt mijn hart van vreugde, en ik zal Hem met mijn gezang loven." En ja, dat lied legt God vele malen in uw mond, na dezelfde voorafgaande benauwende zielsomstandigheden en klachten, zoals David had ondervonden, volgens het

eerste vers van diezelfde Psalm.

Och, Godzaligen, gedenkt dan toch meer na, al deze wegen die God met u geleid heeft, en waarin Hij u tot een hoog Vertrek en Toevlucht bevonden is, opdat ge uzelf meer in geloofsverwondering verliezen mag in Zijn oneindige wijsheid, trouw, goedheid, voorzorg en liefdesleiding omtrent u betoond, ten einde dat al uw beenderen in dankerkentenis en aanbidding voor dien God mogen uitroepen met onze David, Ps. 35:10: "HEERE, wie is U gelijk! Gij, Die den ellendige redt van dien, die sterker is dan hij, en de ellendige en nooddruftige van zijn berover." En dat het gelovig inzien van deze uw vorige bevinding van de onvermoeide aan u bewezen tedere trouw Gods, dit lied in uw hart en mond legge, en voor en tot de Heere doe opzingen, met een gelovig en verwijd hart, in een vol vertrouwen op God, omtrent al uw nog volgende weg:

Maar ik wil, Heer' op U bouwen,
Mijn vertrouwen,
En steeds wachten Uw bijstand;
Gij zult ook, mijn God verkoren,
Mij verhoren,
En mij bieden Uwe hand.

Nu vrienden, weet en gelooft dat een God vertrouwend en toevluchtnemend geloofsleven een gesterkt en bemoedigd leven maakt. Ja, het is een Gode eergevend leven. Want daardoor verheerlijkt gij Hem in Zijn Goddelijke goedheid, macht en waarheid, en het doet de ziel duizenden malen bevinding hebben, dat God als de Alwijze, het beste voor u weet, en als de Goedertierene het beste voor u wil, en als de Almachtige het beste voor u kan, en als de Waarachtige het beste voor u zal doen. Roept dan vrij uit, met David, Ps. 13:6: "Ik vertrouw op Uw goedertierenheid." En weet, de Heere God, Die uw Toevlucht is in al uw noden, en de Goddelijke Verbonds-Engel Jezus, Die de enige grond van uw vertrouwen en berusting is en zijn moet, en Zijn aangebrachte eeuwige gerechtigheid, zal u als uw volwijze en tedere Ontfermer verder volwijs en Goddelijk leiden.

a. Is het soms Zijn weg, dat Hij u leidt met Jakob in donkere strijd- en proefwegen voor uw geloof, die in zwaarte en gevaar voor u meest verborgen zijn van voren, en die de Heere Zelf meer onmiddellijk en haastelijk voor u opruimt, zonder veel voorafgaande worstelingen? Dan zal achteraf uw maaltijd over Gods uitredding dikwijls maar alleen met uw vrienden zijn, zoals die knecht Gods ondervond, Gen. 31, in zijn gehele verband beschouwd.

b. Maar als u de Heere soms langs zeer diepe, verzwarende en donkere proefwegen voor uw ziel leidt, die u veel worstelende geloofsstrijden in uw zielen kosten, ja, die u dikwijls onder nare en langdurige worstelingen doen vallen, zodat het met u is, van buiten strijd en van binnen vrees. Zo weet, dat dan uw zalig deel achteraf gezien ook dubbel zijn zal, in de meerdere genieting van de Goddelijke zegen en de nauwste gemeenschap van God en Christus, als de God van Pniël, zoals ook die op God vertrouwende Jakob ondervond, na zijn ernstig uitstorten van het hart voor Gods aangezicht, Gen. 32, ook in zijn gehele verband aldaar te zien. Nu is deze laatste weg en leiding van God en Christus, wel beproevender en vergezeld met bangere zielsstrijden, maar dezelve is, vrienden, achteraf gezien veel, ja, oneindig zaliger en gezegender. Onze ziel kan achteraf veel beter de veren van de Jabbok en de donkere nachten van zielsstrijd daar ondervonden, met de daarop volgende gezegende Pniëls, tot geloofssterkte onthouden en daarover tot roem van God en Christus nadenken en deze onder nieuwe zwarigheden tot

pleitgronden bij de troon gebruiken, dan de liefdesmaaltijden op het gebergte van Gilead, die wij met onze vrienden daar wel eens genoten.
Wel dan, gelovig volk, vertrouw als rechtvaardigen op God, ook zelfs in uw dood. En zo gij nog in een dal der schaduw des doods moet wandelen, o, dat zal waarheid blijven, ook dan zal God met u zijn, en Zijn stok en Zijn staf zullen u vertroosten, Ps. 23:4. En weet, dat een evangelische Godzalige wandel den Heere zeer behagelijk is, en ook aan uw zielen een ruim vertrouwen op God deelachtig maakt. Want: "In de vreze des HEEREN is een sterk vertrouwen, en Hij zal Zijn kinderen een Toevlucht wezen", Spr. 14:26.

En mijne vrienden, vindt u het zo door genade nog in een werkzaam vertrouwend geloofsleven gesteld, tussen God en uw zielen, in uw wegen en gevallen? O, volg dan David na in onze woorden en wek uw mede-Godzaligen in hun bijzondere drukwegen ook op, tot een bemoedigd, vertrouwend, biddend en gelovig toevluchtnemend leven. En laat uw bemoedigde en gelovige wandel met en voor God, ook anderen ter voorbeeld en ter opwekking zijn. Roepende èn uzelf èn uw mede-Godzaligen veel in de geloofsgemeenschap toe, Psalm 31:19 berijmd:

Hebt God lief, gij Zijn uitverkoren,
Die de vromen behoedt,
En de wreden verdoet,
Zijt kloek, geeft den moed niet verloren,
Want God wil die aanschouwen,
Die op Hem vast betrouwen.

De Heere zegene door Zijn vrijmachtige en grondeloze genade dit verhandelde woord aan uw ziel en aan mijn ziel, en doe ons leven in de kracht der zaken, onder biddende beoefening van dezelve tot Gods heerlijkheid en de bevordering van ons genade- en geloofsleven met God en Christus door de Geest. Ik eindig dan met de dierbare heilwens van de apostel, Rom. 15:13: "De God nu der hoop vervulle ulieden met alle blijdschap en vrede in het geloven, opdat gij overvloedig mag zijn in de hoop, door de kracht des Heiligen Geestes."
AMEN

9. De volijverige, God zoekende worstelaar

"O God, Gij zijt mijn God, ik zoek U in den dageraad; mijn ziel dorst naar U, mijn vlees verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water."
Psalm 63:2

Onder al de voorrechten, die Gods kinderen in hun uitwonen van de Heere hier op de aarde ondervinden, is ook deze eer groot en dierbaar, dat de volzalige Verbonds-God in en onder alle noden, ellenden en verlegenheden, hun ziel tot een Toevlucht en Verberging is. O ja, de Heere is de enige en genoegzame Toevlucht van al Zijn begenadigd en bedrukt volk. Dit leert ons alleszins des Heeren heilig Woord, onder andere in een roepende Mozes aan de zee, in die beroerende en benauwde omstandigheid door de woede en vervolgende macht der Egyptenaren, Ex. 14. In een beangste Jósafathh, wegens een opkomende en verdervende menigte vijanden, 2 Kron. 20. In een benauwde koning Hizkia, onder de lasterende woede en vertredende macht van de Syriërs, Jes. 37. En ook al in de man Gods, David, die onder al zijn noden, gevaar, strijden, vervolgingen en veelvuldige verdrukkingen en in al de diepe wegen van zijn geloofsbeproeving, de Jehovah, zijn God, Die krachtig bevonden is een Hulp in benauwdheid, tot zijn enige en gedurige Toevlucht en zielsvoldoenende Schuilplaats stelde.
Dit zien wij in zijn ganse levenswandel en in veel van zijn zangliederen uitgedrukt, ook in dit ons zanglied en bijzonder in deze onze woorden.
Maar dit geeft de kracht aan de toevluchtnemende werkzaamheid der ziel, als zij daaronder tot God kan zeggen: "Mijn God", en Hem aanzien en gebruiken als haar God, als haar zalig Deel, en daarvan een gelovige bewustheid mag vinden. O ja, dan kan die ziel doorgaans aan de Heere zeer gul, openhartig, gemeenzaam en vrijmoedig alles wat haar drukt of dreigt, voordragen, ja, aan Hem toevertrouwen, en zichzelf in geloof verzekeren van des Heeren gunstrijke en almachtige hulp. Immers, zo deed de Kerk in haar diepe kruis- en drukweg, Klaagl. 3:24: "De Heere is mijn Deel, daarom zal ik op Hem hopen." En hoe kon David daar ook op pleiten, Ps. 119:94: "Ik ben Uwe, behoud mij." Ja, hoe was dit zijn grond van een gelovige berusting in God, Ps. 31:15: "Maar ik vertrouw op U, o HEERE! Ik zeg: Gij zijt mijn God."

Vrienden, diezelfde grond is het, waarop David in onze woorden ook pleitende en ernstig smekende voorkomt. We zien in vers 1, dat hij zich bevond in de woestijn van Juda. Hiervan kunnen wij nader lezen in 1 Sam. 22:5; 1 Sam. 14:15. Hij is hierheen gevlucht om zijn levens wil, wegens de onvermoeide bloeddorstige vervolgingen van zijn schoonvader Saul. David bevindt zich hier dus in een uiterste nood, wegens de woede en vervolging van de koning, die volgens vers 10 zoekt om de ziel van David tot verwoesting te brengen.
Ja, hij vindt door deze gedurige vervolging zijn heilbegerige ziel geweerd en beroofd van de openbare godsdienst en dierbare genademiddelen, en van het aangenaam verkeer met zijn Godzalige vrienden. En integendeel, als een verdreven balling omzwervende in een huilende, benauwde woestijn, zoals hij weemoedig aan de Heere belijdt, en klaagt in onze woorden, vers 2.
Maar tevens herdenkt David hoe de Heere God, zijn Verbonds-Ontfermer hem naar de ziel, in Zijn voorhoven en heiligdom voorheen wel goed geweest is en Zichzelf aan hem van nabij ontdekt had, zodat hij gewaar werd, dat er sterkte en sieraad in Gods heiligdom is, waarom hij tot opbeuring van zijn ziel zegt, vers 3: "Voorwaar, ik heb U in het heiligdom aanschouwd, ziende Uw sterkheid en Uw eer." En hij betuigt voor Gods aangezicht tevens, wat een hoogschatting hij nu nog in zijn ziel omdraagt voor de goedheid Gods, en welke begeerte hij heeft om dezelve in en aan zijn ziel te ondervinden. Daarom zegt hij in vers 4: "Want Uw

goedertierenheid (o mijn God) is beter dan het leven; mijn lippen zouden U prijzen." En o, mocht de Heere hem die maar weder schenken als in oude dagen, dan zou hij volgens vers 5 en 6 weer als van ouds in zijn hoofdstof zijn, ja, leven en de Jehovah daarin hartelijk verheerlijken, naar de geest groeien en bloeien, in de voorhoven van zijn God, en vet en groen zijn. Daarom zegt David: "Alzo zou ik U loven in mijn leven; in Uw Naam zou ik mijn handen opheffen. Mijn ziel zou als met smeer en vettigheid verzadigd worden, en mijn mond zou roemen met vrolijk zingende lippen." Want zijn ziel wist hoe welgelukzalig zij zijn, die God verkiest, en die God doet naderen, dat zij wonen in Zijn voorhoven. Die werden daar verzadigd met het goed van Gods huis, met het heilige van Zijn paleis, Ps. 65:5.
Maar nu levende onder het gemis van al die heugelijke voorrechten, zo verkwikte hij zijn ziel met een stil gelovig nadenken en overpeinzen van de reeds ondervonden getrouwheden van God, en dat met een gelovig juichende ziel, in de schaduw van Gods liefdeszorg. Daarom zegt hij in vers 7 en 8: "Als ik Uwer gedenk op mijn legerstede, zo peins ik aan U in de nachtwaken. Want Gij zijt mij een Hulp geweest, en in de schaduw Uwer vleugelen zal ik vrolijk zingen."
Onder welk gepeins aan God en Zijn bewezen liefde en trouw aan hem, zijn ziel opnieuw in geloofsverkleefdheid aan de Heere verbonden werd, zodat hij nu in deze zijn diepe drukweg betuigen kon, tot de God zijns Verbonds en volwijze tuchtigende Vader, vers 9: "Mijn ziel kleeft U achteraan; Uw rechterhand ondersteunt mij." En in onze tekstwoorden komt hij ook voor in zijn aan God verkleefde gestalte, zeggende en betuigende daarin met zo'n ernstige en gelovige nadruk, Ps. 63:2:

"O God, Gij zijt mijn God, ik zoek U in den dageraad; mijn ziel dorst naar U, mijn vlees verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water."

Wij zullen in onze woorden op twee hoofdzaken acht geven:

I. **Davids zalige betrekking: "O God, Gij zijt mijn God."**

II. Zijn volijverige zielswerkzaamheid: "Ik zoek U in de dageraad; mijn ziel dorst naar U, mijn vlees verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water."

I. Davids zalige betrekking

Betreffende het eerste, David noemt hier de Jehovah, zijn Ontfermer:

a. God, met een woord, dat 'sterke God' betekent. En geen wonder, David had thans gedurig Gods sterkte en almachtige hulp tegen zijn machtige vijanden nodig. Vrienden, zo leert het geloof de ziel werken omtrent de Heere, en Hem in die namen en betrekkingen aanzien en gebruiken, zoals het gebrek en de noden van het geloofsoefenende onderwerp zulks vereisen. En daartoe heeft het de volzalige God behaagd, Zijn nameloos Wezen onder zo velerlei Namen aan Zijn volk bekend te maken, opdat hun geloof alles in Hem vinden zou, wat nodig is tegen al hun gebrek en onder allerlei noden.
David bevindt hier alleszins zijn machteloosheid, en hij bevindt zich beroofd en ontbloot van alles, alleen en weerloos staande, en hij zoekt of begeert geen redding buiten God. Maar hij stelt de sterke God tot zijn eeuwige Toevlucht. Hij zoekt en verwacht van Hem alleen alle heil, en zoekt Hem zijn persoon en bedrukte zaak over te geven, evenals hij ook deed in Ps. 140:5, 7.

b. Maar door ons moet hier bijzonder opgemerkt worden, dat David deze sterke God zo bijzonder zich toe-eigent. En voor des Heeren alwetend oog betuigt hij: "Gij zijt mijn God."
O, wat is dat een rijkdom van Gods wonderlijke liefde, dat een algenoegzaam God, Die geen noodzaak had iets buiten Zich te formeren, of Zichzelf aan iets buiten Zich mede te delen, echter

het Eigendom heeft willen worden van sommige afgevallen zondige mensenkinderen, willende niet alleen voor Zichzelf algenoegzaam zijn, maar ook voor schepselen buiten Hem. En dat aan de zodanigen vrijheid gegeven wordt, om Hem zo te noemen: "mijn God"; gelijk de man Gods David hier ook doet, in gelovige erkentenis, onder veel aandrang en ernst der ziel, zeggende: "O God, gij zijt mijn God."

In Gods heilig Woord wordt de Heere in verscheidene betrekkingen de God van redelijke schepselen genoemd, zoals:

a. Van de zalige engelen. O ja, zij mogen de Heere met recht hun God noemen. Want Hij is het waarlijk, in volle kracht. Daarom worden zij ook genoemd engelen Gods, Gen. 28:12.

b. En zo was Hij ook de God van de oprecht geschapen mens, vóór de zondeval.

c. Van alle mensen als hun Schepper en Opperheer. Daarom wordt God genoemd: "de God der geesten van alle vlees", Num. 16:22.

d. Maar inzonderheid van diegenen, die een zalige betrekking op God door het verbond der genade gekregen hebben, langs de weg van geloofsvereniging met de Verbonds-Middelaar, de Heere Jezus Christus. Och ja, die allen en die ook alleen hebben een heilig recht om te zeggen en voor de Heere te betuigen: "Gij zijt mijn God".

Onder dit welgelukzalig volk behoorde ook David. En daarom had hij recht en thans ook de vrijmoedigheid om tot de Heere te zeggen: "Gij zijt mijn God".
Als David dit hier zo volmondig en voor het aangezicht des Heeren betuigt, dan toont hij daarmee aan:

1. De kracht van zijn geloof, waarvan de grootste sterkte daarin is, dat het de Heere zo persoonlijk en bijzonder voor zichzelf doet toepassen en als zijn Eigendom aangrijpen, op het aanbod van het Evangelie, en de Heere als zodanig voor zich leert gebruiken onder alle noden.

2. Ja, David toont hiermede aan, zijn zielsvoldaanheid met God. O ja, de Heere voldeed hem zo in alles, en onder gemis van alles, met zijn volzalig Zelf, zoals hij zo aangenaam en uitdrukkelijk toont, en voor de Heere kinderlijk meldt en betuigt, vers 4, 8 en 9 in dit ons lied.
Maar verdreven en verdrukte David, de Heere houdt evenwel zulke diepe en donkere wegen met en over u. Gij spreekt hier zo ruim en noemt de Heere zo vrijmoedig onder al uw treurige omstandigheden "mijn God". En gij legt het zelve tot een grond en sterke reden van aandrang voor Zijn Goddelijk aangezicht. Is uw grond wel goed? Zegt u niet te veel en spreekt gij niet te ruim? Nee, want de Jehovah was zijn God en Verbonds-Ontfermer geworden door geloofs- en verbondsonderhandeling. Hij wist wel wat er te dien einde tussen de Heere en zijn ziel herhaaldelijk was omgegaan. Ja, dat wist hij zelfs nog zeer wel, als hij nabij zijn dood gekomen was, en zijn levenseinde sterk naderde. Want toen was het nog zijn geloofsroem, 2 Sam. 23:5: "Hoewel mijn huis alzo niet is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles welgeordineerd en bewaard is; voorzeker is daarin al mijn heil en alle lust, hoewel Hij het nog niet doet uitspruiten."

Maar laat ons een weinig inzien wat David daarmee al uitdrukt, als hij hier in het geloof tot en voor de Heere betuigt: "Gij zijt mijn God". Wij zeggen:

1. Het ontdekt die innige gemeenschap en nauwe vereniging van Davids ziel met zijn God. Hij hing als aan de Heere vast met zijn ziel, en met al zijn genegenheden; tot die Jehovah en Zijn gedachtenis, was de begeerte zijner ziel, Jes. 26:8. Hij was wel in woestijnen, maar tevens als boven die opgeheven. Hij was met God en Zijn algenoegzame beminnenswaardigheid en volzalige deugden, hem ten goede verbonden, geheel ingenomen.

2. Het sluit in, dat de Heere door een eeuwige liefde in de verkiezing der genade bepaald had, om Zichzelf met al Zijn zalige en oneindige volheid aan hem te schenken, Ps. 33:12: "Welgelukzalig is het volk, wiens God de HEERE is; het volk dat Hij Zich ten erve verkoren heeft." Vergelijk met Ef. 1:4-5: "Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde. Die ons tevoren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus in Zichzelf, naar het welbehagen van Zijn wil."

3. Het geeft te kennen, dat hij was een gekochte met en door het bloed des verbonds, en dat waarlijk in geloof te hebben omhelsd, en in de geloofstoe-eigening hetzelve aan de posten van zijn ziel te hebben gestreken, Ex. 12:7, 13. Hij was dus een verloste door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam, 1 Petrus 1:19. En in dat bloed gevoelde hij vrede met en omgang met God, Rom. 5:1-2.

4. Het sluit ook in, en geeft duidelijk te kennen, dat de Heere hem door almachtige genade dadelijk had opgenomen en geëigend, dat Hij hem onder de band des verbonds gebracht, Zijn Goddelijke liefdesvleugel over hem uitgebreid en hem gezworen had, dat hij de Zijne was, Ezech. 16:8. Ja, dat hij ook door de Goddelijke Geest en Zijn inwerkende genade bekwaam gemaakt was, om de heilsaanbieding van God in Zijn verbond te omhelzen en aan te nemen, met een onbepaald wedergeven van zichzelf aan God, zoals hij betuigde, Ps. 27:8: "Mijn hart zegt tot U: Gij zegt: Zoek Mijn aangezicht. Ik zoek Uw aangezicht, o HEERE." En wederom met zo veel geloofsroem, Ps. 145:1: "O mijn God, Gij Koning, ik zal U verhogen, en Uw Naam loven in eeuwigheid en altijd." En hoe Gode verheffend over zijn Deel, komt hij ons voor, Ps. 16:5-6: "De HEERE is het Deel mijner erve en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot. De snoeren zijn mij in lieflijke plaatsen gevallen; ja, een schone erfenis is mij geworden."
Geen wonder dan, dat zijn geloofsroem zo levendig en sterk was in de gehele 33e Psalm.

5. Het geeft te kennen, dat hij ook thans in deze woestijn en wegen van ellenden met een werkzaam geloof zien kon, dat alles wat God is, voor hem was, zoals:
1) Zijn Goddelijke almacht, om hem te beschermen en te verdedigen, zowel in zijn persoon als ook in zijn onderdrukte zaak, en hem eens heerlijk uit te voeren, Gen. 17:1; Ps. 37:5-6.
2) Zijn Goddelijke algenoegzaamheid, om al zijn onnoemelijk gebrek te vervullen, Spreuk. 8:21.
3) Zijn Goddelijke alwetendheid, om hem te verzorgen, en overal Vaderlijk na te ogen, Ps. 32:8; Jes. 62:12.
4) Zijn Goddelijke alomtegenwoordigheid, om hem te bewaren en te overdekken, Ps. 91:1-2.
5) Zijn Goddelijke gelukzaligheid, om hem te zijn ter verlustiging en vergenoeging, Ps. 37:4.
6) Zijn Goddelijk heillicht, om hem te verlichten, verwarmen en vruchtbaar te maken, Ps. 36:10.
7) Zijn Goddelijke liefde en verbondstrouw, om hem te troosten en te sterken, Jes. 51:12.
8) Zijn Goddelijke barmhartigheid, om hem te verschonen, zoals een man zijn zoon verschoont, Mal. 3:17.
9) Zijn Goddelijke rechtvaardigheid, om hem vrij te verklaren, en boven al zijn vijanden te doen zegepralen, zie de gehele 18e Psalm.
10) Zijn Goddelijke beloften, tot verlevendiging van zijn ziel, Ps. 119:50, en Zijn Goddelijke woorden en inzettingen, tot de gezangen van zijn ziel, onder alle druk en veelvuldige omzwervingen. Ja, tot zijn dierbare rijkdom, Ps. 119:54, 111.

O, rijke David, onder al uw armoede. O, veilige David, onder al uw ballingschap, dewijl de eeuwige God uw Woning is. O, verhoogde David, onder al uw versmaadheid. O, gezegende David onder al uw verdrukking. O, hoe welgelukzalig is uw stand onder al uw weedom, dewijl

gij de God Jakobs tot uw hulp hebt en uw verwachting op de Heere uw God is, Die hemel en aarde gemaakt heeft, de zee en alles wat in dezelve is, en Die trouwe houdt tot in der eeuwigheid, Ps. 146:5-6. O, die God, is Die uw God? Hij zal het alles wel aan u voleinden. Want Zijn goedertierenheid is in eeuwigheid, en Hij laat niet varen de werken Zijner handen, Ps. 138:8.

6. Maar verder, als de man Gods, David hier zo betuigt: "Gij zijt mijn God", dan geeft hij daar ook mee te kennen, dat zijn gelovige ziel nu de Heere zijn God ook stelde tot het enige en volwaardige Voorwerp van zijn gemoedsbeweging en werkzaamheid. En het is zoveel, alsof David zeide: "O Heere, mijn God; Gij zijt mijn enig Al, mijn Zielendeel, mijn Schat en Hoofdgoed in Christus, Die ik omhelsd heb, als de Jehovah, mijn Gerechtigheid. Gij zijt mijn God! Gij zijt mijn enige Verlustiging, Sterkte en Heil. Ja, als vlees en hart bezwijkt, dan zijt Gij mijn Deel in eeuwigheid. Ja, Gij, mijn God, zijt het, met Wien ik mij alleen wezenlijk vergenoegen en vermaken kan. O, het is mijn goed op aarde, en mijn hoofdstof der ziel. Als ik mij nabij U, mijn God mag bevinden, dan heb ik alles, en ik ben met U, o mijn God, zo voldaan. O, het is voor mij zo groot, in die betrekking met U te mogen zijn. En dan daarbij zo te mogen ondervinden, onder al mijn druk en ellende, die verzoende vriendschap en vrede met God, en een geopende genadetroon, waar ik zo alles klagen en brengen mag, vertrouwende zo kinderlijk en onbepaald: *Gij, o mijn God, zult het wel maken. Gij hoort mij, als Uw nooddruftige. O, dan vergeet ik mijn woestijn. En die wordt mij een Gosen, waar het licht woont. En ik kan U daar stellen tot het enige Voorwerp van mijn innige, hartelijke liefde, dienst en vertrouwen, tot Wien ik nu in mijn druk en noden de toevlucht neem, om hulp en uitredding*. En hierdoor was het, dat David zo nadrukkelijk betuigde, Ps. 3:3-4: "Velen zeggen van mijn ziel: Hij heeft geen heil bij God. Sela. Maar Gij, HEERE, zijt een Schild voor mij, mijn Eer, en Die mijn hoofd opheft."
En dus is het of David hier met deze zijn geloofsbetuiging en het gelovig werken met zijn zalig aandeel aan God, in deze akelige woestijn, waar hij als balling omzwervende was, wilde zeggen: "O mijn God, ben ik nu alles kwijt, en dat alles in mijn onschuld, zoals de godsdienst, de vromen, de vrienden, mijn vaders huis, de vrijheid, de bezittingen, ja, alles. En men roept mij met verachting toe: "Zwerft heen naar ulieder gebergte als een vogel", Ps. 11:1. Als ook: "Waar is uw God?" Al ben ik alles kwijt, ik heb U echter behouden, en al de onderdrukkingen en de donkere wegen van Uw Goddelijke voorzienigheid zullen mij daarvan niet beroven. Gij zult evenwel mijn God en mijn Deel zijn, en eeuwig blijven; daarom zal ik op U hopen. O, dat is mij alles! Daardoor alleen kan ik alles te boven worstelen in deze mijn woestijn, onder een gelovige toegang tot Uw genadetroon, en met een ziel, die aan U kleeft, onder bevinding, dat Uw rechterhand mij ondersteunt, Ps. 63:6.

Zo zien wij, dat de man Gods David, in deze diepe proefweg waarin hij was, de God van Zijn verbond en van Zijn goedertierenheid stelde tegen alles en boven alles. En hij was daardoor vertrouwende op God, vergenoegd, en voldaan met God, en gerust, ja, roemende in God. Want Jehovah, onder Wiens vleugelen hij was, Die kon hij alzo onder zijn druk, vrolijk zingen, vers 8. En Hij was zijn Rijkdom, Heiligdom, Altaar, Toonbrood, Wasvat, ja, zijn Al, en zijn hoog Vertrek, onder al de vervolgingen.
Maar waren nu voor onze David de snoeren in zo'n lieflijke plaats gevallen, en was zo'n schone erfenis zijn deel geworden, hij maakte tot bevordering van zijn genadeleven ook vele malen zijn gelovig gebruik daarvan, tot gedurige sterkte van zijn machteloze ziel. En dat in verscheidene tijden en omstandigheden, zoals namelijk:

1. Als hij in bijzondere geloofsoefeningen met veel voorkomend licht, genade en invloeiing van de Heilige Geest zijn ziel omtrent de Heere had mogen werkzaam vinden, Ps.

27:8-9: "Mijn hart zegt tot U: Gij zegt: Zoekt Mijn aangezicht; ik zoek Uw aangezicht, o HEERE. Verberg Uw aangezicht niet voor mij, keer Uw knecht niet af in toorn; Gij zijt mijn Hulp geweest; begeef mij niet en verlaat mij niet, o God mijns heils." En Ps. 13:6: "Maar ik vertrouw op Uw goedertierenheid; mijn hart zal zich verheugen in Uw heil; ik zal den HEERE zingen, omdat Hij aan mij welgedaan heeft."

2. Als hij zichzelf onder goedertieren indrukken Gods gevoelde, en zichzelf van de Heere rondom zo beweldadigd vond, onder zichtbare verlossingen en Goddelijke uitreddingen naar buiten, zoals in Ps. 30. Of wanneer hij Gods wegen, met hem zo vol ontferming gehouden, achteraf met licht mocht inzien en nagaan, zoals in Ps. 18:14, 27, 29: "En de HEERE donderde in den hemel, en de Allerhoogste gaf Zijn stem, hagel en vurige kolen. Bij den reine houdt ge u rein, maar bij den verkeerde bewijst ge u een Worstelaar. Want Gij doet mijn lamp lichten; de HEERE mijn God doet mijn duisternis opklaren." En vers 28: "Gij zijt mijn God, daarom zal ik U loven, o mijn God! Ik zal U verhogen."

3. Ook maakte David zijn gebruik daarvan onder vurige gebeden. Als hij leefde in gevaren en benauwdheden, dan zeide en betuigde hij het als een grond, waarop zijn ziel in geloof bouwde en steunde, ja, als een anker, waarop hij zijn bedrukte ziel waagde, onder alle stormen van druk en lijden, en als een kurk, waar hij op dreef. Ja, als een pleitgrond, om er zijn gebeden bij de Heere door aan te dringen, en Hem eerbiedig en kinderlijk daarop te manen, om Zich op te maken tot zijn hulp, als hebbende immers een oneindige liefde voor Zijn Goddelijke eer, deugden en beloften, als ook voor Zijn verlost en ontfermd eigendom.

O, wat is het werken met de betrekkingen op de Heere, een zalig voorrecht voor de ziel. Wat geeft het kracht en verbondsindrukken in het gemoed! Waarom ook een gelovige nooit in een werkzaam geloof "mijn God' kan of zal zeggen, of daar zijn altijd enige gemoedswerkzaamheden en bewegingen bij, of van liefde, of van berusting, of van blijdschap, of van aanbidding, of van nederige onderwerping omtrent de Heere, de God des Verbonds en der heerlijkheid. En zo was er ook hier in Davids ziel bij gepaard, een vurig zielsverlangen naar en een smekend bidden tot zijn Verbonds-God, zeggende daarom zo vol ijver en met zo'n tedere aandoening: "O God, Gij zijt mijn God, ik zoek U in den dageraad; mijn ziel dorst naar U, mijn vlees verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water."

Als hij hier zijn bede aldus aanvangt: "O God", zo toont hij daarmee aan:

a. Zijn hartelijkheid en hoe hij tot de Heere naderde met zijn gehele ziel, en haar innigste en tederste aandoening.

b. Zijn geloofskracht: Hij had de Heere, zijn tedere Verbonds-God in zijn geloofsoog, met licht en indruk, waardoor hij zich wierp in de verbondsarmen van zijn almachtige Ontfermer, en dat in liefde en hoogachting en eerbied. Het is daarom: "O God".

c. De volheid van zijn hart: Zijn hart bad al inwendig, voordat zijn mond sprak. Alles was in zijn ziel werkzaam en in beweging en vol uitgestrektheid en tedere verlangens naar en om God.

d. Het duidt aan Davids ootmoedige geloofs-ontzag voor en innige hoogachting voor God. Hij zag God zo groot, zo verheven, zo soeverein, zo volheerlijk en alles waardig. Ja, tevens zo goed en vriendelijk, en zo genadig voor hem. En dit wrocht gevoelige aandoening en liefdesdrang in zijn ziel.

e. Ja, het geeft te kennen een heilig stilstaan van de ziel, dat men als het ware niet verder kan gaan of meer zeggen kan, dan: "O God". O ja, het is alzo, hoe meer geloofsaandoening en inzien in God in de ziel is, hoe minder zij woorden voor God zeggen kan; dan is de ziel blijde, dat de Heere alwetend is, en dat Hij haar innerlijke zielsstem en sprakeloze overdenkingen kent

en ziet. O, zalige gestalte! Daar komt dan bij, een ootmoedig, smekend uitnodigen van de Heere, om Zichzelf als de God der ziel meer en meer te doen kennen, en ook mee te delen in bevindelijke genade in en aan het hart, zoals het verzoek was, Ps. 4:2 en 7: "Als ik roep, verhoor mij, o God mijner gerechtigheid. In benauwdheid hebt Gij mij ruimte gemaakt; zijt mij genadig en hoor mijn gebed. Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien? Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE." En Ps. 5:3: "Merk op de stem mijns geroeps, o mijn Koning en mijn God; want tot U zal ik bidden."

II. Zijn volijverige zielswerkzaamheid

En even zo was het ook hier met David. Daarom voegt hij er aanstonds bij: "O God, Gij zijt mijn God, ik zoek U in den dageraad; mijn ziel dorst naar U, mijn vlees verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water."
Wij zullen in deze woorden acht geven, eerst op Davids betamelijke werkzaamheid: "Ik zoek U in de dageraad. En dan op de daarbij gevoegde drangreden: "Mijn ziel dorst naar U, mijn vlees verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water."

Wat het eerste aangaat, David spreekt daarin van de Heere te zoeken. Zoeken veronderstelt doorgaans een gemis van hetgeen men zoekt, hetzij in het geheel of ten dele. En zo miste ook David heden al verscheidene dingen, die hij bij en van de Heere zijn God te zoeken had, als namelijk:

1. Hij zocht naar God Zelven, om Hem in Zijn ondersteunende, levendig makende en levendig houdende en steeds voorkomende en zielsopbeurende genade-invloed des Geestes te mogen ondervinden. Immers leefde hij nu onder gemis van alle genademiddelen. Ach ja, nu had hij dubbele genade en voorkomingen des Geestes nodig, om staande te blijven, en om opgewekt werkzaam met en voor de Heere te blijven leven. Want zijn hebbelijke genadelicht en opgewekte gestalten, die hij soms ondervond, die konden hem niet bewaren noch voorthelpen. O nee, maar de Heere Zelf, o ja, Die moest hem geduriglijk leiden, Jes. 58:11, en zijn ziel geduriglijk bevochtigen, Jes. 27:3. David wilde geenszins zijn afwisselende gestalten en bevindingen, noch zijn hartelijke begeerten tot zijn god stellen en daarop bouwen. Nee, nee, hij wilde dezelve wel als genadegaven zeer graag erkennen, Ps. 116:12. Maar alleen in God vond zijn ziel haar rust, volgens Ps. 39:8; Ps. 62:8 en 9.

2. Hij zocht de Heere zijn God, om van Hem steeds onderwerpende genade te mogen verkrijgen, om alzo de Heere in en onder al zijn zo steeds aanhoudende proef- en drukwegen te mogen zwijgen en verbeiden, en niet in twistingen met de Heere of in zeer diepe moedeloosheden en ongelovigheden te vervallen. Maar integendeel, gelovig naar de Heere te blijven uitzien, en bemoedigd op de Heere en Zijn belofte te blijven hopen, en zich zo onder alles in de Heere te sterken, en gelovig op God te rusten. Terwijl anders zijn bemoedigd geloofsbestaan zo menigmaal hem ontviel, en zijn ziel zich in hem neerboog, zoals hij de Heere zo gevoelig klagen moest, Ps. 42:7 en 10: "O mijn God, mijn ziel buigt zich neder in mij; daarom gedenk ik Uwer uit het land van de Jordaan en Hermon, uit het klein gebergte. Ik zal zeggen tot God: Mijn Steenrots, waarom vergeet Gij mij? Waarom ga ik in het zwart vanwege des vijands onderdrukking?"
En waarom hij zijn eigen ziel dan vele malen bestraffen moest, zoals in Ps. 62:6: "Maar gij, o mijn ziel, zwijg Gode, want van Hem is mijn verwachting."
Want o ja, het is alzo, volgens Gods Woord en de bevinding van al Gods kinderen, dat zij in

hun zielsbestaan en gestalte het ene uur van de dag de Heere God in de proefwegen volgen, zwijgen, vertrouwen en aanbidden kunnen, zodat zij met onderwerping aan hun soevereine Vader zeggen:

Doe wat Gij wilt, ik zeg slechts Amen,
Wat kan Uw kind en schepsel meer betamen.
Wijze God, Uw wil goed,
Billijk maar geschieden moet;
Zalig is het ons als wij onze wil,
Buigen onder d' Uw en zwijgen stil.

Zij zien dan in geloofsootmoed op Gods liefdeshart, raad en belofte, en op Zijn albestierende heerschappij, ten goede van Zijn verdrukte kinderen, en op het woord Zijner toezegging, Jer. 29:11; Ps. 132:19; Ps. 146:10; Rom. 8:28, 30. En zie, het andere uur kunnen zij weer gewaar worden dat hun ziel bezwijkt, en al hun geloof, sterkte en vertrouwen hun ontzinkt, zodat zij donker worden en wel zo ellendig, dat zij door een redenerend verstand des vleses en door een zielsverdringende kracht van het ongeloof, vol vrees en wantrouwen aan God, en al wat Goddelijk is geraken, en vrezen van nog te zullen omkomen, zodat zij onder vele twistingen tegen de Heere of onder moedeloze angstige vrees, als worden overdekt, en dus klagen en kermen moeten: O, ik ellendig mens, wat zal er nog van mij worden! Och Heere Jezus, behoud mij, die nu in mijn zielsbestaan voor U als een God-belediger en als een God-verzaker ben. O, ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?" Rom. 7:24. Neen Heere! Dat hebt Gij aan mij niet verdiend, dat ik U zo kom te beledigen, te verdenken, te verloochenen en arbeid te maken met mijn zonde, Ps. 30:7; Ps. 73:21-22.

3. Onze David zocht de God Zijns verbonds, om dadelijke redding uit zijn verdrukking en van zijn vervolgers, even als in Ps. 57:2-3, en dit verwacht hij op grond van het woord van de Goddelijke toezegging, Ps. 119:41, 49, 50, opdat hij zich achteraf daarover met al Gods ware volk, die de ere Gods lief hadden, nog zou verblijden, volgens zijn geloofsbetuiging, vers 10-12 van ons zanglied: "Maar dezen, die mijn ziel zoeken tot verwoesting, zullen komen in de onderste plaatsen der aarde. Men zal hen storten door het geweld des zwaards; zij zullen den vossen ten deel worden. Maar de koning zal zich in God verblijden; een iegelijk die bij Hem zweert, zal zich beroemen; want de mond der leugensprekers zal gestopt worden."
En uit kracht van deze zijn geloofsverwachting, zo riep hij zijn eigen ziel en die van al Gods kinderen toe, ter geloofssterkte in God, Ps. 9:19: "Want de nooddruftige zal niet voor altijd vergeten worden, noch de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn." En vers 11: "En die Uw Naam kennen, zullen op U betrouwen, omdat Gij, Heere, niet hebt verlaten degenen, die U zoeken."

4. David zocht zijn Verbonds-God, Die hij alle liefdedienst waardig keurde, om Hem ook weer eens onbekommerd en in het openbaar te mogen dienen en te verheerlijken met zijn oude, Godzalige vrienden, gelijk hij dit voorheen menigmaal zo verkwikkelijk ondervonden had, volgens Ps. 42:5. Och ja, hij zocht God, om eens weer zoals in vorige dagen, zijn hart in de dienst en de roem van God onbelemmerd te mogen ophalen en verlustigen, en zijn geestelijke zielszucht en geheiligde begeerte voor God en Zijn al-waardige dienst uit te voeren, met het ware Israël Gods in den Geest. O, wat was Davids ziel daarop niet gezet! O ja, hij droeg door genade een ziel in hem om, die zich wenste te verheffen in de wegen van zijn God, zoals de roem van de koning Jósafath was, 2 Kron. 17:6. O, betamelijke en sierlijke gestalte. Ja, het is

een erekroon, voor die zielen die dat ondervinden mogen! Hen roept de Heere dikwijls toe, zoals in Ps. 37:4: "Verlustig u in den HEERE, zo zal Hij u geven de begeerten uws harten." Nu, zo was Davids zielsbestaan voor God, wensende maar op aarde voor God te leven, onbepaald en geheel als een begenadigde, als een profeet en als een koning.

En dus was zijn zielsoverleg en bepaald voornemen des harten, om dan, als de Heere hem de vervulling van Zijn belofte geschonken zou hebben, aanstonds als een wettig en Godvruchtig koning:

a. In het gehele land van Israël, de zo diep vervallen godsdienst te herstellen en alles te reformeren, volgens de 101e Psalm, vergelijk met 1 Kron. 13:1-3.

b. De plechtige dienst van God overal in Israël tot roem van God, tot blijdschap van de Godzaligen en tot schrik van de goddelozen, te handhaven, te bevorderen en uit te breiden.

c. Om dan met alle ware Godzaligen, zelfs met de geringste van zijn dienstknechten en dienstmaagden een nauw verkeer te oefenen in den geest, en onderling met hen (niettegenstaande zijn koninklijke waardigheid boven hen) gemeenzaam om te gaan, en zijn ziel op te halen in de dienst Gods, zoals hij ook dadelijk deed, 2 Sam. 6.

d. In de tabernakel, dat heiligdom Gods, waar zijn ziel zo aan kleefde, Ps. 27:4, waar hij zoveel prijs op stelde, Ps. 84:2-3, waar zijn ziel het zo volop kon vinden, Ps. 65:5; waarin hij zoveel van God gezien en ondervonden had, Ps. 63:3, 4, 6. Ja, in die tabernakel en in dat heiligdom zou hij de dienst Gods doen bloeien en groeien, opdat de Heere aldaar onder de lofzangen Israëls wonen zou. Ja, daar zou hij door de Geest Gods Zelf de heiligdomsgezangen voor de God Israëls bereiden, en die hij uit eigen bevinding reeds opgesteld had, tot roem van de God Israëls overgeven, opdat er een gedurige lofzang ware in de voorhoven Gods, en in de monden en de tenten der rechtvaardigen, een stem des heils. Zie dit zo nadrukkelijk aanstonds geoefend, 1 Kron. 16. 2 Sam. 22 en Ps. 118:15.

Tot al die betamelijke einden was David zo zoekende naar God, want nu was hem deze macht nog benomen, en kon hij deze zijn geheiligde zielskeus niet in het minste uitoefenen. En daarom zou God nog almachtige wonderen aan hem moeten doen, en zijn weg en zaak opmerkelijk veranderen, zou dit alles ooit door hem kunnen worden uitgeoefend.

5. Ja, hij zocht ook God om gedurige genade, om toch onder al zijn tegenwoordige druk bij God bewaard te blijven, en om al zijn oorlogen en handelingen met een gedurig vragen aan de mond des Heeren te doen, en zo God te kennen in al Zijn wegen. Want dan zou hij bemoedigd betuigen kunnen: "Ofschoon mij een leger belegerde, mijn hart zou niet vrezen", Ps. 27:3. O, als de Vorst van het heir des Heeren, de Goddelijke Heere Jezus, Die zijn Schild bij God was, Ps. 7:11, zijn Opperbevelhebber was, dan zou hij overwinnende kunnen juichen. Al was hij bij de weerloze schapen opgebracht en een ongeoefende in de oorlogszaken, maar dan is het, Ps. 18:38-40: "Ik vervolgde mijn vijanden en trof hen aan; en ik keerde niet weder, totdat ik hen verdaan had; Ik doorstak hen, dat zij niet weder konden opstaan; zij vielen onder mijn voeten. Want Gij omgordde mij met kracht ten strijde; Gij deed onder mij neerbukken die tegen mij opstonden."

En ja, dan zocht hij ook bij God om genade, om bij al de reeds ondervonden reddingen, hulp en trouw van God, veel gelovig en dankbaar met een geheiligde zielsaandacht te mogen stilstaan, ten einde elke ontvangen weldaad Gods met een nieuw Psalmlied tot roem van zijn God te vereeuwigen, zowel onder Gods volk, als in Gods heiligdom zoals de Heere hem door genade verwaardigde te mogen doen, gelijk als wij zien in verscheidene van zijn Psalmen.

6. En ten laatste; David zocht God als zijn Verbonds-God om hem op Zijn eigen tijd en langs Zijn over hem bepaalde raad en weg in volle bevinding te schenken:

a. De ontfermende verhoring van al zijn gelovige smekingen en gebeden.

b. De vervulling van de Goddelijke beloften, die aan hem geschonken zijn, zowel door de man Gods Samuël, als door Zijn Goddelijke Geest in zijn ziel.

c. Om dan de God der waarheid, Die als de God Israëls alleen wonderen doet, te verhogen en te verheffen met vrolijke gezangen, van bevrijding en lof, zowel wegens het uitvoeren van hem uit zovele doodsschaduwen en afgronden, als het verhogen van hem op een rotssteen, die hem eeuwig te hoog zou zijn geweest.

Maar dan kende de man Gods David ook nog een ander zoeken van God, dat in de grond waaruit, de wijze waarop en het einde waartoe het geschiedt, van het genoemde zoeken onderscheiden is. Te weten, een zoeken naar God, uit een dadelijke bevinding en genieting van God, O, dit is een wonder gezegend zoeken, en wel om in een steeds gemeenzame verkering met God te leven, en Hem meer en meer van nabij in het aangezicht van Christus Jezus te leren kennen, met bevindelijk zielszaligend licht en warmte door de Heilige Geest, zijnde het levendig inzien door het geloof in God, de grond en het voorname beweegrad van dit zoeken. O, het oneindige, overwaardige, volheerlijke en volzalige in God, doet de ziel dan uitgaan naar en om God. O, zalige liefdeszelen en heilskoorden, die de Heere dan gebruikt om de zielen naar Hem te trekken, door zo'n gedurig, vurig, kinderlijk en liefhebbend zoeken. O, wat is die ziel dan verruimd en blijde, dat God, God is. En dat Hij zo'n God is, als Hij is, en dat die God hun Deel is, zowel betreffende hun staat als hun werkelijke gestalte, en hun eeuwige verwachting. O ja, dan is het hun oneindig goed, nabij God te zijn, en tot Hem te naderen, alsook de nadering van God te ondervinden, Ps. 73:28. Dan is het ook in hun hart, zoals Davids lof en betuiging was, Ps. 145:1 en 5: "Een lofzang van David. O mijn God, Gij Koning, ik zal U verhogen, en Uw Naam loven in eeuwigheid en altijd. Ik zal uitspreken de heerlijkheid der eer Uwer majesteit, en Uw wonderlijke daden."

Dan verliest die ziel zichzelf op die tijden, met al haar ellenden, gedurige noden en zonden in een Goddelijke Jezus, en in Zijn Goddelijke Middelaarsgerechtigheid en heiligheid, en wordt door de Heilige Geest zo over alles en door alles heen gedragen. En in Jezus is telkens haar grond, rust, vrede en vrijmoedigheid tot en voor God, als haar God en Vader in Christus. En haar begeerte en zoeken is dan met Mozes, volgens Ex. 33:18: "Toon mij nu Uw heerlijkheid". En zij bevindt dan, dat zij verwaardigd wordt met de Heere te verkeren, gelijk een vriend met zijn vriend. O, uit dit ondervindelijk kennen van God, vloeit het leven met God en een teder wandelen voor God, en zo geniet de ziel dan hier in aanvang en bij eerstelingen, het eeuwige leven, Joh. 17:3 En in alles wat men dan doet of aanvangt, moet het aangezicht van God medegaan om die ziel gerust te stellen, Ex. 33:14-16. Ja, dan is het geklank van de Koning bij de ziel, en de Heere, haar God is bij haar, Num. 23:21. En men roemt in geloof: daar is geen toverij tegen Jakob, noch waarzeggerij tegen Israël, vers 23. Dan zoekt men God, omdat men Hem geniet. Men bidt omdat men Hem al ondervindt. Men kleeft Hem aan, omdat Hij de ziel door liefde aan Zichzelf als verstrengelt. En men loopt tot Hem, omdat Hij de ziel lokt en trekt, Ja, dan stelt men de Almachtige tot zijn overvloedig Goud en krachtig Zilver, Job 22:25. En als men bidt, dan bidt men zijn ziel niet ledig. O nee, maar hoe meer men bidt, hoe meer men bidden kan, ja, bidden wil. Want men bidt onder een ontvangend samensprekend bidden tot en met God zijn ziel dan vol. En als men dan "amen" zegt, moet men het al weer vele malen opnieuw beginnen en opvatten. En steeds gevoelt die ziel dan, als zij biddende nadert voor God en Christus, dat haar geloof bij nieuwe verbondsonderwerpen bepaald wordt, die het geloof dan

neemt, omhelst, eerbiedigt, lieft en verheft, ja, knielende groot maakt. Lerende alzo in waarheid verstaan, dat er geen waarachtige zielsvernieuwende gestalten van de zielen of heiligheid in hart en wandel zijn, dan die welke voortvloeien uit een bevindelijke kennis van God in Christus, en een werkelijk gelovig zien op, en omgang met Hem, volgens 2 Kor. 3:18. En waarlijk, dat zal hiernamaals volmaakt in de hemel zo ook ondervonden worden, volgens 1 Joh. 3:2. Openb. 22:4. Hetwelk bevestigd wordt met en door Ex. 34:28-30 en Hand. 6:15. vergelijk met Hand. 7:55-56.

En daarom, vrienden, alle heiligheid en eerbied voor en indrukken van God, die uit deze grond niet voortvloeien, die zullen verwelken en bevonden zijn als die ranken en derzelver vrucht, waarvan de Heere Jezus spreekt, Joh. 15:6: "Zo iemand in Mij niet blijft, die is buiten geworpen, gelijkerwijs de rank, en is verdord. En men vergadert dezelve, en men werpt ze in het vuur, en zij worden verbrand."

Nu, dit zo even gemelde zoeken naar God uit die bevindelijke nabijheid van God en Christus aan het hart, kende ook onze God lievende David, zoals hij in vele van zijn Psalmen ontdekt en te kennen geeft, en in het bijzonder ook in zijn verheven 119e Psalm. En dus, zo sluiten wij dit laatst gemelde zoeken naar en om God ook wel degelijk in, in deze zijn hartelijke bede en betuiging tot de Heere, als hij hier in Psalm 63 zegt: "O God, Gij zijt mijn God, ik zoek U in de dageraad." Want:

a. David zocht God hier niet om genade bij aanvang in zijn ziel te ontvangen. O nee, maar als een reeds begenadigd en ontfermd bond- en gunstgenoot van God.

b. David komt in deze Psalm geenszins voor, onder gemis van God in zijn ziel en gestalte. O nee, maar integendeel, opgewekt en verkleefd aan God. Hij was hier wel met zijn persoon in een woestijn, maar geenszins met zijn ziel. Nee, neen! Zijn ziel was thans geen woestijn, maar wel als een paradijs van granaatappelen. Hij had thans aan de deur van zijn geestelijk huis, namelijk zijn hart, waarin de Verbonds-God woonde, oude en nieuwe edele vruchten, die hij aan zijn beminde Verbonds-God kon vertonen, en voor Hem had weggelegd, gelijk uit de inhoud van deze Psalm overvloedig blijkbaar is, zodat de Heere Jezus, zijn Verbonds-God, Heiland en Koning, hem ook kon toeroepen: "Geheel zijt gij schoon, Mijn vriendin, en er is geen gebrek aan u", Hoogl. 4:7. En Hoogl. 4:11-12: "Uw lippen, o bruid, druppen van honigzeem; honig en melk is onder uw tong, en de reuk uwer klederen is als de reuk van Libanon. Mijn zuster, o bruid, gij zijt een besloten hof, een besloten wel, een verzegelde fontein."

Nee, nooit was David geestelijker, werkzamer en opgewekter dan nu, en vervolgens, zo lang als hij woestijnen en spelonken bewoonde en zich verbergen moest. En gewis, het wordt ook zo ondervonden in de zielen van Gods gelovige kinderen. O ja, als de Heere God nabij de ziel is, en de ziel in geloof nabij God en de voldierbare Heere Jezus is, o, dan zijn de drukwoestijnen geen smartende woestijnen meer. O nee, maar die woestijnen worden gezichten des vredes en juichplaatsen, waar des Heeren verborgenheid met de oprechten is, tot heil voor hun zielen, en voor de zielen van anderen. Daar is onze David een bewijs van, alsook de geliefde borst- en schootvriend van Christus, de apostel Johannes, Openb. 1:9. En dit hebben ook vele andere apostelen en ware gelovigen in hun druk- en lijdenswegen ondervonden.

c. Maar dan kende David ook nog een zoeken van God, dat eigenlijk een bezoeken genoemd wordt, Jes. 26:16. "HEERE, in benauwdheid hebben zij u bezocht." O ja, de ziel zoekt of bezoekt dan de Verbonds-Jehovah, als een vriend zijn vriend, en wel hiertoe:

1. Om zichzelf al meer en meer in Zijn Goddelijke vriendschap te wikkelen, en daar

bevindelijk in te staan en te leven. Want de vriendschap van God is toch boven alles dierbaar voor een ziel, Joh. 15:9; Spreuk. 16:15.

2. Om de Heere al meer van nabij te zien en te genieten, Hos. 6:3; Joh. 14:21, 23.

3. Om Hem zo gedurig, alles wat erop het hart ligt, zowel goed als kwaad, te vertellen, Ps. 119:26.

4. Om Hem steeds in en over alle voorkomende gevallen en ontmoetingen te raadplegen, zoals David erkende, Ps. 16:7-8.

5. Om Hem onder al zijn onmacht en weerloosheid tot een Toevlucht te stellen, en Zijn Goddelijke bijstand en hulp te verzoeken, Ps. 142:6-8.

6. Om ook meer het gezette, en bijblijvende samenleven te genieten met God in Christus, terwijl Gods bijzijn aan de ziel zo versterkend, verblijdend, beveiligend, ja, heiligend en zielszaligend is, Jes. 60:7, 13.

En dit zijn alle werkzaamheden, begeerten en genadegiften, die de Heere aan de rechtvaardigen wil geven, en dadelijk aan hen wil schenken. Want zij stemmen overeen met de wil en het hoge einde van God, waartoe Hij het genadeleven in en aan de zielen van Zijn kinderen geschonken en hen in Zijn liefde en verbondsgemeenschap opgenomen heeft. Want waar een ware betrekking is, daar moet ook gemeenschap zijn, in liefde en hoogachting. En waar die is, daar kan men geen afwezigheid noch vervreemding dragen. O nee, maar daar staat men steeds naar gemeenzame omgang en liefdesverkeer met en genieting van God. Dit zien wij in de Goddelijke Heere Jezus en de bruidskerk wederzijds in het gehele lied der liefde, het Hooglied, hetwelk van Salomo is.

Ja, de Heere God heeft in zo'n tedere, gezette en verkleefde zielsgestalte en wandel met en voor Hem een bijzonder welgevallen en roemt er de zodanigen over, met het hoogste genoegen. Zie dit in Jer. 2:2-3: "Ga en roep voor de oren van Jeruzalem, zeggende: Zo zegt de HEERE: Ik gedenk der weldadigheid uwer jeugd, der liefde uwer ondertrouw, toen gij Mij nawandelde in de woestijn, in onbezaaid land. Israël was den HEERE een heiligheid, de eerstelingen Zijner inkomst; allen die hem opaten, werden voor schuldig gehouden; kwaad kwam hun over, spreekt de HEERE." En hoe teder voldaan is Christus dan in en over Zijn bruid en volk, zie Hoogl. 7:1: "Hoe schoon zijn uw gangen in de schoenen, gij prinsendochter. De omdraaiingen uwer heup zijn als kostelijke ketens, zijnde het werk van de handen eens kunstenaars." En Hoogl. 6:5:"Wend uw ogen van Mij af, want zij doen Mij geweld aan." En Hoogl. 4:9: "Gij hebt Mij het hart genomen, o mijn zuster, o bruid. Gij hebt Mij het hart genomen, met een van uw ogen, met een keten van uw hals."

En o ja, wanneer het genadeleven opgewekt wordt en levendig werkzaam met God en Jezus zijn mag, zo vindt het daarin waarlijk zijn hoofdstof, ademtocht, enige vergenoeging en wezenlijke blijdschap.

Want deugd maakt vreugd' en vreugde deugd,
Het vrolijk hart, maakt deugdig, maakt ons deugdig.
Dat weet de hemel, daarom wil
Hij al zijn dienende vreugdig.

En dit is der eng'len eeuw'ge trant,
Die zich in deugden verheugden.

Daarom, een ware gelovige, die in zo'n staat en gestalte met de Jehovah leven mag, wordt het verliezen en het afwezig zijn van de Heere Jezus en de volzalige Verbonds-God in zijn ziel

ook zeer ras ontwaar en het is voor zijn ziel zeer ondraaglijk. O ja, hoe meer men van de Heere, als zijn Verbonds-God, Vader, Goël, Vriend, Man en Trooster bij bevinding kent, volgens het verbond, hoe ondraaglijker het verlies van Hem voor die ziel is, zie dit in Hoogl. 3. En bij de minste vermindering van dit gelovig zoeken naar of bezoeken van God en Jezus, dat de ziel bespeurt en ondervindt, geraakt zij aanstonds aan het vragen en bidden: "HEERE, waarom staat Gij van verre?" Ps. 10:1. O, Heere Jezus, bedek U voor mijn ziel niet. Zend mij weder Uw licht en Uw waarheid, dat zij mij tot U leiden. Zeg mij aan, Gij, Die mijn ziel liefheeft, waar Gij weidt, waar Gij de kudde legert in de middag. Want waarom zou ik zijn als één die zich bedekt bij de kudde Uwer metgezellen? O, dit is een zalige, gezegende zielswerkzaamheid en gemoedsbestaan, wanneer een begenadigde in zo'n weg en wandel, werkelijk met God en Christus zijn mag, in een wereld vol verzoekingen en verdrukkingen. Waarlijk, die heeft een Henoch's deel, Gen. 5:24: "En Henoch wandelde met God." En in deze erfenis der genade had David een gezegend deel en snoer ontvangen in al zijn drukwegen en veelvuldige woestijnen. En dus kon hij met Asaf zingen, Psalm 73:13 berijmd:

Wien heb ik in de hemel meer
Tot mijn behoud dan U, o Heer'?
Benevens U, hoe hoog in waarde,
En lust mij niets, ook op de aarde.
Als al de wereld van mij wijkt,
Als mij mijn vlees en hart bezwijkt,
Zo is mijns harten Rotssteen, God,
Mijn eeuwig Erve, Deel en Lot.

Dit zoeken van of naar God, hetwelk David hier van zichzelf getuigt, beoefende hij op de rechte tijd en wijze. Daarom zegt hij, dat hij zulks deed in de dageraad.

Men zou dit wel oneigenlijk kunnen nemen, voor de dageraad van Davids vroegere jeugd en de jaren van zijn jongelingschap, die als de dageraad van des mensen leven is, in tegenstelling van de meer klimmende mannelijke jaren, en dagen des ouderdoms, die als een afgaande dag of als een dalende avond kunnen worden aangemerkt, waar de nacht des doods op volgt, Pred. 12:1-7. Daaromtrent bad David zelf in Ps. 71:9: "Verwerp mij niet in de tijd des ouderdoms; verlaat mij niet, terwijl mijn kracht vergaat."
En o, hoe betamelijk is het niet, en wat een eer in de genade, als een ziel verwaardigd wordt om God vroeg in haar jonge jeugd en in de dageraad van haar leven te zoeken, als wanneer al de zielsvermogens en lichamelijke vermogens het tederst en vatbaarst, ja, het ijverigst en bekwaamst zijn voor de gemeenschap en de dienst van God en Christus. Ja, hoe voordelig is het voor een ziel, al vroeg door genade geplant te zijn in de voorhoven Gods, om met de jonge koning Josia, 2 Kon. 22:1-2 in zijn tedere jeugd te doen, wat recht is in des Heeren ogen. O, dat is een dubbele zaligheid, omdat men dan al vroeg zo'n schat van goedgunstigheden Gods, en lessen van Christus in zijn edele en begenadigde ziel kan verzamelen, en zo rijk worden in alle rede en kennis. En dat men zoals Timotheüs een mens Gods is, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust, 2 Tim. 3:15-17. En o, mochten vele kinderen of jongelingen en jongedochters lust krijgen, om al vroeg hun dierbare en van God geformeerde lichamen en zielen, de satan en de zonde- en werelddienst te onttrekken, en die aan een Drie-enige God aan te bieden en over te geven, volgens hun plechtige verbintenis in de heilige Doop gedaan, om zo met Obadja de Verbonds-Jehovah te vrezen van hun jonkheid af, 1 Kon. 18:12.

En zo was het ook met onze David, die zijn vroege jeugd, en zijn dierbare jongelingschap

aan zijn God opofferde en in Zijn gemeenschap en dienst overgaf. Want David was dertig jaren, en zo in de meeste kracht van zijn leven, als hij tot koning over Israël gezalfd werd te Hebron, 2 Sam. 5:5. En wat jaren te voren heeft hij niet al voor Saul vluchtende doorgebracht, zodat hij nog zeer jong moet geweest zijn, wanneer de man Gods Samuël hem op bevel van God tot koning zalfde, 1 Sam. 16:12-13. En toen was hij al Godvruchtig, en daarom zelfs gehaat van zijn broeders, 1 Sam. 17:18. Zodat het in David ten volle waarheid is geweest, dat hij de God van zijn ontferming (Die hem verwaardigd had, al zo jong op te nemen in de genade, en aan te zien in liefde, en te trekken door goedertierenheid), in de dageraad van zijn leven heeft gezocht en gediend met een volkomen hart en met een volijverige ziel, waarom hij het ook met zoveel ernst en wonderlijke nadruk zijn koninklijke zoon Salomo zocht in te drukken, om daarnaar te staan, 1 Kron. 28:9: "En gij, mijn zoon Sálomo, ken den God uws vaders en dien Hem met een volkomen hart en met een willige ziel; want de HEERE doorzoekt alle harten en Hij verstaat al het gedichtsel der gedachten. Indien gij Hem zoekt, Hij zal van u gevonden worden; maar indien gij Hem verlaat, Hij zal u tot in eeuwigheid verstoten."

O, wat een getrouwe vadertaal en raad der ziel van onze David aan zijn koninklijke zoon. Waarlijk, vele ouders mochten die tot hun zielsschaamte wel veel lezen, die veeleer de dienst en vreze Gods in hun kinderen uitblussen en verdrijven, en alle ware bekering en Godzaligheid, als zij die in hun kinderen beginnen te bemerken, tegenlopen en vervolgen. Dat zijn ongelukkige mensen, die waarlijk moordenaars zijn van hun eigen zielen en die van hun kinderen. Dewijl zij hun kinderen liever aan de Moloch, dat is aan de duivel en de wereld, als aan God opofferen, en zo maken dat zij al vroeg Gods toorn vergaderen als een schat.

En met wat aandoening en smart der ziel moet men in onze dagen niet uitkermen en zeggen: "Och, hoe ver zijn onze jongelingen hedendaags van Davids toestand vervreemd, dat zij de Heere in de dageraad van hun jeugd en jongelingschap zouden zoeken. Het is waarlijk, of onze tijd oplevert een jongelingschap, die vrijwilligers voor de duivel en voor de hel zijn. Dat tonen zij onbeschaamd voor God en mensen, lopende veel als te post in de zondendienst, om zelfs als uit de dageraad van hun leven eerlang te zinken in een zo ontzaglijke nacht van eeuwige en rampzalige duisternis, waarin het kauwen van de tong en het gekners van de tanden tot in alle eeuwigheid zal ondervonden worden. Och, zonk het eens diep in hun hart, en zagen zij eens hun verdoemelijke zondestaat en hun God-smadend en lasterlijk gedrag, en daarbij hun eeuwig dreigend gevaar, om het in dit heden van genade nog te ontvlieden, terwijl de roepende stem Gods nog tot hen is. O, dat zij in den gebede zich voor God vernederden, opdat hun zielen nog als een vuurbrand uit het vuur, in dit heden van genade gered mogen worden, om dus te kunnen zingen:

Zou ik mijn welgeschapen leden,
En duur gekochte zielen meed'
En jonge jaren gaan besteden,
In 't kopen van mijn eeuwig leed?

Mijn jeugdig hart wil aan geen banden,
Het schrikt voor kommer en voor pijn,
Des geef ik dat in Jezus handen,
Daar 't altijd vrij en blij zal zijn.

Maar eigenlijk verstaat David hier door de dageraad het aanbrekend morgenlicht, hetwelk even na de donkere nacht aanlicht. En geen wonder, dat de man Gods David in de dageraad zijn Verbonds-God vurig zocht en aanriep, want:

1. Davids ziel was hier vol levendig geloof en werkzaamheid omtrent de Heere, en daarom kon zijn bed hem niet houden. Nee, hij moest al vroeg zijn hart voor de Heere, zijn vriendelijke Verbonds-God uitstorten, en Hem de eerstelingen van zijn zielsvermogen en werkzaamheden toebrengen, evenals de Kerk, Jes. 26:9: "Met mijn ziel heb ik U begeerd in den nacht, ook zal ik met mijn geest, die in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken; want wanneer Uw gerichten op de aarde zijn, zo leren de inwoners der wereld gerechtigheid." En zoals onze David ook betuigde in Ps. 119:55: "HEERE, des nachts ben ik Uws Naams gedachtig geweest." En vers 148: "Mijn ogen komen de nachtwaken voor, om Uw rede te betrachten."

2. En deze tijd, de vroege dageraad en morgenstond, is doorgaans gebruikt geworden door de Bijbelheiligen, wanneer zij in de dienst en in het werk Gods iets zouden uitvoeren en verrichten. Zie dit overal in Gods Woord:

a. Zo deed vader Abraham, zie Gen. 22:3: "Toen stond Abraham des morgens vroeg op, en zadelde zijn ezel, en nam twee van zijn jongens met zich, en Izak, zijn zoon; en hij kloofde hout tot het brandoffer, en maakte zich op en ging naar de plaats die hem God gezegd had." De Heere had de zoon van Abraham, Izak, ten brandoffer opgeëist.

b. In de vroege morgen en dageraad verkreeg vader Jakob de Goddelijke zegen van de Verbonds-Engel, Gen. 32.

c. In de zeer vroege morgen ontving de wenende en Jezus zoekende Maria, die gezegende ontdekking en verschijning van de Heere Jezus, na Zijn triomferende opstanding uit de doden, Joh. 20:16.

d. Ja, in de dageraad, en zeer vroeg in de morgenstond was het des Heilands gewoonte om bezig te zijn of in Zijn Priesterlijk bidden tot Zijn Vader, of in Zijn Profetisch leren van de Hem volgende scharen.

En zo is het ook nog de praktijk van alle ware Godzaligen, om de Heere in de dageraad en in de stille morgenstond te zoeken, zo zij niet door opbindende lichamelijke ellende of anderszins, wettig verhinderd worden.

3. Davids noden waren heden zowel des nachts als des daags. En daarom had David ook niet veel nachtrust. Want hij bevond zich als een verjaagde en omzwervende vogel, volgens Ps. 11:1, of als een omzwervend schaap, Ps. 56:9. Hij had het in zijn stand ook nodig om met de bedrukte Kerk te zuchten, Ps. 74:19: "Geef aan het wild gedierte de ziel Uwer tortelduif niet over; vergeet de hoop Uwer ellendigen niet in eeuwigheid."

4. David bevond zich hier ontzet van alle vriendentroost, van alle uitwendige vergenoeging, en van alle gemeenschapsoefening met Godzaligen, waar hij zijn ziel wel mee had verlustigd in de dienst en lof van zijn God, zoals hij erkende, Ps. 42:5. En zo wilde hij des te meer werkelijke omgang en verkleefde gemeenschap met zijn alomtegenwoordige Verbonds-God oefenen, en in en bij Hem zijn zielstroost en wezenlijke vergenoeging zoeken, en de Heere zo tot zijn enige Noodklager en Zielsvriend stellen.

En o, mijn vrienden, die God in de geest dienen, en dien de Heere door Zijn verootmoedigen wil groot maken, wat is dit voor u niet bevindelijk? Dat wanneer de Heere u in diepe drukwegen leidt, en ook in zulke ontblotende wegen voor uw zielen, waarin de Heere al uw geestelijke zielsgenoegens opeist, en gij als in een woest Gaza in het geestelijke moet wonen, dat de Heere Jezus u dan meer dierbaar wordt, en dat gij dan ook meer ondervindt dat Hij een getrouwe Herder is; dat Hij u dan geleidt met Zijn herdersstaf en dat Hij u dan als de

geestelijke Rotssteen overal navolgt, zodat ge uw zegel moet hangen aan de Godsspraak, Jes. 48:21: "En: Zij hadden geen dorst, toen Hij hen leidde door de woeste plaatsen; Hij deed voor hen water uit den rotssteen vlieten; als Hij den rotssteen kliefde, zo vloeiden de wateren daarheen."
O, dan is de volzalige God en Christus en een verkleefd leven aan de Heere, de zielen vele malen het dierbaarst. Dan zijn zij het gemeenzaamst met God, en onder de meeste en vurigste gebeden, zoals een Henoch wandelde met God, gelijk als een vriend met zijn vriend. Ja, dan leert de ziel in bevinding wel eens verstaan door de Heilige Geest, wat het zegt, Jak. 2:23: Abraham is een vriend van God genaamd geweest. En waarlijk, Gods Woord leert ons en de bevinding van Gods volk bevestigt het, dat in de nachten van verdrukkingen, de Goddelijke genadedauw wel meest valt op het vlies der ziel, en dat hoe donkerder de lijdensnacht is, hoe meer de genadesterren in Jezus' rechterhand flonkeren en lichten in de bevindelijke kennis van en in de vurige liefde tot God.

O, hoe teder, wijs en ontfermend behandelt dan niet de hemelse Vader Zijn beproefde kinderen. Want Hij ontneemt dan maar hun geestelijke of lichamelijke genoegens, en de schepselen die dikwijls hun afgoden waren geworden, om hen wat beters en meerders, ja, Zichzelf en de invloed en genade van Zijn Geest in de plaats te geven, zodat men leert zingen:

O woestijnen, daar verdwijnen
Moet wat in de wereld blinkt,
Daar mijn oren niets en horen,
Daar mijn oog het al ontzinkt.
O, zalig eenzaam!
Met God gemeenzaam,
Daar het al van Godheid blinkt.

5. Al moest David in de woestijnen omzwerven, hij stond en leefde echter onder de Goddelijke belofte, dat de Heere hem eenmaal redden zou van Sauls hand. En daar oefende David geloof op, al wist hij niet wanneer of hoe. Maar de zaak zou geschieden, dat hield zijn ziel gelovig vast. Zie dit zo nadrukkelijk van hem erkend tegen de krijgsoverste Abisaï, 1 Sam. 26:1-11. En zo toonde David dat hij in een volgzame, gelovige en God vertrouwende gestalte leefde, en dat hij niet wilde vooruitlopen, maar des Heeren volwijze tijd afwachten. Nu, dit gelovig wachten op de vervulling van Gods beloften, maakt David zo ijverig. En daarom, zo wendt hij zijn ziel nu zo vroegtijdig en in de dageraad naar Israëls God, zijn Verbonds-God, Die nu zijn Heiligdom Zelf was, Jes. 8:14. En dat in een vurig, smekend zoeken naar Hem, betuigende met zijn heildorstige ziel: "O God, Gij zijt mijn God. Ik zoek U in de dageraad."

Nu laat onze David nog twee zaken volgen, die hij er als een rede van aandrang bijvoegt. Eerst toont hij aan de gevoelige aandoening van zijn ziel, in dit zijn gelovig en vroegtijdig zoeken naar en om God: "Mijn ziel dorst naar U." Ten tweede geeft hij aan de Heere te kennen, op de plaats van zijn verdrukkingen; het was een akelige woestijn. Daarom zegt hij: "Mijn vlees verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water."

Betreffende het eerste, daarin merken wij nu maar alleen aan, hoe dat de ziel en het lichaam van David beide in de vurigste verlangens en meest ingespannen aandoening omtrent God, als zijn Verbonds-God werkzaam waren; zijn ziel dorstte en zijn vlees verlangde naar God. Daaruit leren en zien wij, dat als de geloofsgenade met zeer levendige aandoeningen in de begenadigden werkzaam geraakt, onder de invloed van de Heilige Geest, en zo inzonderheid in diepe drukwegen, dat dan alles wat in en aan de mens is, omtrent God werkzaam wordt, de

ziel met al haar innigste vermogens en het lichaam met al haar leden. Dan is men werkzaam en dienstbaar omtrent God in het lichaam en in de geest, die beide Godes zijn. O ja, het vet en de nieren brengt men op Gods altaar, en het is dan: "Ik zoek U met mijn gehele hart." Trouwens, wie zou dan één van beide de al-waardige Jehovah kunnen onthouden? O, had men dan duizend zielen en lichamen voor God en Christus, men gaf die alle aan Hem over. En men riep dan ook uit:

Zeg dien trouwste Mijn,
Dat mijn hart voor Hem zal zijn.

Ja, dan kan men zingen met zijn gehele ziel:

Hebben wij wat liefs, wat groots, wat waards,
Wij zenden 't weer naar boven.
Onze lusten al, in een bundelken bijeen;
Dan zijn al onz' aardse lusten dood.
En 't lust ons maar te loven.
Hem, die onze lust met Hem optrekt van beneên;
Ga dan lust, ga dan zin, ga dan hart, ga dan min,
Want zo raakt de aarde vast ten hemel in.

O ja, ziel en lichaam biedt men dan maar onbepaald aan, en die stelt men dan, als gedrongen door liefdesverlangen naar God, en bewogen door Zijn Goddelijke ontferming, tot een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande, Rom. 12:1 en men bindt zichzelf dan met ziel en lichaam als een feestoffer met touwen des geloofs tot aan de hoornen van het altaar, Ps. 118:27. Verzoekende dat Christus het werk van Priester aan de ziel wil uitoefenen, om dezelve op Zijn eigen tijd op Zijn altaar tot een offerande te maken, dat in Zijn liefdedienst verteerd mocht worden. En zo was het ook hier met David. Daarom zegt hij: "Mijn ziel dorst naar U, mijn vlees verlangt naar U."

Ja, nog eens, de aandoeningen van het lichaam omtrent God kunnen niet ontbreken, wanneer de ziel van een gelovige met en door Goddelijke ontfermende verbondsindrukken is ingenomen. Want even nadat de zielen der Godzaligen omtrent de Heere geestelijk werkzaam zijn en gelovig verkeren mogen, krijgt het vlees of het lichaam een meer godsdienstige gesteldheid, bekwaamheid en vatbaarheid tot het verkeren met en ingespannen leven voor God en Jezus, en een dadelijke geschiktheid en volvaardigheid voor en in de geestelijke dienst Gods. En zo geraken de lichaamsdriften en bewegingen meer in de dood, en worden bedwongen tot meerdere dienstbaarheid aan de al-waardige Heere Jezus en Zijn dienst. En zo deelt dan het vlees of het lichaam ook mede in het heil der Goddelijke verbondsbeloften en zegeningen, Ezech. 16:14: "Gij waart volmaakt in schoonheid; vanwege Mijn heerlijkheid, die Ik op u gelegd had." En zo wordt naar ziel en lichaam in zo iemand waarheid bevonden, Spreuk. 12:26: "De rechtvaardige is voortreffelijker (en overtreffelijker) dan zijn naaste." En Jes. 61:9: "Allen die hen zien zullen, zullen hen kennen, dat zij zijn een zaad, dat de HEERE gezegend heeft." En dit zal David als Gods gunst- en bondgenoot en een nabij God levende vriend, ook ondervonden hebben. O, wie weet wat achtbaarheid en Goddelijke indrukken David op zijn ziel en in zijn persoon niet zal hebben gedragen, op een voorbeeldige wijze. En dus, zo kon en mocht David hier voor en tot de Heere zeggen, als een eeuwig gebondene aan Hem met lichaam en met ziel: "Mijn ziel dorst naar U, mijn vlees verlangt naar U." Ook moest hij in ziel en lichaam meer en

meer zalig gemaakt en nu ook naar beide uit zijn diepe ellende en verdrukkingen verlost en verhoogd worden, om nadien met ziel en lichaam uit te roepen: "Ik zal U Psalmzingen met de harp, o Heilige Israëls! Mijn lippen zullen juichen, wanneer Ik u zal Psalmzingen, en mijn ziel, die Gij verlost hebt. Ook zal mijn tong Uw gerechtigheid de ganse dag uitspreken", Ps. 71:22-24.

En dit oordelen wij, dat David wil te kennen geven als hij uitroept: "Mijn ziel dorst naar U, mijn vlees verlangt naar U." Want deze uitdrukking op te vatten alsof David in deze zijn heilzucht begeren zou een zalige ontbinding en om de onmiddellijke genieting en dienst van God voor de troon te hebben, is strijdig met de gehele inhoud van deze Psalm. O nee, David wilde niet maar half de raad Gods op aarde uitdienen. Hij stond en leefde te gelovig bij God, in al zijn gestalten en werkzaamheden, dan dat hij uit verkeerde eigenliefde en om zijn gemakswille uit de dienst en de strijd des Heeren weglopen, en zo ontijdig voor zichzelf de onmiddellijke troondienst begeren zou. Dit is geheel strijdig met zijn geloofswerkzaamheid in onze tekstwoorden, en met zijn geloofsverwachting in vers 12. Onze gelovige David wist zeer wel, dat deze eerkroon en rust wel volgen zou op het einde van zijn loop en strijd, waarom hij betuigde, Ps. 17:15: "Maar ik zal Uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen; ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als ik zal opwaken." Zodat hier zijn begeerte maar was om onder al zijn druk in geloofsgemeenschap met God te leven, en zijn zwarigheden door te worstelen, als wetende, dat zijn Verbonds-God zijn rechterhand had gevat, en hem zou leiden naar Zijn raad, en hem langs wegen van verootmoediging en beproeving groot maken, uit Goddelijke en Vaderlijke getrouwheid, zoals hij nederig roemde, Ps. 119:75; en 2 Sam. 22:36.

Betreffende nu de tweede drangreden, waarin David vertoont met ootmoedige en ernstige klachten aan de Heere zijn God (al wist het zijn alwetende Ontfermer, en al zag Hij het wel), in wat voor een benauwde plaats hij zich thans als een balling bevond. Hij was als *een verdrevene, in een land, dor en mat, zonder water*. Dat is volgens vers 1, in die benauwde waterloze en eenzame woestijn van Juda, waar het naar het uiterlijke beschouwd, alleszins angstig en troosteloos was. Want wij vatten deze woorden van David letterlijk en eigenlijk op.

a. David noemt deze woestijn met recht "een land, dor en mat, zonder water." Gelijk dezelve ook zo omschreven wordt, Jer. 2:6: "En zeiden niet: Waar is de HEERE, Die ons opvoerde uit Egypteland, Die ons leidde in de woestijn, in een land van wildernissen en kuilen, in een land van dorheid en schaduw des doods, in een land waar niemand doorging en waar geen mens woonde?" En Deut. 32:10: "Hij vond hem in een land der woestijn, en in een woeste, huilende wildernis." En Hos. 13:5: "Ik heb u gekend in de woestijn, in een zeer heet land." Daarom bezorgde de Heere Zijn volk Israël in hun veertig jarige leiding door zodanige, akelige landen en woestijnen, naar de beloofde rust van Kanaän, ook een rots en Hij opende die voor hen tot een fontein, volgens Ps. 105:41: "Hij opende een steenrots, en er vloeiden wateren uit, die gingen door de dorre plaatsen als een rivier."

b. De plaats waarin David zich hier bevond, was een hete, benauwde, angstvallige en woeste plaats, ver van alle mensen, en vooral van zijn geliefde Godzalige vrienden, waarin zijn leven gedurig als in zijn hand was. En zie, daarin moest hij omzwerven. Maar het was tevens, door genade, met en onder een innige aan God verkleefde en heildorstige ziel. Dat beurde alleen zijn hart op, en zo was hij wel verdrukt, maar niet verlaten. En als zijn gedachten in hem zouden vermenigvuldigen, dan vond hij, dat de Heere zijn ziel door vertroostingen vrijwillig en ontfermend verkwikte, en hem deed zien, dat Hij ook nu was en bleef zijn eeuwig, zalig en onverliesbaar Deel. En dit deed hem in geloof uitroepen: "Gij hebt mijn omzwerven geteld. Leg mijn tranen in Uw fles. Zijn zij niet in Uw register? Dit weet ik, dat God met mij is", Ps. 56:9-

10.

De man Gods David legt nu hier deze zijn nare en uitwendig benauwde toestand bloeit voor de Heere, en hij maakt die aan Hem bekend in hartelijke, vurige en ernstige gebeden, en gebruikt die zeer kinderlijk, als een rede van aandrang, tot verhoring van zijn gelovig bidden. En zulks doet hij tot deze volgende einden:

a. Om van de Heere beantwoording te mogen genieten op zijn roepend smeken.

b. Om uitredding te ontvangen uit zijn diepe nood en drukweg.

c. Om de volgende gunstrijke uitlatingen van God in en aan zijn ziel, om daardoor bemoedigd en gelovig zijn kruisweg door te wandelen, en zo ook nu in deze zijn weg te ondervinden, hetgeen men leest, Ps. 138:7: "Als ik wandel in het midden der benauwdheid, maakt Gij mij levend; Uw hand strekt Gij uit tegen den toorn mijner vijanden, en Uw rechterhand behoudt mij."

d. Om de wegneming en verdelging van al zijn geweldige en machtige vervolgers.

e. En dan ook om nog eens na al zijn zielsneerdrukkende ellende, van en door des Heeren genadehand geleid en gesteld te worden op een rotssteen van vastigheid, eer, aanzien en verhoging, die hem anders in eeuwigheid te hoog zou zijn, Ps. 61:2-3: "O God, hoor mijn geschrei, merk op mijn gebed. Van het einde des lands roep ik tot U, als mijn hart overstelpt is; leid mij op een rotssteen, die mij te hoog zou zijn." Opdat hij dan de Heere zijn God, dag bij dag een aanhoudend loflied mocht zingen.

En waarlijk, onze God zoekende David mocht wel vertrouwen, dat zijn Verbonds-God hem in dit alles niet vergeten zou, of hem tevergeefs zou doen hopen. Want zijn God, Die hem riep, was getrouw, en Hij zou het ook doen, en hem geven naar zijn hart, en vervullen al zijn raad, Ps. 20:5. Gelijk onze God lievende David het ook alzo op een verwonderlijke wijze in zijn weg achteraf bevonden heeft, en vele malen wegsmeltende voor het aangezicht van zijn eeuwige Ontfermer, al juichende heeft moeten betuigen, Ps. 138:1-2: "Een Psalm van David. Ik zal U loven met mijn gehele hart; in de tegenwoordigheid der goden zal ik U Psalmzingen. Ik zal mij neerbuigen naar het paleis Uwer heiligheid, en ik zal Uw Naam loven, om Uw goedertierenheid en om Uw waarheid; want Gij hebt vanwege Uw gansen Naam Uw woord groot gemaakt."

Gelukkige David, onder al zijn ongelukken en onheilen! Niet zo zeer gelukkig omdat hij nog eens na al zijn druk en lijden, koning over Israëls stammen zou worden, dan wel, omdat Jehovah, Israëls God, zijn Koning en hij Zijn ware onderdaan en knecht was, gelijk ook zijn juichensstof was, Ps. 116:16: "Och HEERE, zekerlijk ik ben Uw knecht, ik ben Uw knecht, een zoon Uwer dienstmaagd; Gij hebt mijn banden losgemaakt." Het is met zo'n nadrukkelijke herhaling. Ja, het was zijn veiligheid, heerlijkheid en zaligheid onder alle verachting en smaad, dat hij onder Zijn heilig en teder sceptergebied leefde, en onder Zijn zorg en Goddelijk verbondsoog stond en wandelde, in al de plaatsen waar hij zich bevond. En dat hij tevens de gemeenschap Gods genieten mocht, in alle stand en weg, waarin hij door de voorzienige hand Gods gesteld en geleid werd. Dat deed hem ook in een vol geloofsvertrouwen uitroepen: "De HEERE zal het voor mij voleinden. Uw goedertierenheid, HEERE, is in eeuwigheid; laat niet varen de werken Uwer handen", Ps. 138:8.

TOEPASSING

Vrienden, wij willen nu bij deze behandelde waarheid nog een kort woord van toe-eigening voegen, tot nut voor mijn en uw zielen. Laten we onszelf voor des Heeren alziende ogen eens

afvragen:

Eerst, of Davids Verbonds-God ook de onze waarlijk geworden is, zodat wij in waarheid ook zeggen mogen tot de volzalige Jehovah: "O God, Gij zijt mijn God."

Ten tweede of wij ook Hem als zodanig in de dageraad hebben leren zoeken, en nog zoeken?

Geen zaak is er, vrienden, die de arme en zelfbedrogen mens, welke van nature in de verblindende macht van de satan beneveld en gevangen leeft, zichzelf zo gemakkelijk en gereed toe-eigent, en zich laat aanleunen, dan dat God zijn God is. En op welke gronden rust en steunt toch die stille, Maar tevens valse hoop, met welke zij zo blijvende, voor eeuwig naar de ziel schipbreuk lijden, en zinken zullen in verderf en ondergang?

Wij moeten hier zeggen, zo vele naambelijders, zo vele valse gronden zijn er haast bij de mensen, en vele zo redeloos, dat men zeggen moet: Hoe kan een redelijk en verstandig mens, die soms in natuurlijke zaken zo schrander en alleszins voorzichtig is, om zijn tijdelijk voordeelswil, zo zorgeloos en bedrieglijk en los en onbedachtzaam handelen omtrent zijn kostelijke en onsterfelijke ziel en een naderende, ontzaglijke eeuwigheid? Och mensen, die nog zonder God en Christus zijt, och, kreeg u eens een besef van wat de eeuwigheid is, en wat een rampzalige eeuwigheid behelst, die u zo dreigt te overvallen en te verslinden.

Maar wij willen nu maar alleen deze weinige valse gronden opnoemen, waarop arme, bedrogen zielen zichzelf verbeelden en menen, dat God ook hun God is, hoewel sommigen daaronder soms zeer bange consciëntienepen en beroeringen ondervinden, maar die zij afwenden en menigmaal aanmerken als bestrijdingen van de satan, waar men tegen waken moet. Maar ondertussen zijn het hartkloppingen van de Heilige Geest aan hun harten, om hen te waarschuwen en te overtuigen van hun vloekstaat, en om hen te doen zoeken naar de weg van bekering, en naar ware gronden voor hun zielen in Christus Jezus, terwijl zij nog in een dierbare genadetijd leven, ten einde zij niet verder als slachtschapen naar een eeuwig verderf met een bedrogen ziel mochten voortwandelen.

1. Sommigen menen dat God hun God is, omdat de Heere hen zo zegent in het lichamelijke en omdat God aan hen zo veel weldaden en voorspoed geeft. Hieruit maken zij een besluit op, dat God hen liefheeft, en hun God is. Maar wij zeggen: Dan heeft de rijke dwaas ook gronden gehad, om te geloven dat God zijn God was, Luk. 12:16-20. Maar o, hoe naar werd zijn ziel onbekeerd opgeëist en voor Gods vierschaar geroepen, en hoe verloor hij in één nacht al zijn aardse vastigheden!

2. Anderen stellen het weer vast uit een geheel tegenstrijdige grond, te weten, omdat zij zich hier op aarde zo aanhoudend omringd vinden met allerlei druk en kruis, menende dat God hen hier niet zal laten en lijden dan nog hiernamaals voor eeuwig hun zielen verstoten. Nee, zeggen zij, God zal ons niet tweemaal laten lijden. Hij is een barmhartig God. Maar mensen, wat zegt uw doopformulier? O, ziet dat eens bedaard in! Dat formulier zegt volgens Gods Woord immers: "Dat wij in zonden ontvangen en geboren zijn, en daarom allerhande ellendigheid, ja, ook de verdoemenis zelf onderworpen zijn." Wij zijn dat eeuwig waardig, zodat wij alleen in Christus en door het geloof in Hem daarvan verlost kunnen worden, en niet door het ondergaan van vele lichamelijke ellenden in dit leven, die God als een beledigd God en rechtvaardige Rechter de mens toezendt. De mond van de Goddelijke Heere Jezus Zelf heeft immers zo duidelijk gezegd, Mark. 16:16: "Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, die zal zalig worden; maar die niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden."

3. Vele Gereformeerde belijders geloven waarlijk dat God hun God is (en dat zullen dan

dikwijls nog al de beste, uitwendige ledematen der kerk zijn) uit roomse, arminiaanse en sociniaanse gronden, zoals:

a. Zij zijn gedoopt en gaan zeer naarstig ten Avondmaal. Dat te verzuimen, zouden zij menen, was hun een grote zonde. Want zij menen, dat op die tijd, als zij ten Avondmaal gaan, weer hun zonden vergeven worden. Die zijn dan naar hun gedachten weer afgedaan. O, diepe blindheid!

b. Sommigen menen te kunnen rekenen, uit vrome ouders geboren te zijn, of stellen vast, dat zij van kindsheid af bekeerd en geheiligd zijn. O, wat breekt deze laatste stelling bij de mensen geweldig door! En hoe velen zitten in deze strik gevangen! Maar wij zeggen: Ach, wat is dit een ellendig zielsbedrog en verleiding van de satan. De moorddadige Kaïn was ook uit gelovige ouders geboren en offerde ook al op zijn wijze, maar wat was zijn einde rampzalig! En die jongeling met al zijn deugdzaamheid van zijn jonkheid af, hoe kwam het met hem uit? Matth. 19:16-24.

c. Sommigen zijn uitwendig zeer godsdienstig en milddadig aan de armen, en daarop rusten zij. Ja, zij wonen de uiterlijke genademiddelen naarstig bij en zingen ook Psalmen en geestelijke liederen, en ondertussen verstaan zij niet, dat zij soms hun eigen sententie en vloekvonnis zingen. Ach, arme verblinding der ziel!

d. Ja, sommigen gaan in dezen nog wel verder dan anderen, en daaruit besluiten zij, dat God hun God is, en dat zij vernieuwde mensen zijn, want zij oefenen godsdienstplichten in hun huizen. Zij zonderen zich wel eens af tot bidden. Zij horen graag de beste leraars. Ja, zij lopen die leraars na. Zij onthouden zo veel van de predicaties als zij kunnen. Ja, zij zeggen, dat het hun bedroeft dat ze niet beter en meer kunnen onthouden, om er beter van te kunnen spreken. En daarom zullen zij wel predicaties en oefeningen uitschrijven, om die te meer in hun verstand te krijgen, en er over te kunnen spreken tot stichting van de naasten. En ondertussen missen die zielen alle ware ontdekking en verandering des harten, en de bevinding van het Hogepriesterlijk gebed van de Heere Jezus, Joh. 17:17: "Heilig hen in Uw waarheid; Uw Woord is de waarheid." Alles wat zij hebben of weten, zit in hun hoofd, en niet in hun hart. Och, mens, leerde u eens de u nog aangeboden ogenzalf van Christus te kopen, Openb. 3:19, opdat u eens weten moogt, onder gevoelige aandoening der ziel, dat u zijt ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt. Ja, mocht u aanhoudend leren smeken om de bevinding van de belofte, Jes. 54:13: "Al Uw kinderen zullen van den HEERE geleerd zijn." O, dat moet door grondeloze genade Gods u geschonken worden.

4. Ja, duizenden gereformeerden leggen hun grond van hoop dat God hun God is, in de barmhartigheid Gods, en ze zien Gods heiligheid en rechtvaardigheid geheel voorbij. En dan voegen zij daarbij enige begrippen die zij van Christus hebben en van de vrije genade, Maar hun doen is hersenwerk, en zij lopen hun geheel verrot hart, hun verloren zielenstaat en hun van God en Christus vervreemde wandel voorbij.

5. Anderen geloven dat God hun God is, omdat zij zo'n goede mening van God hebben. Zij menen het zo oprecht met God. Vallen zij in zonden, hun bedoeling is echter zo kwaad niet. Want zij willen God liefhebben zo veel zij kunnen, en hun best doen naar hun krank vermogen. Maar, zeggen zij, wij zijn zwakke mensen, en de heiligheid van de engelen is in de hemel. Hun geest is wel gewillig, maar hun vlees is zwak. Zij hopen nog eens wat heiliger te worden en te leven, als dit en dat voorbij is, waardoor zij zo niet kunnen, zoals zij wel willen.

6. Anderen zijn er ook die geloven, dat God hun God is, want zij zijn wel eens zo beroerd,

benauwd en overtuigd geweest over hun zonden en verloren zielenstaat! Zij hebben daarover al zo kunnen roepen, en zich al biddende naar God gewend om genade en vergeving. Ja, zij hebben zich daarop tot een godsdienstige wandel overgegeven. En hoe godsdienstiger zij zijn, hoe meer rust en vrede zij hebben. Maar, arme mensen, u zijt met dit alles buiten de Heere Jezus gebleven, en dus bent u nog zonder Christus en zonder verzoening met God! Ja, u zijt integendeel, nog onder de wet en onder de vloek. O, wat een ongelukkige staat! Waarlijk, u misleidt uw zielen. Uw huis is maar met bezemen gekeerd, Matth. 12:44.

7. Ja, sommigen geloven zeer vast dat God hun God is, omdat zij deze dingen soms wel ondervonden in hun bidden, of onder het lezen en horen van Gods Woord, te weten:

a. Zulk een wonderlijke verheuging en blijdschap, ja, zij zijn wel zo opgetrokken geweest als in de hemel, en hadden ook wel zulke heerlijke dromen bij nacht.

b. Zij hebben wel eens met zo veel vreugde Gods Woord gehoord en op die tijd hadden zij wel willen sterven.

c. Zij hebben wel zulke beloften gehad, waar ze zich zelven zo mee konden vertroosten.

d. Ja, zij hebben de Heiland wel gezien met open armen, zoals Hij gekruisigd is geweest. En dit verkwikte hen zo, dat Hij hun Jezus was.

e. Zij zoeken zo dankbaar en heilig te leven, als zij maar kunnen. En het is wel waar, dat zij het zo niet doen, zoals zij wel moeten, maar daar is dan evenwel de Heere Jezus. Hij zal hetgeen er aan ontbreekt, wel bijvoegen, opdat God zo voldaan mag zijn. Waarbij sommigen, die wat verstandiger in de waarheid zijn, dan nog voegen een beredeneerd geloof, en spreken van zich over te geven aan Christus tot zaligheid, en ondertussen hebben zij nog nooit in waarheid de Heere Jezus aangenomen, of willen aannemen, op de aanbieding van Zijn eeuwig Evangelie, als waarachtige arme en ontblote en in zichzelf verloren zielen. En dus hebben zij zich zelven ook nooit aan de Heere Jezus kunnen noch mogen overgeven. Och, dat bedrogen mensen dit eens ter harte namen, tot hun ontdekking.

Op al deze en nog vele andere bedrogen gronden stellen zeer veel mensen vast, dat God hun God is, en zeggen het soms ook wel vrijmoedig, en worden misnoegd, als men hun die valse gronden naar Gods Woord wil ontnemen. Want een mens is toch van nature in een bolwerk van zelfbedrog, ja, onvatbaar voor het ware geestelijke genadewerk, zo God door Zijn Heilige Geest geen almachtige genade tot ontdekking en bekering bij Zijn woord voegt. O nee, de mensen weten niet wat het is, God te kennen en met God te handelen, en ernstig omtrent de eeuwige en onzienlijke dingen te verkeren; Christus te kennen en in het geloof aan te nemen, is hun ziel geheel vreemd. Zij willen God wel dienen, maar wat behoeft er juist Christus bij, menen zij. De zonden laten en vlieden en de deugd betrachten, en heilig te worden, is immers genoeg. Zij tonen dus noch de deugden Gods, noch de waarheid en het recht Gods, noch zich zelven, noch Christus, noch de verlossingsweg te kennen. Alsook, dat zij geheel onkundig zijn omtrent het einde, waarom het eeuwig Evangelie van Christus aan hen als zondige en verdoemelijke schepselen, die op de vlakte des velds liggen, volgens Ezech. 16, tot hun eeuwige behoudenis en zaligheid wordt voorgedragen. O, de mensen zijn niet recht verloren. Zij kennen hun rampzalige toestand niet. En daarom is het Evangelie en Christus hen niet dierbaar.

Och mens, die uw naam en staat daar hebt horen noemen, o, werd u eens bedaard op uw weg, en nog waarlijk aan u zelven ontdekt en tot armoede door de Heilige Geest bewerkt, om als een arme aan Jezus' troon en voeten smekingen te leren spreken! Ik moet u vragen, arme mens, nietige sterveling, die zo vervreemd van God geboren en dus zonder God en ook zonder Christus in de wereld, ja, een kind des toorns van nature zijt: Och, waar waagt ge uw kostelijke ziel al op? Het zijn immers zandgronden en nare rietstaven die uw hand doorboren, en u in dood

en nood verlaten zullen. O, hoe bent u zo verblind, dat u daar zo durft heengaan met een leugen in uw rechterhand, en dat naar zo'n ontzaglijke en onherroepelijke eeuwigheid? Och, geloofde u het eens, dat gij nog zijt een Lo-Ammi en Lo-Ruchama, wat gij van u zelven ook denken moogt. Gij ligt nog in uw bloed op de vlakte van het veld, om de walgelijkheid van uw ziel, volgens Ezech. 16:4-5. O, wat is uw staat gevaarlijk en tevens afschuwelijk voor God. Och! Dat u door Gods almachtige genade eens al uw valse inbeeldingen en gronden leerdert wegwerpen voor de mollen en de vledermuizen. En mocht u eens heden zien bij Goddelijk en overtuigend licht van de Heilige Geest, dat God uw verzoende Verbonds-God in Christus niet is.

O, laat mij tot uw klare overtuiging van uw gemis in dezen nog maar alleen deze volgende vier zaken aan u voorstellen. En leg er uw hart eens bij neder, met de bede dat de Goddelijke Heere Jezus Zelf uw zielsogen open doe, tot uw eigen zielenheil en zaligheid, Hand. 26:28.

1. David zocht God in de vroege dageraad. Weet u daarvan? Heeft uw eeuwig zielsbehoud u wel ooit een nacht slapen gekost? Leerde u de Heere wel ooit vroeg zoeken? Volgens Jes. 26:9.

2. Hebt u uw eigen zielenstaat voor God wel ooit met smartelijke aandoeningen gezien en erkend als een woestijn en als een land, dor en mat, zonder water, en dus ontbloot van alle genade, en integendeel droog, amechtig, woest, ongeploegd, onbezaaid en geheel onbebouwd voor God en dus van rondom, waar ge uzelf beschouwdet, akelig, gevaarlijk, en vol wild en hels gedierte van zonden, die verslindend en dodend zijn? Ja, leerde u ooit om zelfkennis tot Jezus roepen, arme mensen, en om almachtige, zielsherscheppende genade?

3. Hebt u nog wel ooit uit het gezicht en het gevoel van uw genadeloze toestand, onder smekingen en worstelingen voor de genadetroon van God en Christus leren knielen? En om genade, om vergiffenis en om vergevende en opnemende ontferming, de Heere als een waterstroom leren aanlopen? Ja, hebt u wel ooit als een dorstig hert geschreeuwd, om God in Christus tot uw Verbondsdeel te ontvangen? En wel zo, dat u kunt betuigen: O Goddelijke Heere Jezus, al moest ik hier aan Uw voeten sterven, zo betuig ik: Van nu voortaan begeer ik geen ander goed, dan U tot Heiland van mijn ziel en tot zaligheid te mogen verkrijgen. Och, mocht ik U toegevoegd worden met een eeuwig verbond. Ik verkies liever zoekende te sterven aan Uw voeten, dan weer de zonde en de wereld te dienen; die heb ik voor eeuwig een scheidbrief gegeven. Wat zegt uw ziel, vrienden, op dit alles? Och, werd het er u eens waarlijk om te doen.

4. Zo sommigen van u al enig zoeken en worstelen om uw zielsbehoud mochten kennen, kunt u dan ook dit zeggen, dat u langs geen andere weg wilt behouden zijn, noch tot Gods gemeenschap zoekt te komen, dan in en door de Heere Jezus, en dat uit liefde tot de deugden van God en de eer van Jezus' Middelaarsverdiensten, willende niet zalig worden, zo God om u Zijn vlekkeloze deugden zou moeten benadelen en verdonkeren? Hebt u zowel liefde voor Gods rechtvaardig recht, als voor Zijn barmhartigheid en genade, en dat die beide aan u in Christus verheerlijkt mochten worden? Ja, vrienden, heeft de Goddelijke heiligheid, Zijn zalige gemeenschap en aller betamelijkste dienst wel immer uw zielen gelokt, en naar God en Jezus getrokken, als met mensenzelen en met touwen der liefde? O, oordeel zelf, vrienden! Ik geloof wanneer zo velen als er onder u zijn, die dit lezen of horen lezen, eens getrouw met zich zelven wilden handelen, dat zij waarlijk in hun harten voor God en Christus zouden moeten uitroepen: O zalige God, ik ken U niet. O, Heere Jezus, ik mis U nog geheel met al Uw Middelaarsgenade en volheid. En ik leef nog geheel vervreemd van U, en van Uw vrijwillige zondaarsliefde. En daarom, o stierf ik zoals ik nog op heden ben, mijn val was voor eeuwig zeer groot, en ik

verzonk jammerlijk in het verderf en in een eeuwige ondergang!

Vrienden, de Heere God doe het u door Zijn Geest ter harte nemen, dat is mijn zielenwens, opdat ge uzelf nog naar die ware Vrijstad, en die enige Goddelijke Ark der behoudenis, de Heere Jezus mocht leren wenden, en Hem leren zoeken in die werkzame toestand, als Ps. 34:6: "Zij hebben op Hem gezien, ja, Hem als een waterstroom aangelopen; en hun aangezichten zijn niet schaamrood geworden."

Maar weet, de dag van zaligheid kan voor uw zielen zo ras voorbij zijn, zodat de nacht des doods u overvalt. En daarom, wilt u naar God en Jezus zoeken, om Die tot uw God en Deel te verkrijgen, kom aan, wij zeggen dan tot u, doe het vroegtijdig. Het is nog een heden van genade. De Heere Jezus roept u nog. Nu kunt u waarlijk nog geholpen worden. De weg tot Jezus' genadetroon staat nog open. Aan uw zijde is het wel eeuwig hopeloos; daaraan moet u leren wanhopen. Maar het is niet hopeloos aan de zijde van God en Jezus. En zijn uw zonden en uw schulden zwaar en veel, ja, langdurig en tegen vele kloppingen en licht geschied, o weet, de Heere roept u toe, zo het u in waarheid om God en Christus en Zijn gunst, gemeenschap en beeld te doen is, dat Hij geen lust in uw dood heeft, Ezech. 33:11: "Zeg tot hen: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zou u sterven, o huis Israëls?" O, dit zijn dierbare woorden voor een doodschuldige en gejaagde ziel! O, arme, verloren zondaren en zondaressen, laat Christus dan niet langer tevergeefs aan uw zielen kloppen. En onttrekt uw zielen niet langer van Hem door ongeloof, aan Zijn welmenende en onbepaalde roepstem in het Evangelie. Want Hij roept tollenaren en zondaren, en geenszins rechtvaardigen en dankende farizeeërs. O nee, "Want de Zoon des mensen is gekomen, om te zoeken en zalig te maken, dat verloren was", Luk. 19:10. Wel, laat u dan zoeken en zaligen.

En al deze dingen zeggen wij ook vooral tot u, die reeds *onder overtuiging van de Heilige Geest leeft.* O, bemerk u deze dingen ook voor u. De Heere Jezus zegt al die goede en Goddelijke heilswoorden tot u in het bijzonder. Niets kan of zal u doen verloren gaan, dan uw ongeloof aan Jezus en Zijn vriendelijke aanbieding. Weet het, al kwam u tot Jezus met de schuld van tienduizend talenten op uw ziel, Hij zou u waarlijk aannemen en zaligen. En al bleef u door ongeloof van Hem weg met weinig schulden, u zou waarlijk moeten verloren gaan. O, buiten de Heere Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf. En van Hem door ongeloof weg te blijven, is Hem tot een leugenaar te stellen en Hem te versmaden, Hebr. 12:25.

Komt, u overtuigde zielen, laat mij u eens vragen, en antwoordt u eens voor de Heere:

1. Weet u niet met licht, ja, onder zielsaandoeningen te zien dat God uw God niet was? Maar wel, dat Hij u was een verterend Vuur? En dat God u nooit tot een God van zaligheid kon worden zonder Christus?

2. Hebt ge uw eigen zielen niet leren zien met een smartelijk gevoel, als een nare woestijn? Kent u uzelf niet in uw benauwde vervreemding van God en in uw woestheid, nare walgelijkheid en dorheid, zonder enige heils- en genadewateren in u te bevinden, of immer gekend te hebben, en dat u dus ontbloot en vervreemd zijt van alle werk des Geestes in uw harten?

3. Heeft dat u niet met ernst naar de Heere doen zoeken, en dat al dikwijls zeer vroeg en in de dageraad of in de nacht met sterke roepingen en tranen om God tot uw God, en Jezus tot uw Deel te mogen verkrijgen?

4. Ja, is niet wel eens de al-waardigheid en de gemeenschap, gunst en dienst van God en Christus u zo dierbaar geworden, dat uw zielen de Heere Jezus konden achteraan kleven en

heilig dwingen met Jakob, zeggende, en smekende: "Ik laat u niet gaan, Heere Jezus, totdat u mij zegent?"

Wij zeggen tot u, al deze dingen zijn goed. En hoe meer u die ondervindt, hoe beter. Maar kom, zeg eens, hoe staat uw licht omtrent de aanbieding van het Evangelie, en de roeping van de Heere Jezus aan u, ja, aan u in het bijzonder? Gelooft u die wel waarachtig en dadelijk met toepassing op uw ziel? Of deinst daar uw hart meer terug? Zie, dan onttrekt ge u door uw inwonend ongeloof. En och, stap hier niet overheen. Bezie uw hart in dezen voor de Heere. Want uw ongeloof aan de roeping van Christus in het Evangelie, is de schadelijkste band die u van de dadelijke geloofsomhelzing van de al-waardige Heere Jezus afhoudt, en u van alle ware geloofsonderhandeling met Jezus berooft.

O zielen, zeg mij eens, wie begint het zoeken eerst? Zoekt u de voldierbare Goddelijke Christus, om Hem te bewegen en aan uw zijde te krijgen? Of zoekt Christus u, om Hem het jawoord te geven? En moet Hij alle middelen doen om u, wederhorigen daartoe te bewegen?

O, vraagt dit uw zielen eens af. Hier komt het op aan, om uw ongeloof aan het Evangelie te leren kennen, en ook uw verborgen vijandschap tegen de kostelijke Heere Jezus en de vrije genade. Och, de Heere Jezus doe u hier eens licht in verkrijgen, opdat u eens tot ware onderhandeling des geloofs met, en omhelzing van Hem komen moogt, en kunt zeggen: "Heere, Gij hebt mij overreed en ik ben overreed geworden. Gij zijt mij te sterk geweest en hebt overmocht", Jer. 20:7. O, weet, dat Christus de ziel ondertrouwt en niet de ziel Christus. Hos. 2:19. O nee, de ziel stemt Zijn huwelijksverzoek maar in, en zegt "amen", en kust die Zoon en Bruidegom der zielen, en zo wordt het eeuwig huwelijk met Jezus gesloten en verzegeld. O, wonderlijke vereniging en zalige geloofsomhelzing. O, hoe zalig zijn die allen, die dit van de Vader gehoord en geleerd hebben.

Maar zielen, die nu overreed zijt, dat dit de zaak is, die u hebben moet, maar die u gevoelt in uw hart, dat u daar zo niet komen kunt, hetzij dan wegens de grootheid der zaak, dat zo'n Goddelijke Heere Jezus u zou roepen, en dat, daar u zo slecht en rampzalig zijt. Wij zeggen u: och, weest toch niet langer nederig hovaardig voor Jezus. Ja, de Heere Jezus weet wel wat een slechte zondaar of zondares u zijt, die Hij roept tot Zijn schoot en ingewanden ter ontferming, en tot Zijn volzalige gemeenschap. O, weet en gelooft, zielen, Jezus weet wel raad met uw schulden, met uw gebrek, en met al uw onwaardigheid en onheiligheid. Hij is wel in staat en ook oneindig gewillig, om die te verwisselen met genade, ontferming en algenoegzaamheid. Och, bidt maar steeds om geloof aan Hem en om Zijn zondaarsliefde en Zijn gewilligheid te mogen deelachtig worden. En daar ligt Zijn Woord, Jes. 51:14: "De omzwervende gevangene zal haastelijk los gelaten worden; en hij zal in de kuil niet sterven." Vergelijk met Zach. 9:11-12: "U ook aangaande, o Sion, door het bloed uws verbonds heb Ik uw gebondenen uit den kuil waar geen water in is, uitgelaten. Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebondenen die daar hoopt. Ook heden verkondig Ik, dat Ik u dubbel zal wedergeven." O ja, de Heere Jezus wil Zich in uw zielsbehoudenis voor eeuwig verheerlijken als de Goddelijke Zaligmaker. Geloof alleenlijk.

Begenadigd volk van de volzalige Verbonds-God, en die dit nog voor uzelf op grond van het Evangelie Gods kunt geloven, en ondervinden moogt, vanuit deze uw betrekking met uw hart in het geloof bij Hem als uw God te leven en tot Hem te vluchten.

O vrienden, wat is uw deel groot! Zag u het meer in met verlegen aanbidding!

1. Is God uw God, uw Deel, uw Goed, uw Schat, o, waarom verlustigt ge u niet meer in de Almachtige, als uw onverliesbaar eeuwig Erfdeel?

2. O, staat toch daarnaar, hebt u ook nog woestijnen? Dat zij voor uw zielen tot gezegende

leerscholen mogen worden, ter bevordering uwer zielen. O ja, woestijnen zijn wel eens middelen tot een meer gezet, verkleefd en opgewekt leven met de Heere, o vrienden! Laat David uw zielen hier tot een voor- en leerbeeld zijn.

3. O, staat daar veel bij stil, waarom God juist op u zag, en dat al in de diepe eeuwigheid door verkiezende liefde, Ef. 1:4, en in de tijd door opzoekende en trekkende genade, Jer. 31:3. O, grondeloze liefde. Staat veel stil bij Ef. 2:4-5: "Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde waarmede Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus (uit genade zijt gij zalig geworden)."
O, zoekt waardig te wandelen uw roeping; uw hoofdkeus en zucht moet steeds zijn met Asaf, Psalm 73:

Tot U, Heer', wil ik houden mij,
En mijne toevlucht nemen vrij,
Dat is mij 't beste, dies ik zal,
Altijd melden Uw werken al.

En uw zielsgezang op uw weg moet gedurig zijn:

O, kond' ik eens uitgalmen,
Uw lof door lied of Psalmen,
Tot grootheid van Uw eer;
Maar ach, mijn Licht, mijn Leven,
Wat lof zal ik U geven,
Zeer groot al-waardig Heer'?

4. Ja, het is waar, en dat hebt u ook veel onder uw geloofsaandacht te houden, mijn vrienden, namelijk:

a. Gij zijt en leeft nog in woestijnen, en onder listige en machtige zielsvijanden en helse vervolgers, en soms ook onder lichamelijke, in het heilig bestel van des Heeren voorzienigheid. Maar zo was het lot van al des Heeren heiligen, ja, zelfs van Gods Zoon, de dierbare Heere Jezus, Matth. 4:1. Houdt er u dan niet vreemd over, maar zoek die woestijnen met Christus in en door en uit te wandelen, onder veel bidden tot en gemeenschapsoefening met Hem, en het einde van al uw woestijnen zal heerlijkheid en zaligheid zijn voor uw zielen.

b. Daar is ook een stroom van woelende verdorvenheden, en Enakskinderen van binnen in u, die u alle zoeken te verjagen, en weg te voeren van uw ware Heiligdom, de Heere Jezus, Jes. 8:14, in Wiens geloofsgemeenschap u zo menigmaal God als uw Vader, Vriend en Koning hebt aanschouwd, ziende Zijn verbondssterkte en eer, en gevoelig smakende dat Zijn goedertierenheid uw zielen beter was dan het leven. Maar denk toch veel aan de woorden van de apostel, 1 Kor. 16:13: "Waakt, staat in het geloof, houdt u mannelijk, zijt sterk."

c. Ja, al wat buiten God is, dat bedoelt uw zielsschade en het nadeel van uw geestelijk leven en leidt er maar toe om u te vervreemden van Gods zoete en zalige nabijheid, en een gemeenzame omgang met Hem, en om voor uw zielen al de Goddelijke geloofsvoorwerpen donker te maken of te bestrijden. Ja, het bedoelt maar om uw zielen tot een waterloze woestijn te stellen, tot oneer van uw Koning en de vrije genade, en opdat u zo geestelijk dor en mat, krachteloos, onvruchtbaar en moedeloos zou worden.

5. En daarom, vrienden, waakt, ja, waakt te aller tijd, met gebeden op te zenden voor Jezus' troon, jagende naar een werkzaam geloofsleven met God en Christus. Want de rivieren

Gods zijn vol water. En daarom, zoekt toch te leven al pleitende op uw betrekking op God, en ja, ook op des Heeren verbondsbeloften, onveranderlijke trouw en Zijn goedertierenheid, en op al Zijn Goddelijke verbondsdeugden, zoals hier David deed. En zoals ook de bedrukte Kerk deed, Jes. 63:15-16: "Zie van den hemel af, en aanschouw van Uw heilige en Uw heerlijke woning; waar zijn Uw ijver en Uw mogendheden, het gerommel Uws ingewands en Uwer barmhartigheden? Zij houden zich tegen mij in. Gij zijt toch onze Vader, want Abraham weet van ons niet en Israël kent ons niet; Gij, o HEERE, zijt onze Vader, onze Verlosser vanouds af is Uw Naam." O, dat is zo betamelijk, ja, ook Gode aangenaam en veel tot sterkte der ziel, en tot beschaming en afbreuk der vijanden, en ter bevordering van het geestelijk genadeleven met en voor God, als de Verbonds-God en Toevlucht Zijns volks in de al-waardige Zoon Zijner liefde! En dan zal uw lofzang veel zijn met David:

Omdat Gij mij in al mijn leven,
Zijt tot een hoog Vertrek gebleven,
Gij waart een Toevlucht voor mijn ziel,
Ten dage toen 't mij bange viel;
Dies zal ik dankbaar voor die dingen,
Van U, mijn Sterkte, Psalmen zingen,
Want God, mijn hoog Vertrek, en Slot,
Is mij een goedertieren God.

Maar ik heb nog een kort woord tot zodanige Godzaligen:

a. Die vele malen zo donker en twijfelende omtrent hun genadebetrekking op God en Christus leven, en die geloofskracht zo missen, om te zeggen: "O God, Gij zijt mijn God." En dus dan daaruit niet kunnen of durven werken, en vooral dan niet, wanneer zij zichzelf in woestijnen bevinden, maar dan doorgaans al zijn als verdrukten, door onweder voortgedrevenen, ongetroosten, Jes. 54:11.

b. Die echter onder al hun ongelovig omzwerven het geloof bezitten als de wortel der zaak, en daardoor ook vele malen gestaltelijk kunnen werken met en voor God. Maar het blijft ook gestaltelijk, en gedurig afgebroken. En hun geloof in God bezwijkt weer zo ras, en verandert in ongelovig en achterdochtig klagen, inzonderheid als er wat diepe duisterheden op hun paden verspreid worden, en zelfs vele malen zover, dat zij uitroepen: "Mijn sterkte is vergaan en mijn hoop van de Heere."

Wij zeggen dan tot de zodanigen:

1. Dat de volzalige God in Christus u door Goddelijke genade heeft believen aan te slaan en te eigenen, daarin bent u oneindig gelukkig. Maar dat gij het niet kunt geloven, dat berooft uw zielen van uw blijdschap over uw geluk, en de Heere van Zijn eer. En daarom:

2. O, staat toch naar verkiezing van uw aandeel aan Christus, en van uw kinderlijke betrekking op God. Uw ongeloof staat u in de weg, alsook uw bepalen van God, uw zondige achterdocht omtrent God en Zijn beloften, en uw ontkennen van Zijn reeds begonnen genadewerk in uw zielen door de Heilige Geest, waarvan u als ge maar bedaard en gelovig handelde, vele onderpanden en bewijzen zou vinden, als onder andere:

a. Dat zoeken van God in de dageraad, en dat vele malen met ernst, licht en liefde in Christus.

b. Dat uitroepen met zielsaandoening en blijdschap: "O God", zijnde zo in uw schik en verblijd, dat God, God is.

c. Dat zien van Gods sterkte en eer in het aangezicht van Christus, en in de weg van

verlossing tot heil der zondaren.

d. Dat aankleven der ziel aan de Heere, om Zijn gemeenschap, beeld en dienst, en om de bevindelijke kennis van Hem meer deelachtig te worden.

e. Dat ontwaar worden, dat de goedertierenheid Gods in Christus en in het verbond voor uw zielen waarlijk beter is dan het leven.

3. Ik bid u, vrienden, staat er toch meer naar, om op de roeping en aanbieding van God en Christus in het Evangelie aan u gedaan, te leren werken, en te komen in een nederig omhelzend aannemen van Gods Zoon, Joh. 1:12. En langs die weg zal uw licht opgaan. u zou langs die weg komen tot een gelovige bewustheid, dat God ook uw God en uw Verbonds-God in Christus is. O, laat dat dan uw voorname werk eens meer zijn. Want o, het is u zo nodig, om recht en naar de wil van God door uw woestijnen heen te geraken. Want weet, mijn vrienden, gij hebt nodig veel te strijden, en het zou u dan zo tot sterkte zijn in de strijd, en in uw werkzaamheden met de Heere, en in uw hoop op God. Het is toch zo zoet en zalig te kunnen zeggen met David, Ps. 31:15: "Maar ik vertrouw op U, o HEERE. Ik zeg: Gij zijt mijn God." En daarom, zoek het alleen langs die rechte weg, te weten, langs die geloofsweg in Christus, steunende op het eeuwig Evangelie, en de toegenegen welwillendheid van Christus, tot u daarin ontdekt, als de enige grond van uw vrijmoedigheid en toevluchtneming met vertrouwen tot Zijn genadetroon, in plaats van het langer te doen met een zien op uw begeerten, levendigheid en afwisselende bevindingen, of wat het ook anders zijn mag. Och, verlaat al die gronden eens, die ge uzelf zo lang vruchteloos gezocht en gemaakt hebt. Sterf ook eens in dezen aan de wet, en aan al uw wettisch werken, opdat het Goddelijk Evangelie uw zielen eens recht dierbaar mag worden, volgens Rom. 7:4. En laat uw hoofdwerk toch op aarde worden, te staan naar bedaarde geloofsonderhandelingen met Jezus, op Zijn tedere, waarachtige en welmenende heilsaanbiedingen aan u gedaan, opdat Christus Jezus zo uw enige Grondsteen en Rust mag worden, volgens Jes. 28:16; 1 Kor. 3:11. En om zo te leren beoefenen de raad en het bevel van de apostel, 1 Petrus 1:13: "Daarom, opschortende de lendenen uws verstands, en nuchter zijnde, hoopt volkomenlijk op de genade die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus."

4. Laat daartoe toch Gods dierbaar Woord en haar onderzoek u meer dierbaar zijn. Tracht toch meer daarnaar als uw enige regel in alles te werken en te handelen. O, die Goddelijke Bijbel, en die zalige woorden van God moeten onze gedurige zielsspijze zijn, om met Jeremia te kunnen betuigen, Jer. 15:16: "Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten, en Uw woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten; want ik ben naar Uw Naam genoemd, o HEERE, God der heirscharen."
En in dit Woord vindt u overal de Heere Jezus als de God der zaligheid, Openb. 19:10: "Want het getuigenis van Jezus Christus is de geest der profetie." Daarom roept Petrus al des Heeren volk toe, 2 Petrus 1:19: "En wij hebben het profetische Woord, dat zeer vast is, en gij doet wel dat gij daarop acht hebt, als op een licht schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte en de Morgenster opga in uw harten." En langs en door dat Woord wil de Heere met toestralend licht des geloofs in en aan de ziel betuigen, tot volle geloofsroem van Zijn kinderen, die nog twijfelende leven: Hoor, Mijn volk, en Ik zal spreken; Israël, en Ik zal onder u betuigen: Ik God, ben uw God", Ps. 50:7. En zo zult gij in staat gesteld worden om met een roemend geloof te betuigen met de Kerk, Jes. 12:2: "Zie, God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen; want de HEERE HEERE is mijn Sterkte en Psalm, en Hij is mij tot Heil geworden."

En blijven er dan nog soms velerlei twijfelingen in uw zielen over, en ook vele woestijnen, die dor en mat en zonder water zijn, ter beproeving en loutering van uw zielen, o leer maar meer de Goddelijke Heere Jezus te stellen tot uw Fontein en enige Springader. O, uw woestijnen zijn bepaald en afgemeten bij de Heere. De tijd nadert ondertussen voor u al sterk, dat ge uw zielen zult uitgevoerd vinden uit alle woestijnen en ellenden. En ja, ook boven alle donkerheden en twijfelingen omtrent de verheven en zielszaligende geloofsvoorwerpen en uw verbondsaandeel aan dezelve. Nee, dan zal geen inwoner zeggen: Ik ben ziek. Maar dan zult gij God kennen, gelijk gij van Hem gekend zijt. En gij zult Hem in Christus zien en genieten, gelijk Hij is. Zo dan, vertroost uzelf en elkander met deze woorden. Daartoe schenke de zielszegenende

Verbonds-God geloofskracht en licht in en aan uw zielen,
AMEN

10. De standvastige wandelaar naar Sion

"Als zij door het dal der moerbeziebomen doorgaan, stellen zij Hem tot een Fontein. Ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken."
Psalm 84:7

Vol van nadruk en geloofssterkte is de aangename belofte Gods, die wij vinden in de Godsspraak van Jes. 32:3: "En de ogen dergenen die zien, zullen niet terug zien." Deze heilsbelofte behelst in zich een algemeen kenmerk van genade, waarbij de bondgenoten Gods te onderkennen zijn van alle vreemden en toont aan de echtheid van hun genadestaat en het standvastige van hun geloofswandel met en voor God. Want dezelve sluit in, dat hen door genade geestelijke geloofsogen zijn geschonken, welke alleen van en door de Jehovah zijn geopend, Ps. 146:8.

Deze belofte sluit ook in dat zij met en door dezelve de enige en eeuwig volzalige Koning van de Kerk, waarvan gemeld was in vers 1, hebben leren kennen en erkennen en onder Zijn liefdedienst en sceptergebied zich met een voornemen des harten begeven hebben.

Deze belofte sluit in dat ze de gezegende heilsgevolgen van Zijn zo rechtmatige, rechtvaardige en heugelijke regering ondervinden. Ze vinden en genieten alles bij Hem, wat hun geestelijke nood en weerloos behoeftig bestaan van de ziel ontbreekt en nodig heeft, zowel ter verzoening met God als ter verkwikking van hun amechtige en matte ziel en ter verberging tegen alle list en geweld der vijanden, en ter bewaring onder alle onheilen en verdrukkingen. Daarom lezen wij in vers 2: "En die Man zal zijn als een verberging tegen den wind en een schuilplaats tegen den vloed; als waterbeken in een dorre plaats, als de schaduw van een zwaren rotssteen in een dorstig land", Jes. 32:2.

Deze belofte behelst ook een aanwijzing van hun onbezweken moed en standvastig voornemen van de ziel en de zalige gesteldheid des harten, om deze hun Koning en Zijn dienst en weg onveranderlijk aan te kleven. En om zo als rechte Jozua's en Kalebs, de Heere volharden te volgen, en zoals de apostel zegt, met lijdzaamheid en standvastigheid te lopen de loopbaan die hen is voorgesteld, met een gedurig en verkleefd zien op Hem, de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, Hebr. 12:2. Ze gevoelen een volvaardigheid in zich om het Lam te volgen, waar Het hen voorgaat en waar Het hen zal behagen te leiden, hetzij onder licht of duister, hetzij in een weg van voorspoed of tegenspoed, hetzij onder druk en beproevingen, of onder meer troost en ruimten, als wetende en gelovende, dat de Heere hen niet zal begeven noch verlaten, maar hen zal regeren, behandelen en leiden naar Zijn raad, totdat Hij hen in heerlijkheid zal opnemen, zoals de betuiging was van Asaf, die geestelijke wandelaar naar Sion, Ps. 73:24. Het verwaardigt hen te voeren in dat Sion boven, waar zij voor God verschijnende, in de volste kracht ondervinden zullen dat de Heere als hun Zon en Schild voor eeuwig hen genade en eer zal toedelen en geven, doende hen ontvangen het einde van hun geloof, de zaligheid van de ziel, de onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die voor hen in de hemelen bewaard en weggelegd is.

En zie, zodanige gelovige wandelaars naar het Sion Gods komen ons voor in deze onze tekstwoorden. Maar hun weg derwaarts ligt onder wegen van druk, beproevingen, donkerheden, en strijd. Maar zie, zij hadden en behielden echter een standvastig, onwankelbaar voornemen des harten, om de Heere te blijven dienen en nawandelen, al was het in onbezaaid land en in een land van kuilen, dorheid en schaduw des doods, Jer. 2:6. Ze bevinden hun Koning, Man en Hoeder voor hun ziel als waterbeken in een dorre plaats, en als de schaduw van een zware rotssteen in een dorstig land. Daarom wordt zo van hen in onze tekstwoorden getuigd, Ps. 84:7:

"Als zij door het dal der moerbeziebomen doorgaan, stellen zij Hem tot een Fontein. Ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken."

Men kan deze onze tekstwoorden aanmerken in zijn samenhang als een verdere omschrijving, wie de rechte en gelukkige reizigers en wandelaars zijn naar het Sion Gods, het boven hemelse Jeruzalem. Wij zullen in dezelve nagaan en acht geven op twee delen:

I. Op het ongeval dat de huisgenoten Gods op hun weg ontmoeten;
II. Op hun gedrag en des Heeren hulp daaronder.

I. Het ongeval dat de huisgenoten Gods op hun weg ontmoeten

Betreffende het eerste, "als zij door het dal der moerbeziebomen doorgaan"; daar wordt van een dal van moerbeziebomen gemeld. Anderen zetten het liever over: het dal der tranen. Dat is niet ongepast, want o ja, ware wandelaars naar Sion moeten veelal op hun reis naar het hemels Vaderland een dal der tranen doorwandelen, zodat tranenbrood hun spijze is. Och, hoe vele van zodanige dalen ontmoet en doorwandelt een begenadigd reiziger en wandelaar naar Sion al niet! Dan bevindt hij zich eens in een dal van zonde bewenende tranen. Dan in een dal van Christus nawenende tranen, onder verberging van God en Jezus voor zijn ziel. Dan in een dal van moedeloze, ongelovige en bekommerde tranen. Dan in een smartelijk dal van zielsdoorgrievende smaad en rouwtranen. Dan in een dal van boetvaardige tranen, wegens de kracht van inwonende verdorvenheden en zonden, en ook wegens onkunde van Christus en God en de weinig bevindelijke gelijkvormigheid aan Zijn Goddelijk deugdenbeeld en de zo geringe verheerlijking van Hem, zijn dierbare Verbonds-God en Zielenheiland, in zijn hart en wandel.

Anderen vertalen het met *een jammerdal*. En zo noemt het Datheen in onze rijm- en zangpsalm Ps. 84:3 terecht, want een tranendal is ook een jammerdal voor des Heeren volk. O, wat al jammer gaat er niet in hun ziel om, en ook van dezelve op, voor en tot de Heere, wegens hun gevoelige ervaring van hun veelvuldige overgebleven blindheid in God en in Zijn verbond en in Zijn wegen der genade en in ware zelfkennis. Als ook wegens de verre afstand van hetgeen zij betaamde te zijn en te doen omtrent den Heere en Zijn wil en roembelangen. Als ook wegens hun snode ondankbaarheid aan de God hunner goedertierenheid, Die hun ten Heiland was bevonden van Egypteland af, en hun zondig doorvloeien omtrent al de talloze ontvangen Goddelijke goedheden en de zo tedere en onvermoeide liefdeshandelingen van Herder Jezus omtrent hen geoefend. Ook wat betreft het zo weinig beantwoorden en voldoen aan hun zalige en genadige betrekking op God en hun zo herhaalde hartelijke betuiging voor God en hun eeuwige dure verplichting aan God en Jezus, de God der zaligheid en des verbonds, en wegens al haar liefdeloosheid en veelvuldige koelheid omtrent God en Christus, die zij zo vele malen in zich ondervinden.
Of soms ook wel wegens de onderdrukkende macht van helse vijanden en derzelver boze listen tegen hun ziel en genadeleven uitgeoefend en ondervonden. Of soms ook in en door wegen van vele en aanhoudende lichaamsellenden en weedom en zware, uitwendige beproevingen en drukwegen, die van zeer onderscheiden natuur kunnen zijn. Maar o, onder welke zware lichaamsellende en verdrukking kan niet een wandelaar naar Sion als zwoegende heengaan, waaronder zijn ogen vele malen druppen tot God en Christus.

Er zijn nog anderen die "het dal" vertalen als "het dal der lijmputten", en niet ten onrechte. Want waarlijk, zo is ook deze wereld met al zijn aftrekkende, verleidende en zielsopbindende

omslag, als zo'n dal der lijmputten, die de ziel en derzelver werkzaamheid, gedachten en genegenheden als aan de aarde en het ondermaanse vastmaken en verlijmen, en voor tijden lang soms komen vast te hechten, zodat ze aan het stof kleven, Ps. 119:25. En zo verlaten zij hun eerste liefde, Openb. 2:4, ja, wonen zij als een afvallige in het dorre, Ps. 36:7, en worden zij de aarden flessen gelijk gerekend, Klaagl. 4:2. Maar deze lijm wordt aanstonds week en los, en zonder enige kracht ter verdere vastbinding en verkleving bevonden, zo wanneer aan de gelovige ziel weer enige vernieuwde toedeling van de zielsverwarmende genadewateren van de Heilige Geest wordt geschonken. Want toch, wat gelijmd is, is en blijft gebroken en zeer onvast bevonden. En zo is het ook in dit opzicht met Gods volk, omtrent al de dingen buiten God. Zij mogen soms voor een tijd het gemoed aftrekken van God en hechten aan het stof, echter nadien is het weer met Asaf, volgens Ps. 73:25: "Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde."

Echter, dat is waar, een lijmpad is een zeer aanbindend pad voor een wandelaar en rondom hinderlijk om op zijn weg te vorderen en daarop veel spoed te maken. Godzalig volk, bemerk gij dit voor u: hoe is het met u in dezen? Hebben de dingen van de tijd veel of weinig kracht op uw ziel? Bezie dit eens, waar staat en waar leeft gij? Heeft God, of de aarde uw hart ingenomen? O, vergeet uw hoofdles niet, die voor u te vinden is in Kol. 3:1-4: "Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zo zoekt de dingen die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods. Bedenkt de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn. Want gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God. Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, Die ons Leven is, dan zult ook gij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid." Vergelijk met 1 Tim. 6:10-12: "Want de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad, tot welke sommigen lust hebbende zijn afgedwaald van het geloof, en hebben zichzelf met vele smarten doorstoken. Maar gij, o mens Gods, vlied deze dingen, en jaag na gerechtigheid, Godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid. Strijd den goeden strijd des geloofs, grijp naar het eeuwige leven, tot hetwelk gij ook geroepen zijt, en de goede belijdenis beleden hebt voor vele getuigen."

Maar onze overzetters menen met de meeste nadruk het over te zetten als *het dal der moerbeziebomen*. Dit dal is nergens nader te vinden als het dal Refaïm, waarvan wij lezen in 2 Sam. 5:22-24, waar zeer veel moerbeziebomen waren, liggende nabij Jeruzalem onder de stam van Benjamin. En vrienden, laat ons hierbij stilstaan, want dit is zeer opmerkelijk, dat dit donkere dal zo nabij Jeruzalem gevonden werd en van de wandelaars naar Sion toch nog doorwandeld moest worden. Wij leren hieruit, dat het nog zo Gods weg is met Zijn ware volk. Als hun ziel nabij de grenzen van Sion en nabij de ingang en overgang van het boven hemels Jeruzalem der heerlijkheid zich bevindt, dat zij dan even kort te voren nog een donker moerbeziëndal doorwandelen moeten van Goddelijke verberging en verdonkering van het zielszaligend en verheugend licht van Zijn aangezicht, in navolging van hun eeuwig gezegende Verbondshoofd en Vorst, de Heiland der wereld, Jezus, Sions Koning, zoals wij vinden aangetekend, Matth. 27:46: "En omtrent de negende ure riep Jezus met een grote stem, zeggende: ELI, ELI, LAMA SABACHTHANI? Dat is: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" "En Jezus wederom met een grote stem roepende, gaf den geest", Matth. 27:50. Godzaligen, laat het u dan niet vreemd zijn als dit ook uw lot is.

Alle natuurkenners berichten nu dat die bomen een droge grond beminnen en dat dus dit dal als een waterloze plaats moet worden aangemerkt, waar de reizigers hun dorst niet konden lessen. Maar wij willen hier dit dal niet letterlijk, maar zinnebeeldig en figuurlijk opvatten als een zinnebeeld van zwarigheden, die de gelovigen op hun weg ontmoeten, omdat de meeste nadruk van de spreekwijze zulks medebrengt. En omdat in Gods Woord, de Kerk en een

gelovige onder tegenspoed zich wel vaker op dergelijke wijze uitdrukt: "Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij", Ps. 23:4 Vergelijk met Jes. 32:2. Zo moeten we hieronder verstaan, hetzij de gehele Kerk of een bijzonder gedeelte ervan op aarde, of een gelovige in het bijzonder, die zich in een staat van zo'n vallei bevindt. Dat kan dan zijn als zij onder verdrukking en vervolging beroofd worden van die middelen der genade, waarnaar hun ziel dorst en die hun nodige verkwikking op de weg naar de hemel zijn. Zoals wij daarom de man Gods, David horen betuigen, Ps. 42:2, 3: "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, alzo schreeuwt mijn ziel tot U, o God. Mijn ziel dorst naar God, naar den levenden God; wanneer zal ik ingaan, en voor Gods aangezicht verschijnen?" En vers 7:"O mijn God, mijn ziel buigt zich neder in mij; daarom gedenk ik Uwer uit het land van de Jordaan en Hermon, uit het klein gebergte." Vergelijk hiermee de Goddelijke bedreiging: "Zie, de dagen komen, spreekt de Heere HEERE, dat Ik een honger in het land zal zenden; niet een honger naar brood, noch dorst naar water, maar om te horen de woorden des HEEREN", Amos 8:11.

Het kan ook zijn dat bijzondere gelovigen ten aanzien van hun gevoelige en verkwikkelijke toestand in de genadestaat eens opmerkelijk verlaten worden, hetzij langs een meer soevereine weg Gods, of om tussenkomende zonden en begane ongerechtigheid. In die weg is dan al hun licht, blijdschap, troost en opgewekte levendige werkzaamheden, als ook het werkzame opgeklaarde nabije leven met God en Jezus door de Heilige Geest weg en geweken, ja, alle levendige toegang tot de genadetroon als bezweken, en al dat berustende bemoedigde leven en gelovige gemoedsvertrouwen in en op de Heere Jezus is opgehouden. Ja, dat het zalig herhaalde geloofsoefenende leven op de volheid van Christus en met Zijn gezegende Goddelijke Persoon niet alleen verminderd is, maar als met vleugelen is weggevlogen. En integendeel, in en van die ziel wordt ondervonden, dat het rondom donker en naar is, als in een dicht, besloten, naar, donker moerbeziëndal, zodat de ziel de Heere ziet noch vindt. Zij ziet niet op wat weg en grond zij is en wandelt. Het Sion, waar zij heengaat, is geheel verborgen en als uit het oog weg. Des Heeren Geest houdt zich stil. Alles raakt onder bestrijding en betwisting. En ja, bevindingen en waarheden en de Goddelijke geloofsvoorwerpen, die alle zijn geheel verdonkerd.

Hierbij wordt niet zelden in de ziel krachtig ondervonden, onder en vanwege de scheiding en het gemis van de volzalige God, een gezicht en gevoel van allerlei werkende en woelende zonden en een slaafse vrees voor Gods toorn en misnoegen. Ook handelt zij dikwijls verkeerd met de werkende voorzienigheden Gods en vat zij die op als richterlijk tegen haar, tot verdere benauwing en veroordeling. Dit is even zoals de broeders van Jozef eens deden omtrent de gedragingen van Jozef omtrent hen. Jozef had zo'n gezegend einde met hen in alles voor, zoals achteraf bevonden werd, terwijl slaafse vrees, achterdocht en wantrouwen in het eerst hen overwonnen en gevangen namen. Wij kunnen dit zien in de geschiedenis, die de Geest Gods in dezen heeft aangetekend, Gen. 42:21-22; Gen. 43:16-20 en Gen. 44:16. Nu, evenzo handelt soms een ziel omtrent de Heere in Zijn weg en handelingen met haar, die van voren beschouwd wel zeer vreemd en beroerd kunnen schijnen, maar achteraf rondom gezegend worden bevonden. En waarlijk, zo was Gods weg met Jozef, Job en David bevonden.

Door dit alles is het dan dat de ziel van een gelovige in zo'n dal en door zodanige wegen wordt geleid en zo geestelijk amechtig wordt, dat zij klagen moet met de man Gods, David: "O mijn God, mijn ziel buigt zich neder in mij; daarom gedenk ik Uwer uit het land van de Jordaan en Hermon, uit het klein gebergte", Ps. 42:7. Ja: "Mijn hart keert om en om, mijn kracht heeft mij verlaten en het licht mijner ogen, ook zij zelf zijn niet bij mij", Ps. 38:11. "Mijn God, ik roep des daags, maar Gij antwoordt niet; en des nachts, en ik heb geen stilte", Ps. 22:3. Maar o,

in zodanige toestanden is waarlijk zo'n ziel als in een waterloos, droog, besloten, donker moerbeziëndal en in een land, dor en mat zonder water, Ps. 63:2.

Wanneer een gelovige door langdurige afwijking en een leven onder onopgemerkte sleurplichten en een lauwe toestand onder al wat godsdienst is, dor, dodig, flauw en lusteloos en levenloos zo heen kan leven, kan hij daardoor in zo'n diepte en laagte naar zijn ziel geraken, zodat er voor hem als geen opkomen en uitklimmen aan is, en de Zoon van Gods liefde hem moet toeroepen: "En schrijf aan den engel der gemeente die te Sardis is: Dit zegt Die de Zeven Geesten Gods heeft, en de zeven sterren: Ik weet uw werken, dat gij den naam hebt dat gij leeft, en gij zijt dood. Zijt wakende en versterk het overige, dat sterven zou; want Ik heb uw werken niet vol gevonden voor God. Gedenk dan hoe gij het ontvangen en gehoord hebt, en bewaar het, en bekeer u. Indien gij dan niet waakt, zo zal Ik over u komen als een dief, en gij zult niet weten op wat ure Ik over u komen zal", Openb. 3:1-3. En zo wanneer de liefdesstem van Christus in dezen geen invloed op die ziel heeft, maar zij daaronder blijft heengaan in de weg haars harten, met een verstrooien van haar wegen tot de vreemden, die zij liefheeft en nawandelt, dat dan Gods geliefde Zoon, Sions Heere en Koning deze haar taal haar te verstaan geeft, die echter, meen ik een bewaarbelofte in zich vervat, welke wij lezen in Hos. 2:5: "Daarom, zie, Ik zal uw weg met doornen betuinen, en Ik zal een heiningmuur maken, dat zij haar paden niet zal vinden."

Dit doorgaan nu van een dal is niet anders als metterdaad in zo'n staat te komen en ja, daarin al enige tijd te blijven. Niet dat dit voor alle reizigers en wandelaars naar Sion altijd Gods weg is. Nee, maar soms en voor sommigen, zo niet de meesten. Vroeg of laat, komen op hun weg al zeer vele gelovigen in zulke en dergelijke toestanden. Want ik geloof, dat iedere Godzalige zo op Gods eigen volwijze tijd wel zijn bijzondere moerbeziëndal krijgt te doorwandelen, tot zijn loutering, vernedering en meerdere zelfkennis en walging aan zichzelf, of ter ontdekking van enige onopgemerkte natuurzonden, die tot ontsiering van de genade in de ziel waren. Daarom worden ze of naar de ziel of naar het lichaam geleid in zo'n weg die terecht genoemd mag worden een doorgaan door een moerbeziëndal. Dat dal wordt hier zo omschreven:

a. Wegens de donkerheid van de weg en haar diepe beslotenheid, zonder uitkomst te zien.

b. Wegens de besmettelijkheid van zo'n moerbeziëndal, want het is daar zeer besmettelijk. En ja, wegen van lijden en druk zijn ook wegen waar men veel hartsbesmettende zonden ontdekt en de kracht van onze vijandschap tegen God en Zijn tuchtwezen ervaart.

c. Wegens de vuiligheid en morsigheid van zo'n dal, om te wandelen. Daar wordt overal datgene gevonden, dat nieuwe opbindingen en belemmeringen geeft in de dienst en de gemeenschap van God en Christus.

d. Wegens de dorheid en droogte en amechtigheid van het dal, zowel als wegens het gebrek aan waterbeken en fonteinen. Maar waarlijk, zo wordt het dan ook geestelijk vele malen in het gemoedsbestaan ondervonden volgens Jes. 41:17: "De ellendigen en nooddruftigen zoeken water, maar er is geen, hun tong versmacht van dorst; Ik, de HEERE, zal hen verhoren, Ik, de God Israëls, zal hen niet verlaten."

Echter, het moest geenszins iemand van Gods weg afschrikken, want de wandelaars naar Sion wordt hier ook troost toegeroepen en beloofd en ja, zij wordt dadelijk aan hen toegedeeld, zoals wij zien in het tweede deel van onze tekstwoorden:

II. Hun gedrag en des Heeren hulp daaronder

"Als zij door het dal der moerbeziebomen doorgaan, stellen zij Hem tot een Fontein. Ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken." Wij zingen over dit vers in onze rijmpsalm aldus:

Als zij door dit jammerdal gaan,
Zij zullen met vlijt recht voortaan,
Putten te graven zijn genegen,
Die werden gemaakt waterrijk,
Door den regen allen gelijk.

Maar deze berijming is niet in overeenstemming met wat David hier betuigt, want zo te doen zoals Datheen zegt, is geheel tegen de aard en gewoonte van reizigers in, die doorgaans enig water met zich voerden en zichzelf geenszins zo lang in zo'n dal ophielden om daar werkzaam te zijn met het graven van putten onder een verbeiden en wachten tot de regen des hemels die vervulde, en dat zij daardoor dan zo lang op hun reis zich kwamen op te houden. Nee, daarom is omtrent dit vers de berijmde uitdrukkingen van de zaakrijke en zoetvloeiende Ghijsen veel eigenaardiger en beter bevonden, die het aldus berijmt en zingt:

Welzalig is ook 's mensen staat,
Die hem op Uwe macht verlaat.
Wiens harten ten gebaande wegen,
Door 't moerbezie bomendal
In U de Bron-aar vinden zal,
Dan zijt Gij hun Fontein en Regen,
Die hen zeer rijk"lijk overgiet,
Wanneer men beek noch put en ziet.

Onze vertaling van de woorden leert ons de werkzaamheid van een gelovige in zo'n dorre en behoeftige staat omtrent de Heere, de Verbonds-God. Gelijk nu in het natuurlijke de fontein naar de dalen haar watervlieten laten uitgaan, waarmede dan een amechtige reiziger zich verkwikt en verkoelt, zo stelt deze in het geloof de Heere Jezus en de Drie-enige Verbonds-God in Christus tot zijn verkwikkende en dorst lessende en verkoelende Fontein, in een lage, ootmoedige gestalte. Want toch, het is een zeer bekende waarheid in Gods Woord, dat God, Christus en Zijn genade voorkomen onder deze zinnebeeldige benaming van fontein, beken, wateren en regen. Zo hebben wij ook hier door deze fontein die hier deze wandelaars naar Sion voor zich stellen ter verkwikking, te verstaan alleen Hem, Die is, was, en zijn zal de Springader Israëls, Ps. 68:27.
Hij wordt in dit ons zanglied benoemd van onze dichter de Heere der heirscharen, vers 2, de levende God, vers 3, erkend en geroemd in een vol geloofsvertrouwen, vers 4, mijn Koning en mijn God, vers 6, als de sterkte van Zijn volk, vers 9, Jakobs Gods, vers 10, het Schild en de Verbonds-God van al deze wandelaars naar Sion, vers 12. Volgens vers 13 de Heilzon en het Schild, Die aan al Zijn volk genade, het goede en eer geeft, en dus het enige en volzalige en waarachtige en veilige Voorwerp van vertrouwen en berusting is, Die de ziel welgelukzalig maakt.

Men kan ook hier meer in het bijzonder door deze fontein verstaan de gezegende Zone Gods, als de God-Mens en zielszaligende Middelaar van het genadeverbond, in Wien Jehovah Zich aan Zijn volk mededeelt, waarom God de Vader wordt toegezongen: "Want bij U is de fontein des levens", Ps. 36:10. En in Hem alleen mogen Gods kinderen ook de toegang tot God

de Vader met vertrouwen door het geloof vrijmoedig oefenen. Ef. 3:12 en Joh. 14:6.
Dan is de gezegende Heere Jezus, die Goddelijke Heiland in die betrekking hier aan te merken:

a. Als de reinigende Zoen- en Bloedfontein, Zach. 13:1, om hen zelfs in dat besmettende moerbeziëndal telkens te reinigen en te wassen, 1 Joh. 1:7: "Maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zo hebben wij gemeenschap met elkander, en het bloed van Jezus Christus Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonden."

b. Als die verkwikkende en dorst stillende Fontein, Openb. 22:17, vergelijk met Openb. 21:6: "Ik zal de dorstigen geven uit de fontein van het water des levens voor niet." Vergelijk met Joh. 7:37-38: "En op den laatsten dag, zijnde de grote dag van het feest, stond Jezus en riep, zeggende: Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke. Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien."

c. Als die zielsverblijdende Troost en Heilfontein, Jes. 12:3: "En gijlieden zult water scheppen met vreugde uit de fonteinen des heils."

d. Als die kracht en moed verlenende Fontein, om van kracht tot kracht naar Sion te gaan, Ps. 84:8 en Zach. 10:12: "En ik zal hen sterken in den HEERE en in Zijn Naam zullen zij wandelen, spreekt de HEERE."

e. Als die ziel en hitte verkoelende Fontein, volgens Jes. 41:17: "De ellendigen en nooddruftigen zoeken water, maar er is geen, hun tong versmacht van dorst; Ik, de HEERE, zal hen verhoren, Ik, de God Israëls, zal hen niet verlaten."

f. Als die genade, geur, fleur, bloei, vruchtbaar makende Fontein, Die de ziel als een aangename, vruchtbare, gewaterde en sierlijke hof kan maken. "Mijn zuster, o bruid, gij zijt een besloten hof, een besloten wel, een verzegelde fontein. Uw scheuten zijn een paradijs van granaatappelen, met edele vruchten, cyprus met nardus, nardus en saffraan, kalmoes en kaneel, met allerlei bomen van wierook, mirre en aloë, mitsgaders alle voornaamste specerijen. O Fontein der hoven, Put der levende wateren, die uit Libanon vloeien!" Hoogl. 4:12-15. "Ik zal Israël zijn als de dauw, hij zal bloeien als de lelie; en hij zal zijn wortelen uitslaan als de Libanon. Zijn scheuten zullen zich uitspreiden, en zijn heerlijkheid zal zijn als des olijfbooms; en hij zal een reuk hebben als de Libanon. Zij zullen wederkeren, zittende onder zijn schaduw; zij zullen ten leven voortbrengen als koren, en bloeien als de wijnstok; zijn gedachtenis zal zijn als de wijn van Libanon", Hos. 14:6-8. Bij en van Hem, die Boom des Levens worden toch de rivier- en heilwateren gevonden. "En hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit den troon Gods en des Lams. In het midden van haar straat en op de ene en de andere zijde der rivier was de Boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende Zijn vrucht; en de bladeren des Booms waren tot genezing der heidenen", Openb. 22:1-2.

Nu, in al deze opzichten wordt de heilvolle Heere Jezus van deze wandelaars die door een donker moerbeziëndal wandelen, gekend, gesteld en ondervonden. En in Hem wordt de Drieenige, volzalige Verbonds-God tot hun Fontein genoten. En o ja, deze Goddelijke Fontein vergoedt alle gebrek, noden en ellenden, die van en door de ware God zoekende wandelaars naar Sion in dit jammerdal, lijmputdal, tranendal en moerbeziëndal ondervonden worden. O, wat is Christus niet alles en in allen, volgens het woord van de apostel in Kol. 3:11, ten einde uit Zijn volheid alle gepaste genade te ontvangen, Joh. 1:16, waarom ons geloof ook terecht zingt voor Zijn gezegend aangezicht, onder alle matheid en donkerheden, Ps. 36:3 berijmd (Datheen):

In U is des levens fontein,

En Uw klaarheid geeft ons allein
Licht, en verstand om merken,
Over de harten onbevlekt,
Uw goedigheid, o Heere strekt,
Die steeds schijnt in Uw werken.

Onder een opwekken van onze ziel op deze wijze:

Mijn dorre ziel ga henen
Nu naar uw Heiland wenen,
En smeek, dat Hij u geeft
't Beloofde dat Hij door Zijn dorst verworven heeft.
Die wateren, die vloeden:
Waartoe Hij al de moeden
En dorre zielen noodt
Tot zuiv'ring van ons hart en redding van de dood.

Maar wij moeten verder opmerken dat deze fontein voornamelijk aanwijst dat de Heere Jezus al die genade bezit en heeft, en ja, alleen heeft: "Want het is des Vaders welbehagen geweest dat in Hem al de volheid wonen zou", Kol. 1:19 en Kol. 2:3, die de ziel verkwikken en haar versmachtend gebrek kan wegnemen. Zie Joh. 7:37-38: "En op den laatsten dag, zijnde de grote dag van het feest, stond Jezus en riep, zeggende: Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke. Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien." En haar dorst, welke en hoedanig die ook zijn mag, met al de verdere noden en begeerten, kan en wil Hij vervullen, ja, vervult Hij ook dadelijk in het moerbeziëndal, volgens Jes. 48:21: "Zij hadden geen dorst, toen Hij hen leidde door de woeste plaatsen; Hij deed voor hen water uit den rotssteen vlieten; als Hij den rotssteen kliefde, zo vloeiden de wateren daarheen." Daarom zegt de Heere Jezus in Openb. 22:17: "Die dorst heeft, kome. En die wil, neme het water des levens om niet." En David betuigt: Hij, namelijk mijn Jehovah Herder, leidt mij aan zeer stille wateren, Hij verkwikt mijn ziel, Ps. 23:2. "Want Ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt, en Ik heb alle treurige ziel vervuld", Jer. 31:25.

Al wat een fontein bezit en uitgeeft is voor een ander en tot derzelver gebruik. Zo is het ook met de Heere Jezus in Zijn Middelaarsvolheid, volgens Joh. 1:16: "En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen ook genade voor genade." Zoet is de gelovige opmerking van David omtrent de volwijze en voorzienige regering van de Heere: "Die de fonteinen uitzendt door de dalen, dat zij tussen de gebergten heen wandelen. Zij drenken al het gedierte des velds; de woudezels breken er hun dorst mede", Ps. 104:10-11. Maar waarlijk, dit is ook in het geestelijke alleszins waarheid, in de bijzondere voorzienigheid Gods omtrent Zijn Kerk en volk. Vol zoete lessen zijn die woorden bevonden voor de geloofsaandacht.

Nu wordt van al de ware wandelaars naar Sion en van hun geloofswerkzaamheid gemeld, dat zij den Heere tot zo'n fontein stellen, en wel voor zich. Dat sluit dan in dat er zo'n fontein is en dat zij dat weten, volgens Ps. 36:10: "Want bij U is de fontein des levens." Dat sluit tevens in, dat zij die fontein bij zaligmakend licht kennen en dadelijk in het geloof voor zich gebruiken, Ps. 36:8 en 10. Ja, dat de gelovigen telkens weer van deze fontein Gods een nederig, vrijmoedig en aanhoudend gebruik maken tegen hun veelvuldige noden, volgens Ps. 63:2 en Ps. 42:2-3.

Maar dan is de vraag wanneer en hoe geschiedt nu zulks?

(1) Wij antwoorden dat zulks geschiedt in een lagere trap des geloofs, als de ziel haar noden en ongestalten zo bij Hem, de Heere komt vertonen en openleggen, volgens Ps. 143:5: "Mijn ziel is voor U als een dorstig land." En als er zo'n inwendige trek en zucht der ziel gevoeld wordt naar God en Jezus en Zijn genade. O nee, de ziel weet, noch wil geen andere verkwikking dan die in en bij God en Christus te vinden is, Ps. 36:10. "Want bij U is de fontein des levens; in Uw licht zien wij het licht." "En nu, wat verwacht ik, o HEERE? Mijn hoop, die is op U", Ps. 39:8. Dus haar gehele hart hunkert daarheen te gaan en vandaar haar heil te ondervinden. In de Heere HEERE toch alleen is Israëls heil.
(2) Dit geschiedt soms ook geloviger in hogere trap des geloofs, te weten, als zij in die laagte en dorheid en proefwegen, God en Christus nog aanzien en dadelijk stellen en gelovig erkennen en gebruiken kan als de fontein van haar heil, Die haar als Zijn matte erfenis uit kracht van Zijn waarheid en trouw en onveranderlijke verbondsgunst weer sterken wil en zal, Ps. 68:10. En als de God van haar goedertierenheid wederom uit kracht van Zijn onveranderlijke verbondsbeloften in genade haar zal voorkomen, Ps. 59:11 en zij daar bemoedigd en gesterkt, vertrouwende in en op de Heere zich verlaat, Ps. 33:21: "Want ons hart is in Hem verblijd, omdat wij op de Naam Zijner heiligheid vertrouwen." Erkennende in het geloof: "God is ons een Toevlucht en Sterkte. Hij is krachtig bevonden een Hulp in benauwdheden", Ps. 46:2. En ja, het is alzo dat Jehovah Jezus, de Verbondsengel in al hun benauwdheid Zelf als benauwd is, volgens Jes. 63:9.
(3) Het geschiedt soms ook dat de ziel van de gelovigen onder zielsverruiming in God, terwijl alles uitwendig dor en droog, akelig en benauwd en besloten is, in een levendig geloof kan doorbreken, onder bevinding dat de Heere haar steeds sterkt door vernieuwde en volgende genade des Geestes en zij daardoor betuigen mag met de man Gods: "Alhoewel de vijgenboom niet bloeien zal en geen vrucht aan den wijnstok zijn zal, dat het werk des olijfbooms liegen zal en de velden geen spijze voortbrengen; dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal, en dat er geen rund in de stallingen wezen zal, zo zal ik nochtans in den HEERE van vreugde opspringen; ik zal mij verheugen in den God mijns heils", Hab. 3:17-18. Dan wordt de kracht der Goddelijke beloften ondervonden; en: "Zij hadden geen dorst, toen Hij hen leidde door de woeste plaatsen; Hij deed voor hen water uit den rotssteen vlieten; als Hij den rotssteen kliefde, zo vloeiden de wateren daarheen", Jes. 48:21. Vergelijk met Jes. 41:10: "Vrees niet, want Ik ben met u, en zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God. Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met de rechterhand Mijner gerechtigheid." "Daarom vertragen wij niet; maar hoewel onze uitwendige mens verdorven wordt, zo wordt nochtans de inwendige vernieuwd van dag tot dag", 2 Kor. 4:16. "Ulieden heeft geen verzoeking bevangen dan menselijke; Maar God is getrouw, Welke u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt, maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen", 1 Kor. 10:13. Dus geeft de Heere Zijn volk en uitverkorenen drinken naar Zijn toezegging, Jes. 43:20 en Jes. 12:2-3. En waarlijk, alzo is de Heere Jezus voor Zijn matte erfdeel een waterrijke en nimmer ledige, dierbare Heilsfontein in tijd en eeuwigheid bevonden, volgens Openb. 7:17, alwaar wij lezen: "Want het Lam, Dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren; en God zal alle tranen van hun ogen afwissen."

Nu is het zeer opmerkelijk hier in onze tekstwoorden van de dichter, dat de man Gods, David hier niet zegt: De Heere stelt Zichzelf als een fontein onder veel troost voor en aan hun ziel. Ja, dat was ook hun deel geweest bij hun eerste overgang tot God en Christus als hun Levensfontein, wanneer hun ziel had mogen juichen, volgens Ps. 23:1-2: "Een Psalm van

David. De HEERE is mijn Herder, mij zal niets ontbreken. Hij doet mij neerliggen in grazige weiden; Hij voert mij zachtkens aan zeer stille wateren." "Hij voert mij in het wijnhuis en de liefde is Zijn banier over mij", Hoogl. 2:4. Maar hier zegt hij: "Zij (de gelovigen) stellen Hem tot een Fontein", in dit hun doorgaan door dat moerbeziëndal. Dat is zeer vol nadruk, want in de bevindelijke genadeweg Gods is dit zeer kennelijk voor een gelovige, dat als de gezegende God des heils Zichzelf aan de verdrukte kinderen, hetzij in het begin of ook meer in het vervolg op hun weg meedeelt en ontdekt, onder vele verruimde, zalige gunstgenietingen en meer lijdelijke vertroostingen, dan stellen zij Hem tot hun Fontein. Dit doen zij dan niet zo zeer met een biddend geloof, maar zij ondervinden en genieten Hem dan als zodanig onder veel erkentenis. En dan zijn de zo donkere moerbeziëndalen van beproeving en druk zo zwaar en donker niet meer bevonden. O nee, maar dan worden die veranderd in een heugelijk Bethel en juichend Pniël. Zelfs een akelig Padmos, een plaats van ballingschap wordt dan een tempel der vertroosting bevonden, Openb. 1. En een besloten kerker verandert in een juichplaats, volgens Hand. 16:22-25, en de zwaarste drukwoestijnen en moerbeziëndalen veranderen en verwisselen in een heiligdom, daar men gezichten Gods ziet en Gods sterkte en eer ondervindt en men bemoedigd, met God door een bende loopt. Dat noemt Gods Woord een dragen en een voeder toereiken en naar het hart spreken in de woestijn, Hos. 2:13.

Maar het is hier: "Zij stellen Hem tot een Fontein", aanduidende hun werkzaam geloof omtrent God en hun leven daarin, onder hun strijd, druk en lijdenswegen, verkerende onder werkzame aanklevende geloofsoefeningen en biddende gebruikmakingen van de Heere Jezus en de Drie-enige Verbonds-God als de ware en enige Heilsfontein, tot opbeuring van hun geloof en hoop op God, tegen en onder al hun gebrek, onmacht, lijden en noden. Dus leert dit ons hoe het op een geloofsleven met Christus, Zijn woord en trouw voornamelijk aankomt, waartoe de Heere dan Zijn volk roept volgens 2 Kor. 5:7: "Want wij wandelen door het geloof en niet door aanschouwen." Vergelijk Hab. 2:4. En onder zo'n geloofsleven, terwijl men wandelt in dalen der moerbeziebomen en in diepten, zo ziet men ook de heerlijkheid Gods, Joh. 11:40. De Heere wil toch Zijn volk hier op aarde door en langs de weg des geloofs leiden, oefenen, sterken en bevorderen. En zo, al wandelende doen toenemen in een edelmoedige, God en Christus verheerlijkende geloofswandel, die zich op God en Zijn trouw en waarheid verlaat. En ja, de Heere God heeft een groot behagen in zodanige gelovige wandelaars naar Sion. Dat zien we duidelijk onder andere in dat register der aloude gelovigen, Hebr. 11. En ook is het Zijn hoogst genoegen, dat zij de anderen daarin sterken en veel toe opwekken om alzo den Heere in het geloof gedurig te stellen tot hun Fontein. Want daardoor geeft men God de eer en de ziel wordt ook gewaar de Goddelijke goedkeuring over die weg. Daarom zei de Klaagkerk in Klaagl. 3:24-26: "De HEERE is mijn Deel, zegt mijn ziel, daarom zal ik op Hem hopen. De HEERE is goed degenen die Hem verwachten, der ziele die Hem zoekt. Het is goed dat men hope en stil zij op het heil des HEEREN."

En geen wonder, want de beloften Gods zijn overal daaraan vastgemaakt, tot zielszaligend heil der zodanige wandelaars in Gods Bijbelwoord. Hierom is het dat wij ook in onze tekst zo'n zeer dierbare belofte aan die geloofswerkzaamheid vinden toegezegd van des Heeren kant, namelijk deze: "Ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken." Waarlijk, het is een gepaste belofte op en naar het geestelijk zielsgebrek van deze wandelaars. Deze belofte behelst alle ziels- en verbondszegeningen, die van de hemel op des Heeren volk nederdalen, tot zegen, verkwikking, lafenis en vruchtbaarmaking, volgens de toezegging Gods, Hos. 6:3, Jes. 44:3 en Hos. 14:6. Zeer nadrukkelijk is de belofte gedaan in Ps. 72:6: "Hij zal nederdalen als een regen op het nagras, als de droppelen die de aarde bevochtigen." En daarom, o, met hoeveel recht

betuigt niet de Heere al vragende aan Zijn volk: "O geslacht, aanmerkt toch gijlieden des HEEREN woord: Ben Ik Israël een woestijn geweest? Of een land der uiterste donkerheid? Waarom zegt dan Mijn volk: Wij zijn heren, wij zullen niet meer tot U komen?" Jer. 2:31. Nee, de zalige God en Christus is integendeel een volle, onuitputtelijke en altijd mededeelzame Fontein en Springader Israëls, Ps. 68:27. Door deze milde regen Gods op Zijn volk uitgestort, hebben wij te verstaan de zegeningen en de genaden van de Heilige Geest.

Niet die, welke iemand ontvangt bij zijn eerste wederbaring en toebrenging door de Heilige Geest tot Christus, en in en door Hem tot God de Vader als haar Vader. Nee, die wordt hier verondersteld als reeds bezittende. Anders waren zij nooit wandelaars naar Sion geworden.

Maar hier worden verstaan de zegeningen en de genade van de Heilige Geest, welke een reeds gelovige op zijn weg vervolgens en inzonderheid in tijden van dorheid, matheid en ellende in zo'n dal der verdrukking nodig heeft. En wel om hen staande en moedig te houden, om hen telkens op te beuren, om hen erdoor te leiden, om hun afgematte ziel en bezweken geloof te versterken, om de zielsdonkerheden op te klaren, om de verdonkerde geloofsvoorwerpen weder opnieuw aan het geloof te tonen en het ongeloof te schelden, om de ziel opnieuw te vergewissen van haar zielszaligend aandeel aan God en haar zalige hoop en verwachting op het heugelijk aanlanden in Sion, boven alle strijd en rouw. Om hen uit hun diepe en benauwde dalen heerlijk, tijdig en ontfermend uit te voeren. Om Zijn liefde en trouw hen nadien met veel licht te doen inzien, die Hij aan hun heeft geschonken. En hoe zelfs hun diepste en donkerste dalen en valleien door Zijn almachtige en Vaderlijke hand Gods hebben moeten medewerken ten goede, volgens Rom. 8:28. Dat levert stof op om te zingen met de Kerk, Ps. 136:23 (Datheen):

Hoe wij meer waren bezwaard,
Hoe ons meer hielp God vermaard,
Want Zijn grote goedigheid,
Geduurt in der eeuwigheid.

En volgens Davids betuiging, Psalm 59:10 (Datheen):

Want Gij zijt mijn Toevlucht alleine,
En in nood mijn Beschutting reine,
Daarom zal ik altijd, o HEER',
Met lofzang verbreiden Uw eer.
Want God is mijn Sterkheid geprezen,
Die mij in mijn ellendig wezen
Dat mij steeds is gekomen aan,
Genadiglijk heeft bijgestaan.

Daarvan zijn de gezegende heilgevolgen tevens in de ziel bevonden, door wederom meer sterk, ijverig, gelovig, kloekmoedig en hartelijk in alle dienst en werk des Heeren bevonden te wezen, met innige lust en liefdesdrang tot de eer van hun God en Vader in de hemelen in Christus, ervarende de zoete kracht en bevinding van de beloften Gods, Zach. 10:12: "En Ik zal hen sterken in de HEERE, en in Zijn Naam zullen zij wandelen, spreekt de HEERE." Vergelijkt Zach. 10:6: "En Ik zal het huis van Juda versterken, en het huis van Jozef zal Ik behouden en Ik zal hen weder inzetten; want Ik heb Mij hunner ontfermd, en zij zullen wezen alsof Ik hen niet verstoten had; want Ik ben de HEERE hun God, en Ik zal hen verhoren."

Bij en door deze genaderegen verlevendigt en vermeerdert de Geest van Christus hun

inwendige genade en doet ze vruchtbaar worden. Die Geest vervult het verstand met meer en vernieuwd geheiligd licht, Hij verkleeft de wil in vurige liefde aan God, en doet de ijver voor God en Zijn zaak en Woord en eer meer doorbreken. De hoop wordt gesterkt en levendig, en de roem en verheerlijking van God en Jezus wordt haar gedurige bedoeling. Het is dan volgens Zach. 6:11: "Te weten, neem zilver en goud, en maak kronen, en zet ze op het hoofd van Jozua, den zoon van Józadak, den hogepriester." De ziel en het genadeleven wordt dan groenende en bloeiende bij en door de dauw des Geestes, volgens Hos. 14:6-7: "Ik zal Israël zijn als de dauw, hij zal bloeien als de lelie; en hij zal zijn wortelen uitslaan als de Libanon. Zijn scheuten zullen zich uitspreiden, en zijn heerlijkheid zal zijn als des olijfbooms; en hij zal een reuk hebben als de Libanon."

Ja, nog eens, die genaden Gods zijn dan als een regen bevonden voor de ziel, die verkoelt en verkwikt en wegneemt alle smartelijk gevoel van droogte en hitte en maakt dat de ziel gevoelig ondervindt dat zij van de Heere getroost wordt, en vriendelijk naar het hart gesproken, en dat haar woestijn gemaakt wordt als Eden, en haar wildernissen als de hof des Heeren, volgens de dierbare heilbeloften die wij lezen in Jes. 51:3: "Want de HEERE zal Sion troosten, Hij zal troosten al haar woeste plaatsen, en Hij zal haar woestijn maken als Eden en haar wildernis als den hof des HEEREN; vreugde en blijdschap zal daarin gevonden worden, dankzegging en een stem des gezangs." O, mijn ziel, bemerkt gij dit voor u, en zeg veel: *De God Israëls is God.*

"Als zij door het dal der moerbeziebomen doorgaan, stellen zij Hem tot een Fontein. Ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken." Die spreekwijze nu van overdekken drukt twee dingen uit:

a. De hemelse oorsprong van deze zegen-regen. Al is het dat beneden alles ontbreekt, en dor, droog en waterloos is, o, boven zijn dan nog wel rivieren Gods vol wateren der genade en een klare rivier, die vloeit van de troon Gods en des Lams, Openb. 22, om Zijn geestelijke Kerk op aarde te bevochtigen en te maken tot een lustig land. En daar zijn en blijven altijd levendige en levendig makende wateren, die van het altaar vlieten, volgens Ezech. 47, welke een gehele beek uitlaten. O, zalig voorrecht voor de Kerk Gods onder al haar geestelijk gebrek.

b. Het geeft te kennen de overvloed van zulke genaden. En die is voor Gods volk in zulke tijden dan wel het meest bevonden. En na opmerkelijke verlating of zware beproevingen en diepe ongestalten worden die van de Heere aan hun ziel wel eens zonderling op een meer ongewone wijze toegedeeld en uitgestort in volle bevindingen van Jes. 58:11: "En de HEERE zal u geduriglijk leiden, en Hij zal uw ziel verzadigen in grote droogten en uw beenderen vaardig maken; en gij zult zijn als een gewaterde hof en als een springader der wateren, welker wateren niet ontbreken."

O begenadigd volk, dat naar Sion wandelt langs en door moerbeziëndalen, is het niet alzo door u bevonden? O, ik weet, uw ziel zegt: Amen, ja, het is alzo. O, dat mijn en uw ziel in dezen ook Gode meer heerlijkheid geve en Hem verheffe in de roem Zijner genade en trouw.

TOEPASSING

Zie daar, vrienden, een weinig met u deze woorden ingezien. Uit dezelve kunnen wij duidelijk het navolgende leren:

1. De dwaasheid en het ongeluk van al die mensen, die altijd een gemakkelijke weg, zonder strijd en lijden en het ondergaan van vele verdrukkingen, naar de hemel willen en zoeken, en in tegenspoed met Demas de tegenwoordige wereld omhelzen, of met de vrouw van

Job wel zouden zeggen: "Houdt gij nog vast aan uw oprechtheid? Zegen God en sterf", Job 2:9.

2. Ook het ongeluk van die mensen, die onder de slagen en roede Gods geheel andere fonteinen ter verkwikking zoeken dan God en Jezus en Zijn zielszaligende heilgenaden. O dwaasheid, mensen die dan tot hun fontein kiezen nietige mensen, bij welke geen heil is, vermaken, ijdelheden, verharding des harten, eigengerechtigheid en geesteloze godsdienstplichten. Of die met Kaïn een stad gaan bouwen om hun benauwde gemoed te vermaken, Gen. 4:16-17. En dat is dan hun regen ter verkwikking. O, nare, gebroken bakken en waterloze wolken voor de ziel! Welke haar geheel dor, droog en amechtig laten en al meer onder de vloek en het nare ongenoegen Gods brengen en besluiten, volgens Jer. 17:5-6: "Zo zegt de HEERE: Vervloekt is de man die op een mens vertrouwt en vlees tot zijn arm stelt, en wiens hart van den HEERE afwijkt. Want hij zal zijn als de heide in de wildernis, die het niet gevoelt wanneer het goede komt, maar blijft in dorre plaatsen in de woestijn, in zout en onbewoond land."

3. Het ongeluk van al die mensen, wat zij van zichzelf ook denken mogen, en van hun schijn-deugdzaamheid, die zij bezitten, die nooit gezien en met smart gevoeld hebben, dat zij in een vallei en in een dal van doodsschaduw wandelen, en dat zij leven en gebonden liggen in een kuil zonder water, zodat hun zielenstaat voor God bevonden wordt als een Gilboa's gebergte, waar God nog nooit Zijn eerste, zielszuiverende en wederbarende en afwassende genaderegen op heeft doen nederdalen, en die dus nog als geheel afvalligen in het dorre wonen. O, verstonden zodanigen eens met toepassing op zichzelf die zo ontzaglijke woorden en bedreigingen Gods: "Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Zie, Mijn knechten zullen eten, Maar gijlieden zult hongeren; zie, Mijn knechten zullen drinken, Maar gijlieden zult dorsten; zie, Mijn knechten zullen blijde zijn, Maar gijlieden zult beschaamd zijn; Zie, Mijn knechten zullen juichen van goeder harte, maar gijlieden zult schreeuwen van weedom des harten, en van verbreking des geestes zult gij huilen. En gijlieden zult uw naam Mijn uitverkorenen tot een vervloeking laten; en de Heere HEERE zal ulieden doden, maar Zijn knechten zal Hij met een anderen naam noemen", Jes. 65:13-15.

Vrienden, nog is er voor u een hulpmiddel in het Evangelie ontdekt tot behoudenis voor uw in zichzelf verloren en vloekwaardige waterloze en geesteloze ziel, die vleselijk aan de zonden gebonden en verkocht is. Zie, dit enige behoudmiddel voor en aan uw ziel nog voorgesteld en ontdekt in de Godsspraak: "En die Man zal zijn als een verberging tegen den wind en een schuilplaats tegen den vloed; als waterbeken in een dorre plaats, als de schaduw van een zwaren rotssteen in een dorstig land", Jes. 32:2. Och, mocht u eens uw dodelijk gebrek zien en gevoelen en het dan derwaarts heenwenden tot behoudenis van uw verloren ziel. Anders, zo dreigt u een vloed van toorn en een geweldige wind van gramschap Gods. En u zult in een eeuwige dorst en dorre plaats moeten versmachten. En daarom, heden, terwijl u nog het aanbod van Gods genade hoort, verhard uw hart niet, want Openb. 10:5-6 zal waarheid zijn, waar wij lezen: "En de Engel Dien ik zag staan op de zee en op de aarde, hief Zijn hand op naar den hemel. En Hij zwoer bij Dien Die leeft in alle eeuwigheid, Die den hemel geschapen heeft en hetgeen daarin is, en de aarde en hetgeen daarin is, en de zee en hetgeen daarin is, dat er geen tijd meer zal zijn."

Overtuigde zielen onder ons, u die uzelf ziet en met aandoening bevindt in zo'n kuil zonder water en in zo'n vallei des doods te leven, terwijl u nog nimmer zoveel u weet of geloven durft, enige genaderegen op uw verhitte, beroerde en amechtige ziel gevoeld en ondervonden hebt door Jezus' Genadegeest. Och, dat met Hagar u de ogen eens geopend werden om de fontein te zien en daarheen te gaan, met uw ledige, dorre en amechtige ziel, om gedrenkt te

worden. Ja, weet en geloof, daar is voor u ook nog water in deze Goddelijke Heilfontein te vinden en Dezelve staat ook voor u onbepaald open. Kom maar zoals u zijt en uzelf bevindt. Hoe onwaardig en ellendig u ook zijt, en ge uzelf mag rekenen en bevinden en hoe dor, amechtig en ellendig troosteloos ge uw staat en toestand voor God vele malen moet bevinden en erkennen; zelfs voor u is er nog een meer bijzondere belofte Gods in de Bijbel. De volzalige God geeft op die Zijn belofte u de volle vrijheid om bij Zijn genadetroon aan Jezus' heilvoeten biddende te komen pleiten. Ik heb nu mijn oog op die dierbare Godsspraak, welke wij vinden in Jes. 41:17: "De ellendigen en nooddruftigen zoeken water, maar er is geen, hun tong versmacht van dorst"; maar wat zegt nu God? "Ik, de HEERE, zal hen verhoren, Ik, de God Israëls, zal hen niet verlaten." O, de Heere Jezus geve uw ziel geloof om ootmoedig en vrijmoedig uw geloofshand op dezelve met toe-eigening te leggen en ook met en op deze belofte Gods toe te treden en aanhoudend te smeken, wachtende op des Heeren heil, hier toegezegd, als Die Zijn woorden aan u "ja en amen" wil en ook zal maken met Jer. 31:25: "Want Ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt, en Ik heb alle treurige ziel vervuld."

En eer ik van u afstap, ziel, moet ik u nog tot uw besturing en onderricht en aanmoediging het volgende meedelen: tracht u er voor uzelf een nuttig en voordelig gebruik van te maken. Het is immers dikwijls Gods weg, om ware overtuigde en God zoekende zielen in hun overtuigingsweg een moerbeziëndal, dat donker, angstvallig en benauwd bevonden is, door te leiden, voordat zij in Sion, of bij Sions Koning Jezus Christus, de zalige aankomst en rust hunner ziel in Hem gewaar worden en vinden, als de HEERE hun Gerechtigheid en de God hunner zaligheid. Ik zeg en weet bij bevinding dat niemand, behalve God en uw ziel, weet en kent welke donkerheden, onweders en stormwinden van de hel uw gemoed kunnen bespringen en overvallen, terwijl u op uw weg naar Sion en Christus vlucht tot behoudenis, vanaf het moment dat God Zijn heilzoekende genade in u wrocht, totdat u de genade ondervindt van gevoelige vereniging met Christus Jezus. Het is toch zo, arme ziel, dat zo ras de satan bemerkt, wat God met een ziel voor heeft in een weg van genade en barmhartigheid, hij met al zijn macht zoekt om haar de weg Gods moeilijk te maken en van rondom bitter, niet alleen van buiten maar ook van binnen.

O, wat nevelen, donkerheden, wolken, duisternissen, verschrikkingen voert hij niet aan tegen de ziel! En wat inwerpingen, tegenwerpingen en valse, ja, leugenachtige begrippen en malende gedachten van God en Christus en van de genade en van het Evangelie, van de toestand en het werk van hun ziel, werpt hij hen niet voor om hen te plagen en te beroeren en van Christus af te houden, waardoor hij ze ook vele malen neerslachtig, vol slaafse vrees en zeer moedeloos maakt. En ja, op sommige tijden drijft hij hen bijna geheel tot wanhoop. Uit hoofde nu van deze dingen zo wordt het zoeken, het bidden, het toevlucht nemend geloof en de andere beginselen van Gods genadewerk in de ziel zwaar aangevallen, beroerd, bedwelmd en opgebonden, zodat ze geen beek, fontein, noch put zien en het hen zeer zwaar en als een ondoenlijk werk is, om tot de beloften te komen en door dezelve tot de gezegende Christus, Wiens rust heerlijk is. Want het oogmerk van de satan is, indien hij de ziel van Christus niet kan afhouden en van Zijn weg aftrekken, door zijn duizenden vervloekte listen en pijlen, om dan echter haar komen tot Christus en tot Sion in Hebr. 12:22-24 gemeld, zo zwaar en moeilijk en lastig te maken, als zijn list, praktijk en onverzoenlijke boosheid immer doen kan. Maar waar een arm, worstelend en toevlucht nemend geloof gevonden wordt, is dit een genade die niet afgemat wordt; wel terneer geworpen maar niet verdorven; het wordt wel verdonkerd maar niet uitgeblust; het wordt wel bestreden en verschrikt maar niet overwonnen door alles wat de satan doet of doen kan.

O nee, maar het overdenkt en onderzoekt Gods Woord. Het grijpt telkens nieuwe moed en oefent dikwijls dapperheid. Het strijdt en smeekt en roept om hulp, zelfs dan als de ziel in een

kuil is opgesloten en door het strijden en het roepen om hulp, breekt het eindelijk door alle tegenstand en moedbenemende zwarigheden heen, hoe groot en machtig die ook scheen en zijn mochten, totdat het eindelijk tot Christus Jezus komt, als de ware Levensfontein. En zij ontvangt en ervaart de vrije rechtvaardigmaking van God, de vergeving der zonden en het eeuwige leven, als een verloste van de toekomende toorn. Dan ligt haar persoonlijke eeuwige staat in Zijn schoot en armen neder. Daar ervaart zij na al haar op- en neerstoting en strijd de waarheid van die aangename woorden: 'komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven", Matth. 11:28. "En gijlieden zult water scheppen met vreugde uit de fonteinen des heils", Jes. 12:3. "U ook aangaande, o Sion, door het bloed uws verbonds heb Ik uw gebondenen uit den kuil waar geen water in is, uitgelaten. Keert gijlieden weder tot de sterkte, u gebondenen die daar hoopt. Ook heden verkondig Ik, dat Ik u dubbel zal wedergeven", Zach. 9:11-12. En dan vergeet de ziel haar smartelijke moerbeziëndalen en wordt ze deelachtig dat zalige heil, vervat in die heilwoorden van Openb. 21:6-7: "En Hij sprak tot mij: Het is geschied. Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde. Ik zal den dorstige geven uit de fontein van het water des levens voor niet. Die overwint, zal alles beërven; en Ik zal hem een God zijn en hij zal Mij een zoon zijn."
Nu dan, ziel, die het in waarheid om de Heiland en Zijn zielszaligende gunst en gemeenschap te doen is geworden; is dit zo, wel, houdt u dan maar aan bij de genadetroon, want Jes. 16:5 is een waar woord, waar de belofte aldus is: "Want er zal een troon bevestigd worden in goedertierenheid, en op denzelven zal bestendiglijk Een zitten in de tente Davids, Een Die oordeelt en het recht zoekt, en vaardig is ter gerechtigheid." Wel, wij roepen u dan toe, en maakt u er staat op, het zal waarlijk ook nog uw deel worden, wat wij lezen in Ps. 22:27: "De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden; zij zullen den HEERE prijzen, die Hem zoeken; ulieder hart zal in eeuwigheid leven." En vers 30: "Alle vetten op aarde zullen eten en aanbidden; allen die in het stof nederdalen, zullen voor Zijn aangezicht neerbukken, en die zijn ziel bij het leven niet kan houden." En Jes. 45:19: "Ik heb niet in het verborgene gesproken, in een donkere plaats der aarde; Ik heb tot het zaad Jakobs niet gezegd: Zoekt Mij tevergeefs. Ik ben de HEERE, Die gerechtigheid spreekt, Die rechtmatige dingen verkondigt." Laat ondertussen uw zucht veel zijn:

O Jezus, als Profeet,
Leer mij toch, dat ik weet,
Wat het zij te dienen zulk een Heiligheid,
Als Priester, schenk mij Uw gerechtigheid;
Opdat, wanneer ik voor God verschijn,
Door Uw Lamsbloed eerst mag geheiligd zijn.
Als Koning, neem mijn hart geheellijk in,
En buig, regeer, en stier dat naar Uw zin.

En gij, begenadigd volk, wandelende reizigers naar het hemels Sion boven, op wie de woorden van de apostel passen: "Maar gij zijt gekomen tot den berg Sion en de stad des levenden Gods, tot het hemelse Jeruzalem en de vele duizenden der engelen; Tot de algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, den Rechter over allen, en de geesten der volmaakte rechtvaardigen; En tot den Middelaar des Nieuwen Testaments, Jezus, en het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel", Hebr. 12:22-24. Weet, gij zult eens aanlanden met gejuich in die boven Hemelstad, wanneer al uw treuringen en zuchtingen zullen wegvlieden en dat voor eeuwig, volgens de

beloften Gods, Jes. 51:11: "Alzo zullen de vrijgekochten des HEEREN wederkeren en met gejuich tot Sion komen; en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vreugde en blijdschap zullen zij aangrijpen, treuring en zuchting zullen wegvlieden."

O, wat is uw stand zalig, en uw verwachting groot. En sta eens een weinig met mij stil bij deze vijf zaken, die ik u onder het oog wil brengen, en herdenk die veel in het geloof, te weten:

a. O, hoe en wat waart u ook niet een omzwervende en zwervende in een huilende, dorre wildernis van een rampzalige natuurstaat, toen de Heere u voorkwam en aanzag in genade? O, zeg eens, in wat zondendalen vond de almachtige genade u?

b. Wanneer nu de Geest Gods u kwam te overtuigen, o, wat liep u ook niet zo lang u maar kon naar gebroken bakken, die geen water hebben, om uw dorst der ziel te lessen. En zie, alles buiten Christus, die enige en ware Heilfontein, bleef voor u een Rafidim en een waterloze plaats, Ex. 17:1, waar u versmacht zou zijn van zielendorst.

c. Maar zie, toen het des Heeren tijd was, opende Hij uw ziels- en geloofsoog om met Hagar de put te zien en met de ledige en amechtige fles uwer ziel daarheen te gaan en te drinken, zodat uw matte ziel gesterkt werd, Gen. 21:19 en Ps. 78:10. Dat was het moment dat de Heere Jezus Zichzelf voor en aan uw ziel en voor uw geloof als die geslagen Rotssteen ontdekte en mededeelde, en u Hem ook tot uw Fontein leerde en kon stellen, en met vreugde heilwateren uit Hem scheppen en ontvangen, volgens Jes. 12:3.

d. En in uw volgende weg, hoe ontfermend was de leiding des Heeren omtrent u niet vele malen bevonden? Als uw ziel versmacht zou zijn van dorst en u in de handen der vijanden en helse Filistijnen zou zijn omgekomen, Rich. 15:17, o, hoe opende de Heere dan niet een holle plaats in Lechi, zodat u drinken mocht, en uw geest verlevendigd werd, vers 19, doende u ondervinden de waarheid van die beloften, Jes. 41:18 en Jes. 43:20: "Want Ik zal in de woestijn wateren geven en rivieren in de wildernis, om Mijn volk, Mijn uitverkorenen drinken te geven."

e. Was vervolgens vele malen naar des Heeren vlekkeloze raad en alwijs beleid uw legering en wandel te Mara, waar u zeer bittere wateren ondervond, en drinken moest, Ex. 15:23? O, de Heere gaf u daartegenover immers al weer een aangenaam Elim, vers 27, waar gij vele wateren vond, of het kruis van de Heere Jezus maakte uw Mara-wateren gezond en uw ziel heilzaam en genezende. Is het niet alzo? Zodat gij van goedheid en recht mocht zingen, Ps. 101:1.

O Godzalige, gedenk in dezen meer naar al des Heeren weg, die Hij met u gehouden heeft en Zijn veelvuldige trouw aan u bewezen, en dat onder al uw talloze ontrouw en onwaardigheid, opdat uw ziel de Heere meer aanbidden en verhogen mag en zingen met David, Ps. 138:2 (Datheen):

Gij hebt Uwen Naam gemaakt groot,
Als Gij in nood
U toont waarachtig.
Als ik U aanroepe, Heer', Gij
Verhoret mij
En troost mij krachtig.
Dies moeten de koningen al,
In dezen val,
U zeer vere - ren,
Als zij verstaan dat steeds Uw woord
Vast blijft nu voort,

O HEER' der heren.

En mijn vrienden, mag ik u verzoeken, staat ook eens stil bij uw murmureren, ongeduld, wantrouwen en zondige moedeloosheid in uw moerbeziëndal ondervonden en begaan tegen de Heere, tot uw diepe schaamte en verootmoediging der ziel voor God, Die het zo wel met u voorhad en alleen bedoelde om in Zijn leiding van u Zich een eeuwige en heerlijke Naam te maken, volgens Jes. 63:12-14 en ook uw ziel te doen ervaren de waarheid van Ps. 20. O, leest dat lied veel na en zingt in en uit uw bevinding veel, Psalm 20:1 (Datheen):

God verhoor' uw gebed dat gij doet,
In uwen zwaren nood;
God Jakobs neem' u in Zijn behoed,
In den tegenspoed groot;
Uit den hemel zie Hij uw lijden,
En help' u ook zeer krachtig;
Van Sion, den berg t' allen tijden,
Sterk' u Zijn hand zeer machtig.

En daarom, gelovig volk van God, o sta toch daarnaar, dat gij meer leert waken tegen uw ongeloof en uw murmureren omtrent God, of het misduiden van Zijn weg, zo wanneer gij naar Gods wijsheid, heiligheid en rechtvaardigheid al weer eens het een of ander dal der moerbeziebomen en een dal van droogte en benauwdheid in en door moet wandelen. Neem onder andere:

Als de Heere Zijn genade-invloed voor u volwijs en heilig mocht inhouden, en het in uw ziel dor, droog, donker, besloten en amechtig wordt, wacht u dan van zo'n weg en toestand aanstonds aan te merken door ongeloof en slaafse vrees als een blijk van genadeloosheid. O, waak daar toch tegen. Zie op Hebr. 12:5-6 en Job 5:17. "Zie, gelukzalig is de mens, denwelken God straft, daarom verwerpt de kastijding des Almachtigen niet." Des Heeren weg is soms in afgronden en in een diepe zee. Daarom, zwijg dan den Heere en verbeid Hem liever, als wetende dat Gods hoge einde is om uw ziel tot een nieuwe weg van zegeningen en vermeerdering van verbondslicht en genaden te leiden en te doen komen, makende uw glazen vensters kristallijnen, Jes. 54:12. Hij verhoogt u dus langs die weg op een meer blijkbare wijze tot een priesterlijk Koninkrijk en een heilig volk, als Gods eigendom uit al de volkeren der aarde, volgens Ex. 19:5-6 en 1 Petrus 2:9: "Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk. Opdat u zou verkondigen de deugden Desgenen Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht." Het is daarom al zeer opmerkelijk dat die belofte volgt op die verlating, waarvan Jes. 56:6-7 gemeld was.

Het kan ook dat de Heere u tot een nieuwe weg van uitwendige verhoging en vermeerderde zegeningen in het tijdelijke wil brengen, zoals wij zien in Abraham, Gen. 12 en in Jozef, Gen. 40 en 41, en David, 1 Sam. 30. Maar o, wat ellende en donkere dalen gingen er niet vooraf bij hen!

Of het is Gods weg, dat het Hem behaagt om Zijn volk tot nieuw en meerder werk in Zijn beneden Kerk en Huis en zalige dienst te roepen en te gebruiken; stellende zo de moerbeziëndalen tot hun leer- en oefenschool. Hoe zien wij dit zelfs niet bewaarheid in de Goddelijke Middelaar, Die Knecht des Vaders, Jes. 42:1, Die wanneer Hij tot Zijn openbaar Priesterlijk werk zou overgaan, in zo'n donker dal en woestijn van verzoekingen en duivelse aanvallen door de Vader geleid werd en daaronder als toebereid tot Zijn openbaar

Middelaarswerk, zoals wij gemeld vinden en aangetekend in Matth. 4 en Luk. 4.

Of het is des Heeren eeuwige, soevereine en vlekkeloze wil om een begenadigde tot een meer dan gewone weg van familiairheid en nabije gemeenschapsoefeningen met God en Christus te verwaardigen en te verheffen, en haar krachtiger te doen ondervinden de personele, zalige verbondsgemeenschap met God de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Op deze wijze zal Hij hem meer bijzonder Gods sterkte en eer doen zien en wat het is om de Koning te aanschouwen in Zijn schoonheid. Dan zal hij geestelijk leren verstaan en ondervinden: "En van Benjamin zeide hij: De beminde des HEEREN, hij zal zeker bij Hem wonen; Hij zal hem den gansen dag overdekken en tussen zijn schouders zal Hij wonen", Deut. 33:12, en in volle nadruk de belofte van Joh. 14:21 en 23. O ja, dan gaat er doorgaans al een zeer diep dal van donkerheden vooraf om te doorwandelen, hetzij naar ziel of lichaam of naar die beide.

Wel, mijne vrienden, zijn deze dingen alzo? O, leer dan ernaar te staan, zo wanneer de Heere u in een of ander donker Moerbeziëndal komt in te voeren, en daarin doet wandelen, om te waken tegen moedeloosheid, ongeloof en onverschilligheid, maar laat uw geloof zoeken te zien op het heilzaam oogmerk Gods en Zijn gezegend einde daarin over u. Sta naar onderwerping, om met David te zeggen: "Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan", Ps. 39:10. En met de Klaagkerk: "Het is goed dat men hope en stil zij op het heil des HEEREN." Klaagl. 3:39; en vers 26: "Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden." Het heerlijk einde zal toch zijn, volgens Mal. 3:3-4: "En Hij zal zitten, louterende en het zilver reinigende, en Hij zal de kinderen van Levi reinigen, en Hij zal hen doorlouteren als goud en als zilver; dan zullen zij den HEERE spijsoffer toebrengen in gerechtigheid. Dan zal het spijsoffer van Juda en Jeruzalem den HEERE zoet wezen, als in de oude dagen en als in de vorige jaren." Al schijnt zo'n donkere weg soms dodelijk voor u, zo weet, zo ras als gij onder God raakt en u onder Hem buigt, zo werkt ze in u een vreedzame vrucht der gerechtigheid. Wel, roep dan uw ziel veel toe: "Maar gij, o mijn ziel, zwijgt Gode, want van Hem is mijn verwachting", Ps. 62:6. En waak tegen het murmureren en verdrietig zijn, gedenkende dat de Heere u toeroept: "Is het twisten met den Almachtige onderrichten? Wie God bestraft, die antwoorde daarop", Job 39:35. Vergelijk met Job 40:3: "Zult gij ook Mijn oordeel tenietmaken? Zult gij Mij verdoemen, opdat gij rechtvaardig zijt?"

En laat dus veel uw taal voor God en uw zielsbetuiging zijn, zelfs in de donkerste valleien en dalen, volgens Job 39:37-38: "Zie, ik ben te gering; wat zou ik U antwoorden? Ik leg mijn hand op mijn mond. Eenmaal heb ik gesproken, maar zal niet antwoorden. Of tweemaal, maar zal niet voortvaren." Verder, weet en geloof, dat het u niet toekomt om veel te klagen onder die weg, die gij dan zo dor, droog en als zonder waterfontein voor een tijd doorwandelt en om ongelovig te kermen: "De Heere heeft mijner vergeten", Jes. 49:14. Maar om gelovig vast te houden aan het woord van de apostel in 1 Petrus 1:6-7: "In Welken ge u verheugt, nu een weinig tijds (zo het nodig is) bedroefd zijnde door menigerlei verzoekingen. Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof en eer en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus."

Want dat roept God u toe in alle weg, daar gij ootmoedig God in nawandelend leeft, wat wij lezen in Jes. 3:10: "Zegt den rechtvaardige, dat het hem welgaan zal; dat zij de vrucht hunner werken zullen eten." En ja, als gij in de hemel komt, zult gij niet wensen om een enig donker moerbeziëndal minder te hebben doorwandeld. O nee, maar gij zult Hem ook eeuwig verheerlijken en verheffen over die alle, die gij gehad hebt. Hier immers is al vele malen in dezen uw gezang bevonden en uw danklied, volgens Jes. 12:1: "En te dienzelven dage zult gij

zeggen: Ik dank U, HEERE, dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij." Jes. 25:1: "HEERE, Gij zijt mijn God, U zal ik verhogen, Uw Naam zal ik loven, want Gij hebt wonder gedaan; Uw raadslagen van verre zijn waarheid en vastigheid." En vers 4: "Want Gij zijt den arme een Sterkte geweest, een Sterkte den nooddruftige, als hem bange was; een Toevlucht voor den vloed, een Schaduw voor de hitte; want het blazen der tirannen is als een vloed tegen een wand." Kom aan, laat uw lied dan veel zijn met Van Lodensteijn:

Zoet gezelschap, buig uw kniên,
Dat den Hemel 't ons doe zien,
En ons wille doe verdrinken,
Tot wij met verwondering,
In dien Oceaan verzinken,
En vergeten alle ding.

En mijn vrienden, geloof vrij dat, als de Heere oordeelde, dat het voor uw genade- en geloofsleven nuttiger was om op uw weg veel rust, vrede, levendigheid en veel voorkoming en vertroosting te krijgen, zo zou de oneindige Goedheid die u waarlijk geven. Maar o, zeg eens, zou zulks u wel waarlijk beter maken en tot ware zelfverloochening leiden? Zou dat u meer een aan uzelf gestorven mens maken, die in de ware lijdzaamheid onder God zou staan en leven? Immers neen. Wel, weet dan, het is alzo, zoals de nu verheerlijkte dichter zong:

Geen rampspoed kan de ziel zo ontrusten
Als eigen oordeel, raadslag, wil en lusten,
Niets houdt het hart zo vrolijk, zacht en stil,
Als heilige rust in God en in Zijn wil.

Daarom, uw zaligheid zal hier in en onder uw moerbeziëndalen gelegen zijn in vele onbepaalde geloofsovergaven van uzelf aan de Heere, als Zijn wettig, duur gekocht eigendom, en om in en onder alles alleen en geheel voor Hem te zijn en voor Zijn Goddelijke rekening bevonden, en voor en tot Zijn eer, verloochenende uw eigen regering en uw eigen zin en bestel en uw eigen genoegens en gerechtigheid, en ook al uw eigen krachten, bekwaamheid en werkzaamheid. En och, vrienden, langs die weg kan onze ziel alleen bevatten en bevinden, wat het zegt:

Wis, de Hemel is het al,
Waardig, en wij niet met al,
Mag die maar in glorie blinken,
Doe Hij dan vrij, wat Hij doet,
Of wij drijven, of wij zinken,
Wat Hij doet, is even goed.

O, hoe zalig was ons bestaan dan bevonden! Zochten wij meer door genade daartoe te komen en geleid te worden. O, dan zouden wij meer zingen van de wegen, ja, van al de wegen des Heeren.

Maar dan zeg ik verder, en raad en verzoek u broederlijk zo Gods wijze raad en hand u in diepe donkere dalen voert, O, loop dan toch niet tot gebroken bakken. Ja, doe het nimmer, om die tot een fontein te stellen. O, wees zo laag van geest niet! u zou uw genadebeginsel en leven verloochenen, ja, de Heere Zelf en Hem alzo de hoogste oneer aandoen en uw eer doen veranderen in hetgeen u geen nut kan doen. Echter, hoe dikwijls geschiedt zulks niet van u, dat

gij tot zo'n dwaasheid uwer ziel keert, hetwelk ook al vele malen de reden is, waarom God uw ziel laat wonen in het dorre. Nee, zoek geen heil buiten Jezus en de volzalige Verbonds-God, bij niemand. Maar sta naar genade om te kunnen uitroepen met David, Ps. 62:2: "Immers is mijn ziel stil tot God; van Hem is mijn heil." En vers 8: "In God is mijn heil en mijn eer; de rotssteen mijner sterkte, mijn toevlucht, is in God."

Gelooft, mijn vrienden, volgens onze woorden en vele andere beloften Gods, dat er nog een oneindige volheid en een oneindige gereedheid bij de Heere is, en ja, altijd blijft als de Fontein des heils en des levens, om al uw nooddruft te vervullen, Hem tot heerlijkheid. O, laat dan toch de pijpen uw geloofs veel trekken en zuigen uit deze Goddelijke algenoegzame volheid, ter verkwikking van al uw zielsvermogens en hebbelijke en werkzame genadebeginselen. Ja, zie wel toe, en zorg, dat dezelve niet verstopt raken door aarde of slijk of stenen, waardoor uw kracht u zou verlaten. Want als uw geloof bezwijkt en werkeloos raakt, dan wordt ook uw ziel mager, dor, geesteloos en krachteloos en gij donker in alles bevonden.

Kom, loop toch veel heen tot deze uw Heilfontein. Leger u toch veel bij dezelve en laat u van dezelve niet verwijderen en dwaal van de beginselen niet af. O, keer haastelijk weder. Ja, stel Hem meer en meer tot uw Fontein, gij hebt er recht en vrijheid toe. En al stroomt Hij dan niet altijd dadelijk en werkelijk in uw ziel. zoals u soms wel wensen zou. O, stel Hem, de dierbare Verbonds-God in Christus, dan door een werkzaam geloof Zelf tot uw gezegende en algenoegzame Fontein, evenals deze wandelaars. In de wetenschap dat, al mist u de uitvloeisels, uw Fontein toch Dezelfde blijft. Hij verandert, noch vermindert en ook niet uw betrekking op Hem. "Want deze God is onze God, eeuwig en altijd; Hij zal ons geleiden tot den dood toe", Ps. 48:15. "Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God! Dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen. Zij worden dronken van de vettigheid Uws huizes; en Gij drenkt hen uit de beek Uwer wellusten. Want bij U is de fontein des levens; in Uw licht zien wij het licht", Ps. 36:8-10.

Kom, Godzalige, roept en schreeuwt gij ook dikwijls tot Hem als een dorstend hert naar en om Zijn heilstromen, volgens Psalm 42? Doe dit dan inzonderheid, wanneer ge u bevindt in een naar, besloten, donker dal, waar helse jagers en honden uw ziel hittiglijk vervolgen en waar gij reden vindt te klagen: "Want de vijand vervolgt mijn ziel, hij vertreedt mijn leven ter aarde; hij legt mij in duisternissen, als degenen die overlang dood zijn", Ps. 143:3; en vers 8: "Doe mij Uw goedertierenheid in den morgenstond horen, want ik betrouw op U; maak mij bekend den weg dien ik te gaan heb, want ik hef mijn ziel tot U op." Ja, al zou u in die nare omstandigheden dan maar meer van verre aan de Heere uw verwarde, ellendige en nare zielsgedaante vertonen, Ps. 142:8: "Voer mijn ziel uit de gevangenis, om Uw Naam te loven; de rechtvaardigen zullen mij omringen, wanneer Gij wel bij mij zult gedaan hebben." O, wend u echter onbeschroomd naar uw Fontein heen, want daarbij is al uw veiligheid en verkoeling alleen te vinden, Jes. 32:2.

En ten laatste, vrienden, geloof ook dit, dat de allernaarste verlatingen en moerbeziëndalen van de Heere voor u zo geheiligd, bestuurd en gezegend kunnen worden, dat ze uw ziel door genade wel eens zeer gezegende leerscholen kunnen zijn van de grootste bevindelijke heil- en genadelessen van Christus, ten nutte voor uzelf en de ziel van uw mede-Godzaligen.

Het kan soms ook ter voorbereiding zijn op de grootste en dierbaarste genieting in de gemeenschap van God en Christus door de Heilige Geest, volgens Jes. 65:5, 13-14 en Joël 2:26 en 27. Zo doet de Heere u ondervinden de waarheid van Rom. 8:28: "En wij weten dat degenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk degenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn."

Wel, mijn vrienden, geloof het en maak er staat op: De weg naar Sion ligt wel door en langs een benauwd en donker moerbeziebomendal, maar geen nood, want daarin kunt ge uw God tot een Fontein stellen en ondervinden. Hij is u immers Alles, Ps. 62:8. En ja, daar is ook regen genoeg voor u beschikt in de wolken der Goddelijke beloften, om u te laven en te verkwikken, en uw Fontein zal met u legeren en wandelen, alwaar gij zijt, Jes. 58:11: "En de HEERE zal u geduriglijk leiden, en Hij zal uw ziel verzadigen in grote droogten en uw beenderen vaardig maken; en gij zult zijn als een gewaterde hof en als een springader der wateren, welker wateren niet ontbreken."

Daarom, roep ook in geloof uit met de apostel: "Maar Israël, dat de wet der rechtvaardigheid zocht, is tot de wet der rechtvaardigheid niet gekomen. Waarom? Omdat zij die zochten niet uit het geloof, maar als uit de werken der wet; want zij hebben zich gestoten aan den Steen des aanstoots", Rom. 9:31-32. Ja, weet en gelooft, gij zult eerlang (want uw reis en wandel kort sterk af), al uw ellenden en droogten, druk en moerbeziëndalen en alle matheid vergeten zijn, wanneer gij in Sion zult komen, waar gij voor eeuwig ondervinden zult de waarheid en kracht van de Goddelijke toezegging: "Zij zullen niet meer hongeren en zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen, noch enige hitte. Want het Lam, Dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren; en God zal alle tranen van hun ogen afwissen", Openb. 7:16-17.
AMEN

11. De gelovige hoorder naar Gods heilswoorden

"Ik zal horen wat God de HEERE spreken zal; want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken; maar dat zij niet weder tot dwaasheid keren."
Psalm 85:9

Als wij dit zangstuk van het aloude heiligdom inzien, zo vinden wij aan het begin niet gemeld wie de maker is. Het is ons echter alleszins blijkbaar uit de inhoud, dat het zo'n Godvruchtige Israëliet was, die de verbreking van Jozef en de eer van God zeer ter harte ging. Hij verkeerde dus niet alleen voor zijn eigen zielsbestaan en noden, in smekingen met God, maar hij kwam ook worstelende in de gebeden voor Gods genadetroon op, met de noden van de ganse Kerk en hij was werkzaam om het goede voor Sion en de vrede voor Jeruzalem te zoeken. Ja, zo een van Gods begenadigde knechten had een welgevallen aan Sions stenen en medelijden met haar gruis. Hij wenste en smeekte dat Jehovah die eens sierlijk wilde leggen, en hen op saffieren grondvesten, en hun ganse landpaal maken van aangename stenen, volgens Ps. 102:15, 17 en Jes. 54:11-12.

De dichter komt hier voor des Heeren heilig aangezicht:

1. Onder nederige erkentenis van de voorheen ontvangen weldaden Gods, zoals wij zien in vers 2-4.

2. Daarop geraakt hij onder goedertieren geloofsindrukken, ootmoedig en ernstig aan het smeken bij en tot de Heere, vers 5, ziende aldus op de Jehovah in het geloof, als de God zijns heils, zowel lichamelijk als geestelijk, uit kracht van zijn verbondsbetrekking op de Heere en de voorheen zo menigvuldige bevinding van Gods heil, evenals Jes. 63:7, 9. De Heere is nog Dezelfde en de onveranderlijke Verbonds-God, en de God des heils van Zijn volk, al liet Hij hen nu zo geen dadelijk heil ondervinden, maar zelfs integendeel Zijn toornig ongenoegen om der zonden wil, volgens vers 6. Dit is een zeer gezegende en betamelijke geloofsgestalte onder het gebed; de betrekking op God, de God des heils en des verbonds, vast te houden en daarmee te pleiten bij de Heere, ook dan als de Heere een roede opheft ter tucht, als Job 36:7-10, en als Hij Zijn Vaderlijk toornig ongenoegen toont. Want de Goddelijke roede te ondervinden, verbreekt de verbondsbetrekking tussen de Heere en Zijn volk niet. Maar die blijft eeuwig vast, volgens Mal. 3:6; Joh. 13:1. De Heere mag Zich soms een tijd omtrent hen inhouden en Zijn gunst verbergen, zodat zij klagen moeten, zoals in Ps. 10:1 "O Heere, waarom staat Gij van verre? Waarom verbergt ge u in tijden van benauwdheid?" Maar Hij is en blijft echter de God Israëls, de Heiland, Jes. 45:15.

3. De dichter stelt zijn biddend verzoek bij de Heere voor, onder een smekend vragen, om alzo aandrang bij zijn gebed te voegen, welke biddende vragen aan de Heere zijn God verscheidene zijn, vers 6-7, met een voorstel van Zijn God verheerlijkende bedoelingen in dit zijn bidden, te weten: de roem van God en het heil en de blijdschap van Zijn ontfermd volk, opdat zij de Heere eenmaal weder in hun heilige blijdschap dienen mochten, en dat de blijdschap des Heeren hun sterkte mocht zijn, Neh. 8:11. Omdat de Heere toch immers aan de zodanigen een lust heeft en die wil ontmoeten, volgens Jes. 64:5, en zo smeekt hij om van de Heere deze volgende heilsweldaden te mogen ontvangen met zijn medegodzaligen, te weten:

a. De dadelijke en bevindelijke wederbrenging tot Gods verzoende gunst, nabijheid en zielszaligende gemeenschap door de Heilige Geest, waarin toch alleen het leven en de hoofdstof van Gods ware volk gelegen is.

b. De bevrijding en dadelijke verlossing van Zijn heilige, rechtvaardige en aanhoudende slagen en van Zijn toornig ongenoegen, die nu zo lang ondervonden zijn, in en onder vele diepe

en drukkende ellenden en proefwegen.

c. De volle herstelling en herleving, zowel in de Kerk als in de burgerstaat, en de vernieuwde bevinding van Gods dierbare goedertierenheid, zowel in het lichamelijke als in het geestelijke, volgens vers 5, om alzo voor Zijn Goddelijk aangezicht wederom te leven. Dat is heilig, gezegend, verruimd, ootmoedig en Gode verheffend te leven, volgens Ps. 22:27, wat zij alleszins misten. Integendeel nu als doden zijnde, bevonden ze zich verstrooid, verdrukt en rondom beroerd, treurig en ver van God levende en van de ware en zoete vrede Gods verstoten. Maar ach, als de Verbonds-God in genade dit heil aan hen wederom behaagde te schenken, dan zouden hun zielen weder levendig worden en groenen als het tedere gras.

4. Daarop toont de gelovige bidder nog verder aan de heilige ernst van zijn ziel, vers 8, en verzoekt daarin twee dingen van den Heere:

a. Een levendig geloof en inzien voor zijn ziel en voor die van zijn medegelovigen in de eeuwige, vrijwillige goedertierenheid Gods, die oneindig zielsuitlokkend en dierbaar is, Ps. 36:8.

b. De dadelijke uitlating en mededeling van Zijn Goddelijk heil, want de nood van Gods volk naar ziel en lichaam, klom nu op het hoogste. O, zonder dadelijk Gods heil te ontvangen, kunnen zij niet staande blijven. Het is daarom zijn ernstige bede: "Toon ons Uw goedertierenheid, o HEERE! En geef ons Uw heil." Dat is allerlei heil. Och! Laat Uw heil geschonken worden met mogendheden, Ps. 20:7. Want Uw Goddelijke eer heeft er belang in, en onze noden zijn op het hoogst geklommen, en onze zielen zijn ter aarde nedergedrukt, en daarom roepen wij: "O Heere! Verhoor ons in deze dag der benauwdheid; laat Uw Naam, o Jakobs God, ons stellen in een hoog vertrek."

5. Waarop onze dichter vervolgens in onze woorden toont, dat alhoewel hij gelovig en ernstig biddende is, hij echter niet wil haasten, maar de Heere in het geloof wil verbeiden, alsook dat hij met zijn ernstige smeking niet voldaan is. O nee, hij blijft ook bij God na zijn bidden en luistert wat antwoorden God op zijn smeken geven zal, evenals de man Gods Habakuk, in hoofdstuk 1:12 en 13; 2:1. En onze bidder rust ook niet in en op zijn ernstig bidden, O nee! Maar hij ziet en rust op God, als het zalige en enige Voorwerp van zijn geloofswerkzaamheid en smekingen, en voegt bij zijn ernstige heilzucht in onze woorden, zijn heilige en Gode behagend voornemen, om luisterende, naar en op de Heere te wachten, als wetende en gelovende dat de Heere goed is degenen die Hem verwachten, der ziele die Hem zoekt. Er is bij God een grondeloze goedertierenheid en een eeuwig heil voor Zijn volk, evenals Ps. 62:2 "Immers is mijn ziel stil tot God; van Hem is mijn Heil."

O, laat ons hier eens bij stilstaan. O zoete, Gode welgevallige en gepaste zielentoestand in deze begenadigde en gelovige bidder.

Maar o, hoe weinig wordt dezelve bij de Godzaligen gevonden onder diepe drukwegen en zelfs buiten dezelve is die ook al niet veel bij hen te vinden. Ons woelig en werkzaam zielsbestaan is toch zo, dat zij veel liever twintigmaal wil bidden en roepen tot God in Christus, en tegelijk ook zeer gereed is om naar gebroken bakken te lopen na het bidden, dan dat zij een half uur voor Gods aangezicht onder een stil luisteren zou blijven liggen, om te horen naar de Heere. Ons vleselijk verstand zou wel menen dat zulks tijdverlies was en vruchteloos werk, en tot gene zaak is ons gemoed vreemder en ongeschikter dan om naar God te horen. Doen, doen moet gij en werken, zegt ons woelig hart! Ach, wat zijn wij verre van God weggezonken en diep gevallen zielen. Ja, zo zijn wij, Godzaligen, die zo zelden waarachtig bij God leven en zo zelden in die zalige stilte tot God en in dat luisterende, horende en wachtende bestaan voor God bevonden zijn. Daarom horen wij God ook zo weinig van vrede spreken tot onze zielen. En als

de Heere al spreekt, wij merken het niet op. Wij zijn te doof voor God, en horen liever wat wij ernstig en welmenend tot God en Jezus al kunnen zeggen, dan te luisteren wat God tot ons zegt. Ach! Wat zijn wij arme en hovaardige mensen! Maar één woord van de hoge God tot ons gesproken, is oneindig meer dan dat wij er duizend tot Hem spreken.

Och! Dat dit eens meer gevat, geloofd en beoefend mocht worden voor onze ziel. En och, leefden wij eens meer in dat luisterend horen naar de volzalige Verbonds-God in Christus, wat zou dat ons alleszins gezegend zijn, en voordelig voor het genadeleven, en de Heere alleszins behagelijk en verheerlijkend. Want ja, het is alzo, een biddend leven is een gezegend, vruchtbaar, zielssterkend en zalig leven, en men wandelt er door met God, Gen. 5:24. Maar vrienden, jaagden wij toch ook tevens meer daarnaar, want dat mag er niet van gescheiden zijn, om een naar God en Jezus luisterend volk te worden, om veel van God te horen en aldus een recht geestelijk, wijs en verstandig volk te worden en te behoren onder die heiligen die aan Jehovahs voeten zitten om te ontvangen van Zijn Goddelijke heilswoorden, Deut. 33:3. En zo veel te ervaren, dat de Heere Jezus een tong der geleerden heeft, om met de moeden een woord ter rechter tijd te spreken, Jes. 50:4; Ps. 45:3; Hoogl. 5:13. En dat Jezus' lippen zijn als leliën, druipende van vloeiende mirre.
O Godzaligen, staat toch eens meer naar zo'n leven, dat veel bedaard naar uw Verbonds-God luistert, dan zal aan uw ziel waarachtig bevonden worden, de belofte, Jes. 58:11; Jes. 65:24. Ja, dan zult gij meer leren kennen dat wonderlijk zalig bidden, te weten, dat met God samen sprekend beoefend wordt, nu eens te luisteren naar God en dan weer te spreken en te bidden tot God. En wel met en op de ontvangen genadewoorden Gods, die de Heilige Geest als in het suizen van een zachte stilte onder het bidden aan de ziel mededeelt, en die dan zo Goddelijk gepast en dierbaar voor de ziel zijn. En welke de ziel dan opvat in het geloof, zodat ons bidden dan is een volgend bidden en een met God samen sprekend bidden, Ex. 33:11. Want ja, de Heilige Geest spreekt dan in en tot de ziel, onder het eerbiedig luisteren naar Gods goede woorden en de ziel bidt weder tot de Heere al vragende en pleitende op en met haar van de Koning geschonken eigen woorden. O, wat een zalige en wonderlijke verbondsgestalte van het hart aan de God des heils en der goedertierenheid, in de al-waardige Christus door de Heilige en al-waardige Geest van Jehovah. Ja, dit is in des Konings binnenkamer gebracht te worden, Hoogl. 1:4. O, zalig leven en wonderlijk leven op de oneindige ontferming van God en op kosten van de vrije genade van de Heere Jezus, in bevinding van Rom. 8:14-16; Ps. 73:28.

Maar eer ik nu voortga, kan ik niet nalaten nog een aanmerking te maken, waarvan ik wens dat het zijn nuttig doel zal hebben aan deze of gene ziel, namelijk: Als ik de ernstige, pleitende, eerbiedige en gelovige bidgestalte van de dichter in ons zanglied aanmerk en zijn verkleefde zucht, onder eerbiedige tedere worstelingen tot God, ten goede van Gods bedrukte Sion, en de nieuwe bevinding van het heil en de vrede Gods over des Heeren volk, en dat tot bevordering in tedere Godzaligheid van Gods gunstvolk en de heerlijkheid van Gods volheerlijke deugden, dan moet ik zeggen: Wat zijn er thans in onze kerk, waar men zijn oog ook wendt, weinig zodanige ernstige bidders, die om de vrede van Jeruzalem waarlijk met God worstelen. En ja, wat hoort men weinig waarachtig geestelijk bidden, bij en voor de God des heils. Het is of de Geest des gebeds veelszins is geweken en of de Samuëls en ernstige aanroepers van Gods Naam, niet meer zijn, Ps. 99:6 en die zo pleitende Mozessen, Ex. 32:9-14, en die Elia's, 1 Kon. 18:36-39.

Maar integendeel zijn de meeste gebeden die dikwijls gehoord worden, een bidden boven het hart, koud, lauw en harteloos, waarvan de Heere moet zeggen, zoals in Jes. 57:11-12: "Maar voor wien hebt gij geschreid of gevreesd? Want gij hebt gelogen en zijt Mijner niet gedachtig

geweest, gij hebt Mij op uw hart niet gelegd; is het niet omdat Ik zwijg, en dat vanouds af, en gij vreest Mij niet? Ik zal uw gerechtigheid bekendmaken en uw werken, dat zij u geen nut doen zullen." Of het schijnt soms eerder een oratie en sierlijke redevoering, die men voor een mens zou doen, of het is een dor en dood hersen- en lippenwerk, zonder geest of leven, en zonder enige ware eerbied voor God, zo voor als onder en na het bidden. En dat gaat soms nog gepaard met een wijze van stembuiging, waarover een gemoed dat indrukken van God bezit, wenen moet en zeggen: O, wat een wandelen voor het heilig oog van God, in de spranken van zijn eigen vuur, Jes. 50:11.
Ach, arm voeden van zijn ziel met as, Jes. 44:20. En wat vreemd vuur is dit niet op Gods altaar. Heere, bewaar mijn ziel, dat ik alzo tot U, de al-waardige en alwetende God zou naderen met mijn lippen, terwijl het hart ledig van God, zich ver van U zou doen, opdat Gij niet wonderlijk met mij zou moeten handelen, Jes. 29:13-16. Och vrienden, dat velen daar eens een indruk van krijgen mochten in hun zielen, die in het openbaar met en voor anderen het gewichtige bidwerk verrichten! Beseften zij toch eens dat zij in hun bidden te doen hebben met God, Die een groot God en Koning is, Mal. 1:14; en dat zij zich stellen voor het vlekkeloos, aldoorziend oog van God, ja, voor het aangezicht van die God, Wiens ogen naar waarheid zien, Jer. 5:3, die de geesten weegt en een Geest is, Die naar de zodanigen alleen zien wil, die Hem aanbidden in Geest en waarheid, gelijk de Heere Jezus zegt, Joh. 4:24. Want voor God te komen met een vertoning van bidden, ja, met een gemaakte vertoning van ernstig bidden, zonder waarheid in het hart, en een betamelijke indruk van God te hebben op zijn ziel, noch van de zaken waaromtrent men bidt, dat is immers een gruwel voor God. Dat is maar vreemd vuur voor God te brengen, Lev. 10:1-3. Ja, het is een verloochenen van Gods deugden en vlekkeloze heiligheid en alwetendheid. Och, werd dit geloofd, wat zou dat hoogmoedig en indrukkeloos bidden, dat onheilig woorden voortbrengen en dat God beledigend naderen in het schijnbidden, wegvallen, met al die gemaakte bidernst die men soms vertoont. Och mens, wat is bidden? Is het niet als een arme, smeking spreken voor God? Is het niet God eerbiedigen in Zijn hoogheid en oneindige deugden in Christus? Is het niet uit zijn diepten, zonden en walgelijkheid tot de Heere God te naderen in diepe ootmoed, schaamte en zelfverontwaardiging? Eist God niet het hart op? En vooral in het bidden, betaamt het dan niet te kunnen zeggen: "Ik zoek U met mijn gehele hart"?, Ps. 119:10. "Heere, voor U zijn al mijn begeerten", Ps. 38:10. Is het niet een open leggen van zijn gehele ziel voor God, met al derzelver noden? En dat te doen in waarheid en in oprechtheid. En och, was het altijd oprecht en meer met een gebroken hart en een verslagen geest, die bij God aangenaam is. O ja, dat zou voor een ware bidder oneindig begeerlijk en dierbaar zijn, Ps. 51:19. Maar o, hoe ver is het hier vanaf. Doorgaans is het zo gesteld, dat God ook van het bidden zeggen moet: Breng dat toch uw vorst, en zie of hij het zal aannemen, Mal. 1:8. Vergeleken met vers 6; Jes. 1:15.
O, wat is er weinig waarachtig geestelijk bidden in het openbaar in deze dagen. En daarom, zo wilde ik in liefde verzoeken en raden aan al de zodanigen die bijzonder op de een of andere wijze enig bidwerk openbaar met anderen doen en verrichten, en vooral roep ik u toe, mijn vrienden, die in waarheid wensen God en Christus tot uw Deel te hebben, en Hem te dienen en te vrezen in oprechtheid: Wanneer gij openbaar met anderen bidt, laat toch alle gemaakte ernst en stembuiging zonder geest of indrukken Gods, meer van u gevloden en nagelaten worden. Wetende, God ziet niet aan wat voor ogen is, maar Hij ziet uw harten aan. Al dat bidden met blote woorden, vloeit uit de hoogmoed van het hart, en is een walg in de ogen van God. Maar sta toch naar ontbloot, ootmoedig, nederig en afhankelijk bidden. Sta ernaar, om een ingewerkt gebed door de Geest Gods te mogen brengen voor Gods aangezicht, opdat uw offer Gode welgevallig zijn mag en gans verteerd wordt op Gods altaar. Ja, vrienden, verricht dit werk zo

niet alleen met uw verstand en begrippen, maar doet het onder een inroepen van de Geest des gebeds, van de Heere beloofd, Zach. 2:10. Hij alleen kan u recht leren bidden, Rom. 8:26-27.

Nog eens, Godzaligen, staat er toch naar om te worden waarachtige en zakelijke bidders. Ik zeg ook zakelijke bidders. O, wat gebrek is in dezen bij velen van u. Wat een omtrek van dingen is er niet soms in uw bidden. En wat een vermenigvuldigen van woorden zonder wetenschap, en zonder zaak of wezen, die men voor God spreekt. Wat moeten sommigen uwer ook niet altijd lang en uitgebreid bidden uit zo'n gewoonte of wettische indruk.

Neen vrienden, dat is geen bidden, maar het is veelszins woorden formuleren met veel herhaling van dezelfde dingen, die geen nut doen en voor God geesteloos gebracht worden en zonder het hart. O, denkt gij zodanigen veel aan Salomo's woord: "Laat uw woorden weinig zijn; want God is in de hemel en gij zijt op de aarde", Pred. 5:1. Och, geloof het toch, met uw vele woorden, ongeschikt omstandig en uitgewerkt bidden, onteert gij de Heere zo veelszins, en gij mist op die tijd in uw ziel de alles betamelijke waarachtige en geestelijke indrukken van God in Christus, alsook van uw diepe walgelijkheid en zondige verachtelijke nietigheid. En daarom blijft uw ziel zo koud, ledig en ver van God, onder uw lang bidden met vele woorden. Want het is een omkeren, alsof de pottenbakker geacht werd als leem, Jes. 29:16, en uw medegodzaligen die onder dit uw bidden, of woorden vertellen aan God zich bevinden, maakt gij vele malen in hun zielen daardoor verstrooid en vermoeid, en soms zondig, berovende hen van de indrukken Gods die zij reeds hadden. Want zij gevoelen wel in hun hart dat uw werk dan maar harteloos lippenwerk is, zonder hemelvuur of Geest, en vol van zichzelf en van het wettische. En daarom, vrienden, tracht toch God meer in de Geest te dienen en in en door de Geest te bidden. En uw bidwerk te verrichten onder uitzien, dat de Goddelijke Geest in de raderen van uw ziel mag komen en uw offer aansteken, opdat het door de hand van de Engel, Die voor de troon is, de Heere Jezus Christus, voor God mag opgaan, Openb. 8:3-4. Sta toch naar meer besef en indruk tot wat een verheven en hoge God gij spreekt en nadert, en zoek het dan toch alleen te doen in Christus, langs het verbond, als een arme, die smeking spreekt en die het om Gods heil en goedertierenheid bevindelijk voor uw ziel en die van andere mede-Godzaligen waarachtig te doen is, zoals hier onze dichter.

En te dien einde wilde ik de zodanigen die zich hier schuldig bevinden, raden toch tot hun voorbeeld veel te stellen en tot hun groot en dagelijks leesboek te maken, hetgeen wij van de apostel lezen in Luk. 11:1: "Heere, leer ons bidden." O ja, vrienden, dat hebt u zo nodig om te ondervinden wat het te zeggen is, hetgeen Paulus van zichzelf en van zijn medegelovigen getuigt, in Rom. 8:26-27: "En desgelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp; want wij weten niet wat wij bidden zullen gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen. En Die de harten doorzoekt, weet welke de mening des Geestes is, omdat Hij naar God voor de heiligen bidt."

O, dan zou u worden als een mirte in de diepte, voor God in het bidden. Als een van die gans ontblote bidders, tot welker gebed Jehovah Zich wenden wil, Ps. 102:18. Dan zou u trachten om meer en meer ontdekt te worden aan uw ongekende zelfbedoelingen en de hoogheid van uw hart voor God, die ook in het bidden zich ontdekken. Om zo meer te leren graven in de wand vol gruwelen die van binnen zit. En zo meer uit die grond al kermende als een duif der dalen, met uw stinkende etterbuilen voor God in Christus opkomen, gelijk Ezra in hoofdstuk 9:6, en David in Ps. 63:2 en Hizkia in Jes. 38:5, 15, 16. O, dan zou u ook ondervinden hetgeen er staat in Ps. 20:5: "Hij geve u naar uw hart en vervulle al uw raad". En onder de beoefening van het edele bidwerk zou u de belofte ervaren, Ps. 72:6: "Hij zal nederdalen als een regen op het nagras, als de droppelen, die de aarde bevochtigen." En o, hoe zou de ziel dan voor alle

lippenwerk en dood hersenwerk bewaard blijven, ja, daar tegen waken en hetzelve vlieden en bestrijden, om zo God meer te heiligen in het biddend naderen, onder een ootmoedig gebruikmaken van en verschuilen in de Goddelijke Christus.

Want waarlijk, vrienden, gij die de Heere kent en vreest, zo wanneer gij met mij bedaard wilt stil staan alleen bij die schulden die er voor God liggen en gevonden worden, wegens al het onwaarachtige en geesteloze schijnbidden, zonder hart en welmenende zielsernst, dat er voor Gods aangezicht ligt en nog gedurig vele malen gebracht wordt, dan moet een ziel, die enige indruk van Gods aanbiddenswaardige luister ontvangen heeft, bitter wenen en smelten voor God. En die zal dan ook gewillig de dood schrijven op haar meeste bidden en moeten uitroepen: Onrein! Onrein!

Heere Jezus, wees ook mijn dierbare Zoenborg in dezen, en leer mij toch eens meer biddende tot U naderen door de Geest, Die Gij verworven en beloofd hebt, om onder dat God vertegenwoordigend bidden met mijn ziel te leven. ***En och, dat die dagen eens mochten komen, dat in meerder kracht de Goddelijke beloften onder ons hun vervulling krijgen mochten,*** *en in de wandel en in het bidwerk van de ware Godzaligen gezien en bevonden werden, die wij lezen in Zach. 12:10; Zef. 3:10; Jes. 61:6; Jer. 33:18, 22. Opdat Gods heil aan Sion en aan Israël Zijn heerlijkheid in een zichtbare mate mocht worden meegedeeld.*

Maar wij vinden, vrienden, niet alleen in onze woorden alsook in het even voorgaande achtste vers, een heilzoekende bidder, zowel voor zichzelf als voor het gehele Sion Gods, maar tevens ook een zeer bezadigde en eerbiedige hoorder naar God als de God zijns heils en der goedertierenheid. Waarlijk, een zeer betamelijke maar ook een aangename en dierbare gestalte, zowel voor de Heere, als voor zichzelf, om alzo het van de Heere gesmeekte heil dadelijk te kunnen en te mogen ontvangen met zijn mede-Godzaligen, als tonende te geloven dat in stilheid en vertrouwen de sterkte van de vromen ligt. En dat het hen betaamt, naar de Heere uit te zien en te wachten op de God huns heils, Micha 7:7, wetende en gelovende dat de Heere hen zal horen en verhoren.

De oneindige afstand die er toch is, en die het ware werkzame geloof ook ziet, en dadelijk erkent te zijn tussen de hoge, al-waardige en in de eeuwigheid wonende Verbonds-Jehovah, Die de soevereine, heilige en tevens eeuwig goedertieren God des heils is en tussen hem, onwaardige zondige aardworm, die biddende voor Zijn vlekkeloos aangezicht verschijnt als een arme smekeling, om tot de troon Gods en Christus de toegang met vertrouwen te mogen ontvangen, die roept hem alleszins toe, om toch te staan naar de ootmoedige zielsgestalte voor die God, die men vindt in de man Gods Habakuk, in kapittel 2:1: "Ik stond op mijn wacht en ik stelde mij op de sterkte en ik hield wacht om te zien, wat Hij in mij spreken zou." En in zo'n aangenaam, gelovig en Gode eer gevend gemoedsbestaan komt hier onze dichter voor in de woorden van onze tekst, Ps. 85:9:

"Ik zal horen wat God de HEERE spreken zal; want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken; maar dat zij niet weder tot dwaasheid keren."

Wij zullen hierin letten op twee hoofdzaken:

I. Op de gelovige werkzame gestalte van deze bidder en zijn geloofsverwachting: "Ik zal horen wat God, de HEERE, spreken zal; want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken."

II. Op het gezegend bedoelde einde van hem, of de betamelijke plichtsvermaning aan Gods beweldadigde volk en gunstgenoten: "Maar dat zij

niet weder tot dwaasheid keren."

I. De gelovige werkzame gestalte van deze bidder en zijn geloofsverwachting

Betreffende het eerste, gelijk Jehovah als de Oneindige in goedertierenheid en de God des verbonds en des heils, geen zonde in Zijn Jakob aanschouwt en het enige Voorwerp van blijdschap en verlustiging is, in het vorige van deze Psalm het Voorwerp was van de ootmoed, de ernst en het gelovig bidden van de dichter, zo is Die ook hier het Voorwerp van zijn luisteren en horen, om alzo te zien of zijn smeekschrift in het heiligdom voor de genadetroon Gods was ingegaan, en als een Gode welbehaaglijk reukwerk was opgeklommen, Ps. 141:2. Ja, dat mogen de ware Godzaligen zo graag in hun zielen ondervinden, volgens Ps. 18:7, om alzo verruimd te mogen uitroepen met de Kerk, Ps. 66:19-20: "Maar zeker, God heeft gehoord. Hij heeft gemerkt op de stem mijns gebeds. Geloofd zij God, Die mijn gebed niet heeft afgewend, noch Zijn goedertierenheid van mij."

Daarom zegt ook hier onze Godvruchtige bidder: "Ik zal horen wat God, de HEERE, spreken zal; want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken." Hij zegt: Ik zal het doen. Ik, die nu mijn ziel al biddende uitgestort heb voor het aangezicht des Allerhoogsten, voor de God mijns heils, Die ons alleen kan en moet levendig maken, en ook wederbrengen zal tot nabij Hem, naar Zijn heilsbelofte, Hos. 14:8: "Zij zullen wederkeren, zittende onder zijn schaduw; zij zullen ten leven voortbrengen als koren, en bloeien als de wijnstok; zijn gedachtenis zal zijn als de wijn van Libanon."

Ik zal horen. Ik, die een van Zijn bondsvolk ben. Ik, die Gods eer liefheb. Ik, die het welzijn van Sion ter harte neem en op mijn hart draag. Ik, die er nog biddende en pleitende voor de genadetroon Gods in de Messias mede kan en door genade mag opkomen. Ik, die ook door genade en eeuwige ontferming tot een gunstgenoot Gods gemaakt en opgenomen ben, en dus tot de Heere kan en mag naderen met een kinderlijke verbondsgestalte. Ja, ik, die in mijn toenaderen en smeking tot de Heere ondervinden mag, op Hem als de God des heils te mogen zien in het geloof en een levendige aandrang gevoelen mag op Zijn oneindige goedertierenheid en schuldvergevende genade te pleiten en te smeken. En ten laatste, ik, die onder de rechtvaardige Vaderslagen en roede Gods, die er nu over de Kerk Gods plaats hebben, en onder al de zo zware en rechtvaardige proefwegen Gods die ons treffen, echter mijn hoop op de Heere en Zijn gedane beloften aan Zijn Sion niet kan of zal wegwerpen. Maar integendeel: Al zou ons de Heere doden, echter op Hem zullen we hopen en zeggen: Evenwel zal Hij ons tot zaligheid zijn. Dewijl ik weet, ja, geloof: De Heere zal ons niet verwerpen. O nee, want wie is een God gelijk Hij? Hij heeft lust aan goedertierenheid, en Hij zal Jakob de trouw, Abraham de goedertierenheid geven, die Hij onze vaderen van oude dagen af gezworen heeft. Dus zal ik op die God ook in geloof vertrouwen, Die gezegd heeft: "Hoe zou Ik u overgeven, o Efraïm? U overleveren, o Israël? Hoe zou Ik u maken als Adama? U stellen als Zeboïm? Mijn hart is in Mij omgekeerd. Al Mijn berouw is tezamen ontstoken", Hos. 11:8.

En ja, ik verwacht in geloof, ziende op Gods tedere ontferming en verbondsbelofte, hoe donker het van rondom nu met Sion ook is, volgens vers 10 en 11: "Zekerlijk, Zijn heil is nabij degenen die Hem vrezen, opdat in ons land eer wone. De goedertierenheid en waarheid zullen elkander ontmoeten, de gerechtigheid en vrede zullen elkander kussen." Waarheid en godsvrucht zullen bij en onder ons verblijven, en geestelijk en tijdelijk heil zal het deel van onze beker zijn, volgens vers 12-13: "De waarheid zal uit de aarde spruiten, en gerechtigheid zal van den hemel nederzien. Ook zal de HEERE het goede geven, en ons land zal zijn vrucht geven."

Ja, mijn geloof ziet met blijdschap dat de God des heils en onzer zaligheid, de Heilvorst en Messias Jezus Christus, in de kracht van Zijn eeuwige zoengerechtigheid, overwinnende zal heengaan voor Gods aangezicht, en voor het aangezicht van al Zijn uitverkorenen, volgens vers 14: "De gerechtigheid zal voor Zijn aangezicht heengaan, en Hij zal ze zetten op den weg Zijner voetstappen." Hij zet al Zijn eeuwig geliefde, gekochte en ontfermde volk en ook onze zielen, op de weg Zijner voetstappen om de Heere waardig te wandelen, tot alle behagelijkheid, als een vrijwillig volk in heilige sieraden, Ps. 110:3. Zie, al deze gemoedsgestalten en hoedanigheden voor en omtrent de Heere vinden wij in onze dichter en ootmoedig biddende Sioniet, in deze Psalm.

Terecht zegt hij dan hier: "Ik zal horen wat God, de HEERE, spreken zal." Zijn geloofsstand en werkzaam geloofsbestaan der ziel die hij beoefenen wil omtrent de Heere, drukt hij dus uit:
Ik zal horen; welk luisterend ziels- en geloofsbestaan dit zal behelzen, als:

a. Zijn gezegende stille toestand der ziel tot en voor God, als de God zijns heils, zo onder als ook na zijn bidden, en dat niettegenstaande al het drukkende en beproevende dat er van Gods hand plaats had, en van rondom ondervonden werd. Dat had anders zijn ziel kunnen doen nederzijgen in ongeloof, maar bij hem was het evenals David ondervond, Ps. 62:2: "Immers is mijn ziel stil tot God; van Hem is mijn heil."

b. Zijn vrije gestalte der ziel van al het eigen woelen, eigen bestel, eigen bepalen, eigen regeren, alsook van al het onrustig en wantrouwend vooruitlopen. O, daar was zijn ziel nu van verlost en voor bewaard. Zij stond nu door geloof bij God en Zijn Goddelijke verbondsdeugden en beloften in gewilligheid bepaald stil.

c. Zijn gelovige indruk, die hij van de Heere in zijn ziel had, als de Hoorder des gebeds, volgens Ps. 34:16, 18; Jes. 30:18, 19: "En daarom zal de HEERE wachten, opdat Hij u genadig zij, en daarom zal Hij verhoogd worden, opdat Hij Zich over ulieden ontferme, want de HEERE is een God des gerichts; welgelukzalig zijn die allen die Hem verwachten. Want het volk zal in Sion wonen, te Jeruzalem; gij zult ganselijk niet wenen; Gewis zal Hij u genadig zijn op de stem uws geroeps; zo haast als Hij die horen zal, zal Hij u antwoorden." O, hier een geloofsoog in te hebben, wat sterkt dat de ziel.

d. Zijn gewillige en gelovige zielstoestand bij en onder de Heere en Zijn Goddelijke raad en weg, als gelovende volgens Ps. 73:23-24: "Ik zal dan geduriglijk bij U zijn; Gij hebt mijn rechterhand gevat. Gij zult mij leiden door Uw raad; en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen." En met de man Gods Job te kunnen betuigen: "Want Hij zal volbrengen, dat over mij bescheiden is", Job 23:14.

e. Het geeft te kennen zijn kinderlijk afhankelijk en opmerkend bestaan, alsook zijn innig en gelovig zielsverlangen en uitzien, om een genadig antwoord op zijn vurig bidden te mogen ondervinden, evenals Ps. 130:6. O, het was hem om God en om Zijn heil te doen, zowel voor zijn ziel als voor de gehele Kerk Gods.

f. Het geeft te kennen en behelst zijn ontvankelijk gemoedsbestaan door de genade des Geestes Gods, om nauwkeurig op te merken wat voor woord er van de Heere tot zijn hart kwam, en om dan hetzelve ook in geloof dadelijk en aanstonds aan te nemen, en met dat woord in een gebed te veranderen, al vragende weer tot de Heere op te komen in een kinderlijke eerbied. Waarlijk, dat is horen naar de eeuwige zelfstandige Wijsheid Gods, Jezus Christus. Zodanig een mens is welgelukzalig, dadelijk en gestaltelijk. Dat ondervindt zo één, volgens Spr. 8:34. O, zalig waken aan de poorten en heildeuren met een luisterende en ontvankelijke

zielsaandacht. Ach, als de ziel die nederige ontvankelijke gestalte hebben mag voor God, wat is dat een heil! Wat spreekt de Verbonds-God dan niet goede en troostrijke woorden in en tot die ziel, die men anders niet eens horen kan, of die men al horende, zondig en ongelovig van de hand wijst en daar laat, bedroevende alzo de Geest Gods en bedroevende en berovende ook zijn eigen ziel van dat zalig heil en van die vrede en blijdschap in God, die men anders ondervinden zou. Maar als de ziel zo een vlak veld is, dan komt Christus er met Zijn heilswoorden inrijden als de Heere, de betamelijke en oneindig Goedertierene, om Zijn matte erfenis te sterken, Ps. 68:5, 10.
Nu, om zo'n goede tijding en aangenaam verbondswoord van de Heere te mogen ontvangen, daar was het de ziel van onze Godvruchtige hoorder om te doen en die had hij meermalen ondervonden van de God zijns heils, hetzij onder, of ook na en op zijn gelovig bidden. En die bevinding gaf hem nieuwe hoop op God, dat hij andermaal horen zou, dat de sterkte Godes is, Ps. 62:12. En waarlijk, een Godzalige die de Heilige Geest deze weg in de genade geleerd heeft, te weten de weg van afhankelijk luisteren en horen naar God, o, die heeft zo'n grote zin in deze zo zalige gemoedsgestalte, wetende dat daarop zo veel gezegende heilsvruchten ondervonden worden bij en van de God des heils.

Ach vrienden, waar de ziel nu door genade zo luisterend en horend bij en naar God leeft, ach, daar is dan zover van die ziel geweerd, om met zijn bidden, hartelijkheid en geloofskeuze van de Heere weg te lopen, of om ook zijn ziel daar enigszins op te gronden, gelijk soms maar al te veel geschiedt. O nee, in God was deze Godzalige zijn heil en zijn eer. De rotssteen zijner sterkte, zijn toevlucht was in God, Ps. 62:8.

En dus bleef hij met zijn luisterende en heilbegerige ziel als een ontblote bij God staan, en aan Zijn voeten als een ootmoedige discipel zitten, volgens Deut. 33:3. Hij eindigde in God. Ach, wat is dat een zalige zielsgestalte, als Gods volk dat zo eens mag ondervinden bij en voor de Heere. Dan is het, Ps. 63:9: "Mijn ziel kleeft U achteraan; Uw rechterhand ondersteunt mij." Dan moet de ziel ook Gods Heilandswoorden hebben. Nu, dat zocht en begeerde en verwachtte ook onze dichter, gelovende dat de Heere het ook dadelijk zou geven, volgens Ps. 91:15: "Hij zal Mij aanroepen en Ik zal hem verhoren."

En zijn gelovig luisteren en horen naar God had tot zijn grond, de zo menigvuldige en vrijwillige heilsbeloften en toezeggingen Gods, gedaan op het ootmoedig bidden van Zijn volk, als de Beloner van die Hem zoeken, Hebr. 11:6. Deze beloften zijn door het gehele Woord Gods gezaaid. Zie maar alleen de zo nadrukkelijke beloften Gods, die wij vinden in Jer. 29:11-13 en Jes. 65:24: "En het zal geschieden, eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden; terwijl zij nog spreken, zo zal Ik horen."

O, hoe vele malen maakt God deze Zijn woorden "ja en amen". En de voorbeelden, hoe dat de volzalige God en Christus de beantwoordende Jehovah aan Zijn biddend volk is, zijn menigvuldig in Gods Woord. Zie een Abraham, Jakob, David, Samuël, Elia en vele anderen, met Hand. 4:31.

g. Ten laatste, zo zal het horen naar God ook insluiten, zichzelf veel af te zonderen in stille, eenzame plaatsen, buiten al het gewoel en afleidende voorwerpen en omstandigheden en onnut verkeer met mensen, als een die zich afzondert van die allen en die naar wat begeerlijks tracht. Ja, die ook tracht uit te gaan uit zichzelf en zijn zo woelige en zielsdodende eigengerechtigheden, omdat de eis van de Heere Jezus toch aan Zijn geestelijke Bruid is: "Bij Mij van de Libanon af". En wederom: 'kom, mijn Liefste, laat ons uitgaan in het veld; laat ons vernachten op de dorpen. Laat ons vroeg ons opmaken naar de wijnbergen. Daar zal ik U mijn uitnemende liefde geven", Hoogl. 4:8; Hoogl. 7:11-12. Ja, het veld en de dorpen zijn stille en

eenzame vrije plaatsen. Daar kan men best horen, wat de Geest van Christus als in het suizen van een zachte stilte tot de ziel zegt, hetzij dan tot raad, licht, lering, bestraffing, verbetering, genezing, alsook tot bemoediging, opbeuring en sterkte en nieuwe heilsgezichten en ontdekkingen Gods, en de werkelijke en dadelijke bevinding van het volgende vers, vers 13: "Ook zal de HEERE het goede geven, en ons land zal zijn vrucht geven."
En waarlijk, het tonen van Gods goedertierenheid en het geven van Zijn verbondsheil bij vernieuwing of bij vermeerdering in en aan de ziel, wordt meest in stille, eenzame plaatsen genoten, zoals de Emmaüsgangers ondervonden, als zij in het veld wandelden, buiten Jeruzalem, Mark. 16:21 en Luk. 24. En ja, zo was ook Davids deel in zijn spelonken en woestijnen, waar hij vluchtende steeds moest verkeren. En o, wat hoorde David daar niet vele malen de Heere tot zijn ziel van vrede spreken.

En vrienden, wat zijn de verborgen afzonderingen en eenzame, stille plaatsen dan niet noodzakelijk en doorgaans gezegend voor die Godzaligen, die zeer gezet zijn om naar God te horen, ja, om ook veel van God te zien. Daarom is mij wel zeer opmerkelijk, ja, zeer voorbeeldig voorgekomen het gedrag van de jongeling Jozua, Ex. 33:11. Daar lezen wij: "Maar zijn dienaar Jozua, de zoon van Nun, de jongeling, week niet uit het midden der tent." Namelijk de tent der samenkomst, die Mozes het leger Israëls gespannen had, vers 7 en in welke tussen God en Mozes zoveel omging, vers 9, als tussen samen sprekende vrienden, vers 11-23. *O zalig eenzaam, met God gemeenzaam.* Ja, daar hoort men veel van de Goddelijke vrede.

Verder, als onze dichter zegt, dat hij horen wil naar *hetgeen de Heere spreken zal*, dan geeft hij te kennen:

a. Ik zal niet horen naar mijn inwendig, diep ingekankerd ongeloof, dat de Heere alleen verdenkt en wantrouwt. O nee, daar zal ik niet naar horen. Want dat is mij geestelijk als een rups, kruidworm en opeter der ziel. Ik zal niet horen naar mijn verstandeloze genegenheden en onheilige eigenzin, bepaling, schikking en eigenliefde, die zich als in Gods stoel en troon stellen.

b. Ik zal niet horen naar waarschijnlijkheden, die voor of tegen mijn gebed en de gesmeekte zaken in deze onze donkere proefwegen van rondom zich opdoen, om daar mijn geloof en verwachting op te vestigen en naar af te meten. Nee, ik zal naar God horen, Die de Almachtige en Goedertierene is en de God des heils, ja, die rijk is in barmhartigheden en alleen wonderen doet.

c. Ik zal ook niet horen naar mijn hoogmoedig, wettisch en God zo voorbijziende hartgedichtsel en naar mijn zielsverwarrende redeneringen van het vlees, waar ik zo talloze malen door gevangen ben genomen en als onder een storm en vloed van malende ongelovige denkbeelden ben neergeworpen en overstroomd geworden, zodat de afgrond riep tot de afgrond.

d. Ik zal niet horen naar of stilstaan bij herhaalde en zeer angstvallige, benauwde en mijn ziel soms zeer beroerende dromen, welke mijn geloof zoeken te ondermijnen en zeer krachteloos te maken. En dat gevoel ik aanstonds, als ik er bij stil wil staan of daaromtrent redeneren wil. Want zij dienen telkens om mijn ziel vol vrees en angst te stellen en te vervullen met nare vooruitzichten, alsof mij en de Kerk Gods nog de zwaarste onheilen zullen treffen, die in de tijd ook mij inzonderheid zullen overkomen. Dit maakt mijn ziel telkens bedwelmd en achterdochtig en vol angsten, even alsof ik, die nu voor en tot God met zo'n gezegende biddende ziel leven mag, nog in een nare, zondige weg zal geraken, tot oneer van mijn dierbare Verbonds-God. En dat verwondt mijn gehele ziel dan zo, dat ik niet meer vatbaar ben om naar de Heere te horen. En ik word van rondom donker en verlies ook de kracht van mijn gebed.
Och nee, ik wens genade om daar niet naar te horen, maar naar God en naar Hem alleen. Want

als ik evenwel recht bij de Heere komen mag in mijn toenadering, dan schenkt de Heere mij niets anders dan goedertieren heilsgezichten en dat zelfs bij gedurige herhaling. O, ik ben dan in Zijn ogen als een die vrede vindt en geloof dan dat God Zijn goede woord over mij en Zijn volk zal verwekken en mij niet zal verlaten, en dat mijn tedere Heere Jezus voor mij gebeden heeft, dat mijn geloof niet zal ophouden. O nee, ik wil en zal dan naar zulke akelige dromen niet meer horen, noch mij laten verschrikken door woord of geest of zendbrief. Maar ik wil door genade alleen naar God horen, die tot mij en tot al Zijn volk van vrede zal spreken en zorg zal dragen dat wij tot geen dwaasheid wederkeren en mij bewaren zal in de kracht Gods door het geloof, 1 Petrus 1:5. Want daar is niets dat mijn ziel zo doorgrieft en verwonden kan, dan te denken dat ik nog door in de zondeweg te vallen, tot hoon en oneer van mijn dierbare Verbonds-God op aarde zou zijn, aan Wie ik mij zo eeuwig aan verbonden voel en aan Zijn liefdedienst en ware volk.

e. En ten laatste, ook zal ik niet horen naar de ongelovige en donkere, benauwde gemoedsgestalten van andere Godzaligen, waar ik omgang mee heb, onder deze onze zware druk- en proefwegen en de slaande hand Gods over ons, die de volzalige Verbonds-God thans niet in hun geloofsoog kunnen krijgen, als de God onzes heils, of enige van Zijn beloften om daarmee te werken in geloof, maar die meer zien op en stilstaan bij al het donkere en nare dat ons drukt, en bij de schulden en misdaden van Kerk en land, zodat al de oneindige goedertierenheid Gods uit hun oog en hart als geheel weg zijn, en zij tussen twee rijen van stenen nederzitten en wegzinken. Nee, ik zal alzo, daar ieder toch van zijn geloof leven moet, en elke rechtvaardige door zijn eigen geloof leeft, niet naar hen, maar alleen naar God horen; van Hem is toch alleen Israëls heil. En daarom, ik zal mijn vrijmoedigheid niet wegwerpen; die heeft toch een grote vergelding des loons. En misschien ontvang ik deze geloofskracht en deze mijn bidgestalte van de Heere, ook hun ten goede. Want wij hebben als kinderen van een Goddelijk huisgezin, met een hemelse Vader te doen, Die wacht om ons genadig te zijn en Die oneindig goed is, en ter sterkte in tijd van benauwdheid, en Die kent degenen die op Hem vertrouwen, gedenkende eeuwig aan Zijn verbond.

Ik zal horen wat God de Heere spreken zal. Ik zal horen:

a. Naar die God, Die door Zijn Geest gezegd heeft, Ps. 94:14: "Want de HEERE zal Zijn volk niet begeven, en Hij zal Zijn erve niet verlaten." Ps. 91:15: "Hij zal Mij aanroepen, en Ik zal hem verhoren." Ps. 10:17: "HEERE, Gij hebt de wens der zachtmoedigen gehoord; Gij zult hun hart sterken, Uw oor zal opmerken."

b. Naar die God, Welke mij Hem bevindelijk heeft leren kennen als die God te zijn, Die het verbond en de weldadigheid bewaart, dien die Hem liefhebben, Deut. 7:9.

c. Ja, ik zal horen naar die God, Die als de Amen beloofd heeft: "Maar nu, alzo zegt de HEERE, uw Schepper, o Jakob; en uw Formeerder, o Israël! Vrees niet, want Ik heb u verlost, Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijne", Jes. 43:1. En Die als de God des heils tonen zal, dat gelijk Zijn Naam is, alzo ook Zijn roem is tot aan de einden der aarde, Ps. 48:11.

d. Naar die God zal ik horen, Die als de God onzes heils van de Vader gezalfd is, om een blijde boodschap te brengen de zachtmoedigen en om alle treurigen te troosten, Jes. 61:1-2. En Die daartoe van de Vader een tong der geleerden ontvangen heeft, om met de moeden een woord ter rechter tijd te spreken, volgens Jes. 50:4. Ja, om te spreken naar het hart van Jeruzalem, naar Die zal ik horen. Want Gewis, Deze zal ons troosten over ons werk, en over de smart onzer handen, Gen. 5:29. En daarom zegt mijn ziel: "En nu, wat verwacht ik, o Heere! Mijn hoop die is op U."

Maar vrienden, op welk een wijze en wanneer is het nu, dat de volzalige God tot Zijn begenadigd gelovig volk en gunstgenoten in genade en ontferming spreekt?
Wij antwoorden, het dierbare Woord Gods en ook de bevinding leert ons, dat Hij zulks op vierderlei wijze doet:

1. Door Zijn Goddelijk Bijbelwoord, dat gehoord of gelezen wordt, en dat op zeer verscheidene wijzen, onder toedeling van geloofslicht in en aan de ziel te schenken tot dadelijk zielenheil. Hetzij dan om de ziel van Zijn volk meer te sterken en te bouwen in de dienst en het werk Gods, Hand. 11:23. Of om de ziel te bevestigen en te bemoedigen in haar zalig deel aan God, Ps. 87:5. Of om de ziel in geloofsstilte te brengen onder het genadig volwijs albestuur en de eeuwige verbondsheerschappij van God, Ps. 146:10. Of hetzij om de ziel te troosten en te verblijden onder de diepe treur- en drukwegen, met het onberouwelijke van de liefde Gods, Jes. 54:4-10. Of om de ziel te bedelen met raad, onderwijs en leiding, Ps. 32:8; Jes. 48:17. Of om haar tot proef- en kruiswegen te bereiden of haar daaronder op te richten, Jes. 50:10, Hos. 2:13. Of ook om haar onder haar drukkende of nog meer dreigende ellende en diepe ongelovige neerbuiging, te verzekeren van Zijn Goddelijke hulp en redding, haar tonende al het nutteloze gewoel en geweld van de vijanden, Jer. 15:11, 21; Gen. 49:22-24; Num. 23:8; 21, 23; Jes. 54:15-17. Zie, op al deze wijzen en in zodanige betrekkingen en omstandigheden en tot zulke gezegende einden, spreekt de Heere tot de ziel van Zijn volk in en door Zijn Woord, onder ootmoedige geloofsoefening daarvan. O, dierbaar Bijbel- en heilsrol van God voor en aan Zijn kinderen!

2. Door Zijn Heilige Geest, Die met gepaste Schriftuurlijke woorden de zielen van Zijn volk zo Goddelijk, nadrukkelijk, gepast en tijdig met veel stralend genadelicht voorkomt, en zodanige woorden met kracht op de ziel brengt, zodat de ziel zeggen moet*: Heere, Gij hebt mij naar het hart gesproken.* "Dat is de stem mijns Liefsten, ziet Hem, Hij komt, springende op de bergen en huppelende op de heuvelen", Hoogl. 2:8.

3. Door almachtige liefdesdaden en dadelijke ontfermingen en zegenende handelingen, volgens Ezech. 36:9: "Want zie, Ik ben bij u; en Ik zal u aanzien, en gij zult gebouwd en bezaaid worden." Vergelijk met Gen. 26:12-13.

4. Ook door Goddelijke voorzienige wegen en voorlichtende en voorwerkende handelingen Gods, waarin de Heere als dadelijk spreekt, zie dit Gen. 24:12-27; Jer. 32:6-8.

Op deze vierderlei wijze nu spreekt de volzalige Verbonds-God tot Zijn volk. En zo zal het onze biddende dichter ook al in het geloof tegemoet gezien hebben en van de Heere verwacht hebben, op de een of andere wijze, en dat wel tot deze einden:

a. Ter beantwoording op zijn biddend roepen, zoals Ps. 66:19-20; Ps. 20:2-5: "De HEERE verhore u in den dag der benauwdheid; de Naam van den God Jakobs zette u in een hoog vertrek. Hij zende uw hulp uit het heiligdom, en ondersteune u uit Sion. Hij gedenke al uw spijsoffers, en make uw brandoffer tot as. Sela. Hij geve u naar uw hart, en vervulle al uw raad."

b. Ter vervulling van Zijn verbondsbeloften, gedaan aan Zijn Kerk, om God alzo in dankzegging te kunnen aanbidden, niet alleen als goedertieren, maar ook als waarachtig en getrouw, Ps. 138:2-3; Ps. 48:9-10.

c. En ter wegneming van al de smartelijke en drukkende onheilen, zowel geestelijk als lichamelijk, die hier worden gemeld, vers 5-7. Waarlijk, zware ellenden drukten hem en de Kerk Gods, naar welker verlossing hij biddende uitzag in dit lied.

d. Ter mededeling van nieuwe zegeningen, zowel geestelijk als lichamelijk, door hem bij de Heere afgesmeekt, vers 8, en welke hij ook van de Heere gelovig inwachtte, volgens vers 10-14 in ons zanglied.

e. Tot de onderwijzende en raadgevende toedeling van de Geest Gods in al zijn wegen, alsook in die van de mede-Godzaligen, en in hun veelszins donkere gevallen, om Gods wil in dezelve te mogen weten en dadelijk te doen naar des Heeren toezegging: "Ik zal u onderwijzen en u leren van de weg dien gij gaan zult; ik zal raad geven, mijn oog zal op u zijn", Ps. 32:8.
En dat alles tot heerlijkheid van Zijn eeuwige Naam en grondeloze ontferming in Christus Jezus, ja, ook tot verhoging en verheffing van Zijn ontfermd Maar nu vernederd, gedrukt en gesmaad volk en gunstgenoten, volgens Zef. 3:16-17: "Te dien dage zal tot Jeruzalem gezegd worden: Vrees niet. O Sion, laat uw handen niet slap worden. De HEERE uw God is in het midden van u, een Held Die verlossen zal; Hij zal over u vrolijk zijn met blijdschap, Hij zal zwijgen in Zijn liefde, Hij zal Zich over u verheugen met gejuich."

Maar wat zou nu de Heere spreken? Dit toont ons de gelovige dichter in de volgende woorden, als hij zegt: "Ik zal horen wat God, de HEERE, spreken zal; want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken."

Eer ik tot het behandelen van deze woorden overga, moet ik deze vraag beantwoorden, namelijk: Hoe kan hier onze dichter zo ruim en verzekerd zeggen: "Want God zal dat doen, namelijk van vrede spreken tot Zijn volk."? Vrienden, wij antwoorden:

a. Hij wist zulks alom uit Gods Woord en verbond.

b. Hij wist het uit kracht van Gods oneindige goedertierenheid in Christus Jezus.

c. Hij wist het uit eigen en herhaalde bevindingen in de genade.

d. Hij kon het zelfs weten uit de zonderling kracht en vrijmoedigheid des geestes, die hij nu in zijn biddend naderen tot zijn Verbonds-God, onder de toelichting van de Heilige Geest had ondervonden en nog ondervond in zijn luisterend zielsbestaan voor God.

Zie, uit al deze vaste gronden wist onze gelovige, worstelende bidder tot God, dat de Heere op zijn luisterend horen en zijn smekingen, alsook die van zijn medegodzaligen zou antwoorden.

En daarom kon hij zo verzekerd zeggen: "Want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken."

De onderwerpen, die door de Heere met dit genadeheil zouden gezegend worden, omschrijft de dichter hier als Gods volk en Zijn gunstgenoten, met insluiting van zichzelf. Die allen en die ook alleen, zouden hun aandeel hebben in dit heil Gods. Want toch, Gods heil is ver van de goddelozen. Ja, mijn God zegt: "De goddelozen hebben geen vrede", Jes. 57:21. Maar het is alleen des Heeren ontfermd volk, en Zijn biddende gunstgenoten, als Zijn oprechten, met wie Zijn verborgenheid is, en die de gezegende onderwerpen zijn, waaraan Zijn lust is, als de roede van Zijn erfenis, Spr. 3:32; Deut. 32:9; Jes. 62:4.

1. Vele en verscheidende benamingen dragen de ontfermden Gods in Christus, in des Heeren dierbaar Woord. Het is opgemerkt, dat die namen die aan hen door de Heilige Geest in Gods Woord gegeven worden, een getal van vierhonderd vijftig zijn. O zonderlinge verheffing voor arme doemelingen in zichzelf, die waardig waren geweest, dat hun namen eeuwig waren uitgedelgd geworden en tot vervloeking overgelaten. Maar zie, o soevereine en grondeloze liefde Gods, de zodanigen hebben een naam in Gods hart en handpalmen en in het Boek des levens des Lams en in Gods bedehuis, en onder al de heiligen; en wel een eeuwige naam. O grondeloze verheffing! En dan worden er aan hen bij de overwinning en aan het eind van hun loop en strijd, door de Goddelijke Heere Jezus nog zo veel dierbare namen toegezegd, Openb. 3:12.

Het is waar, begenadigd en gelovig volk, menigmaal wordt het zo donker in uw ziel, dat

gij van al uw dierbare verbondsnamen er niet één vinden, noch gelovig lezen kunt, tot uw verkwikking en tot roem van uw dierbare Verbonds-God en ter verheffing van de rijkdom van Zijn genade, door de verblindende en verdringende kracht van het ongeloof, dat in u is. Maar wat een diepe blindheid en dat tot schade van uw ziel en genadeleven. O, dat onze bede toch meer worde, volgens Joh. 17:17: "Heilige Vader, heilig ons in Uw waarheid; Uw Woord is de waarheid." En met David, Ps. 43:3-4: "Zend Uw licht en Uw waarheid, dat die mij leiden, dat zij mij brengen tot den berg Uwer heiligheid en tot Uw woningen. En dat ik inga tot Gods altaar, tot den God der blijdschap mijner verheuging, en U met de harp love, o God, mijn God!"

O, hoe weinig werkt men ook met zijn van God ontvangen genadenamen langs het verbond, met God de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, waarin echter de zaligste en meest vruchtbaarmakende gemeenschap met God ondervonden wordt en waaruit een recht tedere, evangelische en sierlijke Godzaligheid uit voortvloeit. O vrienden, altijd alleen uit zijn ellende te willen werken en niet met de Persoon van Christus en met Zijn oneindige al-waardigheid en met de deugden Gods in Christus, en met Zijn dierbare beloften en met de van Hem ontvangen nieuwe heilsnamen, dat maakt een treurig en laag leven en hindert alle gezegende voortgang in de ware Godzaligheid, en ook alle geestelijke gemeenschap met God en Jezus, uit liefde en hoogachtig tot en voor de Heere. Och, laat ons daar zoeken te komen, waar de apostel was, 2 Kor. 5:14-15: "Want de liefde van Christus dringt ons, als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien Die voor hen gestorven en opgewekt is." En de apostel vordert van ons, Ef. 5:1-2: "Zijt dan navolgers Gods, als geliefde kinderen. En wandelt in de liefde, gelijkerwijs ook Christus ons liefgehad heeft en Zichzelf voor ons heeft overgegeven tot een offerande en een slachtoffer Gode, tot een welriekenden reuk."

2. Gelijk nu iedere naam die God Zijn volk geeft, in en volgens het genadeverbond een kracht van betekenis in zich bevat, zo ook deze beide, die de Geest Gods hun hier geeft, om hen te leren:

a. Hoe hoog de Heere hen schat als Zijn eigendom en juwelen, Mal. 3:17

b. Waartoe zij door grondeloze genade Gods verheven zijn, Deut. 33:29

c. Hoe zij zich door genade, waardig hun verbondsnamen te gedragen hebben, Fil. 1:27; Hoogl. 7:1.

d. En hoe zij al biddende bij de God huns heils steeds die genade hebben te zoeken, ten einde zij waardig hun genadestaat en namen, zouden kunnen wandelen, Deut. 26:19; Deut. 28:9-10. En dat ook zo openbaar vertonen aan de wereld, tot heerlijkheid van hun God, Matth. 5:14, 16; Joh. 15:8.

De eerste benaming van de onderwerpen, tot wie de Heere God van vrede spreken zal, is hier Gods volk. En zo worden zij genoemd:

1. In tegenstelling van het satansvolk en de lieden dezer wereld, die onder het gebied van de duivel en de zonden staan en leven, Ef. 2:2 en onder zijn verblindende macht zijn, 2 Kor. 4:4, en die gewillig in zijn satansstrikken gevangen zijn en blijven naar zijn wil, 2 Tim. 2:26, en dus onbekeerd heengaan, zonder God en Christus in deze wereld levende, dus als gekoppeld en verbonden aan al wat in deze wereld is, als hoogmoed, wellust, eerzucht, enz., Ps. 17:14; 1 Joh. 2:15-16. Ja, zelfs geheel vervreemde mensen van God en van alle genade en van de Geest van de Heere Jezus, Ef. 2:12; Rom. 8:9, hebbende geen deel of gedachtenis in Jeruzalem of onder Gods volk.

2. Zij worden genaamd Gods volk, wegens hun afzondering van alle volken en mensen,

die zonder God in de wereld zijn, Amos 3:2. Wegens hun opneming in de Goddelijke gemeenschap, dienst en zielszaligende gunst, Deut. 32:10-12; Ex. 19:4-5. Wegens verbondsopneming en grondeloze ontferming, Deut. 26:17-18. Wegens heilige afzondering in wetten, gedragingen, zeden en wandel, Num. 23:9, en de verzoende nabijheid van God, met en onder hen, Num. 23:21; Lev. 26:12-13.

Maar hoe waren zij dit heil en deze gelukstaat deelachtig geworden, dat zij roemen mochten in de geest met David, Ps. 16:6: "De snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen; ja, een schone erfenis is mij geworden."? Wij antwoorden: Door vrije, soevereine opnemende genade Gods, op deze wijze:

a. Door eeuwige en vrijwillige verkiezende liefde Gods des Vaders, Ef. 1:4: "Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der wereld, opdat wij zouden zijn heilig en onberispelijk voor Hem in de liefde." Joh. 17:6; Joh. 15:16.

b. Door koping met en door een Goddelijke, volwichtige zoen- en bloedprijs van Gods eeuwige Zoon Zijner liefde, de Messias Jezus Christus, 1 Petrus 1:18-19: "Wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdelen wandel, die u van de vaderen overgeleverd is, maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam."

c. Door vrijwillige en krachtdadige roeping uit- en inwendig, Ef. 2:17. Het is een hemelse roeping genaamd, Hebr. 3:1 en een heilige en zaligmakende roeping Gods uit Gods voornemen en genade, 2 Tim. 1:9

d. Door een zalige geloofsondertrouw met Jezus en God Drie-enig, Hos. 2:18-19 en het gelovig aannemen en omhelzen van de Heere Jezus Christus, Gal. 3:26, ontvangende daardoor de aanneming tot kinderen, Gal. 4:5-6; Joh. 1:12, en een zalig aandeel aan Gods genadige, rechtvaardigmakende en heiligende, herscheppende en almachtig bewarende verbondsgenade.

Maar wat gemoedswerkingen en vernieuwde genadedaden en oefeningen had de Heilige Geest in hun hart en wandel, door Zijn zielszaligende inwerkingen gewrocht, waardoor zij de blijken en de bewijzen bij zich droegen, en tevens ook vertoonden, dat zij Gods volk waarlijk geworden waren? Want verandering van staat vordert ook verandering van wandel. En waarin en wanneer gaven zij nu dadelijk bewijzen, dat zij waarlijk zo'n volk van God waren?

Wij antwoorden:

a. Door een vergeten van en uitgaan uit hun volk en vaders huis, volgens Ps. 45:11.

b. Door een gehele afzondering van al wat zondig, onrein en hatelijk voor God is, personen, plaatsen, gemeenschappen en daden, volgens Jes. 52:11: "Vertrekt, vertrekt, gaat uit vandaar, raakt het onreine niet aan; gaat uit het midden van haar, reinigt u, gij die de vaten des HEEREN draagt."

c. Door een teder, afgezonderd leven met en voor God, Num. 23:9: "Zie, dat volk zal alleen wonen en het zal onder de heidenen niet gerekend worden." Vers 21: "De HEERE, zijn God is met hem, en het geklank des Konings is bij hem." Vergelijk met Ex. 19:4-6.

d. Door een ootmoedig, geestelijk en afhankelijk geloofsleven in Christus, Joh. 15:4-5: "Blijft in Mij, en Ik in u. Gelijkerwijs de rank geen vrucht kan dragen van zichzelve, zo zij niet in den wijnstok blijft, alzo ook gij niet, zo gij in Mij niet blijft. Ik ben de Wijnstok, en gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen."

e. Door een waar ootmoedig wandelen met God, onder God, achter God, en langs deze weg ook voor God, Gen. 17:1; Zach. 10:12. O, onder God te wandelen in de onderwerping, en

achter God in de gewillige lijdzaamheid en met God in eerbiedige nabijheid in Christus, dat werkt alleen het waarachtig wandelen voor God, en zonder dat dit samengaat is er geen waarachtig wandelen voor de Heere. Men mag hetzelve begrijpen en daarvan spreken, maar het zijn slechts woorden en beschouwingen zonder wezen. Want zover als wij waarlijk in de verloochening leren leven, zover kunnen wij maar met en voor God wandelen, Die betuigt: "Zijt heilig, want Ik ben heilig", 1 Petrus 15-16. Ach, hoe weinig wandelaars voor God zijn er dan te vinden op aarde, ja, zeer weinig. De mensen zijn hoog van hart en zij willen onder en achter God niet zijn, en evenwel spreken zij soms zo, van voor God te wandelen.

f. Door een ware vreemdelingswandel, gestorven aan de zienlijke dingen, voegende geen Dagon met de Ark in één tempel. O nee, dan is Dagon voor de Ark Gods gevallen en verbroken, en de ziel op de eeuwige onzienlijke dingen gevestigd, volgens Ps. 119:19; Hebr. 11:13, 14, 16: "Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien en geloofd en omhelsd, en hebben beleden dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren. Want die zulke dingen zeggen, betonen klaarlijk dat zij een vaderland zoeken. Maar nu zijn zij begerig naar een beter, dat is naar het hemelse. Daarom schaamt Zich God hunner niet, om hun God genaamd te worden; want Hij had hun een stad bereid."

g. En dan eindelijk ook door een overgegeven ziel te bezitten en te betonen voor de naam, zaak, eer en dienst van God en Christus, al was het met lijden, smaad en verdrukking om Jezus' en om Zijn Evangelie en volks wil, verkiezende liever om de zaak van hun Verbonds-God te lijden, gelijk van Mozes getuigd wordt, Hebr. 11:24-26: "Door het geloof heeft Mozes, nu groot geworden zijnde, geweigerd een zoon van Farao's dochter genaamd te worden; verkiezende liever met het volk Gods kwalijk behandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben; achtende de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn dan de schatten in Egypte; want hij zag op de vergelding des loons."
Ziet, in dezen heeft al Gods ware bondsvolk door genade enerlei hart en enerlei weg, Jer. 32:39, al zijn de trappen der genade in hen meer of minder, en in dit alles geven zij dadelijke blijken en bewijzen, dat zij het ware volk Gods zijn en geformeerd zijn tot Zijn roem en lof.

Nu is de andere en tweede dierbare benaming die de Heilige Geest hierbij meldt, die van gunstgenoten. Waarlijk, een zeer verheven erenaam, en dat van God gegeven aan een arme sterveling en een rondom bevlekt zondige begenadigde: o, iedere Godzalige, die zichzelf recht bezien mag met het licht van Gods Geest, moet met de man Gods Jesaja uitroepen, Jes. 6:5: "Toen zeide ik: Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden van een volk dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben den Koning, den HEERE der heirscharen, gezien." Ja, die keurt zich eeuwig zo'n dierbare naam en haar zaak onwaardig, en moet zeggen, 2 Sam. 9:8: Wat is zo'n dode hond als ik ben, dat mijn Heere, de Koning naar mij omziet? En echter, de Heere God geeft deze zo dierbare naam van gunstgenoten hier en vele malen in Zijn dierbaar Woord aan Zijn volk. En waarlijk, door de eeuwige liefde en genade Gods in Christus, zijn zij het ook dadelijk. En dat ondervinden zij in hun hart en weg en wel op deze wijze:

a. Wegens een zeer nauwe gemeenschap met God en Christus, zijn zij heiligen en heerlijken op de aarde, waarin al Gods en Jezus' lust is, Ps. 16:3, en zij wandelen met God, Gen. 5:24; Gen. 17:1.

b. Wegens de mededeling en bevinding van Zijn bijzonderste liefde en de ontdekking van Zijn heilsverborgenheden aan hen in genade en gunst, Joh. 14:21, 23, Zich aan hen openbarende en bij hen wonende en soms Avondmaal met hen houdende, ontdekt Hij hun Zijn geheime

verborgenheden, Ps. 25:14. Dan brengt hij ze in Zijn binnenkamers om de Koning in Zijn schoonheid te zien en in Zijn sterkte en eer, Hoogl. 1:4; Jes. 33:17; Ps. 63:3. Ja, Zijn gunstgenoten zijn zij, wegens die zalige mededeling aan hun zielen en personen van Zijn eeuwige, grondeloze liefde en genade, doende al Zijn goedheid voor hen voorbijgaan, hen zegenende met allerlei geestelijke zegeningen in de hemel in Christus, Joh. 15:15; Ef. 1:3.

c. Nog eens, gunstgenoten Gods, omdat zij zoveel en velerlei en zo achtereenvolgende, de gunst Gods genieten en ondervinden, gelijk de naam "gunstgenoten" zelf zegt en meebrengt. Ja, des Heeren begenadigd, gelovig volk mag in de volste nadruk deze erenaam van gunstgenoten Gods dragen, want hun gehele leven is vervuld met de gunstgenietingen Gods. En o, wat al gunst deed een volzalig God aan hen? Ik zal het maar kort opnoemen. Neem eens:

a. Al in de diepe eeuwigheid in Zijn verkiezende liefde.

b. In die eeuwige vrederaad, in hen te schenken aan de Zoon van Zijn liefde.

c. In hun vroege jeugd, en in hun weerloos bestaan aan moeders borsten en schoot.

d. In hun gehele onbekeerde natuurstaat, in het lankmoedig dragen van hen, en hen niet te doen sterven in hun zonden.

e. In de weg van hun ontdekking, overtuiging, verandering en bekering.

f. In de weg van hun geloofswerk omtrent de al-waardige Heere Jezus en hun vluchten tot Hem op de roeping van het heilig Evangelie.

g. In hun dadelijke overgang tot Christus en in het zalig ondertrouwd worden met Hem.

h. In hun volgende genadeleven waren er talloze en grondeloze gunstgenietingen aan hen, uit de ontfermende volheid Gods in Christus geschonken, en dat naar het lichaam en naar de ziel zowel in hun natuurlijk als in hun geestelijk leven. O, ja, al deze gunstgenietingen Gods zijn als een zee en diepe afgrond van goedertieren gunst Gods bevonden. En daarom, wie zal al deze mogendheden en gunstbewijzen Gods kunnen opsommen en uitspreken? Ach, dit is eeuwig geheel onmogelijk. Op zijn best zal men met David moeten en kunnen zeggen, Ps. 116:12: "Wat zal ik den HEERE vergelden voor al Zijn weldaden, aan mij bewezen?" En al zingende moet hij zijn eigen ziel toeroepen:

Loof God, mijn ziel, verhef u eens naar boven,
Laat al wat binnen in mij is Hem loven,
En offeren Zijn heil'gen Naam dit lied;
Die nooit genoeg naar waarde zijn te prijzen,
Uw ganse leven lang vergeet die niet.

Hoe terecht noemt dan de Heilige Geest Gods erfvolk en Zijn begenadigden, waar Hij als Zijn tempel in woont, Zijn gunstgenoten en gunstgenieters. Waarlijk, David handelde zeer evangelisch en gelovig, toen hij deze zijn naam en zo zalige en gezegende betrekking tot een pleitgrond stelde in zijn dagen der benauwdheid, en in zijn smeken tot de Heere, zoals wij zien in Ps. 86:2 "Bewaar mijn ziel, want ik ben Uw gunstgenoot." O, zoete pleitrede voor en bij een gunstrijk God, Wiens goedertierenheid is van eeuwigheid en tot eeuwigheid over degenen die Hem vrezen, Ps. 103:17. Trouwens, Jehovah de Verbonds-God komt Zelf aan hen betuigen: "En ik zal Mij over hen verblijden, dat Ik hun weldoe." "En het zal Mij zijn tot een vrolijke Naam, tot een roem en tot een sieraad bij alle heidenen der aarde, die al het goede zullen horen, dat Ik hun doe", Jer. 32:41; Jer. 33:9. Trouwens, zij zijn het zaad der gezegenden des Heeren en hun nakomelingen met hen, Jes. 65:23. En wat eeuwige Goddelijke gunstgenietingen zijn er voor hen niet weggelegd? Als een eeuwig erfgoed in de naderende eeuwigheid, in en voor de troon Gods en des Lams, en reeds aan hen toegezegd in het volle heil- en gunstverbond Gods.

O ja, dan zal de gunstgenieting Gods hun storeloos deel zijn, Ps. 17:15, als zij Gods aangezicht in gerechtigheid zullen aanschouwen en verzadigd worden met en door Gods beeld bij en na hun opwaken. Wel, hebt de Heere lief, gij al Zijn gunstgenoten! Ja, leef in die gunst Gods, schat ze hoog, dool daarin, verlustig uw ziel daarin, verheerlijk en verhoog ook veel de gunstrijke Jehovah met uw ziel, opdat Hij de roem van Zijn gunstgenoten zij, Ps. 148:14. En leef zo als een volk dat nabij Hem is.

Zie daar vrienden, dit zijn de gelukkige onderwerpen, waarvan in onze woorden gesproken wordt. O, wie moet niet uitroepen: "Welgelukzalig is het volk, welks God de HEERE is. Het volk, dat Hij Zich ten erve verkoren heeft", Ps. 33:12. O ja, ieder Godzalige gunstgenoot Gods mag terecht met David juichen, Ps. 21:6-7: "Groot is zijn eer door Uw heil; majesteit en heerlijkheid hebt Gij hem toegevoegd. Want Gij zet hem tot zegeningen in eeuwigheid; Gij vervrolijkt hem door vreugde met Uw aangezicht."
Godzaligen, hier moeten onze zielen uitroepen: *O, liefste Heere Jezus, Man en Maker van Uw bondsvolk, wat Namen zullen wij U wederom geven? Wiens Naam is als een olie, die uitgestort wordt,* Hoogl. 1:3

Nu zullen wij overgaan om te bezien de dierbare verbondsgenade en goedertierenheid, die onze biddende dichter van de God zijns heils verwachtte, als hij zegt: "Want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken."

Hier horen wij melden van die dierbare genade, ja, hoofdgenade, die alles in zich bevat, namelijk de Goddelijke vrede. Daarom is het liefdesbevel en de opwekking, Ps. 122:6 "Bidt om de vrede van Jeruzalem". En de heerlijke belofte is, Ps. 29:11 "De HEERE zal Zijn volk zegenen met vrede". En de gezegende Zone Gods zal Zijn discipelen zegenen, als Hij zegt, Joh. 14:27: "Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u", aan al Gods volk, die de leerkinderen van de Heere Jezus zijn. Het is de Goddelijke belofte: "De vrede van uw kinderen zal groot zijn", Jes. 54:13. Door die vrede worden in Gods Woord verscheidene Goddelijke heilsweldaden verstaan, zowel lichamelijk als geestelijk, namelijk:

a. Rust van oorlogen en beroeringen en vrijmaking van alle onheilen en oordelen, zoals Jes. 39:8: "Maar het zij vrede en waarheid in mijn dagen".

b. Alle en allerlei heil, welvaren en voorspoed, zowel lichamelijk als geestelijk, Ps. 37:11: "De zachtmoedigen daarentegen zullen de aarde erfelijk bezitten, en zich verlustigen over grote vrede." En Jes. 66:12: "Want alzo zegt de HEERE: Ziet, Ik zal de vrede over haar uitstrekken als een rivier."

c. De inwendige geestelijke vrede met God in het bloed van Christus Jezus, betreffende de grondstaat in de genade, Rom. 5:1: "Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede met God, door onze Heere Jezus Christus". Dat is die zalige vrede op aarde, Luk. 2:14.

d. Die bevindelijke vrede met God, door de Geest des vredes in de werkelijke geloofsoefenende wandel met de Goddelijke Vredevorst Jezus Christus, Fil. 4:7: "En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw zinnen bewaren in Christus Jezus." Ja, dat dierbare heilgoed van Gods Koninkrijk, Rom. 14:17. Ach, als de ziel daarmee gezegend wordt van de genadetroon, wat tong kan dan haar zalige gemoedsbevinding uitdrukken. O ja, dat is een vrede van de ziel, die alle verstand en ook alle bewoordingen te boven gaat.

e. Die broederlijke vrede met alle ware Godzaligen. Het is dan: "Vrede zij den broederen en liefde met geloof", Ef. 6:23. Ja, die vrede des gemoeds met al het geschapene, zelfs met de stenen des velds en met het gedierte der aarde, Job 5:23, en met de engelen voor de troon, Kol. 1:20: "En dat Hij, door Hem vrede gemaakt hebbende door het bloed Zijns kruises, door Hem,

zeg ik, alle dingen verzoenen zou tot Zichzelf, hetzij de dingen die op de aarde, hetzij de dingen die in de hemelen zijn." De engelen zijn in Christus de vrienden van Gods volk, zie Gen. 28:12; Gen. 32:1-2; Hebr. 1:14.
Al deze onderscheiden vrede kan en mag men hier op het oog hebben en begrijpen, dat deze gelovige bidder van de God des heils en des vredes, verwachtte en tegemoet zag, volgens vers 11: "De gerechtigheid en vrede zullen elkander kussen", vergeleken met vers 10-14.

Geen wonder dat onze dichter zo'n dierbare en gezegende vrede met geloofsverlangen van de Heere wachtte, en van de Heere alleen. Want Die alleen, als de God des vredes kon dit schenken aan Zijn nu onder de oordelen, kastijdingen en beroeringen zuchtend volk en gunstgenoten, die nu dodig, treurig en bedroefd heengingen, volgens 5-7. Maar onze gelovige biddende dichter was nu, na zijn biddend worstelen meer sterk geworden in de Heere en in de sterkte van Zijn macht. En daarom kon hij nu in het geloof zeggen: De Heere zal het doen! "Want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken." En daarom: "Ik zal horen wat God, de HEERE spreken zal." Om zo ook mijn deel te hebben in dat heil van Gods volk, en in hun zalige bevinding in dezen. O, wat is dat gesterkt geloofsvertrouwen een zalige genade in de ziel en wat geeft het God de eer! Even zoals in Ps. 33:20-22: "Onze ziel verbeidt den HEERE; Hij is onze Hulp en ons Schild. Want ons hart is in Hem verblijd, omdat wij op den Naam Zijner heiligheid vertrouwen. Uw goedertierenheid, HEERE, zij over ons, gelijk als wij op U hopen." Dat mocht de dichter ook ondervinden en ook de gelovigen, Jes. 26:12: "HEERE, Gij zult ons vrede bestellen, want Gij hebt ons ook al onze zaken uitgericht."

Maar waarin bestaat de inwendige geestelijke vrede? En wanneer spreekt de Heere van vrede tot Zijn volk en gunstgenoten inwendig in de ziel?
Wij antwoorden:

1. In 't algemeen:

a. De verdienende Oorzaak van alle ware vrede van de ziel, is de voldierbare Zone Gods Jezus Christus, de grote Vredevorst, Jes. 9:5.

b. De werkende Oorzaak van de ware vrede Gods is de Heilige Geest als de Geest des vredes, Gal. 5:22, die zulks werkt door Zijn almachtige genade-invloed, langs en door het Evangelie des vredes, sprekende zo van vrede tot en in het hart, in en onder het gebruik van de verordineerde genademiddelen.

c. Deze ware vrede Gods is een zalige vrucht van het zaligend geloof en de dadelijke verzoening met God, Rom. 5:1. Zonder het ware geloof te hebben in de ziel, zo is er ook geen waarachtige vrede met God.

2. In het bijzonder zeggen wij verder alleen zakelijk, dat de ware vrede van de ziel bestaat en gelegen is:

a. In die werkzame stille kalmte der ziel in God en tot God. O, het is dan alles in de ziel zo vredig, bezadigd, blij en God aanbiddende, Fil. 4:7.

b. In de vergenoeging en het zalig tevreden zijn met God en Christus, en in dat eerbiedig en vrolijk verheffen van God en al wat Goddelijk is in zijn ziel. O ja, al de beenderen moeten dan zeggen: "O God, wie is U gelijk?" Ps. 35:10. Men is dan zo één, die vrede vindt in Gods en Jezus' liefdesogen, Hoogl. 8:10. Ja, de Heere is dan zo het enige en zalige Voorwerp van verlustiging, Ps. 37:4. Dan kan men zo kinderlijk, vredig en onbekommerd zijn persoon en weg, ja, alles zonder enige bepaling aan de God der liefde en des vredes overgeven. De ziel wordt dan zo door genade een Sulamith, een gezicht des vredes. Zij heeft een hart vol vrede, een mond en spraak vol vrede, een wandel vol vrede, ja, alles, is haar vrede. En zij heeft vrede met alle

mensen. Maar tevens in en op die tijden, leeft zij het meest en werkelijkst in een dadelijke oorlog met haar rampzalige eigen "ik" en met de satan, de goddeloosheid en met al wat zonde is, Ps. 139:21-22.

c. In dat stil, gelovig en verzekerd gezicht van de ziel in haar deel aan God en Jezus en de inwoning van de Heilige Geest, Die haar almachtig tot een woonstede Gods in den Geest heeft believen te maken en af te zonderen, Ef. 2:22. Dan geniet en ondervindt men deze zoete vrede soms juist niet zo zeer onder vele uitgebreide werkzaamheden en uitoefenende daden naar buiten. Ook niet altijd zo zeer onder vele bijzondere vertroostende genade in een aan de ziel te ondervinden tot hooggaande blijdschap. Nee, maar inzonderheid in die stille, vreedzame met God voldane, bemoedigde en steeds naar God gekeerde zielsgestalte. En zo gevoelt de ziel een zoete en vredige harmonie met God in Christus.

3. Verder zeggen wij: Als de volzalige Verbonds-God dadelijk en werkelijk door Zijn Heilige Geest tot Zijn volk en gunstgenoten van vrede spreekt, zo gaan er in die ziel mede gepaard de volgende gezegende gemoedstoestanden:

a. Een zeer innerlijke gevoelige liefde tot God in Christus, door de Geest.

b. Innerlijke hoogachting voor en tedere zielsverkleefdheden aan God en Zijn beeld, gemeenschap en dienst.

c. Het werkt een zeer eerbiedigende hartsgestalte voor die God en voor Heiland Jezus.

d. Dan is alles zo laag, nietig, ledig en gans nutteloos, wat geen God is.

e. Dan is er in de ziel zo'n vrije, veelvuldige en onbelemmerde bid- en geloofsgestalte met herhaalde verzuchtingen en kinderlijk opzien tot God.

f. Die ziel is dan zo recht in haar hoofdstof, met God en haar Zielsvriend Jezus Christus. Ja, zij kan met ieder Goddelijk Persoon zo kinderlijk teder verkeren, in geloof en liefde, en ootmoedig vragen, luisteren, antwoord geven. En het is zo waarheid: "Gij zult allerlei vrede bewaren", Jes. 26:3.

g. Dan kan ook die begenadigde zijn kruis- en proefjuk zo bemoedigd, gemakkelijk en gewillig dragen, en daar eenzaam mee zitten, omdat God het opgelegd heeft. En ja, men kan de Heere dan in en onder alles wat Hij oplegt, zo gewillig volgen. De liefde Gods maakt alles licht. Men draagt dan zulke goedertieren indrukken van God in zijn ziel om. Het is dan: Goedheid en waarheid en liefde zijn Gods wegen al.

h. Daar is dan zo'n vredige gestalte van de ziel met al het geschapene. Het is vrede met lucht en aarde en alle schepselen, ja, met de stenen des velds. En men ziet alles met een geheel ander oog. De steen en de balk in de muur roepen de vrede toe. En dan is er zo'n gevoelige vrede en liefde met alle ware Godzaligen, zelfs met die, welke men nooit gezien heeft en ook met de heerlijke engelen en geesten der volmaakt rechtvaardigen, Hebr. 12:22-24.

Zie daar vrienden, een weinig gemeld van deze zalige gemoedsvrede, die de Heere aan Zijn kinderen schenkt, wanneer Hij tot hen van vrede spreekt, door Zijn Goddelijke zielszaligende Geest. O, leg er uzelf eens bij neer, die dit leest of hoort. Kent gij deze dingen? Of zijn zij u vreemd? O, onderzoek uzelf toch, vrienden, want waarlijk, zeer veel mensen leven en gaan naar de eeuwigheid met een valse vrede, die de dood werkt. Dus zeggen wij volgens het Woord van God, alwaar nu die ware vrede ondervonden en gekend wordt in de ziel door de Geest Gods, daar kent men dan ook de vier volgende dingen in de bevinding. O mens, is het zo ook met uw vrede? Want in het gemoed der Godzaligen is het waarlijk altijd zo bevonden, namelijk:

a. Dat ze doorgaans komt na vele voorafgaande zielsberoeringen.

b. Dat ze doorgaans ondervonden wordt, gelijk hier bij de dichter onder, of na de gelovige en vurige gebeden.

c. Dat die vrede de ziel wordt meegedeeld, op en onder waarachtige geloofsonderhandelingen met de Heere Jezus, de Koning van Salem, ja, de Koning des vredes en de God des heils. En vrienden, niet als de valse vrede, uit het naarstig doen van vele godsdienstplichten uit een wettische grond, zonder geloofswerk met Jezus. O, hoe velen bedriegen zich hierin, want deugdzaamheid te oefenen naar de wet, geeft ook enige vrede, Maar maar alleen voor een tijd. Want ze heeft geen wortel in Christus, Die de enige Vrede is voor Zijn volk, Ef. 2:14, en alleen de ware vrede tot de ziel spreekt, Ef. 2:17; Zach. 9:10. En daarom zal alle vrede die buiten Christus is, veranderen in eeuwige beroering.

d. Deze ware geestelijke vrede is zeer ras, en door de minste zonde, gestoord en beroerd, en die ziel kan het dan zichzelf niet wederom geven. O nee, daar staat zij krachteloos en moet dan al weer bedelen aan de Schonepoort van de tempel, om de nieuwe toedeling van die kostelijke verbondsvrede en zielsgenade, roepende: "Zeg tot mijn ziel: Ik ben uw Heil", Ps. 35:3. En smekende om weer te ondervinden dat de Heere om Zijns Naams wil, bij vernieuwing tot haar van vrede wil spreken, volgens onze tekstwoorden, en om zo weer te ondervinden, volgens Jes. 32:17 "En het werk der gerechtigheid zal vrede zijn; en de werking der gerechtigheid zal zijn gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid."

Dat maakt dat de ware vrede altijd gepaard gaat met een tedere Godvruchtige wandel voor en met God. Ja, ze werkt die op het krachtigst in de ziel, volgens Ps. 119:32: "Ik zal de weg Uwer geboden lopen, als Gij mijn hart verwijd zult hebben". O ja, het is als Ps. 119:165: "Die Uw wet beminnen, hebben grote vrede en zij hebben geen aanstoot." Geen wonder, want de gemeenschap en de dienst van God en Jezus en de leidende genade van de Heilige Geest hebben een heiligende kracht in en op de ziel. Is Jezus haar Vrede, dan wordt zij ook één van de vreedzamen in Gods Israël.

Zie daar vrienden, de hier bedoelde en door Gods volk afgesmeekte verbondsvrede, die zij gelovig van de Heere al biddende en luisterende verwachten, u voorgesteld, waarvan de valse vrede van de naambelijders en van de burgerlijke godsdienstige mensen, oneindig verschilt en waar echter duizenden zielen onder onze gereformeerde belijders zichzelf jammerlijk voor eeuwig mee bedriegen, die men mag toeroepen: Wat vrede! Zolang uw hoererijen en toverijen, dat is uw van God afhoererende zonde duren in uw onveranderd hart en daden? Nee, onbekeerden en goddelozen, dat is, die los van God zijn en zonder aandeel aan God en Jezus, hebben geen vrede; dat zegt mijn God, Jes. 57:21. Och, verstonden dit eens alle God vergetende mensen, die de Goddelijke kastijdingen haten en Gods spreken en woorden achter zich heenwerpen, Ps. 50:17, 22.

Maar als des Heeren begenadigd volk nu verwaardigd wordt, dat de Heere zo tot hun zielen van vrede spreekt, zo hebben zij altijd oneindig veel reden en stof om uit te roepen, zo dikwijls zij die ondervinden mogen: "Niet ons, o HEERE, niet ons, maar Uw Naam geef ere, om Uwer goedertierenheid en Uwer waarheid wil", Ps. 115. Want zij ontvangen en genieten die dan telkens,

a. Uit kracht van Gods verbondstrouw en onveranderlijke liefde, volgens Ps. 111:5; Jes. 54:10.

b. Wegens hun zalige, genadige en onverbrekelijke betrekking op God, Jer. 31:20; 1 Sam. 12:22. En wegens hun aandeel aan de bloedgerechtigheid van Jezus, die eeuwige Zoen- en Vredevorst.

c. Wegens Zijn tedere en onberouwelijke Goddelijke liefde tot hen, Jer. 29:11; Ps. 29:11.

d. Wegens Zijn gedane vrijwillige en waarachtige toezeggingen aan hen, Jes. 26:3; Jes. 54:13.

Nu, Jehovah, Die het beloofd heeft, is getrouw en heeft lust aan goedertierenheid. Maar het is een zoet woord Gods, dat het ware geestelijke Levi van het Nieuwe Testament, met hun ganse ziel voor zich persoonlijk mag omhelzen, zoals wij lezen in Mal. 2:5-6: "Mijn verbond met hem was het leven en de vrede. En ik gaf hem die tot een vreze; en hij vreesde Mij; en hij werd om Mijns Naams wil verschrikt. De wet der waarheid was in zijn mond, en er werd geen onrecht in zijn lippen gevonden; hij wandelde met Mij in vrede en in rechtmatigheid."

Dat zou nu ook volgens het tweede lid van onze tekstwoorden zo'n gezegend vruchtgevolg of de betamelijke verplichting zijn, die uit Gods spreken van vrede tot Zijn volk en gunstgenoten moest voortvloeien. Daarom volgt er: "Maar dat zij niet weder tot dwaasheid keren."

II. Op het gezegend bedoelde einde van hem, of de betamelijke plichtsvermaning aan Gods beweldadigde volk en gunstgenoten. "Maar dat zij niet weder tot dwaasheid keren."

Men zou deze woorden tweeledig kunnen opvatten, namelijk:

1. Als een gezegend onafscheidelijk vruchtgevolg, hetwelk uit het dadelijk ondervinden van dat de Heere God tot Zijn volk en gunstgenoten van vrede sprak in hun hart, voornemen en daden zou voortvloeien, als zijnde het doel van God daarin, opdat de heiligheid Gods huis sierlijk zijn zou. En dan zou men de woorden aldus kunnen lezen: "Opdat zij niet weder tot dwaasheid keren." En waarlijk, wanneer de volzalige Verbonds-God door Zijn Goddelijke Geest der liefde tot de ziel van Zijn volk van vrede spreekt, o, dan moet dit de uitwerking niet alleen zijn in hun hart en wandel, maar het is altijd waarachtig en dadelijk alzo bevonden, dat zij niet willen wederkeren tot God beledigende dwaasheid. O nee, zij hebben op die tijden een innig vermaak in de wet Gods, naar de inwendige mens. Dan zijn zij een vrijwillig volk, dan behoeft men die paarden van de Koning en de vriendinnen van de Heere Jezus, Hoogl. 1:9, met geen zweep van plichten te drijven in de Evangeliewagen van Koning Jezus. O nee, dan zijn zij glanzige, vaardige, trippelende, kloekmoedige paarden die lopen in het pad van Gods geboden. Want de liefde Gods is dan in het hart uitgestort en werkzaam door de Heilige Geest, Rom. 5:5. O, dan moeten zij met Hizkia uitroepen, Jes. 38:15: "Wat zal ik spreken? Gelijk Hij het mij heeft toegezegd, alzo heeft Hij het gedaan. Ik zal nu al zoetjes voorttreden al mijn jaren, vanwege de bitterheid mijner ziel." En vers 17: "Maar Gij hebt mijn ziel liefelijk omhelsd." Wat nu? Vers 19 en 20: "De levende, de levende, die zal U loven, gelijk ik heden doe; de vader zal den kinderen Uw waarheid bekendmaken. De HEERE was gereed om mij te verlossen; daarom zullen wij op mijn snarenspel spelen, al de dagen onzes levens, in het huis des HEEREN." Ja, dan kunnen zij betuigen met David, Ps. 57:8-10: "Mijn hart is bereid, o God, mijn hart is bereid; ik zal zingen en Psalmzingen. Waak op, mijn eer; waak op, gij luit en harp; ik zal in den dageraad opwaken. Ik zal U loven onder de volken, o Heere, ik zal U Psalmzingen onder de natiën."

Zie, zo ver is die ziel er dan vanaf, van tot dwaasheid weder te keren. Het is integendeel. "Mijn ziel kleeft U achteraan; Uw rechterhand ondersteunt mij", Ps. 63:9. O ja, hoe meer de verbondskennis van en de bevindelijke voorkoming van God en Jezus, bij het licht van de Heilige Geest in de ziel plaats hebben, hoe meer ijver, Godzaligheid, blijdschap en overgave aan en voor God daarin wordt ondervonden, zodat de zodanigen die de Heere met zo'n bevredigde en heilige gestalte en wandel bedeelt, dikwijls hun eigen zielen moeten toeroepen uit het innige besef van de Goddelijk al-waardigheid en dienstwaardigheid, die zij gevoelig

ondervinden:

Hef op ons ziel, hef hoger op!
Hef al uw geesten in den top,
Trek hoger op uw snaren,
En stuur uw Psalm, uw vreugdestem,
Van Kana naar Jeruzalem,
Daar Gods Zoon gaat paren,
Daar de stof, om lof
's Heeren wijsheid, die ons wijs leidt,
Toe te zingen, met de schaar der hemelingen.

2. "Maar dat zij niet weder tot dwaasheid keren." Men kan deze woorden ook opvatten en aanmerken als een Goddelijke eis en plichtsvermaning aan Zijn volk en gunstgenoten. Want, zou de Heere op hun biddend roepen en op hun luisterend horen tot hun zielen van vrede spreken, en hun gevangenis wenden als wateren uit het zuiden, en aan hen wederom Zijn goedertierenheid tonen en Zijn genadeheil schenken? Wel, dan was het een aller-betamelijkste zaak, dat zij aller zonden vijand toonden te zijn, en de Heere door nieuwe zonden en dwaasheid geen nieuwe arbeid en moeite zouden maken. O nee, integendeel, dat zij zich nu steeds meer en meer aan God gewennen en de wet uit Zijn mond ontvangen, en Zijn redenen en ondervonden genade in hun harten leggen en opsluiten, volgens Job 22:21-22. En Hem dus alleen en geheel en in alles en altijd, meer onverdeeld zouden liefhebben, vrezen en kinderlijk dienen en verheerlijken, veel gedenkende aan die Goddelijke Verbondseis, Deut. 10:12; 14-17.

Wij voor ons nemen deze tweeërlei opvattingen tezamen, want de ene, zowel de andere uitleg is waarachtig. En het wordt altijd samen gevonden in de zielen van Gods ware volk en gunstgenoten, zo wanneer de Heere tot hen van vrede spreekt. Ja, waar het gelovig bidden en gelovig naar God luisteren en horen in de ziel gevonden wordt, en waar men de ware vrede Gods mag ondervinden, daar is tedere, evangelische heiligheid, een wandelen in de weg van Jezus' voetstappen en een innig haten van al de God onterende dwaasheid zonder onderscheid.

Wij hebben te letten:

a. Op het zondig kwaad dat hier gemeld wordt. Het is tot dwaasheid weder te keren.

b. Op de afmaning daaromtrent, namelijk dat Gods volk en gunstgenoten dat niet moeten doen.

Betreffende het eerste, daarin wordt gesproken van dwaasheid. Daardoor verstaan wij, al wat zonde is. En waarlijk, de zonde wordt hier en elders terecht dwaasheid genoemd, omdat in alle zonden, de grootste, de redelooste, schrikkelijkste, schadelijkste en God beledigendste, ja, alle smart en naberouw veroorzakende dwaasheid is. Want:

a. Zo'n onderwerp verlaat en smaadt het volzalig Al en omhelst het niet.

b. Hij laat een vriendelijk en algenoegzaam God varen en omhelst een schaduw en afgod.

c. Hij verlaat de Oceaan en de Fontein van leven en heil, en verkiest gebroken bakken, die geen water houden.

d. Hij verloochent en acht zo'n dierbare en getrouwe Schepper licht, en gaat hoereren met een arm, tijdelijk, nietig, afhankelijk schepsel.

e. Hij acht licht en versmaadt zijn tedere Zegenaar en Weldoener, zijn Formeerder van de buik aan, en omhelst Gods vijanden en de dingen die God haat en die zijn eigen ziel van alle

bevindelijk heil beroven, Deut. 32:6.

f. Hij verlaat trouweloos zijn tedere Vader in de hemelen en zijn zalige Man, Vriend en Broeder, de Goddelijke Heiland, en kiest boelen en gaat die na. Ja, de moordenaars van de ziel en het genadeleven herbergt hij en hij laat de kostelijke, verheven en al-waardige Jezus buiten het hart staan, Hoogl. 5:2, 3. O redeloze en goddeloze dwaasheid!

Maar wanneer keren Gods ontfermende kinderen weder tot deze zo goddeloze en God beledigende waarheid?
Hierop antwoorden wij kort: soms meer openbaar, zodat het niet alleen andere Godzaligen maar zelfs de onbekeerde mensen kunnen merken:

1. Als zij zulke zonden en wereldse gewoonten die zij met licht en uit tederheid van de ziel voor God en Jezus te voren gehaat en geheel verlaten, en als voor de mollen en vledermuizen geworpen hadden, wederom gaan aannemen en uitoefenen en die zo kunnen bemantelen en vrijpleiten, als zo zondig niet te zijn. Dan wordt het gemoed meer los en ver en leeg van God en Jezus. Het verborgen leven waar het tevoren zo gezegend was, wordt nu zo bang, harteloos en geesteloos. Ja, het gemoed, dat tevoren zo waakzaam en teder en biddend stond, en zo afkerig was van alle zonden, wordt zo onwaakzaam, laag en biddeloos en daardoor als een open gebroken stad zonder muur.

Ach, als dit zo is in de ziel, dan is zij al ver tot dwaasheid wedergekeerd, tot oneer van God en Christus en het Evangelie en van Gods Naam en zaak. En zij mag wel geloven, dat God haar toeroept: "O geslacht, aanmerkt toch gijlieden des HEEREN woord! Ben Ik Israël een woestijn geweest, of een land der uiterste donkerheid? Waarom zegt dan Mijn volk: wij zijn heren, wij zullen niet meer tot U komen?" Jer. 2:31. Och, als zodanig een ziel die daar thans voor God staat, dit mocht lezen, dan bid ik haar, om over deze woorden Gods na te denken tot haar diepe zielsschaamte. En dat het onder de medewerkende genade van God haar deed uitroepen, zoals de man Gods Ezra, in kapittel 9:6: "En ik zeide: Mijn God, ik ben beschaamd en schaamrood om mijn aangezicht tot U op te heffen, mijn God; want onze ongerechtigheden zijn vermenigvuldigd tot boven ons hoofd en onze schuld is groot geworden tot aan den hemel." Och, dat dit geschrift zo'n ziel dan mocht ontmoeten ten zegen, om weder te keren tot God.

2. Als men in zijn verborgen en openbare leven en wandel niet teder, maar laag, biddeloos en slordig wordt, en zijn eerste liefde verlaat en men wordt gelijk in daden, woorden en gebaren en kleding aan de lieden van deze wereld; lees dan toch Ezech. 36:20: "Als zij nu tot de heidenen kwamen waarheen zij getogen waren, ontheiligden zij Mijn heiligen Naam, omdat men van hen zeide: Dezen zijn het volk des HEEREN, en zijn uit Zijn land uitgegaan."

3. Als men met onbekeerde of onoprechte mensen zo gemeenzaam kan leven en verkeren, ja, soms zich zeer diep kan inwikkelen, zonder ooit eens van God en Zijn weg en hun gevaar melding te maken.

4. Als men laag en lusteloos in het verborgen leven met God wordt, zodat men weinig werk maakt van de gemeenschapsoefening met God en Jezus, en meer op heeft met mensen, waarmee men zo wat buiten om kan spreken, of met lichamelijke afleiding en uitspanningen, zodat de eenzame plaatsen treuren en de Goddelijke Bijbel, dat geestelijk Broodhuis gesloten blijft, terwijl de ziel vermagert, ja, het gebed van voor Gods aangezicht wordt weggenomen, of maar haastig en terloops en verstrooid verricht wordt en alleen om de consciëntie wat te stillen. O, wat is dat een nare, God onterende dwaasheid. Want dan onthoudt men ook de God des heils Zijn lof met lied en Psalm. Men heeft dan geen hart noch tong voor God en Jezus meer over, maar alleen voor de aarde en het aardse, of voor zo'n kerkelijke redevoering, die de ziel dor en dood laat. Ach, dan leeft men als in het voorhof der heidenen en niet in het heiligdom.

5. Als men de tederste Godzaligen begint te schuwen en daar heimelijk bang voor wordt, omdat zij nauw zien en tot veroordeling zouden strekken. Het gemoed slaat en het is benauwd. En evenwel de liefde van de wereld, die het hart heeft ingenomen, laat niet toe om de zonde, waar men dikwijls voor God over beschuldigd wordt, een scheidbrief te geven. Dus zondigt men tegen licht en beter weten in en men bedroeft de kloppende Geest Gods. En men maakt zichzelf onbekwaam om dadelijk te zeggen, zoals in Hos. 6:1-2: 'komt en laat ons wederkeren tot den HEERE, want Hij heeft verscheurd en Hij zal ons genezen; Hij heeft geslagen en Hij zal ons verbinden. Hij zal ons na twee dagen levend maken. Op den derden dag zal Hij ons doen verrijzen, en wij zullen voor Zijn aangezicht leven."

Verder zeggen wij dat zelfs in nog andere opzichten de begenadigde gunstgenoten van God tot dwaasheid wederkeren, alhoewel zij door grondeloze, volgende genade van de Heilige Geest bewaard blijven voor zodanig een uitwendig verval, en voor die inwendige laagheid en verachtering in de genade, die wij in enige bijzonderheden gemeld hebben. Maar die door de vrije genade Gods nog in hun zielen mogen ondervinden, dat zij dagelijks in hun voornemen nog bij de Heere blijven en ook met hun zucht en verkleefde geloofsoefeningen dagelijks met Christus in God wensen te leven en dadelijk dit ook mogen ondervinden in hun weg.

Dan zal het wederkeren tot dwaasheid van zulke Godzaligen hierin gelegen zijn:

1. Dat zij hun gestalten, bevindelijk licht, vrede en levendigheid van de ziel, die zij ondervinden mogen door de inwerkende genade van de Heilige Geest, tot een grond stellen van hun vertrouwen en hoop op God, en van hun bewaring en vordering in de weg Gods, in plaats van de Heere Zelf alleen tot hun grond te stellen als de dierbare Steun en Grondzuil van de ziel en als de God des heils. Want alle bevindelijke gestalten zijn genadegaven, maar zij zijn de Gever Zelf niet. O nee! Stel ik nu de gestalte tot mijn grond van vrijmoedigheid en hoop op God, zo keer ik tot dwaasheid. Want ik maak de gestalte tot een god, waar ik op leun en steun, evenals David ook deed in Psalm 30. O, hoe spoedig was toen zijn grond hem ontzonken in dezelfde Psalm: "Ik zeide wel in mijn voorspoed: Ik zal niet wankelen in eeuwigheid. Want, HEERE, Gij hadt mijn berg door Uw goedgunstigheid vastgezet; maar toen ge uw aangezicht verborgt, werd ik verschrikt. Tot U, HEERE, riep ik; en ik smeekte tot den HEERE: Wat gewin is er in mijn bloed, in mijn nederdalen tot de groeve? Zal U het stof loven? Zal het Uw waarheid verkondigen?" Ps. 30:7-10.
En o, hoe dichtbij ligt dat niet bij een oprechte? En wat arbeid der liefde moet de Heere aan hem besteden, eer hij dat eens afleert? En wat is het hem een zielsbeschadigende en God onterende dwaasheid en een grote hinderpaal voor alle ware vordering in de weg Gods, en om de Verbonds-God waarlijk en dadelijk zuiver de eer van al het genadewerk te geven.

2. Dan keert zo'n gelovige ook weder tot dwaasheid, wanneer hij eerst en meest tot God werkt in zijn verborgen oefeningen, uit kracht van zijn verplichting aan die God, en uit zijn keus die hij heeft voor God, uit zijn eigengerechtige en wettische grond, die nog in hem is. En als men daar dan zich in afgewerkt heeft, vindt hij zo meerdere vrijmoedigheid om te wachten op des Heeren spreken van vrede tot de ziel. En ondertussen bevindt zich de vrije genade Gods en de gehele Christus en Zijn Priesterwerk voor de troon, zo geheel buiten de werkzaamheid. Waarlijk, dit is een Jezus onterende dwaasheid, die de ziel begaat. En o, hoe talloze malen wordt tot deze dwaasheid niet wedergekeerd door de tedersten van het volk en de gunstgenoten van de Heere Jezus. En wat is er weinig een afhankelijk leven op vrije genade, als zo'n rankje, dat al zuigende sap en leven haalt uit zijn Goddelijke en Geestvolle Wijnstok Jezus Christus, volgens Joh. 15. Maar wat is er integendeel een woelen en werken met zijn hebbelijkheden van genade, zoals men het noemt, en ondertussen berooft men zijn ziel veel van dat zalig volgend,

biddend leven, onder de leiding van de Heilige Geest en van dat horende en luisterende leven naar God en Christus. En zo mist men de zalige en zoete heil- en vredesstem Gods in de ziel. Vrienden, onze hebbelijkheden van genade moesten ons steeds als ledige en arme en geheel krachteloze zondaars naar de volheid van de Heere Jezus doen gaan.

3. Dan keert men weder tot dwaasheid, als men onder zijn biddend smeken tot God, de Heere zo eigenzinnig durft bepalen in de tijd en in de wijze en in de trappen, wanneer en hoe de soevereine Jehovah tot de ziel van vrede spreken moet. Waren er zelfs onder de vromen sommigen niet zo zondig en vleselijk dwaas voor God, dat zij vrij stout durfden bepalen door welke leraar of Godzalige, als een middel in de hand van God, het hun gegeven moest worden, dat de Heere Jezus tot hun ziel van vrede sprak, en hun staat in de genade meer bevestigde. O redeloze dwaasheid, ja, zondige hoogmoed voor God, om Hem zo van het werk Zijner handen bevel te geven! O, wat al zondig bepalen, haasten en ongeloof en wantrouwen aan God, kan er soms niet plaats hebben in het hart, zelfs onder zeer ernstige gebeden van de Godzaligen.

4. Men keert tot dwaasheid en berooft zijn ziel en genadeleven van veel heil, wanneer men in al zijn werkzaamheden zo in het algemeen met God alleen begint te werken en dat persoonlijk handelen met God als zijn Vader, of met de gezegende Persoon van de Middelaar als zijn Goël, Vriend, Bruidegom en Broeder en met de Heilige Geest als zijn Onderpand, Leidsman en Verbonds-Zegenaar, hetzij verliest en ongemerkt kwijtraakt, of verzuimt te beoefenen in en onder zijn toenadering tot God, uit kracht van het genadeverbond. O, vrienden Gods, tegen dat gezegende, zalige, God verheerlijkende persoonlijk verbondswerken en verkeer met God Drie-enig hebben de duivel en het ongeloof en het vleselijk vernuft zo'n grote toorn. En zij zullen ook niet stil zijn of rusten, om dit voor de ziel van Gods volk te verdonkeren of hen hiervan te beroven en het hen te doen verliezen. Want wat voor zaligheden daarin liggen opgesloten en door Gods volk daaronder worden genoten en ondervonden, en wat een teder kinderlijk bestaan het veroorzaakt in de zielen van Gods kinderen, die daar licht in ontvangen hebben, en daartoe verwaardigd zijn geworden om daarin te leven, ach vrienden, dat kan niet worden uitgedrukt van die het ondervinden en beoefenen mogen. Och, dat God daarin eens met kracht in en aan al de zielen van Zijn volk licht gave, om zo meer te ondervinden die zalige en persoonlijke gemeenschap met God. O, dat zal de hemel in de hemel zijn.

En Godzaligen, dit is een voorname zaak op de weg Gods, daar de Heere u toeroept om ernaar te jagen, ten einde gij waarlijk ondervinden zult, volgens Kol. 3:3-4: "Want gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God. Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, Die ons Leven is, dan zult ook gij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid."
Vele oprechten staan hier niet eens bij stil en merken dit in Gods Woord niet eens op, als de wil van God over hen. Hetzij door onkunde van Gods dierbaar Woord en het werk van de zalige Geest, of door ongeloof en door diepe wettischheid of grote onvrijmoedigheid en vreesachtigheid, menende dat zij daar geen vrijheid toe hebben om zo persoonlijk langs het heilverbond met God te verkeren. Anderen zouden het B o dwaasheid B wel tegenspreken en zulke werken verdenken alsof men dan te afgetrokken met de Goddelijke Personen zou werken en handelen. Zo ver is men vreemd van dit zalig geloofsleven en werken met de God des heils. Ziet, vrienden, dit alles is een wederkeren tot dwaasheid.

De afmaning nu die de Heere omtrent de gemelde dwaasheden aan Zijn volk en gunstgenoten doet, is tot dezelve niet weder te keren.

Dat veronderstelt, dat zij zulks vele malen gedaan hadden. En waarlijk dat is alzo:

a. Want hun gehele leven in hun natuurstaat was niet anders geweest dan een aaneenschakeling van keren en wentelen, in God beledigende dwaasheden.

b. In en onder hun weg van overtuiging en bekering tot God. Wat al onzalige dwaasheden waren er zelfs toen nog in hun hart en daden. Ja, zelfs soms wanneer zij op hun knieën waren, om voor God hun verdoemelijke dwaasheden te belijden. Hoe talloze malen keerden zij daar, zelfs onder Gods oog liggend, met hun boze hart niet tot nieuwe dwaasheden?

c. En na hun bekering en na de zalige vriendschap met God en Jezus zo vele malen ondervonden te hebben. Op hoe talloze wijzen keerden zij niet tot dwaasheden weder, dat de Heere hun moest toeroepen, met Deut. 32:6: "Zult gij dit den HEERE vergelden, gij dwaas en onwijs volk? Is Hij niet uw Vader, Die u verkregen, Die u gemaakt en u bevestigd heeft?" Daarom moest de Heere zo nadrukkelijk en hartbrekend tot Zijn volk zeggen, volgens Jes. 48:8-9: "Ook hebt gij ze niet gehoord, ook hebt gij ze niet geweten, ook van toen af is uw oor niet geopend geweest; want Ik heb geweten dat gij gans trouwelooslijk handelen zoudt, en dat gij van den buik af een overtreder genaamd zijt. Om Mijns Naams wil zal Ik Mijn toorn langer uitstellen, en om Mijns roems wil zal Ik, u ten goede, Mij bedwingen, opdat Ik u niet afhouwe."

Maar de volzalige Verbonds-God, dat eeuwige, algenoegzame Fonteinwezen, dat het heil Zijns volks liefheeft, en heft zo graag dat Zijn kinderen met en bij en voor Hem leven en wandelen, en alzo ook bewijzen en dadelijke blijken geven voor het oog van engelen en mensen, dat zij met God alleen voldaan zijn, en in Zijne goedertierenheid en heil alles hebben en vinden. En dat zij door Hem aan te kleven met een onverdeelde liefde, innige hoogschatting en tedere liefdedienst omtrent Hem, Hem als in staat stellen en navolgende gelegenheid geven, om met hen in vrede en werkelijke vriendschap te leven en hen te doen ondervinden Zijn Vaderlijke beschutting, goedgunstigheid, gedurige levendmaking en heil en om hun steeds zo te zijn tot een overvloedig Goud en krachtig Zilver. Opdat zij hun zielen in Hem de Almachtige, verlustigen en zo meer en meer de begeerte hunner zielen ontvangen zouden. Ik zeg, om al deze redenen wil de Heere Zijn kinderen van het wederkeren tot zonde en dwaasheid terughouden. Immers zouden zij daardoor hun zielen beroven van al dit heil van hun God, en dus hadden zij zo te vlieden van en af te leggen, de zonden die hen lichtelijk omringden, en een scheiding maakten tussen de Heere en hun zielen, ja, hen des Heeren ongenoegen en toornig aangezicht deden ondervinden.

d. Nog eens, de Heere God waarschuwt hier Zijn gunstvolk om na Zijn spreken van vrede tot hen, tot geen dwaasheid weder te keren, omdat zij daardoor ook altijd Zijn Goddelijke luister komen te verdonkeren, en Zijn verheven Goddelijke deugden en volmaaktheden komen te onteren en te beledigen en te verloochenen. Ja, dat zij daardoor hun natuurlijke en zedelijke afhankelijkheid van Hem, met al hun verbondsbetrekking en tedere verplichting kwamen af te werpen en alzo Hem noodzaakten om Zijn Goddelijke liefde en algenoegzame genade voor hen te stoppen en in te houden, en Zijn vriendelijk en gezegend aangezicht voor hen te verbergen, in welker verheffing over hen al hun zaligheid alleen te vinden was, volgens Ps. 4:7-8; Ps. 89:16-17. Immers is Hij te rein van ogen, dan dat Hij het kwade kan aanschouwen, en daarom zou Hij heilig genoodzaakt zijn om alsdan Zijn genadehand van het hart weg te trekken, zoals Zijn Bruidskerk ondervond in Hoogl. 5:4 en 6.
Waarbij dan ook zeker volgen moet, dat hun wederkeren tot dwaasheid altijd tot zijn droevige gevolg heeft, een zielsbenauwende verdonkering en beklemdheid, ja, een gemis van de levend makende Geest Gods te ervaren, tot smart, schade en veel beroering van de ziel. Ja, dat men wel eens in bange zielsklacht moet uitkermen: "Gij hebt mijn ziel verre van de vrede verstoten; ik heb het goede vergeten", Klaagl. 3:17.

Wat nog verder gaat; *door het wederkeren tot dwaasheid zouden zij hun Verbonds-God ontstelen,* wat Hem zo wettig en eeuwig toekwam, namelijk hun gehele hart, hun liefde, hun

gehele verstand, genegenheden en hoogachting, ja, hun ziel, lichaam, tijd en krachten. O, dat ware onrechtvaardig gehandeld, om zo een wettige Heere en Meester Zijn eigen en duurgekochte goed te onthouden en te ontvreemden, en dat aan anderen te geven, ja, dat alles te geven aan personen, zaken, voorwerpen en bedrijven die ijdel, aards, zondig en in en voor zichzelf ledig en nietig zijn. Want wie en wat het ook zijn mocht, het was altijd maar schepsel, en dat is altijd ledig, afhankelijk en nietig voor zichzelf en voor een ander. En daarom is het ook maar alleen zielsverduisterend, heilberovend. Het verwart en beroert het verstand en gemoed en verwoest de levendige genade in de ziel. Want het is zoals staat in Richt. 5:8: "Verkoos hij nieuwe goden, dan was er krijg in de poorten." Men ondervindt de waarheid van Deut. 29:26: "En zij heengegaan zijn, en andere goden gediend en voor die gebogen hebben, goden die hen niet gekend hadden, en van welke geen hun iets meegedeeld had." O schande! Trouwens, alles wat buiten God is, wat kan het een Godzalige geven? Niets. O neen!

En hoe schandelijk is ook het wederkeren tot dwaasheid? Want men legt God dan niet op zijn hart, Jes. 57:11. En men stelt Hem niet aan zijn rechterhand, Ps. 16:8. En daarom moet men zondig wankelen. En men zegt met zijn daden tot een hout: Gij zijt mijn vader, en tot steen, goud of zilver, of wat het ook zijn mag: Gij hebt mij gegenereerd, Jer. 2:27. En men is als de kinderen, die afvallen om raadslagen te maken, maar niet uit God, om zo zonde tot zonde te doen, Jes. 30:1. O snode dwaasheid! Daar immers de vriendelijke Jehovah de ziel zo teder toeroept: Zult gij niet van nu af tot Mij roepen: Mijn Vader! Gij zijt de Leidsman mijner jeugd. Immers ben Ik uw God, van Egypteland af, er is geen andere Rotssteen dan Ik. Ik heb u gekend in de woestijn, in een zeer heet land. Wat onrecht hebt gij aan Mij gevonden, dat gij zo ver van mij afgeweken zijt, en hebt de ijdelheid nagewandeld en zijt ijdel geworden, Jer. 3:4, Hos. 13:4-5, Jes. 44:8. O, wat is de zonde een redeloze, goddeloze en zielsontluisterende en verachtelijk makende dwaasheid, in de ogen van God, engelen en vromen. Ja, het is toch waarheid; als men naar het vlees leeft, dan sterft men, Rom. 8:13. Maar wanneer men door de Geest de werkingen des lichaams doodt, dan leeft men Gode en het Lam. En men wandelt in het licht van des Konings aangezicht, zich verheugende de ganse dag in Zijn Naam, en de ziel wordt door Gods heil verheven. Want de gerechtigheid verhoogt en versiert een ziel. En dan is Jehovah Jezus Zelf haar heerlijke Kroon en sierlijke Krans, Jes. 28:5. O gezegende staat der ziel! Maar het wederkeren tot dwaasheid en zonde berooft de ziel van dit alles. O, naar verlies en schade van de ziel, voor de Godzaligen.

Maar omdat deze zaak van tot dwaasheid weder te keren behelst, een dierbare God en Christus te verlaten en trouweloos van Hem af te gaan, hetzij dan meer grof of meer fijn; zowel in zijn hart, gestalten als levensdaden, en hetzelve zo redeloos, gruwelijk en zondig is, zal een begenadigde ziel, wanneer zij maar enigszins bedaard en bij God mag zijn, innerlijk gevoelen en gewaar worden een allerdiepste afkeer van deze zonde, en kan zij gevoelig vrezen, om zich aan die trouweloze zonde schuldig te maken en zo de Heere tot smart en oneer te zijn.
Omdat deze zaak, van de Heere verboden, dan zo'n onredelijkst kwaad is, zo moet en wil ik dan hier vragen: Waarom is het dan nog nodig, dat het wederkeren tot dwaasheid, zowel hier als alom in Gods Woord aan Gods gunstvolk nadrukkelijk verboden en ernstig afgemaand wordt? Wij antwoorden hierop:

1. Het is of Jehovah God, de alwetende Hartenkenner, voor Wien alle dingen naakt en geopend zijn, volgens Hebr. 4:13, hierbij zeggen wil: *O, gij Mij bondsvolk en gunstgenoten, Ik weet, als gij door Mijn Goddelijke Geest Mijn zalige vrede werkelijk ondervindt in uw harten, dat uw gehele hart en uw onbepaalde keuze en levendige zielsbetuiging zo volkomen is met en voor Mij, en voor alles wat Goddelijk is. Maar als Mijn licht en invloed wat wijkt, dan gebeurt het zo licht, dat gij tot dwaasheid wederkeert en uw oude natuur en zondedeel is daar zo geheel*

toe genegen. En Ik weet, de zienlijke dingen en schepselen hebben zo veel kracht op uw genegenheden en zintuigen; ja, uw gehele grondbestaan, dat nog zo vleselijk is, wil daar zo vanzelf heen, om tot dwaasheid te keren en Mij, uw Rotssteen te vergeten. Want het bedenken van uw vlees is vijandschap tegen al wat God en Goddelijk is. En daarom moet Ik het u reis op reis gebieden en vermanen, om niet weder te keren tot die redeloze en goddeloze dwaasheid.

2. De Heere wil daarmee zeggen: Ik doe het hierom; gij verdenkt uzelf niet genoeg. Gij wantrouwt uzelf te weinig. Gij hebt uw verleiders binnen in u; daarom, zeg dan niet: Mijn beroep of mijn omstandigheden waar ik in ben en leef zijn de oorzaken dat ik tot dwaasheid wederkeer. Nee, dat is het niet, maar het is uw dodelijk hart en de begeerlijkheid, waar gij door wordt afgetrokken. De dood zit in uw boezem. Mijn volk, ook kent gij de verzoekingen tot de zonde niet genoeg. Er zijn voor u netten te Mizpa en strikken te Thabera. En ook waakt en bidt gij niet genoeg en gij kent en beoefent ook het waarachtig, afhankelijk geloofsleven omtrent Mij te weinig. En daarom is Mijn bevel aan u: Bidt zonder ophouden, 1 Thess. 5:17. En blijft in Mij en Ik in u, Joh. 15:4. En zijt nimmermeer hoog gevoelend, maar vreest en wandelt in vreze, de tijd uwer inwoning.

3. Ook wil de zalige Verbonds-God in deze afmaning zeggen: *O Mijn volk, als Ik tot u van vrede spreken zal, keer dan niet weder tot dwaasheid.* Want:

a. Uw zonden zouden dan zeer verzwarende omstandigheden hebben, en zeer groot zijn tegen Mij, uw Goddelijke Verbonds-Ontfermer.

b. U zou u in nieuwe banden en gevangenissen naar ziel en lichaam brengen, volgens vers 2 van dit ons zanglied, en onder nieuwe schuld, vers 3 en onder vernieuwd gevoel van Mijn verbolgenheid, vers 4. En Ik zou Mij weder voor u met een wolk moeten bedekken en u ver van Mij doen, vers 5. En uw leven opnieuw in doodsschaduwen veranderen, vers 7. En u zou Mij noodzaken om al Mijn goedertierenheid en heil u te onthouden, en om u in plaats van vrede, nieuwe beroering in uw ziel te doen ondervinden, vers 8, zodat uw leven zou zijn als een ongetrooste, en als een volk, dat de Heere zijn God verlaten had. En dan zou u wachten naar vrede en daar zou niets goeds zijn, en naar genezing en u zou de verschrikking ondervinden, Jes. 8:15.

c. U zou daardoor uw dierbaar, van Mij ontvangen, genadeleven zo ontsieren, verzwakken, verwarren, verontreinigen, vermageren en doen kwijnen, en u zo van het Goddelijk heil beroven, dat in Mijn zo zalige gemeenschap en dienst altijd ligt opgesloten. Dus zou u leven geheel beneden uw verheven heilstaat en heerlijke verwachting. En dus zou gij, o Mijn volk, niet beantwoorden aan Mijn betamelijk en zalig einde, hetwelk is om u te stellen tot heiligen der hoge plaatsen op aarde, Dan. 7:18, tot heerlijken en heiligen in het land, Ps. 16:3, tot een priesterlijk koninkrijk en een koninklijk priesterdom, Ex. 19:6, 1 Petrus 2:9, ja, tot een heilig volk voor de Heere uw God.

Zie vrienden, dit behelst de afmaning in zich, "maar dat zij niet weder tot dwaasheid keren". Dan sluit die ook tevens een aanmaning en een Goddelijk bevel in, namelijk dat zij zich gedurig, meer en meer standvastig en bij herhaling moesten afkeren van alle dwaasheid, en de steeds nabij liggende, en de ziel zo lichtelijk omringende zonden, en zich integendeel steeds in en door Zijn genade, die hun genoeg zou zijn, 2 Kor. 12:9 keren en gekeerd houden tot Hem, de God huns heils en tot Zijn volheid, beloften en gemeenschap, in werkelijke oefening van geloof, liefde, gehoorzaamheid en onderwerping, opdat hun vrede zijn mocht als een rivier en hun gerechtigheid als de golven der zee, volgens de Godspraak, Jes. 48:18. Want dat is toch het heil dat in een ootmoedig wandelen met God ondervonden wordt. O, wat een zoete en zalige geloofsgestalte ondervond en genoot dan niet deze dichter in onze tekstwoorden, als hij betuigt

van "naar God te zullen horen", na en op zijn ernstig bidden tot de Heere. En wat is de eis van de vriendelijke Verbonds-Jehovah hier niet een zalige, betamelijke en dierbare eis omtrent Zijn gezegend gunstvolk, van tot geen dwaasheid weder te keren.

TOEPASSING

Ziedaar vrienden, deze dierbare woorden zo ver geopend, als wij onder een biddende aandacht daarin door genade enig licht mochten ontvangen. O, mochten dezelve in de hand des Geestes nog ten zegen bevonden worden voor deze of gene onder u, en tot roem van God Drieenig en de oneindige, vrije genade.

O, waarlijk zalige staat en werkzaamheid, als men zo leven en zijn mag, in een naar God horende en luisterende gestalte. En als men zo in het geloof de Heere kan inwachten en tegemoet zien, zullende tot de ziel van vrede spreken. En dan dat innig gezet voornemen te gevoelen, van niet weder tot de zonde, die redeloze dwaasheid te willen wederkeren, onder een tedere wachthouding. Ja, dit als des Konings gebod en Vaders Goddelijke liefdeseis en verbondsbevel te omhelzen met zijn ziel, als heilig, rechtvaardig en goed. Ondertussen al biddende en betuigende tot en voor de Heere kunnen zingen met Asaf, Psalm 73:

Maar mij aangaande, 't is mij goed,
Bij God te zijn Die mij behoedt;
Op Wien ik mijn vertrouwen stel,
Opdat ik al Uw werk vertel.

Maar mag ik u vragen, vrienden, u die door grondeloze genade, waarlijk des Heeren begenadigd volk en gunstgenoten zijt: Hoe is het thans met uw zielsbestaan en met uw verborgen en openbare wandel voor de Heere? O, oordeel zelf eens een recht oordeel over uzelf.

a. Hebt u nogal veel inzien in uw voorrecht, dat u juist een van het ware gunstvolk Gods zijt, en dat door eeuwige liefde, Jer. 31:3? Kan dat uw ziel nog wel met een heilige ijver vervullen, om uw staat en verhoging in de genade edelmoedig en teder te bewandelen? Wat zegt uw hart, mijn vrienden? Antwoordt voor de Heere.

b. Is uw leven doorgaans nog ernstig biddende, worstelende en smekende? Zoekt u meer en meer God in de geest en geestelijk te dienen? Is uw leven een ootmoedig, biddend leven, een nederig bedelend leven aan Gods genadetroon en aan Zijn heilvoeten? Is bidden nog uw ademtocht, uw hoofdstof? Of vindt u daar een diep verval in? En treuren uw verborgen eenzaamheden thans? Wat zegt uw ziel? Of is het nog met Petrus, Joh. 21:17: Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U lief heb. En met de Kerk, Jes. 26:8-9: "Wij hebben ook in den weg Uwer gerichten U, o HEERE, verwacht; tot Uw Naam en tot Uw gedachtenis is de begeerte onzer ziel. Met mijn ziel heb ik U begeerd in den nacht, ook zal ik met mijn geest, die in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken; want wanneer Uw gerichten op de aarde zijn, zo leren de inwoners der wereld gerechtigheid."

c. Kent gij nog wel wat van dat eerbiedig, bezadigd, ingekeerd en naar God luisterend zielenleven, met zeer innige begeerte en uitzien, om de stem van de God des heils te mogen horen, Die tot u spreekt in het verbond en in de beloften, onder instralend licht van de Heilige Geest? Om die in uw ziel te mogen ondervinden, zodat uw hart door genade gesterkt wordt? Of hebt u geen tijd voor God over, om op Hem te wachten en stil bedaard naar Hem te horen en naar het heilswoord van Jezus? O, schaamt u dan! Wat een verachting van uw Vriend is dit, geen luisterende ziel voor Hem te hebben. Geen wonder dat gij zo dor en zo laag en zo onkundig

omtrent God en Christus leeft, en daardoor gedurig dwaalt van de weg van Zijn voetstappen. Och, zie toch eens gelovig aan het werk te geraken, Zach. 9:11-12; Jes. 55:3.

d. Ik vraag u ook, is uw leven met God in vrede? Is het nogal veel vrede en waarheid in uw dagen en in uw zielen? Is uw vrede als een kind Gods nog groot? Hoort u nogal veel de Vredevorst Jezus, als de God des vredes, door de Heilige Geest in uw ziel van vrede spreken? Leeft u nogal in de zoete en zalige bevinding en beoefening van die rechtvaardigheid, vrede en blijdschap door de Heilige Geest, die de goederen zijn van Gods Koninkrijk?, Rom. 14:17. O, hoe zalig is dat vredebestaan van de ziel. Godzaligen, jaagt toch veel naar deze genade en gestaltelijke wandel, die de grondslag is van alle ware en sierlijke Godzaligheid, om zo door genade de Sulamith van de Christus te worden.

e. En Godzaligen, laat mij aan u dit ook vragen: Zijt u op uw weg, nadat u door eeuwige vrije genade een van Gods volk en gunstgenoten zijt geworden, en nadat u in het huisgezin van God en Christus door grondeloze liefde zijt overgebracht, nog bewaard gebleven voor uitbrekende, ergerlijke en God beledigende dwaasheden in uw weg en wandel? O vrienden, dankt er toch alleen de oneindige rijkdom van de bewarende genade Gods voor. Werden uw dwaasheden, zo vele malen door u tegen de Heere begaan, nog steeds afgedaan, tussen God in Christus en uw ziel en in uw verborgen eenzaamheden? Kwamen zij niet op straat voor het oog der zon, gelijk het David, Salomo, Petrus en anderen wedervoer? En dat zelfs soms zo kort na en op hun hartelijkste betuigingen tot de Heere, of op en na de heerlijkste verschijningen Gods in vrede aan hen. Och, mijn vrienden, knielt met aanbidding aan Jezus' heilsvoeten neder en geeft er Hem dankende de eer van. O ja, zonder Zijn voorbidding en bewaring hadden de duivel en de zonde u al lang gesteld tot een aanstoot en een smaad des volks, en tot hoon van God, en tot droefheid van de ware Godzaligen, en tot laster van de weg Gods.

f. Maar vrienden, u die God vreest en Zijn eer liefhebt, wel, hoe stelt en maakt u het met uw dagelijkse en ogenblikkelijke dwaasheden in uw hart en wandel, die de Heere en uw ziel alleen bekend zijn? En die uw zielen duizenden malen van de Heere vervreemden en afleiden in uw geestelijk leven en zielsbestaan voor God en Christus? Hoe is het daarmee? Zijn die u nog tot een smart? Verwonden die uw zielen? Zijn zij een zware last op u? Beroeren zij uw geest? Wordt u die ras gewaar? Wilt u die geen plaats laten? Moeten die gedurig weg en weder verzoend, vergeven, verbroken, ja, uitgeroeid worden uit uw zielen? Is de genezing en heiliging der ziel u evenzo dierbaar als de vergevende genade Gods in Christus, langs de weg van gedurige nieuwe geloofsomhelzingen van de Zoon van Gods eeuwige liefde, en de invloeden van Zijn Heilige Geest? O, mijn vrienden, is het met u nog zo gesteld? Dan is dit des Heeren Woord aan u, Deut. 31:8: "De HEERE nu is Degene, Die voor uw aangezicht gaat; Die zal met u zijn; Hij zal u niet begeven, noch u verlaten. Vrees niet, en ontzet u niet."

g. Nog eens, vrienden, vindt u ook nu en dan nogal wat van die zo dierbare gestalte, werkzaamheden en bevindelijke wandel van Gods bijzondere gunstgenoten, waarvan men leest, Deut. 33:12: "En van Benjamin zeide hij: de beminde des HEEREN, hij zal zeker bij Hem wonen; Hij zal hem de ganse dag overdekken en tussen zijn schouders zal Hij wonen"? O, aanbidt God dan in de heerlijkheid van Zijn heiligdom. Houdt u nabij uw Schild en schuilt daar veel met David, Ps. 7:11 en woont in uw Rotssteen, Ps. 71:3. O, dat zalige, verborgen leven met God in Christus, onder de dierbare bevinding, dat Jehovah van vrede spreekt, en dat men in Zijn ogen is, als een die vrede vindt.

O, wat een heil. O, wat een bijzondere genade. En dat hier in een wereld, vol beroering en onrust. O, gunstgenoten Gods, u die nog bij God leeft. O, laten uw zielen toch met verheffing de God der liefde loven. En uw gezang zij veel:

Hallelujah, hallelujah, mijn waardste pand, mijn ziele,
Ten hemel dra, ten hemel dra, de wereld achterhiele, enz.

De Heere is Herder, Vader, Vriend,
Aan die Hem zonder veinzen dient,
Hoe kan de hoop dan op Hem in de top staan?

Maar Godzaligen, zegt uw hart voor God, dat u sommigen daar thans geheel buiten leeft? Dat ge u diep van de Heere vervreemd hebt? En dat uw leven is veranderd in een stom, biddeloos, harteloos, geesteloos, liefdeloos en onverschillig leven? En dat u u, in plaats van naar God te horen, als een geheel dove in uw zielsbestaan geworden zijt, wonende nu als een afvallige in het dorre? O, wat is uw staat dan naar, en uw verval dodelijk. En dat terwijl daar zo veel brood in 's Vaders huis is. O, kunt u dan nog leven bij draf? En in plaats van naar uw God en uw lieve Jezus te horen, kunt u dan nu horen naar eigenzin, wil, het vlees, de wereld, de eigengerechtigheid en de ongedode begeerlijkheden? Wel, wat een nare zielenstaat. Ach, hoe komt u zo ver van God vervallen? Heeft dat God en de dierbare Heere Jezus aan u verdiend? Ja, aan u? O, staat op de wegen, en ziet toe, en vraagt eens weder naar uw oude paden, Jer. 6:16. En ziet, wat God nu nog tot u spreekt. Ja, tot u, gij, lichte en snelle kemelin, u die uw wegen hebt verdraaid, om u weder in Goddelijke ontferming te herstellen, Jer. 3:1: "Gij nu hebt met vele boeleerders gehoereerd, keer nochtans weder tot Mij, spreekt de HEERE." En vers 22: 'keert weder, gij afkerige kinderen; Ik zal uw afkeringen genezen." O, mochten uw zielen eens uitroepen: "Zie, hier zijn wij, wij komen tot U, want Gij zijt de HEERE, onze God!" Keert toch eens weder naar uw vorige Man, bij Wien het uw zielen zo wel ging, Hos. 2:6. Ja, erkent het voor een grote zegen, zo God uw weg nog met doornen en een heiningmuur omtuint, opdat u niet verder door mocht breken. En dat de Heere dus zorgt dat u naar uw wens, uw boelen niet kunt vinden. O, dat doet de Goddelijke Jezus nog omtrent u in ontferming, als Hij Zijn hand aan u blijft houden onder al uw trouweloze, zondige en onverschillige gedragingen omtrent Hem.

Arme, onbekeerde mensen, kreeg u er eens een besef van. Gij behoort tot Gods volk nog niet. O nee, maar u behoort tot satans volk en koninkrijk. O, uw naam is nog Lo-Ammi en Lo-Ruchama. O, werd het u eens waarlijk te doen om ook nog eens te kunnen zeggen als Ruth, kapittel 1:16: "Uw volk is mijn volk en uw God mijn God." Ziet en weet dan, Jezus neemt nog een volk aan en wil uw vijandige zielen ook nog almachtig veranderen, verzoenen, herscheppen en u maken van een zondenslaaf en satansslaaf en werelddienaar tot een van Zijn volk en gunstgenoten, zie dit in Jes. 55:6-7: "Zoekt den HEERE terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan terwijl Hij nabij is. De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechtige man zijn gedachten; en hij bekere zich tot den HEERE, zo zal Hij Zich zijner ontfermen, en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk."

Overtuigde zielen, die daarom waarachtig bidt, smeekt en worstelt in uw eenzame plaatsen, om ook een van des Heeren volk te worden en van Zijn gunstgenoten, niettegenstaande de zaak u soms als eeuwig onmogelijk voorkomt om die te zullen verkrijgen. O, is het u ernst en waarlijk om God te doen? Wel, dan zeg ik u, dat tot u dit woord Gods behoort: O, zie er biddende mee te werken, namelijk 1 Tim. 1:15: "Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken. Hos. 2:22: "En Ik zal Mij ontfermen over Lo-Ruchama en Ik zal zeggen tot Lo-Ammi: Gij zijt Mijn volk. En dat zal zeggen: O, mijn God!"

Nog een kort woord tot u, begenadigd, gelovig volk des Heeren, u die onder al uw steeds gedurig afwisselende gestalten der zielen, niettegenstaande al het menigvuldige biddeloze dat gij vindt, en onder al het te veel onbedaarde en woelige en dove van uw zielen, daar u dikwijls onder te zuchten hebt, en onder het menigmaal zo dwaas storen en beroven van uw eigen zielen van haar zalige vrede in God, die u nog op uw weg soms ondervinden moogt, echter, nog betuigen kunt, tot roem van de vrije genade, dat het uw zielen een gedurige smart en droefheid is, ja, de grootste last op aarde, en uw veelvuldige treurstof, dat zo gedurig wederkeren in uw hart en daden tot de God beledigende dwaasheden, en tot uw nare zielsboeien en banden, die de oorzaak zijn van uw gedurige beroering van het gemoed. U kunt voor de Heere betuigen, dat

u niets liever wenst dan om nog eens bestendiger, tederder, gewilliger en meer luisterend naar God en Christus te leven, in geloof en liefde en in het gedurig gebed, om alzo meer de Heere te mogen horen van vrede te spreken, en in die hemelse vrede te leven en te wandelen, volgens de zoete belofte, Ps. 72:7. Och vrienden, troost uzelf hiermee, dat u bij het einde van uw strijd zult bevrijd worden van al uw dwaasheden, en tot uw eeuwig deel zult ontvangen de storeloze en vlekkeloze onmiddellijke genieting van de God des vredes in dat bovenhemels Jeruzalem, de Goddelijke vredewoning, dat ware Salem, volmaakt verenigd met het vredige troongezelschap en de gekochten gunstgenoten van de aarde.
AMEN